

93-1

רובינש
למנו דבר דבר
למנו לדנו

מנו דבר דבר
למנו

רובינש
למנו דבר דבר

רובינש 14 במהו
למנו 15 זמן למנו

למנו דבר דבר
למנו 12 זמן

רובינש למנו דבר דבר
למנו 675 זמן
למנו 100 זמן

PAPPO, ELIEZER

660
Séfer Dameseq Eliezer. Heleq Yose de 'a.
Mesudar 'al seder ALEF BET...

675
674
Belgrado, M.S. Qimhi, 1865
24 f. 19 cm.

(en ladino)

R. 43

SC-B-3

ביום א"ק

ופטר מה זקן חיים בן אמהרד מן ביום י"ב תשרי 660
 בוא הזקנה אסתי בת רבקה מן ביום ה' אדר
 אשתי בקיעווי אנים סול בת לונה מן ביום ח' אלול
 א"כ גדול ביום א"ק אמואל בן פאלומנה בן ביום כ"ב אייר 675
 ארי בתבא אנה בתא ישועה קציערוו ביום א"ק י"ו נסל 674

24

יום כ"ט

105

226 י"ד

Handwritten text in a cursive script, likely a historical document or manuscript. The text is faint and difficult to decipher due to fading and bleed-through from the reverse side of the page. It appears to be organized into several lines of text.

בלע המוח לנצה

ס פ ר

דמשק אליעזר

חלק יורה דעה

מסודר על סדר אלף בית

פורקי סייחה ליציחנו אל מילדחדור פור טופחר סוס
דינים איס על מקומו!

הובא לבית הרפוס

בסייע החכם השלם כמו משה המ' שבת קמחי יצ"ו
והחכם השלם כמ' יצחק גבריאל הכהן יצ"ו
תושבי עיר מוניסטריו יע"א אשר עשו לי חטיבה אחת! ואני
אברכם יוסף אליכם ה' עליכם ככם אלף פעמים ויברך אתכם
כאשר דיבר לכם יחד עם המחבר

אליעזר ב' שם טוב

פנה אלי פרני וחונני

להשלים תיקון נר"ן

פס בילוגראדו יפ"ח

בשנת

ובחרת בחיים לשען תחיה אתה וורע
לפ"ק

5625

ל.ט.ט.ט.ט.

אנחמכם ונירשלים תנחמו

כאיש אשר אמר תנחמו כן אנכי

ומחה יהיה אלהים אלהים המערה

מעט לך פנים כי ה' ילל

B. 43

שלא להניח הנייר חלק אצינ חרוש קטן מרבני אשכנז

[ב"ר פ"ח] וז"ל אמר הקב"ה אם אני בורא אותו מן העליונים הוא חי ואינו מת מן התחתונים הוא מת ואינו חי אלא אני בורא מן העליונים ומן התחתונים — אשר בהשקפה ראשונה לא ידענו מהות החקירה אשר חקר ית' ? הלא אם יברא את האדם מן התחתונים יהיה מת ואינו חי ויהיה בריאה לבטלה וכאשר יברא מן העליונים יהיה חי ואינו מת מה שהמציאות טוב באין ספק א"כ מה לחקור בזה ? יבראנו מן העליונים ויהיה חי ואינו מת ? אבל נראה לע"ד כי תכלית החקירה במאמר אם אני בורא אותו מן העליונים כו' כי הבורא ית' רצה לברוא בעולם הנוכחי עוד בריאה אחת חרשה מכל וכל כי כל מה שברא בחמשת ימי המעשה מהם עליונים צבאות השמים שהמה קיימים באיש' ומהם התחתונים שאינם קיימים רק במין כי הם מתים מיתת עולם והעליונים קיימים קיום עולם ואחר שהיו ב' סוגי הנבראים האלה רצה ית' להמציא ענין חדש מה שאינו עוד בעולם והיתה החקירה בזה אם אני בורא אותו מן העליונים הוא חי ואינו מת וזה כבר יש לי ואם אני בורא אותו מן התחתונים הוא מת ואינו חי וזה כבר יש לי ? אלא אני בורא אותו מן העליונים ומן התחתונים באופן שיהיה הוא כלול מכולם ויהיה בידו לבחור אם לעלות על סולם השלמות להיות חי נצחי כעליונים או למות מיתת עולם כתחתונים והוא פי' יקר לנבון דעת ודב"ח וש"י!

אל מלא רחמים שוכן מרומים
הפוקד וזוכר ברחמי העצומים
הסידים קדושי עליון ישרים ותמימים
הם ישכנו בצל כנפי השכינה
בסתר עליון ובמנוחה נכונה
בגן ועדן העליון במדרגה העליונה
הולך לפניהם צדקם וכבוד ה' אוספם
ובמאורי אור זיו שכינתו יקיפם
ינוחו שלום ומטל אורות טלו ירעיפם
לקהתיהו מס' מאמר חסיד הכס אחד חסידו

ס פ ר
 דמשק אליעזר
 חלק יורה דעה

אות אלף

ב אונן אים ייחמאדו אונס פריסונה קי קילי מוריוו אה איל
 און מואירטו קי אים אונלינגאדו די נואדראר פור איל אכלות: אידי
 קואנדו קילי מוריוו איל מואירטו אסטא דיספואים דילס קבורס טייני
 דין די אונן: אינפירו דיספואים דילס קבורס מאס נון קי ייחמא אונן
 קאלצו קי ייחמא אב"ל אסיגון קי דיקלארארס בע"ה:

ב אונן אים אסור די קומיר קארני: אינפירו אים מותר די
 קומיר קוזינגאדו קיסי קוזינו קון קאלדו די קארני: (אגורס באהלך
 דכ"ח ע"ג) וכ"כ הרב מהר"ם לנדא סוכאס הסוכהו בנודע ביסודס מהדורא חנינא
 להגאון אביו ז"ל ח"א ב"ד קי רי"ב דמוהר בהבשיל של בשר וכו' נהה דהיחירא
 מדברי ההוספות דמ"ק דכ"ג ע"ב ד"ה ואינו אוכל בשר: וכן פסק הרב יחזקאל סגל
 בשמן המחור בע"ה סי' ע"א דמוהר: אינפירו קוזינגאדו קיסי קוזינו קון
 נודרורס אים אסור אל אונן די קומיר: פור ראזון קי לס נודרורס
 אים קו דין קומו לס קארני קי אים אסור ע"ש:

ג אונן אים אסור די ביציר צינו ס"ע קי סמ"ח: הי נון סולו
 צינו אים אסור קאלצו טודו מודו די קוחס קי אינבוראגס אים אסור
 אל אונן די ביציר: (אגורס באהלך סס) ופיון צו"ל ח"א דקס"ה מ"ש ע"ז
 וסרע פיקרי הדס ח"ב סי' לו' איה נ"ג אסר הסכר נ"כ ע"ש: קי אינציוס די
 אקי קי נון אזין ביין לוס קי ביצין ראקי אין לוקי איסטאן אונניס:
 והקומעיס לדברי חכמים יהיו מפי טליון מצורכיס: וסטס שלא ימשיך אהר פהיחו
 אבל לא שמעתי מעולם מי שהקפיד ע"ז שמן המחור בא"ח ב"סי ע"א ע"ש שהמס
 על מהר"י אלפאנדארי שנסתפק בזה:

ד אונן קי צס אקומיר: קאלי קיסי לאצי לאס מאנוס אנטים
 די קומיר פאן אי טאנצין מוס אחרונים כי לאבארס: אינפירו נון
 פואידי דזיר ברכה די על נטיולת ידים ניי ברכה די המוליא ניי ברכה
 המזון: טאנצין נון פואידין איר זימון קון איל אונן: אי אפילו קי
 קומי

דמשק אליעזר אות א'

קומי איל אין קון אוטרום קי דיזין ברכה נון פואידי ריספונדיר
 דיטרהם די איוס חמן - אי אים פטור די טודאם לאם מלות די לה
 ליי חי אפילו פי איל אונן נון טייני דימיניסטיר די חזיר לום
 אפאריזום די איל מואירטו קומו דיזיר קי סילי מורייו סו אירמאנה
 בר מינן אי ייאה איסטט סו מארידו קילי אפאריזי סום אפאריזום
 אפילו ככי אים פטור די טודו לוקי דיסימוס מוכרד"ק (במכתם לדוד
 סי' נ"ד וברכ"י שם

ה) אונן קי איסטט אין אוטרה סיבדאד - אי אין לה סיבדאד
 קי איסטט איל מואירטו ייאה איי קין קי לי אנה סום אפאריזום
 אלה אורה לום אוננין קי איסטאן אין אוטרה סיבדאד פואידין קומיר
 קארני חי ביזיר ציינו אינפירו סון פטורים די טודו מודו די מלות
 שו"ג שם ה"ד סרב ק"ס צדין אונן:

ו) אונן קי קירי אפינאר סוצרי בימיזמו אי קירי דיזיר תפלה
 אי ברכה - נון אים ליסינסיאדו די אפינאר - אי אפילו קי ייאה איי
 קין קי אפאריזי לום תכריכין די איל מואירטו אפילו ככי נון פואידי
 אפינאר ש"ע שם וכ"כ סרב שו"ג שם

ועיין צפ"ן דקמ"ו סנתן הילוק צדין זה דכיינו שאם יודע שהיא פטור ורולס
 להחמיר רשאי אצל מי שטובה וסובר שהייב ראוי למחות בו ועיין לקמן צדין כ"ח
 סי דיטו לה עמידה אין לוקי איסטאד אונן - נון טייני דימיניסטיר
 די טורנאר - אינפירו סי דיטו לה קריחת שמע אי סום ברכות - קאלי
 קי טורני אדיזיר - אי ריסטו די ברכות פשוט אים קי נון קאלי קי
 טורני אה דיזירלאס פתח בדביר סי' ע"א - וכו' כשים סהות אחר קבוצה
 לקרות אז הייב להזור ולקרות ק"ס וברכותיה.

ז) קין קי סילי מורייו אה איל און מואירטו קי אים אוצליגאדו
 די אלימניארסי פור איל - פואידי קומיר אנטים די אינטיראר אל
 מואירטו אין אוטרה קאזס - סי נון טייני אוטרה קאזס קומירא אין
 לה קאזס דיפו חבר - אינפירו קי איסטט אין סיבדאד די נויס אי נון
 טייני אוטרה קאזס פארס קומיר - אלה אורה פואידי חזיר אונס
 מחילס קון טאפיט אז קון קאזאנה אי פואידי קומיר דיטרהם דילס
 מחילס - מה קאלי קי סייאה דיטט מחילס ריזיאה שיעור קי פי צייני
 איל אידי נון לה אינסי - איסי נון טייני קון לוקי חזיר מחילס - אלה
 אורה בולטארס סו קארס אי קומירא סין ברכה אפינאן דיסימוס אין

דין ד' ש"ע ס' ש"א אי דיטס מחילס קי דישימוס קאלי קי סייחס
די דייז טפחים :

(ה) אונן אין שבת אי אין יום טוב אי נון טייני אונטער קאזס
פארס קומיר אי טאנדיין נון טייני ני סו הנר קאזס . אלס אורס נון
פואידי אור דיטס מחילס קי דישימוס אין שבת פאלנז בולעארס סו
קארס אי קומירס שצט יהודס ס' ש"א ש"ץ דרע"ט :

(ט) נכתפקתי אני הלעיר אפ"י זוטרי יל"ו . במי שאל כל צרכיו
אונן וואר הקבורה עדיין לא נתעכל המזון שנמעיו . אם הייב לברך
ב"המז כמ"ש מרן בא"ח ס' קפ"ד וכן אם אלס פירות או שחם מים
ואחר הקבורה עדיין אינו רעב ולא למא לאותן פירות ומים אם הייב
לברך ? וכן אם עסק לרכיו ועדיין לא עבר הלי שעה אם הייב לברך
אשר ינר ? ולכוס ריכטא נראס דהייב לברך כל זמן שלא עבר זמנו
וסמוכות שלי ממ"ש מרן ס' ש"א דברי הבדלה דעיקר חובתו לכבדיל
בליל מ"ש ובלילה סיס אונן . ואפ"ס פסק מרן דיבריל אחר קבורה
ונמשך זמנס עד יום ג' . ומדין מוסף נמי שחייב לאומרו אחר קבורה
כמ"ש לקמן בדיני ר"ה דין ג' וס"ס הכא נמי דהייב . וכן המת דיס
מקיס להלק ולומר כיון שכל הכרכות כס מדרבנן . אם כן כס אמרו
לברך וכס אמרו שאונן פטור מלברך . וכיון שפטרוהו נשעת אכילה
וסהיס פטרוהו לגמרי נמי דכפיקא דרבנן לקולא וסב"ל . אלס ב"המז
שכיה מדאירייתא וספיקא להומרא כמ"ש מרן שס כשיטא דהייב לברך
דשעתא ומס הפלס ומוסף וסבדלס שס מדרבנן הייב לאומרס . כ"ס
ב"המז שיה מדאורייתא דהייב לכרכס כ"ז שלא נתעכל המזון שנמעיו
סו"ר שחמת אדם כלל קנ"ג דברגיש בוס וסניחו בל"ע ! ומס סכורוני
מן השמים כהבתי אני הלעיר ע"ז באורך ועלתס במלידתי שחייב לברך
כ"ז שלא נתעכל המזון וסרליתי הדברים לפני חבזי כנכסי סה"כ ס"ר
אברהם אבינון יל"ו ולא סיס שר המכסים עמי . ובסילאחי להלק חלק
א"ח באתי לעיר גדולס של חכמים וסיפרים עיר תכלס איזמיר יע"א
וסלך אפ"י זוטרי אלל אפ"י רברבי בנן של קדושים הרב כמפורסס
ס"ר אברהם פאלאגני יל"ו בנו של מאור סגולה ס"ר חיים פאלאגני נר"ו
ונס הוא נר"ו לא סיס שר המכסים עמי ואברהם אברהם פסיק טעמא
בנוייכו כל אחד מטעמיה כאשר כחוס עמדי טעמס ונחיקס . ומפני
סולחת הדפוס לא סבאתי דבריקס אף כי נעמו !!

וכן

דמשק אליעזר אות א'

וכן עתה מנאיתי בדרך החיים סידור תפלה ב"א סע"ב וז"ל
אונן פטור מכל הנרכות מיהו אם נקבר המת לאחר שחלל ועדיין לא
עבר הזמן שיתעכל המזון חייב לברך ב"המוז וכן באשר ילך אם עשה
לורכיו בעודו אונן חייב לברך אש"י אחר שנקבר המת אפילו כל היום
דדמי להבדלה אם לא הבדיל יום א' בעודו אונן מצדיל ביום ב' מסוס
דכך המסך החיוב של הבדלה ואינו מטעם הסלמה דנימח כל שפטור
מן החיוב פטור מהסלמה כמו שמבאר בה"ש ב"ק ור"פ מי שמתו
ה"נ כל שלא נתעכל המזון עדיין זמן המסכת הזמן וכן באשר ילך אפי'
כל היום יכול לברך עכ"ד וכן המת דלר"ך להתיישב בדבריו שכתב
דאשר ילך זמנה כל היום וכו' מ"מ הוא תנא דמסייע לי:

יוד) קין קי איסטאבא קומיינדו קארני חי ביציינדו צינו חי אין
מידיו דילה סעודה לי דיטירון קיסי מוריוו כו מאדרי איסי חיזו אונן
איש חסור די איסקאפאר סו סעודה קון קארני חי צינו אפילו קי
אינפיקו לה סעודה קון התר אינפירו לה קארני קי טייני אין לה
בוקה סי לה פואידי אינגלוטיר חי נון טייני דימינסטיר די איגארלה
אטרחם מכתם לדוד לתוהרד"ף הי"ד סי' נ"ב נ"ג נ"ד:

יא) סאצריש סי' קי לוקי אצוימוס אריצה דין ז' קי איל אונן
נון פואידי קומיר אין לה קאזה קי איסטאבא איל מואירטו נון סולו
איל אונן איס חסור סאלצו טודו מודו די פריסונה איס חסור די
קומיר דילאנטרי איל מואירטו פור איסטו איס חסור אה לוס סי'
חברים קי נואדראן אה איל מואירטו די קומיר חי די ביציר אין לה
קאזה די איל מואירטו חי סין איסטי איסור טאנצין קאלי קי סי
סאלגאן אפואירר פהרה פודיר דיזיר ברכה (פר"ח ש"ץ דקע"ט) די
אקי צירימוס קואנטו פ"או איס איל מנסג קי אונאן אלגונוס קואנדו
צאן אה נואדראר אל מואירטו איסטאן לה נו"י אינטירר אצלאנדו
דברים בטלים קומיינדו חי ביציינדו ראקי בודחי קי איס ראוי די
גריטאר אין אייוב חי דארלים אסאציר קי איס איסור גמור ולסומעים
ינעם! וזה ללא כמ"ס ה"ז דחינו חסור לחלל מי שחייב בקבורתו חלל
בולס בכלל האיבור כמ"ס שבט יהודה סי' שמ"ח ועיין במעבר יבק דקי"ד פרק ל'
מוסר למדברים בפני המת ובפני הגוסס.

יב) קין קי איסטאבא דיזיינדו תפלה או קי איסטאבא דיזיינדו
ברכת המזון חי איויו קי סי לי מוריוו אה איל און מואירטו קי סי

חיזו

דמשק אליעזר אות א'

ד

איוו אונן סוצרי חיל. חיל דין חים קי לה זרכה קי איסטט דיזיינדו
קילה איסקאפי. אינפירו הוטרה זרכה נון פוהידי אינפיסאר. סאלצו
לוגו קהלי קי דיסטחזי לה עמידה חי ז"המו מוסרד"ף סס:

יג) אונן קי דורמיינו לה נוצי. קוהנדו סי דיספיירטה סי לחצחרה
לחם מחנוס פארה קיטאר חיל רוח רעס. אינפירו נון דירה זרכה
די אשר קדשנו. חי חנסי סי איזג לוס דימיניסטירים נון דירה אשר
יזר. סס וש"ץ דקע"ו ע"ז:

יד) אונן אין שבת או אין יום טוב: פוהידי קומיר קארני חי
זיציר זינו פי קירי (ש"ע ע סס). אינפירו מוסרי"ע זספר שזט יחודה
איסקריזיוו קי חים חייב די קומיר קארני חי די זיציר זינו. קי נון
סי פוהידי אליצייחנאר אין לה מזוה די עונג שבת חי סמהת יו"ט:

טו) אונן אין שבת. דירה זרכה חי חים חייב אין טודהם לחם
מלות. אפואירה די השמיס זמטה קי חים אסור. טחנזיין פוהידי
חיר א קהל חי דיזיר קדיש. חי דוקא אין שבת. אינפירו אין סימחנה
נון פוהידי חיר חיל אונן אל קהל חי דיזיר קדיש. (ש"ץ דף קע"ו
ומרן סס):

טז) אונן קילי אקאיסייוו אין הקיל דייהס קי טייני יאר זייט.
נון פוהידי דיזיר קדיש. סינון דוקא אין שבת אסינון אציזימוס אריצה
דין ט"ו (ודלא זמ"ס הרב שער אפרים זרכ"י סס אות י"ז):

יז) אונן לה נוצי די 14 די ניסן. חים פטור די לה מזוה די
זאדקאר חיל חמץ. סאלצו אוטרוס לי זאדקארחן פור חיל. זרכ"י סס.
חי חיל אונן נון סי אנונטה פארה זנין די 10 סס:

יט) אונן קי חיי חיל פארה חזיר מילס אבו איזו. אינפרימירו
אינטירארה אבו מואירטו. חי דיספואים ארה מילס אבו איזו חי
דירה זרכה. אינפירו טודו טיינפו קי איסטט אונן חים אסור די דיזיר
זרכה זרכ"י חי חנסי איסקריזיוו מוסר"י עייאש זשזט יחודה לי"ד.
חי חנסי איזימוס זעסה קוהנכאס זיזיס די נון חזיר מילס. סאלצו
אסטט דיספואים דילה קבורה עכ"ד ז"ל. חי מירה אדילחנטרי אין דין
ל"ה ול"ח ול"ט שחס מקרוהו לכהפוס סני ויכול למול ולברך:

כ) אונן חים אסור אין טודו מידו די קוזה קי חים אסור חיל אכל.
אין לחצחרסי סו קוהירפו חי אונטארפי. חנסי טחנזיין חים אסור

די

דמשק אליעזר אות א'

די לאצאר סוק ציפטידוק אי די אראפארסי אי טאנצייך אים אסור
די אזיר מלאכה ש"ץ דקע"ח ע"צ - וכ"כ בחיים שאל ה"ב פי' ל"ח אות מ"ה
דהמנהג בירוסלים ובטורקייאה שלא להספיד בחינות וצדור בפשט המנהג לאסור
אין לומר הלכה בדברי המיקל באבל :

כא) אונן קי סלי מורייו אה איל אלגון מואירטו אין נגי די
שבת - איל מנהג דיל מונדו אים די נון ציפטירסי קאמיזה לאצאדה -
אינפירו סי אים דיתניקטיר גראנדי די ציפטיר קאמיזה לאצאדה -
אלה אורה פואידי ציפטירסי צרכ"י סי' שמ"א אות י"ד אי מירה אין
דינים די כביסה דין ז' :

כב) קין קי אוייו קיסי מורייו איל אירמאנו די סו מואיר - אין
לה סיצאדה - אי לה מואיר נון סאצי קיסי מורייו - סינדו קי איסטס
אייאה אוננת - איי די אפינאר די נון אונטארסי קון אייאה - ועדיין
לריך להתישב ולחפש בדבר צרכ"י סס' - אי מירה אין דינים די
תשמיש דין י"א ודין י"ב :

כג) אונה פריסונה קיסי מורייו אין לה תפיסה אי נון לו דיטאן
אינטיראר - נון לים פוזס סוצרי לוס קרובים חנינות - אי סא:צייך
אבלות נון לים פוזס סוצרי אייוס - סינדו קי נון בי דיפואזיארון
די אינטיראלדו - ש"ע י"ד סי' שמ"א :

כד) כהן קס"ך זאפילו המושל רולה ממון הרבה - מ"מ כיון דבממון
תלוי הדבר ואפשר שאה"ך יהפיים צדמים מועטים - לכך לא חלה
האבלות עדיין - אבל אם לא ניהן לקבורה מהמת שנאה ולא מהמת
ממון - ושנאה אינא עשויה ליבטל חלה האבלות מיד :

כה) סי לוס קרובים די איל מואירטו איסטאן אין תפיסה - נון
לים פוזס סוצרי אייוס חנינות ש"ע סס' :

כז) קין קי לו מאטארון פיר איל קאמינו - איסי לו קומיירון
לאם היות - או לו אראצדונו איל ריאו אי נון בי דיפואזיארון די
אינטיראלדו - נון לים פוזס סוצרי לוס קרובים נון דין די חנינות אי
נון דין די אבלות - אי קונטאן לוס שבעה אי לוס שלשים די איל
דייאה קיבי דיפואזיארון די אינטיראלדו - שס

כח) לונאר קי איי צינטי אפרופייאדוס קי דיספואיס קי ייאה
סי אינטרימיטירון לוס קרובים אין דיתניקטרים דילה קצורה סי לו
אינטרינאן

אינטריגאן איל מואירטו אה אייוס אי אינטיראן די קואנדו
 קיסי לו אינטריגארון אל מואירטו אה אייוס לונו סון מותרים לוס
 קרובים אין קארני אי אין צינו אפילו אנטים קילו קיטין די קאזה
 קי מאס נון איסטא איגאדו סוצרי לוס קרובים אי דירא צרכא אין
 לה קארני אי איל צינו מירא אין דין ל"ח. ש"ע סי' שמ"א. שנט
 יקודה שס דין ג' אי מירא אין דיניס די כפפר דין י"ד:

(כז) אסיגון קי לוס קרובים סון מותרים די קימיר קארני אי די
 ביציר צינו אסיגון דישימוס אריצה. אנסי טאנצין כון הייבים לונו די
 דיזיר צרכות אי ק"ש אי תפלה. סי אינציה די איסטי דין קי לוס
 אונגין קי נון צאן אה בית הקברות פורסו ראזון. או קי אזי פרייו
 או קי נון סון קאדיר די אסוציר לה מונטהניאה אי סימיאנטי אי
 סי טורנאן אטראס לונו אה סוס קאזאס נון טיינין דמיניסטיר די
 אספיראר אסטא קי טורנין די בית הקברות. קאלצו לונו אסיגון
 טורנארון אסוס קאזאס דיראן צרכות אסיגון אצימוס אין דיניס די
 ק"ש דין א' אי אין דיניס די תפלה דין י"א מירא אייחי אי ציראס
 אסטא קי טיינפו פואידי דיזיר ק"ש קון לאס צרכות אי עמידה. אי
 אין איסטי דין ציאו קי נון איסטאן פראטיקיס לוס סי' בעלי צתיס
 אי אספיראן אסטא קי טורנין די בית הקברות אי אין מיינטיס יאה
 פאסא איל טיינפו דילה ק"ש אי תפלה. קי אנסי קי סיפאן קי לונו
 פואידין דיזיר טודו. ש"ץ דקפ"א ע"ד ע"ש ובצרכ"י ועיין צדיני תפלה
 דין י"ג ולקמן דין כ"ט ובדיני אצלות דין י"ג:

(כה) כתב הרב ש"ץ דקע"ו צדין אונגן דפטור מכל המנות. נפל
 מחלוקת אי ר"ל פטור ואסור או פטור ומותר? דיס ג' דעות בדבר.
 דלדעת הרמב"ם ורש"י ז"ל שחכמים הקלו על האונגן. לכן אס רונה
 להחמיר באיזה מנוה לעשייתה הרשות צידו. ולדעת החוספות וזכר"ש
 ור"י פטור ואסור להחמיר על עלמו וכל שאין לו מי שישתדל בשבילו
 בצורכי קבורה מוחין צידו. ויש מי שמחלק בין אס עדיין מוטל עליו
 לעסוק בצורכי המת ובין אס כבר השלים להעסק. ועיין בהסוכת
 משאה בנימין סי' ע"ג שעמד ע"ז באורך ועיין לעיל דין ו':

(כט) לונו אסיגון אינפיסארון פארה איגאר לה טיירא סוצרי
 איל מואירטו לונו פואידין לוס אונגין דיזיר צרכות אי ק"ש אי תפלה
 אסיגון אצימוס אריצה דין כ"ז מנ"א צ"ח סי' ע"א. ואז"כ דאין אצילות

מהחיל

דמשק אליעזר אות א'

מתחיל עד שיגמר פתיחה הקבר כמזוהר ב"ד סי' סע"ב מ"מ חגיגות קילה מחבילות
ולפנימם בטל ממנו דין חגיגות חט"פי שפדיין לח חלה עליו חבלות. ס"ך 77
קפ"ח ע"ד :

ל) קין קי סי לי מורייו זה חיל מואירטו חלחם 8 או לאם 9
חורחם די חיל דייחה אי נון דיטו חגיגה מנחה. אי דיכפוחים קי
סי מורייו בו מואירטו סי אינטרימיטייו זה חזירלי לוס הכריכין אי
נון איסקאפו חסטה קי ייחה סי איזו נוגי. נון טייני דימיניסטיר די
פאגאר תשלומין פור מנחה ס"ך דקפ"ב ע"ב. אי מירה אין דינים די
שבת דין ז' וכ"כ בצרכ"י י"ד סי' שמ"ח חות י"ז ועיין בס' בית עובד
בבל' חונן סי' כ"ה דרוגה לחייבו בתשלומין ונראה דש"והת עדיף:

לא) קין קי איסטת חונן אין לה נוגי קונטארר חיל עומר אין
חיל דייחה דיכפוחים דילה קבורה בין ברכה. אי אין ריטטו די לוס
דייחם קונטארר קון ברכה. בית עובד דרנ"ד

לב) קין קיסי לי מורייו סו מואירטו זה מדייחה נוגי אי נון
קונטו חיל עומר. חפילו קי ייחה טיניחה חיוב די קונטארר חיל עומר
חנטיס קיסי חנה חונן אי חיל נון קונטו. חפילו הכי קונטארר אין
חיל דייחה דיכפוחים דילה קבורה סין ברכה אי אין ריטטו די דייחם
פיחדי קונטארר קון ברכה סס :

לג) חונה פריסונה קי איסטוֹו חונן לה נוגי אי חיל דייחה
אינטירו. קי נון סי אינטירו סו מואירטו סאלצו חסטה סאליר לחם
איסטרייחם אין לה נוגי סיגונדה. קונטארר אין ריטטו די לוס דייחם
סין ברכה בצרכ"י סי' חפ"ט. ובמה"ב סס כחב. ודלח כסרב נודע ביסודה
סכה דיספור כלילה בלח ברכה ובסאר ינויס יכסור בצרכה. וכמעין יראה כי אין
דבריו מוכרחים :

לד) סי איסטת פריסונה קי איסטוֹו חונן לה נוגי אי חיל
דייחה. קונטו חיל. חיל עומר אין לה נוגי סין דימחנדהר זה נינונו
סאלצו דיסו סברה קונטו. סי חיס חון חופן קי ייחה איי קין קי
אפרונטי לוס דימיניסטירים די חיל מואירטו בין קי אפרונטי חיל
חונן. חלה חורה ביין פואידי קונטארר אין ריטטו די לוס דייחם קון
ברכה. מח"ב סס אי מירה אין דינים די כבדלה דין ד' :

לה) חונן נון פואידי סיר סנדק. אי חפילו חיל חבי סבן נון
פואידי חזיר מילה חסו איזו טודו טיינפו קי איסטת חונן. חסיגון
חציזימוס

דמשק אליעזר אות א'

ו

אצוימוס אריצ'ה דין י"ט . ז"א ח"ג סי' קנ"ו . חי טאנציינ נון פוהידי
סיר מוהל חיל מכ"ל מוהרד"ף ב"ד דקל"ז ע"ד :

לו) חונן אין נוגי די פורים או אין דייאה די פורים . מירה
אדילאנטרי אין דיניס די פורים אי טופארהס טודוס סיס דיניס מוי
ביין דיקלארדוס :

לז) סי נון איי אוטרו מוהל סאלצו איסטי חונן . אינטירארין אין
פרימירו חיל מואירטו אי דיספואיס אראן לה מילא . או קי אשאריצין
טודוס לוס דימיניסטיריס די חיל מואירטו אי קי לו אינטריגין אין
לוס אונברוס די לוס קבר'ים קון איסטו פוהידי חיל חונן אזיר מילא
אי דיזיר ברכה אפילו קי אחינדה נון סי אינטירו חיל מואירטו .
וכמ"ש הרב חיד"ה בברכ"י יו"ד סי' שמ"א אות ח' גבי חבי הבן סכוא
חונן ביום מילת בנו ומתו מוטל לפניו ועשו מעשה שמקרוהו נכתפים
זכרך למול ובירך . מירה אין דין כ"ו בית עובד דר"ח :

לח) איסטי דין קי דיסימוס אריצ'ה דין ל"ז קי טאנטו חיל חבי
הבן קי איסטו חונן . טאנטו חיל מוהל קי איסטו חונן קי פוהידין
אינטריגארלו אל מואירטו אין מאנו די לוס קבר'ים אי חיר חס אזיר
לה מילא . איסטו חיס דוקא קואנדו נון איי טיינפו די אזיר לה מילא
דיספואיס דילה קבורה . ברכ"י . אינפירו קואנדו ייאה איי טיינפו די
אינטיראר חס חיל מואירטו אי דיספואיס אזיר מילא . חלס חורה
דיסיצירס סוצרי חיל חיל אכלות אי קומירה לה סעודה די לה כברה
אי דיספואיס אראן מילא חס חיל איזו . אי אראן לה סעודה די לה
מילא . אי אינטרארה טאנציינ חיל חבי הבן חלס סעודה . ז"א ח"ב
סי' קע"ה וח"ג סי' קנ"ו זכ"כ בבית יהודה ח"ב סי' נ"י . אי מירה
אין דיניס די מילא דין ו' זכס"י סי' ש"ס עש"ב :

לט) קין קיסי פוהי מאכד חסי מיזמו קון סו דעת . לוס קרובים
נון סי סון מתאוננים סאלצו אין חיל קוראסון אי סון אוצליגאדוס אין
טודאס לאס מלות :

ואין לטעות במאי דתנן בס"פ נגמר כדין דמ"ו ולא היו מתחבלין
חבל חוננין שאין חנינות חלא בלב וללמוד מזה דכ"ג במאכד ע"ל אף
על גב דאין מתחבלין חס"נ דחוננין דליתא דהדר פשוט דהתם לא
מיירי לענין דין חנינות שיחא פטור מכל המלות . חלא מיירי לענין
להנטער עליהם בלזס ז"א ח"ג סי' קנ"ח . חבל הרב פתח הדביר
בהשמטות

דמשק אליעזר אות א'

בהשמות סי' ע"א הביא דברי הרב ז"ח הנז' ושקיל וטרי בהם ומסיק
דאם ירנה האונן להחמיר ולקרות כשיוכל לפנות דעתו רשאי ואם לא
ירנה להחמיר לא חייבוהו לפנות דעתו ולקרות והמעייין יבחר:

(ח) און ניקו קי איסטב אונן פואידי מילדאר שמע אי דיזיר
תפלה דדוקא באבלות וקריעה הוא דמלינו בי"ד סי' ס"מ ושכ"ד ופ"ו דמהנכין
לקטן וביכא דהמר החמר היכא דלא חמר לא חמר וא"כ אין לנו לבטלו מק"ס
ותפלה סס ס"סי ע"א:

דיני אבלות אות א'

(א) אבל איניל צירצו די אבל איסטאן רחמים לוב מואירטום
קי אים הייב די אלימוניארסי פור איווס. לה א אים אביו אמו
אחיו אחותו אשתו. לה ב אים בנו בתו. לה ל אים 30 קירי דיזיר
קי פור איסטום קאלי קיסי אלימוניי פור איווס 30 דייאס. קמת
פולת דף קפ"ב ע"ד:

(ב) די קואנדו סי אינטירו איל מואירטו אי סי איסקאפו די
סיראר לה קבורה קון טיירה לוגו אינסיבה איל אבלות. אינפירו לוב
פאפאטום נון סי קיטה באלצו אסטב קי נון צייני אה סו קאזכ.
אינטראנדו אין קאזכ. לוגו אים אבור איל אבל אין נעילת ספנדל.
ש"ע סי' שע"ה:

(ג) פור בו אירמאנו אי פור סו אירמאנה קאלי קיסי אלימוניי
אפילו קי סון אירמאנום די מאדרי אי נון די פאדרי. טאנטו קי
סייאה בהולה טאנטו קאזאדה. אי אפילו קי איל כהן נון סי אינקונה
פור איסטום אסיגון אציומום אין דיניס די טומאת כהן דין כ"ז.
אינפירו אבלות קאלי קי גואדרי פור איסטום פור בו מואיר דוקא
קאזאדה קאלי קי סי אלימוניי. אינפירו דיפוזאדה נון קאלי קי סי
אלימוניי. ש"ע סי' כע"ד. וכ"כ בקנין פירוה ערך אחים בה"מ אחים מן האם
ולא מן האב אין חסיבין אחים לא לצניין ירופה שאינם יורשים זה את זה ולא
לצניין יבוס והליכא זולה לאבלות ועדות לחשובים אחים מדרבנן:

(ד) אבלות איל יבס אי לה יבמה נון סי אלימוניי אונן פור
אזטרו נון איל יבס פור לה יבמה אי נון לה יבמה פור איל יבס.
ואעי"ג

דמשק אליעזר אות א'

והע"ג שפשינו ע"ז מת"ס מרן כהן דכהן מטמא ליבמתו. אינה
השנה דמרן לעניין טומאה אסרה ולא לעניין חבלות שייורי ברכה.
ועיין בעיקרי הד"ט ח"ב סי' ל"ו אות ס"ג:

(ב) פור קרייטורה קואנדו איס חיל דין הי קאלי גואדרהר
חבלות פור חיל? מירס אין דיניס די ולר אי טופארהב טודוס פוס
דיניס מויי ציין דיקלאהרדוס. אנסי גידייו קי טרוקו לה ליי אי לו
מאטארון אנסי מומר גיקו מירס פו דין אין דיניס די קריעה דין
י"ד וט"ו:

(ו) קין קיסי מורייו אין לה הפיסה אי נון לו דישאן אינטיררר
נון לים פוחס סוצרי לוס קרוזים נון דין די אנינות אי נון דין די
חבלות. אי מירס אין דיניס די אונן דין כ"ג כ"ד כ"ה:

(ז) אונס פריסונה קי לי דישירון קי לוס גויס אינפֿורקארון אסו
קרוז אין אוטרס סידהד. אי אונז חבלות לונג. אי דיספּיחיס סופו
קי אחינדס היסטס אין לה פֿורקס. אקיל חבלות נון לי קונטס נאדס
אי קאלי קי טורני איקי קונטי חבלות די קואנדו לו אינטירררן. או
די קואנדו סי דיזפּיחוייארון די אינטיררלדו. ואין הילוק בין נתיאסו
בהוך ל' או אחר ל' בא"כט ומרן שע"ה:

(ח) און גידייו קי לו מאטארון אין 10 טבת אי לו אינארון א
ריאו. אי הנטיס די אדר סי דיזפּיחוייו סו איזו די בושקארלו מאס
אי אמוקטרו רצי יעקב קי לונג קי קונטי לוס שנעס אי לוס שלשים
אי דיספּוהיס קי פאסארון לוס דייחס די חיל חבלות. סי טופו סו
פאדרי אינטרי חיל ריאו אי לו טרושירון אס בית סקברות אי אמוקטרו
און זקן קי חיל דין איס קי סולו קריעה קאלי קיסי אגס סו איזו.
אי פֿוהי מסכים קון חיל הרמב"ן ט"ז שס אי מירס אין דין י"ב:

(ט) קין קיסי אונדייו אין אונאס אגואס קי חיי אס אייאס קאצו
או קי לו מאטארון איידוקיס או קי סי לו קומיירון לאס היות. די
קואנדו אינפּיסאן אקונטאר? די קואנדו סי דיזפּיחוייארון די בושקארלו
ש"ע וש"ג שס מי ט"ז איסי סי פֿונדייו אין אגואס קי נון אס אייאס
קאצו מירס אין דין י"ב:

ובפרק בתרא דיבמות אמרו כיכי דמי מים שיש להם סוף כגון
שעומד ורואה מארבע רוחותיו. נער אחד שנמצע במים שאין להם
סוף

דמשק אליעזר אות א'

סוף אחר שנתייאשו הורה שקרוציו יתחבלו עליו ז' ול' וכן הרב שנות יעקב
ה"א סי' ק"ב פשיטא ליה טובא דברוק מתחבליס היכא דליכא חששא
סיתר עינוא דלא גזרינן גזירה לגזירה הת"ס זי"ד סי' שמ"ד :

(יוד) פור דיטום מואירטום קי דישימוס סי סי טופארון דיספואים
קיסי דיזפואזייארון די איל' נון טיינין דימיניסטיר לוס קרוזיס די
טורנאר הי אלימוניארסין. סאלצו לוס איזום סי סיטופארון אחי אין
לה אורה קיסי טופו סו פאדרי או אויירון אין אקיל דייהס קי סי
טופו. סי אלימוניאין אקיל דייהס. דלא גרע מליקום עלמות אביו. אינפירו
סי לוס איזום נון סיטופארון אחי. הי לו אויירון דיספואים קי ייחס
פאסו אקיל דייהס. אלה אורה נון טיינין דימיניסטיר די אימוניארסין
ש"ע וש"ך שס. ועיין צכו"ג שס מ' כ' סכתב דהייבין לקרוע ג"כ
ומה שכתב דין קריעה בשמטת סופר היא :

(יא) איסטי דין קי דישימוס אריצה דין ט' קי אסינון סי דיז-
פואזייארון די צושקארלו סון אוצלינגאדום די אלימוניארסין. איסטו
איס דוקא קיסי אונדייו אין אגואס קי היי אה אייחס קאצו. אינפירו
סי סי אונדייו אין אגואס קי נון היי פארה אייחס קאצו. אלה אורה
נון סי פואידין אלימוניאר. הי סו מוזיר נון פואידי אינדינאר ני
צייסטירסי די פריטו טודו טיינפו קי נון היי עדות צואינו קי הייס
פירטיניסיינטי קון איסטי עדות די קאזארסי סו מוזיר. כמ"ש צא"כט
סי' י"ז ס"ה. ני הייזום פואידין דיזיר קדיש פור איל טודו טיינפו קי
נון היי עדות ז"ל ה"ג דנ"ס ע"א וצא"כט שס :

(יב) קין קיסי אונדייו אין אגואס אגואס קי נון היי אה אייחס
קאצו. הי נון סי טופו. אסטא קיסי דיזפואזייארון די איל הי דישירון
נאיי קי ייחס סי דיפידרייו! וכו'! הי דיספואים די טיינפו לו
אינארון לאס אגואס אפואירה. נון סון אוצלינגאדום סום איזום די
נאדראר שבעה קומו דין די שמועה קרוצה. סאלצו טייני סו דין
קימו שמועה רהוקה. הי נון קאלי קי נאדרין נון שבעה נון שלסיס.
סאלצו ליס אצאסטא קין נאדראר אונס אורה סולו. אסינון מויי ציין
קי אקלאררר סום דיניס די שמועה רהוקה צמ"ד. פסקי ריקאנטי
סי' ו' הי מירר אין דיניס די עדות דין ג' :

(יג) קין קי אינציאו סו מואירטו אה אוטרה סינדרהד קי הייס
איל דין קי קאלי קי אינפיסי איל אכלות אסינון צולטו סו קארה די
איל

איל מואירטו. אי אינפיסו אקונטאר איל אכלות. אי דיספואיס פואי פרינדידו איל מואירטו קי נון לו דיפארון אינטיראר טיינפו לארנו. נון טיינין דימיניסטיר די דיסטאזאר איל אכלות. טאנניין נון טיינין דימיניסטיר די טורנאר אי די אימוניארסין אטרס ציז. דמאר שדינס להתחיל מיד א"ל להפסיק מור"ס שס ברמב"ס וברמב"ן ט"ל דוקא לעיר אהרה בהזרת פנים סני והרב בה"ג ס"ל דליכא חילוב ובכל מקום בהזרת פנים סני ועיין בסור י"ד סי' קט"ה ובמלחכת שלמה סי' ה' :

(יד) קין קי איסטאצא אין אטרס סינדרד. אי סופו קי סי לי מורייו סו קרוב. קאלי קי קונטי אכלות פור סימיזמו די קואנדו לו סופו. אי אפילו סי צינו דיספואיס אין איל לונאר די איל מואירטו קון ריסטו די לוס קרובים קי ייאה אינפיפארון אגואדראר איל אכלות די אנטים. נון פואידי איסטי אקורטאר איל אכלות. אי קונטאר קון לוס קרובים אינגונטו. סאלצו קאלי איל קי קונטי די קואנדו לו סופו דוקא. אי אנסו סי צינו סירקה די לוס קרובים אי נון איסטאן אין איל לונאר קיסי מורייו איל מואירטו אי נון אין איל לונאר די לה קבורה. קאדה אונו אי אונו קונטאר לוס שצעה די קואנדו לו סופו ש"ך. מירה אין דיניס די גדול הבית דין ד' :

(טו) איסטי דין קי דיסימוס קי נון פואידי אקורטאר איל אכלות אים דוקא קואנדו ייאה לו סופו. אינפירו סי נון סופו דילינטודו קי סי מורייו סו קרוב. סאלצו אסטא קי צינו סירקה די לוס קרובים קי איסטאן אין לונאר קיסי מורייו איל מואירטו או אין לונאר די לה קבורה. אלה אורה אים איל דין קי סי איסטי קרוב איסטאצא אין סינדרד סירקה קי אים קאמינו די 12 אוראס אפילו סי צינו אין דייאה סיטינו די לוס שצעה סירקה די לוס קרובים. אי טופו לוס מנחמים סירקה די איל גראנדי די קאזה. גואדרה און פוקו די אכלות קון אייוס אילי אכאסטא. אי נון קאלי קי קונטי שצעה כלל. אינפירו סי נון טופו קון לוס קרובים אל גראנדי די קאזה. אה אורה קונטאר לוס שצעה פור סימיזמו. אי איסטי גראנדי די קאזה קירי דיזיד קי מאנטייני לה קאזה אי טודוס לוס די קאזה סי אסופרין דיטרס די איל טאנטו קי סייאה אירמאנו. טאנטו קי סייאה איזו. סי קונטא גראנדי די קאזה. אי איי קין דיזי קי קאלי קי טינגה 13 אניוס ש"ע וש"ך — ועיין לקמן דין כ' דאפילו גדול הבית שבה ממקום קרוב מונה עם הנמנה בבית. ועיין בצרכ"י שם שכתב מנחמים אלל ג"ה וכו' לחו

דמשק אליעזר אות א'

לאו דוקא חלל אורחא דמילתא נקט ואם אירע שג"ה ינא לחיזה סיבה
וכא ומלא מנחמים חלל שאר חבלים ואין גדול כבית חללם הדין שזה
וכו'. אם כשנא ביום ז' כוי לדידיה תקנת יום ז' ככולו או לריך לנהוג
חבלות כל יום ז' ? עיין ז"ל ה"א דק"ע דיש לדדין לכאן ולכאן ועיין בדיני
גילוח דין ה"י.

קין קי לי הקאיסיו חיל דייחא סיטינו אין השעה בחב' חי לי
צ"נו חונו די סוס קרוצים בתוך די 12 אורחא. לה קוזה חיס פשוט
קי קונטה קון הייוס. ואפילו דכ"ע קיימי בחבלות מונה עמכס דלא
בעינן חבלות דמינכר מלחכת שלמה סי' י"ב:

אין היסטי דין קאי קיסי הקאצידין מויי ציין לוס סי' בעלי בתים
קואנדו מאנדאן אדיזיר אלגון קרוז די חיל מת קי צינגה חלה סיצדחד
פור ראזון קיסו לימוריינו סו פאדרי או סו מאדרי חי סימיזאנטי. קי
נון לי אציון קי צינגה פורקי סי מורייו סו מואירטו. סאלצו קי סי
הקאצידין די נון אציוארלי כלל קיסי מורייו. קי קון היסטו גאנה קי
נון קאלי קי גואדרי לוס שנעה פור סימיזמו אסיגון דישימוס. אינפירו
סי לי אציואן קי ייחא סי מורייו חיי קין דיזי קי נון פואידי הקורטאר
סו חבלות חי קונטאר קון לוס קרוצים די חקי. כאלצו קאי קי קונטי
פור סי מיזמו — ועיין באות ג' ערך גדול כבית בדין א' ודין ד'
דתרתי בעינן דשמע שמת והתחיל להתחבל ג"כ. חבל אם כוא במקום
רחוק יכולין לכהוב לו שמת כדי שיספור מיום השמועה וכדרך ויקלר
חבלותו בעיר:

יז) היסטי דין קי דישימוס אריצה דין ט"ו קי פואידי הקורטאר
סו חבלות חיל קרוז. היסטו חיס דוקא קי צינו די לונאר סירקה
אסיגון דישימוס. אינפירו סי צינו די לונאר ליטוס מאס די 12
אורחא אפילו סי צינו אין חיל דייחא סיגונדו קאלי קי קונטי פורסי
מיזמו לוס שנעה חי לוס שלשים די חיל דייחא קי צינו. — וכל שדינו
למנות עמכס אפילו חזר אח"ך לביתו מונה עמכס. ועיין בש"ך ס"ק
י"ב וי"ג באורך וברוחב ועיין לקמן בדין כ"ד ועיין בדיני ג"ה דין ב':

יח) קין קיסי מורייו סו מואירטו חי חיל נון היסטו אין לה
קאזה די חיל חבלות. חי טאנצייין נון סי לו דישירון קיסי מורייו פור
סיצה קי היסטו האזינו. חי אין חיל דייחא די 6 די חיל חבלות
סי לו דישירון. חי נון פואידי איר אין לה קאזה די חיל חבלות קי
היסטה

איסטא חיל גראנדי די קאזא אייזי • קונטארע קון אייוס חיל חבלות
 אפילו קי נון סי צידו קון אייוס כלל — כן הורה הלכה למעשה הרב
 מהר"ח זכ"ל הק"ל י"ד ח"ג סי' קמ"ט • מירה אין דיניס די חולה
 דין ל"ו אי דין מ' :

יט) קין קי איסטא חבל ז"מ אי בתוך די לוס שנעה סיני מורייו
 ח' חיל אוטרו מואירטו • קונטארע לוס שנעה די קואנדו סילי מורייו
 חיל מואירטו סיגונדו • חילי אבאסטא אי פור חיל פרימירו טאנביין •
 ס"ע • אי מירה אין דיניס די שמועה קרובה דין י"ח אי אין דיניס
 די גלוח דין כ"ד •

כ) מה שכתבתי לעיל דין ט"ו דגדול הבית שבה ממקום קרוב
 דמונה לענמו עיין להרב דב"מ ח"א סי' ס"ה שכתב ראובן שמת לו בנו
 ז"מ • והוא היה חוץ לעיר קרוב לה פחות מ' פרסאות וזא לעיר ציוס
 ז"ע ח' מונה שנעה ימים מיום שמת המת או מיום שבה ונדע לו
 מיתת בנו • והרשב"א סי' תקל"ז כתב • דוקא הבה מונה עם הנמלא
 בבית אפילו שהבה הוא גדול הבית • אבל הנמלא בבית אינו מונה עם
 הבה אפילו שהבה הוא גדול הבית • ועל זה כתב הרב מנחם שאל סי'
 כ"ג דהלכה כדברי הנויקל באבל והדין כהרשב"א דאפילו גדול הבית
 שבה ממקום קרוב מונה עם הנמלא עיין ז"ל ח"א ערך גדול הבית :

סי אינביזה די חקי קי אפילו חיל גראנדי די קאזא קי צינו די
 לוגאר סירקאנו קונטארע חבלות קון לוס ג'יקוס די קאזא :

כא) מי שמת ויש לו בן מאסקא אחרת שמתה צהייו ולא היה הבן
 דר עם אביו אלא מפתו אוכל ומכיסו שותה • ואסת אביו היתה נוסחת
 בבית • ובמיתת אביו היה הבן במקום אחר סמוך לעיר במקום קרוב
 וזא לעירו תוך ז' • הוא מונה עם אסת אביו • דאף דאין הבן גריר
 אחר אסת אביו מונה עמה להיותה גדולת הבית וזה כלל גדול דחייב
 אדם בכבוד אסת אביו וזה הוא כבוד אף שאינו אוכל ושותה עמה
 כיון דהאסקא הזאת היא הנוסחת והנוחנת בתוך הבית דזזה הכל תלוי
 ואם היה הבן הנוסח והנוחן בנכסי אביו הוא יקרא גדול הבית לענין
 זה • אם היי ס' ה' • ולכי מ"ש לעיל דין כ' דהלכה כהרשב"א דמיקל
 ח"כ אפי' אם יקרא הבן גדול הבית מונה עמה כנז"ל ודוק •

כב) בעל באבל אסתו הוי גדול הבית אפילו לגבי אב וכ"ש לגבי
 אה הרשב"א סס :

רמשק אליעזר אות א'

כג) אס נתנו המת בחרון ונתנוכו בבית אחר לפי שהיתה בעיר
במלור מונין לו מיד ז' ול' אע"פי שדעתם לקוברו בב"ק אחר המלור
וסתימת חרון הוי כקבורה וחל עליהם חבלות מיד אחר סתימת החרון
ש"ע סס :

כד) יעקב שהיה עמו בנו ראובן בכפר ומה הבן בים ה' ונודע
כדבר לבן האחר שמעון שהיה בעיר והלך לו אלל חביו בכפר ונתחבל
עמו שעה אחת. ואח"ך חביו החזירו בו ביום לעיר מחמת פחד המגפה
הרי זה מונה עם חביו. וכסם שחביו משלים בז' ימי חבלות ביום רביעי
כך שמעון בנו ישלים החבלות עם חביו ביום ד'. ואין למנות לעלמו
מיום שנודע חליו המיתה. חדא דכיון דחביו הוא גדול הבית וכל
ונתחבל עמו הוי כנמלח סם בשעת המיתה. אלל שאח"ך הוכרח להפרד
מהגדול וחזר למקומו לעשות רלון חביו. ועוד כי המקום היה קרוב
שהיה יכול לידע ביום מיתה עלמה. חפילו שחזר למקומו ביום ששי ח"ל
למנות אלל מיום המיתה וישלים עם חביו. לקט הקמח דקכ"ג ע"ג :

כה) ראובן שבא לו שמועה שמת חביו ואחד מקרוביו לסבה מן
הסיבות ח"ל שאין השמועה אמת. ואחר שעברו שני ימים ח"ל אמת
היה השמועה. נשאל הרדב"ז בס' תקכ"ח אס נתחייב למנות ז' ימי
חבלות מיום שאמר לו קרובו אמת היתה השמועה? או מיום השמועה?
והשיב שקרוב זה לא טוב עסק והיה סבה שלא קיים ראובן חבלות מן
התורה שהוא יום הקבורה ויום השמועה קרובה ביום קבורה הוא.
חבל לגבי הדין הדבר ברור שאינו מונה אלל מיום השמועה הראשונה
ק"ס דקס"ג וקע"ח :

ס) אינצ'זה די חקי קי חוגו קי אוייו קי סי מורייו סו פחדרי
חילי דיפירון קי נון חיי טאל הי פאסאנדו 2 דייאס לידיפירון צירדחד
חיס. קונטארה לוס שבעה דיל דייאס קי לו אוייו :

כו) חיל חבל הי חיל חאזינו נון סון אוכליגחדום די איבאנטארסין
חפילו דילאנטרי די חיל נשיח. מורס. חיל קי צייני פארה חונרחר
חסו קונפאניירו הי אליבאנטארסי דילאנטרי די חיל. דיגה חס חיל
חסינטאטי. חנפירו סי חיסטה חאזינו או חבל נון לי דיגה חס חיל
חסינטאטי קיסי חנטיינדי קיסי חסינטי חין סו חאזינורס הי חין סו
חבלות. הי חין חיסטו חיי מונגוס קי נון סי חקאצידחן הי לי דיזין
נון טי אליבאנטים. קי חנסי לו מיזיר חיס קי חיל חאזינו או חיל
חבל

דמשק אליעזר אות א'

אבל קי נון סי אליצחנטיין כלל. פארה קי נון לי צינגאן דיזיר נון
טי אליצחנטיס צר מינן! מרן סי' שע"ו

כז) חון אבל קי נון גואדרו סו חבלות בתוך די לוס שבעה.
טאנטו צסונג טאנטו צמזיד. פאגארה חיל חבלות טודום 30 דיחם
אפואירה דילס קריעה קיסי נון סי חיו קריעה חין לה אורה קי סי
מורייו סו מואירטו. נון סי חיו קריעה סאלצו בתוך די לוס שבעה.
אפואירה דיסו פאדרי חיסו מאדרי סי חיו קריעה אפילו דיספואיס די
לוס שבעה פארה סיינפריי. סו"ג סי' ש"ע מ' ס'. אי מירה חין דיניס
די קריעה דין נ"ז פור עניין די לה ברכה קי לה דינה סין שס אי
מלכות. ש"ע סי' סל"ו:

כח) חין קי לאם פאלצרחס דיגאס קי קהלי קי פאני חיל חבלות
קואנדו נון חוזה חבלות כלל. אינפירו סי מינוספריסייו חין אלנונס
דיחם אי נון חוזה חין אייוס חבלות קומו דיזיר קין קילי דיפירון אה
חיל קי סי מורייו אה חיל סו מואירטו חין דיחא די אלחאד. אי
איסטאצא חין חוטרס סיצדאד אי נון חוזה חבלות. אי חין חיל דיחא
סינונדו צינו אלס סיצדאד אי חוזה חבלות. נון טייני דימיניסטיר די
פאגאר הקיל דיחא קי נון חוזה חבלות. סאלצו קונטה לוס שבעה די
דיחא די אלחאד ש"ע סי' סל"ו. אי מירה חין דיניס די עדות די
דין ו' אדילאנטרי:

כט) קין קיסי מורייו סו מואירטו צין הסמשות קירי דיזיר גונטו
אה סאלימיינטו די לאם איסטרייחם. סיינדו קי איינדא נון סי ציירון
לאם איסטרייחם אי חיס ספק נוגי. מויי ציין לי קונטה לוקי חוזה
חבלות צין הסמשות פור חון דיחא. מה איבטו חיס דוקא קי נון
דישו דאיינדא ערבית. אינפירו סי דישו ערבית אי דיספואיס סימורייו
סו מואירטו חיס אינטירו. אפילו קי איינדא חיס דיחא קונטה די
חיל דיחא די אמאניחא. ש"ץ דקפ"ג אי מירה אדילאנטרי חין דיניס
די יו"ט די דין י"א אי אדילאנטרי מאס חין דיניס איסטוס. אי מירה
חין דיניס די שמועה קרובה די דין ד' אדילאנטרי. ועיין צסו"ג ססי'
שע"ה. אי מירה חין דיניס די ייאר לייט דין-ט"ז קי חיל ייאר לייט
קאלי חיו חין חיל דיחא קיסי מורייו דוקא:

ל) קין קיסי מורייו אה חיל אלגון מואירטו אי נון לו סאצי.
נון חיס היוב די דיזירסילו אי אפילו פור סו פאדרי אי סו מאדרי.
ועל

דמשק אליעזר אית א'

ועל זה נאמר מוליא דנח הוא כסילי. אי חיס מותר די קוננידארלו
אלאם סעודות סיינדו קי נון לו קאציי ש"ע ס"ס ת"ב:

לא) סי דיטו איזום. אוחרון אה דיזירסילו פארס קי דיגאן
קדיש. אינפירו אלאם איזום נון חיס מנכג די דיזירסילוס כללי מורס
אי אפילו אין לוס איזום סי חיס מועד קי טייני דימיניסטיר די אוזאר
דברים שבלנעה. אי חיס לער גראנדי אי אלרגאמיינטו די חבלות.
מוליא דנח הוא כסינ ברכ"י שס. אי אין איסטו קאלי קיסי הקאצידין
לוס סי' בעלי בתים די נון דאר בסורות רעות ח"ו!

לב) לוקי אוזאן אמיטיר אין לה קאזס די איל מואירטו לינין אי
ליבריק אי טובאזס וכדומה. נון אזין ביין מירס אין דיניס די יו"ט
דין ל"ז. אבי הבן או מוסל או סנדק קי איסטאן חבלים מירס אין
דיניס די גילוח דין י"ז אי דין כ"ח אי אין דיניס די סנדק דין ד':

דיני ברכת המזון לאבל אות ב'

א) ברכת המזון קי סי אוזס אדיזיר אין לה קאזס די איל
חבל ב"מ נון איסקריצו סו נוסה סיינדו ייאה איסטס אין לוס ליצרוס
זולת קי צידי קי איי אין מונגוס ליצרוס קי איל איסקאפאמיינטו די
לה ברכה איסטס צרוך אהה ה' מנחס חבלים ובונה ירושלים. אי איסטו
חיס יירו. סאלצו קאלי דיזיר קומו איסקריציו מרן סי' שע"ט צרוך
אחה ה' מנחס ליון צבטן ירושלים. ז"ל ה"ה דקס"ט. וכ"כ בס' וואח
ליהודה מהרב מהרי"ע שאס אומר כמו סכתוב בספרים הו"ל חוהס צסקים. וחמכני
על הרב בית שוצד שלא הרגיש מזה:

ב) אין שבת סי דיזי ברכה איל חבל סולו. או קון 3 חבלים.
דירה ברכה קומו איל סדר קי דיזי אין סימאנה סיינדו חיס בלנעה
אי דברים שבלנעה ייאה סי אוזס אין שבת. אינפירו סי קומין לוס
חבלים קון אוטרוס. אלה אורס נון דיראן נחס. קי סיינדו אי אוטרוס
חיס צפרסייא ש"ע שס:

ג) כתב הרב ברכ"י שס ולפי מאי דנסוג עלמא בגלילוחנו סהמברך
ב"סמו הוא מברך בקול רם וכל המסובין כל אחד מברך ב"סמו בלחש
שאין חצרו שומעו יש ללמד דגם בשבת כשיס אחרים כיון דהמברך
דוקא הוא מברך בקול רם וכולם בלחש לריכין החבלים כשמברכין בלחש
לברך

לברך כדרך שמזרכין בחול. וכפי מה שכתב ברב שו"ג סס מהודש ו'
שמהנהג שלא לברך ברכת חבלים בשבת נמלא שאין לברך אפי' כשהחבלים
לכדס ע"כ כתבתי לבעלי בתים מלתא מליעתא מ"ס מרן וכמעין
יבחר לו:

(ד) פור ענין די לוס הרחמן סי פידיון. איל מנהג אים די נון
דיירלום שו"ג. אי הנסי איסקריציוו בספר הפלה לדוד דפ"ו ופ"ז קי
אין ירושלים נון דיין הרחמן. אינספירו מואיסטרו מנהג אים די דיירלום
ואיס הישר בעיניו יעשה:

(ה) און חבל קי איסטט החזינו אי נון פואידי קימיר אי קומיירון
אייאי אוטרוס פור כו כבוד. סיינדו קי איל חבל נון קומייו קון
איווס. אפילו קי איסטאן אין אונק קאמאריטט אינגונוטו קון איל חבל
נון דיראן ברכת חבלים דשב ואל תברך עדיף. סב חדש כוף בספר
דף פ"ד:

(ו) איסקריציוו מרן סס. איל חבל כי אגונוט פארה הפלה אי
פארה זימון טאנטו פארה 3 טאנטו פארה 10 אי אפילו אין ברכת
כמזון די לה כבראה סי אגונוט איל חבל פארה זימון. מהר"ע בשבט
יסודה וכתב דכן עיקר דאנו אין לנו חלא דברי מרן וכן מוכח מסתמיות
דברי מרן ש"ץ דקפ"ט ע"ג:

(ז) סי אינציוז די איסטי דין קי נון חזין ביין לוס שמסויס קי
דיטאדראן לה כבראה פור רחזון קי נון טופאן זימון וכפרט אין לה
כבראה די לוס ענייס קי מוראן לישים ומה גס סי אזי פרייו וכדומה
קי פאסה טיינפו אסטט קי ריקוזין זימון. קי הנסי סיפאן קי נון סי
אזי דימיניפטיר סאלצו איל חזן אי איל שמס אי איל חבל. איסי איי
2 חבלים קי צאייגה סולו איל חזן. או איל שמס סי אים בר הכי קי
סאצי דיזיר ברכת חבלים וס' יברך את עמו בשלום! טאנציון קאלי
קיסי אקאצידין אקומיר אה לומינים 9 דר' דיפאן קיסי נון קומיירון 9 דר'
נון פואידין דיזיר ברכת כמזון כמ"ס מרן צא"ח ס"ס קפ"ד ועריין יס
פקפוק על ברכת ענ"י אס אוכל פחות מכבילה כמ"ס צס"כ בן מסק
ציתי ערך זימון מיל"ה צע"ה:

(ח) לוקי חזאן אין אלגונוס לונאריס קי סי אקאצידאן די נון
ציציר די איל צאזו קי ציציוו איל חבל נון איי רחזון חלה קוחס ני
אים

דמשק אליעזר אות ב'

אִים אֵיל מַנְהַג דִּי אִיִּסקאַטימאַר • שׁו"ג סִי' שַׁע"ט מַחֲדָּשׁ ב' וְכֵן
מַנְהַגֵּינוּ נְמִי • אַנְל כַּב"ה ס"סִי ת"ג כַּתֵּב שְׁלֵרִיךְ ב' כּוֹסוֹת בְּבַר"ה מִזֵּז
וְכ"כ בַּמַּעֲבָר יִנְק דָּף ק"י ע"ב דִּישׁ שְׁאִין שׁוֹתִין בַּכּוֹסוֹ אֵלֶּה לְאַחַר
שְׁמֵדִיחִין אִוְהוֹ:

(ט) סִינְדוּ יִיִּאֶה אִיִּפְטַחֲמוֹס אִין דִּינִים דִּי ב"ה מִזֵּז אִיִּסקַרִיבִירִימוֹס
טַחֲנִיין סוֹ נּוֹסַח קוֹוּוֹ קַאֲלִי דִינֵוֹ • נוֹן דִּיגַה הַזְּמִינוּ וְלֹא מַמַּעֲשִׂינוּ וְכוּ'
סַאֲלָצוּ דִיגַה צְרוּךְ אַתְּהָ ה' אַמ"ה הַזֵּן אִוְתֵנוּ וְאַתְּ הַעוֹלָם וְכוּ' • אִי לֹס
רַאזֵוֹן אִים סִינְדוּ אִין צְרַכַת כַּמְזוֹן אִינְטִירוּ נוֹן אִי לֹס לִיטְרַה דִּי קַ
אִי פּוֹר אִיִּסְטַה רַאזֵוֹן אִי מוֹנָגוֹס קִי סִי אַקְאֲצִידֶאן דִּי נוֹן דִּיזִיר אִין
רַלָּה וְהַחֲלִילֵנוּ וְאַף ע"פִּי שְׁאֲכַלְנוּ וְכוּ' סַאֲלָצוּ דִיזִין וְגַם שְׁאֲכַלְנוּ • ב"ה
וְחַס"ל סִי' קַפ"ט:

(יוד) הַזֵּן אִוְתֵנוּ וְאַתְּ הַעוֹלָם כְּלוּ בַּטּוֹבוֹ דִירַה אִי נוֹן דִּיגַה מַטּוֹבוֹ
סַכְנ"הֲגִי דִירַה וְצַטּוֹבוֹ הַגְּדוֹל תַּמִּיד • וַיִּזְכֶּר שְׁלֹא יִפְסִיק בֵּין לֹא וּבֵין
חַסֵּר שְׁלֹא נִשְׁמַע ה"ו וְצַטּוֹבוֹ הַגְּדוֹל אַסְרַ תַּמִּיד לֹא • מַכַּה זֶה חַסֵּר לְנוּ
מַטַּה יְהוּדָה • לֹא יְחַסֵּר לְנוּ קוֹן קַמֶּץ דִּיבֶאֱסֹו דִילַה חֵית אִי קוֹן פַּתַח
לֹס סַמֶּךְ • וְאַל יְחַסֵּר לְנוּ קוֹן סַגּוֹל לֹס יוֹד אִילַה חֵית קוֹן סַבֵּא אִילַה
סַמֶּךְ קוֹן פַּתַח • וְכַסֵּי הַנְּקוּדוֹת עוֹלִין כַּמְנִין לַחַס כִּי כָל נְקוּדַה הִיא
י"ד וְכָל קוֹ הוּא וִי"ו וְקַמֶּץ הִיא י"ו • וְתַמְהַנִּי שְׁהַרַב בֵּית מַנּוּחַה לִיין
מַהַרַב סַל"ה יְחַסֵּר כַּזֶּה וְאַיִן הַנְּקוּדוֹת עוֹלִין כַּמְנִין לַחַס? וְכַעַת אִין
סַל"ה עַמְדִי וְהֵן עַתְּהָ רַאֲתִי שֶׁסַּ כְּדָף פ"ג ע"א דְּבַהֲיַבַת יַחַסֵּר לֹא דִיבַר
הַרַב כְּלוֹס אֵלֶּה כַּתֵּב שְׁהַנְּקוּדוֹת עוֹלִין כַּמְנִין לַחַס וְדוֹק שְׁהוּא כַּמ"ס •
כִּי הוּא אֵל זָן וּמַפְרַנְס וְכוּ' מַטַּה יְהוּדָה וְאַוְרַחֹת לְדִיקִים:

(יא) לֹס צְרַכַה 2 נוֹן אִינְפִיסִי עַל אַרְלָנוּ וְכוּ' • סַאֲלָצוּ נוּדָה לֶךְ
וְכוּ' • דִירַה וְעַל הַיִּים שְׁחוֹנְנַתְנוּ וְעַל כַּמְזוֹן וְכוּ' • עַל הַכָּל דִירַה סִין
וִי"ו • דִירַה אֲנַחְנוּ מוֹדִים אִי נוֹן דִיגַה אֲנוּ מוֹדִים קַסַל"ה וְחַס"ל סַס •
ל"ל וְעַל הַנִּיִּסִים וְקַאֲי עַל מ"ס נוּדָה לֶךְ עַל הַהַיִּים וְעַל כַּמְזוֹן וְגַם
נוּדָה לֶךְ עַל הַנִּיִּסִים וְכוּ' מַטַּה יְהוּדָה וְכ"כ בַּס' אִוְרַ חַדָּשׁ:

(יב) לֹס צְרַכַה 3 רַחַס ה' אֲלֵהִינוּ עַלִינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךְ אֲבִינוּ
רַעֲנֵנוּ זִוְנָנוּ דִירַה קוֹן שׁוֹרַק • וְאַל הַלְרִיכְנוּ לִידִי מַתְנוּת בַּסֵּר וְדַם וְלֹא
לִידִי הַלּוֹאֲהֵם אֵלֶּה לִידֶךְ הַמַּלְאֲכָה וְכוּ' יְהִי רַעֲוֹן שְׁלֹא נַבּוֹשׁ וְכוּ' • רַלָּה
וְנַנּוּחַ צוּ וְנַחֲעַנְג צוּ וְכוּ' כַּמְלֹות חוֹקִי רַצוֹנְךָ לֹס נוֹן קוֹן סַגּוֹל מַטַּה
יְהוּדָה • וְגַם שְׁאֲכַלְנוּ וְכוּ' כִּי אֵל גְּדוֹל וְכוּ' • אֲנַסִי אִין יַעֲלֶה וַיִּבְחַל נוֹן
דִיגַה

דינה כי אל מלך סאלצו סאטארה מלך מורס נפי' קפ"ה חבל המג"ח
 והמג"ד הלדיקו המנהג לאומרו והיודע לנחור ינחר דיספואים די רלה
 חי די יעלה ויבא דירה ותננה ירושלים עיר הקודש במהרה בימינו
 לפיחיה בדבש סי' ז' ע"ס צאורך בא"י בונה ירושלים חמן חי נון דינה
 ברחמיו ברכ"י ומח"נר :

יג) לה ברכה 4 בא"י חמ"ה חבינו מלכנו חי נון דינה כאל .
 חבודרהס סיו"ב סי' קפ"ט . בכל יום ויום חי נון דינה שבכל יום .
 סל"ס ב"ח . דירה הוא הטיב לשעבר הוא מטיב עכסיו הוא ייטיב להבא
 וכן הוא נמלנו לשעבר . הוא גומלנו עכסיו . הוא יגמלנו להבא כן ז"ל
 ברכ"י סי' קפ"ט וכ"כ מרן ועיין ז"ל ח"א די"ז די"ח הוה סיה ויהיה
 על דרך ה' מלך וכו' . וכל טוב קון הולס :

יד) הרחמן הוא יפרנסנו וכו' בריוח ולא בצמצום : הרחמן
 הוא יצליח את דרכנו : הרחמן הוא יצליחנו בלימודנו : הרחמן
 הוא ירפאנו רפואה שלמה רפואת הנפש ורפואת הגוף הס"ל שם :

דיני ברכת הלבנה לאבל

ה) חיל חבל חיס חייב די דיזיר ברכת הלבנה חי סאליר די סו
 קאזה חס אריסיציר פני סכינה . מה חיסטו חיס דוקא סי פאסה סו
 טיינפו קי נון פואידי דיזיר ברכת הלבנה דיספואים קי ייאה פאסאן
 לוס 7 דייחס די חיל חבלות . חלה אורה מווי ציין פואידי דיזיר חין
 לוס דייחס די חיל חבלות . שער אפרים סי' ז"ה . אינפירו חיל רב
 מג"ח בא"ח סי' תכ"ו איסקריציו קי סי נון סי איסקאפה חיל חבלות
 חסטה 10 די חיל מיזי . נון איספירי חסטה חיל 11 סאלצו דיזי ב"הל
 חין לוס דייחס די חיל חבלות :

ב) סי חיל חבל קירי אפיזגאר די נון סאליר דיסו קאזה . מווי
 ציין פואידי דיזיר ב"הל ביהיד חין סו קאזה . סיינדו נון חיס היוב די
 דיזיר ב"הל קון מניין . מה סי חיל חבל ייאה חזה אסאליר חלה קאיי
 פור סו חינו . חלה אורה סאלדרה דיסו קאזה טאנציין פארה דיזיר
 ב"הל קון מנין . ברכ"י י"ד סי' סל"ג :

ג) חיל כלל די לה קוזה חיס . סי לי ריסטה טיינפו די דיזיר
 ברכת הלבנה דיספואים די לוס שנעס . חלה אורה קי נון לה דינה
 חין לוס שנעס . אינפירו סי נון ליריסטו טיינפו דיספואים דילוס שנעס

דמישק אליעזר אות ב'

או קי איסטא חיל טיינפו נוכלו או קי איי השקא קי סיצירנה אה
אולצידאר די דיזיר דילינטודו וזפרט לוס בעלי בתים אלה אורה לכ
דירה אפילו אין לוס שנעה או ביחיד או קון מניין אסינון אציזימוס
אריצא דין ז' — ועיין זש"ץ דקפ"ד די"א שאין לו לקדש הלזנה עד
אחר ג' לבכי אס אין השעה עוברת אבל אס השעה עוברת אז יברך
אפילו בתוך ג' וכ"כ בשבועת יעקב ה"ב סי' י"א:

(ד) סי נון דיטירון ז"הל סיינדו איסטודו חיל טיינפו נוכלודו
נון איי די אסיטינסיאר תענית סוצרי איסטו שבועת יעקב ה"ב סי' י'
בחלק ה"ח זדין ה"י וכ"כ הרב עיקרי הד"ט וכו' ל"ל אבל הרב ע"הדט
וכו' והוא דהרב"ד הביא מס' המפה שאין מקדשין הלזנה קודם ט"ז
וגם במולאי ט"ז כתב דקוואת"ע וכו' אבל הרב ע"הדט ה"ח אות כ'
היתיר לקדשה קודם ט"ז דלא עדיפא וכו':

(ה) ברכת שעשה לי כל נורכי מויי זיין לה פואידי דיזיר חיל
אבל אפילו קי ז"ה סין סאפאטוס אינפירו אין השעה באז אי אין יום
הכפורים נון לה דירה איסטא זרכא אפילו קי יי"צא סאפאטוס די
פאנייו קשר גודל סי' ה' אות י"ט וכן המנהג להולכים אחר האר"י
ז"ל אינפירו לוס סי' בעלי בתים קי אוחאן אדיזיר איסטא זרכא אפי'
אין ט"ז אי יו"הכ נון איי די דיפינדיר אין אייוס — ולא כאשר
ראיתי שמוחין ומטרדין אותם שאינם יודעים אה"ך באיזה זרכא עומדים
וזפרט כשאומרים בעל פה אלא הנח להם לישראל שלא נחמרו כל
השיעורין הללו לז"ב ודין גרמא שכתבתי בחלק אורה חיים דיני ט"ז
דין ט"ז איס הישר בעיניו יעשה ודוק ומה גם שרוצם של ז"ב אינם
נזהרין שלא ללבוש מנעלים של עור וא"כ ספיר יכולים ה"ב לזרכא
וכ"כ ג"כ בהס"ל סי' מ"ז ע"ס:

ברכת דיין האמת מירה אין דינים די קריעה דין א' קי קאלי
דינא איסטא זרכא קון סס אי מלכות:

ברכת אבלים נון סידיזי אין חול המועד מירה אין דינים די חול
המועד דין א':

ברכת בית הקברות מירה אין דינים די בית הקברות די דין י"ז
אדילאנטרי אי טופאראס סוס דינים קואנדו
קאלי דיזיר איסטא זרכא:

(ו) ברכת שהחיינו חני הכן קי איסטא חבל מויי ציין פואידי דיזיר סכחיינו טאנציין חיל חבל פואידי דיזיר סכחיינו סוצרי מלוס אי סוצרי פרוטס מואיצה ברכ"י סי' רפ"ה אות י"ד מירס אין דיניס די כניסס דיין י"ג:

(ז) אין לה נוגי פרימירס די חנוכה חיל חבל פואידי דיזיר ערצית אינפירו לאס קאנדילאס די חנוכה נון אינסקינדירס אין חיל קהל קי סיינדו איסטא חבל נון דיגס סכחיינו אין חיל קהל מטעם כי סקל בשמחה וסו חבל וכו' אינפירו חיל חבל אין סו קאזס לה נוגי פרימירס די חנוכה ודאי קי פואידי דיזיר סכחיינו סיינדו חיל חבל נון אים אסור די דיזיר סכחיינו אסינון דישימוס אריצס דיין ח' מה"כר סי' תרע"ח:

(ח) קין קי סימוריינו סו מואירטו אין ערצ שנת אי נון לו אקאנסו חס אינטירארלו אי נוגי די שנת אים פרימירס נוגי די חנוכה לו מיזור אים קי אוטרו דיגס לאס 3 ברכות אי חיל אונן טינגס כוונס חס פאליר די חוצס אי נון דיגס סכחיינו אין אורס קי סו מואירטו דילאנטרי די חיל עיקרי הד"ט ח"כ סוף הספר:

(ט) ברכת העומר חיל קי איסטא אונן אין דייאס דיל עומר מירס סוס דיניס אין אונן די דיין ל"ח אי אדילאנטרי:

(יוד) ברכת כהנים כפי הסוד נון צ"ב ציין די דיזיר ברכת כהנים אין לה קאזס די חיל חבל מירס אין דיניס די נשיאות כפיס דיין וח"ו:

מועד קטן דכ"ז ע"ב סביא איתתא דרות בשביבותיה דרצ הונח סו לה ז' בני מת חד מנייהו הות קא כביא ביתרתא עליה שלח לה רב הונח לא תעבדי הכי לא אסגחא ביה ומיתו כולכו ב"מ נ"ל דאז"ל דמשז"ל ג' לבכי סו דוקא כשבוכה על העדרו של מת חבל כשבוכה על עונותיו כל המרבה כרי זה משוכח וסאי איתתא הוס קא כביא ביתרתא עליה דייקא וע"ז שלח ליה רב הונח לומר לה לא תעבדי הכי דייקא חלל חבכה על עונותך וכיון דלא אסגחא ביה מיתו כולכו ב"מ! שמעתי:

בכ"י איסקריציינו מרן סי' של"ד נון פואידין ייורחר פור חיל מואירטו דימאזייאדו אי טודו חיל קי ייורס מויי דימאזייאדו סיפס

קי

דמשק אליעזר אות ב'

קי יורארה פור אוטרו מואירטו טאנציין. אסיגון דיפירון חין גמרה
מ"ק דכ"ז ע"ב מעשה חין אונס מואיר קי טיניאה 7 איזום אי סיינדו
יורארה מונגו סיני מוריירון טודום אי אלקאצו סי מורייו אי אייאה
טאנציין. פור היסטו סי אקאצדי חיל אונצרי מונגו די נון יוראר
דימאזיידו. סאלצו חיל שיעור קי דיפירון הכמים 3 דייאס סון די
יוראר 7 סון די אינדגאר 30 סון די נון אראפאר. ועיין צענט
יהודה סי' סל"ד טעמים על שאין צוכין ציותר:

קואנדו יורה פור חיל מואירטו נון יורי פורקי סי היספארטיין
די חיל אי פור סיס רינאלום קי טיניאה די חיל או פורקי נון צידו
חין בו אליגרייאה אי סימאזאנטיי. קי טודו היסטו חיס הכל הכלים
סיינדו היסטי מונדו חיס מונדו פאלסו! אי חיל מונדו צינידירו חיס
חיל מונדו צירדאדירו. קי אנסי חיל עיקר די חיל יורו טייני קי סיר
חין פינסאר חיל אונצרי קי פור פוס פיקאדום לי צינו חיל היסטה
אנגוסטייאה היסי אלימוניי פור פוס פיקאדום אסיגון דיפו חיל נביא
מה יתאינן אדם הי גנר על הטאיו. נחפסה דרכינו ונהקורה ונסובה:

יאה חיס סאצידו חיל מעשה די דוד המלך ע"ה קי טודו טיינפו
קי היסטאצו בו איזו ציצו יורו אי אלגואייו. הינפירו אסיגון סי
מורייו דיפו טראחי לה מיזה אי קומירימוס. אי אנסי קאלי קי אגס
טודו מודו די פריסונה קי איי חין חיל דעת דירינו חס אריסציר לה
גזרה דיל ש"ית אי פינסאר מה יתן ומה יוסוף אי קי פרוצינו איי קון
יוראר אי אפילו סי סימאטארה חסי מיזמו וכי לו פואידי טורנאר
אטראס? אי אנסי דיפו דוד ייו צו חס חיר אונדי חיל אי חיל נון
צו אטורנאר חמי. קי פור היסטו פינסי חיל אונצרי אי דיגה. מאי
דעבר חין. מאי דעתיד עדיין. דאגס מאין? סב וסתה יין! אי סירצו
אל ש"ית קון אליגרייאה היסי אבולטארה סו לימונייו פור איגרייאה:

תשועת ה' כהרף עין

מה שנוהגים הנסים שגודדין ועושין חצורה על מה צפניהם עיין
צענט יהודה סי' שמ"ד דין י"א שמלא להם קלת סמך לרצנים שאינם
מוחין על זה:

דיני גוסס אות גימל

א) גוסס חיל חיס קומו ציצו פארה טודאס סוס קוזאס. נון
לי פואידין אטאר סוס קיצאדאס. נון ליפואידין סיראר סוס צוראקום

נון ליפואידין קיטאר היל קאצ'יסאל די דיבאָטו די איל . טאנצ'יין נון
ליפואידין פיראר סוס אוזוס . אסיגון מילדאמוס אין לה משנה . וכל
המעמץ עס יליאת הנפש הרי זה שופך דמים . מרן סי' של"ט :

(ב) גוסס אים אסור אפילו די טוקארלו זה איל . אי טודו איל
קי טוקה זה איל דיסיירטו איסטי אים שופך דמים . הקי לה קוחס
אסימ'זה ? זה אונס קאנדילה קי איסטס פארה אמאטארסי . פיינדו
קי טוקה אין אייאה איל אונברי לונג סי אמאטס . מס' שמהות :

(ג) גוסס אפילו קי די'עיוס קי נון סיפואידי טוקארלו . אינפירו
סי איי פואינו אין לה קאזה די איל גוסס . אלה אורה מויי ציין לו
פואידין קיטארלו זה איל דילה קאזה קי נון סיקימי . ספר הסידים
סי' תשכ"ד :

(ד) סי איי פואינו אין לה קאזה . אי איי און מואירטו אי און
גוסס . אי איי טיינפו די איסקאפאר הטודוס דוס . איסקאפארין אל
מואירטו אינפרימירו . ס"הס שס . סי בו פאדרי מואירטו אין קאזה .
אי און גיקו ציבו . איסקאפארין זה איל גיקו . אפילו קי סו פאדרי
סיצס זה ארדיר אין איל פואינו . שס צ"ע דרי"ה :

(ה) אים אסור די קאצ'אר זה איל מואירטו קי סי מואירה
פריסטו . קומו דיזיר קין קי היבטה גוסס טיינפו מונגו . אי נון סי
פואידי איספארטיר . אים אסור די קיטארלי די איל . איל קאצ'יסאל
אי איל קולגון מכה קי דיזין קי איי פלומאס די סירטאס אצ'ים קי
קאצ'אן איסטו קי נון די'שאן פאר סו אמה די איל אונברי מורס שס :

(ו) אין איסטי דין קי איסקריצ'ייו מורס קי אים אסור די קיטאר
די איל גוסס איל קאצ'יסאל אי קונגון די פלומה . איל מנהג די איל
מונדו נון אים הנסי . פור ראזון קי טודו מודו די קוחס קי פואירון
אוסר אכמים די נון אסירקאר סו מואירטי די איל גוסס . איסטו אים
דוקא קואנדו סו אלמה נון קירי סאליר די איל . אינפירו קואנדו
מוזוטרוס צימוס קי לה אלמה ייאה סיקירי סאליר . סאלצו קי איי
קוחס קי לה דיצ'ידה די סאליר . אלה אורה מויי ציין אים מוחר די
קיטאר די איל האזינו לה קוחס קי לי איסטס דיצ'ידאנדו אסו אלמה
די סאליר . קי איסטו נון סי ייאה קי אים מקרב מיתהו . קי סי נון
איסט'צה איסטס קוחס ייאה אוצ'ירה סאלידו סו אלמה סכנ"ג . אי

א:סי

דמשק אריעזר אות ג'

אנסי מואיסטרו מנהג פשוט די קיטארלי די איל גוסס טודו מודו די קוחה קי איי די סיר הושס קי איסטו לי איסטו דיטינינדו סו אמה די סאלירי קומו דיזיר איל קאציסאל די פלומה אי אנסי לה קוציירטה די טרוקארלס סי איי השס קי איי חין הייחה שעטנוז אי אנסי סי ייכה אלגון ציסטידו די שעטנוז סי לו אראזגאן איסי לו קיטאן אי ייו דיגו קי אדרבא אים מלוה רצה די קיטאר דיטאס קוחאס קי דישימוס אי קומו כימיזאנטי אין טאל קי נון ייצי יסורין מה רך בתנאי קי סי אקאצידין קי סייחה קון מויי מונגו ריפוזי פיר לה ראזון קי איסקריציוס אריצה דין צ' קי אים מסל אלה קאנדילס וכי':

(ז) איסקריציו מורס אים אסור די מיטיר לאס ייחצים די איל בית הכנסת דיבאשו די סו קאציסירה די איל גוסס חין טאל סי סי מואירה פריסטו אי דיטה קוחה אים מלוה די דארלים אסאציר לאס מואירים סיינדו נון סי אקאצידאן חין איסטו קי אנסי קי כיפאן קי נון חזין ציין:

(ח) סי איי קוחה קי דיטייני סי אלמה די איל גוסס די סאליר קומו דיזיר קי איי אלגון פארטידור די ליניחה סירקה די אקייחה קאזה או קי איי דוליירים אי סימיזאנטי או קי טייני סאל סוצרי סו לואינגה אי דיטאס קוחאס דיטיינין אלה אלמה די סאליר אלה אורה מויי ציין פואידין קיטאר דיטאס קוחאס — משום דחין צזה מעשה כלל אלא שמסיר המונע ומכאן סתך למנהג העולם ומנהגינו כמ"ס לעיל דין ו' מורס שס:

(ט) הרב ט"ז כתב על דברי מורס הנז"ל וקסה לי אחאי התירו בהסרת המלח דהלא עי"ז מוזי אה פיו? ע"כ נראה שאין לנהוג היתר בהסרת המלח עכ"ל ולענ"ד נראה לקיים דברי שניהם ואלו דברי אלהים חיים! דמורס סהתיר דבר על רוב גוססין שפיהם פתוח כידוע שבאוהה שעה מתבטלים החושים של אדם ולחיו נופלים למטה ואלו מותר אבל הרב ט"ז דיבר בגוססין שפיהן סתום ולזה אסר משום שמזיז כנל"ד להשוות הדיעות ציניכס מלד הסברה דוקא:

(יוד) גיסס קי אקוסטו פארה מוריר נון סון ליסינסיאדוס פארה איספארטירסין די איל אינטאל קי נון סאלגה סו אלמה חין לוקי איסטו סולו מרן שס:

(יא) אים מלוה גראנדי אה איסטאר טופאדו איל חונברי חין אורה

חורה די יליחת נשמה חסיגון דיטו איז פסוק ויהי עוד לנלח לא ירחם
הקחת כי ירחם חכמים ימותו וכו' מורס שס :

(יב) קוזנטו צוהינו אי קיאנטו אירמוזו אה איל חונצרי חסיחיר
טופחדו סירקס די גוס האזיגוס אין חורה די יליחת נשמה . אי קון
סו חו"ו צייחה איל חונצרי חון פוקו די נוקי פאסה איל חונצרי אין חורה
די יליחת נשמה . אי סיפה קון צירדחד לוקי דיטירון רז"ל . קי סי
סינפורטורה איל חונצרי יסורין קומו לוס יסורין די איוב . לו טודו
איש קומו נאדה אינפרינטי די לוקי פאסה איל חונצרי אין חורה די
סו מואירטי . אי טודו לוקי פאסה אין חורה דיטו מואירטי טודו איש
נאדה אינפרינטי די לוקי פאסה טאנציין דיספואיש די לה מואירטי .
אי קון איסטו פינסי אין סו קורחסון מה חנהנו ומה היינו ומה כחינו
ומה נבורתינו ! אי פינסי קי טאנציין סוצרי איל איש אפאריזאדו אה
פאסאר איל צחזו דילה מואירטי . אי אינדיגאר לו אינדיגארין ! אי
ייצאר לו ייצארין ! אי אינטיראר לו אינטירארין ! אי אין צאטוראס
די טיירס לו איגארין ! אי סולו אי אסולאדו לו דיטארין ! יצאנדו
יסורין אמארגוס אי פואירטיס קומו פיייל אי אדיפלא ! אי סי די
איסטי דייחה . דיקונטינו סי אקוררררר . איסטורה סינורו קי נונקס
אה פיקאר צירנה . אי מירס אין דמשק אליעזר הלך חורה הייס אין
דיניס די ראס סנסה מוסר גראנדי פור איל דייחה די לה מואירטי
טודו קון הרוז אצלאדו . אי מויי ציין אירדינאדו מירס אי טומס
קאסטיגיריי פארה טו אלמס :

(יג) נון איסקלאמארין סירקס איל גוסם אין חורה די יליחת
נשמה פארה קילי טורני סו אלמס אה איל . סיינדו נון פואדי ציציר
סאלצו דייחס פוקוס . אי אין אקיווס דייחס סינפורטס יסורין מויי
פואירטיס רח"ל מעבר יבק דע"ג :

(יד) פור דיטה ראזון קי דיטמוס . חוזאן קי נון דיטאן סירקס
איל גוסם נון אלום קרוצים אי נון אלום איזום . אינפירו איסטו איש
דוקא קואנדו לוס איזום או לוס קרוצים יוראן אי איסקלאמאן . מה
סי לוס איזום אי לוב קרוצים סי דאייאניאן אין סימיזמוס די נון
ייוראר אי איסקלאמאר . אדרבה איש מלוה קי סי טופאן אין חורה
די יליחת נשמה . סיינדו טייני נחת רוח איל מואירטו קואנדו טייני
אה סוס איזום אי אה סוס קרוצים אין סו לאדו אין חורה די סו
איסקארטיסיון :

דמשק אליעזר אות ג'

(טו) אים סכנה די סירחר לחם צינטאנאס אי לחם פוהירטאס.
פור ראזון קיסאס אינטרו פור לה פוהירטה או פור לה צינטאנאס איל
מלאך המות אי חנורה קי נון לו דיטאן סאליר פור האי פוהירי חזיר
דחניו ח"ו מעבר יבק דע"ג. אי חוייאי מפי מנידי חמת קי חונה ציו
סירחרון לחם צינטאנאס אי לחם פוהירטאס סיינדו חזיאה פרייו אי
אין פונטו סופיטו סי אטורצארו טודוס די חוהיר חון באק מויי
פוהירטי איסי רונפיירון לוס גאמס אי קידארו אטורצארוס צ"מ קי
נון סופיירון לוקי פוהיי פור איסטו לו דינו אלום סי' חברים קי סי
אקאצידין אין איסטו:

(טז) מאס סי חזי דימיניסטיר אקאצידאמיינטו מויי גראנדי אום
ס' חברים ה"י קיסי אקאצידין די נון אפומאר טוטון אין לה קאזה
די איל גוסס סיינדו לוס חברים טודוס סון ענייס כידוע. אי איל
טוטון קי אפומאן חזי מאל אפילו אלום סאנוס אי כל סכן אל חחזינן
אי צר מינן סון מקרב מיתתו ח"ו אסיגון אצימוס אריצה דין צ"י.
קי חנסי קי אקאצידין אה אפומאר אפואירה די קאזה דוקא. ויבא
שכמ"ה :

(יז) מאס איי די אקאצידאר. קיסי אקאצידין מויי ציין די נון
דיטאר די איל חחזינו ניגגון מיינצרו דיסקוויירטו. סאלצו סי אקא-
צידין מויי ציין די קוצריר טודוס סום מיינצרוס ויבא שכמ"ה מעבר
יבק דף קט"ז :

(יח) מאס קי אקאצידין לוס סי' חברים ה"י די נון אסינטארסין
אלום פייס די איל חחזינו סיינדו איל מלאך המות איסטא חזי קון
סו איספאדה וכו' מעבר יבק דף קט"ז ועיין בזו"הק צפרסת פינהס
דף רל"ד :

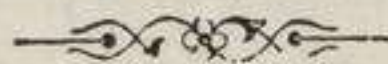
(יט) איסקריציוו בצפר החסידים סי' רל"ו קין קי איסטא קון
איל חחזינו אין חורה די יליחת נשמה. אי נון איי חוטרס פריסונה
קון איל קיסי אינטיינדה אין חורה די יליחת נשמה אי קילי חנה סו
כבוד. אי צינו איל טיינפו די תפלה או די מנהגי. נון סאלגה די
אחי פארה דיזיר תפלה. אינפירו איסטי דין אים דוקא קואנדו איסטא
סולו. אינפירו סי איי חוטרס קון אילי. איל חונו דיזי תפלה אי איל
חוטרס ציקלייחרה כדין שכתב מרן בשם"ה בחפירת כוך וכו' :

(כ) טאנצין קי סיפאן לוס סי' חברים ה"י. קי אין לה נוני
קואנדו

קוואנדו זיך קליהן אל מואירטו אין הקייאה קאזע נון פוואידן נון קומיר
 נון זיכיר ראקי ני הפילו אגואה • ני מינום פוואידן אחי דיזיר זרעה
 אסינון ייאה לו אצימום אריצה אין דינים די אונן דין י"ח דילארנו:

כח) היל מנהג די ישרא אים די אינסינדיר קאנדילאס דילאנטרי
 די היל נוסס • אינה ראזין אים סיינדו לה סגולה דילה קאנדילה אים
 אה אזיר פוואיר אה לום מוזיקים די אחי • אי סי טאנציין קי נר
 דלוק אים זנימטריא השכינה • מעבר יבק דל"ה:

כצ) דיטום מזמורים סון מסוגלים אה מילדארלום אין לה אורה
 דילה גסיסה אי אין אורה דילה רחילה • מזמור 16 20 22 23 24
 25 30 42 43 51 67 84 91 102 103 116 118 120 121
 123 130 140 141 142 143 148 149 150 סומה 28 גמטריא
 כח מעבר יבק דל"ג ע"ב ע"ס קודו:

דיני גילוח לאבל

א) גילוח • היל אצל אים אסור די טראסקילארסי סום קאצייום
 טאנטו היל קאצייו דיסו קאציסה טאנטו טודו מודו די קאצייו קי
 איי אין היל • אי אפי' לום קאצייום קי טייני אין לונארס אינקוויירטום
 טודו איסטו אים אסור טודום 30 דייאס ש"ע סי' ש"ץ:

ב) לום מוסטאזום אי קאצייום קי אינזארסאן א קומיר • בתוך
 די לום שבעה אים אסור די טראסקילארסי • אינפירו דיספואים די
 לום שבעה אים מותר ש"ע סס:

ג) קין קיסי איסטאצה אראפאנדו אילי דיפירון אה היל קי סי
 מורייו סו פאדרי • סיפואידי איסקאפאר די אראפאר • אינפירו סי לי
 דיפירון אה היל אראפאדור קיסי מורייו סו פאדרי • סינון איי אוטרו
 אראפאדור אין לה סיבדאד לו פואידי איסקאפאר די אראפאר • מה
 סי איי אוטרו נון פואידי מאס אראפאר • ש"ע סס • — וטעם אהיהר
 הוא מקום דגנאי הוא למתגלה סילך בחלי ראש גלוח • וגדול כבוד
 הכריות • לבוש:

ד) קין קי אים אגאקוזו די דולור די אוזום או די דולור די

דמשק אליעזר אות ג'

קאציקה היסי נון סי ארפא. לוגו לי דואילין לוס אוזוס או לה
קאציקה. סיפואידי טראסקילאר קוס קאציוס קון לה טיזירא צהוך
די לוס 30 דייאס רב"ד סי' ק"ץ ועיין צדין טו"צ:

(ה) קוצרי טודוס לוס מואירטוס סיפואידי אראפאר לוגו דיספואים
די 30 דייאס. אינפירו פורקו פאדרי הי פור קו מאדרי נון סי
פואידי אראפאר קאצו אקטה קי גריטין הין איל קוס הצרים דיזינדו
פורקי נון טי אראפאס ט"ע קס:

(ו) הין היסטי דין די גערה. סי אזי דימיניסטיר די דארלו
אסאציר הלום סי' בעלי צתים דיזינדו קי קאלי אזיר דיפירינסייאה
די פאדרי הי מאדרי אה ריטטו די קרוצים אסיגון דישימוס אריצה
דין ה' קי אנסי קיסי אקאצידין לוס סי' קואנדו היי אלגון אצל די
פאדרי או די מאדרי קי דיטין פאסאר די לוס 30 דוס טרים דייאס
אי דיספואים קילי דיגאן אה איל קיסי אראפי:

(ז) סי איל אצל אספירו דוס טרים דייאס הי צידו קי נינגונו
נון לי דיזי קיסי אראפי. צודאי קי נון קאלי קי אספירי סנה תמימה
סאלצו אספירארה אוטרוס 30 דייאס. הי הין פאסאנדו היסטוס
אוטרוס 30 דייאס סיפואידי אראפאר אפילו קי נון לידיטו נינגונו
קיסי אראפי. הכמת אדם כלל קס"ה אות כ"ז ופחד ילהק ערך אצל
אקור צתספורת וצרכ"י קס וקו"ג קס מחודס י"צ ועיין צקצט יהודה
סי' ק"ץ אות וי"ו:

(ח) צחיים קאל ה"צ סי' כ"ג וזה תוא"ד צגלילותינו טורקייאה
רוצס ככולס נסארים צלי גילוח כמה זמן אחר ל' וצכן דצרי חכמים ז"ל
קיימים דיס חילוק בין אצ ואס לשאר. אצל אותס סנהגו סלכל אדם
בעת ספוסקים הל' אחר התפלה צצ"כפנ אומרים למי סהוא אצל על
אצ ואס סיגלה. ודהי דלאו מנהג הגון ויש לצטלו. דלפי מנהג זה
מתלחת תקנת חכמים צטלה לנמרי דאין ספרס בין אצ ואס לשאר ע"כ
הצריך לענייננו וע"ס:

(ט) הין לוגאר קי אוזארוו די נון דיזירלי אה איל אצל קי סי
אראפי סאלצו דיספואים די לוס 30 דייאס אסיגון דישימוס אריצה
דין ו'. אה טודה צייאה סי אקאיסייו איל דייאה די 30 הין ערצ
מועד או הין ערצ קצת קי אים 13 ניסן. או ערצ קצת קי אים 4
סיון. קואנדו אים און אופן די היסטא מאנירה. מויי ציין ליפואידין
דיזיר

הלכות אות ג' גלוח אברות יז

דיזיר קיסי ארפאי אין איל דייחה די 30 מיזמו . חי סי ארפארה
דיספואים די מידיו דייחה . דיסיירטו אין ערב פסה סי ארפארה
מידייחה אורה אנטים די מידיו דייחה . — וכן עשיתי מעסה וחסכים
עמנו הרב היד"א ועיין בספרו ככר לאדן סי' ה' אות י"א . עיקרי
הד"ט ה"א סי' כ"ו אות ג' ועיין בדיני יו"ט דין כ"א :

יוד) קין קיסי קונפליירון לוס 30 דייחס דיסו פאדרי אין מועד
אילי דיטירון סוס הצרים קיסי ארפאי . מויי ציין סיפואידי ארפאר
אין חול המועד . מה"כר בא"ח סי' תקל"א ע"ש באורך וברוחב :

יא) דיטו אכל קידיטימוס קי סיפואידי ארפאר אין חול המועד
סיפואידי ארפאר טאנציין פור מאנו די ארפאדור ג'ידיו זרע אמת
ה"ג סי' נ"ה . חי אפילו סי' איי גוי סיפואידי ארפאר פור מאנו די
ג'ידיו עיקרי הד"ט סי' כ"ו חי מירה אין דינים די יו"ט דין כ"ג :

יב) חון אחינו קיסי מיליזינו אין מועד . נון סיפואידי ארפאר
אין חול המועד ז"א שס סי' נ"ד :

יג) השעה באב קי אקאיסייו אין אלחאד . חי אין לה סימאנה
די אנטים די ט"ב סילי קונפליירון לוס 30 דייחס די איל אכלות די
סו פאדרי . מויי ציין סיפואידי ארפאר . זרע אמת שס סי' נ"ה וס"ה
למי שינח מאסורים . וס"ה למוהל ובעל ברית סמותרים להסתפר ע"ש .
אכל בשבוע שאל ט"ב להיות בתוכה אסור לחצי הבן או למוהל להסתפר
וללבוש בגדים חדשים ז"א ח"א סי' ע"ו . אכל הרב חתם סופר ח"א
סי' קנ"ה התיר להסתפר כמ"ש צס"הק בן משק ביתי בדיני ט"ב ודלא
כהרב נו"צי בא"פ סי' כ"ה דאסר :

יד) קין קילי אקאיסייו איל דייחה די 30 אין שבת סיטופה קי
דיחה די ציירנים אים 29 נון סיפואידי ארפאר אין דיחה די ציירנים
קי אים 29 חי אפילו קי אים פור ריטטו די קרובים קי נון אים איל
אכלות די פאדרי חי מאדרי נון סיפואידי ארפאר אל 29 חיים שאל
ח"ב סי' כ"ג מירה אין דין ט"ב :

וכ"כ נמי בפחד ילחק אות א' ערך אכל אסור בגילוח דף ה' ע"ב
ע"ש באורך וזת"ד מנהג מפורסם שלא להתיר להסתפר ע"ש כ"ט . ודלא
כמ"ש הרב ג"ור צי"ד כלל ה' סי' ה' . שיש להעלים עין מן המורה
להתיר דאין הדבר כן . אלא אדרבא על מורי הוראות מוטל לתקוע
בהלכה

הלכות אבות ג' גלוח אבלות

בהלכה זו מסמרות ושלח להעלים עיניהם מן המורה ההוא אשר ירום לבצו מחיו להקל במקום שהחמירו כל הגמרות והפוסקים ע"כ:

טז) דוקא ארפאך נון סי פואידי אין איל דייאה די 29 סיגון דישימוס ארייב די י"ד אינפירו לאס אונייאס מויי ביין סי פואידי קורטאר אין איל דייאה די 29 זרע אמת ח"ב סי' קנ"ג ודלא כהרב פנים מחירות:

טז) חון אכל קי איי אה איל ברית מילה אין דיאה די גואיציס או אין דייאה די ציירניס. אי אקיל דייאה אים דייאה די 29 די סו אכלות. אפילו קי קואנדו אים לה מילה בתוך די לוס 30 דייאה נון סיפואידי ארפאך אסיגון אצימוס אין דין כ"ח. אינפירו אקי סיינדו ייאה אים איל דייאה די 29 מויי ביין סיפואידי אי ארפאך טאנציין. ז"ל ח"א דקס"ז ע"א ע"ס. אי נון קירי דיגו קי סי פואידי לאצאר טאנציין אסיגון אצימוס אין דיניס די רחילה דין י"ד וט"ו:

ועיין בחקקי לב סי' נ"ג על ראובן שלא הספיק להסלים אכלות ל' יום שביום כ"ט איתרע ביה מלתא אחריתי ותכפוהו אכליו ב"מ. וקודם שידע האם מאכלותו השני עמד השואל ושאל אם יכולין לגלחו ביום כ"ט לפי שראובן הנז' הוא אסטניס ומלטער. וכשיכנס לאכלות השני יגדל שערו וחוששין שיקפוץ עליו חולי עינים או איזה מיחוס. ופסק הרב ח"ר חיים נר"ו מפליצי להיתר וכן פסק עמו הרב חק יעקב מנקה משאלוניקי והסכים עמהם הרב המחבר וכן פסק המחבר בתי שחכפוהו אכליו ב"מ בזה אחר זה. דהיינו שביום ז"ך לאכלות ראשונה מת לו מת אחר ופגע יום ל' של אכלות שניה ביום שבת דיכול להסתפר ביום כ"ט ע"ס לכבוד שבת ואע"ג דקי"ל דאסור להסתפר ביום כ"ט שאל בע"ס כנז"ל בדין י"ד וט"ו. עכ"ז בהלטרף עוד סניף אחר שחכפוהו אכליו יש מקום להתיר ולהקל ע"כ:

אגורה טו מי סי' מילדחדור אירמוזו! טי אינטרינארי חון כלל אין איסטוס דיניס די ארפאמיינטו. דהיינו קי אין טודו מודו די מואירטו קי צינו בתוך די לוס 30 דייאס אלגונו די לוס מועדים איל מועד לי באלדה די איל אכל איל דין די לוס 30 דייאס. אי סי פואידי ארפאך ערב מועד. מה איסטו אים דוקא פסח שבועות אי סוכות אי ראש השנה אי יום הכפורים. אינפירו פורים נון באדה איל דין די לוס 30 דייאס אי נון סי פואידי ארפאך ערב פורים. ס"ע ס"סי ח"א מירה אין דיניס די יו"ט דין כ"ז ול"א:

הלכות אות ג' גלוח אבלות יח

(יח) מאם סאצריט קי איסטוי דין קי דיטימוס קי חיל מועד צאדע
 חיל דין דילום 30 דייחס. איסטוי אים דוקא אין ריסטוי די מואירטום
 אפואירה קי די פאדרי אי מאדרי נון צאלדה נינגון מועד לום 30
 דייחס. סאלצו קאלי קי גואדרי 30 דייחס גוסטום קומפלידום. אי
 מירה אין דיניס די יו"ט דין כ"ו. — ומעשה צאדס אחד שלא נמלא
 בעיר ומת לו מת דקי"ל שמונה ז' עם גדול הבית ואירע שבערצ הרגל
 לא היה לזה ל' בפועל רק מהמת שמונה עם גד"ה ונסתפקו החכמים
 אם יכול להסתפר ערצ הרגל עם ג"ה או דילמא כיון דלגבי דידיה לא
 הוי ל' בפועל אין להחיר לו להסתפר באופן שמאד נתעלמו בזה וסוף
 דבר עלתה הסכמתם לאסור קנין פירות ערך הו"ה חות ע"ד:

(יט) מאם סאצריט קי איסטוי קי דיטימוס קי חיל מועד נון צאדע
 לום 30 דייחס די פאדרי אי מאדרי. איסטוי אים דוקא קיסי מורייו
 סו פאדרי או סו מאדרי אין לה סיצדאד. או אפילו קיסי מוריירון
 אפואירה דילה סיצדאד. אינפירו לי צינו לה שמועה אל איזו בתוך
 די 30 דייחס. אלה אורה נון צאלדה חיל מועד לום 30 דייחס. מה
 קילי צינו לה שמועה דיספואים די 30 דייחס מירה אין דין כ' סו
 דין אי מירה אין דיניס די יו"ט דין כ"ו. אי אין דיניס די שמועה
 קרובה דין כ"ח:

(כ) קין קילי צינו אה חיל שמועה קי סימורייו סו פאדרי או סו
 מאדרי אינפירו ייאה פאסארום 30 דייחס קיסי מורייו. אי אים חיל
 דין קי נון קאלי קי גואדרי שצעה. אי די חיל דייאה דילה שמועה
 אינפיקו אקונטאר לום 30 דייחס. אי בתוך די לום 30 צינו אלגונו
 די לום מועדים. אלה אורה איסטוי דיקולגאדו כפי די חיל מנהג.
 לה סיצדאד קי אוחאן אה אראפארסין אין ערצ מועד ציין אזין סיינדו
 אים שמועה רחוקה חיל מועד צאלדה לום 30 דייחס. לה סיצדאד קי
 אוחאן די נון אראפארסין ציין אזין. קי סיינדו אים פאדרי אי מאדרי
 קאלי קי פאסין 30 דייחס גוסטום אסיגון אצימוס אריצה דין י"ח:

(כא) כתב הרב זרע אמת ח"ב סי' קנ"ד. דאפילו על שמועה
 רחוקה על א"ח לה סייך גערה רק אחר ל' בפועל. וכן עיקר לדינא
 אף שיש מקילין מפני כבוד הרגל. ומיהו היכא דכבר נהוג להקל אין
 לערער על מנהגם כיון דיס מקילין. והמחמיר על עלמו גם במקום
 שנהגו להקל חבא עליו ברכה. ועיין בזהל ינחק הל' אכל דמ"ח ע"ד

שכתב

הלכות אות ג' גלוח אבלות

סכתב דבשאלוניקי עשו מעשה לגלח. וכן חני איש לעיר רחיתי פה
עירנו שארתיי שעשו מעשה רב לגלח. ועיין ז"ל ח"א דף קפ"א ע"ב
ובח"ג בק"א דקס"ה ע"ד שאסף איש טהור להקל למעשה. וכ"כ הרב
ברכ"י סי' ת"ב דכך פשטה ההוראה באיזמיר להקל ואין לורך לגערה
וכ"כ הרב דב"מ זי"ד סי' ע"ה דכך מנהג קושטאנטינא להסתפר מפני
כבוד הרגל ועיין בש"ר דין ג' :

כב) קין קי סי מורייו זה. איל אלגון מואירטו אי נון סאדי קי
סי מורייו. איס מותר די דיזירלי זה איל קי סי אראפי אי קי סי
קורטי לאס אונייאס. דב"מ סי' ע"א :

כג) פארה פיניארסי סו קאציקס קון פיניי איס מותר אפילו
בתוך די לוס סצעה. ש"ע שס. איל בא"הט איסקריציוו קי דוקא לה
מוזיר סיפואידי פיניאר אי נון לוס אונבריס. איסקריציוו איל רב
סו"ג שס מחודש י"ז. קי אפילו לוס אונבריס מויי ציין סי פואידין
פיניאר סיינדו נון איס נינגון צייסיוו סאלצו פארה קיטאר לוס כנים

קין קי לי אקונטיסייוו זה איל דוס אזילות אוננו דיטראס די
אוטרו סיפואידי טראסקילאר סוס קאציוס קון טיזירה זלינעא ש"ע
סי' ש"ץ אי ארה די איסטי מודן דהיינו טראצב פור סוס קאציוס
אי לוס קורטה איל קאנטידאד קי פואידיי. אי איסטו קיסי פואידי
טראסקילאר אי אליצייאנאר סוס קאציוס איס דוקא דיספואיס די לוס
30 דייאס דיל אבלות פרימירו — דאין ראוי להקל בו יותר מאס לא
היה מת לו המת השני דב"מ ח"ד סי' פ"ה :

כד) אסיגון קי איס אקור די אראפארסי טודוס 30 דייאס אנסוי
איס אקור די קורטארסי סוס אונייאס קון כליי. אינפירו קורטארסילאס
קון סוס מאנוס או קון סוס דיינטיס איס מותר אפילו בתוך די לוס
סצעה. ש"ע שס. אי אנסוי איס ראוי די אזיר פור ראזון קיסי טייני
לאס אונייאס גראנדיס איס הלילה פארה נטילה. אונה פריסונה קי
לי אקונטיסייוו דוס אבלות אוננו דיטראס די אוטרו סיפואידי קורטאר
לאס אונייאס דיספואיס דיל אבלות סיגונדו אפילו קון טיזירה. סיגון
לאס פואידי קורטאר אסיגון דיסימוס. כן מסמע מסו"ג סי' ש"ץ מ'
כ' אי תירה אין דינים די רחילה דין י'

כה) מוזיר קי ליצינו סו טצילה דיספואיס די לוס סצעה בתוך
די לוס 30 סיפואידי סיר אקורטארסי סוס אונייאס פור מאנו די
גויס

הלכות אות ג' גלוח אבלות יט

גויה או פור מאנו דיסו ציזינה הנה מה טוב אינפירו סי חיס
מוזיר קי טייני מונגו לער קואנדו לי קורטאן אוטרוס לאס אונייאס
אלה אורה מויי ציין סי לאס פואידי קורטאר אייאה מיזמה סיינדו
חיס פור דימיניסטיר די טזילה די מלוה חייס סאל ח"א סי' ז' וכ"כ
הרב ז"א ח"ג סי' קס"ז:

(כו) קין קי איסטא אצל פור סו פחדרי או פור סו מאדרי.
סיפואידי קורטאר סוס אונייאס לונו דיספואיס די לוס 30 דייאס.
אי נון קאלי קי אספירי קי לי דיגאן פורקי נון טי קורטאס לאס
אונייאס? קי איסטי דין חיס סולו אין חיל אראפאמינטו אסיגון
אצימוס אריצה דין ו' זרע אמת ח"ב סי' קנ"ג:

(כז) קין קיסי לי קונפליירון אה חיל לוס 30 דייאס די חיל
אבלות אין דייאס די חיל עומר אינטרי ר"ח אה ל"ג לעומר לו מיזור
חיס קילי דין התרה סיינדו קי סיצה אראפאר אין לוס דייאס די
חיל עומר מח"ב ח"ה סי' תל"ג אות ג':

(כח) אבי הבן או סנדק או מוהל קי איסטאן בתוך די לוס 30
דייאס די חיל אבלות טאנטו קי סייאה אבלות די פחדרי אי מאדרי
טאנטו קי סייאה די ריסטו די קרוצים נון סי פואידין אראפאר.
אינפירו לאצארסין אי ציסטירסין ציסטידו לאצאדו מויי ציין ייאה
פואידין ז"ל ח"ה דקס"ז ע"א. אי מירה אדילאנטרי אין דיניס די
רחילה דין י"ד אי מירה אריצה אין דין טו"ב אי אין דיניס די סנדק
דין ד' וכ"כ הרב ז"א ח"ה סי' ע"ו:

דיני גדול הבית לענין אבלות

(א) גדול הבית עיין לעיל צדיני אבלות מדין י"ד ואילך ועיין
בעיקרי הד"ט ח"ב סי' ל"ו אות ה"י שהאריך בזה וגם הביא מעשה
בראובן שמתה אמו ושלח עליה לשמעון אחיו הקטן שהיה במקום
קרוצ תוך י' פרסאות וכתב לו לבא מיד שאמו היתה חולה ומסוכנת
והסליח מעל וא"ל שכבר מתה ולא התאצל עליה ולא קרע בגדיו עד
סוכו אל אחיו הגדול בתוך ז' ואז קרע וקבל עליו האבלות ומסיק
דשמעון הבא ממקום קרוצ אף ששמע מהסליח שמתה מ"מ נגרר אחר
גדול הבית משום דתרתו בעינן להייבזו למנות לעלמו סידע מיתת המת
ויתחיל

הלכות אות ג' גדול הבית אבילות

ויתחיל להתחבל ג"כ כמ"ס מרן סי' שע"ה ס"ט וכו' וזוה הסכימו
כל חכמי ליוורנו ע"ס וכ"כ בסו"ג שם מחודש כ"ו דתתי בעינן:

(ב) נסתפקתי אני הנעיר זהו דקי"ל הכא ממקום קרוז סהוא
מהלך י' פרסאות שאפשר לזא ביום אחד אפילו זא ביום ז' מונה
עמם כנז"ל בדיני אבילות אס נמנה חלו היו"ד פרסאות חפי' בעגלה
של אס? וכן בספינה של אס שהולך ביו"ד פרסאות מהלך ד' וה'
מים ויותר כידוע? או נחמר דאלו היו"ד פרסאות אנו משערין אוחן
מהלך אדם בינוני כמ"ס רס"י בפר' שלח לך ע"פ ויסובו מהור הארץ
מקץ מ' יום השקלא וטריח שיש לי בזה משמט אני מטעם הנז"ל
לדיני אונן דין ט' זולת מלוי הדין לב"ב והמעין יבחר:

(ג) אין דינים די אבילות דין ט"ו איסקריצ'ימוס קי אונן קי
איסטאצ'ה אין אונה סיבדאל סירקה די איל לונאר קיסי לימורייו סו
מואירטו אפילו סיצינו אין איל דיאה סיטינו קונטה קון אייום
איננוטו אינפירו סאצריס סי' קי איסטאס 12 אוראס נון סון קון
קאמינו די צ'פור ני מינוס קון קאמינו די קארולא די פואינו
(אייזנצ'ון) סאלצו איסטאס 12 אוראס סון קאמינו די און אונצרי
בינוני קי קאמינה אין און דיאה סיידו אנסי קין קי איסטאצ'ה
למשל אין סימינדרה אי אוייו קיסי מורייו סו מואירטו אין בילונגראדו
בר מינן אי צינו אל סינקין דיאה או אל סיזין דיאה דיל אבילות
זה בילונגראדו איזימוס השבון סי די סימינדרה זה בילונגראדו נון איס
ליסוס מאס די 12 אוראס קאמינו די אונצרי בינוני סי אנוטה קון
לום אבליס די בילונגראדו אי הקורטה סו אבילות אסיגון אצ'ימוס
מויי ביין אין דינים די אבילות אינפירו סי די סימינדרה אבילונגראדו
איי מאס די 12 אוראס אפילו קי צינו אין בילונגראדו קון צ'פור
אין 2 אוראס או אין אונה אורה נון לי אפרופיג'ה נאדה סאלצו
קאלי קי קונטי אבילות פור סי מיזמו — כנלע"ד אס יסכימו עמי
בעלי ההוראה וכסהרליתי דברי מ"ס אני הנעיר חפי' זוטרי יל"ו
לפני חפי' רבצ'י נר"ו לא היה ס"ר המסכים עמי סו"ר תנא דמסייע
לי הרב חס"ל אלקלעי ז"ל סי' כ' דפסק דמשערינן במהלך אדם בינוני
דוקא ואברהם אברהם פסיק טעמא בגוייהו:

(ד) אין דינים די אבילות דין ט"ז איסקריצ'ימוס קי קאלי קי סי
אקאצ'דין לום סי' בעלי בתים די נון אצ'יזארלי אל קרוז די איל מת
קי

קי ייאה סימוריי וכו' . אינפירו סי לו סופו קי סימוריי זאסטה
קי נון סי איזו קריעה ני סי אלימוניו מויי זיין קונטה איל אזלות
קון לוס קרוזים כמ"ס זדין א' :

אות דלית

דינים ואזהרות וסגולות לזמן מגפה בר מינן

(א) דבר אין אורה קיאי מורטאדאד בר מינן נון סיאימונייאן
פור ראזון קי נון סי אטורצין סיינדו איל דמיון אזי מונגו אין אורה
די סכנה . מור"ס ס"י שע"ד ולבוש . והרב כסא אליהו סי' של"ד כ'
ע"ד מורס וז"ל . ואם היות שמעולם לא נהגו קולא זו להחלט מ"מ
המיקל במקלת דברים כגון שלוש מנעל אם מוסיק לו לילך יחף וכן מי
שמינר לו לאכול ע"ג קרקע לא מיקרי עובר ע"ד הז"ל . אי מירא אין
דינים די רחילה דין ה' :

(ב) אי איסטו אים דוקא דיספואים קי ייאה סי אינפורטיסיו
לה מורטאלדאד אין לה סיבדאד . אי דוקא אזלות די אסינטארסי אין
לה טיירה (אין באשו) נון אונאן . אינפירו ריסטו די אזלות קומו
דיזיר אראפאר אי קורטאר לאם אונייאם אי קומו אסימיזאנטי אים
חייב די אונאר מורס ס"י שע"ד וז"ל ה"א ערך דבר וה"ג ד"כ . סי
פאסו לה מורטאלדאד בתוך די 30 דייאם . טייני דימיניסטיר די
אלימוניארסי . אי לה קוזה אים פשוט . קי סי אקאיסייו אלגון רגל
אין מידייו די לוס 30 דייאם קי איל רגל לי דיסטאזא איל אזלות
אפילו קי נון אונזו אזלות כלל חתם סופר חי"ד סי' שע"ב :

(ג) קין קיסי לי מורייו אה איל אלגון מואירטו די מנפס . אונאן
קי לוגו סיבאן אה איל באניו איסי לאבאן טודו סו קואירפו . אי
קואנדו סאלין דיל באניו נון סי זיסטין נינגון פאניו די לוס פאניוס
קי סי דיזנדו פור נון אפיגאר איל מאל ה"ו . סאלבו סי זיסטין
אוטרוס פאניוס . ייאה איי אה חייוס סוצרי קין קיסי אסופראן
סיינדו איי סכנה ס"ז דקע"ט :

(ד) אין קוזה קיאי סכנה נון דיזימוס סומר מלוה לא ידע דבר
רע . סאלבו קואנדו סיבא אבאדאר לה מלוה פור אינטירו איסטונסיס
מוס אסופרימוס סוצרי לוקי דישו איל פסוק סומר מלוה וכו' נשמת
כל הי סי' מ"ב :

(ד) חיי פארה פֿואיר דילכ סיצדאד אין איל פריסיפיו די לה מורטאלדאד. אינפירו קואנדו ייאה סי אינפֿורטיסיו לה מורטאלדאד צ"ח קאלי קיסי איסקונדה דיינטרו די קאזה. הרצ"ד צי"ד סי' נ"ז. חנסי חיי פארה פֿואיר אלחם קריחטורחם דילכ סיצדאד קואנדו חיי ציטיגחם (צירגואילה) • (ק"ס דק"פ. צירוסלים לא נהגו לגזור תענית על הצירגואילה וסארהמפייון כס"ח א"ח סי' תקע"ו):

סגולות למגפה בר מינון! סי אקאצדי די נון קא-
מינאר פור לה קאייחי די נוני אקטה קינון אמחניסי. — דיאה קי
איסטה נוכלאדו נון סאלגה אפואירה. — נון סאלגה פור אפואירה
די פריסיפיו די חורה 6 אקטה דינפואים די חורה 7. — קואנדו
קאמינס פור לה קאייחי נון קאמיני פור אינמידייו סאלצו פור לוס
לאדוס. — סי אקאצדי חנון סאלטאר. — טאפי סו פרינטי סיינדו
אין אייה איסטאן אסיניאלאדוס לוס פיקאדוס. — סו קומידה סיייה
ליצייחנה: נון סי אינפֿאמבריקקה ני סי אסידיסקה אי נון חנה תענית
סאלצו תענית לבור. — נון קומה ראצאנו ני חזרת ני סיצוייחם ני
חזום אי סי פואידי די נון קומיר קארני כלל נון חיי שמירה מחם
גראנדי די אייה. אי סי קומי קי סיאה קארני די קאצריטו אי נון
קארני די צאקה. — סגולה די הרמז"ס קי ציצה איל חומצרי סו
חורינה אין קאדה מאנייחנה דיסיירטו סי אקאצדי די נון ציזיר דיל
פריסיפיו דילכ הסתנה ני די סו קאצו סאלצו די אינמידייו אי ציצה
שיעור די לוקי לי קאצוי אין פלאנטאס די סוס מאנוס אי איספרימה
סומו די לימון אדיינטרו אי דינפואים קי ציזיו קומה חון פוקו די
לימון אי סי אינפֿאגוארה לה צוקה דוס או טריס ציזים: סומו דילימון
קון אסאפראן אי צינאגרי פואירטי אים צואינו פור חונטארלו אינלה
נאריז אי סוצרי איל קוראסון. — סגולה מאראציהוזא. טומי סודור
דיצאשו דילוס סוצאקוס אי גואיזמה אין אייה דיקונטינו: סי אקאצדי
מונגו די נון גואיזמיר גואיזמו ניגרו סאלצו טינגה דילאנטרי גואיזמו
צואינו: לה רודה סי לה אראנקה חנטיס קי איספונטי איל סול
קון דוקאדו די חורו אים סגולה מאראציהוזא פארה גואיזמיר אין
אייאה דיקונטינו אי טאנציין פארה אינקולגאלדה אינלה גארנאנטה.
(אך לריך להיות ציוס רביעי בחוספת הירח. ולומר ויסי נועם כולו
קודם שתלקטנה ותחמר חנכי לוקט אותך לשמירה חני פלוני בן פלוני
מן הדבר ומן המגפה ואח"ך תחתכנה): קואנדו אינטרה סירקה די
איל

הלכות אות ד' דבר אבלות כא

איל החזינו סי אקאצ'די די נון אסינטחרסי סאלצו איסטי אין פייס .
 אנטיס די סאליר די לה פואירטה די קאזה דיגה . אהבת כל דברי
 בלע לשון מרמה: גם אל יתנך לנלח יחתך ויסחך מאהל ושרשך מארץ
 חיים סלה . — הרמב"ן איסקריצ'יוו קי דיגה ויהי נועם 7 ציזיס אי
 פרטה די לה מאנגה אי ברכת כהנים . — סי אקאצ'די די טורנאר
 אלה גינטי אין תשובה קי קון איסטו קיצראנטה לה קליפה אי אינא-
 טיסי לה קדושה . — טומי 3 סאנגואילאס אי לאס פונגה אין לה
 עטרה דיל ברית מילה טורחם 3 אינגונטו אי לי גופאראן איל זיר די
 סו קואירפו אי נון לאס קיטי אסטה קי נון קאיין די לו סוייו . —
 טומי חונה גאחינה . אי מיטה איל פי הטבעת די לה גאחינה סוצרי
 לס מכה אי לי גופארה איל זיר די לה מכה אי קאיירה לה גאחינה
 מואירטה אנסי חנה דוס או טרים ציזיס . אי לה גאחינה קואנדו נון
 סי מורירה סיפה קי נון לי ריסטו מאס זיר . — סי אקאצ'די אה
 קורטחרסי לאס אונייאס אין קאדה ערב שבת . — סי אקאצ'די אה
 נון אצלאר מינטירחם קי איל קי אצלה מינטירחם אין טיינפו די מגפה
 איסטה אין סכנה צ"מ . — סי אקאצ'די אה אפירמאר וסגית בו
 יומס ולילה (והסוד כי לקח טוב לקח צני' מגפה) . — קומה אין
 קאדה מאנייאנה חון איגו קון מואיז אי חון גראניקו די סאל או
 קון רודה טודו מיסקלאדו אינגונטו . אי נון טירנה נינגון דאנייו .
 ק"ס דף ק"פ:

אות ה' הלכות הבראה

(א) איל אצל אים אסור די קומיר די לו סוייו לה סעודה
 פרימירה . אינפירו לה סיגונדה אים מותר אפילו קו אים איל דייחה
 פרימירו . אי אים מלוה סוצרי סוס ציזינוס קי לי דין אקומיר די לו
 די אייוס אינטא קי נון קומה די לו סוייו (ס"ע סי' סע"ח) . אי לה
 ראזון אים סיינדרו קי איל אצל איסטה אנסייוו חינון קירי קומיר קי
 סי קירי אי איל מוריר צ"מ . פור איסטו אים מלוה קי אוטרוס לי
 דין אקומיר (סו"ג) . אי סי נון לי מאנדארון אקומיר או קי איסטה
 אין סיבדאד קי נון איי גידייוס אלה אורה פואידי קומיר דילו סוייו
 (ט"ז . עיין בדיני מלאכה דין ד') אי לוקי אוחאן אקומיר די אוטרוס
 טודוס לוס סצעה אים פור אמור די לוס ענייס קי נון פואידין אזיר
 מלאכה

הלכות אות ה' הבראה אבלות

מלחכה קי נון סי אצרינואינסין . סיינדו אי אה לוס ריקוס לים דאן
אה קומיר . (באר הגולה . והרב שו"ג כתב בשאלוניקי רחיתי שעושין
לעשירים ולא לעניים :

(ב) מוזיר קי לי אקונטיסייו אבלות נון לי דאררין הבראה
אינבריס פורקי נון צינגאן אקוזה די פיקאדו . סאלצו לאס מוזירים לי
דאררין הבראה . — מוזיר קאזאדה קי לי אקונטיסייו אבלות נון
פואידי קומיר לה סעודה פרימירה די איל מארידו . אי אנסי קין קי
טייני סופר או שכיר . סי קומי פור סו פריסייו אי לי אקונטיסייו
אבלות נון קומה לה סעודה פרימירה דיל בעל הבית . אינפירו קין קי
מאנטייני פרוצי או יתום או אסו איזו או אסו איזה סין תנאי סאלצו
בתורת לדקה אילים אקונטיסייו אלגון אבלות פואידין קומיר לה סעודה
פרימירה דיל בעל הבית . סיינדו נון איסטאן קומיינדו די לו די אייוס :
(ש"ע ולכוס) .

(ג) סי נון קירו איל אבל קומיר אין איל דיאה פרימירו קי
קירי אזיר הענית . אזי הענית . אי אלה נוגי קומי די לו סוייו אפילו
לה סעודה פרימירה (שו"ג) : אי אנסי סי נון לי דיירון הבראה אין איל
דיאה פרימירו אי סי סונטרוסו אסטה לה נוגי אים מותר די קומיר
אין לה נוגי די לו סוייו אי נון סי קירי הבראה . (מורס ועיין בדין
ו') . קין קי סי אינטירו ע"ש אלה טאדרי נון לי דאררין הבראה פור
ראזון קי אינטרי אל שבה קון דיזיאו . אי אנסי אין ערב פסה נון לי
דאררין הבראה אינטאל קי קומה לה מנה קון דיזיאו . (שו"ג) . אי
סיינדו קי נון לי דיירון אין ערב שבה נון לי דאררין הבראה ני נוגי
די אלחאד (ב"ע חות ה' ועיין ברכ"י שס) אי איי קין דיזי קי אפילו
דינפואים די מידייו דיאה אין ערב שבה נון דיזין לדוק הדין אי נון
לי דאן הבראה אי אנסי אין ערב פסה (לסון הכמים דכ"ט וכן כתב
הקסל"ה ממוהרש"ל שאין להברות אחר חלות וברב משבלות זהב קס"י
תס"ה כתב הבראה צע"פ אפילו קודם חלות לא יעסו וכו"ד הרב מל"ח
סימן ד' חות ד' :

(ד) הבראה סי אזי קון גואיצום או לינטיאזס אי דיספואים
קומין לוקי גוסטאן . (ש"ע) : אין חול המועד לי דאררין הבראה קון
מזונות אי קאצי אי נון קון גואיצום (לחוש קלת למ"ד דאין מצדין
בחו"מ דהבראה צבליס אינו מעכב ז"א ח"צ סי' קנ"ו) . נון קומיררין
קון

הלכות אות ה' הבראה אבלות כב

קון איל חבל קארחר די גינטי קיסי איספארטיין אין 2 לונאריס סיינדו דימוסטרה סעודה מריעות (ש"ע ס"ך) :

(ה) קואנדו צה אקונטאר לוס שנעה דיספואים די מועד. אי אנסקי סי אוייו שמועה קרובה אין שנת. סיינדו קי אין איל דיאס פרימירו נון לי דיירון הכרה מאס נון סי קירי הכרה (וכן נוסגין מורס) : אין שמועה רחוקה נון סי קירי הכרה אסיגון סי אציזארה (סס דין י"ח) : און חבל קי איסטה חאזינו אי איל נון פואידי קומיר אי קומיירון אחי אוטרוס פור כבוד דיל חבל. לו מיזור איס קי גון דיגאן ברכת אכלים (סס חדש ח"ב דפ"ג) :

(ו) סי אקאצירין סי לוס אכלים סי איל חזן איל פרנס איל שמס קי דאן לה הכרה אקומיר כבינה די פאן קי איס 18 דר'. קי סי נון קומין דיטו שיעור איי קין דיזי קי נון פואידין דיזיר ברכה די על נטילת ידיס. (ש"ע סי' קנ"ח וכמ"ס בס"ק בן משק ביתי ערך זימון) אי סי נון קומין ני און כזית קי איס 9 דר' נון פואידין דיזיר ני ברכת המזין (וכמ"ס מרן סי קס"ח ס"ק ט') אי נון זיאו קי סי אקאציראן אין איסטו ובפרט לוס אכלים (מהמת לערס חוסקני שאינס אוכלים אפילו כזית ולא טוב עושים) : מאס צידי קי דיטאדראן לה הכרה אסטו קי אגונטאן זימון 'ה'פ'ס מחפס 'חזן 'פרנס 'שמס. קי אנסקי קי סיפאן קילוס אכלים מויי ביין סי אגונטאן פארה זימון אפי' אין לה הכרה אי נון סי אזי דימיניסטיר טראיר זימון. סאלצו איל סי' חזן אזי זימון קון לוס אכלים (מוהר"י עייאס צס"י סס"י שע"ט) : קין קי לו אינטירארון אין לה נוגי אי טורנארון אין לה נוגי די בית הקברות לי דארטן הכרה לוגו אינלה נוגי. אי סי נון לי דיירון אין לה נוגי לי דארטן אל דיאס. סיינדו איינדה איס איל דיאס פרימירו אי לה סעודה פרימירה (נוד"צי מהדורה קמח חי"ד סי' ז"ח) :

הלכות הספד

(א) מלכה גראנדי אה אינדיגאר פור איל מואירטו : אי איס מלכה קי אליצאנטי סו בזו אה דיזיר סוצרי איל ציירצום קי ארונפין איל קוראסון די לה גינטי אי די מונגיגואר איל יורו אי אינמינטאר סוס שנחיס (ש"ע סי' דס"מ) דיסירון רז"ל טודו איל קיסי אחראגאניאס אין הספד די אדם כסר נון אלארנה דיאס אי איס ראוי די אינטי-רארלו

רחרלו אין צידה. אי סאצריש קיאים היקון מווי גראנדי אל חונברי די צירטיר לאגרימאס סוצרי הדס כשר פיינדו הקצ"ה קונטה איסטאס לאגרימאס אי לאס גואדריה אין קאזה דיסוס טריזורוס (אבל דא עקא סהכל הולכין למת וכל אחד זוכה על לערו. לזה סופרן לידע כמה דמעוה הוריד על המת אבל חותן סהוריד על לערו הם בטלים:

הספד לאשה כ' הרב חס"ל צי"ד סי' כ"ד וז"ל מעולם לא נהגו לדרוש על האשה ציוס המיתה בפניה רק בבית הכנסת בעוד שעסוקים בצרכי החכריכין והדין עמהם:

(ב) לוקי חוזאן אין אלגונוס לוגאריס קי קואנדו איל איזו דיל מת איס ת"ח דארסה פור סו פאדרי או סו מאדרי אין לוקי איסטא חונן לא מלאתי סמך למנהג הלל דרבה מלאתי להפך בחס"ל י"ד סי' כ"ג דסקיל וטרי אי אבל בתוך ז' ימי אבלו שרי לעיין ולסדר איזה דרוש ולבסוף מסיק דאינו יכול אלל אס כן יש לו מסודר מקודם אבל לסדרו מחדש מתוך ספרי המפרשים אינו נכון לדעתי זולת אס יהיה לורך גדול להספד ת"ח עסק דכבוד תורה וליכא אחר וגם אין לו מסודר אז ודאי מותר לסדרו ויזכר לדלג דבר שאינו נוגע לענין הספד וגם לא יעמיק אפילו בדברים הרעים ולחדש דבר כלל אלל דברים כפסטן וכ"ז הוא בחבל ברם באונן נראה דאסור אפי' אס יש לו מסודר מקודם דכיון דפטור מכל המלוות ומק"ס ות' ה"ה דאסור בד"ת אפילו בדברים הרעים שמעולם לא שמענו ולא ראינו חונן סידרוש על מתו ע"כ. וכ"כ רב עיקרי הד"ט ח"ב סי' ל"ו אות י"ז דרשאי האבל לומר דברים המשבירים את הלב אבל לומר פשטים או חידושים כמו שרגילים דדרשנים אסור ע"ס וכבר הארכתי ע"ז עם חציבי ההס"ס והכו' ח"ר אברהם אבינון נר"ו וכסילאתי לחלק חלק א"ח באתי והרליתי בדברים אני הבעיר אפי' זוטרי אלל אפי' רברבי הה"הס והכולל עמוס ורב ח"ר אברהם פאלאג'י נר"ו בנן סל קדושים מאור הגולה כמוהר"ח פאלאג'י נר"ו וזה תו"ד. הנה הוית כתב דרשים מעשה ידי אמן חובר חב"ר עלו"ר תמים פעלו משנת ר' איעזר יהי שמו לעולם ובריא חולם כיר"א ובא אלי לחוות דעי על המנהג שנהגו דהבן בחכמה עושה דרוש לאב ואם בביותו חונן דנראה דאסור. וכמו סהביא תלמודו צידו דספרין פתיחו דאסור בד"ת ואפילו לומר קדיש ולבסוף כ' למלוא סמך למנהג דמשעה שמסר במת ציד הרוחלים מותר לסדר דרוש דהוי כמ"ס מרן סי' שמ"א ס"ק ג' וכיון שמוותרין בצער ויין ולבדך ולהתפלל כמ"ס הרב ברכ"י

ברכ"י והרב מטב יאודה מותר גם כן לדרוש וכתנאי שלא יחדש דבר
 עכ"ד והלשון שכהב כה"ר משעה שנמסר לרוחלים לא זכיתי להכין דברי
 כ"ז הסיחר הוא אחר שנגמרה מלחכתו ולקחוכו בכתפים אבל כל זמן
 שעדיין עסוקין ברהילה ולבישה ולא נמסר לכתפים עדיין חנינותו עליו
 וכו' וכו'. ולבסוף כתב וז"ל. מלינן למימר דהנוהגים כן הוא יען ראו
 לברכ' חזני יאושע דרוש ס"ה שהאריך בענין הבן העוסק הספר לחזיו
 מכה השיתוף ועיין בס' מערכי לב ה"ב דפר"ה ע"ג לכך סמכו לסברת
 רש"י והרמב"ם דפטור ומותר ובכן אין לערער והנה להם לישראל. כן
 נלע"ד כעת. ולא יסמוך על דעתי אלא שאל נא לבעלי הוראה שמהם
 הלח חורה:

דיני המאבד עצמו לדעת

(א) חונה פריסונה קי סי דיפירדייו חסי מיזמו קון סו דעת
 נון סי אינטרימיטין קון חיל אין נינגונה קוחה אי נון סי אלימוניאון
 סוצרי חיל אי נון אינדיגאון סוצרי חיל אי נון סי חזין קריעה סוצרי
 חיל (ש"ע סי' שמ"ה). והיכא דאיכא כבוד משפחה נכבדת שיהיה להם
 לכלימה עולמית שאחד מהם איבד את עלמו אזי יכול המורה להורות
 לכתחלה להתחבל אפי' שהיה לו כל דין מע"ל חס סופר הי"ד סי' שכו
 ועיין במירא דכ"ח סס"י ט"ו:

(ב) קוא חים ייאמאדו מאבד עלמו לדעת קומו דיזיר קי דיסו
 דיסיירטו חיל אייה דה סוציר חלה פונטה די חיל טיזאדו. אי
 לו ציירון קי סוצייו קון ראצייחה אי סי חינו די חיל טיזאדו אי סי
 מורייו דיסיירטו איסטי אין חזקה קי סי דיפירדייו חסי מיזמו לדעת.
 (ש"ע סס):

(ג) סי לו טופארון חחונה פריסונה חחונאדו או אינפארקאדו
 אין חיל ארצול או מאטאדו אי חינואדו אינריצ'ה די סו איספאדה.
 דיסיירטו איסטי אין חזקה די טודוס לוס מואירטוס איסי אינטרימי-
 טין קון חיל אי נון דיכידאון די חיל נינגונה קוחה (סס).

(ד) קין קי קומייו סס סמות אי לואינו דינפואיס קי קומייו
 בוסקו מיליזינה אי נון לי אפרוציגו נאדה. אפילו קי חנטיס די סו
 מוריר סי אריפינטייו אי חיו וידוי סוצרי סו פיקאדו. נון סי חלי-
 מונייאון סוצרי חיל ני חזין קריעה סוצרי חיל אי טאנציין נון סי סון
 מתאוננין

הלכות אות ה' המאבד עצמו לדעת אבלות

מהאוננין סוֹבְרֵי אֵיל (זרע חמה ה"ג סי' קנ"ז וכ"כ בס' מירא דכיה
ובס' מטב שמעון ה"ג סי' טו ע"ש ועיין בדין יא):

(ה) און מאטאדור ג'דייו קילו אפאנייחרון אינלס פריזיון חין
אונס קאמאריטס קולו אי דינפואיס די דיאס דיסירון לוס שומריס די
לה פריזיון קי לו אלייחרון אאוגאדו. נון טייני דין די מאבד עלמו
לדעת סאלצו סי אלימונייאן סוֹבְרֵי אֵיל (הייס סאל ח"א סי' מ"ו):

(ו) קין קי רוֹצֵו אי אריצ'אטו אי פור איסטו לו מאטארון די
איל מלכות סי אלימונייאן סוֹבְרֵי אֵיל. סיינדו נון סי ייאמה מאבד
עלמו לדעת (מורס סס):

(ז) און ג'דייו קי מאטו אונס אלמס די יסראל אי לו מאטא-
רון קון דין די איל מלכות. נון סי ייאמה מאבד עלמו לדעת אי סי
אלימונייאן סוֹבְרֵי אֵיל (מכר"ס מינץ סי' ק"ו כנ"ה):

(ח) און ג'יקו קי סי פואי מאבד עלמו לדעת סי קונטס כסלא
לדעת אי סי אלימונייאן סוֹבְרֵי אֵיל. אי אנסו גראנדי קי סי מאטו
אה סי מיזמו מאקסום אי פואי אנוס קומו סאול המלך סי אלימונייאן
סוֹבְרֵי אֵיל אי נון דיצ'ידאן די איל נינגונס קוזס (ס"ע סס):

(ט) און לוקו קיסי פואי מאבד עלמו לדעת סו דין אים קומו
און ג'יקו אי סי אלימונייאן סוֹבְרֵי אֵיל (ברכ"י סס). אינפירו בוראגו
קי סי פואי מאבד עלמו טייני דין די מאבד עלמו לדעת. אי נון סי
אלימונייאן פור איל. (כן עסו הלכה למעסס ופסוט. מעסס אברהס
בי"ד סי' ס':

(י) קין קי סי מאטו אסי מיזמו פור כפרס די קוס פיקאדום
אפילו קי אים אסור די אזיר אנסו. נון איסטס בכלל די מאבד עלמו
לדעת. סאלצו סי אלימונייאן סוֹבְרֵי אֵיל. (ברכ"י וכ"כ הרב ז"א ח"ב
סי' קמ"ב):

(יא) סי סי מאטו אסי מיזמו פורקי סי איספאנטו דילוס גוים
קי נון לי דין פינאס מויי פואירטיס קומו אואן לוס גוים. נון טייני
דין די מאבד עלמו לדעת. סאלצו סי אלימונייאן סוֹבְרֵי אֵיל. (וכמ"ס
התוספות פרק הניזקין בילדים וילדות שקפלו לתוך הים דיראים היו
מיסורין. ברכ"י סס: והרב ז"ב שקיל וטרי בזה וזהו"ד) איל כלל אים
קי מאבד עלמו נדעת סי ייאמה אונו קילי איזירון הדראס אי קיריאן
סאקארלי

הלכות אות ה' המאבר עצמו לד' אבלות כד

סאקארלי איל סס המות די סו מאנו אי איל נון סי דיסו אי סי לו
ביציו לוגו חלה חורה אפילו קי איזו וידוי אי תסובה נון לי אפרוציגה
נאדה אי נון סי אלימונייאן פור איל אינפירו כל זמן קי נון לי איז-
יירון התראה סי אלימונייאן פור איל קי איי פארה דיזיר קי סי יירו
איסטא פריסונה אי פינסו קיאים מותר די מאטארסי אסי מיזמו. מה
סילי איזיירון התראה נון סי אלימונייאן פור איל ני לים דארחן הכראה
אום קרוצים טאנצין. (שכל שאין מתאכלין עליו כגון סרוגי ב"ד ומע"ל
אין מברין עליהם. לפיחית בדבש סי' סז עש"ב וברוחב):

(יב) איל קיסי מאטו אסי מיזמו סיינדו קיחיל ינר הרע לו צה
סונבאחינדו קי טרוקי לה ליי אפילו קי איזו איסור פארה מאטארסי
אסי מיזמו נון איסקא בכלל די מאבד ע"ל אי סי אלימונייאן פור איל
(זרע חמת ה"ב סי' קמ"ב):

(יג) אונז קי איסטאצה אין נידוי אי סי מורייו. סו דין אים
קומו מאבד עלמו לדעת. נון סי איזין קריעה ני סאקאן איל סאפאטו
פור איל ני לו אינדיגאן אה איל אי לי פונין אונה פיידרה סוצרי סו
ארוך אי איסטו אים דוקא קואנדו פאסו סוצרי לה ליי. אינפירו סי
לו מיטיירון אין נידוי פור קואינטו די מונידה אסיגון סי מורייו אים
פטור דיחיל נידוי אי נון לי פונין פיידרה סוצרי סו ארוך אי לו אינ-
דיגאן קומו לו פירטיניסינטי (ש"ע סס):

(יד) טודום לום קיסי אפארטאן אסי מיזמוס די איל לצור. קי
סון אונה גינטי קי דיסקארגארון די סוצרי אייוס איל ייונו די לאס
מלוות אי נון איסטאן אין כלל דילה אומה ישראלית קואנדו איזין לאס
מלוות נון אין לום מועדים נון אין בתי כנסיות אי בתי מדרשות.
סאלצו איסטאן בני חורין דילאס מלוות קומו לאס אומות. אנסי לום
קי טרוקארון לה ליי אי לום מוסריס. טודום איסטום נון סי סון
מתאוננים ני סי אלימונייאן פור אייוס סאלצו סום אירמאנוס אי סום
קרוצים סי ציטין די בלאנקו אי קומין אי ביצין אי סי אליגראן פור
קיסי דיפירדיירון לום קי איזאן אראצייאר איל סיי"ת. סנאמר באבד
רשעים רנה. אינפירו דיראן קדיס פור איל מירא אין דיניס די קדיס
דין ל'. (ש"ע סס):

(טו) איל קי פאסק סוצרי אונה די לאס מלוות די איל סיי"ת
פור דיזיאו או פור טורה סי אלימונייאן אי איזין קריעה פור איל. פור
טאנטו

הלכות אות ה' המאבד עצמו לדעת אבלות

טאנטו לוס אנוסים קי חיי אין פֿרהנקיאה קי לוס ייִצחן אל חסקיר
דיל ריי. סי אזין קריעה אי סי אלימונייאן פור אייוס. (ס"ות הר"ש
כלוי חי"ד סי' כט. כנ"הג. חבל הבא"הט לעיל סי' ש"ס הביא משם
הס"ך דהרגיל לעצירה אפי' לתיאבון אין קורעין ולא מתחבלין עליו):

(טז) איל קי סי אפארטו דיל קהל אינון קירי דאר ני פינאס
ני דאסייוס. סי אלימונייאן פור איל אינפירו לה גינטי נון סי בחלדאן
די סו מלאכה ני לי אזין סו כבוד. (מורס שס):

(יז) חון גיקו די חון אנניו או די דוס קי טרוקו לה ליי קון
סו פאדרי או קון סו מאדרי נון סי אלימונייאן פור איל (ס"ע שס):

(יח) חונה איזא די חון משועמד קי איקטאצא אין פינאס די
סו מאדרי קי אירה גודיאה איסי מורייו איקטה איזא אי לה טומא-
רון לוס גוים אי לה אינטירארון כפי לה חמונה די סו פאדרי. נון
איי ספק קיסון אוצליגאדוס לוס קרובים פור אלימונייאן פור אייה
(ס"ות זקן אהרן סי' ע'): :

(יט) מי שנטהמד בנו ב"מ שרריך לנהוג האב והאם אבלות י"ד
יום וכן לקרוע בלי זרעה ולהספיד עליו עיין פרי האדמה ה"ג הלכות
חבל פ"ח מנהג ירושלים בזה ע"ש. והט' די"ד יוס ז' על אבוד הנפש
וז' על אבוד הגוף הכמת אדם סי' קנ"ו אות ו' ע"ש. וזהו דוקא בבן
חבל בשאר הראוין להתחבל לא. (שכנ"הג):

(כ) קין קי קאיי א מאר או סילו קומיירון לאס חיות וכדומה
נון דיצידאן די אייוס נינגונה קוזה. (ס"ע שס):

(כא) מה שמורגל דאין אומרים קדיש אחר המע"ל לא ידעתי
טעם הגון. וכי מפני שלא עשה מעשה עמיו לא נלילה מרדת שחת?
ומי לנו אינו עושה מעשה עמו כאבשלום. ודהע"ה אומר ז' פעמים בני
להעלותו משבעה מדורי גיהנם וחלישע אחר ור"י הולילו מגיהנם אלא
נשתרצב המנהג מטעם שלא יניחוהו שארי חבלים לחלוק עמהם בקדישים
כי יטענו לאו כל כמיניה להאביד עלמו ולהסליך תיקון נשמתו עלינו.
ואולי היה חי כמה שנים והיה מת בזמן אחר או במקום אחר על כן
מעכבים בדיון. ולפ"ז נראה לי פשוט דאם הבן מקבל עשרה בביתו או
קונה הקדישים יכול לומר קדיש כל י"ב חדש דטעמא מאי אינו אומר רק
י"א חדש דלא לשויה לאביו רשע האי גברא שוי נפשיה רשיעא וניהא

דתכוי

הלכות אות ה' המאבד עצמו לד' אבלות כה

דחכוי ליה כפרה. (חתם סופר הי"ד סי' שכ"ו). סי' אינניזכ די חקי
קי אינו קי סי' מאטו חכ סי' מיזמו קון סו דעת סו איזו דירה קדיש
פור חיל טודום 21 מיזם. מה קון פארטידו קי מידקי לוס קדישים
קון פארחס:

אות ו'ו

דינים די קריאטורה קי סי' מורייו

(א) קריאטורה קיסי מורייו בתוך די 30 דיחס הי' אפילו סי'
סי' מורייו אין חיל דיחס די 30 נון איי אין חיל נון דין די חנינות
אי נון דין די אבלות (הרב דב"מ וכו"כ הרב ז"א ח"ב סי' קל"ה עש"ב)
ני סי' חזין קריעה טאנניין פור חיל. מירה אין דינים די קריעה דין
נ"א. הי' איסטוי דין קי דיסימוס איס אפילו קי טירנה לוס קאציאוס
אי לחס אונייחס צואינחס:

(ב) חון גיקו קי נון סאצימוס סי' סי' קומפליירון סוס מיזם.
אי סי' מורייו בתוך די 30 דיחס. הי' אפילו סי' סי' מורייו אין חיל
דיחס די 30 נון קחלי נאדס קי גואדרין פור חיל אסינון דיסימוס
אריצ'ה. אינפירו סי' סאצימוס סירטו קי ייחס סי' קומפליירון סוס
מיזם קומו דיזיר קי איסטווצו קון סו מוזיר איסי פואי דילה סיצדאד
חלה אורה אפילו קי סי' מורייו בתוך די 30 דיחס סי' חזין קריעה
אי סי' אלימונייחן פור חיל. הי' כל זמן קי דיטה קריאטורה נאסייו
ציצו אפילו קי סי' מורייו אין חיל דיחס קי נאסייו סי' אלימונייחן פור
חיל. סיינדו ייחס סאצימוס סירטו קי סי' קומפליירון סוס מיזם.
(ס"ע סי' סע"ד ס"ק ה): קריאטורה קי בתוך די 30 דיחס סי' איצו
סו מאדרי סוצרי חיל הי' לו מאטו חו קי סי' קאיי חו סי' לו קומיירון
לחס חיות סיינדו חיס בתוך די 30 דיחס נון סי' אלימונייחן פור חיל
(זולת בקי"ל שכלו לו הדקיו מעסקה חברה צי"ד סי' נט):

(ג) קריאטורה קי סאצימוס סירטו קי ייחס סי' קומפליירון
סוס 9 מיזם אפילו קינון טייני לוס קאציאוס הי' לחס אונייחס צואי-
נחס סי' חזין קריעה הי' סי' אלימונייחן פור חיל. הי' חנסי סי' נאסייו
די 7 מיזם קומפלידוס סי' חזין קריעה הי' סי' אלימונייחן. הי' חנסי
סי' סאצימוס קי נון סי' קומפליירון סוס מיזם אפילו קיסי קומפליירון
סוס סימניס נון סי' אלימונייחן פור חיל (מטה אשר ענף ד' וכו'):

(ד) מספר הט' חו' להקרא הולד צן קיימח להתחבל עליו חס
מת תוך ל' אין לריך להיות כל חודש מל' יום אה חף חדשים כסדרן

אחד

הלכות אות ו' ולד שמת אבלות

אחד מלא וואחד חסר מקרי שכלו לו חדשיו. ש"ות מעיל לרקק סי' ה'
ז"ע שם:

(ה) קואל קיר ספק קי טינימוס אין איסטוס דינים זאמוס
לקולא דהלכה כדברי המיקל זאבל: (שו"ג שם)

(ו) כתב מרן שם. תאומים שמת אחד מהם תוך ל' יום וזכר
חי עדיין אחר ל' יום אין מתאבלין על הא'. ולא אמרינן מדזכ כוא חי
וזוא בן קיימא מסתמא גב זה שמה כוא בן קיימר. אבל על זכר
שמת אחר שלשים ודאי דמתאבלין עליו כך פירוש לשונו של מרן עיין
זא"הט שם וזחק"ל ה"ג סי' קמ"ח:

(ז) ג'יקו קי סי מורייו אין דיאכ די 31 די קואנדו נאסייו.
מה סי קונטאמוס די אורה אה אורה נון איי 30 דיאס. דרך משל
נאסייו טאדרי די אלהאד אי סי מורייו אל 31 קי אים דיאכ די
מארטים די מאנייאנה. אי סי קונטאמוס די אורה אה אורה איינדס
נון איי 30 דיאס סיינדו קאי אספיראר דיאכ די מארטים אה טאדרי
אלה אורה קי נאסייו. קון טודו אנסי סי אלימוניאן פור איל (אבל
ילחק סי' פ"ט וז"ל. ולד שמת אחר שנשלמו לו ל' יום זרם אי מנינן
מעל"ע עדין לא נשלמו ל' יום אפ"ה הייבין להתאבל. וכ"כ הרב חתם
סופר זי"ד סי' שמ"ג. תינוק שמת ביום ל"א ללידתו טרם הגיע שעה
שנולד בו הייבין להתאבל עליו דאין מחשבין שעות. ולא אמרינן הלכה
כדברי המיקל זאבל אלא בפלוגתא דאינו נוגע אלא לענין אבלות כגון
דברים דבלנעא נוכג וכו' אבל בפלוגתא במילי אחרוני ומסתעף מיניה
דיני אבלות. ולשאר מילי כבר איפסק דלא מחשבים שעות אף על גב
דמסתעף מיניה הומרא לענין אבלות לא ניזיל לקולא):

דינים די וידוי פארה חאזינו

(ח) וידוי אין לאדינו פארה קי לו דיגאן אונזרים אי מוזירים
קואנדו איסטאן חאזינוס זר מינן אי סירה מיליזינה אאיווס. סיינדו
לה תקובה. אי לה הפלה. אי לה לדקה. אין זאלדאר טודאס לאס
סיטינסיאס מאלאס די איל זן אדם. אי סירה מיליזינה אה איווס
מיליזינה די איל קואירפו אי מיליזינה דילא אלמה זע"ה:

רנו ה' מי דייו אי דייו דימים פאדרים קי אינטרי מי הפלה
דילאנטרי דיטי אינון טי אינקווצראס מי ריי דימי רונאטיצה. סיינדו
נון סו ייו דיזצרינוואינסאדו די פאסיס אי דורו די סירציו (לה מוזיר
דירה

הלכות אות'ו וידוי פארה חאזינו אבלות כו

דירה. קינון סו ייו דיזצריגואינסאדה די פֿאָסיס אי דורה די סירציון)
פֿאָרה דיזיר דילאנטרי די טי ה' מי דייו אי דייו די מים פֿאָדריס
גֿוסטו (לה מוזיר דירה. גֿוסטה) ייו אי נון פיקי. אינפירו. פיקי
אטורסי ריזיליי די דילאנטרי די טי ייו אי לה גֿינטי די מי קאזה
אי מים פֿאָדריס: קולפי. פֿאלסי. אריצאטי. רוצי. אצלי פֿיאלדאד אי
לסון הרע אי דבורים אסורים. אטורסי. פינסי פינסאמינטוס מאלום
אין איל דיחה אי ציני אציר קרי אין לה נוגי. אי אינמאליסי. סוציר-
ציי. איזי זנוה. קוצדיסיי מוזיר די מי קונפֿאניירו. איסביצלי איל נומ-
ברי דיאיל ש"ית. איסביצלי סכחות אי ימים טובים. אינקוני איל צרית
קודש. אקונסיזי קונסיזום מאלום. דורמי לה נוגי סין דיזיר קריחה
שמע. אצלי מינטיראס. מי אראציי אין סימאנה אי אין סבת. ציכטי
ציכטידום קון שעטנו. אינגי מי צוקה די ריזו. ריזיליי אין ריינו די
מי קריחדור. מי צינגי אי גואדרי מאל קירינסייה. מי אפרוצינגי די
איכטי מונדו אי קומי סין דיזיר צרכה ני אל פריסיפיו ני אלקאצו
פֿואי דיטראס די ציכיוס די איכטי מונדו אי מי אינצוראגיי. אפ-
ריחי גואירפֿאָנוס אי ציכאס. פֿאָסי סוצרי טודאס לאס מלוות דילה
ליי. דיסקארגי איל ייוגו די לה ליי אי די לאס מלוות די סוצרי מי.
די נער אה מי פֿאָדרי אי אה מי מאדרי אי אמיס סינייורים חכמים.
דאניי לום קאנאליס דיאיל שפע. פריסיגי דיטראס די איל סינייוריאו
אי דיטראס די איל כבוד. מאלו פֿואי קון איל קריחדור אי טאמציין
קון לאס קריאסייונים. מונגאס ציזיס טורני אין הסובה אי דינפואיס
טורני אה מי חוזאנסה לה ניגרה. אצוריקייונים מונגאס איזי. אי טו
סום לדיק סוצרי טודו לוקי צייני סוצרי מי קי טו סום לדיק אי ייו
סו רשע: אי אגורה פֿאָטרון די איל מונדו ייו מי אריפיינטו סוצרי
טודו לוקי איזי. אי דיגו. גואיי דימי אי גואיי די מי אלמה קי איזי
מונגו אראצייאר אמי קריחדור. גואיי קי נון סי רונפיירון מים פיים
אין אורה די מי פיקאר. גואיי קי נון סי קורטארון מים מאנוס אין
אורה די אזיר פיקאדום. מיזור אירה אמי מוריר אין מי גיקיס אי
מאלוגראר אין מי מאנסיעים אי נון אזיר אראצייאר אה מי קריחדור.
גואיי די מי אי גואיי די מי אלמה קי נון טינגו צוקה די אצלאר קון
מי קריחדור. גואיי דימי קימי אצריגואינסו אה אליצאנטאר מי קארה
אה אזיר הפלה אמי קריחדור. סיינדו איל איזו קון מי מונגום צייניס
אי ייו לו איזי אראצייאר מונגאס ציזיס. גואיי דימי. סי פֿאָדרי אים
איל

הלכות אות' וידוי פארה חאזינו אבלות

חיל חונדי איסטא סו כבוד חי סי סינייור חיס חיל חונדי איסטא סו
טימור. נוהיי די מי חי טריסטי די מי קי מונגו מאל איזי. אינפירו
אגורה מי אריפיינטו מויי זיין סוצרי טודו לוקי איזי קואינטרה די
טו קומאנדו. חי אגורה ריסיצו סוצרי מי קון טודו מי קוראסון חי
קון טודה מי אלמה די נון פאקאר טו קומאנדו טודום דיחס דימיס
זידאס חי ייו ריסיצי סוצרי מי קון טודה מי פואירסקה אה טורנאר
אין תקובה קונפלידה דילאנטרי די טי חי דיגו קון טודו מי קוראסון
חי קון טודה מי אלמה. סינייור דיחיל מונדו. דילאנטרי דיטי היסטא
דיסקוויירטו טודו קי אנסי סינייור די חיל מונדו סי טו סאזיס קי
מי ינר הרע היסטא הפאריזאדו די מי חזיר פיקאר לככעיס. הרגני
נח הרונג ואל ארהא ברעתי מיזור מי חיס לה מואירטי מאס קי לה
זידה. קי פארה לוקי קירו ייו לה זידה סאצו פארה חזיר טו זילונג-
טאד. אינפירו אין אלישאנדומי ייו דיטי חי חזירטי אראזייאר. מיזור
מי חיס לה מואירטי קי לה זידה. אינפירו סי סו הפאריזאדו פארה
חזיר טו קומאנדו איטום מלוות טי ארוגו סי' דיחיל מונדו מיליזינאמי
רפואה שלימה רפואת הנפש ורפואת הגוף. עזרנו אלהי ישענו על דבר
כבוד שמך והלילנו וכפר על חטאתינו למען שמך:

דינפואיס דירה לה תפלה קי איסטא אין דיניס די חולה דין ח"י:

(ב) דיטו וידוי קי איסקריצימוס אריצא פארה לוס חאזינוס
ז"מ. כפי הסוד קאלי דיגו אין לסון די יחיד אינון אין לסון די רביס
(חס"ל סי' קל"א) חי לו דירה דיטו וידוי אין לאס 3 אוראס פרימי-
ראס די חיל דיאה קי פודיסטאן לוס חקדים אין חיל מונדו. קילור
מעבר יבק דף כט:

דינים די וידוי אין קאזה דיל אבל

(א) וידוי נון סי דיזי אין לה קאזה דיחיל אבל. איי קין דיזי
קיחיס פור ראזון קיחיל אבלות חיס קומו חג. חי איי דיזיין קיחיס פארה
נון מאיירגאר חיל דין ח"ו. (ומטעם זה העומדים אלל החתן או האבל
אין להם לומר שום תחנון אפילו אס כבר הם התפללו. דכ"ז סהחתן
או האבל אללס אין לעורר מד"כד. ואס סוכב אללס אינו אומר וידוי
כשאומר ת"ה חס"ל ח"ה סי' ב' ופתח הדביר סי' קל"א אבל הרב כף
כהיים סימון ג' אות ל"ה כתב דאין לומר תיקון רחל אלא תיקון לאה
זלזד:

הלכות אבלות אות ו' וידוי אין קאזה דיל אבל כז

(ב) סי דיזין תפלה אין אין לה קאזה דיל אבל אינפירו נון איי
אבלים. אלה אורה איי מחלוקת איי קין דיזי קי נון סי דיזי וידוי
אי איי קין דיזי קי ייאה סי דיזי ואיש הישר בעיניו יעשה ייאה איי
סוצרי קין קי סי אסופרה. אי מירה אין דינים די תפלה דין ב'. אי
אפילו לוס קי אוחאן די נון דיזיר וידוי. דיראן ברכת כהנים. (דהבו
דלא לוסיק עלה. כף החיים סי' ט"ז אות ה':

(ב) והנה הרב זרכ"י סי' קל"א זא"ה כתב וז"ל מנהג ירוסלים
שלא לומר נפילת אפים אפילו אם אין אבל שם עכ"ד. והרי לך לשון
הזהב של הרב שו"ג זי"ד סי' שפ"ד מחודש י"א. לריך להקיר כשאין
אבלים בבית האבל אם אומרים וידוי ותחנונים ונ"א או לא לפני טעם
שבלי הלק"ט שהאבל מתקש לחג. שנאמר והפכתי חניכס לאבל. נמלא
שמה שאין אומרים נ"א הוא בשביל האבל שהוא לו כחג. הילכך כשאין
שם אבלים יאמרו תחנונים ונ"א. אבל לטעם הלבוש דכתב שמה שאין
אומרים נ"א בבית האבל היינו כמו שאין אומרים אותו בלילה שלא
להגביר הדין ח"ו כי האבל מד"הד מתוחה כנגדו. אם כן כפי זה אין
אומרים וידוי אף שאין אבלים בבית משום נפש המת שהולך וזא כל
ז' לתוך ביתו אם כן אין לעורר עליו מד"הד. אבל ראיתי המנהג פה
ירוסלים ח"ו שאומרים תחנונים ונ"א בנדון זה נמלא שעשו עיקר טעם
שבלי הלק"ט. ועוד אפשר לומר דכיון שכתב הטור בשם ר"ן נופלין
ע"פ בבית האבל ואין נופלין בבית החתן וכתב מרן שם והעולם נהגו
שלא ליפול ע"פ בבית האבל מסתיים לקיים המנהג כשיש אבלים בבית
האבל. אבל כשאין אבלים הניחו ע"פי הדין שכתב ר"ן. והטור סתם
כותיה ולא הביא חולק לעשות כמותו בבית האבל שאין בו אבלים עד
כאן דבריו. והולרכתה לזה מפני שראיתי בק"ס דף קע"ג שתמ"ה תמ"ה
קרא בגרון על הרב שו"ג איך מעיד להפך מהרב זרכ"י הנז"ל והרב
פרי האדמה והרב זנו ברכות מים. וכן חמת שקפר פרי האדמה
וברכות מים אינם עמדי לראות אם הביאו ראיה לעדותם או הביאו
עדותם סתם כמ"ס הזרכ"י ז"ל זא"כ הוא שהעידו סתם לכאורה נראה
דבריו של שו"ג ועדותו כיון שאמר מלתא בטעמא. ולתמיכהו כבר
כתבתי בדיני תפלה דין ב'. ואע"פ שאני יודע שאיני ראוי והגון להכניס
ראשי בין הרים הגבוהים אבל תורה היא וללמוד אני לריך. ומה גם
דהרואה יראה דברי הרב ברכות מים דטרה למנח טעם למנהג על
מה שאין אומרים נפ"א ונתן טעם ע"פי הסוד על נד הדחק ואעפ"כ
לבסוף כתב דנכון לאמרו בחשאי עי' שם. נמלינו למדים שכפי מנהגנו
שאין לנו אומרים נפ"א במקום שאין ס"ת שפיר יכולים לנו לומר וידוי
כשאין

הלכות אות ו' וידוי בבית האבל אבלות

כשאין אבלים - וכ"כ בפתח הדביר דף קל"ו ע"ג דבאמירת וידוי ליכא
התעוררות מד"הד אלא בנפ"א. וכן נראה שהוא עשת הרב ח"ר בת"ח
סי' קל"א ס"ק ט' וז"ל ויש למנוח נפקותא בין הטעמים הנז"ל דכשאין
אבל במקום שמת המת שאע"פי שרגילין להתפלל עם מ"מ סייך מד"הד
מתוחה במקום ההוא. ומיהו י"ל דאף לטעם למד"הד שאין מד"הד
כשאין אבל עכ"ד. ומה גם שפסטיה דמרן מורה כן שכתב נהגו שלא
ליפול ע"פ לא בבית האהל מורה שיש עם אבלים ואע"ג דהרב ברכות
מים הנז"ל כתב דליתא דאפשר לקרות בבית האבל והיינו אפי' דליכא
אבל אלא מקום של אבל מ"מ יהיה איך שיהיה נראה דאם אומרים
אין למחות בידם ואם אין אומרים ג"כ אין למחות בידם כנלע"ד. ואם
שגיתי ה' הטוב יכפר בעדי. ועיין בז"ל ח"ב בק"א:

והרי לך קורא נעים דרך אנב חגיד לך הסנה אחת שעשיתי
על הרב בית עובד דף קד ע"ב וזתו"ד. הרב ראשית חכמה דף קכ"ב
כתב משם רבו ז"ל דפי' ואתה לדיק על כל הבא רל"ל מה שבא ומה
סיבא וכו' וכתב ע"ז הרב ז"צ וז"ל ולי איש לעיר אחר המ"ר הא ליתא
כי לא יתכן לפרש הבא מה סיבא דהא בכל כי הא אומר אציי בברכו'
עלה דהרבה חטאתי לפניך ולא נפרעת ממני וכוליה. דלא מיבעי ליה
לאיניש למימר הכי משום אל יפתח אדם פיו לשטן וכו' וא"כ על כרחין
מ"ס אומרים ואתה לדיק ע"כ הבא פירושו הבא מה שכבר בא ולא על
העתיד. וסו"ר שכ"כ בפ"י בעין יעקב בברכות וא"כ הוא דלא כהרב
ר"ה בשם רבו עכ"ד: ולי איש לעיר נראה דאשתמטתיה מהרב ז"ע
מ"ס הרב ק"ס בדקס"ט ע"ג משם הרב יקרא דשכני דהקסה על דברי
הרב עין יעקב וז"ל וקסה הינה בואתה לדיק מלינא למימר דהוא על
העבר אבל על מ"ס אומרים על חטאים שה"ע ד' מיתות ז"ד ס"ס ה"ו
מאי איכא למימר הלא אין זה לעבר אלא לעתיד? ונראה לתרץ דלא
אמרינן אל יפתח אלא כשאומר הפורענות על עצמו דומיא דהבא דלא
דלא נפרעת וכוליה. דדיבורו על עצמו מזיק לו לפי שהוא נותן דקות
לסזיקו אבל על אחרים לא מהני רשותו כלום. וא"כ לפ"ז יכולים לומר
בוידוי ציון עלהעבר בין על העה ד' משום דמ"ס האדם בוידוי אינו
מוכרח שהוא על עצמו אלא אפשר שהוא על אחרים כמ"ס הריב"ה ז"ל
בסי' תר"ז שאם גנב או גזל והתודה בשנה שעברה ולא שנה עליהם
לא יחזור להתודות. אבל אם מתודה עם הלצור יכול לחזור ולהתודות
שאי אפשר שלא יהא אחד מן הלצור שננב או גזל עכ"ד. הרי שמה
שמתודה האדם בלצור אינו מוכרח שהוא על עצמו אלא אפשר שהוא
על אחרים וכיון שכן שפיר יכול לומר אפילו לעתיד שאין פתיחתו פיו
לשטן

הלכות אות ו' וידוי בבית האבל אבלות כח

לסטן גורם כלום עכ"ל. והרי לך ברור שאלו היה רוחה הרב בית
עובד יצרים אלו בודאי לא היה משיג על רבו של ר"ח ז"ל וא"כ דון
מינה שלכל מחברי ספרים יש מקום להשיג עליהם איזה דבר וכ"ס וק"ו
לחיש לעיר כמוני שעיני עטלף שלי לא ראו אור תורה חי מלד מחוסר
ספרים ואי מלד שכל לימודי הוא גנובתי יום וגנובתי לילה מעול תשכ"ר
חסע"כ אני מחזיק טיבותא לכל מי ששיג עלי ואם הלכה חקבל אותה
בניו"ק שתורה היא וללמוד אני לריך. ועיין בסבט יאודה עוד תירולים
ע"ז ותימה במ"ס בכף החיים סי' ט"ז:

אות זיין

דינים אי נוסחאות אין לאם זמירות אי אין לאם תפלות

הנה רבותי סינדרו אין דיטו חלק אין לה ליטרה די זיין
נון אוצו לוקי אסקריציר דיסי די איסקריציר אין נוסח
די לאם זמירות קומו קחלי דיזיר פארה לה פריסונה קי
טייני יאר לייט אי קירי דיזיר תפלה פור מנוחה דיסו
פאדרי אי די סו מאדרי אסינייחלי דיטום זיירצום אין
סו ליצרו אי חנסי קי אגאן טודום לום סינייו'. אי קון
איסטו סירה מואיסטרו סירציימינטו אסי"ת סירציימינטו
קונפלידו בע"ה. ומה טוב ומה נעים קי לום קי איס-
טאנפאן ליצרום די תפלה קי איסקריצאן דיטו נוסח.
וזכות הרבים יהיה תלוי בהם ויבא שכמ"ה. וכן לום סי'
מלמדים אנביזין אלחם קריאטורחם לה תפילה קון אצלה
קלארה אי קון איל לסון קי איס מאם מיזור אי חנסי
סי אואראן אי נונקה לו אולצידאראן:

אין פתח אליהו דירה תורה שנעל פה קרינן לה אי חנסי
דירה קרקפתא דלא מנח תפילין: (מל"ה סי' ח"י)

איל נוסח די לאם ברכות די לה מאנייחנה קומו קאלין דיגאם
מירה אין חלק אורה חיים אין דינים די ברכות:

אלו דברים שאדם אוכל מפרותיהם קאי דיזיר קון מ"ס: שלמי
ליבור דף נ"ט ע"ד): לעולם יהא אדם ירא שמים בסתר ובגלוי קחלי
דיזיר (סס): כי כ"ל מעשנו תהו (ברכ"י סי' מ"ו): קראת שמ"ו ישרא
ויסורון

הלכות אות ז' ומירות אבלות

ויסורון (חס"ל סי' נ') — אשרינו שאנחנו משכימי"ם (סס) — חרום ותגזיה קרננו למעל"ה (סס) — ות"כנה בית המקדש (ש"ץ) — לוס פסוקים די וביום הסבת שני כנשים קי איסטאן אנטיס די אחת הוא נון איס מנהג די דיזירלוס (סס):

פיטום הקטורת כילד היתה נעשית שלש מחות וששים ושמונה מניס היו זה שלש מחות וששים וחמשה כמנין ימות החמה מנה בכל יום פרס בשחרית ופרס בין הערבים ושלשה מניס יתרים שמהם מכניס כהן גדול מלא חפניו ביום הכפורים מחזירן למחשת בערב יום הכפורים כדי לקיים מצות דקה נון הדקה. (כנ"ג סי' קל"ג וה"ד בש"ץ דס"ב ע"ב):

קי אקאצ'די אה קונטאר לוס 11 סמניס קון סוס דוס מאנוס (חס"ל סי' מ"ח) — הנר"י דירה קון שבא קמץ לה לדיק (ש"ץ) — מלא סדומית רובע אינון דיגה רובע הקב (ש"ץ) — אף כפ"ת הירדן כל שהיא (ש"ץ) — כדי לשפוט"ת זה את הנפורן (ש"ץ) — זה הכלל אם כמדתה כשרה לחלחין וא"ס הסר אחת (ש"ץ) — שרף קון שי"ן ימנית. (בתי כנסיות דף נ"ד):

אין חיל קאצו די פטום הקטורת נון דיגה סאלצו דיטום 3 פסוקים. ה' לנחות עמנו וכו'. ה' לנחות אשרי אדם בוטח בך. ה' הושיעה המלך יעננו ביום קראנו. וערבה לה' וכו'. אנסי דירה סיינפרי (חס"ל):

אצ"י, דיסטאצ'ארה חון פוקו אי דיספואיס דירה הוה מסדר וכו' — נון טייני דימיניסטיר די דיזיר קודמת אין קאדה חונו סאלצו דירה קודמת אסטה שחי נרות קודמת לקטורת. אי דיספואיס דירה וקטורת לאזרים ואזרים למנחה ומנחה לחבתין וחבתין לנסכין ונסכין למוספין ומוספין לבזיכין ובזיכין קודמין לתמיד וכו'. (ש"ץ וחס"ל סי' נון חות י"א והרב לפיחית בדבש דכ"ז ע"ב כתב דאין בזה משום הוגה דכיולא בזה אשכחן בקהלת סי' י"א אל מקום שיפול העץ שס יה"ו ובזו"הק פנהס דרי"ו דריש ליה לתיבת יה"ו על תלת אחוון דסס הויה וכן בתהלים על כן עמיס יהודוך וכו' אלח דטוב להפסיק):

אנח בכח. סי אקאצ'די אה דיזיר דוס ליטראס אי דיסטאצ'אר חון פוקו אנסי דירה אסטה אלקאצו: (ש"ץ)

קואנדו דיזי איזכו מקומן דירה חטאת הלכור והיחיד לה הית קון חולים אי לה אלף נון סי מילדה כלל:

קואנדו

הלכות אות ו' זמירות אבלות כט

קואנדו דיזי רבי ישמעאל דירע לטעון טעון אחר טודאס דוס
צײַם — דירע וכאן שני כתובים — אין איל יהי רלון דירע שתבנה
בית המקדש וכו': (ס"ז)

קואנדו דיזי איל הודו אלקאצו דירע קולו אונה צײַ הודו לה'
כי טוב כי לעולם חסדו — הרחנו ה' חסדך ויִשְׁעך דירע קון סגול
דיבאָסו די לה יו"ד: (א"ר סי' נ"א סק"ד וש"ץ)

אפילו אין לוס דיאס די חנוכה נון דירע מזמור סיר חנוכה
(ס"ז) — אין איסטאס פאלאצראס קאלי דיסטאצאר און פוקו. פי: כל
אלהי העמים: אלילים: וזה' שמים עשה וכו':

איל דיזיר למנח בנגינות קון איסקריטה די מנורה אין קלף סי
קונטה קומו סי אינסיינדירע לה מנורה אין איל בית המקדש:

ברוך שאמר. דירע איל נוסח קי איי אין איל 87 פאלאצראס
אפילו אין שבתות אי ימים טובים — הכריות דירע לה בית קון שוא
אי לה ריש קון חיריק. (מהצ"ר סי' נ"א בק"א): דירע בפ"ה עמו
(ס"ס): מהולל בתשבות דירע לה תיו קון חיריק אי אנסי דירע אין
איל קדיש השבחה קון חיריק (ס"ז): אי אסיגון דיזי אקי הכריות
אנסי דירע אין זרבת האילנות **בְּרִיּוֹת** טובות וכן אין לאס זרכות
משנאת הכריות. (מל"ה סי' א' אות יוד):

מזמור לתורה לו דירע אסינטאדו. (ס"ז דף ס"א) — הללוכו
כרוב גדלו לה גימל קון קיבוץ (ס"ז) — איל פסוק די כל הנשמה
תהלל יה לו דירע 2 צײַם — אין ויברך דוד איי ליצרום קיאיסטה
ושמי השמים אי קאלי דיזיר שמי השמים סין ו' (ס"ז) — ויברכו את
שם כבודך אין איל פסוק נון איי את (ד"ה א' כט ונחמיה ט') —
נון דיראן מזמור לתורה אין חול המועד די פסח ני אין ערב פסח
ני אין ערב יום הכפורים (ואינו רשאי לאומרו דהו"ל מפסיק בפסוקי
דזמרה. בית עובד. ויש נוהגים לאמרו בכל אלו הימים. מל"ה
סי' ט"ז אות כ"ה):

אין לה סירע ירדו במלכות לה לדיק קון חולם. אינפירו אין
מי אל כמוך ותשליך במלכות ים דירע לה לדיק קון שורוק (ס"ז) —
דיסטאצײַ אינטרי מים אה אדירים — מי כמוכה בחלים ה' דירע לה
כף פלוסה סין דגס. מי כמוכה נאדר בקדש דירע לה כף קון דגס
דוקא (שלא יכיה כמחרף ח"ו שאומר ה' מיכה על פסל מיכה שעבר
ביס. (ס"ז) — ידמו כאבן דירע לה כף קון דגס. (ס"ז) — איל

פסוק

הלכות אות ז' זמירות אבלות

פסוק ה' ימלוך לעולם ועד לו דירה שנים מקרא ו אחד תרגום .
 (ש"ץ) סי אקאצ'די די נון דיסטאז'אר אינטרי ושמו אחד אה יסתבח
 סיינדו לה ד' די אחד קון לה יוד אי לה סין די יסתבח אים איל
 שס שדי קי אנסי קאלי אקאצ'דאר די נון דיסטאז'אר כלל (ש"ץ) —
 סיר וסתבח אי נון דיגה סיר **ושבחה** . גדולה גבורה ומלכות קון
 וי"ו — דירה מלך אל הי וכו' (ש"ץ) — יסתבח לו דירה אסינטאדו
 (חס"ל סי' נ"ג כפי הסוד):

רננו לדיקים בה' לישראל "נאום" תהלה לה נון קון קמץ אי
 לה אלף נון סי מילדה כלל . אי אנסי דירה אין לאס הללויות כי
 נעים נאום תהלה . אינפירו אין ה' מלך לביתך נאום קודם מיל-
 דארה לה אלף (ש"ץ דף ר"ח) — יראו מה' כל הארץ דירה קון
 דוס יודין . יראו את ה' קדושו דירה לה ריש קון שורוק אי נון
 סי מילדה לה אלף כלל (ש"ץ) — לא יחסרו כל טוב דירה קון
 תולם — ולא יחסמו כל החוסים בו . לה שוא די לה א' סי אריצ'אטה
 אי נון לה די לה סין (ש"ץ) — הללויה וכו' ואדוננו . מילדארה לה
 אלף — שהכה בכורי מזרים מאדם ע"ד בהמה אי נון דיגה ועד —
 ונתן ארנם נחלה נחלה אי נון דיגה לנחלה (ש"ץ) . אינפירו אין כודו
 דירה ונתן ארנם לנחלה כי לעולם חסדו:

כשאומר יוצר אור ויוצר המאורות ימשמש בתפילין של יד
 בלבד . ש"ץ ד"ץ חס"ל סי' נט כ"ח סי' יד:

יוצר: אור . דיסטאז' ארה נון סי אינטיינדה קי דיזי יוצרור .
 נון דיגה וטובו מחדש סאלבו ובטובו מחדש . נון דיגה יחד קול סי
 נון יחד בקול . ש"ץ . 'משרתים ואשר 'משרתיו ר"ת מו"ם . 'אהובים
 'ברורים 'גבורים ר"ת שם אב"ג . 'עונים 'באימה ר"ת ע"ב . אי טודו
 איל קי טייני כוונה איסטום שמות איסטה מובטח קי נון לי בירנה
 דאנייו אין אקיל דיאה . ש"ץ וחס"ל . רצון קוניהם דירה . בקדושה
 וּבְטָהָרָה לה הא שוא קמץ . ומברכין ומשבחין ומפארין ומקדישין
 ומעריצין וממליכין טודום לוס דירה קון ויו אי קון נון . ש"ץ וחס"ל .
 בשפה ברורה ובנעימה : דיסטאז' ארה און פוקו אי דירה : קדושה
 כולם כאחד קון שורוק . דירה לעומת השרפים וכו' . לאל ברוך
 למלך אל חי וקים לאם למד קון קמץ : ש"ץ

בכה החיים סי' ל"ב אות י"ג מקיים הגירסא לומר יעזבונו .
 ובבית עובר סידר יטשונו וכן לא גרם גבור . ובב"מ סידר יעזבונו

הלכות אות ז' זמירות אבלות ל

וגם גבור ונורא. ומזה נסחר קצת מ"ש לקמן בשים שלום ועיין
בבהמ"ז דין א':

אהבת עולם. דירה ויחד לבבנו ליראה ולאהבה את שמך.
נון דיגה למען לא נבוש סאלב'ו דירה ולא נבוש ולא נכלם. דירה
וחסדיך הרבים אל יטשונו סיינדרו אין איסטה ברכה נון איי זיין. אין
עזרת דירה למלך אל חי וקים קון קמץ. דירה רם ונשא גדול
ונורא אי נון דיגה גבור. ש"ץ ד' ק'. נון דיגה צורינו סאלב'ו יוצרנו
קואנדרו דיזי ישים על לבו. ביזארה לוס צציות ויכוין יהי שם ה
מבורך. מדרש ת' דקצ"ט. סי אליב'אנטארה אין פיים אין עוזר
דלים דוקא. חס"ל סי' צ"ג:

קריאת שמע. מירה אין חלק אורח חיים אין דינים די ק"ש
קומו אים סו נוסח קי קאלי קי דיגה:

עמידה. סי אקאב'די מויי ביין די אקלאראר די שין אה סין
סיינדרו אלאם ב'יזים ב'יני אסיר מחרף ומגדף ח"ו אי ב'יזים קי סי
אזי דאניו פארה סי מיזמו ח"ו אסיגון אקונטיסייו מעשה אין טיינפו
דיאיל רב האר"י ז"ל אין אונו קי דיזיאה אין לה ברכה די אתה חונן
השכל קון שין קי אים לשון די דיזאיז'אמיינטו. אי סי מוריירון סוס
איז'וס רחמנא ליצלן. את הכבש אחד תעשה בבקר וכו' קירי דיזיר
קארנירו. סי דיזי קון שין פור קארנירו סי אזי ג'ופרי. אי אנסי אין
לה עמידה. ותן שכר טוב לכל הבוטחים וכו'. קירי דיזיר אי דה
פריסייו בואינו. סי דיזי קון שין קירי דיזיר אי דה ראקי בואינו
וכדומה איי מונג'וס ישמע חכם ויוסיף לקח:

עמידה. ומקיים אמונתו לישני עפר אי נון דיגה לה יוד קון
שוא ני מינוס לה שין קון שוא. סאלב'ו קון צירי. בעל גבורות
אקלארי לה למד אי לה עין מויי ביין. (ש"ץ חס"ל). ראיתי קצת
אנשי מעשה כשמחפליין מנחה בי' ואין ש"ץ חוזר העמידה. הם
אינם מתחילים עם הצבור אלא ממתינים כדי לענות קדושה ואמן
ולאו שפיר עבדי. פתח הדביר סי' קט ע"ש דבריו כי נעמו. ובאמת
אמרו ולא ע"ה חסיד ואפי' ליכא עונים יתחיל עם הש"ץ דלשחות
עמו במודים עדיף טפי):

אתה קדוש. נון דיגה כי אל מלך גדול וקדוש אתה סאלב'ו
יהללוך סלה ברוך אתה ה'. ש"ץ:

הלכות אות ז' ומירות אבלות

אתה חונן וכו'. וחננו מאתך 'חכמה' בינה 'ודעת ר"ת חב'ו.
ברוך אתה ה'. ש"ץ ובהס"ל סי' קיב וכף החיים סי' טו אות כג:

ראה נא בעניינינו. דירה ומדר לגאָלנו לה אלף קון שוא קמץ
אין רפאנו נון דיגה והעלה ארוכה ומרפא לכל תחלואי נפשנו וכו'
סאלב'ו דירה ארוכה ומרפא לכל תחלואינו וכו'. רופא חולי דירה
לה למד קון צירי. ש"ץ וכף החיים סי' טו אות כה. איל קי דיוי
רופא רחמן חנם ונאמן נון סאב'י לוקי דיוי. שם אות זך:

ברכנו ה' אלהינו בכל וכו'. אי נון דיגה אבינו. וברך שנתינו
דירה קון קמץ לשון יחיד דוקא. ש"ץ:

תקע בשופר. גלוינותנו דירה לה למד קון שורוק. דירה
וקבצנו מהרה י'חד מאר'בע כנפ'ות. מטעם שם זה שלא להפסיק
בו. ש"ץ. ותימה על הרב ב"ע דסדר יחד מהרה. תקע בשופר
גדול לו דירה אינג'ונטו אי דיסטאז'ארה אינטרי גדול אה לחרותנו
שם אות כט. שו"ר בב"מ שסדר יחד מהרה ולא סדר יהי רצון.
ובב"ע שסדר יהי רצון הפסיק בין השם והוא פלא:

השיבה. דירה ומלוך עלינו מהרה אתה ה' לברך בחסד
וברמים אי נון דיגה צרה סאלב'ו והסר ממנו יגון ואנחה: ש"ץ

דירה שמע קולנו ה' אלהינו אב הרחמן אי נון אינפיסי אב
הרחמן. כן הכריע בס' אדמת יאודה די"ט שם אות לה:

למלשינים. נון דיגה וכל עושי רשעה סאלבו ומלכות וכו'.
אי איסקאפארה שובר אויבים ומכניע מינים. קשר גודל סי' טוב
אות ז' ודלא כהרב ש"ץ. אין לה ברכה די תשכון דירה וכסא דוד
עבדך. שם. הרב צפיהית בדבש סי' י' והרב פתח הדביר סי' קיח
אות ג' הביאו מכמה מאמרי רז"ל ומילי דרבנן קמאי ובתראי שיש
לחתום מכניע זדים עיין שם. שם סי' ט' הוכיח שצ"ל ועל זקניהם
בברכת על הצדיקים:

מודים. שאתה הוא ה' דיקלאר ארה לה ש' קינון סיאינטינדה
קי דיוי שה-אתה ח"ו. ש"ץ ועיין בברכ"י בשוירי ב' קכו ועיין בבית
מנוחה במודים מ"ש ע"ז שהכריח לומר שאתה אבל אין המנהג כן.
הטוב כי לא כלו רחמיך מלרע. דרכינועם דמ"ז. הטוב שמך ולך
נאה להודות קאלי דיזיר אי נון להודאות:

הלכות אות ז' זמירות אבלות לא

שים שלום. דירה וברכנו אבינו כולנו כאחד. דירה וטוב בעיניך לברכנו אי איל קידיוי וטוב יהיה בעיניך לברכנו יירה. קשר גודל שם. ובבית עובד סידר יחד. הנכון לומר הכהנים עם קדושיך ק"ם די"ט ולא כהנים כמו שסידר הרב ב"ע ולא שנעלם מהרב כ"ז חלילה שהרי הביא מהב"י שצ"ל כאחד וסידר יחד אלא שלא רצה לשנות הסדר השגור בפי החמון כנ"ל להליץ:

ויעבור ה' על פניו ויקרא לו דירה סולו איל חזן. אי איל קהל דיראן ה' ה' וכו'. הרב"ד סי' שמ"א ש"ץ דפקמ"ט. נון דיגה מלאך מליץ אלא מליץ טוב. דירה הוא יליץ טוב. חס"ל סימן נון. בלחשם חית שוא פתח: אין כמוך חנון ורחום אלהינו אי נון דיגה ה' אלהינו. ש"ץ דקנ"ג. לדוד אליך ה'. גם כל קניך דירה לה ויו קון סגול וסימניך ינו"ת יוד נביאים ויו תהלים: איל תרגום די ובא לציון קי אים ומקבלין וכו' ונטלתי וכו' וכן ה' ימלוך לעולם ועד אי סו תרגום קאלי דיג'ום אב'אגאר דוקא. ש"ץ דקנ"ה וישב מ"ש בקשר גודל סי' כ' משם האריו"ל וכתב דזהו דוקא ביחיד ולא בצבור:

מוסף ראש חדש (אי חול המועד הגיד מרדכי סי' ד) דירה ועמך ישראל אי אין שבת דירה עם עמך. זכרון לכולם היה קאלי דיזיר. וכן ושעיר עזים. על ידי משה עבדך מפי כבודך כאמור. ש"ץ דרכ"ד. ובצפיחית בדבש סימן יג כתב דמאן דגרים יהיה או תהיה לא משתבש. ועיין שם בהשמטות דטפי עדיף לגרום יהיו. פירוש כבר היה ועתיד להיות.

מוסף די שבת דירה חכנת שבת אינון למשה צוית. תמידים כסדרן. תמידים דירה קון מס אלקאבו. ש"ץ דף רב. ואת מוסף דירה קון ויו. אינפירו אין ר"ח דירה את מוסף סין ויו. פרי חדש שועמיה חיים זכו מלרע. דרכי נועם שם:

נשמח די שבת. ובקיותיו ברחמים דירה לה בית קון שוא אי לה ריש קון חיריק. ש"ץ דף רג. איל ביירביו וישוררו סאלטארה סיינדרו אים דימאזיידו. ש"ץ דר"ד. אין טודום לוס ליברוס איסטה וכל הלבבות יראוך וכל קרב וכליות אי אים יירו. סלבו קלי דיזיר והלבבות יראוך והקרוב והכליות. שם ע"ג. ורוב רבי רבבות. רבי דירה לה ריש קון חיריק. שם ע"א. במקלות דירה לה מס קול

חיריק

חיריק אילה ה' קון שוא פ'. שכנ"הג. על כל דברי שירות ותשבחות
שיץ דף ר"ה ע"ג:

יוצר די שבת. דעת ותבונה סובבים הודו. שיץ דר"ו. אי נון
דיגה אותו. צהלה לה ה' קון שוא קמץ. שבה נוחנים לו. שרפים
וחיות ואופני הקדש. שם. עלינו לשבח. אפס דירה סין ו'. שכנ"הג
סי' תקצא. ועל כן נקוה לך דירה קון ו' בא"הט סי' קלב:

ערבית. מעריב ערבים בחכמה. פותח שערים בתבונה.
במשמרותיהם ברקיע כרצונו. אנסי קאי דיסטאזאר. מג"א:

השכיבנו. דירה כי אל שומרנו ומצילנו אתה ברוך אתה הי
וכו' אי נון דיגה מכל דבר רע ומפחד לילה סיינדרו ייאה דישו כי א
שומרנו ומצילנו. בית עובר משם האבודרהם ובצפיחית בדבש סי'
ייא הוכיח דהנכון לחתום שומר את עמו ישראל לעד אמן בלי
תוספת מכל דבר רע ומצא סמך למנהג העולם: השכיבנו דשבת
דירה ופרוש סוכת (רחמים ו) שלום עלינו ועל ירושלים עירך בא"י
הפורס סוכת שלום עלינו ועל כל ישראל ועל ירושלים. שם שם
ושיריב סימן רס"ז:

קידוש. שלום עליכם וכו' מלך מ"ה הקב"ה אינן דיגה ממלך
קי אים יירו גראנדי. כף החיים סימן לו אות יג: יום הששי ויכלו
השמים ר"ת הוי"ה. פור דיטה ראזון אינפיסאן יום הששי. אי לו
מיז'ור אים דיזיר ויהי ערב ויהי בקר יום הששי ושרי למפסק קרא
ואין להתחיל מתהלת קרא מפני שדרשו טוב מאד זה המות. ב"מ
חתם סופר אות ד' סימן יוד:

אי חנורה טו מי סי' מילדלדור חירמוזו סי טו אמה
חינצילונטה אה קירצ'יר אה טו קרייחדור קירצ'ימינטו
קונפלידו חי פריניזמו אז דיטאס הנקות חין טו ליצרו
חי טו פריסייו סירה קונפלידו. חי קואנדו דירימוס
מואיסטרה חפילה במדה במסקל וכמסורה סי חפירמארה
ליבודים היטה חורה ושמחה.

אות חית

דינים די איל האזינו

(א) חים מנוה גראנדי די צייטאר האזינוס. לום קרוזים
 חי לום חברים אינטראן לוגו אציטארלו. אינפירו לום ליסאנוס לו
 צייטאן דיספואים די 3 דייאס. פור ראזון קי נו סי לי קיצראנטי
 סו מזל בר מינן: (ס"ע סי' סל"ה)

(ב) אפילו איל גראנדי אנדארה פארה צייטאר אל גיקו
 קי אנסי טופאמוס קי איל סס יתברך צינו אה צייטאר אה אנרהס
 אבינו עליו הסלום קואנדו איסטובו האזינו די לה מילה חי טודו
 איל קי אינייאדי אציטאר האזינוס דיסיירטו איסטי חים אהצאדו.
 אך בתנאי קי נון לי די טורה אל האזינו. (ס"ע סס)

(ג) איל קי אינטרה אציטאר אל האזינו נון סי אסינטי
 נון אין לה סייאה חי נון אין איל באנקו. סאצו סי אסינטה דילאנטרי
 דיאיל צדרך כבוד. סיינדו לה סכינה איסטה אין לה קאציקה דיאיל
 האזינו אסיגון דיסו איל פסוק ה' יסעדנו על ערס דוי: (סס)

(ד) נון צייטאן אל האזינו נון אין לאס 3 אוראס פרימיראס
 דיאיל דייאה. פור ראזון קי טודו האזינו סי לי איצייאנה די איל
 סו האזינורה אין לה מאנייאנה. חי נון סוספינה פארה בוסקאר פור איל
 פייאדאדים. חי נון אין לאס 3 אוראס פרוסטיראס די איל דייאה
 פור ראזון קי איסטונסיס סי לי אפיזנה איל סו האזינורה. חי נון
 דימאנדה פור איל פייאדאדים דיזיינדו קי ייאה נון חיי פרוצייגו קי
 סי מיליזיני. חי טודו מודו די פריסונה קי צייטה איל האזינו חי
 נון בוסקה פור איל פייאדאדים קיסי מיליזיני נון אפירמה לה מנוה די
 ביקור חולים. (ס"ע סס) חי דירה לה הפילה קי איסטה אין סנסן
 ליאיר דף ק"ג:

(ה) סי בוסקה פייאדאדים דילאנטרי די איל האזינו. פואידי
 בוסקאר אין טודו מודו די לסון. אינפירו קואנדו נון איסטה
 דילאנטרי די איל האזינו. אה אורה בוסקארה פייאדאדים אין לסון
 הקודס: (ס"ע סס)

(ו) סי אקאצדי אה קונקלואיר אה איל בתוך די לום האזינוס
 די ישרא. קי דינה איל ס"ית אפייאדי סוצרי טי בתוך די טודוס לום
 האזינוס די ישרא. (סס)

חלכות אות ח' חולה אבלות

(ז) חיל קי אינטרה אה ציזיטאר א חאזינו אין שנת דירה שנת
היא מלזעוק ורפואה קרובה לבוא וְשִׁבְתוּ בְּשָׁלוֹם. א חבל דירה שנת
היא מלנחם ונחמה קרובה לבוא ושנתו בשלוש. א"ה סי' רפ"ז. ושנתו
בשלוש נוחו בְּשִׁבְתְּכֶם לְשָׁלוֹם: (כך פירש ר"סי בפ"ק דשנת)

(ח) חיל עיקר די לה מנוה די ביקור חולים אים אציזיטאר
אום ענייט קואנדו איסטאן חאזינום אי מיראר קום מינגואס אי
פריקוראר די אסופרילוס קון דארליס אאיווס מתנה הראויה אי ציין
אצינטוראדו חיל בן אדם קי אנסי ארה אסיר מחזיק אין איסטא מנוה
אשריו ואשרי חלקו צ"עו"הז ובעו"הב:

(ט) חיל עיקר דילה מנוה די ביקור חולים אים אטומאר חיל
בן אדם קאסטיגיריוו אין סו אמה. אי דיזיר גואיי גואיי! לוקי אים
חיל בן אדם אי לוקי איסטא אפאריזאדו אפאקאר פור סו קאציסק
די חיל אומצרי קואנטוס חולאים רעים. אי מתוך די איסטו צודאי
סי דיספירטארה סו קור' אה תקובה:

(י) לה מנוה די ביקור חולים מנוה גוררת מנוה, קי אין סו
ציאיר חיל בן אדם לה לרה די סו אירמאנו חיל גידייו אי סו אפריטו
צודאי קי סי אפייאדארה די חיל אי לי דארה מתנה כברכת ה' אשר
נתן לו.

(יא) ייאה אים אציזידו לוקי דיסירון ר"זל כל המקיים נפש אחת
מישרא כאילו קיים עולם מלא אשריהם ישרא קי אין קאדה סיבדאד
סון מחזיקים אין איסטא מנוה וצפרט פה עירינו איי חונה יסיבה קי
סי ייאה כנפי יונה קי לי דאן א חאזינו קי אים עני סו קאמה מויי
ציין איגה אי לי פאגאן א מידיקו אי טאנציין לי דאן 5 גר"ו אה
סימאנה. אי קיטאן בגורל קאדה דיאה אי דיאה 2 חברים חוזר
חלילה קי צאייאן אציזיטאר א חאזינו. אינפירו ייאה דיסימוס קי חיל
עיקר די לה מנוה אים קי חיל ריקו אצאטה אסו יל"הר אי חיל
קי צאייאה בכבודו ובעלמו אין קאזה די חיל פרוצי אי קי ציאה קון
סום אואוס קומו אים לה ניגרה צידה די חיל עני קי נון איי אין
סו קאזה נון קאציסא נון קוציירטה פארה קוציזאר ריקס ריקס
מגזרה סוה אי צודאי קי טומארה קאסטיגיריוו אין סו אמה אי
טורנארה אין תקובה אין סו פינסאר קי סון סום צידאס די חיל בן
אדם ושכ ורפא לו (אי מירא אין דיניס די מת דין ה')

(יב) טאנציין איי פה עירינו לה חברה קדושה של קבריים
קי סון מחזיקים אין דיטה מנוה רבה די ביקור חולים אי טיינין סו
מידיקו

הלכות אות ח' חולה אבלות לג

מידיקו קי לי פאנאן סו מיזאדה פארה קי צאייחה אציזיטאר אום
ענייס אי טאנציין סון סומך נופליס קון דארליס קאדה סימאנה סו
מתנה איס לפי כבודו ומעלתו אסריהם ואסרי חלקם צודאי יאכלו
פרותיהם צעו"הז וסקרון קיימת להם לעו"הכ עליהם נאמר רק באצותיך
הסק"ה לאהבה אותם ויבחר בצרעם אחריהם צכס מכל העמים :

(ד) איל עיקר די מלוה די ציקור חולים איס אס אקאצידאר
א האזינו קי טורני אין תשובה. טאנציין אקאצידארלו א האזינו קי
דיגה הפילה מנחה ערבית. קי אפירמי לה מלוה די לינית די הפילין
צרכת המזון. קי די צרכה אין טודו מודו די קוזה קי צה אקומיר
קי סי אקאצידוי אין נטילת ידיס לה מאנייאנה טאנציין קואנדו צה
אקומיר פאן. וכן קי סי אקאצידוי אין ספירת העומר. וכדומה יסמע
חכס ויוסיף לקח :

(טו) אנטים די דיזיר וידוי סי לאצארה סוס מאנוס. אי
אפארטארה איל האזינו לדקה קון סו מאנו. אי קי דיגה קון סו
צוקה די דאר לרקה אן מינוס 26 פ"ר אן 91 אן 112 אינפרינטי
די 3 שמות הקודש הויה אהיה אדנות אי סירה ציין אס איל
(מעבר יצוק דף כ"ט ודף נ"ט) :

(יז) אנטים די דיזיר איל וידוי דירה איל מזמור 4 די
תהלים קי איס צקראי ענני אהי לדקי וכ"ו אינטירו איל מזמור.
דיספואיס דירה וידוי אסינון אציזימוס אין ליטרה די וי"ו. אי
איסקאפנאדו איל וידוי דירה דיטה תפילה קון לאגרימאס די קוראסון
אי קון תשובה וסכ ורפא לו בעזרת ה' :

(ח) פאטרון די איל מונדו אנטים די טודאס מים פאלצאראס
נון איי אמי צוקה פור אצלאר. אי נון פרינטי פור איצאנטאר קאציסה
סיינדו קי מים דיליטוס פאסארון די מי קאציסה אי קומו קארגה
פיזגאדה סי אפיזגארון דימי אי מים ריביליוס סי מונגיגוארון די
קונטאר. אי מים פיקאדוס סי אינפורטיקירון די קונטאר. אינפירו
פאטרון די טודוס לוס מונדוס דיסקוויירטו אי סאצידו דילאנטרי
די לה סייחה די טו אונרה קי נון פור אזירטי אראצייאר טוצי
כוונה. סאצו איל ינר הרע מי סונצאיי אי מי איזו פיקאר פור
פואירסה. אי סי אגורה טו מי גוזגאס אמי קומו מים איגאס
גואיי פור מי גואיי פור מי אמה! גואיי פור מאיסיחה די מי
מזל. אינפירו סיחה צילונטאל די דילאנטרי די טי אדוני מי דיין

אי

הלכות אות ה' חולה אבלות

אי דייו די מים פאדרים קי נון צינגאס קון גואיסיו קון טו סיירצו
 קי נון סי גוסטיפיקה דילאנטרי די טי נינגון ביצו. אי סאצין
 ייו קי מי מיליזינה איסטטה אין טו מאנו אי מי מואירטי איסטטה
 אין טו מאנו. קי אנסי סיחה צילונטאד די דילאנטרי די טי
 אדוני מי דייו אי דייו די מים פאדרים קי נון מי מואירטה די
 איסטטה חאזינורה. אי מיליזינים אחי קומו מיליזינאטים אה הזקיה
 ריי די יאודה די סו חאזינורה. אי סוצה מי מימזרחסיון דילאנטרי
 די לה סיחה די טו אונרה פארה ציין אי מירה אין מי אפריהיסיון
 קי נון סאנידאד אין מי קארני פארה מודרי טו אירטה נון שלום אין
 מים גואיסוס פארה מודרי מי פיקאדו. אי אגורה דייו דילאס פירדו-
 נאנסאס אי לאס פיחדאדים אקוסטה אחי טוס מירסידיס אינון צינגאס
 קון גוזגו קון טו סיירצו. אי סי חס ושלום סי אסירקו אורה דימי
 סיקוטאנסה פארה מוריר, יהי רלון קי סיחה מי מואירטי כפרה
 טוצרי טודוס מים פיקאדוס אי מים דיליטוס אי מים ריצייליוס קי
 פיקי אי קי אטורסי אי קי ריציילי דילאנטרי די טי די דיחה די מי
 סיחיר אסטטה איל דיחה איל איסטי. — ראה עניי ועמלי ושא לכל
 חטאתי אי דה מי פארטי אין גן עדן אי אחי מירסידיס איל מונדו
 צינידירו קי איסטטה גואדראדו פארה לוס נדיקים. — תודיעני אורה
 חיים טובע שמחות את פניך נעימות צימינך נלח: יסור יקרני יה ולמות
 לא נתנני: לא אמות כי אחיה ואספר מעשי יה: יקרני ה' אך במשפט
 אל באפך פן תמעטיני: בטוב תלין ותקיץ צרחמים: אל נא רפא נא
 לי: רפאני ה' וארפא הושיעני ואושעך כי תהלתי אחת: אל תעזבני
 ה' אלהי אל תרחק ממני הושה לעזרתי ה' תשועתי: לישועתך קויתי
 ה': ה' לישועתך קויתי: קויתי ה' לישועתך: לפורקנך ספרית ה':
 ה' לפורקנך סברית: סברית ה' לפורקנך: אל תאסוף עם חטאים
 ועם אנסי דמים חיי: ואני בתומי אלך פדני וחנני: א תסתר פניך ממני
 אל תט באף עבדך עזרתי היית אל תטשני ואל תעזבני אלהי יסעי:
 אחת שאלתי מאלהי ה' אוחה אבקש שבת צבית ה' כל ימי חיי לחיות
 בנועם ה' ולבקר בהיכלו: פודה ה' נפש עבדיו ולא יאשמו כל החוקים
 בו: יברכך ה' וישמרך: יאר ה' פניו אליך ויחונך: ישא ה' פניו איך
 וישם לך שלום: עשה למען שמך עשה למען ימינך עשה למען תורתך
 עשה למען קדושתך. למען יחללון ידידיך הושיעה ימינך וענני: יהיו
 לרלון אמרי פי והניון לבי לפניך ה' לורי וגואלי: כי אחת שומע

תפלת

הלכות אות ח' חולה אבלות לר

תפלת כל פה. צרוך קומע תפלת עמו ישראל צרחמים חמן:

דינפואים קי דיסו דיטה תפלה דירה 3 ציזים.

ה' חלשים חמת ומסה חמת ותורתו חמת:

יט) אים תיקון גראנדי אהרה איל חאזינו קי סאקי קון סו
צוקה איםטאס פאלאצראס דיספואים קי ייאה דיסו איל וידוי אי אים
סגולה מאראצ'יחזה פארה איםקאפאר סו אלמה די גיבנס אי די מונ-
גוס אינקואינטרום מאלוס. אי סיינדו אים תיקון גראנדי איםקרי-
צירי קוס פאלאצראס. (מדרש הלפיות דף ל' ע"ס סיק טעות ול"ל
סמות 16513. ויקרא 11910. במדבר 16607. דברים 14313)

כ) דירה איל חאזינו קון סו צוקה: קומה די פסוקים קי איי
אין איל ספר תורה סון 5 מיל אי 888, אי ייו קריאו אין קאדה
פסוק אי פסוק באמונה שלימה. קומה די לאס פאלאצראס קי איי
אין איל ספר תורה סון 79 מיל אי 956 אי ייו קריאו אין קאדה
פאלאצרה אי פאלאצרה באמונה שלימה. קומה די לאס ליטראס קי
איי אין איל ספר תורה סון 300 אי 2 מיל אי 674 אי ייו קריאו
אין קאדה ליטרה אי ליטרה באמונה שלימה. קומה די טודוס לוס
פסוקים קי איי אין תורה נביאים אי כתובים סון 23 מיל אי 203
אי ייו קריאו אין קאדה פסוק אי פסוק באמונה שלימה: (ועיין
צקדושין דף ל' סכך היא סכום הפסוקים של ס"ח ובהומסים שלנו
הישר מזה):

כא) אי אגורה טו מי סי' מילדאדור אירמוזו סי פאטרון די
אלמה אירמוזה טו מירה די אפירמאר לאס סגולות די מואיסטרוס
סי' חכמים ז"ל סהם חמת ודבריהם חמת אי סיירטו קי סירה מיליזינה
גראנדי פארה טו קואירפו אי טאנציין פארה טו אלמה. אי מירה
טאנציין אין דמשק אליעזר חלק די אורה היים אין דינים די חולה
אי אייארחס מאס סגולות אי מיליזינאס פארה טו אלמה:

כב) לוקי חוזאן איל עולם קואנדו טיינין אלגון חאזינו צר מינן
קי דיגוייאן פור איל אלגון קודרירו או אצ'י אי דיזין זה חליפתך זה
תמורתך זה כפרתך, אי דיזין ייאה דיגואימוס קרבן פור איל חאזינו,
אייםקרוצ'יו אין ספר קול אליהו ח"צ ובספר מחנה ישראל סי א' סי
נון איי איסור אין לס קוזה. אינפירו לכתחלה סי אקאצ'ידין די נון
דיזיר קרבן סאלצו קי דיגאן איזימוס כפרה. (ובז"ל אצינדור פקפק
צליסנא דתמורתך ובקנין פירות ערך כפרה כתב לומר תהתך. ובזכר
יאמר סתיו בקמץ, מל"ח):

כג

(כג) חולה קי איסטא סונפורטאנדו יסורין מו"י פֿוהירטיס אי לים דיסו אקום איזום קי אגאן תפלה פור איל קי סי מואירה פריסטו נון זע ב"ן קי סום איזום אגאן תפלה קי סי מואירה סום פאדרי. אינפירו אוטרומ פואידין אזיר תפלה: (חקקי לב סי' נון)

(כד) חולה קי נון איי אין איל סכנה אים אסור די תלדאר נינגון פסוק סוצרי סו מכה או סוצרי איל חולי אפילו קי נון איסקופי אי נון אינמינטא ש"ם. אנסי טאנצ"ן אים אסור די אינצאראר איל סם הוי"ה אפילו אין כתיבה די גוים פארה דארסילו אל האזינו אביציר. (נחמד למראה דכ"ר ע"א. אצל הרב ז"א ה"ב סי' ק"ך כתב דכתיב גוים אין זעם מסום מוחק מדינא כמ"ס זב"הק בן מסק ביתי ערך מחיקה ע"ס):

(כה) אוזארון פארה דיזיר מללאין אין שבת פור האזינוס קי איי אין אייום סכנה אין אקיל דיחה: (ש"ע א"ה סס"י רפ"ה ועיין סו"ת יעבץ סי" ס"ד וכנה"ג וחס"ל סס):

(כו) חולה קי סי לי מורייו אהיל אלגון מוארטו נון סי לו דאן אקאציר אהיל אי אפילו סי לו סופו נון לי אזין קריעה אהיל קי נון סי לי אינגראנדיסקה סו אנסייה. אנסי טאנצ"ן נון ייוראן דילאנטרי די איל אי נון אינדיגאן דילאנטרי די איל פור ראזון קי נון סי אים-פאנטי קי פינסה קי אי איל סיצה אמוריר קומו סי מורייו פולאניקו: (ש"ע י"ד סי' של"ה)

די איסטי דין סי אינציזה קי לה פריסונה קי אינטרה אה ציזיטאר אהיל האזינו קאלי קי סי אקאצירי אה אינטראר קון קארה אליגרי קי נון סי לי קיצראנטי סו מזל ה"ו:

(כז) סי איל מארידו איסטא האזינו אי נון איי אה איל קין קי לו סירצה אוטרו קי סו מוזיר. אים מותר אה מוזיר די סירציר אסו מארידו אפי' קי איסטא נידה. אך בתנאי קי סי אקאצירי די נון לאצארלי אסו מארידו סו קארה אי סום מאנוס אי סום פייס אי די נון אדוצארלי סו קאמה דילאנטרי די איל: (ש"ע י"ד סי' קל"ה ס"טו)

(כח) סי איל מארידו איסטא האזינו או אצל או צייזו אי נון סו יזר סי מאיירגה סוצרי איל ליפואידי סו מוזיר טינפלאר אה איל איל זאזו אפי' קי איסטא נידה (שכנה"ג)

(כט) מוזיר נידה אי איסטא האזינה. אים אסור אסו מארידו די טוקאר אין אייחה. אי דוקא קואנדו איל מארידו איסטא האזינו אי

הלכות אות ח' חולה אבלות לה

אי אייאה סאנה איס מותר די סירצירלו פור ראזון קי סיינדו איל מארידו איסטא חאזינו נון סו ינר סי מאיירנה סוצרי איל סיינדו איסטא פלאקה סו פואירסק. אינפירו קואנדו לה מוציר איסטא חאזי-נה אי איל איסטא סאנו איי די סוספינאר קיסאס סי מאיירגארה סוצרי איל איל ינר הרע אי צירנה אקוזה די פיקאדו ח"ו פור איסטו איס אסור: (ש"ע סס וק"ס דקל"ה):

(ל) אין טיינפו קי סו מוציר איסטא נידה אי חאזינה אי נון טייני קין קי לה סירצ'ה. לו אוצליגאמוס אה סו מארידו קי לי טומי אונה מוציר פארה קי לה סירצ'ה. אינפירו סי נון טופה מוציר או קי איסטא אין סיצדאד קי נון איי גידייוס. אלה אורה איס מותר אסו מארידו פארה סירצירלה אפי' קי איס חאזינורה קי נון איי סכנה אינפירו סי אקאצ'די די נון לאצארלי סו קארה אי סוס מאנוס אי סוס פייס סיינדו סון קוזאס די היבה. (שכנ"ה)

(לא) מוציר קי איסטא נידה אי איסטא חאזינה די חאזינורה קי איי סכנה אה לה אורה איס מותר אסו מארידו די אירלי טודו מודו די קוזה (סס):

(לב) סי לה מוציר איסטא נדה אי איסטא חאזינה די חולי קינון איי סכנה. אסו מארידו איס מידיקו. סי איי אין לה סיצדאד אוטרוס מידיקוס פראקטיקוס קומו סו מארידו. אלה אורה איס אסור אה סו מארידו די טוקארלי סו פולסו אי די אינסאגרארלה. אינפירו סי נון איי אוטרוס מידיקוס פראקטיקוס קומו סו מארידו אלה אורה איס מותר די טוקאר סו פולסו אי די סאקארלי סאנגרי. (ובש"ה אפר סביב המרדכי בפ"ק דשבת כתב בשם הרב מוסר"ר טוביה ז"ל אותם שנוהרין מליגע זנסותיהם כשהם חולות שזה הוא מדת חסידות של שטות הביאו הרב קמה סולת דף קל"ה. אבל מדברי מורם סס נראה שלא סחיר אלא בחולי של סכנה):

(לג) חאזינו קי סופו קי סי לי מורייו סו מואירטו נון טייני דימיניסטיר די אחאר אבלות קואנדו סי מיליזינה סאלצו אינלוס דיאס קי איסטוֹ חאזינו סי איסטוֹ 7 דיאס מויי ציין סילי קונטה פור אבלות סיינדו אין לוקי איסטא חאזינו ייאה אונה און פוקו די אבלות קי ייאה אפוקה אין אליגריאה אי נון סי אראפה ני סי לאצ'ה אי קומו אסימיזאנטי. פור איסטו נון קאלי קי גואררי אוטרו אבלות. (קמה סולת דף קנ"ה) אי מירה אין דיניס די אבלות דין ח"י. אי אדילאנטרי דין מ':

הלכות אות ח' חולה אבלות

לד) החזינו קינון סופו קי סי לי מורייו סו מואירטו . טייני דימיניסטיר די גואדראר אבלות דיספואיס קי סי מיליזינה (הביאו הרב קמה סולת שס ע"ח):

לה) איל קי אזי הפילה פור סו פחדרי או פור סו רבי . סי אקאצ'די די נון דיזיר אבא מארי או רבי ואופי סאלצו קי דיגה אזי או רבי אי מאס נון . לה ראזון אים סיינדו נון איי גראנדיזא דילאנ-טרי די איל ש"ת . אי אוריה סי אוצלינו מואירטי אל מלכות פורקי דיסו ואדוני יואב וכו': (מעבר יבק דף נ"ח)

לו) אדם שחא חולה או אסא אס אומרים לו לאדם קבל זה סילד שיס פה או קבל דבר אחר וכו' רואה שאין שם סוס דבר אין לומר לו הן לי ברלון כי הוא עלמו ימות ה"ו אלא יאמר לו איני אוכל שכנ"ה דקל"ז:

לז) מוזיר פארידה או החזינו קי ליס אקונטיסייו אלגון אבלות אנטיס די מועד, אפילו קי נון אוזו אבלות אין דיאס די סו החזינורה סיינדו קי ייאה סופו קי סי מורייו סו מואירטו אי ייאה אוזו און פוקו די אבלות אסיגון דיסימוס אריצה אין דין ל"ו ייאה לי באסטה קון איסטו . אי איל מועד לי באלדה איל אבלות אסיגון אצימוס סו דין אין דיניס די יוס טוב . אינפירו סי נון סופו קי סי מורייו סו מואירטו אלה אורה קאלי קי גואדרי דינפואיס די מועד לוס שנעה . אי איל מועד נון לי באלדה נאדה (עיקרי הד"ט ח"ב סי' ל"ו אות כ"ה) אי מירה אין דיניס די אבלות דין ח"י:

לח) פארה החזינוראס איסטראנייאס אים בואינו קי סי אקא-צ'די אה דיזיר קואנדו אזי הפלה אין עוד מלצדו (כדאמר ר' חנינא על סביא אחתא אי מסתייעת זיל עביד אין עוד מלצדו כתיב . מעבר יבק דף י"ב) אנסי סי אקאצ'די טודו מודו די פריסונה אי כל סכן איל החזינו די נון אגונטאר לוס דידוס די לה מאנו דיריגה קון לוס דידוס דילה מאנו איסטיידרה (שם ד"ה ע"ב וע' בהא"ה ערך דין) אנסי סי אקאצ'די איל החזינו די נון אצ'ריר לה בוקה דיל סטן ח"ו סאלצו קי אצלי בואינו אי לי צירנה בואינו דיל ש"ת:

טו) סגולות לרפואה . 1) דייס פריסונאס קי מילדין תהליס קון אירמוזורה לרפואתו . 2) מילדין טודוס לוס פסוקיס די תהליס די לאס ליטראס דיסו נומצרי אסיגון אין ספר ליקוטי תהליס . 3) אגאן כופר נפס פור מאנו די ירא שמים אי חכס . 4) לי אגאן כפרה אסיגון אצימוס אריצה דין כ"ג . 5) אינסייגדאן קאנדילס דילאנטרי

הלכות אית ח' חורה אבלות לו

דילחנטרי איל היכל לרפואתו . 6) דאראן לדקה ולדקה תליל ממות .
7) דאראן מללאין אילי טרוקאן סו נומברי . 8) דאראן מזמור יענך 12
צייס . לה סגולה מאס גראנדי די טודאס די טורנאר אין תשובה
שלמה ואז ה' הטוב בעיניו יעשה : (הבן על אביו במידי דתפילה כגון
מללאין ופדיון יחמר רפא לאבי פלוני ולא יוסיף תואריס יותר . אך
בנוסה שאינו דרך תחינה ותפלה לפני ה' יוסיף כאשר ירלה בתוארי
אביו ויזכיר שמו לפיחית בדבש סי' נ"ה ועיין לעיל דין ל"ח) :

דינים די חתן קי לי אקונטיסייו אבלות

א) חתן קי אפאריזו לוס דימיניסטיריס די סו חופה קי קוזייו
סו פאן אי דינוייו לאס בהמות אי טינפלו סו צינו . אי סי מורייו
איל פאדרי דיל חתן . אי אים אין לונאר קי נון טופה פארה צינדיר
לוקי אפאריזו . אי סי אינפוסה לה חופה סיצה אפידריר טודו לוקי
אפאריזו . או קי סי מורייו לה מאדרי די לה נוצייאה אי אי
אפייטיס די מוזיריס קי סי בזייאן . סיינדו קי נון איי אה אייום
קין קי ליס אפאריזי פארה אוטרה ציו . אינטראן אה איל מואירטו
אלה קאמאריטה . אי אה איל חתן אי אה לה כלה חלה חופה . אי
אים בועל בעילת מלוח אי סי אפארטה . אי גואדרה לוס 7 דיאס די
לה חופה . אי דיספואיס גואדרה לוס 7 דיאס די איל אבלות (מרו
בי"ד סי' שמ"ב) :

ב) איסטי חתן אין לוס סייטי דיאס די לה חופה קאלי קי
אוזי דברים סבלנעה . פור טאנטו טודוס לוס סייטי דיאס דילה חופה
אי לוס סייטי דיאס דיאיל אבלות . איל חתן דורמיר קון לוס אומ-
ברים אי לה נוצייס דורמיר קון לאס מוזיריס אי פור ענין די לוס
סלסים נון קונטה סאלצו די לוס סייטי דיאס די איל אבלות אי אינ-
דילחנטרי : (ס"ע סס)

ג) סי איסטי חתן קי סי מורייו סו פאדרי נון טייני ניגונה
פידריטה די לוקי אפאריזו . קומו דיזיר קי איסטו אים אין לונאר
קי יאה טופה פארה צינדיר לוקי אפאריזו . או אפי' קיטייני דאנייו
אי סי מורייו לה מאדרי די איל חתן או איל פאדרי די לה כלה או
אלגונו די סוס קרובים אי יאה ריסטו קין קי ליס אפאריזי אחיום
פארה אוטרה ציו חלה אורה נון פואירון מתיר פארה אינפואר איל
אבלות סאלצו אינטירא אה סו מואירטו לוגו אי גואדרה לוס 7 דיאס
די איל אבלות אי דיספואיס אינטראן אה איל חתן אי חלה כלה חלה
חופה אי גואדרה לוס 7 דיאס דילה חופה : (ס"ע סס) (ד)

הלכות אות ח' חתן אבלות

(ד) איסטי דין קי דישימוס אריצ' דין א', איס דוקא אין
 בחור קי סי קאזו קון בתולה. אינפירו סי איס בתולה קי סי קאזו
 קון אלמון או בחור קי טומו אלמנה נון פואידי סיר זועל בעילת מלוה
 סאלצו נואדרה אינפרימירו לוס סייטי דיאס דיחיל אבלות (דאין לזלזל
 באבלות אלא היכא דהוו נסואי בחור עם בתולה. שו"ת גנת ורדים
 י"ד כלל ה' סימן א'. וכן עיקר למעשה. כן כתב הרב בית עובד דף
 רכ"ד ע"ב):

(ה) אי סאצריס סינייו' קי אין איסטי דין קי סי מורייו חיל
 פאדרי די חיל חתן או לה מאדרי די לה כלה ייאה אציה מונגו די
 אלחרגאר. אינפירו סאצריס קי איסטי דין נון היס סייך אין מואיס-
 טרו זמן. פרימה איס קי חיל צינו מוזטרוס נון לו טינפלחמוס אס
 כן נון איי נינגון דאנייו אין חיל צינו. סיגונדה איס קיחיל פאן ייאה
 לו צינדי אפילו אה לוס גויס אי נון טייני נינגון דאנייו. לה קארני
 טאנצין סי אפילו ייאה לה קוזינו ייאה לה מירקאן לוס גויס סיינדו
 אייוס נונקה סאצין קוזינאר קומו לוס גידייוס. אי פור איסטו ליס
 אגראדה חיל פאן אי חיל קוזינאדו די לוס גידייוס על דרך קי סון
 רומז אין חיל פסוק אוכלי עמי אכלו לחם קי קואנדו קומין פאן די
 גידייו אלה חורה סאצין קי קומיירון פאן וכו'. — אי אנסי סי סי
 מורייו לה מאדרי די לה כלה קי סי צוזיאן לוס תכטיין די לה כלה
 סיגורו איס קי אייוס טיניאן צואיגוס אזיטיס אי צואינאס צוייאס
 בלאנקאס אי קורילאדאס קי אינבלאנקים אן אלה נוצייה וכו'. אינפירו
 מוזטרוס נון טינימוס נאדה מאס די לוקי אוחאן אה דיזיר לה גינטי
 ני נוצייה סין סיזאס ני צודה סין קישאס וכו'. אין קורטו איס קיאין
 מואיסטרו זמן סי אקונטיסייו קי סי מורייו חיל פאדרי די חיל חתן
 או לה מאדרי דילה כלה אסיגון אצימוס אריצ' דין א', נואדרארה
 אינפרימירו לוס 7 דיאס די חיל אבלות. אי דיספואיס לוס 7 דיאס
 די לה חופס. (לבוש. ועיין בשו"ג כסי' זה וצב"ח"הט דין ג' וצנשמח
 אדם כלל קנ"ד):

(ו) חתן תורה שאירע לו אבל בתוך החג, הרב נאמן שמואל
 סי' ט"ל לפני אהרן סי' כ"ו והרב ז"ל אביגדור ח"ד פסקו דיעשה
 מלותו ולא ידחנה ואני בתשובותי העלתי דלא יהיה חתן וגם שלא יעלה
 לס"ת ולא יקרא בהפטרה מועד לכל חי סי' כ"ה אות כ"ד והרב כס"א
 סי' ת' כ' דבירושלים הסכימו שיהיה חתן תורה ואפשר דהיינו טעמם
 דשאני ירוק' דיום שמחת תורה הוא יו"ט גם לגבי האבל. והרבנים
 שאמרו שלא יהיה ח"ת בחול דיברו שמלותו יום הוב מתחיל אבלותו
 וזה פשוט ע"כ: (אין)

הלכות אות ח' חתן אבלות לז

(ז) חתן קי אינטרו חלה חופה אי חין חיל פריסיפיו די לה נוגי פרימירה די לוס נסואין חנטיס קי פואירה מועד סי מורייו חיל פחדרי די חיל חתן או לה מאדרי די לה כלה איסקאפה לוס דיחם די לה חופה אי דיספואיס לוס דיחם די חיל אבלות. אי דיספואיס קי איסקאפה לוס שבעה די חיל אבלות חים בועג בעילת מנוה. (זרע חמת ח"ב זי"ד סי' קמ"ט ודלא כמו"ץ אחד בדורו שקורה בזה לבעול בעילת מנוה מיד ולקבור אח"ך. וכ"כ בשבט יאודה סי' שמ"ב מעשה שמתה חמו של חתן יום שבת בהיותו בב"הכנס בשחרית והעלוהו לס"ת ולא היסרו כלום מהמנהג ואסרנו לו הבעילה ליל מש"ק משום דהו"ל דברים שבזנעה והאבלות נדחה עד אחר ז' ימי החופה. זכו תו"ד ועיין שם באורך):

(ח) אינפירו חיל רב יעבץ ח"ב אחר סי' קפ"ה איסקריציו קי חתן קי לי אקונטיסיו חלגון אבלות דיספואיס דילוס נסואין טאנטו קי סיחה אבלות די פחדרי אי מאדרי טאנטו די ריסטו די קרוצים לי דיזימוס חיל לכתחלה קי סיחה בועל בעילת מנוה אי נון קאלי קי איספירי קי פאסין לוס שבעה די לה חופה אי לוס שבעה די ל אבלות קומו איסקריציוס אריצ'ה דין ו'. (ואפילו אירע כה"ג בחול ואז"ל בשבת ויו"ט והמהמיר אינו חלה מן המתמיהין):

(ט) ועיין בדיון זה בבית עובד בדף רכ"ה ע"א שכתב ולי נראה עיקר למעשה כהוראתו של הרב ז"א דלא יבעול בעילת מנוה עד אחר שינהוג ז' ימי אבלות ואין המתמיר בזה מן המתמיהין חלה מדינא יס לעשות כן ואדרבא המיקל הוא מן התמיהין וכו'. ולי הלעיר וקטין אפ"י זוטרי אע"ג שאיני ראוי והגון להכניס ראשי בין הרים גבנונים ולהכריע ביניהם. אבל תורה היא וללמוד אני לריך ואדרבא לי נראה עיקר למעשה כהרב יעבץ. חדא דהלכה בדברי המיקל בחבל. ועוד דחתן זה בחלו י"ד ימים ז' האבלות וז' החופה לא פלט מבהמה המקס"ה. ובפרט דלא עבדי שמירה מעליה כדלוחו ע"ז קמחי וכתרתי אשר ע"כ בזמננו אין להחמיר בחלו העניינים ובפרט לבעלי בתים ואין לורך להאריך שדי למצין והמעייין יבחר והיסר בעיניו יעשה. — מירה אין דינים די נסואין דין ו' אי חין דינים די לגיעות דין ז' אי מירה אדילאנטרי דין י"ג:

(י) חתן קי איסטה בתוך די לה חופה אי נון פואי בועל אי לי צינו שמועה קרובה קי סי מורייו סו פחדרי. סירה בועל פארה קי איסקאפי די קוזה די פיקאדו אי דינפואיס ארה לוס ז' די לה חופה אי

אי

הלכות אות ח' התן אבלות

אי דינפואים לום שבעה דיל אבלות: (אבל הרב כנה"ג כתב דאינו צועל עד אחר גמר ז' ימי אבלות.) והמעין יבחר:

(יא) התן קי סי מורייו סו פחדרי או סו מאדרי קי דיסימום קי חוזה לום שבעה די לה הופה אינפרימירו נון פואידי איר אה בית הקברות אינפירו קריעה קאלי קי סי אגה פור סו פחדרי אי פור סו מאדרי בכל חופן. אי פור ריפטו די קרובים צה אסיגון איל מנהג די איל לוגאר קי חוזאן אין קריעה אין חול המועד. אי מואיסטרו מנהג לו אייארחס אין דינים די חול המועד דין א':

(יב) איסטום דינים קי דיסימום אריצה קי חוואן אינפרימירו לום סייטי דיחס די לה הופה, קאלי קי גואדרי ז' דיחס אינטיירוס אי די איל דיחה איל חוגצו אי אינדילאנטרי אינפיסארה אה קונטאר לום שבעה דיל אבלות אינפירו איל דיחה סיטינו די לה הופה. נון לי קונטה פור השבון די איל אבלות טאנצייין. אי אקי נון אים קומו איל דיחה די אלקאצו די מועד קי לי אינטרה אין השבון דיל אבלות. (דשאני חסם שכוה מדרבנן אבל כאן חסם אהם חומר יום אחרון יעלה לו, מה יום מיומים ומ"ש יום אחרון מיום ראשון? שכנה"ג):

(יג) על מ"ש לעיל דין ח' הן עתה חנה ה' לידי ספר לקט הקמה וראיתי שם בדף קכ"ב ע"ג דמסיק כיון דהוי פלוגתא דרבוותא מאן דעביד כמר עביד ומאן דעביד כמר עביד והבא לשאל מורין לו דיבעול תחלה. דרכי נועם סי' ה'. סו"ר בז"ל ח"ג דנ"ז ע"ב דכן ראוי להורות הלכה למעשה שיבעול תחלה ועיין ג"כ בעיקרי הד"ט ח"ב סי' ל"ו אות י"ב: ועוד נ"ל טעם להחירא דחס על ממונס של ישראל חסם הקב"ה כנז"ל לעיל דין א' כ"ש דחס על נפסם שלא יבאו לידי איסורא ח"ו כנז"ל דין ח' וע' בסו"ג סי' שמ"ב:

(יד) התן קי לי אקאיסייו אלגונו די לום ארבע נומות אינלוס דיחס די סו הופה קאלי קי אגה תענית. אינפירו אין יאר לייט ארה קומו גוסטה. מירה אין דינים די יאר לייט דין ח':

(טו) מעשה בחתן שמת לו מת תוך ז' ימי המשתה ונהג ימי המשתה ושאלו חסם מקלת יום ז' של משתה ככולו וימנה האבלות מיום הז' או ימנה האבלות עם גדול הבית ולא ינטרך ז' ימים לעלמו. פסק הרב"ד בס' קע"ז שאין מקלת יום הז' ככולו כיון שעשו אותם חכמים כרגל ולריך לנהוג ז' ימי אבלות לעלמו ואינו מונה עם גדול הבית כיון שלא הל האבלות מקודם שהיה יו"ט שלו ע"ש ועיין בד"י י"ב: דינים

דינים די קריעה אין חול המועד

(ח) חוזאן אה נון אזיר קריעה אין חול המועד סאלצו פור סו פאדרי אי פור סו מאדרי. אינפירו פור ריסטו די מואירטום סי אראן קריעה דינפואים די מועד. קי אנסי סי נפטר אין חול המועד ליס אראן קריעה סולו אלום איזום אי אללם איזלם. אינפירו ריסטו די לום פאריינטים קומו דיזיר אירמאנוס אירמאנלם אי סימיאנטי. ליס אראן קריעה דינפואים די מועד. אינפירו נון דיראן לה ברכה לום קרוצים דינפואים די מועד קון סס אי מלכות פור לה ראזון קי אציזימוס אין דינים די יום טוב דין ז'. אינפירו לום איזום אי איזלם קי סי אזין קריעה אין חול המועד דיראן ברכה קון סס אי מלכות אסינון אציזימוס אין דינים די קריעה דין א' (מור"ס זי"ד סי' ס"ס וכ"כ הרב סו"ג סימן ת"א מחודש ד' שמנהג שאלוניקי כמור"ס וכ"כ הרב מחז"ר זל"ה סי' תקמ"ז אות ג' דכן נוהגים בירושלים כמור"ס ועיין בסו"ג סימן ס"ס מחודש פ"ז סלח כתב כמ"ס בסו"ת"א. ועיין ז"ל ח"ג סכתב שמנהג שאלוניקי כמ"ס הרב סו"ג בסו"ת"א ולא כמ"ס בסיון ס"ס):

(ב) אפילו קי חוזאן אה נון אזיר קריעה אין חול המועד פור ריסטו די מואירטום סי נון דוקא פור פאדרי אי מאדרי אסינון אציזימוס אריצה דין א' איסטו איס דוקא קואנדו איסטו אטיינפו אה אזירסי קריעה דינפואים די מועד נון סי אזי קריעה אין חול המועד. אינפירו סי אוייו אין חול המועד קי סי מורייו סו פאריינטי אי איס בתוך די 30 דיאס אי דיספואים די מועד ייאה פאסאן לום 30 דיאס אי נון סי פואידי אזיר קריעה סיינדו ייאה פאסארון 30 דיאס. קואנדו איס און אופן די איסטו מאנירה מויי זיין סי פואידי אזיר קריעה אין חול המועד אפילו פור ריסטו די פאריינטיים: (זל"ה סס זכ"ח):

(ג) מאס איסקריייו מסס מוהרש"ל. סי אוייו סמועה קי סי מורייו סו פאדרי או סו מאדרי אינפירו ייאה פאסו 30 דיאס. אלס אורה נון סי ארה קריעה אין חול המועד. סאלצו סי ארה קריעה דיספואים די מועד. (דמאחר סנפסק ומנו האבלות לא המירא הקריעה לדחות הרגל עכ"ל.) אינפירו לה אורה גואדרארה אין חול המועד לוגו: (דבר מסה ח"א סי' ע"ו וכ"כ הרב זרכ"י זל"ה סי' תקמ"ז אות ז' וכ"כ בסכנ"הג וכ"כ בעיקרי הד"ט ח"ב סי' ל"ו אות ל"ו):

הלכות אות ח' חול המועד אבלות

(ד) איסקריציו מרן סי' ש"ס סי אוייו אין חו"ה סמועה קרובה סי אזי קריעה אי חפי' סי דיספואיס די איל רגל סי אזי רחוקה: אי כל סכן סי אים סמועה קרובה אי דיספואיס די איל רגל טאנצין קיסי אזי קריעה אין חו"ה: (שו"ג ועיין לקמן דין ה')

(ה) סמועה קרובה ואחר הרגל נעסית רחוקה סכחצנו לעיל דמנהגנו לקרוע בחו"ה חפי' שאחר העומר אינו נוהג ז': היינו טעמא לפי שהסמועה זו קרובה היא וראוי לנהוג עליה ז' אלא שהרגל מבטל לפי שאינו ראוי לאבילות אבל ראוי לקריעה: הילכך קורע בשעת סמועה דשעת חימום הוא. דהרגל מפסיק מה שראוי להפסיק דהיינו האבילות אבל נוהג מה שראוי לנהוג דהיינו קריעה שו"ג שם מחו' פ"ה:

(ו) וידיע להוי לך קורא נעים שמה ששניתי מלפון מרן סמון כתב שמע ברגל סמועה קרובה ואני כתבתי לעיל דין ד' בחו"ה לא מלבי היא אלא כך מלאתי בשו"ג שם וז"ל מלת רגל דכחוב כאן ובטור נראה שהוא ט"ס וז"ל במועד שהוא חו"ה: דאם ברגל משמע זי"ט וכבר כתבו בסמוך לעיל אין קורעין זי"ט אפילו ביום המיתה וקצורה וכ"ס ביום סמועה זי"א דאין קורעין אפילו בחו"ה:

(ז) מעשה ברובן שזאה לו סמועה ביום ג' של חו"ה סמת אחיו והסכמתו שימנה הל' יום מיום הסמועה כדין קובר מתו ברגל שימי הרגל עולים למנין ל' מטעם שימי הרגל נוהג דין גיהוץ והספורת וכך הסכימו בסיבה אבל אח"ך באו שלוחים מלפת ואמרו שמעשים בכל יום זא"י שמונים מיום שנהג אבילות והוא תימה: (שכה"ג סי' ח' צ הנב"י אות ז')

(ח) קואנדו אים אוצלינאדו די אזירסי קריעה אין חו"ה חפי' גון אציזימוס אריצה. אי איסטא ציסטידו און ציסטידו קי ליפיוס די אזירסי קריעה אין איל. סי גוסטה מויי ביין סי לו פואידי טרו-קאר או ציסטירסי אוטרו ציסטידו מאס ניגרו. אסיגון אציזימוס אין דינים די קריעה דין ג':

(ט) איל קי סי איזו קריעה אין חול המועד פור סו פחדרי או סו מאדרי סי גוסטה די טרוקארסי איל ציסטידו קיסי איזו קריעה מויי ביין סי לו פואידי טרוקאר אי נון קאלי קי אגה אי אין איסטי ציסטידו קריעה קי אקי נון אים קומו איל דין קי אציזימוס אין דינים די קריעה דין כ"ד. סינדו אקי נון לי אפוזו איינדה איל אבילות. — (ופשוט לענ"ד):

הלכות אות ח' חול המועד אברות לט

(י) לוקי חוזאן קואנדו טורנאן די צית הקברות אה אראנקאר יירצאם אי איגאר פארה אטראס קואנדו דיזין ויהי נועם כידוע, דיטאם יירצאם סי פואידין אראנקאר טאנדיין אין חול המועד. (באר סיטב בא"ה סס"י תקמ"ז). איי קין חוזה די נון אראנקאר דיטאם יירצאם אין חול המועד. אי קומו גוסטאן קי אגאן: (עיקרי הד"ט ח"א סי' כ"ו חוזה ו')

דינים די הבראה אין חול המועד

(א) קין קי סי מורייו אין חול המועד לי דאראן הכראה אה איל אכל קון קוזה די מזונות לוקומים גיניטיס פאסטיל אי סימיאנטי אי קאצי. אינפירו נון לי דאראן גואיבוס פור נון אמוסטראר מונגו חבלות. (ולחוס קלת למ"ד דאין מצרין בחו"מ דהכראה בצלים אינו מעכב. שו"ת זרע אמת ה"ב סי' קנ"ו. וטעמא דכסנין מסוס שאין אומרים ברכת אכלים בחו"מ דב"מ ה"א סי' ע"ג. והרב צית עובד דף רל"ה כתב ע"ז וז"ל ונראה דכוח הדין בחנוכה ופורים ור"ה דיס להכרות כן ולא בצלים וכו' אכל מנהגנו אינו כן. ובמנהגי ירוש' דף ס"ב כתב מנהג עי"ק שלא להכרות בחו"מ פר"ה ה"ג דכ"ג וח"ד דל"ו. וה"ה דאין לקרוע בחו"מ על שום מת חוץ מאב ואם. וכן המנהג. מזבח אדמה ד"ח. ועיין ברכ"י סי' הקמ"ז ומחבר"ר סס צמי שבאה לו שמועה רחוקה בחו"מ מאו"א אהמנהג בירוש' שלא לקרוע וכ"כ בשכנ"הג סי' ה"ב):

(ב) איסטי דין קי דיסימוס קי סי דה הכראה אין חול המועד איס דוקא קי סי מורייו אין חול המועד. אינפירו סי סי מורייו אין יום טוב ראשון או אין יום טוב שני סיינדו קי אין יום טוב נון לי דאן הכראה, נון לי דאראן ני אין חול המועד ני דיספואיס די מועד (שכיון שנדהה מיום א' נדהה לגמרי. מרן ומור"ם ס"ס שע"ח):

אות טית

דינים די טומאה די איל כהן

(א) איל כהן קאלי קי סי אקאצידי די נון אינקונארסי פור מואירטו. אי אפילו פור מוציטו נון סי פואידי אינקונאר. אנסוי טאנדיין נון סי פואידי אסירקאר אה לה מלכה די איל קבר: (ש"ע סי' סס"ט):

(ב)

הלכות אות ט' טומאת כהן אבלות

ב) חונה מוֹזֵיר קי פֹּחֵייו חונה קריחטורה קי טייני לורה
די חיה חו די חֲזֵי חֲפִילו הכי קחלי קי סי חפֹּחֵרטי חיל כהן די נון
קי חִינקונאר פור חילי (נודב"י ח"ח ח"יד סי' ל"ז)

ג) חים חסור חה חיל כהן חה חִינטררר חין חונה קחזה קי
חיי גוסס. חנסי טחנזיין סי חִיסטה חין לה קחזה דיחיל גוסס קחלי
קי סי סחלגה חֲפֹּחִירה: (ש"ע סי' ש"ע)

ד) סי חיל כהן חִיסטה דורמיינדו נון טיינין דימיניסטיר חה
דיספירטחרלו חי דיזירלי קי חיי גוסס. חנסי טחנזיין סי לי דיסירון
קי חיי גוסס חי חִיסטה חיל כהן דיזנודו, חים מותר די דיטינירסי
חִיסטה קי סי צִיסטי חי דינפוחים קי סחלגה: (ש"ך שס)

ה) חים חסור חה חיל כהן די חִינטררר דיבחסו די חונה
טיינדה קי חיל מוחירטו חִיסטה דיבחסו חֲפִילו קי חים חונה טיינדה
גרחנדי. חי חֲפִילו חלחם קחזחם קי חִיסטחן חלחדו די לה קחזה די
חיל מוחירטו חים חסור חחיל כהן די חִינטררר חין חייחם סי חִיס-
טחן חֲזִירטחם פחרה לה קחזה דיחיל מוחירטו: (ש"ע סי' סע"ח)

ו) חיל מוֹצִיטו חִינקונה קומו מוחירטו גרחנדי. פור חִיסטו
לחם מוֹזִיריס קי חוזחן חה חִינטיררר לוס מוֹצִיטוס חלחדו די חיל
פורטחל די קחזה חִיסור גמור חזין. חי חים רחוי די דיפִינדיר חין
סוס מחנוס פחרה מודרי די לה טומחה די חיל כהן: (כנ"הג)

ז) חון כהן קי חִיסטה דורמיינדו חי חיל מוחירטו קון חיל
חין לה טיינדה טיינין דימיניסטיר די דיספירטחרלו חי קי סי סאגה.
(מור"ס סי' סע"ב. וברב ש"ך כתב דהיינו דוקח בטומחה דחוריהח
חבל בטומחה דרבנן כגון סהוא צצחים הסמוכים לבית סהמח צתוכו
ח"ז להקיננו. חבל הרב פרי לדיק חלק על ס"ך וכתב דחף בטומחה
דרבנן לריך להקיננו. וכן עיקר. בית עובד דף רכ"ו ע"ב):

ח) כהנים גִּיקוּם קי חִיסטחן דורמיינדו חִינלה טיינדה די חיל
מוחירטו, נון סון חוֹצֵליגחדוס די דיספירטחרלוס חי די סחקחרלוס.
מה דיסיירטו חִינטחל די חִיסטרינחרלוס חין לחם מלוות חים צוחינו
די סחקחרלוס: (בח"ט ריש סי' סע"ג משם חגודה):

ט) מוֹזֵיר די כהן קי חִיסטה פרינייחדה חים צוחינו קי סי
חקחצִידי חה נון חִינטררר חין לה טיינדה די חיל מוחירטו: (ברכ"י
בח"ח סי' שמ"ג חות ד' ובמחצ"ר שס ובסיורי סי' סע"ח ע"ס ובחתם
סופר סי' סנ"ד)

(י)

הלכות אות ט' טומאת כהן אבלות מ

(י) חון כהן ג'יקו קינון חים פאטרון די דעת אי טייני דימי-
ניסטיר די סו מאדרי, נון קירי סאקאדו די לה טיינדה די חיל
מוחירטו. סיינדו נון חים כבוד אה לה מאדרי קי סי צ'אייא חין
אוטרה קאזה דכל כבודה בת מלך פנימה: (בית עובד דרכ"ו סע"ב)

(יא) נון פואידין פארה אופרימיר אה לוס קרוזים די חיל
מוחירטו קי סאקין אל מוחירטו דיסו לוגאר אינטאל קי פואידאן לוס
כהנים פארה אינטראר חין סוס קאזאם (חס לא בתקום סדרך להוליא
כל המתים. מור"ס סי' שע"ה):

(יב) אפילו מוציטו נון פואידין אופרימיר לוס קרוזים קי לו
סאקי די קאזה. סאלצו קי סי חיל כהן קירי מאנדאר חונה פריסונה
אי סאקאר חיל מוציטו אה אוטרו לוגאר, נון פואידי חיל פאדרי די
חיל מוציטו דיפינדיר. סאלצו מויי ביין לו פואידי סאקאר: (בא"הט
סי' שע"ה חות י"ג ע"ס)

(יג) סי איי מוחירטו חין סו צ'יזינדאדו די חיל כהן אי חיל
כהן איסטא חון פוקו האזינו, נון טייני דימיניסטיר די סאליר די סו
קאזה. אינפירו סי חיל כהן איסטא חין לה קאזה די חיל מוחירטו
מיזמה אי איסטא האזינו קי נון פואידי סאליר די קאזה. אלה חורה
אופרימין אלום קרוזים די חיל מת קי לו סאקין די קאזה פארה קי
נון פאסי חיל כהן פור טומאה דאוריתא: ק"ס דקס"ד

(יד) סי לה קאזה די חיל מוחירטו איסטא טוקאנדו קון חיל
בית הכנסת, נון לוס כהנים פואידין אופרימיר אה לוס קרוזים קי
סאקין אה חיל מוחירטו פארה אינטראר אל בית הכנסת חין שבת:
(ק"ס דקס"ד)

(טו) חים אסור אה חיל כהן אה אסירקארסי בתוך די ארבע
חמות די חיל מוחירטו או די חיל קבר. אינפירו סי חיל קבר איסטא
קון מחילות אלטאס דייס טפחים. או קי איסטאן אונדאס דייס
טפחים. אה לה חורה נון טייני דימיניסטיר די אליסארסי סאלצו
קואטרו טפחים: (בא"הט סס חות י"ד משם הש"ך ע"ס שמלא סמוך
לכהן לדרוש על המת אפי' בתוך ד' חמות)

(טז) חים מותר אחיל כהן פארה פארארסי סירקה די חונה
קאזה קי איי אחי אלגון מוחירטו אי חים מותר די טוקאר חין סוס
פאדיריס. מה קון פארטידו קי נון אייגה נינגונה קוזה קי חים
מאכיל סוצרי חיל; (מורס סס)

(יז)

הלכות אות ט' טומאת כהן אברות

(יז) חון מואירטו קי איסטט פואיסטו אינלכ נאצי, סי איס נאצי גיקה קי סי מיניאה קואנדו פיזאן סוצרי אייה איס חסור אה איל כהן די אינטראר אין אייה אפילו קי איסטט 4 פיקוס ליטוס די איל מואירטו. אינפירו סי איס נאצי גראנדי קינון סי מיניאה קואנדו פיזאן סוצרי אייה אה לה אורה איס מותר אל כהן די אינטראר אין איסטט נאצי. מה קאלי קי סי אקאצירי די איסטאר ליטוס 4 פיקוס די איל מואירטו: (ט"ע סוף הסי')

(חי) בית הקברות די גויס איס צואינו קי סי אקאצירין לוס כהנים די נון קאמינאר סוצרי אייוס. אינפירו פואירין קאמינאר סוצרי לוס קברים די לוס גויס פארה איר אל בית הכנסת או אל בית המדרש: (שכנ"הג טס)

(יט) קומו קי לוס כהנים איסטאן אקאציראדוס די נון אינקו- נארסין פור מואירטו אנסי איסטאן אקאציראדוס לוס כהנים גראנדיס סוצרי לוס גיקוס די נון אינקונארלוס קון לאס מאנוס. אינפירו סי לוס כהנים גיקוס סי אינקונאן אייוס די סי מיזמוס נון לוס גראנדיס טיינין חיוב די אפארטארלוס. אי איסטטו איס דוקא קי איסטוס גיקוס נון טיינין 11 אניוס. אינפירו סי ייאה טיינין 11 אניוס סון אוכלי- גאדוס די אפארטארלוס קי נון סי אינקונין: (מור"ס צא"ה סי' שמ"ג ומרן טס סי' טע"ג)

(כ) כהנים קי סי טופארון אין דייאה די שבת אין איל קהל אי איי מואירטו אין לה קאזה קי איסטט גוסטו א קהל. סי איס טומאה דאורייתא פסיטא קי קאלי קי סאלגאן טודוס לוס כהנים די איל קהל אי נון פואירין אזיר נשיאות כפיש. אינפירו סי סיטופארון לוס כהנים אין איל קהל אי איי אלגון מואירטו אל ציזינדאדו. אי איס אין חון אופן קי לה טומאה קי צייני א קהל איס טומאה דרבנן אלה אורה נון טיינין דימיניסטיר די סאלירסין לוס כהנים די איל קהל. סאלצו אזין נשיאות כפיש (ט"ץ דף קמ"ב ע"א ודף קי"א ע"ג ע"ס): (ועיין בשכנ"הג דק"לז ע"ד ובבית מנוחה צדף קמ"ד סע"א) ובפחד ילחק אות ט' באורך ובמכתם לדוד מוהר"ד קי' נ"א באורך וברוחב והמעין יברר מה נקרא טומאה דאורייתא ומה נקרא טומאה דרבנן דדבר זה תלוי ציד המורה):

(כא) כהנים קי איסטאצאן דיזינדו לה עמידה אי אויירון קי איי אלגון מואירטו אל ציזינדאדו די איל קהל נון סי לוס דיראן אה אייוס אסטט קי נון איסקאפאן לה עמידה: (ט"ץ דקי"א ע"ג וע' ז"ל ח"א דקע"ג ע"ב):

(כב)

הלכות אות ט' טומאת כהן אבלות מא

(כב) חיל מנהג חים קי כהן קיסי אינקונו צסוגג אינלה טיינדה די חיל מואירטו טומאה לוגו טבילה חי סי אלימפייס . אינפירו סי סי אינקונו צמיד חיל קנס סוייו חים קי נון פואידי סוציר אל דוכן ני חכ ספר תורה אסטה קינון טורנה אין תשובה: (סו"ג סי' שע"ח)

דינים פור קואלוס מואירטום סי פואידי איל כהן אינקונאר

(כג) טודום לוס מואירטום קי איסטאן דיגום אין לה פרסה קי חיל כהן סי אינקונה פור אייוס , חים מלוה קי סי אינקוני פור אייוס . חי סי נון סי קירי אינקונאר לו אינקונאמוס חכ חיל פור פואירסה . טאנטו כהן טאנטו מואיר כהנת חים מלוה חכ אייה קיסי אינקוני: (ס"ע סי' שע"ג)

(כד) איסטום סון לוס קרוצים קי חיל כהן סי פואידי אינקו- נאר פור אייוס . סו מואיר קי איסטא קאזאדה דוקא חי טאנצייין קי סיחכ כשרה דוקא . פור סו פאדרי . פור סו מאדרי . פור סו איזו . פור סו איזח קי ייחכ פאסארון די 30 דיחם קי נון סון מוציטום אינפירו סי סון מוציטום נון סי פואידי אינקונאר . פור סו אירמאנו חי אירמאנה די פאדרי דוקא אינפירו פור סו אירמאנו חי אירמאנה די מאדרי נון סי פואידי אינקונאר . טאנצייין נון סי פואידי אינקונאר פור סו אירמאנה דיספוזאדה אפילו קי איסטא דיספוזאדה קון כהן . אינפירו סי חכ איסטא אירמאנה דיספוזאדה לי דייו נט סו מארידו חלכ תורה סי פואידי אינקונאר פור אייה סו אירמאנו . חי סי פואידי אינקונאר טאנצייין פוה שומרת יצס . קירי דיזיר . קי סי איסטי כהן טיניחכ חון אירמאנו חי סי מורייו סין איזום חי קידו סו מואיר אטאדה קון חיל , סי סי מורייו איסטא מואיר סי פואידי אינקונאר פור אייה . (ס"ע סס) אינפירו אבלות נון קאלי קי נואדרי . מירה אין דינים די אבלות דין ד':

(כה) כהן קי סי לי מורייו חיל סו איזח קאזאדה סי פואידי אינקונאר פור אייה: (ז"ח ה"ג סי' קס"ח)

(כו) חים צואינו די אפיזגאר קי נון סי אינקוני חיל כהן פור איסטום מואירטום קי דיטימוס קי סאלצו פור לורך די לה קבורה חי חזיר לוס תכריכין . אינפירו סי סי מורייו אין שנת קינון לו פואידי אינטיראר נון סי פואידי ני אינקונאר פור חיל אסטה קי נון פאסה שנת: (מור"ס סס)

הלכות אות ט' טומאת כהן אבלות

(כז) איל מנהג די ירוסלים אי סאלוניקי אי קושטא אי אינ-
דירני אי טודו אורומילי אים קי נון סי אקאצידאן לוס כהנים אה
אינטיראר אסו מואירטו אין קאצו די ציה הקברות קומו איסקריציו
מרן סס. סאלצו לו אינטיראן אין טודו מודו די לוגאר אי אינטרה
איל כהן פור לוס קברים. (ונ"ל טעמו של דבר כיון שהאידנא כולנו
טמאי מת ואין אפר פרה מה לי טומאת ערב מה לי ט"ז? והלא אין
הזיה לטמאי מתים לכך לא הקפידו הכהנים על כך. טו"ג סס מחודש
כ"ג וכן מנהגנו נמי פה שאראי:

(כה) און כהן קי סי לי מורייו אה איל אלגון מואירטו אי
איסטא קון איל אין סו קאזה. אי איי אוטרו מואירטו אין סו צי-
זינדאדו נון טייני דימיניסטיר איל כהן די סאלירסי דיסו קאזה פארה
מודרי איסטי מואירטו קי איי אין סו ציזינדאדו (טו"ת יעבץ ח"ב
סי' כו"). ודלא כדייני אלטונא סקורו לו לזאת: (עיקרי הד"ט ח"ב
סי' ל"ה אות ל"א):

(כט) און כהן קי סי אפארטארון סוס פאדריס דילוס קאמי-
נוס די איל ניבור. קומו דיזיר מוסריס וכדומה נון סי פואידי אינ-
קונאר פור אייוס. טאנצייין סי סי פואי מאכד עלמו לדעת נון סי
פואידי אינקונאר פור איל: (ט"ע סס)

(ל) און כהן קי בתוך די לוס דיאס די סו חופה סי לי מורייו
אה איל אלגון מואירטו אים אסור די אינקונארסי פור איל. קי
סיינדו קי סי אינפוסאן לוס דיאס די איל אבלות אסיגון אציזימוס
אין דינים די התן דין ו'. קי אנסי דין אים קי נון סי אינקוני טאנ-
צייין. אי איסטיסו דין אים סי סי מורייו אין איל רגל או אין סבת
אסיגון אציזימוס אריצה דין כ"ו: (טו"ת זקן אהרן סי' ק"ח. עיקרי
הד"ט סס אות י"ד):

(לא) אים מלוה אה איל כהן קי סי אינקוני פור מת מלוה.
קירי דיזיר און מואירטו קי לו טופו פור קאמינו או אין סיבדאד
די גוים אי נון איי אוטרוס גידייוס פארה קי לו אינטירין אלה אורה
אים מלוה קי סי אינקוני אי קי לו אינטירי: (ט"ע סי' טע"ד)

(לב) און מואירטו קי איסטא איגאדו אין איל סול אין סבת
אי אים סיבדאד קינון איי גידייוס אים מותר אה איל כהן די סאקאר
אה איסטי מואירטו די איל סול: (ט"ת בית יעקב סי' קנ"א)

(לג) לה מומייה קי אים קארני די מואירטוס אים מותר פור
קומירלה אפילו און חאזינו קי נון איי אין איל סכנה. אינפירו איל

הלכות אות ט' טומאת כהן אבלות מב

כהן חים חסור די טוקאר איסטא מומייה (וכל כהן המחמיר תבא עליו זרכת טוב. ק"ס דקס"ד קוף ע"א ודף ל"ה ע"ד):

(לד) כהן קי טייני חולי נכפס קירי דיזיר חיל מאל די לאס קריחטורחם חיל סי"ה קי מוס איסקאפי אי סי טופו איסקריטו חין ליצרו קי די סו מחנו אה לה מחנו די ערל מואירטו אי דינא; טומא די מי איסטי חולי קי נון טי אזי דאנייו חטי אי חמי טו מי חזים פרוצ'נ'ו אי ייאה פריצ'ו חונו אי חיו חנסי אי סי מיליזינו, אי איסטי כהן טאנצ'ין מויי ציין סי פואידי אינקונאר סוצרי ערל מואירטו אי חזיר איסטי להס (שאין לך דבר שעומד בפני פקוח נפש. חתם סופר חי"ד סי' של"ט):

אות יוד

דינים די יאר צאייט*

(א) חים מזוכ די חזיר תענית חין חיל דייאה קי סימורייו סו פאררי אי סו מאדרי. היי קין קי דיזי קי איסטי תענית חים פארה פידרונאר פור קוס אלמאס. אי חיי קין קי דיזי קי חים דייאה די סכנס אל איצ'ו סיינדו חין איסטי דייאה סי קיצ'ראנטה סו מזל צר מינן (מורס ס"סי ת"צ): חיל לימוד דיל ייאר לייט חפי' סי חיי חוט-רום לו מיצ'ור חים קי לו מילדי סו איצ'ו אי קואנדו אינמינטה נומצרי די סו פאדרי סי חים חין לשון די תחנונים דירה חבי פלוני אי נון מאס חסיגון חציזימוס חין דיני חולה דין ל"ח איסי נון חים לשון די חפילה אינייחדי חסינון גוסטה לפיחית בדבס: (סי' ה"ן עש"ב)

(ב) חיל כלל די לה קוזה חים קי סיינפרי איסטי תענית קאי חזירלו חין חיל דייאה קי סי מורייו אי נון חין חיל דייאה די לה קצורה. אי חפי' סי פאסארון 4. 5 דייאס די קואנדו סימורייו קי לואינטירארון. חוטרס צ'ז חרה חיל ייאר לייט חין חיל דייאה קי סימורייו דוקא. טאנטו חיל פרימיר חנייו טאנטו ריקטו די חנייוס סיינפרי חרה חין חיל דייאה קי סי מורייו דוקא: (ט"ז הביאו הבח"ט סס ובה"ח סי' תקס"ה)

(ג) וידיע להוי לך קורח נעים סראיתי החילוק שחילק סס"ך כסי' ת"ב דכסקצורה היא רחוקה חר' או ה' ימים דיתענה צסנה ח' ציוס הקצורה ומסנה ח' וחילך יתענה ציוס המיתה וכו' חבל חני צער לח

(*כל"ל. והוא לי' חסכנו. ופי' זמן נועד בצנה. סמגיה. —

לא הצנתי דבריו כיון דלכל הטעמים שמתענים ביאר לייט שייך להתענות דוקא מיום המיתה ולא מיום הקבורה. וכי משום ד' וס' ימים שלא ינהוג בהם אבילות י"ב חודש נדחה התענית מיום המיתה ליום הקבורה. זאת ועוד דכשיארע מעשה כזה שפיר יכולין לנו לומר לחבל זה שאחר הייאר לייט שישמור עדיין אר' וס' ימים אבילות יב"ח. ואם יארע איזה משהו ושמהו שלא יכנס עד תשלום יב"ח מיום הקבורה כיון שאין האבילות מתחיל אלא מיום הקבורה כמ"ס מרן בס' שמו"ה ומה דוחק לומר שיעשה הייאר לייט קודם היב"ח וא"חך ישלים הי"ב. סוף דבר הוא שלא זכיתי להבין דבריו והיעי"בת תורת האמת אמן: ומה גם שבכמה מקומות אמרינן אין לנו אלא דברי מרן ומסתמיות מרן בא"ה ס' תק"סה שכתב א"ל להתענות אלא ביום מיתה אביו ולא ביום קבורה נראה שלעולם לריך להתענות ביום המיתה מדלא חילק. וכן משמע נמי ממורם בי"ד ס"י ת"ב שכתב ומתענין יום המיתה ולא יום הקבורה וכו'. שו"ר בהכמה אדם כלל קע"א חות י"א וז"ל מתענין לעולם ביום המיתה ולא ביום הקבורה ואפי' בשנה א'. ואם נמשך הקבורה מן המיתה איזה ימים הכריע א"ר דיתענה ביום המיתה וינהוג האבילות עד יום הקבורה. וכן נראה לי כי לדעתי העיקר כמ"ז דמשפט יב"ח מתחיל חקף מן המיתה סהרי ז' דינין עוברין עליו עד הקבורה כדאיתא בזוהר עכ"ד חות באות. וכן אמת שספר א"ר אינו מלוי אללי שכבר מלתי אמורה שבע"ה מהוסר ספרים אנו וסהדי במרומים שהפי' הס"ע אינו שלי אלא כולם באים לפעמים בשאלה בידי ותקף אני מחזיר השנה לבעלים. עד ישקיף וירא ה' השקפה לטובה ויהן לנו יסוב לעסוק בתורתו תורת אמת להתעלם בנועם דברי ז"ל. סוף דבר הוא זהה שלקינא ובהא נחתינא דידוע לעיני הכל שחיבורי זה וגם של א"ה שכתבתי הוא לב"ב וע"כ בהרתי לכתוב מילתא פסיקתא כדי שלא יטעו צין דין ואהה קורא נעים ומעיין אתה תבחר ולא חוי ותו לא מידי שדי למצין. (ועיין בק"ס ערך יא"ל ובז"ל ח"א וח"ג ובבא"ה ט' א"ה ס' קל"ב ובז"ד סס ועיין לקמן בדין ט' ותמלא ראייה למ"ס):

והן עתה ברכתי ברכת הראיה סזכיתי לראות דברי הא"ר ודברי הס' חות באות כמ"ס ע"ס בא"ה ס' תק"סה ס"ק י"ד שהכריע לעשות ממש כמ"ס אני הלעיר ושסתי שמהו רבה וזה דלא כמ"ס בחלק א"ה בדיני יאר לאייט דין ב':

נוקי אינטראן אין ספק לוס ס' בעלי בתים אין לוס נומצרים סי קאלי מילדאר ה' חלקאצו או א' משל שבתולה בינוינידה חנולה פירלה

פירלה גינטיל מירקאדה פאצט גוייה שולטנה וידה דונה בלאנקא
 בוליסה רוח וכדומה נון איי די איסקאטימאר כלל (סלא נאמר חלא
 לעניין כתיבת גיטין וכמה דיות נסחפכו ע"ז כמבואר בפוסקים דצ"מ
 ח"א סי" ע"ב הלקט דק"ט וכדומה):

(ד) יאר לייט קי אקאייסייו אין דייחה קי נון סידזי תחנונים
 נון אראן הענית כלל (מורס סס) אי אנסי מנהגנו די נון אזיר תענית
 אין חיל מיז די ניסן ני אין ט"ו זאב ני אין ט"ו בשבט ני אין אפרו
 חג ני אין פסח שני ני דיספואים די יום הכיפורים אסטה אלקאצו
 דיל מיז די תשרי ני אין ר"ח ני אין הנוכה ני אין פורים ני אין
 ל"ג לעומר וכו' (עיין קשר גודל חות י"ז: ובק"ס דקס"ה)

(ה) קין קי סי מורייו סו פאדרי אין אדר. אי אל אוטרו
 חניו אים שני אדרים. חיל עיקר אים די אזיר תענית אין אדר ראשון
 (מורס סס ועיין זא"ח סי' תקס"ה די"א להענות בשניהם וכ"כ מהר"ש
 שכן נוהגין זא"ח ס"ד) אי איי קין דיזי קי חיל עיקר אים די אזיר
 תענית אים אין אדר שני. (דאקדומי פורענות לא מקדימין דהעיקר
 כמ"ס מרן זא"ח סס. ודלא כמ"ס מור"ס זי"ד סי' ת"ב. וכן הקדיש
 יאמר בשני. דדין של מעלה על הנשמה הוא בשני. החס סופר זא"ח
 סימן קס"ג):

(ו) סי סי מורייו סו פאדרי או סו מאדרי אין חנייו די שני
 אדרים, חיל כלל אים קי סי סי מורייו אין אדר ראשון קואנדו צייני
 אלנון חנייו די שני אדרים ארה תענית אין אדר ראשון. אי סי סי
 מורייו אין אדר שני ארה תענית טאנצין אין אדר שני (זא"ח סס)
 סי סי מורייו אל 29 אדר ראשון אין חנייו מעוברת ארה חיל יאר
 לייט אל 29 אדר אין חנייו פשוטה בלי פקפוק כלל: (חחס סופר סי'
 י"ד אי מירה אין חלק אורה הייס דיני יאר לייט דין י"ד מ"ג מהרב
 הגדול הייס פאלאגי נר"ו):

(ז) יאר לייט קי אקאייסייו אין חיל דיחה קי צה אה אזיר
 מילא אסו איזו. לו מיזור אים קי טומי התרה אי מויי ציין פואידי
 קומיר (הרב"ד סי' שמ"ז ק"ס דף קס"ד ע"ד): קין קי איזו תענית
 טאנטוס חנייוס אי דינפואים סי אולצידו סי אים אל 24 סיון או א
 25. ארה תענית אל 24 אי טומארה התרה פור חיל 25: (חחס
 סופר א"ח סי' קס"ב)

(ק) יאר לייט קי אקאייסייו אל התן בתוך די לוס דיחם די
 סו חופה נון טייני דימיניסטיר די אזיר תענית אי לו מיזור אים קי
 טומי

הלכות אות יוד יאר צייט אבלות

טומי התרה: (בא"ט בא"ה ספי' ת"קן וז"ל יא"ץ אין לריך להתענות
 חוך ז' ימי החופה אם נשא בתולה או בחור אלמנה ועיין בז"ל ח"ג
 דף נ"ז ע"ג דנעשה מעשה להתענות עפי' הרב מהר"י קובו ועיין ג"כ
 בז"ל ח"א דקנ"ה ודקע"ב. אינפירו לוס ארבע תעניות אים חייב איל
 התן די אזירלוס אפילו קי סון דחויים. (ז"ל שם הלכה למעשה וטעמא
 משום דאחי אבילות ודחי רגל דיחיד):

ט) קין קי נון פאצ'י איל דיאח קי סי מורייו סו פאדרי או
 סו מאדרי סי איסקוז'ירה און דיאח אפרופייאדו הי ארה תענית אין
 איל הי דירה קדיס. (כהב כס"ג וז"ל ולפי מ"ס הפוסקים ז"ל דטעם
 התענית זה על א"ו הוא משום דחיתרע מזליה זו ביום דמשום הכי
 מתעניין יום מיתה ולא יום קבורה א"כ תענית זה מה עושה כל שאינו
 זו ביום עכ"ד. ק"ס דף קס"ה ומכאן נראה ג"כ קלת רחיה למ"ס לעיל
 בדין ג' ודוק). קין קי טייני ספק אין קי דיאח סי מורייו סו פאדרי
 אל 4 או אל 5 די איל מיז סי פואידי אזיר תענית הי אל 4 הי אל
 5 הנה מה טוב הי סי נון ארה תענית אל 4. הי אין איל 5 מיל-
 דארה אין לה ליי למנוחהו. (התם סופר א"ה סי' קס"א. אם יודע
 באיזה חודש רק שאינו יודע באיזה יום אזי מוקמינן ליה בחזקת הי
 כל זמן שיוכל וביום אחרון של החדש מת. הכמה אדם כלל קע"א):

י) אין לה נו"י די איל יאר לייט אים איסור די קומיר אין
 נינגון מודו די סעודה. לה רחזון אים קי סיינדו איסטי תענית סי
 אזי פור רחזון קי סי קיצראנטו סו מזל אין איסטי דיאח אסיגון
 אציזימוס אין דין א'. סיינדו אנסי נון אים ראוי קי סי אינציסיי סו
 קוראסון אין איסטה נו"י ני אפילו אין שמחת מריעות. (מור"ס בי"ד
 סי' סנ"א וסי' ת"ב). הי איסטו אים דוקא אין לה נו"י די איל יאר
 לייט דרך משל סי טייני יאר לייט דיאח די מארטיס נו"י די מארטיס
 נון פואידי איר אין נינגונה סעודה אינפירו נו"י די מיירקולים אסיגון
 בזיאו איל תענית לואיגו פואידי איר אלה סעודה (ופשוט ועי' לקמן
 בדין ט"ו. — יאר לייט קילי אקאיסייו אל פאדרי די לה כלה בחוך
 די לוס דיאח די לה חופה אים מותר די קומיר אין לה נו"י קון איל
 חתן הי לה כלה (נסמת כל הי סי' ע"א. והלכוס סס"י ת"ב כתב, נ"ל
 שיכול לאכול בסעודה דהא אינו משום אבילות אה משום סכנה וחשובה
 ולמה לה יאכל כלילה בסעודה?):

יא) ע' בא"ט סס"י סנ"ה שכתב אסור לאכול בסעודה שמחה
 ומשחה בכל שנה ביום שמחה זו אצו ואמו וכמ"ס לקמן סס"י ת"ב וכ"ס
 הכא

הלכות אות יוד יאר צייט אבלות מד

הכא עכ"ל הש"ך. ובק"ח של לחם הפנים כתב צקס פוסקים ושכן שמע מהרב מג"ח דחילוק יש בשנה א' חסור ובשאר שנים מותר עכ"ד. ק"ס דף קס"ה. ומ"ש הש"ך ביום אין לדקדק דבלילא מותר. כמבואר בדין ט"ו הלא הוא לשון מושאל:

(יב) דיטו תענית קאלי חזירו חסטה לה נו"ג דוקא אי חיס סו דין קומו תענית לצור ממש קי חנסי קאלי אקאצידארסי אה סיר משלים: — קין קי לי אקאסייו חיל יאר לייט אין שבת דירה לה הפטרה אין חיל שבת די חנטיס. (מלאכת שלמה סי' י"ד. וכ"כ הרב נשמת כל חי ומסס האר"י ז"ל וז"ל אם אירע יום המיתה בשבת יקרא ההפטרה בשבת שלפניו כדי שתהיה לו זכות הבן לעזר ולהועיל. עיין שם באורך):

(יג) יאר לייט קי אקאסייו אין דיאה די ציירניס. חיל כלל די לה קוזה חיס קי סי חיל פרימיר חנייו קי סי מורייו סו פאדרי אקאסייו לוגו אין ציירניס סי אקאצידרי די ריסיציר סוצרי חיל די נון איספיראר ודאי נו"ג. אי סיינדו קי חיל פרימיר חנייו נון אספירו ודאי נו"ג אין דיאה די ציירניס מאס נונקה נון קאלי קי אספירי ודאי נו"ג קואנדו לי אקאסי אין ציירניס. אינפירו סי אספירו ודאי נו"ג קואנדו לי צינו אין ציירניס או קי אקאסייו חיל יאר לייט פרימירו אין ריסטו די דיאס די לה סימאנה קי איסטונסיס חיס חייב מן הדין די איספיראר ודאי נו"ג, אלה אורה חיס חייב די אספיראר ודאי נו"ג אין קאדה ציו קי צייני חיל יאר לייט אין דיאה די ציירניס (בא"הט בא"ה סי' רמ"ט מסס הב"ה וכך נהגו העולם ע"כ) אי מירה אין חלק אורה חייס קי אלחרני אין איסטי פרט:

(יד) והט"ז חולק וכתב דגם בלא חל הי"ח ל' הא' בע"ש המיקל בדבר ואינו משלימו כשיחול בע"ש לא הפסיד. ובפרט מי שמלטער בתעניתו ולא ילטער בהחלת שבת. והעולם נהגו כהב"ח עכ"ד. הבא"הט שם:

(טו) נון פואידי קומיר אין סעודה די סיום מסכתא אין חיל דיאה קי סי מורייו סו פאדרי או סו מאדרי (כנ"הנ צקס מוהרי"ל. וברב א"ר בא"ה סי' הקס"ח כ' ונראה דבלילא הקודמת לתענית מותר לאכול ולילך על סיום דלא אסר מוהרי"ל אלא מקום תענית דדוקא סעודה שמחה חסור אבל סעודה מריעות וכה"ג קרי ועוד דלא גרע מאכל תוך יב"ה דמותר בקיום כמ"ש בי"ד ס"פ רמ"ו. אבל בסעודה מילה נראה דאף בלילא חסור):

הלכות אית יוד יאר צייט אבלות

ט"ז) קין קי סי מוריוו צין הסמכות קירי דיזיר ספק סי חיס דיחא או חיס נו"י . חי פואידי סיר קי חיס נו"י חי חיס חיל דיחא די לה מואירטי אמאנייחנה . אפילו הכי ארס חיל יאר זייט אין חיל דיחא קי סי מוריוו . חי נון אין חיל דיחא די לה קבורה . דרך מסל סי סי מוריוו טאדרי די אלהאד אה אקסאס חי חיס אל 23 די חיל מיז . ארס חיל יאר זייט אל 23 קי סי מוריוו חי נון אל 24 קי סי אינטירו (ז"ל ח"ג דף ג"ח) חי מירס אין דיניס די אבלות דין כ"ט . אנסי טאנצין אין לונאר קי אונאן אה מילדאר לה אדרא חיל חנייו אינטירו און דיחא אין קאדה סימאנה מילדארין אין חיל דיחא קי סי מוריוו חי נון אין חיל דיחא די לה קבורה (נפיחית בדבס סי' ע"ח וע"ס ה' פירוש על תיבת אדרא) :

יז) אין חיל דיחא די חיל יאר זייט חי חנסי אין ראס הסנס חי יום הכפורים קואנדו אינמינטה חיל נומברי די סו פאדרי או די סו מאדרי אפילו קי חי מונגוס חנייוס קיסי מוריירון דירס הריני כפרה מסככו אסיגון סי דיזי אין לוס 12 מיזיס פרימירוס . (כיון דזמן דין שלהם הוא כזמן תוך יב"ח מל"ח סי' י"ז אות כ')

דינים די אבלות אין יום טוב

דינים פארה לה קריעה

א) נון אראן קריעה אין יו"ט . חי אפילו אין חיל דיחא סי- גונדו די מועד נון אראן קריעה . (ואפי' דלגבי מת כחול שויוכו רבנן הני מילי מה שנוגע לכבוד המת אבל קריעה כבוד החיים היא (ס"ע י"ד סי' ט"מ וסו"ג סס) :

בריטב"א ז"ל סלח לאמנת אדם אחר ששמו יו"ט כמוהו לדבר זה לינשא לו וביחא תסיב אמריה לו יו"ט שני לגבי המת כחול שויוכו רבנן :

ב) איסטי דין קי דיסימוס קי נון סי פואידי אזיר קריעה אין יו"ט נון אין חיל דיחא פרימירו אינון אין חיל סיגונדו . איסטי דין חיס אפילו קיסי מוריוו סו פאדרי או סו מאדרי נון אראן קריעה חי סינדו נון סי איזיירון קריעה אין יו"ט , נון סי אראן ני אין חול המועד (ראס מסביר בא"ח סי' כ"ז) סאלצו דיספואיס די מועד סי אראן לה קריעה . חי נון דיראן לה ברכה די דיין האמת קון סס חי מלכות סאצו דיראן סולו ברוך דיין האמת . (כנלע"ד כפי מ"ס

הלכות אות יוד יום טוב אבלות מה

הרב חי"ד ז"ל בחיים שאל ה"ב סי' ל"ה ומלויין לקמן בדיני קריעה
דין כ"ה ודין נ"ז. ועוד נמי דמעיקרא יש מחלוקת אם מצרכין בשם
ומלכות כמלויין לקמן בדיני קריעה דין א'. וכ"ש הכא דכבר עבר
שעת חימום. לכן שב וא' תברך עדיף. דס"בל וברכות אינן מעכבות)

דינים די אונן אין יום טוב

(ג) קין קי סו מואירטו איג'הדו דילאנטרי די איל אין נו"ג די
יום טוב שני אין איסטי דין חיי מונגו מחלוקת. אינפירו איל דין
איש קי סי אונאן זה אינטרימיטירסין קון איל מואירטו ג'דייוס.
אה אורה לי פוזס חנינות אין לה נו"ג. דסיינו קי סי איס נו"ג די
פסח נון פואידי ביציר לוס ארבע כוסות וכן אין ריסטו די ימים
טובים נון פואידי דיזיר קידוש ני קומיר קארני. אינפירו פארה עניין
די ק"ס אי תפילה אי ברכות וכדומה איס חייב טורה לה נו"ג איסטי
דין איס פארה קואנדו לו אינטיראן פור מאנו די ג'דייוס. (ס"ץ דף
ק"ף ע"ש שקבץ כל הספרות איס בזה וזה הסכמתו וכו' כהרב בי"ד)

(ד) קין קי טייני סו מואירטו דילאנטרי אין נו"ג די יו"ט א'
או אין נו"ג די יו"ט ב' אי אונאן פארה אינטירארלו פור מאנו די
גוים. אה אורה ודאי קינון חיי פארה אונאר חנינות אינלס נו"ג כלל:
(כיון דרבו הסוברים כן מוכרי"ל מהר"ש מלוצנין ופדריסקה וכו' החביב
והמג"ח. ס"ץ שס. ועיין בסו"ג סי' שמ"ח בי"ד מהודש כ"ח ובז"ח ה"ב
סי' ק"מ פסק דכל הברכות ישמעו מאחרים ויכוונו ללאת לחוש נדעת
החולקים וכו' ועיין בק"ק בדף קנ"ה ע"ח):

(ה) קין קי איסטה אונן אין מולאי יום טוב אי נון דיסו
הבדלה נון איסטה אטיינפו מאס אדיזירלה. קי דוקא אין מולאי שבת
איסטה אטיינפו זה דיזירלה אסטה דיאה די מארטיס. אינפירו אין
מולאי יום טוב נון לה פואידי מאס דיזיר. (ברכ"י סי' הל"ח ומחז"ר
שם ודלא כהרב מוהר"י עייאש דאין לסמוך עליו למעשה. וכ"כ הרב
זרע אחת ח"ג סי' נ"ח דאין לו השלמותין):

דינים די קבורה אין יום טוב

(ו) קין קי סי מורייו אין איל דיאה פרימירו די מועד איס
אקור די דיסארלו אסטה איל דיאה סיגונדו פארה אינטירארלו פור
מאנו

הלכות אבות יום טוב אבילות

מאנו די ג'דייוס קאלצו לו אינטיראראן לואיגו אין איל דיאס פרימירו פור מאנו די גויס . אי אפילו סי אים אדם גדול או חשוב נון לו פואידין דיטאר אפילו פארה לה נוגי סיגונדה די מועד פארה קי לו אינטירין ג'דייוס . קאלצו לו אינטיראן לונו פור מאנו די גויס . (ס"ע בא"ה סי' תקכ"ו ומחצ"ר סס) .

בדין זה נשאלתי וז"ל לא ידעתי למה פסק מרן דאסור להלינו כדי שיתעסקו בו ישראל כיון דבסי' שנ"ז פסק דמלינו לכבודו ואין לך כבוד גדול יותר מזה דיתעסקו בו ישראל ויעיין בדין זה ויבא שכמ"ה :

תשובה . מ"ס מרן דכשמלינו לכבודו מותר הוא דוקא בדבר שאין החיים עושים שום שמץ של איסור אבל כשמת ציוס טוב א' הם מלינו ליו"ט ב' נמלא שמכונין מלאכתן במועד ואסור לכונן מלאכתו במועד כידוע . זאת ועוד שאם מלינו ליו"ט ב' לריכין אז לעשות מלאכה בידים לקוברו וכו' . אבל כשקוברו ביו"ט א' ע"י גויס אין שום איסור אלא אמירה לגוי שבות ואפילו בשבת וכ"ס ביו"ט דרבנן ואפילו למ"ד דיוס טוב א' מדאורייתא לגבי מת התירו אמירה לגוי . ולזה פסק מרן שאסור להלינו כדי שלא יעשו החיים איסור בשביל כבוד המת . דאין אומרים לאדם הטוב בשביל שיזכה חנך ודוק כי קלרתי :

אפ"י זוטרי

יל"ו

(ז) קין קי סי מורייו סו מואירטו אין יום טוב ראשון או אין יום טוב שני נון אראן קריעה פור איל אסיגון אציזימוס אריצה דין א' ני טאנציין הצראה נון לי אראן כלל ני אין חול המועד ני דינ-פואים די מועד . (ס"ע סי' ת"א) . אינפירו סי נפטר אין חול המועד אה לה אורה לי דאראן הצראה קון קוזה די מזונות דוקא אסיגון אציזימוס אין דינים די חול המועד דין א' :

(ח) קין קי אינטירו סו מואירטו אנטים די מועד אי אלקאנסו אה אוחאר אבילות אפילו קוזה פוקה קומו דיזיר קי אינטירו אה סו מואירטו אין ערב מועד אי לונו סי שאקו סוס סאפאטוס אין בית הקברות אי קואנדו צינו אה סו קאזה אוייו אקטאס נאמאזי קי אים סימן קי ייאה סי פונדייו איל סול . איסטו קיסי שאקו סוס סאפאטוס סי ייאה קי ייאה אוחו אבילות אנטים די מועד . אי איל מועד לי דיסטאזא די איל איל אבילות אי לי באלדה די איל לוס שנעס אי לוס דיאס די מועד אינטראן אין השבון די לוס 30 דיאס . דיסיירטו 7 דיאס סי קונטה לוקי אוחו די אבילות אנטים די מועד . אי לוס דיאס

הלכות אבות יום טוב אכלות מו

די מועד קונטה טאנצין אסינון דישימוס אי דיספואים אָנוסטה סוֹצרי
איינס לוס 30 דיאס (ס"ע סי' של"ט וסו"ג סס) אי מירה אדילאנטרי
די דין כ"ח אי אריצ'ה אי אינטינדיראס מווי ציין קומו אים איל חשבון
קי סי אזי. — (וכ"כ בעיקרי הד"ט ה"א סי' כ"ג אות ב' ובקנין
פירות ערך מת הות ט"ז ובה"ל הי"ד סי' ה"י):

(ט) איסטי דין קי דישימוס אים דוקא קי ייאה אוזו אכלות
אנטיס די מועד אי אפילו קי נון אוזו אאלצו דברים שבנעא קומו
דיזיר קי אוייו שמועה קרובה אין דיאה די שבת קי אמאניסיוו אסיר
אין ערב מועד אפילו קי נון אוזו אאלצו דברים שבנעא, איל מועד
לי דיסטאז'ה איל אכלות: (ס"ע סס)

(י) קין קי סי מורייו סו מואירטו אין ערב מועד אי סי יירו
או קי לו איזו צמזיד אי נון אוזו אכלות או קי אירה איל זמן קרוב
להסכה אי נון פודו אוזאר אכלות אלה אורה נון איל מועד לי באלרה
איל אכלות: (ס"ע סי' של"ט)

(יא) כשקבר מתו קרוב להסכה דאין הרגל מפסיק האכלות
היינו כשבא לשאול צדין השמסות או בזמן התוספת שמוסיפין מהול על
הקדש או סידע הדין שאין להתאבל סמוך להסכה אבל בעבר או סבור
דמותר ונהג קלת אכלות כנז"ל דין ה' נפטר מהאכלות והרגל מפסיק
צרכ"י סס:

(יב) נקבר צין השמסות הל האכלות אפילו על אותם שלא הלכו
עם המטה ועולה להם ליום אחד. ואם היה ערב הרגל בטל מעליו
גזרת ז' אע"פ שלא חזרו הקרובים אלא אחר שנכנס השבת או הרגל.
סו"ת הרדב"ז ביסנות ה"א סי' ס"ג. וכ"כ הראנ"ח ה"ב סי' נ"א דמי
שנקבר ערב שבת סמוך להסכה והאכלים חזרו פניהם מהמת בעוד היום
גדול אפילו לדעת הרמב"ן הל האכלות מיום הששי. ב"ע דף דל"ו.
מירה אדילאנטרי דין ל"ו:

(יג) מת שקברוהו בה"ש אפילו שלא הגיעו לבית עד שהסכה
ולא יכלו לנהוג אכלות נגד ליל יום ב' יום הקבורה עולה למנין שבעה
דכיון דנסחם הגולל בה"ש עולה לו אותה שעה ליום אחד אפילו שלא
נהג אכלות. וכן הדין בנקבר בע"ש בה"ש אף שלא נהג אכלות עולה
לו יום ששי ליום אחד. ז"ל ה"א דף קע"ט ע"א וה"ג דף נ"ז ע"א וע'
בש"ץ דף קפ"ג דזה דוקא כשלא התפלל עדיין ערבית אבל אם התפלל
ערבית ואחר כך מת ונקבר אע"פ שעדיין הוא יום מונה מיום מחר
וע'

הלכות אבות יום טוב אבלות

וע' בעיקרו ה"ט ח"ב סי' ל"ו אות ט"ל שכתב על זה ופה פירינלי
אין מונין מיום הקבורה א"כ נהג איזה דבר של אבלות קודם שהשיכה
ואפי' דבר מועט כחלינת מנעל כנ"ל דין ה'. וע"ש באיזה זמן נקרא
בין השמות:

(יד) קין קי נון סופו קי סי מורייו סו מואירטו אנטים די
מועד. שאלצו לו סופו אין מועד ודאי קי חיל מועד נון לי באלדה
לום שבעה. שאלצו אוזה אין מועד דברים שבלינעה. אי קונטארה
לום שבעה דיספואים די מועד אי אין איסטום שבעה קי גואהרה דיס-
פואים די מועד סו מלאכה סי אזי פור מאנו די אוטרום. אי סום
איסקלאצום אי איסקלאצאם פואידין אזיר מלאכה אין לה אינקוויירטה
דיינטרו די סו קאזה אי נון טייני לאם פיזגאדייאם קי איסקריצימום
אין דינים די מלאכה. (ש"ע סס). אי חיל מועד אינטרה אין השכוו
די לום 30 דייאם טאנניין. אי חיל חצר דיל אבל פואידי טראטאר
לוגו דיספואים די מועד אי נון קאלי קי אספירי לום 3 דייאם קי
דיסימום אין דינים די מלאכה דין כ"ו: (חכמת אדם כלל קס"ט)

(טו) וטעמא הוי דכיון דכבר נחבטל בשבעה ימי הרגל ממלאכה
אע"פ שלא נחבטל מחמת האבל אלא מחמת הרגל סוף סוף נהג כדין
אבלות בענין מלאכה הילכך אין להחמיר בו כמו בשאר אבלות ומלאכתן
נעשית על ידי אחרים ורגל עולה למנין ל' שהרי דין ל' דהיינו גיהוץ
וחספורה נוהגים ברגל ולא מתורת רגל בלבד אסור בהם אלא אף
מתורת אבל. שהרי מתורת הרגל מותר ללבוש כלים מגוהלים חדשים
ולבנים ונוטל לפורניו וסמח שמחת מריעות וכו' ומדין אבלות אסור
בכולם כמו בחול: ש"ע סס

(טז) קין קי אינטירו אה סו מואירטו אין דיאה פרימירו די
מועד או אין חיל דיאה סיגונדו או אין חול המועד. אוארה דין די
אנינות טודו טיינפו קי נון סי אינטירו. אי דינפואים קי סי אינטירו
אוארה דברים שבלינעה קירי דיזיר קי אים אסור אין מואיר אי אין
השמיש המטה אי אין רחילה אי אין תלמוד תורה אי אין טודו לוגאר
קי ציראם דברים שבלינעה איסטו אים סו פירוש. אי חיל מועד אינ-
טרה אין השכוו די לום 30 דיאם (ש"ע סס): אס חל טבילת מלוא
בהו"ה עיין בספר ראש משביר סי' כ"ו דאסור. וע' בשמן המשחה
ח"א בדף קל"ב ע"ג דמתיר טבילת מלוא. ועיין בדיני לניעות דין ט'
והמעייין יבחר. ואינו יכול לעלות לס"ה דכו"ל דברים שבלינעה אבל אס
יבא לידי הרגשה לרבים שמה שאינו עולה לתורה הוא בטבילת אבלות

יש לו דין שנפרהסיה ויעלה . קנין פירות ערך מה חות י"ט
ע' סס באורך) :

(יז) אפילו סי אינטירו חס קו מואירטו אין חג הסוכות נון
דיזימוס קי שמיני עזרת לי באלדה לוס 30 דיחס סאָו נון לי קונטה
סי נון פור לון דיחס סולו . אי דינפואים די סוכות אינפיסארה חס
קונטאר לוס שנעה אינפירו לוס 30 דיחס קונטאר די ל דיחס קי סי
אינטירו (ס"ע סס . ונוהג בשאר הל' ככל גזירת שלשים . כ"כ זיוסק
חומץ סי' ל"ג דמת בתוך ימי החג אין ס"ע עולה אה ליום א' ולא אמרינן
בזה הלכה כדברי המיקל באבל ועיין בחול המועד דין ז'). אי מירה
אדילאנטרי דין ל"ג :

(חי) אין חולה לארץ קיחזין דוס דייחס די מועד . קונטאר לוס
שנעה די איל דייחס סיגונדו די אלקאָו די מועד טאנטו קי סי מור-
ייו אין איל דייחס די אלקאָו די מועד . טאנטו קי סי מורייו אין
איל דייחס פרימירו די אלקאָו מועד אי לו אינטירארון פור מחנו די
גוים . אינפיסארה אקונטאר לוס שנעה די איל דייחס די אלקאָו
די מועד . אי דיספואים די מועד קונטאר 6 דייחס סולו : (ס"ב
א"ח סי' תק"מח) :

(יט) קין קי סי מורייו אין דייחס פרימירו די ראש השנה אי
לו אינטירארון פור מחנו די גוים . אינפיסארה אקונטאר לוס שנעה
די איל דייחס סיגונדו די ראש השנה . אי נון קירי דינו סי סימור-
ייו אין איל דייחס סיגונדו די ראש השנה קי קונטה לוס שנעה די
איל דייחס סיגונדו די ראש השנה . (ס"ע סס בא"ח וסס זי"ד וזרע
חמת ח"ג סי' כ"ז) . איל כלל די לה קוזה אים קי אין טודו מודו
די מועד איל דייחס די אלקאָו אינטרה אין חשבון די לוס שנעה :
אי מירה אין דינים די פורים דין ח"י :

דינים קי איל יום טוב באלדה איל אבלות

(כ) קין קי ייחס גואדרו לוס 7 דיחס די איל אבלות אי לוגו
אינקונטרו קון איל אלגון מועד . איל מועד לי באלדה די איל דין
דילוס 30 דיחס אי אפילו סי אקאיסייו איל דיחס די אלקאָו דילוס
שנעה אין ערב מועד , איל מועד לי באלדה איל דין די לוס 30 דיחס
אי אים מותר די אראפארסי אי די לאַצאר סוס ציסקטידוס אי די
לאַצארסי סו קואירפו . — (וכיינו טעמא דמקלח סיום ככולו ועולה
לכאן

הלכות אות יוד יום טוב אבלות

לכאן ולכאן. ש"ע סס. ונסחרית מפסיק גזירת שבעה ולערב מפסיק
גזרת שלשים. שו"ג):

(כח) איסטי דין קי דישימוס אריצה קי סי פואידי ארפאר
אין ערב מועד אי לאצארסי קאלי קי סי אקאצדי די ארפארסי אי
לאצארסי דינפואים די מידיו דיאח אין טאל קי סי קוניסקה קי סי
ארפא אי סי לאצה פור כבוד די מועד. אינפירו אין ערב פסח
מיזור אים קי סי ארפא אנטיס די מידיו דיאח סיינדו קי אוטרוס
סון אקוריס די ארפארסין דינפואים די מידיו דיאח (מורס סס)
מירה אין דיניס די די גלוח דין ט':

(כט) סי אקאיסייו היל דיאח אונאצו די היל אבלות אין שבת
אי שבת אים ערב מועד. ודאי קי אים מותר די ארפארסי אין ערב
שבת. אי סי נון סי ארפא אין ערב שבת אים מותר די ארפארסי
דינפואים די מועד סיינדו קי היל מועד ייאח לי צאלדו היל דין די
לום 30 דיאס. אינפירו אין חול המועד נון סי פואידי ארפאר
סיינדו קי ייאח סי פודיאח ארפאר אין ערב מועד (ש"ע סס. וע'
צירושלמי דמ"ק דף ו' ע"ב דפריך איך אפאר שיחול ה' בשבת ומתוך
כגון סגרתו היה ונתיאשו מלנקש. אי נמי שבה לו ש"ק בשבת ח"נ
שנסתם הגולל ע"ש עם השיכה ע"י גויס וע' צדיני ש"ק דין י"ג). אי
מירה אין דיניס די שבת דין כ"ח:

(כג) סי אקאיסייו היל דיאח סיטינו די היל אבלות אין שבת
אי שבת אים ערב מועד, אים אקור די ארפארסי אין ערב שבת,
אינפירו אים מותר די ארפארסי אין חול המועד סיינדו קי נון סי
פודו ארפאר אין ערב מועד אי נון קירי דיגו קי אים מותר די
ארפארסי דינפואים די מועד. סיינדו קי היל מועד ייאח לי צאלדו
היל דין די לום 30 דיאס (ש"ע סס) אי קואנדו סי ארפא אין חול
המועד סי פואידי ארפאר פור מאנו די גידייו טאנצין. מירה אין
דיניס די גלוח דין י"ח:

(כד) סי אקאיסייו היל דיאח סיטינו או סיטינו די היל אבלות
אין ערב מועד. אים מותר די לאצארסי דינפואים די מנחה סיינדו
קי היל מועד ייאח לי צאלדו לום שבעה. אינפירו ארפארסי אים
אקור. סיינדו קי נון גואדרי לום שבעה אינטירוס אנטיס די מועד.
נון סי לי צאלדו היל דין די לום 30 דיאס. אי פור דיטה ראזון
אים אקור די לאצארסי טאנצין דינפואים די מועד. סיינדו קי היל
מועד לוקי לי צאלדו פואי סולו לום שבעה אי נון לום שלשים (ח"א
כלל

הלכות אות יוד יום טוב אבלות מח

כלל קס"ט חות ד' וא"ר סי' תק"מח) אי איסטוי דין קי דיסימוס איס
אין קוא קיר דייאה די איל אזילות קי אקאייסייו אין ערב מועד
אפואירס די איל דייאה סיטינו סי אקאייסייו אין ערב מועד מירס
אריצה אין דין כ' לוקי איס סו דין. (וע' נסו"ג סס ושאר דיני אזילות
כגון יסיבת קרקע וחלינת מנעל נוסג עד סתהשך: סס זא"ח וע'
זדיני שבת דין טו"ז דמותר לקוס מאזלותו אחר הלוח חקף)

כה) אי סאצריס סי' קי טודוס איסטוס דיניס קי דיסימוס
קי איל מועד זאלדס איל דין די לוס 30 דייאס אי סי פואידי ארה-
פאר איסטו איס דוקא אין ריסטו די מואירטוס. אינפירו אין פאד-
רי אי מאדרי נון לי אפרוציגה נאדס איל מועד. אי נון סי פואידי
אראפאר אסטס קינאן גריטאן אין איל סוס חזריס. אסיגאן אזיזימוס
אין דיניס די גילוח דין ה"י. (ס"ע סס יו"ט מצטל גזרת גערה ס"ץ
א"ח סי' כ"ה ותי"ד סי' י"א. דב"מ א"ח סי'. ל"א עיקרי הד"ט ח"א
סי' כ"ו חות ג')

כו) מאס סאצריס קי איסטוי דין קי דיסימוס קי איל מועד
נון זאלדס איל דין די לוס 30 דייאס די פאדרי אי מאדרי. איסטו
איס דוקא אראפאר קינאן סי פואידי. אינפירו לאצארסי אי קורטארסי
לאס אונייאס מויי זיין ייאה סי פואידי פור כבוד די מועד (ז"ל ח"א
ערך רגל וסו"ג סס מחודס כ"ד אי מירס אין דיניס די שמועה קרובה
דין כ"א ולא כמו שליינתי זחלק א"ח זדיני פסח דין רט"ז שאסור
זקלינת הנפרנים דהלכה כמיקל זחבל זב"מ ח"א סי' פ"א):

כז) ראש השנה אי יום הכפורים סי קונטאן קומו מועדים
פארה זאלדאר איל אזילות אסיגאן דירימוס. אי מירס אין דיניס די
גילוח דין י"ז קין קי סי מורייו אה איל אלגאן מואירטו אינטרי ר"ה
אה יו"כ איס מותר די לאצארסי אי די טומאר טזילס אין ערב
כיפור סיינדו כיפור זאלדס לוס שבעס (מורס זא"ח סי' תר"ו וזב"י
סס כ' ואיני יודע טעס היתיר לרהוץ בתוך ז' מסוס מנהג שנהגו
לרהוץ בעי"הך ועיין זשכנ"ה סס מ"ש מסס זב"ה וזרז"ד סי' תכ"ז
תמה על זבריו וכ' עליו ולא ידענא מאי קאמר ע"ס):

כח) פסח סי אוחו אזילות אונס אורה אנטים די פסח.
אקייאה אורה סיקונטס 7 דייאס. אי לוס 8 דייאס די פסח סון 15
אי אגוסטס אוטרוס 15 דייאס אי סי פואידי אראפאר: (ס"ע)

כט) שבועות, סי אוחס אזילות אונס אורה אנטים די שבועות
סיקונטס פור 7 דייאס. אי שבועות טאנזיין סיקונטס פור 7 דייאס

סון

הלכות אות יוד יום טוב אבלות

סון 14 . אי אָנוסטה אַוטרומ 19 דייאס . אי איל דייאס סינונדו די
 סבועות אינטרה אין הסבון די לום 16 דייאס . וס"ט דענרת נחשב
 לז' כיון שאס לא הקריב קרבנות ענרת בענרת יס לו הסלומין כל ז'
 חסוב כז' (ס"ע) . קין קי סי מורייו אין ערב חג הסבועות קי
 אקאייסיו אין שבת אי אינטיםארון די אינטיםארלו אין איל דייאס
 פרימירו פור מאנו די גויס לום אוננין דיראן ערבית אין שבת די
 טימפראנו די דייאס . (עבד"ט ח"צ סי' ל"ו אות ק') מירא אין דיניס
 די שבת דין ד' :

(ל) ראש השנה . סי אוןו אבילות אונס אורה אנטים די ראש
 השנה . סי באדאן לום 7 פארה מודרי די ר"ה . אי לום 30 דייאס
 לי באלדה יום הכפורים . אי סי פואידי אראפאר אין ערב יום
 הכיפורים . אי איסטיוסו דין אים סי אינטירו סו מואירטו אין 3 די
 תשרי סי פואידי אראפאר אין ערב כיפור : (ס"ע) אי מירא אריצה
 אין דין ד' :

(לא) יום הכפורים . סי אוןו אבילות אונס אורה אנטים די יום
 הכיפורים . סי באדאן לום שבעה פארה מודרי יו"הכפ . אי לום 30
 דייאס לי באלדה סוכות . אי סי פואידי אראפאר אין ערב סוכות .
 (סס) : איל כלל אים קי טודום לום מועדים באלדאן לום 30 דייאס
 אפואירה די פורים . מירא אין דיניס די גילוח דין י"ז . קין קי סי
 מורייו סו מואיר אין ערב כיפור אי נו אוןו אבילות ני סי איזו קריעה
 סיינדו פואי אנוס אי טיאנביין אנטים די סוכות נון אוןו אבילות קאי
 קי גואדרי אבילות דיספואים די סוכות סיינדו קי נון אוןו אבילות
 כלל אינפירו קריעה נון סי קירי : (בעי היי סי' רמ"ג)

(לב) סוכות . סי אוןו אבילות אונס אורה אנטים די סוכות .
 אקייאס אורה סי קונטה פור 7 דייאס . אי לום 7 דייאס די סוכות
 סון 14 . אי שמיני ענרת סיקונטה פור 7 דיסיירטו 21 דייאס אי
 איל דייאס סינונדו די שמיני ענרת סון 22 דייאס . אי אָנוסטה אַוט-
 רום 8 דייאס אי סי פואידי אראפאר (ס"ע) : אי מירא אין דיניס
 די שמועה קרובה דין ט"ו :

(לג) שמיני ענרת . איסטיו דין קי דיטימוס קי שמיני ענרת
 קי קונטה פור 7 דייאס . איסטו אים דוקא קי סי מורייו אנטים
 די סוכות . אינפירו סי סימורייו אין סוכות או אין חול המועד . אס
 אורה נון סיקונטה שמיני ענרת סאלצו פור און דייאס סולו פארה
 הסבון דילום 30 . (אבל הרב ז"א ח"צ סי' קס"א כתב דעולה לשבעה
 ימים

הלכות אות יוד יום טוב אבלות מט

ימים ועיין לעיל בד"ק י"ז סדר ח"ד ז"ל כתב שאינו עולה . ופליחה
נשגבה ממני על אח"כ ברוך ה' איך לא זכר מ"ס הרב חיד"א כיון
שיוסף אומץ היה לפניו עיין בה"ג דף כ"א ע"א ודקל"ג ע"ד :

(לד) סאצריש סי' קי איסטו קי איסקריצימוס אריצ'ה קי סי
גואדרו אונג אונג אורה אנטים די פסה או אונג אורה אנטים די
שבועות וכו' נון אים לה שבנה קי קאלי קי גואדרי אונג אורה קון
שאט . סאלצו קואל סיקיר קוזה די אבילות קי אונג אנטים די מועד
יאה לי אבאסטה אסיגון אצימוס אריצ'ה דין ה' :

(לה) מאם סאצריש סי' קי טודו איסטו קי דיסימוס קי אונג
אורה אנטים די מועד סי קונטה פור 7 דיאם אפילו פארה אשבון
דילום 30 דוקא אים אין ריסטו די מואירטום . אינפירו פור פאדרי
אי מאדרי קירימוס 30 דיאם גוסטום דיאל דיאה דילס קבורה אינון
אפרוצי'ה נאדה לום מועדים אסיגון אצימוס אריצ'ה דין כ"ה אי כ"ו
(כנ"ה סס ז"ל ה"א דף ק"פ גם הרב ז"א ה"ב סי' קנ"ד סתר הוראת
חכם אחד אהתיר להספיר בכ"ד סיון על אביו ואמו אמתו צערב חג
שבועות ובעלה דאפי' על ש"ר על א"א לא סייך גערה אלל אחר ל'
צפועל ועיין בדיני גילוח דין כ"א) :

(לו) קין קי סי מורייו סו מואירטו אין ערב יום טוב . אי סי
איספאנטו קיסאם נון אלקאנסארה אה אינטירארלו די טימפראנו די
דיאה . אי לו אינטרינו אלום גויס קי לו ייצין אה אינטיראר . סיינדו
קי לו אקארון די לה סיצ'הד אים אינקוברייו די אוזום די לום
קרובים . לוגו לי פוזה איל אבילות . אי סי פואי אונג אורה אנטים
ד" מועד אי אונג אבילות . איל מועד לי אאלדה לום אצעה אפילו קי
סי אינטירו אין יום טוב (ש"ע סו' סי') . אי מירה אריצ'ה דין
י"ב וי"ג ;

(לז) אפילו קי דיסימוס אריצ'ה קי איל מועד לי אאלדה לום
אבעס . טודה צייאה לוקי אוזאן אחינסקינדיר קאנדילס פור סו אלמה
די איל מואירטו אין איל לוגאר קי סי מורייו . אגורה קי אים מועד
לו מיזור אים קי לה אדראן אין איל קהל פארה קי נון ציננאן אים
יוראר אין מועד (הכמת אדם כלל קס"ט אות ט"ז) . לוקי אוזאן אין
אלגונום לוגארים אחיטיר אין לה קאזה קי סי מורייו איל מואירטו
אונג רידומה די אגואה אי אונג טוצ'אז'ה אי סימיאלנטי איי
מקום דרכי האמורי . אי אים צואינו די אדאר איסטי מנסג : (סס
במלכת משה אות י"ב)

דינים

דינים די מת אין יום טוב ראשון

לח) קין קי סי מורייו אין דיאה פרימירו די מועד ייאה חים-קריצימוס אריצה דין וי"ו קי קאלי לוגו קי לו אינטירין אי נון לו פיאדין דיסאר אפילו פארה לה נוגי. סאלצו לו אינטירארין גויס דוקא אסיגון דיקלאררימוס בע"ה :

לט) איל ארון נון לו פואדין אזיר גידייוס. וכן לה מורטאלע נון לה פואדין ני קורטאר ני מינוס קוזירלה. סאלצו לו אינטרווארין קון יינסו. וכן לה קצורה נון לה פואדין אזיר גידייוס ני מינוס קוציארלו קון טיירה נון פואדין לוס גידייוס. סאלצו לוס גויס דוקא אינגירין לה קצורה קון טיירה. (ס"ע א"ה סי' תק"כו וצ"ה ט"ז ד"ד סס"י ט"ט כתב דהוא איסור גמור. ולא ידענא למה לא יעשו התכריכין גויס כמ"ס הרב ז"ל ח"ג דף י"ג ע"ד ואולי כדי לדחות מטחו יפה שא"ק כמ"ס הלבוש צ"ה סי' תקכ"ו :

מ) נון סולו קי נון סי פואדי אינגיר לה קצורה קון טיירה. סאלצו אפילו לוקי אואן קי איל איזו די איל מת לי אינע טיירה אין סוס אואם דיל מת. נון לי פואדי איגאר אין יום טוב ראשון (סו"ג סס צ"ה) :

דינים די רחיצה אין יום טוב ראשון

מא) לה אגואה פואדין קאיינטארלה גידייוס. וכן לו פואדין לאצאר קון אגואה סולו. אינפירו נון קון שאצון (עיין ז"ל ח"ג דף י"ג) וכן לאס אונייאס נון לי קורטארין. אינפירו צדיקה לי אראן קומו אין סימאנה (כך מלאתי בכפר הרחילה מהרב ח"ר ילחק פארדו ז"ל ועיין בקניין פירות ערך מת) :

מב) לו פואדין ייבאר פין 2000 פיקוס אפואירה דילה סיבדחד לוס גידייוס. די אייאי אדילאנטרי נון פואדין ייר מאס לוס גידייוס סאלצו לו ייבארין גויס. אינטירארלו אין לה קצורה פואדין גידייוס איל ארון רונפירין גויס (ס"ע סס) :

מג) סי סימורייו אין שבת או אין יום הכפורים נון לו פואי-דין אינטיראר אפילו פור מאנו די גויס : (ס"ע סס)

מד) קריאטורה או מוציטו קי סי מורייו אין יום טוב ראשון או

אז אין יום טוב שני מירא אין דינים די נפל אי טופאראס קום דינים
מויי ציין אורדינאדום :

דינים די מת אין יום טוב שני

(מד) סי סימוריוו אין איל דיאס סיגונדו די מועד . אי אפילו
אין איל דיאס סיגונדו די ראס הסנה פואידין אזיר טודו מודו די
קוזה פור מאנו די ג'דייוס . איל כלל אים קי איל דיאס סיגונדו די
מועד אי אפילו איל דיאס סיגונדו די ראס הסנה פארה עניינים די
איל מואירטו אים ממס קומו סי פואירה אין סימאנה (ס"ע סס) לה
אויקה נון רומפיראן נון איל דיאס פרימירו נון אין איל סיגונדו סיגונדו
נון אים ענין דיל מואירטו :

(מה) סי סימוריוו אין לה נוג' סיגונדה די מועד לו אינטי-
ראראן באשמורה בזוקר אנטיס די הפילה . אי סי סימוריוו אין איל
דיאס סיגונדו לו אינטיראראן דיספואים די קומיר (ס"ע סי' תק"כו
והסו"ג כ' ומנהגנו לקברו קודם הפילה אף אס מת ציז בזוקר אס יס
סקות להתפלל אח"ך ואס לאו מתפללין תחילה ואח"ך קוצרים אותו
והרב א"ר סס כ' דה"ט דמשכמין לקברו ממ"ס במדרש שאין לחכול
אכילה קצע קודם שנקבר המת דכתיב לה תאכלו על הדם וכו') איל דיאס
סיגונדו פואידין סאליר אפואירה די 2000 פיקוס אי סי פואידין
טאנצייין . לום קי אקונפאנייאן אל מת סון אקורים די ציניאר קא-
צאייז אי אפילו לום אבליס . אינפירו לום קי לו צאן אה אינטיראר
סי נון פואידין איר אפיי פואידין ציניאר קאצאייז . סי איי אלגון
מואירטו אפואירה די לה סיצדאד ליסוס . 4 . 5 דייאס פואידין איר
אטראירלו אין איל דייאס סיגוידו סי איי צזיון . (ס"ע) פור לדוק
הדין אים אסיגון איל מנהג מירא אין דינים די קדיס דין כ"צ .
הקפות לי אראן אין איל דייאס סיגונדו אסיגון סי אזי אין סימאנה
(צית יאודה דק"ט סי' ס"א ס"ב) מואיסטרו מנהג אים קי דייאס קי
דייאס קי נון איי תחנונים נון סי אזי הקפות :

אות כף כביסה

דינים פארה איל אבל
אין איסור די לאב'אמיינטו די סו ב'יסטירו

(א) איל אבל אים אסור די לאצאר סו ציסקטידו טודוס לוס סייטי דיאס אפילו קון אגואה סולו. אי קומו אים אסור די לאצאר אנסי אים אסור די ציסקטיר לוס ציסקטידוס קי איסטאן לאצארדוס די אנטים דיל אכלות: (ש"ע סי' שפ"ט)

(ב) דיספואים די לוס שנעה אים מותר די ציסקטיר. אינפירו איל עולם אוזארון איסור. אי אוזאן קי אוטרה פריסונה לוס ציסקטי אינפרימירו אי דינפואים לוס ציסקטי איל אבל אי אנסי אים איל עיקר די אזיר אסיגון אוזארון איל עולם. אי איסקטי דין נון אים סולו אין לה קאמיזה סאלצו אין טודו מודו די ציסקטידו צאסטה קי לו ציסקטייו אוטרו מויי ציין לו פואידי ציסקטיר איל אבל (סו"ג סס מחודש ג' ומור"ס) אי מירא אין דין ה' :

(ג) דיטוס ציסקטידוס קואנדו לוס ציסקטי אוטרה פריסונה נון קאלי קי לוס ציסקטה אונה אורה קון סאט. סאלצו קירי דיזיר און פוקו די זמן קי לו ציסקטה אוטרו יאה אצאסטה (ש"ך. וכ"כ צעיקרי הד"ט ח"ב סי' ל"ו אות ס') אי אגורה אוזאן קי לוס דיסאן ראציאר פור אין קאזה אי דינפואים לוס ציסקטין: (לשון חכמים די"ז)

(ד) איסטו קי דישימוס קי אוזארון די נון ציסקטיר ציסקטידו לאצארדו דינפואים די לוס שנעה. איסטו אים דוקא קואנדו איסטו לאצארדו קון סאלצון או נתר וחול. אינפירו סי איסקטי ציסקטידו קי סי צה אציקטיר דיספואים די לוס שנעה נון איסטו לאצארדו סאלצו קון אגואה סולו. אה לה אורה נון סי אזי דימיניסקטיר קי סי לו ציסקטה אוטרו אינפרימירו. סאלצו סי לו פואידי ציסקטיר לואינו דינפואים די לוס שנעה: (צ"ח)

(ה) די איסקטי דין סי אינציזה קי מודאדוראס קי נון לאס לאצארון קון סאלצון אי ליטיאה סאלצו סולו קון אגואה קאיינטי או יילאה מויי ציין פואידי ציסקטירלאס דיספואים דילוס שנעה. אי איסקטי דין נון אים סולו אין לה קאמיזה אי לוס מכנסיים. סאלצו אין קואל קיר ציסקטידו מינטאן פאנטול וכדומה אי אנסי ריזה פאלוליטו אהרא-גיין אינגירמי איסימיזאנטי צאסטה קי איסטו לאצארדו סולו קון אגואה מויי

הלכות

אות כ' כביסה

אבלות

נא

מויי ציין לו פוואידי צ'יסטיר אי חנסי סאצ'אנה קי לה לאצו קון חגואה
מויי ציין סי לה פוואידי איספאנדיר דינאצו די איל: (צ"ח וז"ל ח"ג
דנ"ח ע"ד)

(ו) חונה קאמיזה קילה צ'יסטייו אוטרו אינפרימירו. איס מותר
איל חבל די צ'יסטיר דיטה קאמיזה אפילו בתוך די לוס שבעה (ברכ"י
סס). אינפירו איי קין דיזי קי נון סי פוואידי אסופריר סוצרי איסטי
דין סאלצו קואנדו טייני דימיניסטיר גראנדי אי מודארסי אי טאנציין
קי דיטה קאמיזה לה צ'יסטה אוטרו חון דיאה או מידייו דיאה חלו
מינוס אי נון אצאטה אקי קון חונה חורה סולו: (ז"ח ח"ב סי' קנ"ב
וכעת אין הספר עמדי):

(ז) סי אינציזה די אקי קי אפילו אין לוס שבעה או אין איל
שבת די לוס שבעה. סי טייני דימיניסטיר די מודארסי קומו דיזיר
קי אזי קאלור אי טייני לער די לה סודור אי צפרט קי אפאריצו לוס
תכריכין די איל מת. ומה גם סי פואי טאנציין אה בית הקברות
סיגורו קי טייני לער גראנדי די לה סודור. ומה גם קי איי טאנציין
משום כבוד הצרות קי טודו איל קי סי אייגה אסו לאדו נון פוואידי
איסטאר די איל גואיזמו די לה סודור. אי סוצרי טודו קי ייו דיגו
קי אין שבת סי ייאמה איסטו דברים שצפרהסיא סיינדו קי טודום
לו איסטאן אוינדו איל גואיזמו די לה סודור. ומה גם קי נון
מאנקה קי סי לים צ'יאין לאס מאנגאס די לה קאמיזה או איל בית
הלוואר (ייאקאליק) וצפרט מן הפרט אה לאס נסים קי כפי מנהג
טורקיאה סי צ'יאין חוריאס די סום קאמיזאס ודאי קי איס דברים
שצפרהסיא. קי פור איסטו אין אציינדו אלגונה ראזון די איסטאס
קומו דיזיר קי אזי קאלור או קינן אזי קאלור אינפירו סי אינ-
סוזיו סו קאמיזה קון אפאריצאר לוס תכריכין אי סימיאנטי. אה
חורה דארטן לה קאמיזה אי לוס מכנסיים אה אוטרו קילו צ'יסטה
מידייו דיאה אי קון איסטו מווי ציין סי פוואידין מודאר טאנטו
חונברים טאנטו מוזיריס (דאין לך לורך גדול מזה ואין לך פרהסיא
גדול מזה לנסי דידן. ואחרי כתבי זאת אנה ס' לידי ספר ז"ח
ורחיתי שבהיא דברי מוכריק"ס וז"ל ויש להתיר כשילבסס אדם אחר
ואח"כ האבל אפילו בחול וכ"ס בשבת דהוי דברים שצפרהסיא עכ"ד
ותו לא מידי שכבר חורה זקן) מירה אין דיניס די חונן דין כ"ח
אי אדילאנטרי דין ט':

(ח) רחיתי צסכני"הג סי' ת' שבהיא משם רס"ל סי' כ"ז וז"ל
בכתונת אין להחמיר שלא ללבוש כתונת מכובס בשבת של אבלות.
וכל

וכל המחמיר בזה הוא חסידות של שטות וכעת אין רש"ל עמדי אבל
 אם אין זכרוני כוזבת כמדומה לי שרש"ל הוא דוקא בשאר קרובים
 שאינם בני אבלות שאינם רשאין להחמיר בזה בשבת. וכן עתה רחיתי
 השו"ב רש"ל והוא כמ"ס ודוק. ועי' במור"ם סי' סע"ד שכתב דהמנהג
 עכשיו שלא להתאבל כלל עם המתאבלים. וכל המחמיר בזה אינו אלא
 מן המתמיהים. וע"ס בבא"הט ס"ק ו' מת' מ"ב שכתב בדברי רש"ל
 הנז"ל. ותמכני איך לא פירשו דבריו הרב שכנ"הג. והרב ק"ס דף
 ק"ע ע"ג:

(ט) קין קי אים אבל אי אים חבי הבן טאנציין אין דיאה די
 שבת. אים מותר די ציטירסי קאמיזא להצאדה קון קי סי לה ציטטה
 אוטרה פריסונה דיטה קאמיזא חון דיאה. (ז"ל ח"א דף קע"ד).
 אי אפילו קי אים בתוך די לוס שבעה אים מותר. מירה אריצה
 דין ז':

(י) פור כבוד די שבת אים מותר די מיטייה אין לה מיזא
 פאנייו די מיזא אי פיסקיר להצאדו. אי אנסי אים מותר די אים-
 פאנדיר טוצאזאם להצאדאם. (עיין ק"ס דף קס"ו ע"ד וצא"הט סס
 ס"סי). אי אנסי ריזאם להצאדאם סי פואידי איםפאנדיר. (פרי
 האדמה דס"ז ע"ג):

(יא) אים מותר די להצאד לוס פאנייוס די לוס גיקוס קי סי
 מורייו קוס פאדרי (מרן סס). אי אנסי אים מותר די אראפארלוס
 אה איוס. (סו"ג סס מחודס ט'). ומ"ס מרן לכנס ולא לקפר השמטת
 קופר הוא עכ"ד):

(יב) אין שבת די לוס שבעה איל מנהג די ירוסלים אים פור
 ציטיר פאנייוס די שבת אפילו קי סון בלאנקוס אי אפילו קי סי
 מורייו אין דיאה די ציירניס: (סו"ג סס מחודס י"א)

(יג) דיספואים קי ייאה פאסו לוס 30 דיאם. מויי ציין סי
 פואידי איל אבל קורטארסי ציטידוס מואיצום אפילו קי איםטה אין
 איל אנייו דיל פאדרי. אי מויי ציין פואידי דיזיר טאנציין סהיינו
 סיינדו אפילו אין לוס דיאם די איל אבלות מויי ציין פואידי דיזיר
 איל אבל סהיינו. (סו"ג סס מחודס י"ב). אי מירה אין דיניס די
 ברכות דין ח':

אות למד לוייה

דינים די אקונפאניאר אה איל מואירטו

(א) אין לה סיבדאד קי איי מת מלוח טודה לה גינטי די לה סיבדאד סון אקורין די אזיר מלאכה: (ס"ע סי' סמ"ג)

(ב) פה עירנו טינימוס הסכמה גמורה מזמן קדמון די רבנים גראנדיס ז"ל קי נון אים ליסינסיאדו נינגון בר ישראל די אצרייר בוטיקה ני טראטאר ני באראטאר טודו טיינפו קי נון סי סאצי פור סיירטו קי יאה טורנארון די בית הקברות הי אפילו לוס באקאליס הי לוס מיאנאגיס כידוע. הי פור צירדאד קי אים קוזח מויי איר-מוזה קי אים אונור אה לוס מואירטוס הי אונור אה לוס ביצוס. הי סוצרי טודו קי קון איסטו סי אזי קדוש השם מויי גראנדי אינטרי לאס אומות קי קואנדו אים נפטר אלגון פרוצי קי יאה לו קונוסיאן לאס אומות קי אירה עני מדולדל הי אנורה קי נפטר צי אין קון סוס אוזוס איל כבוד גראנדי קי לי אין קי מואיטרו אוזו אים קי אפי' אל מאס עני סצענייס סאלי עטרה ראסנו איל רב מורה לדק בכבודו ובעלמו אה אזיר לה מלוח די לוייה ולא יעבור. דיטראס טודוס לוס סי' חכמים יל"ו. דיטראס לוס זקנים ואחרים כל ישראל. הי אפילו פור לה קאייחי נון פואידין פאסאר לאס בהמות ני לוס גויס די לה גינטי מונגה קי איי. הי קואנדו דימאנדאן לאס אומות קין אים איל קי פואי נפטר הי אויין קי אים אקיל עני סצענייס הי צי אין כבוד מויי גראנדי סי מאראציאן מונגוס הי דיזין מי כעמך כישראל גוי אחד בארץ? סיינדו לאס אומות אוזאן קואנדו אים פרוצי לו ייצאן קואטרו אמאליס. — קי פור איסטו. אליכס איסיס אקרה חזקו ואמלו אין קאדה סיבדאד הי סיבדאד אה אזיר דיטה הסכמה בכח הוקף הי איל קי פאסארה לי טומין סו קנס לה חברה קדושה של קברים או איל מורה לדק כמנהגנו הטוב ויבא סכמ"ה:

(ג) טודו מודו די פריסונה קי ציאי אל מואירטו הי נון לו אקונפאנייה אקטה קי סיאה אהיל טודו סו דימיניסטיר אים בר נדוי חס ושלום. הי קואנטו אים סו דימיניסטיר מירה אדילאנטרי דין ח' (ס"ע סס). — הקסה עמיתי בתורה חר"ס פי' יל"ו. למה כתב כאן כל הרוחה וכו' עד שיהיה כל לרכו ובסי' סס"א סינה? ולעד"ן דכל אחא

הלכות אבות ל' לוייה אבלות

חתא לרבוויי אפי' מבית לבית ודוקא עד סיהיה כל לרכו וכתם כשמוליכין
לכה"ק ויוכן במ"ש בדין י"ו ודו"ק):

(ד) סי איי כתות אין לה סיבדאד קי קאדה כתה סי אינט-
רימיטי קון סו מואירטו אה לה אורה לה כתה קי נון איס סו דיאה
פואידין אזיר מלאכה. אי דוקא אין לה אורה קי נון סאקאן אה איל
מואירטו פואידין אזיר מלאכה. אינפירו אין אורה קי סאקאן אה איל
מואירטו טודוס סי באלדארין די מלאכה:

(ד) און לוגאריס קי איי הסכמה כמנהגנו קי טודו טיינפו קי
איי מת אין לה סיבדאד נון אצריין בוטיקה אי נון אין מלאכה, נון
איסטת לה נו"ג'י בכלל. זולת סי ייאה אונארון אנסי. (סו"ת הרשד"ם
חא"ה סי' כ"ח). אינפירו אין לוגאריס קי אונאן אה אינטיראר אה
איל מואירטו טאנציין אין לה נו"ג'. איס אסור טאנציין אין לה
נו"ג': (כנ"הג)

(ו) איל מנהג קי אונאן קי קואנדו איי מת מלוה בר מינן
טאנציין לאס מואיריס נון אין מלאכה, נון טופי ראזון אה איסטי
מנהג. אינפירו סי ייאה אונארון אה נון אזיר מלאכה קי נון אגאן.
אי סי אונארון אה אזיר מלאכה קי אגאן (דומיא למ"ש הרב"ד בסיומן
שמ"ח בענין הספירה דהכל תלוי במנהג. והן עתה מלאחי סמך למנהג
במעבר יבק דף ק"ח דהנשים חייבות להכין התכריכין כיון סקן גרמו
מיתה לעולם). מירה רחילה דין ט':

(ז) מ"ש מרן בכפר קטן אין שואלין בשלום כסיס מת בעיר
וכו' כתב ע"ז הרב סו"ג סס מהודס ח' ועכסיו סברוב המקומות איכא
חברותא אין נזכרין בזה ואין לריכיס ליזכר ומטעם זה השמטתיהו:

און אכל קי בתוך די 3 דיאס די סו אכלות סי איזו אונן
פסיטא קי איס הייב די אזירלי לוייה. אי אפילו אה אוטרו מואירטו
פואידי אזיר לוייה בתוך די לוס 3 דיאס (חתם סופר הי"ד סי' סכ"ה)
אך בתנאי קי סי אקאצדי נון קאלסאר סאפאטו די קואירו:

(ח) באלדאן תלמוד הורה פארה סאקאר אה איל מואירטו.
סי איס תלמיד חכם קי אינציזו ליי אה אוטרוס נון איי אה איל
סיעור אפי' סי איי קון איל קואנטוס מילים קאלי קי סי באלדי פארה
מודרי איל: (ס"ע סי' סס"א)

(ט) סי איס איל מת אונו קי מילדו מקרא אי משנה.
אינפירו איינדה נון מילדו אה לוס תלמידים. סי איי 60 מילארייאס
קון

קון איל נון קאלי קיסי באלדי דיסו מילדאדורה פארה מודרי דיאיל:
(ש"ע סס)

(י) סי אים איל מת חונו קי נון מילדו ני מקרא ני משנה -
סי איי דייס פריסונאס קון איל אי איי כדי לרכו. נון קאלי קי סי
באלדי די סו מילדאדורה: (סס)

(יא) איסקריציו מור"ס. איי קין דיזי קי מסתמא חגורה
קאלי קי סי באלדי די מילדאר. פורקי נון איי פריסונה די ישראל
אין איסטי זמן קי נון סיפה מילדאר מקרא או משנה. (ובזמנינו
בעו"הר יש ויס):

(יב) אה לאס קריאטוראס די תלמוד תורה נון באלדארין דיל
טודו קי אפילו פארה פראגואה די איל צית המקדש נון סי באלדאן:
(מרון סס)

(יג) איסטי דין קי דיסימוס קי קאלי קי סי באלדי די מילדאר
איסטו אים דוקא אין לה אורה קי שאקאן אה איל מואירטו.
אינפירו טודו טיינפו קי איסטו איגאלו נון קאלי קי סי באלדי:
(מרון סס)

(יד) איל קי ציאי אה איל מואירטו אי נון לו אקונפאניאח
פאסה מקום לועג לרס אי מיריסי נידוי. אי אלו מינוס סי אקאצדי
אה אקונפאניאר אל מואירטו 4 פיקוס (ש"ע סס). אי דינה. **לך**
בשלום ותעמוד לגוררך. (מלכת משפ). אי פור נה נטילה
מידה אין דיני קצורה דין כ"ז:

(טו) אפילו אין לוגאר קי נון טייני דימיניסטיר די אזיר
לויא אה איל מואירטו. טייני דימיניסטיר פארה אליבאנטארסי די
דילאנטרי די איל פארה מודרי די לוס קי לו ייצאן קי איסטאן
אזיינדו לה מנוה די גמילות הסדים אפילו קי נון אים איל מואירטו
תלמיד חכם. אי די אקי איי די אינביזאר קי אין טודו מודו די מנוה
קי איסטו אזיינדו איל בן אדם קאלי קי סי אליבאנטין טודוס
אינפיים די דילאנטרי די איל. אי פור איסטו ראזון סי חוזאן אה
אליבאנטאר די דילאנטרי די איל סנדק קואנדו ייצה אה איל איזו
אה אזיר ברית מילה. סיינדו איסטו אזיינדו מנוה: (ש"ע סס
ובאר היטב וסו"ג סס)

(טז) בפרק מי שמתו אמרו. אמר רבי יאודה כרואה את המת
ואינו

ואינו מלוכה עובר עליו משום לועג לרש חרף עושהו. ואם ליוכו מה
 שכרו? אמר רב מלוכה ה' חונן דל וגמולו יסלם לו. יש לדקדק אם
 אינו מלוכה אוחו למה יהשב כלועג ומה לעג יש? ויובן כמה שאמרו
 רז"ל ובהי יתן אל לבו דברים של מיתה דיספד יספדוניה וכו' ומשום
 הכי פריך מה שכרו ומחרץ וגמולו יסלם לו כמו שעשה כן יעשה לו.
 ולפי זה יובן ספיר מה שאמרו הרוחה מה ואינו מלוכה עובר משום
 לועג לרש כי באמת לעג גדול למה הוא אם אינו מלוכה כי הרי הוא
 כאילו מספר אחר מטתו שגם הוא מנע החסד מהמתים ולא ליוכה
 אותם ועל זאת שילם לו ה' גמולו מדה כנגד מדה שלא ילכו אחרים
 לו ג"כ ואין לך לעג גדול מזה שחוסד את המת. לב אריה דף קי"ד
 פרשת ואתחנן:

(טוב) כל ימי נלטערתני פור איל מנהג קי אוחזן לום סינייו
 בעלי בתים ה"י קי קואנדו צ"אין דום אירמאנוס אינג'ונטו קי יי"אן
 לה מלוכה או פאדרי אי איזו לואיגו גריטאן אין אייוס אי קי איסט-
 רימיסין חרדה גדולה עד מאד אינון סאציאה קיאים לה ראזון די אייו
 אי דינפואים די טיינפו טופי איסקריטו אין לה הסכמה די לה רחילה
 די מאנו די איל הדיין המלויין ה"ר ינחק הלוי ז"ל קי לה ראזון איס
 משום עין הרע. ואחר המחילה כדחזי אני אומר אם קבלה נקבל ואם
 לדין יש תשובה שהשקא זו משום עין הרע אינה אלא צס"ח וצמקום
 שקוראין צסס דוקא וכמ"ס צסו"ת אמונה שמואל סי' מ"ז וז"ל צמקום
 שאין קורין לעולין לס"ת צסס יכולים לעלות שני אחים זה אחר זה
 וליכא למיהש לעינא ציסא. זהרי לך מעשה רב כסנפטרה חסה מוהר"י
 סגל היה הרב בעלה הולך בראש והיה נושא המטה וכונו עמו. ז"ל
 ח"א דף קע"ה ע"ב. ואף על פי שאין משיבין את הארי שלא בפניו
 מכל מקום תורה היא וללמוד אני לריך. וכה הראני חביבי ועמיתי
 בתורה ח"ר שלום פינלי ינ"ו שכ"כ מור"ס צס"א ולוקחים האבלים
 והקרובים המטה על כתפיהם וכו':

אות מ"מ. מת

סימנים פארה איל מואירטו

(א) דיסירון אין לה גמרא די כתובות דף ק"ג ע"ב מילדאמוס
 אין לה צרייתא איל קיסי מואירי מתוך די ריזו סימן בואינו פארה איל.
 מתוך

מהוך די יורו סימן נון בואינו. סו קארה פארה אריצה סימן בואינו. סו קארה פארה אבאסו סימן נון בואינו. סו קארה פארה איל פואיצלו סימן בואינו. סו קארה פארה לה פאדיר סימן נון בואינו. סו קארה אמארייחה סימן נון בואינו. סו קארה קורילאדה סימן בואינו. סי מורייו אין ערב שבת סימן בואינו. אין מולחי שבת סימן נון בואינו. אין ערב יום הכפורים סימן נון בואינו אין שאידה די יום הכפורים סימן בואי-נו קיסי פידרונאן סוס פיקאדוס. סימורייו די חולה מעיים סימן בו-אינו קי רובס די לוס נדיקים אים סו מואירטי קון חולי מעיים. אין אין דיחה קי נון איי תחנונים סימן בואינו (הרד"ב ח"ב סי' רנ"ה. ובח"א סי' ק"ז כתב דאינו ניול מחבוט הקבר אלא מי שמת סמוך לשבת ונקבר עם דמדומי חמה אבל מי שמת בצוקר וסכו אוחו עד סמוך לשבת אינו ניול. ובעינין סיחא לדיק ובעל מלוות אבל מי שאינו כן אדרבא מכבד עליו העונס דמעיינין בדיניה טובא עכ"ד):

(ב) די איסטי דין סי אנביזה קי נון אזין ביין לוקי או-זאן אלגונוס קואנדו סי לים מואירי אלגון מואירטו דיחה די ציירנים לו דיטיינין אסטא לה טאדרי פארה איסקאפארלו די איל דין די חבוט הקבר. אינפירו קי סיפאן קי נון אזין ביין אי אדרבא לי אזין מאס דאנייו קי די פרוציגו אל מואירטו. סינדו איסטא קוזה דימוסטרה קי סי קירין אסאצינטאר סוצרי סוס מדות די איל ש"ית אינפירו פסוק מלא אים ואין מידי מליל. אנסי דוד ע"ה אנה אלך מרוחק ואנה מפניך אברה וכו' ודי למבין (וכ"כ בעיקרי הד"ט ח"ב סי' ל"ה אות ה' דיס לבטל מנהג זה משום איסור הלכה. ובש"ג סי' ש"נו אחר שהביא דברי הרד"ב הנ"ל כתב ואני ראיתי בירושלים דמי שמת ביום ששי בצוקר משבין אוחו עד הלוח דאז אין חבוט הקבר והמעייין יבחר:

(ג) אי סאצריס סי' קי אפואירה די לוס סימנים קי אים-קריצימוס אריצה דין א' מאס סימנים טאנציין דיסירון אין פרק אלו מגלחין קואלה מואירטי אים מיתה כרת אי קואלה אים מיתה חטופס אי מיתה דחוייה אי מיתה מגיפס אי מיתה גערה אי מיתה נזיפס וכו' אינפירו דיסוס סימנים נון סי אזין דימיניסטיר פארה לוס סי' בעלי בתים. זולת לוקי סי אזי דימיניסטיר די סאציר אים קי אים אובליגאדו טודו מודו די פריסונה די אזיר תפילה אל איל סס יתברך קי מוס סייחה זוכה לאחר אריכות ימים וסנים בעבודתו יתברך סמו אמוריר מואירטי בואינה. סינדו בעונות הרבים איי

חיי מונגוס קי נון סון זוכים אה קצורה . קאלצו סון קומידה
 אלום כלבים אי אלחם חיות או אה אצים די לום סילום או סון
 קומידה פארה לום פיסקאדום קומו אסיגון ייאה סון קוזחם מויי
 ציין סאצידחם אה טודום לום סי' קי אנסי סוצרי איסטו סי קירי
 תפילה אמואיסטרו קריאדור אסיגון דיסו דוד המלך ע"ה על זאה
 יתפלל כל חסיד אליך לעת מלוא זו מיתה וכו' והמרחם הוא ירהם
 מירה בדיני עדות דין י"ז:

(ד) מה טוב חלקו ומה נעים גורלו די לה פריסונה קי
 סירה זוכה קי סירה סו פטירה אי סו קצורה אין ערב שבת
 דיספואים די מידיו דיאה אי אין ארץ ישראל טאנציין . קי איס-
 קאפה די איל דין די חבוט הקבר . (ואעפיי"כ הכל לפי מעשיו של
 אדם כמ"ס לעיל דין א')

(ה) מה טוב ומה נעים אל בן אדם קי סייאה טופאדו
 סירקה דילום האזינוס אין אורה די יליאת נשמה אי קון סו או"ו
 קי ציאה קואנטו לער פאסה איל בן אדם אין אורה דיסו מואירטי קי
 דיסירון רז"ל קי סי סונפורטארה איל בן אדם יסורין טודום דיחם
 די סום צידחם קומו לום יסורין די חיוצ . לו טודו איס נאדה
 אינפרינטי די לוקי פאסה איל בן אדם אין לה אורה די סו
 מואירטי אוי לנו מיום הדין אוי לנו מיום החוכחה אסיגון ייאה
 אלחרגי אין דיניס די גוסס דין י"ב (אבל דא עקא שכל הנמלאים
 בשעת מיתה ובשעת רחינה ובכל לרכי המיתה ג"כ כולם הם עניים
 מדולרליס והרי הם עלמם כמתים ב"מ . אבל לעשירים שלהם היה
 נאה ויאה להמנח אלל החולים ואלל המתים כדי סיכנע לבצם הערל
 ובזה היו פותחים את ידם לחולים ולעניים ולאלמנות ויתומים
 אדרבא הם צורחים ממקומות אלו ממרחק כמסור נגה . אבל דבר
 זה חדשים מקרוצ צא לא לערום אבותיכם . שאל אביך ויגדך זקניך
 ויהמרו לך שכל יום ויום היו העשירים שואים אס יש חיזה חולה ב"מ
 כדי לקיים מצות ביקור חולים וכו' וכן היו עושין מצות מנחם אבלים
 וכו' ודברים אלו כבר הם ידועים ודי למצין) אי מירה אין דיניס
 די חולה דין י"א:

(ו) איסקריציוו איל רב מעבר יבק ד"ע ע"כ סימן בואינו פארה
 איל מואירטו קואנדו לי קאיי לוציאה סוצרי סו ארון . קי איסטו
 דימוסטרה דיספירטאמיינטו די פייאדאדיס סוצרי איל מואירטו . (וכן
 אמרו בפרק נגמר הדין . ודוקא מזלפין אבל בכח סימן רע לו שאין
 יכולין

יכולין להספידו. וז"ש דוד על זאת יהפלב כל חסיד אליך לעת מלוא
 רק לשטף מים רבים דייקה אליו לא יגיעו ואז סימן יפה לו. לב
 אריה דף ז':

(ז) חיל קי גואדרה אה חיל מואירטו אפילו קי נון חיס סו
 מואירטו. חיס פטור די ק"ס אי די טודאס לאס מלות קי אסטאן
 דיגאס אין לה ליי. סיינדו קי אי אסטו חיס מלוא חיס פטור די
 לאס מלואות. אינפירו סי סון דוס חיל אונו גואדרה אה חיל מואירטו
 אי חיל אונו מילדארה לה ק"ס וכו' (ס"ע סי' שמ"א):

(ח) קין קי סי לי מורייו סו איזו צ"מ סי אקאצידין סו פאדרי
 אי סו מאדרי די נון ביזארלו אה חיל סיינדו איי סכנה ח"ו. חנסי סי
 אקאציד די נון טומאר סו מאנו די חיל מואירטו אי דיזיר קי סי קירי
 איר קון חיל. (לוואות ר' יאודה החסיד ואע"פי שפסוק מלא הוא
 ויפול יוסף על פני אביו ויסק לו. בנו וכתו שאני) מעבר יבק דף
 ז' ע"ב ע"ס מלחא בטעמא):

(ט) לוס רוחלים סי אקאצידין מויי ציין די נון דיסאר ח
 מואירטו קי סירי לוס דידוס דיסוס מאנוס. סאלצו סי לוס אצריאן
 מויי ציין (סס ואיני מאריך צהן דספ"י). נון חיס בואינו מיראר אין
 לוס מאטאדוס או אינפארקאדוס דיל מלכות (להס הפנים דס"ג):

(י) משפטי גהינס כלים צי"ב חדש ולכן יש שכתבו כשמזכירין
 ה"ה אין ז"ל ז"ל כמו שאין אנו אומרים אותו על מטה ואהרן והתנאים
 והאמוראים. מעבר יבק דקמ"א וכ"כ בספר החסידים סי' התק"ף ועיין
 בספר ברית עולם סי' זה שכתב שדברי הרב המוהים מצרייתא דקדושין
 דף ל"א ואני בעניי לא זכיתי להבין תמימה הרב חיד"א ז"ל שהרי מהך
 צרייתא מצואר יולא שאין לורך לומר ז"ל אלא באביו דוקא משום
 מכבדו במותו דאמירת ז"ל היא כמו בקסת רחמים יה"ר שיזכה לעו"ה
 כמ"ס בשבט יאודה סי' שע"ו וכ"כ בלפיהית בדבש סי' ד"ן דק"מח ע"ב
 וז"ל הא דתניא דבתוך יב"ח אומר הכ"מ ולאחר יב"ח ז"ל ה"ד באביו
 ורבו ולא בשאר הכמים ויש מחמירין אפילו בכתיבה כשכותב צהוך י"ב
 חדש לכתוב הכ"מ מורס סי' ר"מ:

(יא) דיסירון אין לה גמרא די יצמות ד' ס"ג ע"ב פור פיקאדו
 די לוס ציצוס לוס מואירטוס סון דיספיראדוס די סוס קצרים חיס-
 קריציו חיל רב שבות יעקב ח"פ סי' ק"ג קי אין סו זמן אובו קי
 דיספירארון מואירטוס אי חיל רב סיטינסייו הענית אי פואירון אה

בית

צית בקצרות אי דימאנדארון מחילא די דיטוס מואירטוס קי פֿואירון
 דיסטיראדוס אי לוגו סי טופארון לוס קי לוס דיסטירארון אי לוס
 לוס אפריזארון. (וע"ס שפסק דהמתים שמתו מקרוב כמו חדש ימים
 יש לחזור ולהפרס ולהלבישם כראוי אבל המתים שמתו מקודם אין לחפור
 אותם מספיק כלל ואפי' הגנבים הודו שעשו כזה עשר שנים אינם נאמנים
 ואפי' שאיזה מתים באו בחלום לקרוביהם שנחפרו דברי חלומות לא
 מעלין ולא מורידין. וכן פסק הרב היד"א ביוסף חומץ סי' ט"ל
 באחד שבהיותו בלאזאריטו מת לו בן קטן וקברוהו הגויים בלי לבוש
 כמו שעושים למת בלאזאריטו ואחר מ' יום בלאת האיש מלאזאריטו
 התיר לו להוליאו ולהלבישו ולקברו בקצרות ישראל:

(יב) קין קי טייני אלמוראנאס אי לי דיסו איל מידיקו קי סי
 סאפומי קון גואיקוס די מואירטו אים מותר די סאפומארסי קון
 גואיקוס די גוי קי גוי מואירטו נון אים אסור בכנאה (משחא דרבותא
 י"ד סס"י שמ"ט ומחזה אצרהם סי' ט"ו ושער המת קרי מן התורה
 ואסור מדרבנן שם אות ז' וע' בזכרון משכ סי' שמ"ט:

(יג) מה שאנו רואים כמה פעמים בני אדם צריאים שמתים
 מיתה פתאומית צ"מ זה מורה דבקותו יתברך עמנו על ידי הנשמה
 ולכן מסתלקה כל זמן שרולא מעבר יבק דף ז"א ע"ב. כשמוליאין את
 המת מן הבית יש ליזהר שלא ילא אדם ראשון ומיכו נראה שהמתעסקים
 ספרייכין לילך ראשון מן הבית כדי לנושאיו אין קפידה לשון חכמים ד"ן
 וממורס סס"י שנ"ה ס"כ נהגו שהאבלים יולאים ראשון מן הבית נראה
 בהדיא שאין נזהרים בזה. וכן מנהגנו כמ"ס בדיני רחילא דין י"ב.

עיר שיש בה שני מתים מוליאין הא' ואחר כך מוליאין הב' ש"ע
 סי' שנ"ד פירוש כדי שלא יבואו לידי מחלוקת כמבואר בשמחות פי"א
 שהוליאין ג' מתים ביחד וכן עשינו מעשה כ"ס התר"כז בט"ז שחל
 בשבת שנחנקו במים ג' יאודים וכיום א' הוליאין ג' יחד מבית אחד
 זה אחר זה לא תפ"ל:

דינים די ב'רטייר לאם אגואם

(א) צ"ו אונא ביצ"ו אונא פריסונה די לאם אגואם קי איראן
 אין לה קאזה די איל מואירטו אין לה אורה די סו פטירה. אי
 קואנדו לו צ"דו און חכס לי גריטו דיזיינדו נון ביצ"אם די איסטאם
 אגואם

אגואם הי נון פאסו אונס אורס דיספואים קי ציצייו דיטאס אגואם
 סי מורייו איסטה פריסונה . לי דימאנדארון אל הכס קי ציטיס קי
 לי גריטאטיס קי נון ציצה . ריספונדייו אל הכס הי דיסו ייו צידי א
 מלאך המות דיספואים קי סי מורייו איל מואירטו לאצו לס איס-
 פאדה אין דיטאס אגואם . אסטה אקי איס איל מעסה (תש"בן קטן
 סי' תמ"ד) :

(ב) איי אלגונוס קי אוזאן קי לאס אגואם קי איסטאן אין לס
 קאזס די איל מואירטו לאס צאזייאן . אינפירו לאס אגואם קי איס-
 טוציירון אין איא אור דיאיל סיילו נון לאס צאזייאן . אינפירו נון איי
 טאל קוזס סאלצו טודו מודו די אגואם קאלי צאזייארלאס סיינדו איס
 קוזס די סכנס אסיגון אציזימוס אריצה דין י"ח (צרכ"י סי' של"ט) .

(ג) איי אלגונוס קי אוזאן קי נון צאזייאן לאס אגואם קואנדו
 סי מואירי אלגונה קריאטורה צתוך די לוס 30 דיאס קי נאסייו .
 סיינדו על הרוב איס מוציטו איגון איי אין דיטס קריאטורה נון דין
 די אצילות הי נון דין די אצילות אסיגון אציזימוס אריצה אין דין די
 ולד דין א' אינפירו מואיסטרו מנהג איס אפילו די קריאטורה קי סי
 מורייו צתוך די לוס 30 דיאס די צאזייאר לאס אגואם סיינדו איס
 איס קוזס די סכנס (צרכ"י סס) אינפירו מוציטו קי נאסייו מואירטו
 נון קאלי צאזייאר לאס אגואם (ופשוט לע"ד כיון שיש מקילין אפילו
 צתוך ל' כמבואר צדין שא"חז וע' צדין נפל דין כ' :

(ד) סי סי מורייו אלגון גוי אין לס קאזס דייל גידייו קאלי
 צאזייאר לאס אגואם . הי נון סולו קי סי מורייו אין לס קאזס דייל
 גידייו , סאלצו אפילו קי סי מורייו אלגון גוי אין איל ציזינדאדו די
 לוס גידייוס קאלי לוס גידייוס קי איסטאן אין סו ציזינדאדו די איל
 גוי קי צאזיין לאס אגואם סיינדו קיאיס קוזס די סכנס קאלי אפיזגאר
 (וע' צעיקרי הד"ט סי' ל"ה אות מ"ג סכתב שלא ראה חושקין בזה לא
 למת נכרי ולא לנפלים . כפ"ז נראה דיס להקל בשעת הדחק) :

(ה) איי אלגונוס קי אוזאן קי קואנדו סי מואירי אלגונו אין
 סכת קי נון צאזייאן לאס אגואם . אינפירו נון איי טאל . סאלצו אפילו
 קי סי מורייו אין סכת קאלי צאזייאר לאס אגואם (צרכ"י סס) :

(ו) איל מנהג די ירוסלים הי די חברון איס די צאזייאר לאס
 אגואם טודאס לאס דוס קאזאס קי איסטאן אל דירידור די לס קאזס
 דיאיל מואירטו די טודאס 4 פארטיס הי איסטאס דוס קאזאס קי
 דיסימוס

דיסימוס קי קאלי צאזיאר לחם אגואס אים אפואירה די לה קאזא די
 איל מואירטו. דרך משל סי סי מורייו ראובן. שמעון אי לוי קי קון
 ציזינוס קאי קי צאזיין לחם אגואס. אנסי טאנציין יאודה אי יססכר קי
 איסטאן ציזינוס די איל אוטרו לאדו קאלי קי צאזיין. וכן על זה הדרך
 די טודאס קואטרו פארטיס קאלי קי צאזיין לוס דוס ציזינוס די איל
 מואירטו. (סס וע' צדין ח"י):

(ז) סי אלגונו די איסטוס ציזינוס קי דיסימוס קי קאלי קי
 צאזיין לחם אגואס. טייני און קורטיזו אי איי אין איל מונגאס קא-
 מאריטאס סיינדו אים די און פאטרון סי קונטה טודאס לחם קאמארי-
 טאס פור אונג. אי איל קי מורה דיטראס די איסטי קורטיזו קאי אי
 איל קי צאזיין אנסי טאנציין סי און צעל הבית קי טייני מונגאס קאזאס
 סי לי מורייו אלגון מואירטו טודו אקיל קורטיזו סי קונטה פור אונג
 קאזא. אי לוס דוס ציזינוס די קו לאדו קאלי קי צאזיין לה אגואה
 (צרכ"י סס):

(ח) איסטו קי דיסימוס קי אונג קי טייני מונגאס קאמאריטאס
 סיקונטאן טודאס פור אונג. איסטו אים דוקא קי לחם טייני פארה
 סי. אינפירו סי לחם דייו אה קירה אלה אורה קאדה קאזא אי קאזא
 סי קונטה פור אונג. (חס"ל דק"מ מד פע"ד אס הני ג' בחים יהיו אב
 וצנים או אחים וסמוכים על שלחן אחד אבל יש לכל אחד מהם בית
 מיוחדת לדירה כיון דיס להם בית מיוחדת לכל אחד ואחד אע"פי
 שסמוכין על שלחן אחד כל אחד ואחד מיקרי בית אחד. היי אצרהס
 י"ד סי' ד':

(ט) סי קוזיירון פאן קון איסטאס אגואס אים אסור איל
 פאן (צרכ"י) אי אפילו סי סי מיסקלארון דיטאס אגואס קון מונגאס
 אגואס אוטראס. קון אסורים טודאס לחם אגואס. קי קוזא די סכנא
 נון סי צאלדה (בית יאודה. אבל אס נתערבו צמים המכונקים ומחוזרין
 לקרקע כמו צורות ואגמים צטל אותו דם צמים רבים סכנא מסהא
 דרבותא צהשמטות דרי"ד) סי קוזינארון אלגון קוזינאדו קון איסטאס
 אגואס איל קוזינאדו אים אסור. (סס):

(י) סי קאיירון די איתטאס אגואס אין איל קוזינאדו קי
 ייאה איסטאצא קוזינאדו. איי פארה אפיזנאר אי פארה סיר אוסר
 טודו איל קוזינאדו. קי קוזא די סכנא נון סי צאלדה אפי' קון ססיס.
 קי איל דין אים קיסי קאייו אונג דר' די סיצו דיינטרו די איל קו-
 זינאדו צאסטה קיאי 60 דר' אין איל קוזינאדו סי צאלדה איל סיצו
 אי

אי מווי ציין סי פואידי קומיר איל קוזינאדו. אינפירו חקי קי אים קוזה די סכנה אים מאס פיזנאדו קי נון סי זאלדה אפילו קון 60 (צרכ"י עס);

יא) חון פאן קי סי אמאסו קון איסטאס אגואס אים מותר די דיטינירלו אין קאזה אונגס קואנטוס דיאס פארה דארסילו אלה גויה אפוקו אפוקו. אי אגסי מואיסטרו מנהג קילה מוזיר קי אמאסו פאן קון דיטאס אגואס לו טרוקה קון לאס ציזינאס אי לאס ציזינאס לו נואדראן פארה שנת פארה לאס מנריות קי אינגין אגואה אי קי אינסיינדין לה סוכה כידוע. (עס הדש ח"ב דף ל"א ונסמה כל ה סי' ע"ט ע"ס וצרכ"י סי' סל"ט אות ז')

יב) אין ערב פסח נון פארה צירטיר אגואס קי דורמיירון פארה מודרי די מואירטו או תקופה. אי אין ריסטו די נוגים סי טופה אומראס אגואס ייאה פואידי צירטיר איסטאס. אינפירו לאס אגואס די לה מנה די מנוה אים אסור די צירטירלאס פורקי אמוסטרה קי אים מזלזל אין לוקי דיטו איל פסוק קומר מנוה לא ידע דבר רע: (מור"ס זח"ה סי' תנ"ה וט"ז)

יג) מאס סאצריץ קי דיטאס אגואס קי דיטימוס קי קאלי צירטירלאס קואנדו איי מואירטו צר מינן. איסטו אים דוקא קואנדו איסטאן לאס אגואס סולאס, אינפירו סי איי אלגונה קוזה דיינטרו די לאס אגואס קומו ריזיר קאציי או סאל אי סימיזאנטי אה לה אורה נון קאלי צאזייאר דיטאס אגואס סיינדו איל מלאך המות נון לאצה לב איספאדה אין אייאס סיר נון קירי אזיר דאנייו אה לה גינטי קי פיידראן איל קאציי אי לה סאל אי סימיזאנטי סאלצו בוסקה די לאצאר לב איספאדה אין אגואס קי נון איי נינגונה מיסקליטה אין אייאס פארה נון אזיר דאנייו (זח"ה ע"ס זח"ה סי' תנ"ה. וכ"כ הרב"ד צי"ד דף ק"ב וכן אס יכסו ויחתמו הכלי של מים צחותם לרור קודם סימות המה שצטכונה אין השם דע"י הצחות ממנע מלאך המות מלהדיח עס. חס"ל סי' ל"ב):

יד) אריצה אין קאצו די דין ט' איסקריצימוס קי סי קוזיירון פאן או קוזינארון קון דיטאס אגואס קי אים אסור איל פאן אי איל קוזינאדו. אינפירו סי אקונטיסייו קי קוזיירון פאן או קוזינארון קון דיטאס אגואס אין לה קאזה טריסירה די איל מואירטו. דהיינו לה קאזה די איל מואירטו אים אונג אי לה קי איסטא אלאדו אים דום אין

אין לה קאזה טריסירה סי אמאסארון פאן או קוזינארון אה לה אורה
 אים מותר די קומירלו. פור ראון קי נון אזי איל מלאך המות קומו
 איסטאס קוזאס אסאלטאר סוכרי לאס קאזאס סיינדו קי יאה טופה
 אגואס אין לה קאזה דיל מואירטו אי טאנציין אין לה קאזה סיגונדה
 נון סי צה אסטה לה טריסירה קאזה. פור איסטו אים מותר. (ז"ל
 ח"ג). אי אנסי אויאי די מעלת מורינו הרב נר"ו קי איזו הלכה
 למעשה אין ערב פורים קי קוזינארון קון דיטאס אגואס לוס ציזינוס
 די איל מת אי אירה קוזה די מונגו דאנייו אי טאנציין קי איי מלוח
 די סעודה די פורים. אי לים פואי מתיר איל קוזינאדו אי סי לו
 קמויירון אי סי אליגרארון אין פורים. אי נון לים צינו ניננון מאל
 ברוך ה' ני לים צירנה בעזרת האל: (ירך אברהם סי' ח"י וחס"ל
 סי' ל"ב ע"ט)

(יד) איסטי דין קי דיסימוס קי סי אמאסארון או קוזינארון
 לוס ציזינוס טריסירוס קי אים מותר. איסטו אים דוקא קי יאה אוצו
 אגואס אין לה קאזה די איל מואירטו או אין לה סיגונדה קאזה.
 אינפירו סי נון אוצו אגואס אין לה קאזה די איל מואירטו אין לה
 אורה קי סי מורייו. אה לה אורה אים אסור איל קוזינאדו די לוס
 ציזינוס: (ז"ל ח"ג)

(טז) סאצריץ סיניו' קי אין דיטוס דינים סי קירי מויי ציין
 מיראר קומו סון לוס אופנים אי דינפואיס סיר מתיר. סיינדו קוזה
 די סכנה אים מאס פיזגאדו קי קוזה די איסור אסיגון איסקריצימוס
 אריצה דין י"א:

(יז) נסתפקתי אני הלעיר בזה שנחלקו הפוסקים בפירוש שכונה
 אי ר"ל כל הסכונה או די צפני בתים כמ"ס לעיל דין ו' אס נאמר
 שזה המחלוקת יהיה ג"כ למעלה כגון שיש ארבעה וחמשה בתים זה על
 גבי זה. וכעת לא מלאתי בזה. אבל נראה שיש להחמיר גם למעלה
 וכמו שכן נוהגין בעירנו בחצר הגדול להחמיר. אבל בשעת הדחק
 שכבר לסו ואפו באותן בתים נראה דיס להקל מטעם שכתבנו דאינו
 עושה כן לדלג על הבתים וכו'. ומה גם שלא מלאתי צפי' שכונה אלא
 שני בתים מכל נד אבל לא למעלה. לכן נרא' לע"ד להקל בשעת הדחק
 דוקא אס יסכימו עמי בעלי הכוראה. — והן עתה ראייתי בשבט
 יאודה למוהר"י עייאש סי' של"ט שכתב וז"ל ותמהתי על מנהגם בעיר
 הזאת דאפילו בחצר גופה אינן נוהגין לשפוך אלא אותן הבתים של
 הסיקף ולא הסיקף עליון ולא הסיקף תחתון ואין למחות בידם שכבר
 הוחזקו

הוחזקו במנהג זה עכ"ל. וספתי שמלאתי תנא דמסייע לי דאם איתא
דיש סכנה ודאי שהיה מוזה דחמירא סכנתא מאיסורא:

(חי) ילד שמת בשבת תוך ל' יום ללידתו דהוא נפל מים
הנמלאים בבית הילד שרו מכה ס"ס. ספק אי הוי משום דבה או
משום סכנה. ואת"ל משום סכנה אפשר דהלכה הוי כמ"ד דבנפלים לא
נאמרה ומוותרים אלו המים ואת"ל דגם בנפלים איתמר ואסור אפשר
דהלכה כהרב שמש לדקה בי"ד סי' ל"ו שהקב"ה ליה אה מ"הו שלא
ילכלך את מימי ישראל בשבת ויו"ט באופן דלפוס דינא נראה דמוותרים
אבל נראה דאין לעשות ס"ס במידי דסכנה וזה פשוט. מלאכת שלמה
סימן ז':

(יט) הרב מנחת שמואל לתוהר"ס פלוריאנטיין בדף ק"ד ע"ד
פר' מסעי הביא מהרב בית יעקב בתשובה סי' ע"ב וז"ל מה שמונעים
נשים לילך לבית הקברות כשמלוין את המת הוא מס' הזו"ה פ' ויקהל
דף קל"ו אר"ש האלים רוצה דעלמא לא מיייתו וכו' וכי מלאך אשתכח
ביני נסי וכו'. ובסוף כתב ואפשר לחלק לפי דברי הזוהר הנ"ז דאין
סכנה אלא א"כ מת על מטתו דאז מת ע"י מ"ה אבל אבנר נהרג ולא
מת ע"י מ"ה שהנהרגין אינם ע"י מ"ה. ומדברים אלו רצה להוכיח
בס' מלאכת שלמה הנז"ל דמי שמת באחד מן הד' מיתות בית דין דאין
לאסור המים שבשכונת המת. ולעד"ן דיש לחלק. וכעת אין ת' בית
יעקב בידי. וכן מלאתי במעבר יבק בשפתי רננות סוף פרק ו' וז"ל
אי לא דמסתפינא אמינא כי אפילו אותם הנהרגים בידי אדם מלאך
המות מקדים שם לבא ואולי מתלבש ברולח והוא חרבו של מ"ה:

סי אינביזה די אקי קי אפילו די מאטאדו בר מינן אים צואינו
די באזיאר לאס אנואס דחמירא סכנתא:

מצבה

דינים די מצבה די איל מת

(א) מעשה אין אונה פריסונה קי מירקו אונה פיידרה פארה
פונירלה מלבה אה סו מאדרי. אי סי יירארון לוס קברנים אי לה
פוזיירוין אין אוטרו קבר. מויי ציין פואידי איל איזו סאקאר לה
פיידרה די איסטי קבר אי פונירלה אין איל קבר די סו מאדרי: (ז"ל
ה"א דף קע"ה ע"א וכ"כ בס' חיים וחסד סי' ל"ו)

(ב)

הלכות אות מ' מצבה אבלות

(ב) מעשה אין חונק אלמנה קי אינקומינדו קי לי פונגאן חונק פיידרה אין איל קבר די סו מארידו אי דינפואים די דיאס פואי אל קבר אי צידו קי לה פיידרה אים גיקה אי נון אים סו כבוד אי קירי טרוקארלה פור אוטרה מאס גראנדי אי אינייאדיר מאס מונידה אל צינדידור די לאס פיידראס. סוצרי אסטו איסקריציוו מוסר"י אזולא"י (צברכ"י סי' ספ"ד) קי אים אסור די צינדיר או די טרוקאר איסטא פיידרה סיינדו קי יאה סי פואי חוסר זכאה. ע"כ. אינפירו סי איסטא פיידרה לה צה אסאקאר די איסטי קבר אי לה צה אה דאר די צאלדים אין אלגון קבר די אלגון עני אה לה אורה מויי ציין אים מותר. אי אנסי תכריכין (מורטאזה) קי לוס סאקארון די איל מואירטו דיספואים קי לו ציסטיירון פור קואלונקי ראזון קי פואירי סימיזאנטי מויי ציין לוס פואידי דאר איסטוס תכריכין אה אוטרו מואירטו פרוצי די צאלדים. (סו"ג ע"ס באורך. וכ"כ הרב ז"ח ה"צ סי' קמ"ז וח"ג סי' קנ"ט. ועי' צדיני קבורה דין י"ד. ובראש משביר י"ד סי' כ"ט ובית המלך דף מ"ד ואהל ילחק ח"מ סי' ק"ו וזחס"ל סי' כ"ח והרשב"ח סי' תקל"ז ושמן המשחה סי' ס"ח דף קל"ב ע"ג הרב"ד סי' קע"ב דב"מ ה"ח סי' ס"ז);

(ג) לונארים קי חוזאן אה פוניר סוצרי לוס מואירטוס מלכות די פיידראס גראנדים אי איסקריציון איל נומצרי כנסוג, אי קואנדו סאקאן אה איל מואירטו פארה סוצירלי אה ארץ ישראל ציינין לוס גוים אי סי ארוצאן לאס פיידראס אי אינצארואן לוס נומצרים אי לאס צינדין אוטרה ציו אלום גידייוס פארה מלכות. כיינדו קי לוס פאט-רונים די לאס מלכות נון טיינין נינגון פרוציגו. פואידין לוס גידייוס מירקאר דיטאס מלכות (סו"ג ע"ס):

(ד) איסקריציוו איל ספר אורחות נדיקים (צמנהגי האר"י ז"ל) קי אים מלוה רבה לואיגו אסיגון פאסאן לוס שבעה די אזיר אלגונק סינייאל סוצרי איל קבר סיינדו איי סוד בדבר. אי אנסי איי פה עירנו חונק יסיבה מפוארה קי סו נומצרי **אמת ליעקב**. אי לואיגו אין קומפלימיינטו די לוס שבעה סאקאן חברים צגורל גצורים לעשות רא"ש. אי צאן אה בית הקברות אי אזין ליונים סוצרי קברים לקטון וגדול יחד עשיר ואביון וצרוך אלהינו סבראנו לכבודו והיעדכס"ח:

והן היום ח"י להודש שבט שנת תרכ"ח זיכני ה' ליכנס בחברה זו יהי רצון שיהיה בס"ט לעיש"ח. — אי לוקי חוזאן דיטה חברה אה איר אה בית הקברות אה מילדאר פור חצר אפילו צרג"ש (צ'רד רוח

'רוח' ג'סס' (סלג) מלוה רבה פור באלדארלו חי מילדאר דיטו לימוד
 אין קאזע בישוב וברוב עס. ששנת החרב"ה הלכתי חני ברנ"ס ונרגש
 ונרגז כל גופי. ועיין אורות חלים דף ל"ב:

(ה) קין קי אינקומינדו קי נון לי פונגאן אה איל מלכה. נון
 לו איסקונגאן אה איל. סאלצו לי פורנאן אה איל מלכה ג'יקה: (חיים
 סאל ה"א דף פ"ה) מירה אין דיניס די קבורה דין כ"ט

(ו) איל קי מילדה לוס נומבריס די לחם מלכות לי קאצזע אה
 סיר אולצ'ידאדיו. אי איסטו אים דוקא קי לה איסקריטורה איסטו
 סוצראדה. אינפירו סי לה איסקריטורה איסטו קאצ'אקאדה דיינטרו
 די לה פיידרה קומו לוס אניאום קי בולאן (סייאן) קון אייוס נון קירי
 דיזיר נאדה: (ק"ס דף כ"ז)

(ז) קואנדו איסקריצ'ין איל נומברי אין לה מלכה סי אקאצ'ידין
 די נון איסקריצ'יר מונגום שנחיס:

מלאכה

דינים פארה איל אבל אין איסור די מלאכה

(א) איסטאם קון לחם קוזאם קי איל אצל אים אסור אין
 אייאם. — אים אסור אין מלאכה אי רחילא אי סיכה אי נעילת
 הסנדל אי תשמיש המטה. אי אים אסור די מילדאר אין לה ליי אי
 אים אסור די דימאנדאר שלום אי די לאצ'אר סום צ'יסטידום אי אים
 אסור די מיטיר תפלין אין איל דיאה פרימירו. (ש"ע סי' ש"פ) אי
 טודום איסטום דיניס ייאה סי דיקלארראן קאדה אונו אי אונו אין
 סו לונאר פורקי סייאה ליצ'ייאנו אל מילדארדור פור טופאר סום דיניס
 קון מונג'ה ליצ'ייאניזא וכיעדכס"א:

(ב) איסקריצ'יו מרן סס איל אצל אים אסור די אזיר מלאכה
 אין לוס 3 דיאם פרימירו דיאיל אצלות. אי אפילו איל פרוצ'י קיסי
 מאנטייני די לה נדקה אים אסור די אזיר מלאכה לוס 3 דיאם פרי-
 מירו. (הרב דב"מ תסס הרב גו"ר כתב דאף צנ' ימים אמרינן מקלת
 היום ככלו וכ"כ בפרה שושן. אצל הרב שו"ג סי' ש"פ ס"ק ד' מפקפק
 בזה וז"ל ולענין מעשה אע"ג דקי"ל הלכה כדברי המיקל אצל וכו'
 עדיין חני חוכך בהיתר זה אי אמרינן מקלת ה"כ גם בזה וכ"כ הרב
 לחם יאודה דקי"ד):

הלכות אות מ' מלאכה אבלות

(ג) פאסאנדו לוס 3 דיאס פרימירוס . סי איל חבל אים פרי-
סונה פרוצי אינון טייני לוקי קומיר . פואידי אזיר מלאכה חלה אינ-
קוציירטה דיינטרו די סו קאזה . אינפירו דיסירון הכמים צינגה
מאלדיסיון חסום ציזינוס קי לו די שארון קי אגה מלאכה אי נון לו
מאנטו ציירון אייוס . (וכל שאין לו מזון ליום שלם מותר לעשות מלאכה
מג' ימים ואילך . ואפילו יס לו דירה ומלבושים וכלי תשמיש כיון שאין
לו כלי כסף וזהב אין אומרים שימכור חיזה כלי או מלבוש ויאכל ולא
יעשה מלאכה הר"ב סי" קע"ה כו"ד :

(ד) והנה הרב סו"ג בסי' שע"ח מחודש ב' כתב וז"ל מ"ס מרן
ומזוה על שכניו שיאכילוהו משלהם כדי שלא יאכל משלו . לשון מזוה
קשה דמשמע שאם לא האכילוהו מזוה ליכא חבל קללה נמי ליכא והלא
הבא מארה קאמר לקמן סי' ס"פ . עכ"ל . ולע"ד דמ"ס בסי' שע"ח
לשון מזוה הוא אפילו לעשירים שאינן לריכין לעשות מלאכה ויס להם
לאכול משלהם אפילו הכי מזוה איכא חבל קללה ליכא . ומ"ס בסי' ס"פ
לשון מארה דבר לעניינים דוקא וכיון שהלריכוהו לעשות מלאכה לזה
נקט לשון מארה ודוק . וכן מוכח נמי מלשון מרן דבסי' שע"ח מיירי
בסעודת הבראה לצד נמלא דיס לו מה לאכול חבל מזוה לשכניו להברותו
מטעם שלא ינטרך לאכול משלו וכאן מיירי בשאר ימים וע' ג"כ בסי'
ס"פ מחודש ז' שהקשה ג"כ שם . וע"ס מחודש ד' ותמלא טעם לדבר
מ"ס ג' ימים ראשונים שאסור במלאכה משאר ימים :

(ה) טודאס לאס קוזאס קי איסקריצימוס אריצה דין א' קי
סון אסורים אל חבל די אזירלאס סון אסורים טאנטו אין איל דיאה
טאנטו אין לה נו"י (מורס סס) :

(ו) קומו קי איל חבל אים אסור די אזיר מלאכה . הנסי אים
אסור די טראטאר אי באראטאר אין מירקאנסיאה . (ס"ע סס) :

(ז) אפילו קוזה קי טייני פיידריטה אים אסור אה איל חבל
די אזירלו . טאנטו איל טאנטו סום סיירצום איסום סיירצאס אי סום
איזום אי איזאס קי איצה דיסום מאנוס פארה איל . אינפירו סי לוקי
גאנאן סום איזום אים פארה אייוס סון מותרים די אזיר מלאכה .
(ס"ע סס) :

(ח) איל חבל אים אסור דיאזיר סו מלאכה פור מאנו די אוט-
רוס אפילו פור מאנו די גוי . סאלצו סי אים קוזה די פיידריטה .
קי קוזה די פיידריטה אים מותר אה איל חבל די אזירלו פור מאנו
די אוטרוס . (ס"ע סס) :

הרכות אות מ' מלאכה אבלות ס

(ט) איי קין קי דיזי קי סי נון פוהידי אזיר פור מאנו די אוטרום אי אים קוזע די פיידריטה אים מותר די אזירלו איל אבל איל מיזמו. אי דיקפואים קי יאה פאסארון לוס 3 דיאס פרימירוס איי פארה אליצייאנאר. אי אפילו בתוך די לוס 3 דיאס פרימירוס פו-אידי אזיר קואנדו איי פיידריטה מונגה. (מורס סס):

(י) און אבל קיטייני מירקאנסיאה אי אים קוזע די פיידריטה קיסי נון לה צינדי צה אפידריר דיאיל קאצדאל. אלה אורה לו פוהידי צינדיר פור מאנו די אוטרום. אינפירו סינון פיידרי דיאיל קאצדאל. סאלצו קי סי לה צינדי אגורה צה אנאנאר מאס מונגו קי סי לאצינדי דיקפואים. אים אסור. (ס"ע סס):

(יא) סי צינירון מירקאדירים או נאצים איצינדין מירקאנסייה צהראטה. או מירקאן קארו. אים מותר די צינדיר אי די מירקאר פור מאנו די אוטרום אפילו קינון אים קוזע קיסי לי אזי דימיניסטיר פארה סו קאזע. סאלצו פארה אזיר מירקאנסייה אי גאנאר אים מותר פור מאנו די אוטרום. (ס"ע סס):

(יב) גויס קי אוחאן אטומאר אינפריסטאדו די איל קון רבית. אים מותר די אינפריסטאלדיס פור מאנו די אוטרום. סיינדו סי נון לים אינפריסטטה טייני דאנייו קי סי צאן אין אוטרו לוגאר אי פיידרי לוס מוסטוריס (ס"ע סס וד' בחכמת אדם כלל קס"ד אות ה' דה"ה למכור סחורה לרגילים אללו מותר מטעם זה על ידי אחרים):

(יג) סי איל אבל טייני גינטי קי לי דיצין מונידה אי אגורה לוס טופה אלום דיצדורים. אי דיקפואים די איל אבלות נון לוס צה אטופאר. אים מותר די מאנדאר אה קוצראר סו מונידה פור מאנו די אוטרום סיינדו אים קוזע די פיידריטה. (ס"ע סס וש"ך):

(יד) סי איל אבל טייני דין קון אלגונה פריסונה. נון סיפואידי גוזגאר קון איל בתוך די לוס טבעה. אינפירו סיאים קוזע די פייד-ריטה קומו דיזיר קיאיל דיצדור סי צה אייר דילה סיצדאד וכדומה. אלה אורה אזי מורסק אה אוטרם פריסונה קי סי גוזגי קון איל. (ס"ע סס):

(טו) אבל טעדהו ציד אחרים או בחכירות או בקבלנות הרי אלו עובדין כדרכן בימי האבל של בעל הסדה ואפי' נשלם זמן חכירותם קודם ונשאר בטעה כמו שהיו. ואריקות היינו לשליש ולרביע. וחכירות הוא שנותן סכום מפירות הסדה בין עוסק מעט או הרבה. וקבלנות הוא

הלכות אות מ' מראכה אבלות

הוא שנותן לו מעות סכום ידוע. ואם האכל הוא אריס בשדה של אחרים לא יעבוד הוא בעלמו אבל על ידי אחרים מותר (ש"ע ע"ס);

(י) אם יש שכיר יום שעובד שדה האכל. אפי' בעיר אחרת לא יעסק כיון שאינו אכלו באריסות או בקבלנות (ש"ע):

(יז) אם יש לאכל חמור או ספינה מוחכר או מוסכר צד אחר הרי זה לא יעסק בימי אכלו של בעל החמור והספינה אם לא ששכרו קודם שהתחיל האכלות ועדיין לא כלה הזמן. אבל אם כלה הזמן חסור: (ש"ע)

(ח) אם היה החמור והספינה צד אחרים למחלה לשליש ולרביע יש מתירים ויש אוסרים (ש"ע). דס"ל להיש אוסרים דדוקא בקרקע שרי דלאריסות קיימא מה שאין כן הכא. ונ"ל דאחר ג' ימים הראשונים יש לסמוך על המתירין (בית עובד דף ר"מ ע"ב):

(יט) סי חיל אבל אים ארקילאדו אה אוטרום נון פואידי אזיר מלאכה אין לוס דיאם די סו אבלות. אינפירו פור מאנו די אוטרום אים מותר (מ"ן ע"ס וע' בבא"ה ט' לעיל בדין ט"ו):

(כ) סי אירה מלאכה די אוטרום אין סו מאנו די חיל אבל אפילו קי אים קוזה תלוש קומו דיזיר טיסיר פאנייום וכדומה. טאנטו קי אים בקבלנות (קירי דיזיר גוטורי) טאנטו קי נון אים בקבלנות נון פואידי אזיר מלאכה אינפירו סי אים קוזה קי טייני פיידריטה. אלה אורה פואידי אזיר פור מאנו די אוטרום (מורס וכן עיקר ודלא כהלכות שכתב דאפי' אינו דבר האבד מותר לעשות על ידי אחרים ש"ך בבא"ה ט):

(כא) אים מותר אה חיל אבל די אריסיציר מלאכה אין לוס דיאם די חיל אבלות פארה אזירלה דיספואים די חיל אבלות. אך בתנאי קי נון פיזי אי אמיזורי קומו קי אזי אין ריפטו די ציזים. (מורס ע"ס):

(כב) און אבל קי טייני סו מלאכה אין מאנו די אוטרום בקבלנות אי אים קוזה תלוש אין סו קאזה די חיל אבל נון פואידין אזיר. אינ-פירו אין קאזה די אוטרום פואידין אזיר. אך בתנאי קי אריסיצירון איסטא מלאכה אנטים קי סי אנה אבל (מ"ן ומורס ע"ס):

(כג) די איסטוי דין קי איסקריצ'ימוס קינון פואידין אזיר מלאכה אין סו קאזה די חיל אבל. סי אנביזה קי סי טייני חיל אבל מלמד או

או סופר או פועלים קי נון פואידין אזיר מלאכה אין סו קאזה די
 איל אבל. (בא"הט רבינו ירוחם. ראובן שמושכר לשמעון לסופר בכל
 השנה וראובן אבל ושמעון יש לו הכרה שיכתוב לו הגרה למרחקים הוא
 דבר אבד מותר לכחוב אך יעשה בלינעא ראש משכיר סי' כ"ה וכן
 מלמד אבל יכול ללמוד לתלמידים מאחר ששכיר הוא ומסועבד לאחרים
 שם וע' בדיני ת"ת דין ב' :

(כד) און אבל קי טיניאה פראגואה אין מאנו די אוטרום
 בקבלנות (גוטורי). אין סימאנה אי אין חול המועד נון פואידין אזיר
 מלאכה אפילו סיחיס אפואירה דיל תחום דילה סיבדאד. איסי איסטום
 פועלים קבלנים סון גוים סון מותרים די פראגואה אין שנת אי אין
 יום טוב קי אקאייסיירון אין לוס דיאס די איל אבלות. אי דוקא קי
 אגאן לה מלאכה אפואירה דיל תחום דילה סיבדאד. אי קי נון אייגה
 אוטרה סיבדאד קי איי אין אייאה גידייום בתוך די איל תחום די
 אקייאה קאזה (ש"ע שם) :

(כה) די איסטי דין סי אינביזה קי און אבל קי אינגואלו
 גוטורי די פראגואה אונאס קאזאס. אפילו קי ייאה אינפיסארון אה
 פראגואה די אנטיס די לוס דיאס די איל אבלות נון פואידין פראגואה
 אין לוס דיאס די איל אבלות. אי אין איסטס קוזה קאלי קי סי
 אקאצידין לוס סי' בעלי בתים אה נון דיסאר פראגואה אין לוס
 דיאס די איל אבלות בר מינן :

(כז) מה שנהגו דאונן מוכר חנותו בסקהורתו לאחד ממיודעיו
 והוא נושא ונותן לו כל ימי אבלו ואח"ך חוזר ומוכרו לבעלים הראשונים
 אין דעתי נוהג מהמקילין מ"מ אין למחות בידם ומוטב שיהיו שוגגין
 וכו' ושמעתי מגאוניס ורביס שאם היו שותפים ואחד מקרוביהם גוסס
 לוו לשלוה ע"י נאמני הקהלה שמצטל הסותפות ואינו רוצה להיות עוד
 שותף עמו ועי"ז התירו לזה הסותף לעסוק במשא ומתן כל ימי האבל
 והזהירו שלא יניע לאבל זה שום ריוח מהמו"מ של ימי האבל. ואם
 אח"כ נהגו בו טובת עין ומנליעו בהשבון אין בכך כלום. והוראה זו
 נכונה אין זה לא מקום איסור פרקמטיא ומלאכה שהרי מוכר שלו
 בשעה שעדיין הקרוב חי וגם אין בו חילול אבלות בפרהסיא כ"כ במה
 שזה הסותף עומד בחנותו בימי אבלו של זה. כי כ"ע יודעים שבחלקו
 הוא עוסק ואדעתא דנפשיה עביד ; התם סופר הי"ד סי' שכ"ד

קין קי סי לי מורייו אלגון מואירטו אין דיאה די שנת קי
 אקאייסיו אה סיר ערב פורים. סו חצר קי איסטס קון איל אין לה
 בוטיקה

הלכות אות מ' מלאכה אברות

בוטיקה פואידי צינדיר אין דיאז די פורים. (כיון דחבלות אינו חל
צפורים ודאי מותר למכור. כן הורה הל"מ הרב משחא דרבותא סוף
דיני פורים:

(כו) דוס חברים קי אקונטיסייו חבלות אה אונג די איוס צר
מינן. קאלי קי סירי לה בוטיקה. קי נון אגה איל חבר מלאכה אלה
קלארה. אינפירו אלה אינקוויירטה דיינטרו די סו קאזה פואידי איל
חבר די איל חבל אזיר מלאכה אפילו אין איל טראטו די לה חברה.
אי קי איל חבל אים אונצרי איסטימאדו אי לה חברה סי יאמה פור
סו נומצרי קי אפילו סי סו חבר ארה מלאכה אה לה אינקוויירטה
דיינטרו די סו קאזה יאה אים אצידו קי איי אה איל חבל פארטי
אין איסטה מלאכה. אלה אורה אים אסור אסו חבר די אזיר מלאכה
אפילו דיינטרו די קאזה, אי איי קין דיזי קי דיספואיס די טרים
דיאם יאה פואידי איל חבר אצרייר לה בוטיקה: (רס"ל ועיין לקמן
דין כ"ט. ש"ע שס)

(כז) איסטי דין קי דישימוס קי לוס חברים קאלי קי סירין
לה בוטיקה קואנדו איל און חבר איסטה חבל. איסטו אים דוקא
קואנדו איסטאן אסינטאדוס אין אונג בוטיקה. אינפירו סי קארה
חבר איסטה אסינטאדו אין סו בוטיקה. אה לה אורה דיספואיס די
טרים דיאם מויי ציין פואידי איל חבר אצרייר לה בוטיקה. אי אים-
טוס טרים דיאם קירי דיזיר דוס דיאם אי איל דיאז טריסירו דיס-
פואיס קי איסקאפה תפילה לואיגו פואידי איל חבר די איל חבל
אצרייר לה בוטיקה. אי אנסי אים ראוי די אזיר די נון אצרייר לה
בוטיקה אסטה איל טריסיר דיאז. אי כפי מואיסטרו מנהג קי אוחא-
מוס אה סיראר טודאס לאס בוטיקאס קואנדו איי מת מלוה אסיגון
אציזימוס אין דיניס די לויס דין ב', סי טופס קי נון סי באלדה איל
חבר די מלאכה אאלצו און דיאז סולו. אי מואיסטרו מנהג אים די
אצרייר איל ניגוסייו דינפואיס די טרים דיאם אפילו סי איסטאן לוס
חברים אין אונג בוטיקה: (וכ"כ במלצת משק אוח ד' סכך נהגו כל
מ"ל ע"פי רס"ל להקל):

(כח) וידיע להוי לך קורא נעים שאע"ג שלעיל דין ב' כתבתי
שהרב שו"ג מפקפק בג' ימים אי אמרינן מקלת היום ככולו או לא
הכא ודאי מודה דאמרינן. משום דהתם מיירי באבל עלמו שרונה
לעשות מלאכה אחר שלשה ימים. אכל הכא דמיירי צקותף גס הוא
מודה כאשר יראה הרוחה ודוק. ועיין במור"ס סי' סל"ג ובמלצת
משק

הלכות אות מ' מלאכה אבלות סב

משה קס. ונצארות המים ס"סי כ"ח כתב בפשיטות דאמרינן מקלת היום ככולו:

(כט) כתב הרב שו"ג קס מחודש ל"ו וז"ל הא דנועלים חנותם דוקא כששניהם יושבים בחנות אחד. אבל אם כל אחד יושב בחנותו מותר להאחר לפתוח חנותו אע"פ שהמזמון משותף. הרב המצי"ט ח"א סי' ר"ס. אבל מהראנ"ח ח"ב סי' ל"ג אוסר גם כזה. וכתב הכנ"הג דבא מעשה לידו כזה והורה לאחר שלשה ימים דמותר לאחר לפתוח חנותו כיון דלרש"ל אפילו ביושבים בחנות אחד מותר. וכל שכן אם הוא מתעסק דלמצי"ט מותר אפילו תוך ג' והרב דבר משה ח"א ב"ד סי' ע"ז כתב שהרב אביו כמה פעמים הורה הלכה למעשה להתיר אפילו מיום ראשון כהמצי"ט אף מהראנ"ח אוסר דהלכה כדברי המיקל באבל. הביא דבריו הרב קמה קולת דף קס"ז ע"ג. והרב צית עובד בדף רמ"א אחר שכתב כל זה צקוף דבריו כתב. ולי איש לעיר נראה עיקר למעשה כהוראת הסכנ"הג להתיר אחר ג' ימים ולא קודם עכ"ד. ודברים כאלו וכדומה תלויים ביד המורה אשר יורה כפי שכלו וידיעתו להיכן מן הלדדים תהיה נוטה דעתו:

(ל) אפילו אם התנו מתחלה הסוחפות שאם יקראנו חסון ואבל שיטול חברו ריוח הוזה שבוע לצדו והאבל יקה לשבוע אחר. חסור. מהראנ"ח קס. והביאו הסכנ"הג וכתב ויש להסתפק אם מוחל האבל חלקו לחברו מכל וכל אם מותר ע"כ. והרב צית עובד קס כתב וז"ל ולי איש לעיר הדבר פשוט דגם כזה אוסר מהראנ"ח שהרי כתב הטעם לאסור משום מראית העין דלאו כ"ע ידעי שהתנו מתחלה. וכיון שכן הוא הדין והוא הטעם לאסור גם בהתנו ומהל האבל חלקו לחברו מכל וכל דלאו כולי עלמא ידעי בהנאו ומחילתו. ועיין לקמן דין ל"ד סמך לדבריו. ועיין לעיל דין כ"ה:

(לא) מתעסק, קירי דיזיר קי ראובן לידייו משל 10 מיל גרו' זה שמעון קי טראטי אי באראטי או לוקי גאנאן סי איספארטיראן אי לי אקונטיסייו אבלות זה ראובן איל פאטרון דילה מונידה. שמעון קו חבר איס אסור די אצרייר לה בוטיקה לוס 3 דיאס פרימירוס. (רש"ל בת"ס סי' ס"ו. אבל הרב המציט סי' ר"ס מתיר. והמעייין יבחר לו. ויוזן במילת מתעסק אע"פ שהמזמון של שניהם כמ"ס הרמב"ם פרק ז' מהלכות שלוחין הרב המציט קס.) אי לוס 3 דיאס סי קונטאן אסיגון דישימוס אריב"ה דין כ"ז:

(לב) סי אינטיינדי די אקי קי דוקא קואנדו איסטה אבל ראובן

הלכות אות מ' מלאכה אבלות

רחובן קי אים איל פאטרון דילא מונידה . אים אקור שמעון די טרא-
טאר פור ראזון קי טודוס יאה סאצין קי אים לה מונידה די ראובן
קי איסטא חבל . אינפירו סי איל מהעסק קי אים שמעון איסטא
חבל . פאריסי קי ראובן קי אים סו מונידה מויי ציין פואידי טראטאר
אפילו לוס 3 דיאס פרימירוס . קואנדו אים לה מונידה די ראובן
סולו . (וא תסיבני ממ"ס בדין ל' דמכר הנ"ה הוסר משום מראית עין .
דלא דמי דהתם אסר משום דלאו כ"ע ידעי התנאי שכהנו חבל כאן
כ"ע ידעי דהמון של ראובן וליכא משום מראית עין כנל"עד והמעין
יבחר ומ"ס בדין כ"ה מסייע לי) :

(ג) ראובן אי שמעון קי סון חברים אינגונוטו . אינפירו ראובן
טייני אוטרה בוטיקה די סו מונידה . אי קואנדו איסטא בטלן צייני
אי סי אסינטא אין לה בוטיקה די שמעון . אי אקונטיסיו קי שמעון
איסטא חבל . ראובן נון אים חייב די סיראר סו בוטיקה . (גו"ר
קמח סולת דף קס"ז ע"ד) :

(ד) ראובן קי אים אראפאדור אי ריסיציוו אה שמעון אין סו
בוטיקה קי אראפי קון סוס כלים די ראובן . אי איזירון תנאי קי די
טודו לוקי גאנארה שמעון סי איספארטיראן פור לה קירה די לה
בוטיקה אי לוס כלים . אילי אקונטיסיוו אבלות אה ראובן . אים אסור
אה שמעון די אראפאר אין לה בוטיקה די ראובן אי קון לוס כלים
די ראובן . אי אפילו סי לי אינפריזינטארה ראובן סו סכר נון פואידי
(הר"ב סי' ק"פ הכיח דבריו הרב סו"ג סס וברב ק"ס סס . ומכאן
ראיה למ"ס הרב ב"ע לעיל דין ל' :

(ה) דוס אירמאנוס קי סון חברים אין לה בוטיקה אי אין
לאס קאזאס אי מוראן אינגונוטו גאסטאן די אינמידייו . אי אקונ-
טיסיוו אבלות אה אונז די אייוס . אי סירארון לה בוטיקה אסיגון
אים איל דין (מירה אריצה דין כ"ו) . נון פואידי איל אוטרו אירמאנו
מירקאר מירקאנסיאה אלה אינקוציירטה אי טראיירלה דיינטרו די סו
קאזה . קי סיינדו מוראן טודוס דוס אירמאנוס אינגונוטו אים קומו
לה קאזה די איל חבל קי אים אסור : (נס זה בסו"ג וק"ס מכר"ב
סי' קפ"ב)

(ו) ראובן קי אים קאלאב אי אים קומו סכיר יוס אה איל
פאטרון די לה בוטיקה אי לה קארני . אי סי לי מורייו אל קאלאב
אלגון מואירטו אין יוס טוב פרימירו די פסח נון פואידי ראובן אזיר
סו אופיסיוו אין חול המועד . (הרב"ד סי' קל"ד ק"ס סס) . אינפירו
סי

הרכות אות מ' מלאכה אבלות סג

סי איסטי שכיר קאלאז אים עני קי נון טייני לוקי קומיר . אה לה
אורה אים מותר די אזיר מלאכה . חי מירה אין דין ל"ז:

(לז) מי שיהי מוסקר לאחרים לדרוך ענבים ואירע לו אבל
בחו"מ . העלה הרב בארות המים סי' א"ך דמותר לעסוק מלאכתו .
והטעם דחו"מ אסור לנהוג בו אבלות בפרהסיא . ונידון זה מיחזי
כפרהסיא . אלא דלא מלאו לבו עד יסכימו עמו בעלי הוראה . אבל
אם השכיר הוא עני התיר בסופי . ז"ל ח"א ערך מ' . ועיין בעיקרי
הד"ט ח"א סי' כ"ו שעסקה ה"למ וכתיר לעשות מלאכה למי שמת לו אביו
בליל יו"ט ח' של חג:

(לה) קין קי סי פואי די סו סיבדאד אה אוטרכ סיבדאד . חי
סי לי מורייו אלגון מואירטו אין סו סיבדאד חי איל נון לו סאצי .
סי טייני אלגון חבר אין סו סיבדאד מויי ביין פואידי אצרייר לה
בוטיקה סיינדו קי איינדה נון לי אפודזו איל אבלות סוצרי סו חבר .
(דבר משק הי"ד סי' ע"א וכן עשו מעסקה הרב מוהר"י קוצו ומוהר"ש
אמאריליו . סו"ג סס מ' ל"ז) . סי טייני מוסו טאנביין פואידי אצרייר
לה בוטיקה טודו טיינפו קי נון סאצי סו אמו די איל אבלות . (ז"ל
ח"א ערך מ') . אנסי איל איזו פואידי אצרייר לה בוטיקה אין איל
אבלות די סו פאדרי קי נון איסטא אין לה סיבדאד : (ז"ל ח"ג
דף ס' ע"ג)

(לט) סי מאנדארון שליה אונדי איסטיאבל אדארלי אה סאציר
קי סי לי מורייו סו מואירטו . חזקה אים קי איל שליה אזי סו שליחות
חי דיספואים קי פאסקה איל שיעור די טיינפו קי אקאנטידיאמוס קי
איל שליה ייאה סי לו דיסו אל אבל פור סו מואירטו לואיגו קאלי קי
סירי איל חבר די אקי לה בוטיקה סיינדו קי ייאה לי פוזו איל אבלות
סוצרי סו חבר : (סו"ג)

(מ) סי נון מאנדארון שליה אה דיזירסילו . סאלצו אינציארון
קארטה פארה דארסילו אסאציר . אים מותר אל חבר די אצרייר לה
בוטיקה . פורקי דיגו קיסאס סי פידרייו לה קארטה חי נון לו סאצי
סו חבר קי אים אבל : (סו"ג סס)

(מא) חון אבל קי טייני חון איזו גראנדי די 13 אייווס חי
אריצה חי נון איסטא קאזאדו חי איסטא סוצרי מיזא די סו פאדרי
סי אפארטארה די לה מיזא די סו פאדרי לוס סייטי דיאס די איל
אבלות די סו פאדרי חי קומירה די לו סוייו . חי די איסטי מודו
פואידי

הלכות אות מ' מלאכה אבלות

פואידי חזיר מלאכה איל חיזו. (דכיון דחינו נסמך על סולחן חזיו
הרי מעסה ידיו שלו לכולי עלמא. וכדלעיל דין ז'. נחמן סמואל
סימן ל"ד):

(מב) קומו איל חבל נון פואידי איל חזיר מלאכה. חנסי
נון פואידי דחר זה קירה סוס זהמות או סוס מוליטוס אין דיאס די
איל אבלות: (ק"ס דקס"ז)

(מג) חון חבל פרוצי קי טייני כלים קי נון סון קוניסידום
קי סון די איל חבל אים מותר זה אוטרום פארה דארלוס זה קירה
סין קי לו סיפה איל חבל. (וחין לך משיב אבדה גדול מזה מאחר
שאין מכירין אותם): סס

(מד) חון חבל קי אים פאנאדירו אי איל רוב די לה סיבדאד
קוזין פאן סירקה איל קון סו פאגה דיספואים די 3 דיאס פואידי
מיטיר אוטרו אין סו לוגאר. מה אך בהנחי קי איל ריוח די לה
קוזידורה קי סייאח פארה לה פריסונה קי אמירינו אין סו לוגאר.
אינפירו. איל חבל נון פואידי טומאר קי סאלבו לאס פר' דילוס לינייום
אי לה קירה די איל אורנו לוקי לי טוקה פור אקיום דיאס טאן
סולאמינטי (ז'ל ח"ה ערך מלאכה):

(מה) באריר לה קאזה אי אינפאגואר באזום אי איספאנדיר לאס
קאמאס. נון סי ייאמה מלאכה אי לאס פואידי חזיר איל חבל
(ס"ע סס):

(מו) מוזיר קי איסטא חבלה אים מותרת די קוזיר אי די קו-
זינאר אין לוס דיאס די סו אבלות טודו לוקי סי לי אזי דימיניסטיר
פארה אייה. אינפירו לוקי נון סי לי אזי דימיניסטיר פארה אייה
אי פארה לוס די סו קאזה אים אקור. (ס"ע סס) אי מירה אין
דין מ"ח:

כתב הר"ב ס' ק"פ וז"ל לולי שהמנהג פשוט שאשת האבל
אסורה במלאכה הנה קרוצ לומר שאינה אסורה כיון דלא הזכירו אשה
סוס אחד מהפוסקים וע"ס שהביא רח"ה ג"כ שהיא מותרת אלא
שלבסוף כ' אשה שהלך בעלה הוץ לעיר ומת לו מת כאן בעיר אמר מורי
הרב שאשתו אסורה במלאכה אע"פ שבעלה שם עוסק במלאכה והיא
אינה אסורה אלא מחמת בעלה ואם יבא בעלה חוץ ל' ומחבטל שבעה
ימים ממלאכה כדינו גם אשתו חוזרת ליבטל ממלאכה עמו באותם הז'
אחרונים עכ"ד ובאמת שהיא חומרא יתירא כמס"ל דין ל"ח:

(מז)

(מז) מוזיר מסרתח אין לה קאזה דיל בעל הבית חי לי חקונ-
טיסייו חבלות. אים מותרת די קוזיר חי די קוזינאר חי די חזיר
לום דימיניסטירים די לה קאזה. טאנטו קי סיירצי דיכאלדיס טאנטו
קון פאנה (ש"ע סס):

(מח) סוצרי איסטו איסקריצייו חיל רב זרע חמת ח"ב סי' ק"ן
קי לה מוזיר אים מותר די קוזיר חי די קוזינאר אין לום דיאס די
חיל חבלות אפילו קי נו אים פור דימיניסטיר די סו קאזה. סאלצו
פור דימיניסטיר די אוטרוס. דיסיירטו קי אים חקורה די קוזיר חי
די קוזינאר אין לום דיאס די סו חבלות פור דימיניסטיר די דיספואיס
די לום דיאס די חיל חבלות. חי כל סכן לה מסרתח קי אים מותר
אה אייה די קוזינאר אין לום דיאס די סו חבלות אפילו פור דימי-
ניסטיר די אוטרוס מה דיסיירטו קי נון קוזיני פור דימיניסטיר די
דיספואיס די לום דיאס די סו חבלות:

(מט) שמש די חיל קהל קי איסטח חבל ז"מ. אים מותר די
חזיר טודוס לום דימיניסטירים די חיל קהל (שו"ת תודת שלמים למחר"י
בחאן סי' ז' ודחה דברי הט"ז וכן דעתו של הרב ז"ח ח"ב ססי' ק"ן):

(נ) סוחט פראטיקו קי לי חקונטיסייו אה חיל חבלות ז"מ.
דיגוייחרה אוטרו אפילו קינון אים פראטיקו קומו חיל. אינפירו סי
נון איי אוטרו סוחט אין לה סיצדחד. חלה אורה דיינטרו די סו
קאזה פואידי דיגוייחר אפילו פארה אוטרוס. חי פור דימיניסטיר די
שבת חי יוס טוב אים מותר די סאליר טאנציין אפואירה די סו
קאזה. (פאח היס מאייו בליקוטיו אות א' סי' ל"ה) חי חנסי איסקרי-
צייו חיל רב סו"ג סי' ספ"ד מחודש ג' סוחט חי בודק קי נון איי
אוטרו אין לה סיצדחד מויי ציין פואידי דיגוייחר חי באדקאר
פארה לה קהילה. דאין לך לריכין לו גדול מזה וכו' ע"ס. וכ"כ
במלכת מסה אות ז' ע"ס. וכ"כ בז"ל ח"ג דף ס' דשרי אפי' בחוך ג'
ימים ע"ס. וכ"כ בח"ל אברהם סי' כ"ה):

(נא) חון סאקאדור די סאנגרי קי איסטח חבל. אים מותר אה
חיל פור סאקאר סאנגרי (בח"הט צסס חגודה):

(נב) חון מידיקו קי איסטח חבל ז"מ. אים מותר אה חיל
פארה מיליזינאר אין לוגאר די חקס סכנה. אפילו קי איי אוטרו
מידיקו אין לה סיצדחד. קי נון די טודו אומצרי מיירסי חיל צן אדם
פור סיאיר מיליזינאדו. חי כל סכן קי חיל רוב די לה מלאכה דילה
רפואה

הלכות אות מ' מלאכה אבלות

רפואה נון אים קאלצו דיזיר לאס דרוגאס הי איסקריציר . הי פואירי סיר קי אפילו פאנג אים מותר די דארלי אה איל . (דאסיה דמגן מנגן שויא) . מה דיסיירטו איל מיריקו מיזמו אפיזגי סוצרי סי מיזמו הי נון טומי פאנג אין לוס דיאס די סו אבלות . (סכות יעקב ה"א סימן פ"ו) :

(נג) און אכל קי אזי מלאכה אין לוס דיאס די איל אבלות לו מיטין אין נידוי אה איל . (בא"ה ט משס כל זו סוף הסימן) :

(נד) קין קי לי צינו אה איל שמועה רחוקה קי אים איל דין קי קאלי קי גואדרי אונג אורה די אבלות קאלי טאנדיין קי סירי לה צוטיקה אין אקייאה אורה מירה אין דיניס די ש"ר דין ז' :

מילה

דינים די מילה קון אנינות או קון אבלות

(א) אבי הבן קי איסטא אונגן . מירה סו דין אין דין די אונג דין י"ט :

סנדק קי איסטא אונגן . מירה סו דין אין דין די אונג דין ז"ה ול"ז : הי סנדק קי איסטא אכל . מירה סו דין אין דין די סנדק דין ד' :

מוהל קי איסטא אונגן . מירה סו דין אין דין די אונג דין ז"ה ול"ט .

(ב) מוזיר קי איסטא אין איל אניו די סו פאדרי או די סו מאדרי אים מותר די טאנייר טאניירים . מירה סו דין אין דין די סמחה דין ג' . הי כפי די לאס פאלאצראס קי איסקריציו מוכר"י אזולאי (בספר הייס שאל סי' כ"א) סי אינטיינדי קי דוקא קואנדו לה מוזיר איסטא אין איל אניו די סו פאדרי הי איל מארידו קירי טראייר טאניירים מויי ציין שואידי טאנייר . אינפירו סי איל אבי הבן איסטא אין איל אניו די סו פאדרי או די סו מאדרי פאריס . קי נון צה ציין די טאנייר טאניירים (כמו שאבאר לקמן דין ג') :

(ג) ושרי לך קורא נעים תורף דבריו אבי הבן שרונג להביא כלי זמר ציוס המילא כמנהג והיולדת היא בתוך שנה אביה הי שרי או

הלכות אות מ' מילה אבלות סה

או לא. והסיב כיון דאזי הבן אינו הייב בזה וסוף שליט להביא בני זמר ציוס שמחתו וברי התורה פטרה את האשה מכבוד אב ואם הן בעודנו הי משום דרשות בעלה עליה וכו' א"כ דוק מינה סוף כמ"ש וסוף"תע כנלע"ד ואתה תבחר ולא חני:

(ד) אזי הבן בתוך די לוס שבעה לס נוגי די לה שמירה נון פואידין איר מונגה גינטי. אי כפי מנהגנו נון פואידין איר לה חברה די קברים כנהוג. סאלצו חון מנין פארה מילדאר איל זוהר. אי אין איל דיאה די לה מילה נון פואידין דיזיר פור איל מוארטו לדוק דיין. סאלצו אראן לה מלוה דילה מילה אסיגון איל מנהג די סיינפרי אי איל אזי הבן סי פואידי ציטיר פאנייוס די שבת אי קאלסאר סאפאטוס אי פואידי אינטראר אלה פעודה קי סיינדו קי לה פעודה אים אין סו קאזה מויי ביין פואידי אינטראר אפילו בתוך די לוס שבעה (אסוגון איסקריציו מור"ס סי' סל"א). אי איל הזן קאנטארה כפי איל מנהג. אי טאנציין סי פואידי אסינטאר אין איל באנקו. אינפירו אראפאר ודאי קי נון סי פואידי (זרע אמת ח"ב סי קנ"ח וכ"כ הרב סו"ג סי' סל"ג מחודש י"א סכן הורה זקן מברס"א ז"ל) מירה אין דינים די גלוח דין כ"ח אי אין דינים די סנדק דין ד' אי ציראם קי אפילו איל מוהל אי איל סנדק סי פואידין ציטיר ציטידוס די שבת (משום דג' נקראו בעלי ברית ע"ש):

(ה) אזי הבן או סנדק או מוהל קי איסטאן בתוך די לוס 30 דיאם די איל אבלות מירה סו דין אין דינים די גלוח דין כ"ח. אי סי אים לה מילה אין איל דיאה די 29 מירה טאנציין סו דין אחי אין דין טו"ב קי סי פואידי אראפאר:

(ו) חונה פריסונה קי טיניאה חון איזו די אזירלי מילה סין סו טיינפו. אי סי לי מורייו אהיל סו מאדרי אין איל דיאה קי סי סאנו. אינטיראראן אסו מאדרי אינפרימירו הי דיספואים לואיגו לו סירקונסיראן. (ס"ז דף קפ"ז ע"א ב"ד י"ד סי' קפ"ד). אי אנסקי קריאטורה קי אין לה נוגי די 8 סי מורייו סו מאדרי. אינטיראראן אסו מאדרי אי דינפואים אראן לה מילה. (בית יאודה ח"ב סי' נ"ז). וכ"כ הז"ח ח"ב סי' קמ"ה) אי מירה אין דיני חונן דין ל"ח וט"ל:

(ז) מוהל קי איסטא אכל פואידי סאליר די סו קאזה דינפואים די טרים דיאם פארה אזיר לה מילה אפילו אין לוגאר קי אים מנהג קי נון סאלין לוס אכלים סאלצו אין שבת. אי אפילו סי איי אוטרו מוהל. אינפירו סי נון איי אוטרו מוהל פואידי סאליר אפילו אין איל דיאה

דיחה פרימירו דיל אבלות. אי אין לוגאר קי חוזאן לוס אבלים אה סאליר אין לונים אי גואיציס אל קהל, פואידי סאליר אין איל דיחה פרימירו אפילו קי איי אוטרו מוהל. (כנ"הג בסו"ת בעי חיי סי' רמ"ח וכמור"ס שלפנינו נפל טעות. וז"ל ויש מקילין תוך ג' אפילו אם יש מוהל אחר בעיר. עיין עיקרי הד"ט סי' ל"ו אות ח'. ועיין בבא"הט ס"סי סל"ג):

(ח) מוהל קי איסטא אבל סי פואידי אדוואר לאס חונייהס אי קורטארלאס פור דימיניסטיר די לה מילה. (מור"ס סי' סל"ג ועיין בעיקרי הד"ט סי' ל"ו. וצבאר הגולה כתב דנפל ט"ס בדברי מור"ס) אינפירו אראפארסי אים אסור אי איסטיוסו דין אים קי איל אבי הבן טאנביין נון סי פואידי אראפאר אסינון אביזימוס אריצה דין ד'. אי נון סולו בתוך די לוס שבעה אים קינון סי פואידי אראפאר. סאלצו אפילו בתוך די לוס 30 דיאס נון סי פואידי אראפאר. אי מירה אין דינים די גלוח דין כ"ח:

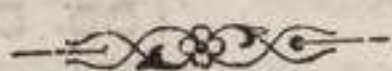
(ט) מוזיר קי איסטא בתוך די לוס שבעה נון פואידי סאליר פארה סאקאר לה קריאטורה קי לי אגאן מילה סיינדו קי נון איי אין איסטו מלוה. אינפירו סי אים לה מילה אין סו קאזה פואידי סיר קי אים מותרת די סאקאר אל איזו אי דארסילו אל סנדק: (כנ"הג סס ובעי חיי סי' רמ"ב)

(י) קריאטורה או מוציטו קי לו אינטירארון סין אזירלי מילה לו דיסטירארון אי לי אראן לה מילה. (עיקרי הד"ט ח"ב סי' ל"ה אות כ"ט). אי קואנדו אזין מילה אה לאס קריאטוראס אי אה לוס מוציטוס לים מיטין איל נומברי צללאל (כך מנהגנו בשארתי. וברב נודע ציהודה מהדורא תנינא בהי"ד סי' קס"ד כתב דאם הוא חקף סמוך לקבורתו דודאי עדיין לא נתנוול יש לפתוח הקבר למולו. אבל אם הוא איזה ימים אחר מותו אין לפתוח הקבר שלא לראות צנוולו):

(יא) אבי הבן קי איסטא בתוך די לוס שבעה סי פואידי סוציר אה ספר תורה אין דיחה די שבת מירה אין דינים די ס"ת דין ד'. ועיין להרב פרי האדמה צה"ג וצח"ד סי' ל"ח דכתב דבע"הק המנהג לקרוח האבל אבי הבן צס"ק שחל המילה צו ואפי' אינו יום המילה בשבת רק תוך ח' ימי המילה וכמ"ס הפר"ח צליקוטיו לי"ד במים חיים שלו. עיקרי הד"ט סי' ל"ו אות י"ט:

(יב) מוהל דיספואים קי איסקאפא לה ברכה די כורת הצרית גוסטארה די איל צינו (כדי שלא יפסיק ולא יכנס צסוג צ"ל דלמאן דס"ל

דס"ל דבקשה רחמים הוי הפסק. אם לא יטעום תכף אפשר לזריך לחזור ולברך ולמפרע ז"א היתה לבטלה. ואם לא בירך הרי נהנה בל"ב וכך פשטה הוראה זו באיזמיר בין המובילים: אות - היא לעולם סי' פ"ד עס"ב:

אות נון. נשואין.

דינים פארה איל אבל אין איסור די טומאר מוז'ר

(א) אונז קי איסטא חבל אים אקור די טומאר מוז'ר טודום לום 30 דיאס אפילו סין סעודה. אינפירו דיספואים די לום 30 דיאס אים מותר אי אפילו קי אים חבלות די פאדרי אי מאדרי אי אפילו אזיר סעודה מויי ציין פואידי (ש"ע סי' קל"ב) מירא אין דינים די שמועה רחוקה דין ב':

(ב) איסקריצ'יו מור"ס שס. איי קין דיזי קי אפילו איספו-זארסי אים אקור טודום 30 דיאס (ומיכו לקשר עלמו בשדוכין בלא אירוכין ודאי שרי אפי' ביום המיתה ז"ח ש"ך): אי מירא אין דין ה':

(ג) קין קי סי מורייו סו מוז'ר ז"מ אי נון אפירמו אחינדה לה מלוא די פריה ורביה, קירי דיזיר קי נון טייני איזו אי איזה או קי ייאה טונו אי סי לי מוריירון איסטו סי ייאמא קי נון אפירמו מלות פריה ורביה (סו"ג שס מחודש יוד). או קי טייני איזום ג'יקום אי נון טייני קין קיסי לום מירי או קי נון טייני קין קי לו סיירדע אים מותר די איספוזארסי לואיגו אפילו ביום המיתה. אי פואידי טראיירלה אין סו קאזה דיספואים די לום שבעה. אינפירו נון פואידי קאזאר קון אייה אסטא דינפואים די 30 דיאס. אי סי נון אפירמו לה מלוא די פריה ורביה אים מותר די קאזאר קון אייה דינפואים די לום שבעה (ש"ע שס). אי מירא אין דין ה':

(ד) כתב הרב סו"ג שס מחודש ט'. מכאן קשה למאן דאסר ליסא אסא בימי העומר אף למי שלא קיים פ"ו ואין לו מי שישמשנו דלא עדיף מנהג בעלמא וחבלות יסנה מאבלות חדשה ודינא דגמרא בבלי וירושלמי דשרו עכ"ד. וכפי מה שכתב הרב זרע אמת ה"א

סי'

הלכות אבות נ' נשואין אבלות

סי' ס"ה דלאו משום אבלות נגעו בה אלא משום דלא מסמנא מלתא וכו' נראה דלא קסה מידי:

(ה) אפילו אין אבלות די פחדרי אי מאדרי אים מותר די טומאר מוזיר אי קאזאר קון אייה דיספואים די לום שנעה סי נון אפירמו פריה ורביה; (מור"ם סס)

(ו) קואל קיר נד קי אוביירי די לום קי דישימוס אריצה דין ג' איי די אליצייאנאר. אי מויי ביין פואידי טומאר מוזיר לואיגו דיספואים די 30 דיאס (ומה גם בזמן הזה שהפרוץ מרובה בכל יום וכדי לשומרו מן החטא טוב שלא לאחר. שבות יעקב ה"ב סי' ק'). ודין גרמא שהשמטתי דין ג' רגלים לב"ב ובעל נפש יחוש לענמו. ועי' בדיני חתן דין ה';

(ז) אין איסטי דין לום סינייו' בעלי בתים איסטאן מויי מונגו ייראדום. קי קואנדו סי לים מואירי לה מוזיר בר מינן לים פאריסי קי אים איסור גמור די קאזארסין אסטה קי נון פאסה איל אנויו אינטירו. אי סי אלגונו סי קאזה לואיגו אסיגון פאסארון לום 30 דיאס לים פאריסי קי יאה איזו און איסור מויי גראנדי. אנסי קי סיפאן קי נון אים איסור סאלצו זכות. נון אים עברה סאצו מלוה. סיינדו איסקאפה די מונגאס עברות כידוע. קי אנסי לה פריסונה קי טימי די איל סי"ת אי קירי איסקאפאר די פיקאדום פריקורי קון טודה סו פרימורה די קאזארסי אונה אורה אנטיס. סי טופה אה טומאר בתולה הנה מה טוב. אי סי נון קי טומי אלמנה וספ"י:

מי שמתה אשתו קודם ר"ה כמו י"ב ימים והפסיק אבלותו מגזירת ל' אי אמרינן דהרגל מפסיק לכל מילי אפילו לישא אשה בערב סוכות ופסק שאין הרגל מפסיק לענין זה אלא לריך ל' יום: בארות המים צ"ד סי' כ"ח:

(ח) איל מנהג די שאלוניקי אים קין קי סי מורייו סו מוזיר אי טייני אירמאנאס. נון אינטיראן אה לה מוזיר אסטה קי נון דה קדושין אה לה אוטרדה אירמאנה. (וכן מנהגנו נמי. וזה כמ"ס מרן דמותר לקדש ביום המיתה ודלא כמ"ס מור"ם לעיל דין ב'. וכ"כ בלפיחית בדבש סי' ע"ג דמנהגן של ישראל תורה היא ואפילו יתאחר הקבורה בסיבת זה מותר:

(ט) מוזיר קי סי מורייו סו מארידו בר מינן. אים אסור די קאזארסי לואיגו דיספואים די 30 דיאס. פאלצו קאלי קי איספירי טרים

טרים מיזים פור ספק די פרינייז . אינפירו לוקי חוזאן לאס מוזיריס
 אה איספיראר חיל אנייו אינטירו נון איי רחזון חלס קוזה . סיינדו
 לה מוזיר ייחא סי חולצידה לואינו לה איסקטאד די סו מארידו (וככל
 דהו ניחא לה . ס"ך סס) :

(י) קאזאר קון אלמנה אין נוני די שנת לה זיחא פרימירה
 איי אין איסטה קוזה סכנה די מוזירטי ז"ע . פור איסטו לו דיגו
 קי סי אקאצידין טודוס סיינדו איס קוזה די סכנה : (מג"א זא"ח
 סי' של"ט משס מוזירי"ל וכ"כ מור"ס זי"ד סי' קל"ז וקסל"ה דף נ' :

**נוסה התרה לנושא אלמנה שיאמר בעלה
 קודם הנשואין בפני עשרה או בפני שלשה**

הנני עומד לפני הקצה"ו ולפני ז"ד העליון והתחתון ולפניכם
 ז"ד (או מ"ור) . ידוע ומפורסם כי כל איש מניה באשתו בזיחא
 ראקונה רוחא . ואותו הרוח נשאר בגוף האשה להיות זנין אב לכל
 הבנים הנולדים ממנה . והנני עתה רולה וחפץ לקחת האשה הזאת
 (פז"פ) לי לאשה וירא אנכי לנפשי שלא יזיקני או יקטרג עמי ההוא
 רוחא שהניח (פז"פ) . והקצה"ה אינו חפץ בהשחתת עולם ואינו חפץ
 לדחות נפש מפני נפש כי אלהים חיים הוא מלך חפץ בחיים ואינו
 חפץ להעניש לאדם בסבת חברו כי כל שהצרו נענש על ידו אין
 מכניסין אותו במחילתו של הקצה"ה כי הוא אל רחום וחנון ארך אפים
 ומרבה להיטיב כי חפץ הסד הוא . לכן אני שואל ומבקש מן הקצה"ו
 ומז"ד של מעלה ומז"ד של מטה ומתורחנו הקדושה וממעלתכם שתלרפו
 עמכם להקצה"ו וז"ד של מעלה וז"ד של מטה ותסכימו ותגזרו על
 ההוא רוחא שהניח (פז"פ) בגוף האשה הזאת (פז"פ) שישחלק וילא
 מגוף האשה הזאת (פז"פ) וילך ויתחבר עם רוחו ונפשו ונשמתו במקום
 הראוי להם ולא יהיה עוד לפז"פ שום רשות ושליטה על האשה הזאת
 (פז"פ) וישלק כל רשותו ושליטתו ממנה ולא יהיה עוד זה שום רשות
 ושליטה כלל בשום דבר ואופן שבעולם וגם בכלל הגזירה שלא יקטרג
 עמי ולא יזיקני בשום נזק שבעולם לא בגופי ולא בנפשי רוחי ונשמתי
 ולא בממוני ולא בזני ולא יהיה לו עוד עמי דין ודברים לא בעו"ה
 ולא בעו"כב ולא יגיע לי בסבתו שום נזק ועונש שבעולם בשום דבר
 ואופן ובסכר זו אני מתנדב מתנת ידי ללדקה למנוחה נר"ון :

ויתן

(ויתן נדקה בעד נר"ו ובעד הכוח רוחא שניה באשתו ולהעלותו
ולחצרו עם נר"ו)

ויענו השומעים

בלידוף קנה"ו וברשות ז"ד של מעלה וברשות ז"ד של מטה
וברשות תורתנו הקדושה וברשות סנהדרי גדולה וברשות סנהדרי קטנה
כרי אנהנו גוזרים ככה תורתנו הקדושה על אותו הרוח שניה (פז"פ)
בגוף האשה הזאת (פז"פ) שישתלק וילא מנופה וילך ויתחבר עם נר"ו
למקום הראוי להם וישלק מן האשה הזאת (פז"פ) כל מין רעות ושליטה
שיש לו עליה ולא ישאר עוד לפז"ב שום שליטה ורעות על (פז"פ) כלל
בסוס נד ואופן שבעולם וגם בכלל הגזירה הוא על אותו הרוח של
(פז"ב) ועל נר"ו שלא יהיה להם כח ורעות להזיק לפז"פ הצעל המקדש
בסוס נזק שבעולם לא בגופו ולא בנר"ו ולא בממונו ולא בבניו ולא
בכל אשר לו ולא יגיע לפז"פ בסבת אותו הרוח של (פז"פ) שום נזק
והפקד ושום עונש בסוס נד שבעולם ולא יהיה עמו דין ודברים לא
בעו"הז ולא בעולם הבא:

(ע"כ מלחתי כתוב מכ"י . ועיין בספר הייס ושלום ממוהר"ח
פאלאג'י נר"ו בס"י י"ג דיש כמה היתרים לישא אלמנה ובפרט כשהוא
לאחר י"ב חדש שאין שום סכנה כלל . ומ"ש הסבא בפר' משפטים דף
ק"ב ע"א דיש סכנה הוא דוקא בתוך י"ב חדש . וכן עשה מעשה רב
ואסף איש טהור לכמה רבנים שנסאו אלמנה ע"ש . גם כתב דטוב
לומר מזמור יענך י"ב פעמים:

נדה

דינים אי אקאב' דאמיינטום איד אומברי קואנדרו איסטה
סו מוז'יר נדה

אנשים די איסקריצ'יר לוס דינים די נדה איסקריצ'ירימום
אלגונום אקאצ'ידאמייטום קי קאלי אקאצ'ידאר אין דיאם
קי סו מוז'יר איסטה נדה:

(1) איס קי נו פואידין דאר ני טומאר די מאנו אה מאנו .
איל סימן אים נידה . קירי דיזיר ני - דה ני טומה . (ש"ע י"ד סימן
קל"ה

קל"ה) : 2) נון סי פואידין ארונגאר די מאנו אה מאנו. (מורס סס וע' בז"ל ח"ג דל"א ע"ד) : 3) נון פואידין אזיר טהוק חי קלות ראס. (ס"ע סס) : 4) סי אקאצ'ידין די נון אצלאר מונגו סאלצו לוקי אים סכרה דוקא חיל סימן אים 'נאלמתי' דומיה 'כחשתי ראסי תיבות נדה. (ר"ח דר"מז) : 5) סי אקאצ'ידין די נון קומיר די חון פלאטו סאלצו קאדה חונו קומירא אפארטי. חי סי נון ני פואידי סיר די קומיר אפארטי או מינוס סי אקאצ'ידין דינון מיטיר טודוס דוס לאס מאנוס אינגונטו אין חיל פלאטו. (סו"ג וכן מנהגנו בטורקייאה) : 9) סי אקאצ'ידי די נון קומיר דילא קומידה קי לי ריטטו די אייה. אנסי נון ביצ'יר די חיל צ'אזו קי ביצ'יו אייה. (מורס ומרן). אנסי סי אקא-צ'ידי די נון ביצ'יר חגואה די חיל טאס קי ביצ'יו אייה. אינפירו לה מוז'יר אים מותר די ביצ'יר די חיל צ'אזו די סו מארידו. (מורס) : 7) סי אקאצ'ידי די נון אסינטארסי אין לה קאמה די סו מוז'יר נדה. חי נון קירי דינו קי נון סי פואידי איגאר אדורמיר נון חיל מארידו אין לה קאמה די לה מוז'יר חי נון לה מוז'יר אין לה קאמה דיל מא-רידו. (בא"ט סס וע" סייורי ב' אות י"ד) : 8) אים אסור די אסירקאר לאס קאמאס קיטוקין חונס קון אוטרה. (מורס) : 9) סי אקאצ'ידין חנון אסינטארסין אין חונס קארולא או אין חונס נאצי קואנדו סיצ'אן אפאסייאר. אינפירו סי סיצ'אן אקאמינו אים מותר. אך בתנאי קיסי אקאצ'ידין קינון סי טוקין לוס ציסטידוס חונו קון אוטרו (מורס) : 10) סי אקאצ'ידי די נון מיראר אין סו מוז'יר וכן אייה נון מירי אין סו מארידו. חי איי קין קי דיזי קי ייאה פואידי מיראר אין סו קארה. (מורס) : 11) סי אקאצ'ידי לה מוז'יר אטיניר ציסטידו אפרופייאדוס פארה סו נידות. אינטאל קי סי אקודרין טודוס דוס קי איסטא נדה. (מרן) : 12) טודאס לאס מלאכות קי לה מוז'יר לי אזי אסו מארידו לה נדה לי אזי אסו מארידו. אפואירה די טימפלארלי צ'אזו די צינו חי ראקי חי טודו מודו די קוזה קי אינבורחנה קי אים אסור. אינפירו חגואה חי ריטטו די ביצ'ראז'ים אים מותר. (ק"ס דק"לד ע"ד) : 13) סי אקאצ'ידי לה מוז'יר די נון אזירלי לה קאמה דילאנטרי די חיל. (ס"ע ע"ס) : 14) אים אסור חלה מוז'יר די איגארלי חגואה אסו מארידו פארה קי סי לאצי סו קארה סוס מאנוס חי סוס פייס. אפילו קי נון טוקא אין חיל כלל. חי אפילו חגואה יילאדה אים אסור. (ס"ע) : 15) קומו קי לה מוז'יר אים אסור די טימפלארלי חיל צ'אזו אה סו מארידו. אנסי חיל מארידו אים אסור די טימפלאר חיל צ'אזו אה סו מוז'יר. (ס"ע) : 16) סי אקאצ'ידי די

נון

נון חסופלאר חיל פולצו או לאס פלומאס די חיל ציסקטידו די סו מוזיר
 נדה. (ז"ל ח"ג דל"א ע"ג): 17 סי לה מוזיר טייני אין סו מאנו
 אלגונה קאנדילע. סי אקאציד די נון אינסידיר די סו מאנו
 סו מארידו. (סס ל"ג ע"ג): 18) מוזיר נדה קי ציצייו מידייאה
 פיפה די טאנאקו פואידי סו מארידו ציציר לוקי ריסטו. (סס):
 19) טודוס איסטוס אקאצידאמיינטוס קאלי קי סי אקאציד טאנטו
 אין לוס דיאס קי ציאי סאנגרי. טאנטו אין לוס דיאס דילע ספירה.
 טאנטו קי צידו סאנגרי טאנטו קי צידו כהס (מאנגה): (ס"ע):
 20) מוזיר נדה קי איסטע האזינה. או קי איסטע חיל מארידו
 חאזינו מירס אין דיניס די חולה דין כ"ט אדילחנטרי: 21) אין חיל
 זוהר הקדוש דיסירון קי נון איי טומאה פוהירטי אין חיל מונדו קומו
 לה טומאה דילע נדה קי לוגו קיסי אסירקה אסו לאדו לי אינקונה סו
 קואירפו אי סו אלמח ח"ו: 22) לוקי אינטיינדין חיל עולם קי אינ
 איסור די נדה איס סולו קון סו מוזיר. איסטאן מויי ייראדוס. פור
 ראזון קי קון סו מוזיר אפילו איס טאן פיזנאדו. כל שכן קון מוזיר
 די סו חבר:

אי אגורה טו מי סינייו מילדהדור אירמוזו סי פאטרון די אל-
 מה אירמוזה טו אי קיריס אלקאנסאר אה ציזיס אי נון סיחיר מא-
 לוגראדו אלה מאנסיצים מירס די טי אקאצידאר מויי ציין קואנדו
 איסטע נדה טו מוזיר אי מיריסיראס אה זרע כשר (ואס יביה אלהים
 עמדי יש את לבבי לסדר קונטרס לנשים בכל דיניס דסייכין אליסן
 ולבעליהן ולבניהן וה' יגמור בעדי ויעזרני ע"ד כ"ס לזכות את ישראל
 אכ"ר ולש"מ חמן):

מוזיר נדה קי נון טייני אסו מארידו אין לה סיצדאד איס מלוח
 אה אייאה קי טומי טבילה אין סו טיינפו אפילו קי נון איסטע סו
 מארידו אין לה סיצדאד סיינדו איס אסור אלה מוזיר קיסי פארי קון
 סו טומאה (ז"א ח"ב סי' קנ"א ועל מ"ס הרב שכות יעקב ח"ג סי'
 ע"ז דיס סכנס לטבול משום רוח הטומאה ומזיקין וכו' כתב ע"ז אס
 הלכה נקבל ואס לדין יש תשובה דאדרבא מלוח לטבול כאמור). אי
 לוקי אוזאן אלגונאס מוזירים קי קואנדו טומאן טבילה אי נון פואידין
 איסטאר קון סוס מארידוס קי סי ציסקטין סוצרי אייחס אלגון ציס-
 טידו די סוס מארידוס איסטו איס מנהג די עמי הארץ. (מל"ח סי'
 אות כ"ד):

(ח)

(א) נידה קי סי אפאריזו אה אייאה איל טיינפו די סו טבילה אין לוס דיאס דיסו אבלות נון פואידי טומאר טבילה סיינדו אים סין דימינסטיר קי אים אסורה אין תשמיש. אינפירו סיסו מארידו אים-טה אבל פואידי טומאר טבילה פארה פודיר טוקארסי קון סו מארידו. אינפירו תשמיש אים אסור. (ס"ע סי' שפ"א וז"א ח"כ סי' קנ"א ע"ש וע' בדיני תשמיש דין ו')

(ב) נדה קי סי קירי מודאר אין לוס דיאס די סו אבלות סי לאצארה סולו אין אקיל לונאר אי לאס פיירנאס קון אגואה קאיינטי או ילאדה אי סי ציסטירה קאמיזה לימפייאה אינפירו נון בלאנקא ממש. (מ"ב וחלק על מורס וכתב שהמחמיר בזה לדחות לבישת הליצון לגמרי הוא מן המתמיהין. בא"ה ט ססי' שפ"ב וק"ס דף קס"ז וכ"כ הרב ז"א ח"א סי' פ"א דמותרת לרחוץ וללבוש לבנים. וגם ביום ט"ב מותרת לרחוץ כדי ללבוש לבנים):

(ג) נדה קי אקאייסייו לה נוגי דיסו טבילה אין נוגי די תשעה באב קי אקאייסייו אין שבת אי סי אינפוסו פארה דיאה די אלחאד פואידי טומאר טבילה אין נוגי די שבת אי אגונטארסי קון סו מארידו (בא"ה ט סי' הק"נד וז"א ח"א סי' פ')

(ד) נדה קי אקאייסייו לה נוגי די סו טבילה אין מולאי תשעה באב סי לאצארה אי סי פינייחרה אין ערב תשעה באב אי אין נוגי די מולאי תשעה באב טורנארה אה לאצארכסי אי אה פינייחרכסי אוטרה צ"ז. (שם סי' פ"א והכרח לנשים שינהגו כך וע' בדין ט')

(ה) מוזיר קי איסטטה נדה אי סי מורייו ב"מ אים מותר אסו מארידו די אסירקארסי סירקה אייאה אי טאנציין ייבארלה אה בית הקברות. וכן מוזיר קי איסטטה נדה אי סי מורייו סו מארידו ב"מ. פואידי אסירקארסי סירקה איל. אי איסטו אים פשוט אסיגון אים-קריצימוס אין דינים די חולה דין כ"ט קי אפילו אין לוקי איסטטה חאזינו. סו מוזיר נדה לו פואידי טופאר כל סכן קואנדו איסטטה מו-אירטו קי אים מותר. מה סיינדו צידי אלחאס נסים זקנות קי נון דיסאן אלה נדה קי סי אסירקי סירקה די סו מארידו פור איסטו לו איסקריצו קי סיפאן קי אים מותר גמור. (ז"ל ח"א ערך נדה):

(ו) מוזיר קי איסטטה נדה אים מותר די סירציר אסו מארידו קי איסטטה חאזינו קואנדו נון איי אוטרו קין קי לו סיירצה. וכן מוזיר קי איסטטה נדה אי חאזינה סי אים מותר אסו מארידו די סיר-צירלה

הלכות אות נ' נדה אבלות

צירלה טודוס איסטוס דיניס ייאה איסטאן מווי ציין אקלארדוס אריצ'ה
אין דיניס די חולה מירה אחי די דין ט' אי אדילאנטרי:

(ז) כתב הרב פנים מאירות נדה שחל ליל טבילה במ"ס וביום
שסי היתה עדיין בימו חבלה מותרת לעשות לה חפיפה ביום שסי והסיג
על חכס אחד, שחורה לאסור. ולי נראה שיפה הורה החכם לאסור
החפיפה ביום שסי להם יאודה ק"ס דף קס"ז ע"א וגם הרב ז"א ח"א
סי' פ"א הסיג על הרב פ"מ:

(ח) סו"ר במלכת משק חות ה' דאחר שזכיא כל הנ"ל כתב
שלא תחוף עד מולאי שבת דהא חפי' בערב ט"ב שזכילה אינו אלא
מנהג ומדינא מותר ואפ"ה כתב רמ"א בא"ח סי' תקנ"א דאם טובלת
ליל יוד באב מותר לה לרחוץ בעט"ב אם א"א לה לרחוץ בליל יוד אב.
משמע הא אם אפשר אסורה לרחוץ בערב ט"ב. וא"כ כ"ס תוך שבעה
דחילה אסורה מדינא. פשיטא דאסור אם אפשר לה לרחוץ בליל
מ"ס. ומכל שכן לפי מה שכתבתי בהלכות נדה דלפי רוב הפוסקים
החפיפה לריכה להיות בלילה דוקא סמוך הטבילה במקום דאפשר. לכן
נ"ל דאין דהקל כי אם במקום דאי אפשר לחוף במ"ס. ומ"מ ליטול
הנפורניים לכ"ע אסור בע"ש עכ"ד. וע' לעיל דין ד':

(ט) נדה קי לי אקאייסיו לה נוגי די סו טבילה אין נוגי די
אלהחד. אי דיאה די ציירנים אים חיל דיאה סיזינו די סו אבלות
דיאה די ציירנים אלה טאדרי סי פינייאה סו קאציקה אין קאזה.
אי אין נוגי די אלהחד הנטיס די טומאר טבילה טורנאה אוטרה
ציו אה פינייארסי. אינפירו לאם אונייחס נון סי פואידי קורטאר אין
דיאה די ציירנים. סאלצו אין נוגי די אלהחד דוקא. אי סי לי
פואידי סיר נוגי די אלהחד די פינייארסי מווי ציין. קומו דיזיר קי
איסטא סירקה דיל מרחץ אי נון טייני נינגון מיידו. אלה אורס נון
סי פינייאה אין דיאה די ציירנים כלל. אינפירו סי טייני אלגון
אונס קי נון סי פואידי פינייאר מווי ציין אין נוגי די אלהחד. אלה
אורס סי פואידי פינייאר אין דיאה די ציירנים. אי טאנצין סי
פינייאה אין נוגי די אלהחד אוטרה ציו אסיגון דיסימוס:

נשיאות כפים

דינים פארה כהן אבל אין נשיאות כפים

(א) און כהן קי איסטא חבל בתוך די לוס טבעה . אין דיאה די טנת נון פואידי אזיר נשיאות כפים . סאלצו קאלי קי סי סאלגה די איל קהל אנטים קי ייחמי איל חזן כהנים (כנ"ה ס' קכ"ח וכ"ב הרב ז"ח ח"ג ס' י"ח) :

(ב) סי איסטי כהן קי איסטא חבל נון סי סאלייו די איל קהל . אי ייחמו איל שמש כהנים . אי אראנקו סוס פיים פארה סוציר אל דוכן . אלה אורה קאלי קי אסוצה אי קי אגה נשיאות כפים קי סי סי דיצידה די סוציר פארה מודרי קי איסטא אין חבלות . אלה אורה צייני אסיר קי אמוסטרה חבלות צפרהסיה אי איל דין קי אין טנת נון סי פואידי אמוסטראר חבלות צפרהסיה סאלצו בלינעא . (וכדיא סס מעסה בכהן חבל סרלה לעלות לדוכן ציום ס"ק ומנעתיו ורואה אני טטעות היה צידי שאם אתה מונעו מלעלות הוי דבר שצפרהסיה (כנ"הג) :

(ג) סי אין טנת נון איי אותרו כהן אין איל קהל סאלצו איסטי כהן חבל . אלה אורה מויי ביין פואידי אזיר נשיאות כפים סיינדו קי נון איי אותרוס כהנים (ס"ץ דק"פו חבל הרב צית מנוחה בדף קמ"ג האריך בזה . ובסוף כתב שב ואל העסה עדיף . ואפי' אין סס כהנים אחרים זולת האבל לא ישא את כפיו אלא ילח מצ"הכנס קודם שקורא החזן כהנים ע"כ וכ"כ הר"ב צד ס' קפ"ה) :

(ד) איל אונן ודאי קי איס אסור די אזיר נשיאות כפים . (כנ"הג וכ"כ הפר"ח ואפי' אם קראו לו לעלות לא יעלה ואם עלה לא ירד . ס"ץ דק"פב ע"ד) :

(ה) אפילו אין טנת אי יוס טוב קי איס הייב איל אונן אין ריסטו די מלות נון פואידי אזיר נשיאות כפים (הרב מר וקליעה סיי קנ"ח צ"מ סס ע"ב) :

(ו) סיינדו דיסימוס קי איל דין איס און כהן קי איסטא חבל קי נון פואידי אזיר נשיאות כפים פור ראזון קי איסטא קון לער . פור דיטה ראזון טאנצייין נון סי דיזי ברכת כהנים אין לה קאזה די איל חבל . אי טאנצייין כפי הסוד נון צה אדיזיר ברכת כהנים אין לה קאזה די איל חבל . (ס"ץ דף קפ"ה) . אי דוקא קואנדו איי חבלים הינפירו

הלכות אות נ' נשיאות כפים אבלות

אינפירו סי נון איי חבלים דירחן ברכת כהנים מירא אין דיניס די וידוי דין ו' :

(ז) כפי די מואיסטרו מנהג קי איסקריימוס אין דיניס די ס"ת דין ג' קי אין איל דיאס סיטינו די איל חבלות קי אקאייסייו אין סבת קי נון אוואמוס אסוֹציר אה ספר תורה . ודאי קי ני איל כהן נון פואידי אזיר נשיאות כפים . (דמה רחית לחלק והוא צרור עיקרי הד"ט ח"ב סי' ל"ו אות י"ט) :

(ח) כהן קי סי מורייו אה איל אלגון מואירטו בתוך די מועד אי אייגדה נון אווא חבלות . סי אים איל מנהג קי טודוס לוס כהנים דיזין ברכה גריטאנדו נון סוֹצירא אל דוכן אינפירו סי אים איל מנהג קי און כהן סולו דיזי ברכה גריטאנדו אלה אורא פואידי סוֹציר קון כהנים אוטרוס אי אוטרדו כהן קי דיגה ברכה גריטאנדו אי איל נון דיגה לה ברכה גריטאנדו . (ז"א ח"ג סי' י"א . כן הורה הלכה למעשה) :

נעילת הסנדל

דינים פארה איל אבל אין איסור די קאלסאר סאפאטו

(א) איל חבל אים אסור די קאלסאר סאפאטו די קואירו . אינפירו סאפאטו די פאנייו או די ליק או די קאסקה די ארצול אים מותר . אי סי אים סאפאטו די פאלו אי איסטא קוֹציירטו קון קו-אירו אים אסור . (ש"ע סי' שפ"ב) :

(ב) סי איל חבל טייני דימיניסטיר די איר אוגדי אלגון גיני-ראל אי נון פואידי איר-סין סאפאטוס . דארה און פוקו די פולצו אין לוס סאפאטוס . או ציטירה אינפרימירו קאלסאס די לאנה או די אלגודון אי דיספואיס ציטירה סאפאטוס די קואירו בחופן קי נון טוקי סו קארני אין איל קואירו . (סו"ג סס מחודס ד' ע"ס בחורף) :

(ג) קאלי קי סי אקאצידין לוס סינייו' בעלי בתים אה נון קאלסאר אין לוס דיאס די איל חבלות סאפאטו די קואירו קי קומו אים אסור די קאלסאר סאפאטו די קואירו אין תשעה באב אי אין יום הכפורים אנסי אים אסור אין איל חבלות . מירא אין דיניס די

הרכות אות נ' נעילת הסנדל אבלות עא

די רחילה דין י"ו אי כפי די מואיסטרו מנהג קי דיזין הפילה אין קאזה דיל אזל אפילו די קריאטורה אים קולאיי די אקאצידארסין די נון קאלקאר סאפאטוס די קואירו אינפירו כפי קי צידי אין מונגוס לוגאריס קי לוס אזלים ציינין אל קאל אה שמ"ע איי מונגוס בעלי בתים קי ציסטין סאפאטו די קואירו אי נון אזין ציין:

נחמה

דינים די קונורטאר אה איל אבל

(ד) נחמה סי איי חון אזל קולו דירה מן השמים תנוחם אי סי סון דוס או מאס דירה מן השמים תנוחמו. אי איל אזל דירה תתברכו מן השמים. (מעבר יבק דק"ט). סי איל אזל אים מכובד לי דירה מן השמים ינוחם אי לי דירה יבורך וכו':

(ה) נחמה ייאה אים סאצידו קי בכלל די לה מזוה די גמילות חסדים אים די קונורטאר אלום לימוניוזום אי נון קולו אלום אזלים סאלצו סוצרי טודו מודו די אנגוסטיאה קי לי צינו אל בן אדם אים מזוה די קונורטארלו קון פאלאצראס קי אינטראן אל קוראסון קי אונז די לוס קונורטאמינטוס אים קי טודו מודו די אנגוסטיאה איי מאס ניגרה די היאה אי קאלי קי אלאצי אל ש"ית אי קי אגס תפילה קי לו איסקאפי די מאס ניגרו קי אנסי סי לי אקונטיסייו דאנייו אין סו מונידה קאלי קי אלאצי אל ש"ית קי נון לי אקונטיסייו מאל אין סו קואירפו אי סי לי אקונטיסייו מאל אין סו קואירפו אלאצי אל ש"ית קי מואירטי נון טוקו אין איל אי סי לי מורייו אה איל אלגון מואירטו אלאצי אל ש"ית קי סי מורייו קון גודיזמו אי נון טרוקו לה ליי אי נון סאלייו ניגרו אי נון סי מורייו מואירטי ניג-רה נון פואי מאטאדו. נון סי לו קומיירון לוס כלבים. מיריסייו קילו אינטירארון אי לי איזיירון סו כבוד אי ריסטו די איל איזוס אי איזאס. אי סי איסטרימיסקה דינון יוראר פור איל מואירטו מונגו דימאזיחדו סיינדו אים קאצזא אקי יורי פור אומטרו מואירטו בר מינן אסיגון אציזימוס אריצה (אין אות צ' ככי) אי פינסי קי פרוציגו איי די יוראר אי אפילו סי סי מאטארה אסי מיזמו וכי לו פואידי ארי-ביציר? אסיגון דיטו דוד המלך עליו הסלום קי לו אציזימוס אריצה אין ענין די ככי. קואנטו מאס קי סי יורה מונגו לי אזי דאנייו אה

אז לא ציטט די קוק אונז און אי קי פוואידי קיינאר בר מיין . איל
עיקר דיאיל ייורו טייני קי קיר אין קו פינקאר קי פור קוק פיקאדום
לי צינו אז איל איםטא אננוקטייה אי קאצו לער אי ראציייה אז
מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא קי קו מדה אים די אזיר ציין
קון טודום אי קי אמארני קון ייורו אי טורני אין הסוכה . —

איי אוטרו מין די נחמה . קי פינקי קי קואנטום נדיקים אי
חסידיס אוצו אין איל מונדו קי פאסארון סוצרי קוק קאציקאס
מאליס מונגום אי סיגורו קי איל נון אים מיזור קי חיים — אוטרו
מין די נחמה אים קי קריאה באמונה שלימה קי מאל נון צייני דיאיל
שם יתברך . אי טודו לוקי אזי איל סי"ת פור ציין לו אזי אי אפילו
קי מאטה אל בן אדם נון לו מאטה פור קו מאל סאלצו פור קו ציין
ולו נתכנו עלילות קי אפילו משה רבינו נון מאטו אל מלרי אסטא קי
נון צידו איל קאצו די טודום לום דורות . קי אנסי אים אוצליגאדו
אצינדזיר סוצרי איל מאל סיגון צינדזיר סוצרי איל ציין . אי ריסיצו
איל דין די איל שם יתברך קומו די מאנו די קין צינו סוצרי איל לא
אנוקטייה קי איל אים פאטרון אי סינייור די טודו איל מונדו אי
פודיקטא אין קו מונדו פור אזיר אסיגון איל גוסטא אי מוזוטרום
קומום קוק איםקלאצום אי אוציקאס די קו פאסטו אי סוצרי לו טודו
מוזוטרום קומום אוצליגאדיס פור צינדזיר אקו נומצרי אי דיזיר, איל
שם יתברך לוקי גוסטא קי אגה אין מואיסטרה אזיינדה אין מואיסטרו
קואירפו אין מואיסטרה אלמה לעשות נחת רוח לפני כסא כבודו
ולתקן נר"ן: (פלא יועץ)

קונרטאנדו איל אומצרי קון סימיאנטיס אללאס די נחמה
טויני קו סכר צואינו אי אפירמה לא מנוח די הנחומי אצליס . אינפירו
לוקי אוזאן אז דיזיר לום מאליס נון קאמינאן פור לאס מונטאנייאס
סאלצו פור לא גינטי . אי קי קי פוואידי אזיר ? ! אנסי קאמינה איל
מאליס קי אקונטיסין פור איל מונדו . איםטי מאל נון אים פרימירו
סימיאנטי די דיטאס אללאס נון צו אז דיזירסין (סכרעות אינן
דרך מקרה אלל גבר על הטאיו ודומה למ"ש צב"ק דל"ח מאי אית לי
גבי נחמתא דבבלאי דגדופא הוא) :

נפל

דינים די מוב"טו אין יום טוב ראשון

(א) נפל קירי דיזיר מוצ'טו אי קאכריס סינייו' קי איי דוס מודוס די מוצ'טו . אונז אים קי טודו טיינפו קי נון ציצייו לה קריאטורה 30 דיאס אי אפילו סי סי מורייו אין איל דיאס די 30 סי ייאמה מוצ'טו . אסיגון אציזימוס אין דינים די ולד דין א' . סי-גונדו מוצ'טו אים קריאטורה קי נאסייו מואירטו . אי אגורה דיק-לארארימוס סוס דינים צס"ד :

(ב) סי סי מורייו אין יום טוב ראשון אונז קריאטורה קי ייאה פאסו 30 דיאס קי ייאה סון הייבים אין אכלות טאנציין . סו סו דין אים ממס קומו מואירטו גראנדי אסיגון אציזימוס אין דינים די מת אין יום טוב אנסי אראן אקי . אינפירו סי אקאצו נון אים-טה איגו מילה לי אראן לה מילה לוס גוים אין יום טוב ראשון (וע' צדין יוד דיס ס"ד לעשות המילה ע"י ישראל :

(ג) קריאטורה קי סי מורייו צתוך די 30 דיאס . אין דיאס פרימירו די מועד . איל דין אים קי סי טייני לוס קאציאום אי לאס אונייאס קומו טודו מודו די קריאטורה סו דין אים קומו מואירטו גראנדי אסיגון אציזימוס אין דינים די יום טוב אנסי אים סו דין אקי . לה רחילה לי אראן לוס ג'ידיוס . אסיגון אציזימוס אין דינים די יום טוב . אינפירו לה קצורה אי טאנציין קוצרירלו קון טיירה טודו אראן פור מאנו די גוים דוקא (ס"ע א"ח סי' תק"כו) איסטי דין אים קואנדו איסטה קריאטורה ייאה איסטה איגו מילה . או קי אים מוז'יר אלה אורה לו פואידין אינטיראר אין איל דיאס פרימירו די מועד . אינפירו סי נון איסטה איגו מילה איי קין קי דיזי קי קאלי דיסארלו פארה איל דיאס סיגונדו די מועד פור ראזון קי לי אגאן לה מילה לוס ג'ידיוס (וע' צדין יוד)

(ד) סי איסטה קריאטורה קי נון איסטה איגו מילה . נון לו קירין דיסאר פארה איל דיאס סיגונדו די מועד פור סו ראזון . אלה אורה לי אראן לה מילה לוס גוים דוקא . סיגונדו איל דיאס פרימירו די מועד נון לי פואידין לוס ג'ידיוס אזיר לה מילה . אינפירו לה רחילה מויי ציין לי אראן אסיגון דיסימוס :

(ה)

הרכות אות נ' נפל אבלות

(ה) נפל ממך קירי דיזיר מוציטו קי נאסייו מואירטו אפילו
 סי אים די מואיצי מיזים . איסטי מוציטו טייני מאס פיזנאדיאה קי
 נון לו פואידין טוקאר כלל וכלל . ני מינוס לו פואידין אינטיראר
 פור מאנו די גויס אין דיאה פרימירו די מועד . קי סיינדו נאסייו
 מואירטו נון איי נינגונה מנוה די אינטירארלו סאלצו דיטו מוציטו
 אים קומו אונה פיידרה קי אים מוקלה אי נון לי פואידין טוקאר
 כלל . סי נאסייו אין דיאה סיגונדו די מועד מירה אדילאנטרי אין דין
 ט"ו (וע' בז"א ה"ב דקל"ה סכ' דכל כמה שלא יזח לחויר העולם אינו
 בכלל נפש וההורגו פטור ומטעם זה כתבתי בדיני מים דין ג' דכסנולד
 מת אין לריך לשפוך המים כלל: מה שנוהגים הכהנים לשלוח לבית שיש
 נפל להוליחו משם כדי ליכנס לשם אין שום סכנה להם מעשה
 אברהם סי' ז"ן):

(ו) וידיע להוי לך קורא נעים שצדין רבו כמו רבו סכרת
 ספוקים ואעפי"כ אכתוב ב' ג' גרגרים סניף למ"ש לב"ב ואתה תבחר
 ולא אני וזה החלי צק"ד נודע ביחודה ה"ה סי' י"ו וחי"ד סי' ל' חדשות
 סי' ה' ב"ד סי' ס' דב"מ א"ה סי' ג"ל תומת ישראל סי' כ"ג הר"מ
 סי' טו"ב הרד"ב ח"ב סי' קפ"ב תק"ב הר"ש הלוי סי' ט"ו סו"ת
 יעבץ ח"ב סי' מ"ה:

(ז) כתב מרן בא"ה סי' תק"כו תינוק המת בתוך ל' אם גמרו
 שעריו ולפורניו הוא בחזקת בן קיימא ודינו כמה גדול אע"פי שאין
 אנו יודעים אם כלו לו חדשיו דרוב נשים יולדות ולד קיימא:

(ח) עוד שם נפלים שנהגו להסיר ערלתן בנרור אכן או בקנה
 אקור אפי' ביו"ט ב' של גליות . מורס כתב ואסור לקברו ביו"ט אלא
 מניחו עד למחר:

(ט) וכתב על זה הרב ז"א ח"ב סי' קט"ז וז"ל הדבר פשוט
 דדברי הס"ע אלו דבדין ה' ומ"ש מור"ם עליו אינו ענין למ"ש לעיל
 דין ז' . דבדין ז' מיירי בתינוק שמת תוך ל' דאין לו דין נפל אלא
 דין בן קיימא יש לו כמ"ש הס"ע דינו כגדול אבל כאן איירי בנפלים
 או שנולד מת או דקים לן שלא כלו לו חדשיו וע"ז הוא דוקא שכתב
 דאסור להסיר ערלתן חפילו ביו"ט ב' ואהא שפיר מוסיק מור"ם דאסור
 לקוברו ביו"ט כלומר כיון שהוא נפל אסור ג"כ לקוברו . וכל זה הוא
 מוכרח דאל"כ דברי מור"ם הוו סתרי דברי הס"ע ע"ש:

(י) עוד שם כלל העולה שאם הולד נולד הי וגמרו שעריו
 ולפורניו דינו כמה לכל מילי דאזלינן בחר רובא דרוב נשים ולד מעליא
 ילדן

ילדן . ונחמת היה נראה לע"ד דמותר ג"כ לקוברם ביו"ט א' ע"י גוי כמו במת גדול . וכמו כן היה נראה לע"ד להחיר לחתוך ערלתם ע"י ישראל . כי היכי דבמת גדול כל כמה שהוא ללורך קבורה ואינה מלאכה רק טלטול בעלמא מותר גם ביו"ט א' ע"י ישראל כגון להלבישו ולטהרו ולהוליחו לקבר וכו' :

ולבסוף הביא דברי הרב דבר משפ דהכריע לקוברו ביו"ט א' ע"י גוי אם הוא אחר המילה אבל אם לא נימול יש להמתין עד יו"ט ב' ע"כ : ומטעם זה כתבתי בדין ג' שאם רולים לקוברו ביום א' שיעשו המילה ע"י גויים כיון דיס סלקא דעתין דיכולים לעשותה אפילו ע"י ישראל ודוק :

(יא) עוד שם ברם כל זה הוא דוקא בפתם ולדות שנולדו חיים ונמרו שערם ולפורנס ומתו בתוך ל' יום . אבל היכא דהוי נפל ממש כגון שלא נגמרו שערם ולפרניו . או שידוע שלא כלו לו חדשיו או דנולד מת דלאו בר קבורה הוא . נראה לכאורה דאין להחיר קבורתו לא ביו"ט א' ולא ביו"ט ב' אפי' ע"י גוי . ולבסוף מסיק דאם יש בו משום עגמת נפש או דיס לחוש קמא יסריח מותר לקוברו ביו"ט ב' ע"י גויים דוקא וגם הרחילה וגם המילה יהיה ע"י גויים ולא יתעסקו בו ישראל כלל . דכיון שהוא כאבן אינו דוחה יו"ט כלל לא יום א' ולא יום ב' זתו"ד וע"ש באורך וברוחב ספירת מו"ץ אחד שהורה בתינוק אחד שנולד לט' חדשים מת לרחנו ולקוברו ולמולו ע"י ישראל והעלה דלא טוב עשה המורה לזק הנ"ז להחיר ביו"ט ב' ע"י ישראל כיון שהוא ודאי נפל . ועיין בדין ט"ו ועיין בלקט הקמח דף מ"ט ע"ג שכתב מת הולד מחמת קושי הלידה ביו"ט א' וידעי שכלו לו חדשיו לא יתעסקו בו ישראל ביו"ט ב' וע"י גויים מותר בשניהם . וכ"כ בקנין פירות ערך מת חות ח"י :

(יב) עוד שם מ"ש הרב בית דוד בא"ה סי' ס' דהרמ"ע והרדב"ז מסכימים להחיר ע"י גויים בין ביו"ט א' בין ביו"ט ב' שני ליתא לע"ד דהם לא מיירו בנפל ודאי אלא בספק נפל . ובזה דוקא הוא שהתירו ע"י גוי וברור הוא עכ"ד . וכן משמע מדברי הרב אליה רבא בא"ה סי' תקכ"ו שכתב על מ"ש מרן לעיל דין ז' חינוק שמת בתוך ל' וכו' ולדינא יש להקל בין בנגמרו בין בלא נגמרו שערם ולפרניו בין בראשון בין בשני על ידי גויים דוקא והתם נמי בספק נפל מיירי ולא בנפל ודאי כמ"ש הרב כהן גדול ז"ל ודוק . ועיין בק"ס דף קכ"א שהביא דברי הרב"ד הנז"ל וז"ל לענין מעשה נקטינן שאם גמרו שערם ולפרניו

הלכות אות נ' נפל אברות

ולפורניו דינו כמת גדול דביו"ט ז' קוצרין אותו ע"י ישראל וזרחשון
ע"י גוים בין שכולד לז' או לח' או לט' וכו'. ואם לא נגמרו שערו
ולפורניו נראה להתיר ע"י גוים אם יש לחוש שמם יסריח או ינטערו
החיים בין זי"ט ח' בין זי"ט ז':

דינים די מוביטו אין יום טוב שני

(ג) סי סי מורייו אין חיל דיאס סיגונדו די מועד חונה קריח-
טורה קי ייאס פאסו די 30 דיאס סו דין אים קומו אין סימחנה ממס
סיינדו חיל דיאס סיגונדו די מועד ח' אפילו חיל דיאס סיגונדו די
ראש השנה סירקס דיחיל מואירטו אים ממס קומו אין סימחנה חסי-
גון אצימוס אין דינים די יום טוב שני . קי לו פואידין אינטי-
ראר גידייוס אי אזירלי לה קכורה . אי סי אין קאצו דיטה קרי-
אטורה גון סי איזו איינדס לה מילס מויי ביין לי פואידין אי לה
מילס אזיר גידייוס (ז"ח ח"ב סי' קט"ז וכ"כ הרב ח"ר בא"ח סס וכ"כ
בלקט הקמח דמ"ט ע"ג).

(ד) סי סי מורייו אין חיל דיאס סיגונדו די מועד חונה קרי-
אטורה בתוך די 30 דיאס . חיל דין אים קיסי טייני לוס קאציחוס
אי לאס חוניאס קומו טודו מודו די קריאטורה . סו דין אים חסי-
גון דיסימוס אריצס דין י"ג קי לו פואידין אינטיראר גידייוס אי
טאנכייין לי פואידין אזיר לה מילס גידייוס . סי סי מורייו אין דיאס
פרימירו די מועד מירס אריצס דין ג':

(טו) נפל ממס קירי דיזיר קריאטורה קי נאסייו מואירטו אין
דיאס סיגונדו די מועד או קי ייאס נאסייו ציבו מה נו טייני לוס
קאציחוס אי לאס חוניאס בואינאס . חלה אורה גון לו פואידין אינ-
טיראר אין חיל דיאס סיגונדו פור מאנו די גוים . לה ראזון אים
קי סיינדו אים מוציטו גון איי ניגונה מלוה די אינטירארלו סאלצו
אים קומו חונה פיידרס . אינפירו סי פור איסטי מוציטו טיינין לער
לוס ציבוס . או קי איי חסס קי סי פואידי אפדיסיר חלה אורה לו
פואידי אינטיראר פור מאנו די גוים דוקא . אי לה רחילה אי לה
מילס טאנכייין לי אראן גוים . אינפירו לוס גידייוס גון סי אינטרי-
מיטיראן קון חיל מוציטו כלל וכלל . סיינדו גון אים מלוה די אינ-
טירארלו . (ז"ח סס והא דאמרינן י"ט ז' לגבי מת כחול סויהו רבנן
ד' מ מת סכוח בר קיימא שעובר סמלינו בלאו חבל נפל דאין מלוה
לקברו

לקברו כדמוכה בכמה מקומות בתלמוד שמיילין אותו לצור אין יו"ט נדחה על לורכי קבורתו. וע' בדין י"ח דמדברי קנין פירות ולקט הקמה משמע דאפילו ביום טוב א" מותר על ידי גוים אם ידעינן שכלו לו חדשיו):

(י) מוציטו קי גאסיו מואירטו אין דיחה סיגונדו די ראש הסנה נון לו פואידין אינטיראר אפילו פור מאנו די גוים. אינפירו סי איי חסס קיסי צה אפידיסיר או קי טיינין לער לוס ביצוס. אלה אורה לו פואידין אינטיראר פור מאנו די גוים דוקא אסיגון דיסימוס אין דין ט"ז אנסי איס סו דין אקי ממש. (וע' בעקרי הד"ט ח"א סי' כ"ג שכתב דביום ר"ה נולד בן יוד חדשים מת וכוה קיס להו דכלו לו חדשיו וכתיר לקברו ביו"ט שני של ר"ה ע"י ישראל כיון דודאי קיס להו שכלו לו חדשיו ואינו נפל אך לא התיר לסלק ערלתו כפסק מרן סימן הקכ"ו):

(יז) מוציטו קי לו אינטירארון סין אזירלי לה מילה קאלי קי לו דיסטירין אי קי לי אנאן לה מילה מירה אין דינים די מילה דין יוד:

נר

סוברי לה קאנדילה קיאוזאן אינסידיר פור איל מת

לה קאנדילה קי אוזאן אה אינסידיר פור אלמה די איל מואירטו לה אינסידיראן אין לה קאזה קי סי מורייו דוקא (וקבלה צידינו להדליק נר ז' ימים אחר כל איס ואסקה או תינוק ודוקא סמוך למיתתו ז' ימים הראשונים ודוקא בבית המת שנפטר סס ולא בבית אחר כגון שבטיו ובנותיו או אחיו ואחיותיו או אביו ואמו של מת מתחילים בבית אחר אין מדליקין סס נר וה"ה בסומע אחר ז' ימים שמה לו מת אפי' בבית זה שנפטר בו המת אין מדליקין ומכ"ס הסומע בעיר אחרת שאינו מדליק מסוס שאין מנוחה למת ומחוייב לילך מנר לנר באופן המתנגל וכתבתי זאת להיות לבני ישראל למשמרת שלא יגרזו לער גדול למת לשון חכמים דף י"ג:

אות סמך. ספר תורה.

דינים פארה איל אבל אין סוביר אה ספר תורה

(א) קין קי איסטאצֶה אכל אין דיאה די שבת אי לו ייחמא-
רון אה ספר תורה אי סוצײו. מווי ציין איזו (דאין לך פרהסיא
גדול מזה). מירה אין דינים די שבת דין י"ב. וכן לוגאריס קי
אוזאן אייחמאר אה ספר תורה אל מדליק אי איסטא אכל לו פואידין
ייחמאר סיינדו אים פרהסיא (כתונת יוסף בי"ד סי' ד') :

(ב) כהן קי איסטא אכל אים אסור די סוציר אה ספר תורה
אין לוס דיאס די לה סימאנה. אינפירו אין שבת אי נון אי אוטרו
כהן אין איל קהל מאס קי איסטי אכל. אה לה אורה מיזור אים
דיזירלי קי סי סאלגה די איל קהל. אינפירו סי נון סי סאלייו טייני
דימיניסטיר די סוציר אה ספר תורה סי לו ייחמארון. (ס"ז דקפ"ה
וע"ס דהא דר"ת חידוש הוא ומחידושא לא ילפינן ולא שמעתי נוהגין
כן בזמנינו. וכ"כ הרב חתם סופר בי"ד סי' שנ"ב וז"ל פשוט דבמקום
דכהן רגיל ללאת מצ"הכנ כדי לקרוא ישראל עבדו א"כ גם כשהוא
אכל ליכא אכלות בפרהסיא כולי האי אס יולא מצ"הכנ ומ"מ אס
אינו יולא וקורים אותו אין בכך כלום) :

(ג) און אכל קי אקאיסייו איל דיאה סיטינו אין שבת סי פואידי
דיזיר הפטרה אין איסטי שבת סיינדו אים איל דיאה סיטינו די איל
אכלות. סאצריס סינייו' קי אין איסטו איי מונגו מחלוקת. אינפירו
איל כלל אים קי איסטו צאמוס אסיגון איל מנהג די קאדה סיצדאד.
לה סיצדאד קי אוזארון אדיזיר הפטרה מווי ציין אזין. לה סיצדאד
קי אוזאן די נון דיזיר הפטרה טאנציין ציין אזין. אי קאדה אונו
קי אנה כפי סו מנהג. מואיסטרו מנהג אים די נון דיזיר הפטרה.
אי אנסי צידי הלכה למעשה. (וע' ט"ז ואשדות הפסגה בי"ד סי'
י"ב וב"ח וב"מ דף קפ"א ע"ב. ובז"א ח"ב סי' ק"ס ועי' בעיקרי הד"ט
ח"א סי' י"ב אות כ"ו שכתב דמנהג פירינלי שלא יעלה בין בחול בין
בשבת בז' סלו בתפילת שחרית. ועי' ג"כ בה"ב סי' ל"ו אות י"ט).
מירה אין דינים די נסיאות כפיס דין ז' :

(ד) כפי מנהגנו קי אוזאמוס קי אין שבת קי איי אבי הבן
אין א"ל קהל סוצי אה ספר תורה איל קאצאר צאשי אי חברים דילה

חברה

הלכות אות ס' ספר תורה אבלות עה

חברה קדושה של קברים כידוע . סי חקאיסיו קי איי חבי הבן אי
איסטא אבל בר מינן חלה חורה קאלי קי סי חקאצ'די חיל סי' חזן
אין נוגי די שבת די נון קאנטאר חיל פזמון קי סי חוזה חקאנטאר
קואנדו איי חבי הבן . טאנצייין חיל סי' שמס דילה חברה סי חקאצ'די
די נון מיטיר חיל פרוכת קי סי חוזה חמיטיר אין חיל היכל קואנדו
איי חבי הבן . אי סי חזיירון חנקי חה לה חורה נון ייחמאראן חה
ספר תורה חה חיל חבי הבן ני מינוס אראן שורה . אינפירו סי
חזיירון חלגונה די איסטאס דוס קי דישימוס חה לה חורה איס קוזה
די בפרהסיא סיינדו ייחא סי קאנטו פזמון אין חיל קהל ייחא לו
סאצין טודו חיל קהל קי חיל אבל איס חבי הבן אי חה לה חורה
קאלי קי סוצה חה ספר תורה סיינדו אבלות בפרהסיא נון סי פואידי
חוזאר אין שבת . חנקי סי חקאיסיו לה מילה אין דיחא די שבת חו
חזין לה מילה אין חיל קהל כמנהגנו מויי ציין פואידי סוציר חיל אבל
חה ספר תורה סיינדו איס קוזה די פרהסיא . אינפירו סי איס מנהג
די חזיר לה מילה אין קאזה כפי צ'די אין ערי חדום חלה חורה נון
סוצירה חיל אבל חה ספר תורה סיינדו איס דברים סבלנעא (קירי
דיזיר קוזאס נון פובליקאדאס):

ה) וידע להוי לך קורא נעים שמנהגנו בזה לא ראיתי ולא
שמעתי . ומה שכתבתי מספר ש"ץ דקפ"ח ע"ב למדתי וז"ל הכנ"הג כתב
שאלו לרבו מוקרי"מט ז"ל על חבי הבן חס יכול לעלות לס"ת וכורה
הרב ז"ל שלא יעשה שורה ולא יעלה לס"ת וכך הורה לעשות הכנ"הג
על מעשה אחר ע"ס . וע"ז כתב הרב וז"ל נ"ל הזה שורה מוקרי"מט
וילא מידי פקפוק באומרו שלא יעשה שורה ולא יעלה לתורה זהו דוקא
כסיום המילה אינה בשבת או דאפילו המילה בשבת מיהו אין עושין
המילה בב"הכנ כי חס בבית כמנהג איזה מקומות . בכי חא חס לא
יעשה שורה בב"הכנ ולא יעלה לס"ת לא חוסא מלתא טובא סהוא מסוס
אבלות שאין הכל יודעין סהוא חבי הבן . אבל כסהמילה בב"הכנ חס
לא יעשה שורה ולא יעלה לס"ת חורה חו ודאי מפרסמא מלתא לעין כל
חוזה סהוא מסוס אבלות . ע"כ בכי חא לריך לעשות שורה ולעלות
לס"ת כנלע"ד . ואפשר שזה ג"כ כונת הפר"ח דהאי תנא ירושלמא
הוא דנוהגין לעשות המילה בב"הכנ כנודע ולכן בהכרח לעשות שורה
כמ"ס ע"כ . ואף הרב לד"א שכתב וז"ל חבי הבן דהמנהג לעשות שורה
נס בזה יש מחלוקת וקואח"ע אפשר דיודה באופן זה . ועיין בשכנה"ג
דף קמ"ג ע"ב וכ"כ בעיקרי הד"ט ח"א סי' כ"ג חות ח' וחתו"ד בכל
עת סיבא לידי הרגשה לרבים שמה שאינו עולה לס"ת חורה הוא בסביל
אבלות

הלכות איות ס' ספר תורה אבלות

אבלות יש לו דין שנפרהסיה ויעלה. ועיין בדיני מילה דין י"א ועיין בסו"ג סי' ת' מחודק ז' שהאריך בזה ומסיק דמותר לעלות לס"ת חבי הסן ובעל ברית בשנת אכלו דלא שבקינן לר"ת ודעמיה ומרן שקבלנו הוראותיו ומה גם שכלכה בדברי המיקל באכל. — והנה בשנת התרכ"ד חירע מעשה כזה פה שארתי ונעשה מעשה רב ע"פי עט"ר מו"ץ כמוהר"ר אברהם הלוי נר"ו ככל הנז"ל דין ד':

(ו) און חזן קי איסטא אין אבלות נון פואידי מילדאר לה פרסה אין איל ספר תורה אין שנת. שאלצו סי יירה אה אוטרו קהל. (ברכ"י סי' ת' אזה ו'. והטעם דכיון דהס"ץ יש לו חיוב מקודם להחזיר הפרסה אומרים דמה שלא קרא בש"ת הוא משום דלא היה יכול להחזירה בחול דאכל אסור בה"ת בחול. ש"ץ דקפ"ח ע"ג) מירה אין דינים די שנת דין ב':

(ז) כתב הרב ברכ"י שם וכס"ץ מקובל שהיה הדיר ש"ץ בקהל אחד והיה נוכח עפ"י האר"י ז"ל שלא להרחות שום אבלות בשנת לא בדבריו ולא במקומו ולא היה יכול ללכת לב"ה כנ"ל אחר התרנו לו שיקרא בס"ת בשנת. ועיין בדיני שנת דין ב':

(ח) און חזן קי אקאיסייו איל דיאה סיטינו די סו אבלות אין שנת. איסטי דין אים קומו איל דין קי דישימוס אריב"ה דין ג' קי באמוס אסיגון איל מנהג אי אין קאדכ סיבדאד קי אגאן כפי די סו מנהג: (ועיין ש"ץ שם)

(ט) חתן תורה או חתן בראשית קי לים אקונטיסייו אה אייוס אלגון אבלות נון פואידין דיזיר לה פרסה. שאלצו דאראן איל התנות אה אוטרו אי איל חתן סי יירה אה אוטרו קהל. (ברכ"י שם וש"ץ שם שכך עשו הלכה למעשה. ועיין ז"ח ה"ב סי' קס"ב דהעלה דמן הדין יכול לעשות מנחתו אלא דמסיק דנכון שמעלמו יסתלק כי אין לבוא אל שער המלך בלבוש שק וכו'. ועיין פני אהרן י"ד סי' כ"ו דמסיק דמלוה בו יותר מנשלוהו ז"ל ח"ג ערך חתן וע' שם דיס חילוק בין ח"י לח"ל. וע' להרב המפורסם מוהר"ח פאלאג'י נר"ו בסק"מ מל"ח סי' כ"ה אות כ"ד שפסק שלא יהיה חתן וגם שלא יעלה לס"ת ולא יקרא הפטרה כמ"ס בדיני חתן דין ה':

(י) קין קי אחו אה סוביר אה ספר תורה אי דיזיר הפטרה אין דיאה די תשעה באב אי איסטא אבל בר מינן. פואידי סוביר אה ספר תורה אין לה מאנייאנה די תשעה באב אפילו קי אים אבל ופשוט

הלכות אות ס' ספר תורה - סיכה אבלות עו

(ופשוט מחז"ר בא"ח סי' תקנ"ד אות א'; למנהגנו שבעולה בשחרית עולה גם במנחה יש להסתפק אם עולה במנחה די"ל דהפטרות מנחה הוי כקדר היום ומותר וי"ל דדוקא בשחרית שהם דברים הרעים הוא דמותר):

יא) סיינדו קי אין חלק די אורח חיים ייאה איסקריצי אין דינים די שליה לבור פארטי די אקאצי דחמיינטוס קאלי קי סי אקאצידין לוס סי' חזנים ה"י. פור דיטה ראזון נון אלחרגאריומוס אקי זולת לוקי צידי איסקריטו (מכתיבת ידו של הרב החסיד האל"ף ז"ל קילור על ספר החסידים סי' תשמ"ח וחילך) סי אקאצידי איל קי ייחמה אה ספר תורה קי נון ייחמי אל סייגו אין לה פרסה די עורת או שבור וכו'. אי אנסי אל קי טייני נתק נון לו ייחמי אין לה פרסה די לוס נתקים. אי אנסי אקין קי אים חסוד סוצרי זנות נון לו ייחמי אין לה פרסה די לאס עריות. אי אנסי קין קי סו נומברי אהרן נון לו ייחמי אין לה פרסה די יאסף אהרן אל עמיו וכו'. אי אקין קי סו נומברי משה נון לו ייחמי אין לה פטירה די משה רבינו. ונפרט בעירנו שאראי קי אים מנהג קי סי צינדין לאס עליות די ספר תורה סי אקאצידין מונגו לוס סי' בעלי בתים די נון מירקאר עליה די ספר תורה אין לה פרסה די לוס נתקים אה איל קי טייני נתק אי סימי-אנטי סיינדו אזי חוכא זאטלולא (בורלה) בחוך קהל אי טאנציין קי אים מלכין פני חברו ברבים קי סון די לאס קוחאס קי נון טייני חלק לעולם הבא איל קי לאס אזי רח"ל חמון:

סיכה

דינים די אונטאר פארה איל אבל

א) איל אבל אים אסור די אונטארסי אלגון אזיטי. אפילו קואל סיקיר קוזה אים אסור סי טייני כוונה פור ציסיין. אינפירו סי לוקי סי אונטה אים פור אזיר פאסאר לה זוכמא די סו קוחירפו אים מותר. אי נון סי קירי דינו קי אים מותר די אונטארסי פור מיליזינה קומו דיזיר קי טייני נתק אין סו קאציסה אי סימיאנטי: (ס"ע סי' ספ"א)

סנדק

דינים פארה פנדק קי לי אקונטיסייו אבלות

(א) חיל חבל פואידי סיר סנדק בתוך די לוס שנעה אינפירו חיס חסור די קאלסאר סאפאטו אי די ציסטירסי פאזייוס די שנת . (צרכ"י סי' סל"א . חבל הרב סו"ג סס מחודק י"ח כתב דאזי הבן וכמוהל וסנדק דשלשתן נקראו בעלי ברית מותרים ללבוש צנדי שנת בשעת המילה אך לא לבנים כמ"ס הרב בהלכות ט"ז סי' תקנ"ט עכ"ד ומנהגנו בזה לא שמעתי ולא ראיתי) . אי מירא אין דינים די מילה דין ד' :

(ב) סנדק קי איסטא חונן בר מינן . נון פואידי סיר סנדק חסיגון חזיזיוס חריצ'ה אין דינים די חונן דין ל"ה : מוזיר סנדקת קי איסטא חבלה מירא אין דינים די מילה דין ט' .

סעודה

דינים אין קי סעודה אים מותר איל אבל די איר אי אין קואלה אים אסור

(א) מוזוטרוס נון חוזחמוס קומו מור"ס קי איסקריציוו קי נון סי פואידי קומיר אין נינגון מודו די סעודה שנעולס טודוס 12 מיזיס סאלצו דיספואיס די 30 דיאס באסטא קי אים סעודה די מלוה מויי ציין פואידי קומיר אין הייה . אינפירו אין סעודה די שמחה אים חסיר די קומיר אין הייה טודוס 12 מיזיס קואנדו איסטא אין חבלות די פאדרי אי מחדרי . אינפירו אין חבלות די דיסטו די קרובים פאסאנדו 30 דיאס פואידי קומיר אין טודו מודו די סעודה (צרכ"י סי' סל"א אות ז') :

(ב) סעודת שמחה סי ייחמה לה סעודה די חתן אי כלל קי סי דיזי סקשמחה צמעונו . נון פואידי קומיר אין איסטא סעודה . סאלצו חוזחן אקומיר קון לוס סירצידורים . מה קון פארטידו קי נון סיחא אין לה קאזה די לה חתונה סאלצו אין אוטרה קאזה (מור"ס סס וסו"ג מחודק י' סס) . אינפירו סי לו ייחמחרון חונדי איל חתן דימחנייחנה חכ דיזחייונאר . סינדו חיס איל מנהג די קומיר מזונות

אי

הלכות אות ס' סעודת שמחה אבלות עז

אי נון דיזין שבעה ברכות ני שקמחה במעונו איס מותר די קומיר
(חקקי לב ד"ק ע"ג ועיין הייס שא סי' ע"א וסי' ע"ד אות י"ב):

(ג) סעודה קי אזי איל אלמון קי קאזה קון אלמנה סי ייחמה
סעודה די שמחה: אונז קי דייו גט אה סו מוזיר אי לה טורנו אה
טומאר היי קין דיזי קי סי ייחמה סעודה די שמחה: (ברכ"י שס)

(ד) סעודה די ברית מילה סי ייחמה סעודה די שמחה אסיגון
דיסו איל פסוק שש אנכי על אמרתך וכו'. קי פור איסטו איל אכל
נון פואידי קומיר אוטרו קי קון לוס שמטים אסיגון דיסימוס אריב
דין ז': (שו"ג שס מחודש י')

(ה) סעודת שמחה קי אזין לוס אמיגוס אונה נו"י אין קאדה
קאזה חוזר חלילה סי ייחמה סעודה די שמחה אי נון פואידי איר אין
דיטה סעודה טודוס דוזי מיזיס אין אבלות די פאדרי אי מאדרי
אסיגון אדיזימוס אריב דיין א' (מרון סי' ש"א). אי סי אים אנויו
די שני אדריס, אסיגון פאסו דוזי מיזיס אים מותר אין טודו מודו
די סעודה: (ש"ע. חקקי לב דק"א. וברב ט"ז רס"י ש"א חמה על
הנוהגים אבלות גם בחדש י"ג)

(ו) איל פאדרי אי לה מאדרי די איל חתן או די לה כלה קי
איסטאן אכליס בחוך די לוס דוזי מיזיס די פאדרי אי די מאדרי מווי
ביין סי פואידין אסינטאר אין לה סעודה טודוס לוס 7 דיאס די לה
חופה: (ז"א ח"ג סי' ק"ע)

(ז) און מוהל קי איסטא בחוך די לוס 30 דיאס די סו פאדרי
או די סו מאדרי מווי ביין פואידי קומיר און לה סעודה די לה מילה:
(שס סי' קע"א)

(ח) מי שאסור ליכנס לבית המסחה בחול ה"ה בשבת. מ"מ
אם הוא קרוב לחתן וכלה יש מקום להקל בשבת דמחזי כפרהסיא אם
אינו הולך. עיקרי הד"ט סי' ל"ו אות מ"ז. וכנאני הדבר הרבה
שמליאה מלאחי להיתר וגברא רבא אמר מלתא דמסתבר דהרי אפילו
לס"ח יכול לעלות כדי ללא למחזי אבלות בפרהסיא כמ"ס בדיני ס"ח
דין ה' וכ"ס שיכול ליכנס למסחה נמי מהאי טעמא ודוק. — רב
או מנהיג פואידי דיזיר ברכת ארוסין אי ברכת נשואין בחוך די לוס
30 דיאס אין אבלות די פאדרי אי מאדרי: (שכנ"ס סי' ש"א וכן
עשה הל"מ הרב שו"ג)

סעודת מצוה

(א) סעודת מצוה אים מותר די קומיר אין אייזש בתוך די 30 דיאס פור ריפטו די קרוכיס . אי בתוך 12 מיזיס פור פאדרי אי פור מאדרי . אינפירו בתוך דילוס 30 דיאס פור פאדרי אי פור מאדרי נון פואידי קומיר אין סעודה די מצוה (טור וסו"ג סי' של"ה מהודש ו'):

(ב) סעודת מצוה אים ייאמאדה סיוס מסכתא אי סי איל מיזמו מילדו לה מסכתא אי לה איסקאפו . ודאי קי אים מותר די קומיר אין אייזש . אינפירו קונצידאר אלום צעלי בתים קי נון מילדארון נון פואידי . אי אנסי איזיירון הלכה למעשה אי נון דיסארון קונצי- דאר נון אה איל קי איסטאצא חבל בתוך די 30 דיאס אין ריפטו די מואירטוס . אי נון אה איל קי איסטאצא חבל בתוך די 12 מיזיס די פאדרי אי מאדרי (ז"ל ח"א דף ק"ע ועי' בא"הט ססי' רמ"ו וסו"ג סי' של"ה מהודש ה' ובחקקי לב סי' נ"ו דל"ט ע"ד) :

(ג) סעודה קי אזין אין לה נוגי די סכת די לה סימאנה קי קי נאסייו בן זכר סי ייאמה סעודה די מצוה (סו"ג סס) :

(ד) קין קי איסטרינו קאזאס מואיצאס אי איזו סעודה סי ייאמה סעודה די מצוה . אך בתנאי קי נון דיסי אינפרימירו אזיר נינגון שחוק ני קלות ראש . קאלצו קי סייאה איל פריסיפיוו דיל איסטרינאמיינטו קון דברי תורה דוקא די איסטי מודו סי ייאמה סעודה די מצוה (סו"ג סס) :

(ה) קין קי סי איזו סו איזו בר מצוה . סי אים מנהג קי דרסה איל נכנס למניין סי ייאמה סעודה די מצוה (סו"ג סס) . אי אנסי סי לו קונצידארון אלה סעודה די לוס התנים אין סמחת התורה פואידי איר . (שאין לך סעודת מצוה גדולה מזה וזודאי דעדיף טפי מסיוס מסכתא והנוכת הבית ומניין ואף נס זאת דלדעת מהרש"דס והרב שאלת יעבץ כמו שרמז בעה"ט כנ"ל דין ה' הוא דבסנת ויו"ט יש להקל בדינים אלו משום דהוי בפרהסיא וא"כ בסעודת חתני תורה דהוא יו"ט יש להקל גם מלד זה וכ"ש לבני א"י דהוא ביום ה' שמיני עלרת חקקי לב ד"ק ע"ה) :

(ו) סי לו אגונטארון אה איל פארה אזיר זימון קון 10 פרי- סונאס סי ייאמה סעודה די מצוה (סו"ג סס) :

הלכות אות ס' סעודת מצוה אבלות עה

(ז) לאם סעודות קי סי אזין אין הנוכה אי קאנטאן סעודות אי תסבחות סי ייאמאן סעודת מלוה (שו"ג סס ועי' זח"ה סי' תר"ע וסרז ז"ח ח"ג סי' קס"ט כ' דלא חסרו כל יב"ח זח"ה חלא בסעודת נסואין דחית זב סמחה יתירתא ובמריעות דחינה מלוה חבל זס"מ דחית זב סמחה חבל חינה כנסואין סרי):

(ח) די חקי סי אנביזה קי לוקי אוחאן לוס סינייו' בעלי בתים אין הנוכה קואנדו סי הגונטאן לוס סינייו' חברים די קאדה יסיבה אי יסיבה אמיראר חיל ריזו די לה יסיבה אי קוצראר די קאדה אונו אי אונו לוקי דיצי אי מנהגנו אים קי חיל דרסן די קאדה יסיבה אזי דרסה אין אקיאס נוגי אי דיספואים קומין אי זיציין אי סי אליגראן אליגריאה די מלוה. אי סי איי אלגונוס חברים קי איסטה אין חיל חנייו די סו פאדרי או די סו מאדרי. איי מונגוס קי נון זיינין כלל סיינדו אינטיינדין קי אים איסור. אי איי אלגונוס קי ייאה זיינין מה סי אספיראן אקומיר קון לוס סמסים. קי אנסי קיסיפאן קי נון איי נינגון איסור אי מויי זיין פואידין זיניר אי אסינטארסין אין לכ מיזה סיינדו אים סעודה די מלוה. חיל כלל אים קי סי אים סעודה די מלוה פואידי קומיר אין אייאה אפילו קי איי מנין אי סי נון אים סעודה די מלוה נון פואידי קומיר אפילו קי נון איי מנין אי נון קומו אוחאן לוס בעלי בתים (סאין הדבר תלוי בעשרה):

ועיין זחות יאר סי' ע' סכתב דכל סעודה סדורסין זב. ע"י סדרוס סכוא סדורסין זב נעסה סעודת מלוה וכ"ס זחנוכה דכלא זאת כתב רס"ל סהיא סעו"מל וכ"כ הג"מ. וסרז סמפ"ה כתב סאס אומר פזמונים וסבחים להקצ"ה סוי סעודת מלוה ס"ד סרז סו"ג זי"ד סי' סל"ח:

(ט) אים דימיניקטיר די דאר אסאציר אלום סינייו' בעלי בתים קי דוקא אין סעודות די מלוה אים מותר חיל חבל די קומיר אין אייחס. אינפירו לוס חברים קי סי הגונטאן הגונאר קארטאס או דומינו אי סאנטראג או אל אניאו וכדומה סבל סבלים קי איי. אי דיספואים די חיל גואינו אזין חאלכס גיניגיאס אי קומין אי זיציין אי קאנטאן סירי נכרים ועגזים. זודאי קי אים אסור די איר סיינפרי אין דיטאס חזרות אי כל סכן אי קל וחומר קואנדו אין חיל חנייו די סו פאדרי זאה קי אים מוסיק על הטאתו פסע. קי אין לונאר די אזירלי אסו פאדרי עונג לי אזי נגע ח"ו וסומר נפסו ירחק מהס. אל זואין אינטיינדידור פוקאס פאלחצראס;

(י)

הלכות אות ס' סעודת מצוה אבלות

(י) לוקי איסטא אונזדו אין צוקא די לוס סינייו' בעלי בתים
אדיזיר קי אין פעודה קי איי 9 פריסונאס נון סי פואידי אסינטאר
איל קי איסטא אין אנויו די איל פאדרי או די לה מאדרי . עיני
עטלף שלי איינדה נון ציירון טאל קוזה בספרים . סאלצו אדרבה יין
טופי אלה ריצי קי סי אין אונה פעודה איי 9 פריסונאס אי קון
איסטי קי איסטא אין איל אנויו די סו פאדרי סון 10 אי צאן אדי-
זיר ברכה קון סס נברך אלהינו וכו' סי ייאמה פעודה די מלוה אי
מוי ציין פואידי קומיר אין אייאה אסיגון אציזימוס אריצה דין ו':

(יא) סעודה מלוה טודו מודו די פעודה קי איי אין אייאה
דרסה סי ייאמה ס"מ . (ומ"מ י"ל דפולסול דה"ח בסעודה לעולם לא
אליס לעסות הסעודה לס"מ) . אי אנסי פעודה קי אזי איל בעל הנס
אין איל דיאה קי סי לי איזו מילאגרי . אי אנסי לה פעודה קי אזי
איל קי איס מקדיש ספר תורה אי כלי קודש אל ציה הכנסת . אי
אנסי חבורה קי מילדארון אינגונטו אי איסקאפארון איל ליצרו טודו
סי ייאמה סעודה די מלוה (חוח יאיר סי' ע') :

אפילו און יחיד קי איסקאפו לה מסכתא קי מילדו סי ייאמה
סעודת מלוה אטודוס לוס תלמידי חזמים המסובין בסעודה :

סעודה קי אזי אונגו קי אינטרו אין לוס 70 אנויוס נון סי
ייאמה סעודה די מלוה אטודו קי קואנדו אזי דרוס . קי על ידי די
איל דרוס סי ייאמה סעודה די מלוה : (סס)

(יב) לה פריסונה קי טימי די איל ס"ית אי קירי אזיר נחת
רוח אסו פאדרי אי אסו מאדרי סי אקאצידי אין טודוס לוס 12 מי-
זיס די נון אינטראר אין נינגונס אליגריאה ני אין נינגונס סעודה .
זולת אין לאס סעודות קי אקלארימוס אריצה דוקא . אנסי טאנציין
סי אקאצידי די נון איר אציזיטאר אינגון אומברי נון אין שבתות נון
אין ימים טובים . אי מתוך די איסטו צירנה אמילדאר אין לה ליי
פור מנוחה די סו פאדרי אי די סו מאדרי אי קון איסטו סירה ציין
אה איל סי בעולם הזה סי בעולם הבא (סיבה סכ"מ) . אי נון סי
קירי דיגו קי נון פואידי איר אפאסיאר אין נינגון פאסיאו . (פלא
יוען דף ט' ערך אבלות) :

אות עין . עדות .

דינים די עדות פארה אבלות אי פארה קאזאר מוז'יר

(א) גואדרהרין אבלות פור בוקה די חון עד . אי אפילו עד קי חוייו די בוקה די אוטרו עד אי פור בוקה די גוי מקיה לפי חומו קירי דיזיר קי לו דיסו די לו סוייו . איל כלל אים קי טודו מודו די עדות קי קאזאן אלה מוז'יר פור סו דיגו סי אלימונייאן פור איל . (ש"ע סי' סל"ז ז"ח וש"ך) :

(ב) סי איי חון עד קי דיזי קי זידו אה פולאנו קי איסטאצה חין אבלות . או קי חוייו קי דיסירון הסכבה פור איל . גואדרהרין אבלות פור סו דיגו (מכר"ח שסון סי" קס"ז) :

(ג) סי נון איי עדות קלארו קי סי מורייו . סאלצו קי איל עולם זאן דיזיינדו קי סי מורייו נון סי אלימונייאן פור איל (שכנ"הג) ;

(ד) ראובן קי לי איסקריציי חון גוי חונה קארטה דיזיינדו קי סי מורייו סו אירמאנו שמעון נון קאלי קי גואדרי אבלות . קי דוקא קואנדו דיזי איל גוי קון סו בוקה אי טאנצייין קי לו דיזי די לו סוייו (מסל"ת) קאלי גואדרהר אבלות פור סו דיגו . אינפירו פור לה קארטה די איל גוי נון לו קריימוס אה איל גוי (ברכ"י שס) :

(ה) דוס פריסונאס דיזין קי סי מורייו פולאנו אי דוס דיזין קי נון סי מורייו . נון קאלי קי גואדרי אבלות . (ש"ע שס משוס דמוקמינן ליה אחזקתיה סהוא חי זא"הט שס) :

(ו) קין קי לי זינו אה איל חונה קארטה דיזיינדו קי סי מורייו סו פאריינטי . אי איי ספק סי חין איל דיאה קי זינו לה קארטה אים בתוך די 30 דיאס אי קאלי קי גואדרי אבלות . או פואידי סיר קי ייאה פאסארון לוס 30 דיאס אינון קאלי קי גואדרי אבלות . סיינדו לה קוזא אים ספק נון קאלי קי גואדרי אבלות . קי דיזימוס פואידי סיר קי ייאה פאסארון לוס 30 דיאס . (וכלכה כדברי המיקל זאבל זר"כי שס אות ג') אי מירה אדילאנטרי דין ז' (ודין י"א ועיין בשמועה קרובה דין י"ד) :

(ז) סי איסטא קארטה קי דיסימוס אריצה קי טינימוס ספק חין אייאה סי אים בתוך די 30 דיאס או נון . אי דיסימוס קי אים איל דין קי נון קאלי קי גואדרי אבלות . איסטוי דין אים קואנדו אים

פור

הלכות אות ע' עדות אבלות

פור ריפטו די קרובים . אינפירו סיחיס פור פאדרי אי מאדרי קיינ-
דו קי חוזאן אדארלו אסאציר בתוך די לוס 30 דיאס אין טאל קי
דיגה קדיש אלס חורה קאי קי גואדרי לוס שבעה אי לוס 30 דיאס.
(סס אות ד')

(ח) קין קי לי צינו אה איל קארטה די חונה פריסונה נאמן
קי סי מוריינו אה איל חון מואירטו אי אירס בתוך די לוס 30 דיאס
אי אירס אובליגאדו די גואדראר אבלות . אינפירו איל אינקווצריין
לס קוזה . אי דיספואיס קי פאסארון לוס 30 דיאס די איל דיאס
די לס מואירטי (ועתה הוא תוך ל' לשמועה) סי סופו לס קוזה קי
איסטי יאה לו סופו אנטים די לוס 30 דיאס . איל דין איס קי
סיינדו יאה פאסארון 30 דיאס נון קאלי קי גואדרי אבלות . אינ-
פירו קאלי טומארלי סו בואין קנס סיינדו אינקווצריין לס קוזה פארה
נון גואדראר אבלות (חייס טאל הי' סי' מ"ז ועי' בעיקרי סד"ט ח"ב
סי' ל"ו אות ב') :

(ט) חונה מואיר קי אוייו קיסי מוריינו סו מאדרי אי איסטונ-
סיס אירס בתוך די 30 דיאס קי אירס אובליגאדו די גואדראר
אבלות . אי סיינדו קי סו מארידו לי דיסו קי איסטס בוז קי אוייו
נון איס צידרה . נון סי אלימונייו . אי דיספואיס קי פאסו לוס 30
דיאס די קואנדו סי מוריינו . פואי סאצירו אה אייאה קי לס בוז קי
אוייו בתוך די לוס 30 דיאס פואי צידרה מכל מקום סיינדו קי נון
סופו פור סירטו קי סי מוריינו סאלצו דיספואיס די לוס 30 דיאס .
סי קונטה שמועה רחוקה . אי נון קאלי קי גואדרי שבעה . סאלצו
סולו איל דין די לוס שלשים קי נון סי פואידי מואדאר ני לאצאר אסי-
נון אציימוס סיס דיניס אין דיניס די רחילה אי אין דיניס די כביסה
(זרע אחת ח"ב סימן קנ"ה) . אי טאנצייין איס אובליגאדו די
אזירסי קריעה :

(י) עוד סס אילו שמעה צבירור תוך ל' שמתה ועברה ולא
נכנה אבלות עד שעבר הל' הייבת לנכונ דין ז' אס לא עברו ל' יום
מיום שמעה דיום השמועה לדידה כיום המיתה . ועי' סס בהשמועות
דכזכיר למ"ס הרב הי"דא צחיים סא הנ"ל וכתב דאפשר דבנדון דידיה
גם הרב הי"דא יודה דחייבת לנכונ אבלות כל שלא עברו ל' מיום
השמועה . וברב צית עובד צדף רמ"ז ע"ב כתב ולי איס לעיר נראה
צדור סהרב הי"דא גם צנדון הרב ז"א אינו מודה לו כדמוכח
מדבריו . אלא שלענין דינא דעתי הקלרה נוטה נדעת הרב ז"א
וחלוקו צנדונו עכ"ד :

(יא)

הלכות אות ע' ערות אבלות פ

יא) אריבֿה דין ו' איסקריבֿימום קי אונה פריסונה קי לי צינו
 אונה קארטה דיזיינדו קי סי מורייו סו פאריינטי אי נון איסקריבֿייו
 אין קי דיאה סי מורייו וכו'. אינפירו סי אים לה קארטה אים-
 קריטה די מאנו די חכס אלה אורה דיזימום ודאי קי ייאה פאסארום
 30 דיאס. פורקי סי אירה און אופן קי לה קארטה לי פודיאה
 ציניר אסו מאנו די איסטי בתוך די 30 דיאס ודאי קי איל חכס נון
 אייאה איסקריבֿיר סתם. סאלצו סי דיקלאראצֿה מויי ביין. (ואס
 אירע סהורה שלא להאחבל מספק ואח"ך נודע לו למפרע שמה תוך
 ל' ועתה כבר עברו הל' כתבו הט"ז והס"ך דאין לריך להאחבל. ומה
 סנדפס בס"ך לריך להאחבל הוא טעות סופר ול"ל אין לריך להאחבל
 בר"כ כי סס"י סל"ז וב"ח ועי' בדיני ס"ק דין י"ד):

יב) קין קי איסטאצֿה אין אונטרה סיבדאד אי צינו און גוי
 אי לי דיסו אויאי אין טו סיבדאד די בוקה די פולאן גידייו קי סי
 מורייו טו מאדרי. אי נון אוןו אבלות פור בוקה די איל גוי. סאלצו
 סי אליבאנטו אי צינו אה סו סיבדאד אי אלקאנטו אציניר אין איל
 דיאה סיטינו קי סי מורייו דיספואים די מירייו דיאה. אי אינפיסו
 אגואדראר אבלות. קאלי קי קונטי לוס שבעה די איל דיאה קי
 אינפיסו אלימוניארסי. אי נון די איל דיאה קי אוייו דיל גוי.
 (מסוס סהגוי לא היה מס"לת ואינו חייב להאחבל על פיו הר"ב כי
 קל"ג ועי' בערך גדול הבית דין א'):)

יג) און גידייו קילו מאטארום צ"מ אי פואירון מתיר אסו מוזיר
 פור בוקה די עדות די און גוי קי לו קונטו די לו סוייו. דיספואים
 קי ייאה פואירון מתיר אלה מוזיר קי ייאה סי פואידי קאזאר. קאלי
 קי גואדרין אבלות קומו דין די שמועה רחוקה סי פאסארום 30 דיאס
 אי איסטו אים דוקא קי ייאה סי דיספואירון די בוסקארלו.
 (דב"מ ה"א סי' ע"ט ק"ס דק"עא) מירה אין דינים די אבלות די דין
 ה' אסטב דין י"ב:

יד) גוי סהביא כתב לראובן וכתוב בו דע שמת אביך זה ט"ו
 יום ואין כתוב בו באיזה יום נכתב הכתב. והגוי הלך והעיר שנכתב
 בו הכתב הוא מהלך ד' ימים ועד שניתן הכתב ליד ראובן עברו ה'
 ימים. באופן שמיום שנכתב הכתב עד שבא ליד ראובן יש כ"ז ימים
 שהוא שמועה קרובה שחייב להאחבל. ונסתפקו שמה לא ניתן הכתב
 ליד הגוי ביום שנכתב ועברו ד' ימים. או אפשר שהגוי נתעכב
 בדרך ד' ימים והו"ל ס"ר ואינו חייב להאחבל פסק הר"ב כי ר"א

דחייב

דחייב להתחבל ואף שהיה חסד נשואה לאיש היצת להתחבל הציח
 דבריו הרב ק"ס דף קע"א ע"ב. ואני בער ולא אדע למה הציח דין
 זה של הר"ב מ'אחר שבאותו דף עלמו לייך להרב חי"דא שהציח
 סברת הרביסר רבנן דכולם סוברים דבספקא חייבים להתחבל ובכללם
 הר"ב ולבסוף פסק דיש לסמוך על המקילין להתחבל מספקא ח"כ אחר
 כל זה למה הציח דין זה של הר"ב דמספקא חייבין להתחבל. מאחר
 שכבר הורה זקן שלא להתחבל. וכ"פ הרב קול אליהו סי' מ"ח וכן
 הסכים הרב הק"ל בי"ד סי' קי"ו:

(טו) מעשה בגוי שאמר לשמעון אמור לראובן זה שמת חביו אף
 ע"ג דפסק מרן דגוי מס"לת נאמן יש חולקים בדבר וקי"ל הלכה כדברי
 המיקל בחבל. זאת ועוד דב"נ דהגוי לא היה מקיח לפי חומו אלא
 במתכוין להעיד מדקאמר אמור לראובן זה שמת חביו כדק"ל בדין
 עגונה וכו' הכא נעשה מעשה שלא להתחבל דבר משה סימן פ'
 ק"ס שם:

(יו) קין קי איסטא חונן אין דיחס די חיל עומר מירא סו
 דין אין דינים די חונן די דין ל"א אינדילאנטרי:

(יז) קין קי לו טופארון מאטאדו או מואירטו סי טייני לה
 פרינטי חי לה נאריז חי לאס קיסאדאס סאנאס חי לו קוניס ירון
 קי אים פולאניקו דאן עדות פור חיל חי סי פואידי קאזאר סו
 מוזיר. אינפירו סי מאנקה אלגונו די איסטוס סימנים, דיזימוס קי
 פואידי סיר קי איסטי גידייו קי ייבאב דיטוס זיסטידוס חיל
 איסטא ביבו חי לוס זיסטידוס לוס אינפריסטו אה אוטרו או לוס
 זינדייו וכדומה. מה סי טיינין אין סו קואירפו בואינוס סימנים
 קומו דיזיר אלגון מיינברו דימאזיידו או מאנקו או אלגון דימודאמ-
 ינטו אין אלגונו די סוס מיינברוס משל חיל דינו טואירטו לאס
 חוניאס דאנייאדאס וכדומה סון בואינוס סימנים חי פואידין דאר
 עדות חי סי פואידי קאזאר לה מוזיר (ס"ע אה"ע סימן י"ז סימן
 כ"ד ע"ס):

אות פא . פורים .

דינים די אנינות אי אבלות אין פורים

(א) אונה פריסונה קי איסטא חונן אין נו"ג די פורים חים
 חו"לינגאדו די מילדאר לה מגילה אי דיזיר ק"ס אי ערבית . אי
 איסטא דין חים דוקא אין לה נו"ג אפילו קי טייני אסו מואירטו אי-
 ג'אדו דילאנטרי . אינפירו אין איל דיאס קי קירי פארס אינטירארלו
 אלה אורס אינטירס אסו מואירטו אינפרימירו . אי דיספואיס מיל-
 דארס לה מגילה אי דירס תפילה (ס"ז דקפ"ב ע"ג וע' מרן סי' תר"נו
 שכתב שמותר בבשר ויין נמי וע' לקמן דין ג')

(ב) אין דיאס די פורים דיספואיס קי אינטירו אסו מואירטו
 נון סי מיטירס תפילין . אאלצו דירס תפילה אי מילדארס לה מגילה
 סין תפילין (משום דאקרו פאר מג"א סס) :

(ג) אונז קי איסטא חונן אין דיאס די פורים . חים אסור
 קומיר קארני אי די בי"ר צינו סי ייאס פואידי אפירמאר לה שמחס
 די פורים דיספואיס קי אינטירס אסו מואירטו (וסב הכהן סי' ל"ו וכן
 עיקר בית עובד דף קפ"ח) אי קואנדו קומי קארני אי בי"ר צינו מויי
 ציין פואידי דיזיר אי צרכא אפילו קיאים חונן : (מלכת מסה אוח א')

(ד) אונז קי איסטא אכל אין פורים נון אוחארס אכלות נון
 אין דיאס די 14 אי נון אין דיאס די 15 . אינפירו דברים סבלינעא
 ייאס אוחס (צרכ"י סימן תר"נו) אי מירס אדילאנטרי אין דין ז'
 אי דין ה' :

(ה) אפילו קי דיסימוס ארי"ב קי אכלות נון סי אוחס אין לוס
 דיאס די פורים נון אין איל 14 אי נון אין איל 15 . אפילו הכי
 אינטראן סי איל דיאס די 14 סי איל דיאס די 15 אין הסבון די
 לוס סיטי דיאס די איל אכלות . ממס אים סו דין קומו שבת קי
 אינטירס אין הסבון די לוס שבעה אנסי חים פורים טאנציין (וכן פסק
 צי"ד סי' ת"ח וסכי נקטינן כמו שפסק מרן צי"ד שלא להתחיל צפורים
 דהלכה כדברי המיקל באכל וכן הורינו הלכה למעשה צרכ"י סס) אי
 מירס אדילאנטרי אין דין ז' וח' :

(ו) קין קי סי לי מורייו אה איל אלגון מואירטו אין דיאס די
 פורים מיזמו פשיטא קי לי דאן סבראס אה איל . (הרב צ"ד
 סי')

סי' תל"ז הכיחו הרב שו"ג זצ"ח סי' תרל"ו ס"ק ט"ז דמזרין אותו.
 חי חי קין קי דיזי קי נון לי חזין הכרחי קון גואיזום סאלצו קון
 קארני חי צינו (מלכת משה אות ב' וע' צי"ד סי' ת"ח ואיך הישר
 בעיניו יעשה):

(ז) קין קי לי חקונטיקיוו זה חיל קי חיל דיחה די 14 לי
 חיס פרימיר דיחה די חיל חבלות. חפילו הכי נון חוזרה חין חיל
 חבלות (כיון דלדעת הרבה מן הפוסקים ס"ל דגם חבלות יום ראשון
 דרבנן הוא ושמהת פורים הוי דברי קבלה שהם כדברי תורה. ח"כ
 יש לחוש למ"ד דחין חבלות נוכג בו זרע חמת ח"ח סי' ק"ב) חי חפילו
 קי נון חוזר חבלות חין דיחה די 14 לי חנטרה חין חשבון די לוס
 שבעה (מורס זצ"ח סי' תרל"ו וע' לקמן בדין ח"י):

(ח) חיסטו קי דיסימוס חריצה דין ד' קי נון סי חוזר חבלות
 חין פורים נון חין חיל 14 חי נון חין חיל 15. חיסטו חיס קואנדו
 צינו פורים חין מידיו די לוס שבעה. חו קי צינו חיל פרימיר דיחה
 די לוס שבעה חין דיחה די 14 חלה חורה נון קחלי קי גואדרי חבלות
 חנפירו סי צינו חיל פרימיר דיחה די חיל חבלות חין חיל דיחה די
 15 חלה חורה קחלי קי גואדרי חבלות חין חיל דיחה די 15 (כ"כ
 במלכת משה אות ב' שעשה מעשה בעלמו כך וכך פסק הרב ז"ח שם
 הלכה למעשה):

(ט) קין קי חיסטה חבל חין נוגי די פורים סחלידה זה חיל
 בית הכנסת פארה מודרי די פובליקחמיינטו די חיל מילחגרי. חגי-
 פירו סי חין חיל דיחה חיי בלכול חין חיל קהל קי צאן קוצראנדו
 מונידאס חלה חורה חריקוזירה דייז פריסונאס חי מילדחרה לה
 מנילה חין סו קחזה (כיון דחין שם פירסוס כ"כ מחמת הכלכול צ"י
 ח"ח דק"ז ע"ד):

(י) חונו קי חיסטה חבל חין פורים חיס חייב די מאנדאר
 משלוח מנות חפילו בתוך די לוס שבעה חנפירו זה חיל חבל נון לי
 מאנדאן משלוח מנות טודוס דוזי מיזיס (ש"ע סי' תרל"ו);

(יא) קין קי סי מוריוו סו פאדרי חין פורים. חין חקיל חנייו
 מאנדחרה פאראס חו קארני חלוס פרוצים חנפירו טודו מודו די
 קוחה קי חיס די שמחה ני פואידי מאנדאר חיל זה חוטרס ני חוט-
 רוס לי פואידין מאנדאר זה חיל חי חל חוטרס חנייו פואידי מאנדאר
 משלוח מנות טודו לוקי גוסטה (ספר החסידים סי' תשי"ג):

(ב)

(יב) לזה קוזה אים פשוט קי סי איל חבל אים פרוצי קי אים מותר די מאנדארלי אה איל פאראם סיינדו נון אים מינוס די לדקה אי לדקה מויי ציין סי פוהידי דאר אל חבל (מג"ח):

(יג) איל דיאה די 14 אי איל דיאה די 15 סון חסורים אין הספד אי אין תענית. אטודו חונברי אי אין טודו מודו די לוגאר. טאנטו אין לוגארים קי חזין איל דיאה די 15 סולו טאנטו אלום קי חזין איל דיאה די 14 סולו. אי לאס מוזירים פוהידין אינדיגאר חנ-טיס קי סי אינטירי איל מואירטו אינפירו דיספואים קי ייאה סי אינ-טירו איל מואירטו מאס נון פוהידין אינדיגאר (ס"ע סס):

(יד) אל מודו קי אים חסור די חזיר הספד אי תענית אין פורים. חנסי אים חסור די יוראר. אי אים חסור אלחם מוזירים די יוראר אי די אינדיגאר פור חון מואירטו קי איי חונס קואנ-טוס דיאס קי סי מוריוו. אי אה טודה ציאה נון איי די דיפינדיר אין סוס מאנוס (דמוטב סיהיו סונגין ולא מזידין סו"ת בית יאודה סימן כ"ד):

(טו) לוגאר קי חוזאן קי אין איל דיאה די לוס סנעה צאן סוצרי איל קצר פארה אינדיגאר אים חסור אין פורים. סאלצו איל חבל סולו צה אחי קון איל חזן אי דיזי הסנעה. אי אפילו אין ערב פורים אים חסור די איר אחי (סלא יחסבו העולם סהחבלות נפסק מחמת פורים סו"ת הר"ס הלוי סי' י"ג צא"הט סס):

(יו) אים מותר אה איל חבל דיספואים די לוס סנעה פור ריקטו די קרוצים או דיספואים די לוס 30 דיאס פור סו פאדרי או סו מאדרי די טאנייר אין פורים פארה אליגראר אה אוטרוס. אי כל סכן סי צה פארה טאנייר אין אליגריאה די מלוס קי מויי ציין פוהידי טאנייר (ס"ות זקן אהרן סי' רי"ג) אי מירה אין דיניס די סמחה דין ו' אי טופאראם היתר פארה ריקטו די דיאס די איל חנייו:

(יז) קין קי סי מוריוו סו מואירטו חנטיס די פורים אי אינקונטרו קון איל פורים נון לי דיסטאזס די איל חבל חבלות. סיינדו פורים נון טייני איל דין די לוס רגליס (ס"ע סס"י ח"א) מירה אין דיניס די גילוח דין י"ז (הרב לפיהית בדצס סי' מ' פסק דיס לאסור מילוי פה סהוק אפילו בפורים סמח יפרוק מעליו עול ח"ו):

(ח) קין קי סי מוריוו סו מואירטו אין נוגי די 14 או אין דיאה די 14 אפילו קי חבלות נון קחלי קי גואדרי כלל אסיגון חציזי-מוס

הלכות אות פ' פורים - פריון אבלות

מוס אריב' דין ה', אינפירו אינטראן אין חשבון די לוס סבעה טאנטו איל דיאס די 14 טאנטו איל דיאס די 15 (מנ"ח א"ח סי' תרל"ו) מירא אין דיניס די יום טוב דין ח"י ודין י"ט אי אין דיניס די סבת דין כ"א:

פדיון

דיני פריון השייכים לאבלות

(א) מי סמת וסניח אשתו מעוברת עיין במעסק אברהם סי' ב"ן שפסק דלא יפדו אותו לא הב"ד ולא אפילו אבי אביו. אלה הוא יפדה את עלמו כשיגדיל ולריך שיעשו לו לוח קטנה של כסף לתלות על לוארו ולכתוב עליה. "זאת זכרון כי זה הבכור לא נפדה וכאשר אלהים יגדלו שיהיה בן י"ג שנים ויום אחד יפדה את עלמו". — וכספודה היתום את עלמו ל"ל נוסח זה. (אומר לכהן) אני בכור פטר רחם והקב"ה לוח לפדות את הבכור ובעוונותי מת אבי קודם זמן פדיוני ואני נשארתי בחיוב לפדות את עלמי דכתיב בכור בניך תפדה וקרינן ביה תפדה ר"ל שאפדה את עלמי והריני מוכן לקיים מצות ה'. (ואומר לו הכהן) מאי ניחא לך ית גרמך או חמש סלעים דמחייבין לך בפורקנך. (ומשיב לו הבכור) ית גרמי וברי לך ה' סלעים ומכרך ב' ברכות. בא"י חמ"ה אקב"ו על פדיון בכור. וברכת שהיינו בסם ומלכות. — ואם חל יום הפדיון ביום ט"ב הביצה מלוח בשעתה ואפילו בט"ב:

אין איל חנייו 5624 נפטר פה עירנו רפאל ב' נבריאל פאפו נ"ע אי לי נאסייו און איצו בכור אל 22 מנחס. אי לו ריחמיוו איל נונו סי' גבריאל פאפו ה"י קון דיזיר ברכה סין סם ומלכות כמזואר בפוסקים וכתבו לו לוח כנז"ל):

(ב) כהן קי איסטא אצל בתוך די 3 דיאס נון פואידי אזיר איל פדיון סיינדו ייאה איי אוטרוס כהנים. אינפירו סי איס דיספואיס דיל טריסיר דיאה די איל אבלות מויי ביין ארה לה מלוח: (בעי היי סי' רמ"א)

אות לדי

אות צדי . צדוק הדין .

דינים די צדוק הדין קואנדרו אי פור קין סי פואידי דיזיר

(א) לְדוֹק הַדִּין סִי סִי דִיזִי אִין רֵאשׁ חֲדָשׁ אִי אִין חֲנוּכָה אִי אִין פּוֹרִים אִי אִין יוֹם טוֹב אִי אִין חוֹל הַמּוֹעֵד , אִיִּסְטוּ אִיִּס כִּפִּי דִי אִיל מִנְהַג דִי לֶאֱסֵי־דִרְאִים . מִירָה אִין דִּינִים דִי קִדִּישׁ דִי דִין כ"ב אִינְדִילֶאֱנְטֵרִי אִי טוֹפֶאֱרֶאֱס סוֹם דִּינִים אִי סוֹ נוֹסַח דִי אִיל לְדוֹק הַדִּין :

(ב) מֵרֵן כִּסִּי דִמ"ט אִיִּסקֶרִי־צִיִּי דִי דִיזִיר לְדוֹק הַדִּין אִי קִדִּישׁ פּוֹר קֶרִי־אֲטוֹרָה קִי טִיִּינִי 30 דִיאַס . אִי מוֹאִיִּסְטֶרוּ מִנְהַג אִיִּס דִי נוֹן דִיזִיר נִי לְדוֹק הַדִּין נִי קִדִּישׁ אֲסֵטָה קִי נוֹן אִיִּס כֶּר מִלּוֹה . (וּמִלְחָתִי סִמֶךְ לִמְנַהֵג כִּסִּיִּי שֶׁס דִין ד' וז"ל מִנְהַגְנוּ לוֹמֵר ל"ה כִּפְתַח הַקֶּבֶר עַל בֶּן ל' וְלֹא כִבִּית בַּעֲשָׂרָה עַד שִׁיבָה כֶּר מִלּוֹה ע"כ . וְכִפִּי מ"ט כִּדִּינִי קִדִּישׁ דִין ב' דֶּה־קִדִּישׁ הוּא כְּדִי לִהְיוֹלֵוּ מִגִּהִינִם וּמִחִילּוֹנִים לַכֶּךְ נִהְגוּ שְׁלַח לוֹמֵר קִדִּישׁ אֲלַח עַד שִׁיבָה כֶּר עוֹנֶשִׁין) :

(ג) לְדוֹק הַדִּין קִי סִי אֲוִזָה אֲדִיזִיר פּוֹר אִיל מוֹאִירְטוּ לוֹאִיג אֲסִיגוֹן אִיִּס נִפְטֵר . פּוֹר מוֹאִיר נוֹן סִי דִיזִי . (וּבִשְׁכַּט יֵאוּדָה שֶׁס כֶּתֵב וז"ל אִין מִנִּיחִין מִטַּת הָאֲשָׁה כִּרְחוֹב לְעוֹלָם שָׁזָה גִנְחִי לֶאֱשָׁה אֲלַח סִמּוֹךְ לִמִּיתָה קִבּוּרָה וְהִרְבָּה מִקוֹמוֹת נִהְגוּ שְׁלַח לִהְסִפִּיד עַל הַנְּשִׁים כִּלְלֵי אֲפִילוּ כִבִּית ע"כ) .

צִירָוֶף

(א) אִיל אֲבַל סִי אֲגֹנְטָה פֶּאֶרָה מִנִּין דִי 10 פֶּאֶרָה תִּפְלָה אִי פֶּאֶרָה זִימּוֹן אִי אֲפִילוּ אִין לֶה סַעוּדָה דִי לֶה הַבְּרָאָה סִי אֲגֹנְטָה אִיל אֲבַל פֶּאֶרָה זִימּוֹן : מִירָה אִין דִּינִים דִי כִּרְכַת הַמִּזּוֹן דִין ו' וז' .

צִפּוֹרְנִים

(א) אֲוֹן אֲבַל קִי לִי אֲקֶאֱיִסִיִּו אִיל דִיאַה דִי 29 דִי סוֹ אֲבַלוֹת אִין דִיאַה דִי צִיִּרְנִים . סִי פּוֹאִיִּדי קוֹרְטֶאֶר לֶאֱס אֲוִנִיִּאִס דּוֹקֶא . אִינְפִירוּ אֲרֶאֱפֶאֶר נוֹן סִי פּוֹאִיִּדי . מִירָה אִין דִּינִים דִי נִילוֹח דִין י"ו אִי דִין כ"ד אִי כ"ה אִי כ"ו אִי אִין דִּינִים דִי יוֹם טוֹב דִין כ"ו :

לְנִיעוֹת

צניעות

דינים פארה איל אבל אין איסור די תשמיש המטה

(א) איסקריציוו איל ספר החסידים סי' ר"מ . איל אבל אים חסור אין תשמיש אי נון פואידי סיר משמש מטתו נון אין לה נוגי סיטינה אי נון אין איל דיאה סיטינו . קאלצו אקטה לה נוגי די אונגו:

(ב) קין קי סי מורייו סו מואירטו אין יום טוב אי דינפואים די יום טוב קאלי קי סי אסינטי אין אבלות . נון פואידי סיר משמש מטתו אין יום טוב . (סס) . אינפירו סי סי מורייו אונגה אורה אנטים די יום טוב . סיינדו קי נון איי אבלות כלל נון אין יום טוב אי נון דיספואים די יום טוב . אים מותר אין תשמיש . (ק"ס דף קע"ב):

(ג) לה ראזון קי דיסירון רבותינו ז"ל קי איל אבל אים חסור אין תשמיש המטה אים פורקי סו אלמה די איל מואירטו סי איספאנדי אין איסטי עולם טודוס לוס סייטי דיאס . פור איסטו נון אים ראוי די סיר משמש מטתו טודו טיינפו קי לה אלמה די איל מואירטו איסטה איינדה אין איסטי עולם (סס) אי מעשה אין אונגו קי פואי משמש מטתו אין דיאס די סו אבלות אי לי קומיירון לוס חזירים סוס קארנים: (מועד קטן דף כ"ד)

(ד) איל אבל אים חסור אין תשמיש המטה . אינפירו אים מותר אה סו מוזיר די טינפלחר אה איל סו צאזו אי אדוצארלי סו קאמה אי לאצארלי סו קארה סוס מאנוס אי סוס פיים טאנטו אין אבלות די איל טאנטו אין אבלות די אייה (ס"ע סי' ספ"ג) אינפירו אבראסאר אי ביזאר איי פארה אפיזגאר (וכתב הרב סו"ג דאס עבר וחצק ונסק אין עונשין אותו):

(ה) אין לוס דיאס די איל אבלות נון פואידי דורמיר קון סו מוזיר אין אונגה קאמה כלל . אינפירו אים מותר די קומיר קון סו מוזיר די און פלאטו; (ס"ע סס)

(ו) אים חסור די סיר משמש מטתו אין לה אורה קי סו פאדרי או איל פאדרי די סו מוזיר איסטאן גוסקיס (ס"ח סי' תשמ"ה) אי אפילו אין נוגי די טבילה נון איי פארה סיר מתיר די סיר משמש מטתו

הלכות אות צ' צניעות אברות פד

מטתו . אינפירו איס מותר אה לה מוֹזֵיר פור טומאה טבילה אינטא
די פודיר דארסי די מאנו אמאנו קון סו מארידו : (ז"א ח"ב סי' קנ"א)
מירה אין דינים די נדה דין א' :

(ז) אשה שהיא אבלה וכבר עברו וי"ו ימים ולמחר יש לבעלה
דבר נחוץ שנריך ליסע למרחקים אס מותר לשמש בליל ז' אס אמרינן
מקנת לילה עולה למנין ז' עיין במלכת משה סי' וי"ו שהביא תשובת
הרדב"ז דהכריע דלענין ת"ת ותשמיש דאית ביה מזוה אמרינן מקנת
הלילה ככל היום אלא שנריך להמתין מלשמש בלילה יותר ממה שהיא
רגיל כדי שיהא נוהג בו מקנת אבלות וכו' ולפ"ז צנידון דירן שהולך
לדרך דמנינו שהקלו חכמים לפקוד אפי' סמוך לוסתה כמ"ס בש"ע סי'
קפ"ד אפשר דיש לסמוך עכ"פ בענין זה על הרדב"ז עכ"ד . ונראה
דה"ה אס רואה שילרו מתנבר עליו דיסמוך ג"כ על הרדב"ז . ואפשר
דאפילו הרב חיד"א ז"ל שכתב בשיו"ב סי' של"ה דנחפסט המנהג דבסוס
דבר לא אמרינן מקנת לילה ככולה יודה בזה :

(ח) איל אונברי קי קאזה קון מוֹזֵיר אלמנה אין נוֹגֵי די שבת
ביאה פרימירה איסטה אין סכנה . מירה אין דינים די נסואין
דין יו"ד :

(ט) קין קי אינטירו סו מואירטו אין יום טוב ראשון או שני
או אין חול המועד קי דיִשְׁימוס אריבֵּה דין צ' קי איס אסור אין
תשמיש . אינפירו סי לי אקאיסייו אין איסטוס דיאס טבילה די מזוה
איי קין דיזי קי איס מותר די סיר משמש אי איי קין דיזי קי איס
אסור . מירה אין דינים די יום טוב דין י"ו :

(ו) מוֹזֵיר קי סי לי מורייו סו פאדרי או סו מאדרי אי הייה
נון לו סאצי איס מותר אסו מארידו די איסטאר קון הייה (מוסר"ס
סלוי סי' כ"ז) אי סי לה מוֹזֵיר איסטה אוננת מירה אין דיני אונן דין
כ"ב : מוֹזֵיר אוננת קי נון איסטה אין לה סיבדאד די איל מואירטו
איס מותרת אין תשמיש (דכדאי הס ר"ה וברב"ה לסמוך עליהם במת
שאינו עמו בעיר ואינו מוטל עליה לקוברו דמשתעבדת לבעלה וכ"ס
עונת שבת שאין לבטלה אפילו לשאינו ת"ה . עיקרי הד"ט סי' לו
אות מ"ה) :

אות קוף. קריעה.

דינים די קריעה פארה איל אבל

(א) איל מנהג די איל עולם אים די דיזיר ברכה סוצרי לה קריעה ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם דיין האמת קון שם אי מלכות (ברכ"י סי' ש"ס):

(ב) וכ"כ הרב מהר"י עייאש בספר מטב יאודה דמנהג העולם מנהג לפוס דינא הוא דכיון דהקריעה מלוה בקום עסקה היא למה לא יברך כמו על שאר כל המלות ועי' בשו"ג שם מ"ש בזה:

(ג) קין קי לי זינו את איל חלגונה שמועה קי אים הייב די אזירסי קריעה. או קי סי לי מורייו אלגון מואירטו אין סופיטו. אי איסטאזע זיסקטידו זיסקטידום פריסייחדום סיננדו סי איצע את איר אנדי איל גיניראל. אים מותר די טרוקארסי איסטום זיסקטידום אי זיסקטירסי לום די אינסיימאנה פארה אפירמאר לה מלוה די קריעה. (ברכ"י שם). אנסי טאנזיין סי ייצע זיסקטידו בואינו אי לי פיזה די אזיר קריעה סי לו פואידי טרוקאר אנטיס די אזיר קריעה. אפילו קי לה קריעה אים פור פאדרי אי מאדרי (שו"ג):

(ד) טודו מודו די קריעה אים בואינו קי סיאה פור מאנו די אוטרו קי סי אצריגואינסקה די איל. אי טייני מאס אנסייאה קי זיאי קי אוטרו לי אראזגה סו זיסקטידו אי איל סי ריסקטה קאייחדו אי ריסיצי סוצרי איל איל דין די איל שי"ת. אי טאנזיין פור סו פאדרי אי פור סו מאדרי סי ארה קריעה פור מאנו די אוטרו. (ברכ"י שם אבל הרב מהרי"ע בספר בית יאודה זי"ד סי' כ"ו כתב דמלוה בו יותר מצטלוחו והוי כדין מלוה התלויה בגופו דא"ח לעשותם ע"י שלוחו. אבל המנהג אינו כן ז"ע דף רכ"ב):

(ה) לה קריעה קאלי אזירלה אינפיים. אינפירו קי סי איזו קריעה אסינטאדו נון קאלי די חובה אי קאלי קי טורני את אזירסי אוטרה קריעה אינפיים דוקא (ש"ע שם) אי טאנזיין קאלי קי טורני אזיר אוטרה זיז לה ברכה די דיין האמת קי אנסי קאלי אקאצי-דאמיינטו קי נון סיאה סו ברכה לבטלה חס ושלום (הרב מהרי"ע בספר מט"י):

הלכות אות ק' קריעה אבלות פה

(ו) חיל מנהג חים די חזיר קריעה פור פחדרי חי מאדרי די לה צאנדע איסטיידרה (והטעם כיון דעל א"ח לריך לקרוע עד סיגלה לבו והלב משמאל ע"כ לריך לקרוע משמאל כדי לגלות לבו). אינפירו פור ריטו די סירקאנוס סי חזין קריעה די לה דיריגה. (צעי חיי סי' רל"ח):

(ז) סי סי חזו קריעה פור סו פחדרי או פור סו מאדרי די לה צאנדע דיריגה. ייאה סאי די חובה. חנסי טאנדיין סי פור ריטו די קרוצים סי חזו קריעה די לה צאנדע איסטיידרה ייאה סאלי די חובה (ופשוט ז"ח ח"ג דף קל"ג ע"כ וצעי חיי סי' רל"ח):

(ח) איסקריציו מרן סוצרי טודוס לוס מואירטוס סי אראזגה סוצרי חיל חון טפה חין חיל פאניו די אריצה חין חיל חנטיירי או חין חיל קופאראן (מינטאן) חי ייאה לי חבאסטה. אינפירו פור סו פחדרי חי סו מאדרי קאלי קי סי אראזגי טודוס דוס פאניוס. אפילו סי איסטה ציטטידו דיין פאניוס סי אראזגה טודוס אסטה קי דיסקוצרי סו קוראסון מירק חין דין כ"ח (ארבע כנפות לריך לקרוע לשון חכמים דף ד')

(ט) סי פור סו פחדרי חי סו מאדרי נון סי ראזנו טודוס סוס פאניוס נון סאי די חובה חי גריטאן חין חיל. חי טודו טיינפו קי חיל פאניו קי נון סי חזו קריעה לו ייצה סוצרי חיל. לי דיזין אה חיל אראזגאלו אפילו דיספואים די 30 דיאס (ס"ע):

(י) לה פריסונה קי סי טופה סירקה די חיל חאזינו חין חורה די יליאת נשמה טאנטו די אומצרי טאנטו די מוזיר חיס הייב די חזיר קריעה חי נון קירי דיגו סי חיס חכס קי חיס הייב די חזיר (ס"ע סס):

(יא) חיל מנהג חים חגורה די נון חזיר קריעה לוס קי סי טופאן חין חורה די יליאת נשמה. חי לה ראזון קי חליצייאנארון חין איסטה קריעה חיס. פור ראזון קי סי סומוס מחייב קי קאלי חזיר קריעה ניננונו נון קירי טופארסי חין חורה די יליאת נשמה חי לו צאן ארישאר קי סי מואירה סולו. פור דיטה ראזון חליצייאנארון אפילו חין ת"ח חי רבנים די נון חזיר קריעה. פורקי סי צאמוס אה חזיר קריעה סוצרי קאדה ת"ח חי רב נון מוס צה קידאר ציטטידו סאנו פור איסטו חליצייאנארון (סו"ג ס"ק ט"ו):

(יב) איסקריציו מרן איל איעור די לה קריעה אים חון טפח קי אים קואטרו גודלים . אי נון אגה קומו איל מנהג די איל עולם קי נון סי חזין קריעה סאלצו אנגורה די חון דידו או דוס . קי אנסי קיספאן קי נון סאלין די חובה די קריעה . אי איסטא קאדינא איסטא דיקולגאדה אין לה גארגאנטא דילוס חזנים קי איוס סון לוס קי חזין קריעה אטודוס . קי אנסי קי סי אקאצידין די חזיר לה קריעה די חון טפח כדין וכהלכה (סו"ג סס מחודס ז') אי מירא אין דין ס"ו ;

(יג) סי איל חזן חזו קריעה אה אוטרו מאס די חון טפח נון אים הייב די פאנארלי אה איל דאנייו . (וחלק על הלקט ח"א סי' קנ"ו שחייבו לשלם וגם על מסר"י מולכו בית יהודה סי' כ"ו):

(יד) חון גיקו קי טרוקו לה ליי קון סו פאדרי או קון סו מאדרי . סי אלימוניאן סוצרי איל סיינדו אים קומו אנוס . אי איי קין קי דיזי קי נון סי אלימוניאן סוצרי איל . אי אנסי אים איל עיקר (מורס):

(טו) איל עיקר אים קי סוצרי מומר קי פואי מאטארו פור מאנו די גויס סי אלימוניאן סוצרי איל . קי סיינדו פואי מאטארו שלא כדין לה מואירטי לי אים כפרה סוצרי סוס פיקאדוס אי סי אלימוניאן סוצרי איל (ס"ד):

(יו) לוס קי צאן ציסטידוס אלה נימליסקא . לה סורטוקא (קאפוט) קי ייצאן אין ריצה די טודוס לוס ציסטידוס נון סון חייבים די אראגאר . סיינדו איסטו ליס אים אה איוס קומו לה גוצי מו-איסטרה די טורקייא . אינפירו ריסטו די לוס ציסטידוס קי ייצאן סון חייבים די ראגאר טודוס סי אים לה קריעה פור סו פאדרי או פור סו מאדרי . אינפירו סי אים לה קריעה פור ריסטו די מואירטוס לי אכאסטא קי סי אגה קריעה סולו אין איל קופאראן (מינטאן) או איל אנטירי או לה אינגירמי (גאגיטא) אסיגון אצי-זימוס אריצה דין ח' אי ט' אסיגון איל ציסטידו קי סי טופו ציסטידו אנסי סי ארה קריעה . סי סי טופו קון אינגירמי סי ארה אין לה אינגירמי וכו' :

(יז) מאס סאצריס קי לה פירמילי (קאפיטאנה) או סאלטא מארקא קי סי חוזה אה ייצאר דיבאסו די לה גוצי . אנסי טאנציין לה סאמארה קי סי ייצא איל אינציירנו דיבאסו די לה גוצי נון סי אזי דימיניסטיר קריעה (וכן המנהג סו"ג סס):

(חי)

הלכות אית ק' קריעה אבלות פו

(חי) קריעה קאלי אזירלה אין איל צ'יסטידו פרימירו אנטירי קופאראן וכו' אי סי צדיעבד דיסו איל צ'יסטידו פרימו אי סי איזו אין איל צ'יסטידו סינונדו ייאה סאלי די חוכה (סכנס"ג הגה"ט חות י"ח):

(יט) די איסטי דין סי אנביזה קי לוס קי אוחאן לכתחילה אה אראזגארסין פור ריסטו די מואירטום לה קאמיזה אי נון איל אנ-טירי נון אזין ביין קי אנסי קי סיפאן קי קאלי אקאצ'ידאמיינטו אין איסטו אי נון קומו צ'ידי קי אוחאן אין אלגונאס סיצדאדיס קי אזין קריעה אין לה קאמיזה קיסיפאן קי נון אזין ביין (ועי' צדין ס"ו):

(כ) ואף שסרא"ה בקונטרס נן המלך חות ל"א כתב לקיים המנהג הזה מ"מ הא לכתחילה בעינן בגד העליון. וכ"כ הרב מהרי"ע בספר מט"י סכך ראוי להורות שלא תהיה הקריעה כי אם בצנוד הנקרא סודרייא כמנהג רוב בני אדם ולא בחלוק הנקרא קאמיזה בית עובד דף רי"ט ע"ב:

(כא) אפילו פור סו פאדרי אי פור סו מאדרי קי קאלי קי אראזגי טודום קום פאנייום אסיגון אציזימוס דין ח' אי ט'. אינפירו לה קאמיזה נון קאלי קי אראזגי אפילו פור סו פאדרי אי פור סו מאדרי אי דיטה קאמיזה קירי דיזיר לה קי סי מיטין אין לאס קאר-ניס פארה קי אפאניי לה סודור (מורס):

(כב) איסקריצ'יו מרן טאנטו איל אומצרי טאנטו לה מוז'יר סון איגואל אין ליס דינים דילה קריעה וכו' אי טאנצ'יין סון אובליגאדום די דיזיר צרכה אסיגון איסקריצ'ימוס סו נוסח אין דין ח'. טאנצ'יין קאלי קי סי אנאן קריעה און טפה דוקא אסיגון אציזימוס אריצ'ה דין י"ב. אי טאנצ'יין קאלי קי סי אקאצ'ידין די אזיר לה קריעה אינפיים דוקא אסיגון אציזימוס אריצ'ה דין ה':

(כג) איסקריצ'יו מרן סוצ'רי טודום לוס מואירטום. קירי אזי קריעה קון לה מאנו. קירי אזי קריעה קון כלי. אינפירו פור סו פאדרי אי סו מאדרי סי אזי קריעה דוקא קון לה מאנו. אינפירו אגורה איס איל מנהג קי אפילו פור סו פאדרי אי מאדרי סי אזין קריעה קון איל קוג'יאו. (סו"ג סס מהוד סמ"ח) דהיינו קי איל חזן קורטה און פוקו קון איל קוג'יאו אי לי דה לה קריעה אין סו מאנו אי לי דיזי קי אראזגי און טפה (סס מ"ג):

הלכות אבות אבות קריעה

(כד) איסקריציו מרן סוצרי טודוס לוס מואירטוס סי קירי טרוקאר סוס צ'יסטידוס בתוך די לוס סייטי דיאס סי טרוקה אי נון קאלי קי סי אגה אוטרה קריעה אין איסטוס צ'יסטידוס קי סי טרוקו אינפירו פור סו פאדרי אי פור סו מאדרי סי סי טרוקה סוס צ'יס-טידוס בתוך די לוס שבעה קאלי קי סי אגה קריעה טודוס לוס פאניוס קי סי טרוקה . אי נון לוס פואידי קוזיר נונקה קומו איל דין די לה קריעה פרימירה . אי מירה אדילאנטרי דין ל"ו . אי אין דיניס די הול המועד דין ט' (וז"ל ח"כ דס"ב ע"ג) אי מירה אין דיניס די שנת דין י"ו :

(כה) סוצרי טודוס לוס מואירטוס פואידי טורנארסי לה קריעה פארה אטראס בתוך די לוס שבעה . אינפירו אין סו פאדרי אי אין סו מאדרי נון פואידי טורנארסי לה קריעה אטראס (מורס סס) .

(כו) סוצרי טודוס לוס מואירטוס פואידי קוזיר לה קריעה דיספואיס די לוס שבעה . קוסטורה קי נון אים בואינה אי איגוא קומו דיזיר און פונטו פארה אקי אי אוטרו פארה אאי . אינפירו דיספואיס די לוס 30 דיאס לה פואידי קוזיר לה קריעה אפילו קוס-טורה בואינה (ס"ע סס) אי סי סי יירו אי קוזיו לה קריעה קוס-טורה בואינה דיספואיס די לוס שבעה קאלי קי לה טורני אה אראז-גאר אסטה קי נון פאסאן לוס 30 דיאס (מסחה דרבותא דף פ"ח ע"ג) :

(כז) קריעה קי סי איזו פור סו פאדרי אי פור סו מאדרי . דיספואיס די 30 דיאס לה פואידי קוזיר אונה קוסטורה קי נון אים בואינה אסיגון אצימוס אריכה . אינפירו קוסטורה בואינה נון לה פואידי קוזיר נונקה (ס"ע סס) :

(כח) לאס מוזיריס סי פואידין קוזיר לה קריעה לוגו קון קוסטורה קי נון אים בואינה אפילו לה קריעה די סו פאדרי אי די סו מאדרי . פור ראזון קי נון אים כבוד אללס מוזיריס קי צאייאן קון לוס פיגוס דיסקוויירטוס: (סו"ג סס וכ"כ הרב שצט יאודה)

(כט) טודו טיינפו קי אים אסור די קוזיר לה קריעה אוטרו טאנטו אים אסור אפילו פארה אגונטאר לה פונטה די לה קריעה קון אלגוזא או קון אלפיניטי: (מור"ס סס)

(ל) ידיע להוי לך קורח נעים שמ"ש הבח"ה ט"ק י"ד מסס
 הב"ח דבגדים ישנים שהיו יודעים שלבש אותם קודם מיתה חזיו דיכול
 ללובשן בלא קריעה ר"ל דיכול ללובשן אחר ז' בלא קריעה שיורי ברכה
 וקשה מקמ"ל? ונ"ל דכיון דידעינן דלבשן קודם הו"ח אפי' אחר ז' לא
 יחליף שלא יחשדוהו שלא קרע קמ"ל. כפ"י חר"ש פינלי ינ"ו:

(לא) סוצרי טודום לוס מואירטום קי נון סופו די אייוס קי
 סי מוריירון סאלצו דיספואים קי ייאה פאסארון 30 דיאס, נון סי
 אזי דימיניסטיר קריעה סיינדו ייאה פאסארון 30 דיאס. אינפירו
 פור סו פאדרי אי פור סו מאדרי קאלי קי סי אגה קריעה סיינפרי
 אפילו סי איי דייז אניוס קי ייאה סי מורייו סו פאדרי או סו מאדרי
 קואנדו לו אויאי איל איזו קאלי קי סי אגה קריעה טודום לוס
 פאנייוס קי סי טופארון ציפטידום סוצרי איל אין לה אורכ די לה
 שמועה: (ש"ע שס ובח"ה ט)

(לב) קומו קי אים אסור די קוזיר לה קריעה קי נון סי
 פואידי קוזיר. אנסי אים אסור די אבולטאר איל לז די אריצה די
 איל פאנייו אי קוזירלי. אי אפילו איל קי מירקה דיטו פאנייו קי
 איי אין איל קריעה אים אסור די קוזירלו: (ש"ע שס)

(לג) לה פריסונה קי צה אצינדיר אלגון ציפטידו קי איי אין
 איל קריעה טייני דימיניסטיר די דארסילו אסאציר אל קי לו מירקה
 סי אים קריעה קי סי פואידי קוזיר או נון. אי סי איל צינדידור
 לי צינדייו איל ציפטידו סתם סין דיזירלי נאדה. איל קי לו מירקה
 אים אסור די קוזיר דיטה קריעה אסטה קי סיפה פור סיירטו קי
 נון אים קריעה די פאדרי אי מאדרי אלה אורכ לה פואידי קוזיר:
 (ש"ע שס)

(לד) ציפטידו קי איי אין איל קריעה די פאדרי אי מאדרי
 אים אסור די צינדירלו אל גוי. פורקי דיטה קריעה נון סי פואידי
 נונקה קוזיר אי איל גוי ודאי קי לה צה אה קוזיר פור איסטו אים
 אסור די צינדירלו אל גוי (ש"ע שס וזכרון משה). אי אסריהס ישרא
 רובם ככולם ייאה סי אקאצידאן אין איסטי דין די נון צינדיר אל גוי
 ציפטידו קון קריעה סאלצו דיטום ציפטידום לוס דאן אה לוס ענייס
 אינפירו אפילו קואנדו דאן אה לוס ענייס קאלי קי סי לוס דין אה
 סאציר דיזיינדו מירקה קי דיטה קריעה נון אים די פאדרי אי מאדרי
 קי אנסי לו פואידיס אדוצאר מויי ציין דיטו ציפטידו אסיגון גוסטאס
 אינפירו סי אים לה קריעה די פאדרי אי מאדרי קאלי קיסי לו דיגה

דיזיינדו

הלכות אבות ק' קריעה אבלות

דיזיינדו מירר קי נון פואידיס קוזיר דיטע קריעה נונקע . אי איסטו
קי דיסימוס קי קריעה די פאדרי אי מאדרי נון סי פואידי קוזיר
דוקא צואינע קוסטורה נון פואידי קוזיר נונקע . אינפירו קוסטורה
קי נון אים צואינע ייאה סי פואידי קוזיר אסיגון אציזימוס אריצע
דין כ"ז:

לה) קריעה די פאדרי אי מאדרי אפי' דיספואיס קי פאסארו
לום 12 מיזיס נון פואידי קורטאר לה קריעה אינטירר אי איגאר
אין סו לונאר אוטרו פידאסו די פאניו פורקי קריעה די פאדרי אי
מאדרי נון לה פואידי קוזיר נונקע אסיגון אציזימוס אריצע . (ודלא
כהצ"ח וט"ז סהתירו צאופן זה . שיו"צ סס):

לו) אפילו פאניו פריטו קי לו איזו פור אצלות די סו פאדרי
אי לו ציכטייו צחוך דילום שבעה אים הייב די אזיר קריעה אין דיטו
ציכטידו אסיגון אציזימוס אריצע דין כ"ד: (סס)

לז) סי סי איזו קריעה פור און מואירטו . אי סי לי מורייו
אז איל אוטרו מואירטו . סי סי לי מורייו צחוך די לום שבעה
קאלי קי סי אגה אוטרה קריעה . סי קירי אין אקיאה קריעה
מיזמה אינייאדי און טפה או סי אלונגה 3 די דוס די איסטע קריעה
אי אראזגה און טפה . אינפירו סי דיספואיס די לום שבעה סי לי
מורייו אוטרו מואירטו . אלה אורר נון סי קירי אוטרה קריעה .
סאלצו אינייאדי סוצרי לה קריעה פרימירר קואל סיקיר קוזר אי יי
לי אצאקטע . אנסי טאנציין סי סי לי מורייו טריסיר מואירטו ארה
קומו איל דין קי דיסימוס . סי אים צחוך די לום שבעה די אצלות
סיגונדו קאלי אוטרה קריעה . אי סי אים דיספואיס די לום שבעה
נון סי קירי אוטרה קריעה . סאלצו אין לה קריעה פרימירר
אראזגה אוטרו און פוקו . (ש"ע סס וטעמא הוי דצחוך ז' קורע
עוד טפה כיון שעדיין לא שלל קרע ראסון אס מוסיק כל שהוא על
אותו קרע לא מחזי קרע . אצל לאחר ז' שכבר שלל קרע ראסון אס
חוזר וקורע תוך הסלל כל שהוא מחזי קרע שו"ג סס מחודק ט' וז"ל
דקורע כ"ס לקוף הסלילה דחל"כ הוי קורע מתוך הסלל ולא ילא):

לח) אונג פריסונה קי לי דיסירון אה איל קיסיפאס קי סי
מורייו טו פאדרי אי סי איזו קריעה . אי דיספואיס די לום שבעה
סי מורייו סו איזו אי אינייאדיין אין לה קריעה די איל פאדרי
אראזגה און טפה סי פואידי קוזיר לה קריעה די אצאסו . אינפירו
לה קריעה די אריצע קי אים פור סו פאדרי נון לה פואידי קוזיר
אסיגון

הלכות אות ק' קריעה אבלות פח

אסינן חצימוס אריצה דין כ"ז . (ודוקא לאחר ז' יכול להוסיף בקרע חביו דחימוס האז כבר הלך לו אבל בתוך ז' אפי' יוסיף טפה אינו ניכר שקרע על בנו כי יאמרו שסוף כמהחמס קורע והולך על חביו סלפעמים חדס קורע על חביו יותר מעל לבו) : לבוש

לט) חונה פריסונה קי לי דיסירון סי מורייו טו איזו אי סי אי"ו קריעה . אי דיספואים די לוס שבעה סי מורייו סו פחדרי נון פואידי אינייאדיר אין איסטה קריעה . סאלצו קאלי קי אראזגי דוקא אין אוטרה צאנדה (סאין חביו ואמו בתוספת . ש"ע סס ומרהיק ג' אלבעוט וקורע קריעה אחרת שאינו נכון לעשות עיקר הקריעה על אחרים ועל או"א טפלה להם) : לבוש

מ) קין קי סי לי מוריירון אה איל דוס מואירטוס אינגונטו . חג קילי צינו אה איל שמועה די דוס מואירטוס . סי אזי חונה קריעה פור טודוס דוס ייאה לי אצאסטה (סס) וכן סי סי מורייו סו פחדרי אי סו מאדרי אינגונטו סי אזי חונה קריעה פור טודוס דוס (ש"ע סס) :

מא) סי סי מורייו סו פחדרי או סו מאדרי אי טאנציין חונו די סוס פאריינטיס . סי ארה קריעה אינפרימירו פור סו פחדרי או פור סו מאדרי אסטה סו קוראסון . אי סי אלונגה דוס דידוס אי אראזגה חון טפת פור איל אוטרו מואירטו (סס) :

מג) סי סי לי מורייו אה איל חונו די סוס פאריינטיס אי סי איזו קריעה אי דיספואים סי מורייו סו פחדרי או סו מאדרי . טאנטו בתוך דילוס שבעה טאנטו דיספואים דילוס שבעה קאלי קי סי אלונגי טריס דידוס אי סי אזי קריעה . (וטעמו של דבר עי' צדין ל"ט ש"ע סס וכל זה הוא יתור לסון צמרן שכבר שנאו צסי' כ"ב ומה לי בנו ומה לי שאר קרובים היינו הכ' ול"י) :

מה) חונה פריסונה קי לי דיסירון סי מורייו טו פחדרי אי סי איזו קריעה . אי דיספואים סי טופו קי פואי איל איזו נוקי סי מורייו . לי אפריסטה איסטה קריעה . מה אך בתנאי קי לו סופו בתוך כדי דבור . אינפירו סי נון לו סופו אסטה דיספואים דכדי דבור נון לי אפריסטה לה קריעה . אי כדי דבור קירי דיזיר שעור די דיזיר שלום עליך רבי ומורי (ש"ע סס) :

מו) חונה פריסונה קי לי דיסירון טי סי מורייו חון מואיר-טו אי אינטינדייו קי אים סו פחדרי אי סי איזו קריעה . אי דיספואים

הלכות אות ק' קריעה אבלות

דיספואזיס סי טופו קי אים סו איזו קי סי מורייו . לי אפריקטס
איסטא קריעה אפילו קי נון לו סופו אסטא דיספואזיס כדי דבור
(ש"ע ע"ס) :

מז) קין קי טיניאס און חאזינו אי כי דיזמאיו אי סי איזו
קריעה . אי דיספואזיס סי מורייו . סי סי מורייו בתוך כדי דבור
די לה קריעה נון טייני דימיניסטיר אוטרס קריעה . אי סי פואי
קי סי מורייו דיספואזיס דכדי דבור קאלי אוטרס קריעה (ש"ע ע"ס) :

מח) פי לי דיסירון אה אונס פריסונס טי סי מורייו און
מואירטו סתס . אינון סאזי קין פואי איל קי סי מורייו אי סי איזו
קריעה סתס . אי דיספואזיס סופו קין פואי איל קי סי מורייו . ייאס
סאלייו די חוכה קון איסטא קריעה (דאמרינן יש ברירס ש"ך) :

מט) און ג'יקו קי סי לי מורייו אה איל אלגון מואירטו לי
אזין קריעה אה איל . אינטאל קי סי אנסיין לה ג'ינטי אי קי יורין
טאנביין אין שמועה קרובה קי אים סו דין קומו איל דיאס די לה
מואירטי טייני דימיניסטיר די אזיר קריעה אל קטן קואנדו איי עגמת
נפס קומו דיסימוס (ש"ע וט"ז) :

נ) און ג'יקו קי סילי מורייו אלגון מואירטו אי נון איי מסוס
עגמת נפס . איי פארה אליצייאנאר אי נון אזין קריעה אפילו אל
ג'יקו קי ייאס טייני 11 אנניוס (סהגיע לחינוך מסוס דאין חינוך
לקטן בעניין אבלות והוא הדין לקריעה שאין בו דין חינוך שיורי ב'
אבל הרב ז"ח ה"ג סי' קנ"ה פסק דמחנכין לקטן בין באבלות בין בקריאה
ובחקקי לב סי' נ"ב פסק דהלכה כדברי המיקל) :

נא) און ג'יקו קי סי מורייו בתוך 30 דיאס אי אפילו אין
איל דיאס די 30 קי סי מורייו נון סי אזין קריעה פור איל . אי
מירה אין דיניס די ולד דין א' (ש"ע ע"ס) :

נב) איל קי סי איזו קריעה פור בו מואירטו אין שבת . אפילו
קי איסניצלו שבת ייאס סאלייו די חוכה די קריעה אי נון קאלי אוטרס
קריעה (ש"ע ע"ס) :

נג) איל קי סי איזו קריעה אין ציטידו אריבאטאדו נון
סאלי די חוכה די קריעה (ש"ע) :

נד) איסטו קי דיזימוס איל דין אים קומו לה סברא די איל
קי אליצייאנא אין לוס דיניס די אבל . איסטו אים דוקא אין דיניס

לבורייו ולדעתו אחר ז' חסוב עכסיו כשעת הימוס וקורע אז דלא דמי
 לשונג או מזיד דעבר שעת הימוס כיון שיהי צריח בשעה ששמע שמת
 לו מת וחייב בחותה שעה אבל זה לא נתחמס אז אלא בשעה שחזר
 לבורייו ולדעתו הלולה ומיושבת ובחותה שעה הל עליו חיוב קריעה
 ב"ח סי סל"ו וש"ך קס . אבל הט"ז כתב דדוקא אם היה הולה ודעתו
 אינו מיושבת עליו לא הזלינן בזה צהר שעת הימוס דהא אינו יודע
 להתחמס . אלא כשתבא לו דעה ללולה כשאר כל אדם אז הוה שעת
 הימוס וקורע . אבל אם היה דעתו ללולה כששמע שמת לו מת אלא
 שהוא אינו יכול לקרוע מחמת שהוא מסוכן בחוליו כשיצריח אינו חייב
 לקרוע עכ"ל :

(נט) כתב הרב לקט הקמה דף קכ"ה ע"ד . עבר או שפחה
 גויה שהכניסם רבם תחת כנפי השכינה שמהוייבים לקרוע על רבם
 שהביאם לחיי העו"ה . אכן שחתאבל עליו כתב סל"ע שלא נמלא זכר
 בספרים . ועל רבו שלמדו הכמה אמרו שיתאבל מקלת יום א' :

(ס) איל קי צ"ח ספר תורה קי לו קימארון או קי לו רחאזגרון
 או קי לו קורטארון או קי לו אינבאררון בזרוע טאנטו די ישראל
 טאנטו די גוי אים חייב די אזירקי דוס קריעות אונה פור לה כתיבה
 אי סיגונדה פור איל גויל . אי איסטיוסו דין אים אין תפלין . אי
 איסטי דין אים דוקא בזרוע . אינפירו סי אזיינדו לה הקמה אה איל
 ספר תורה סי אראזגו , נון סי קירי קריעה סאלצו איל קי לו אראזגו
 ארה תענית הקיל דיאה אסיגון ייאה סי דיקלאררון סוס דיניס אין
 חלק אורה חייס אין דיניס די ספר תורה : (ש"ע סס"י ס"מ)

(סא) איל קי צ"ח סיבדאדים די יאודה קי איסטאן דיסטרו-
 אידאס דיזי ערי קדשך היו מדבר אי סי אזי קריעה (ואינו חייב
 לקרוע אלא כשמגיע סמוך להם כמן הלופים לירושלים . ש"ע א"ח
 סי' תקס"א) :

(סב) איל קי צ"ח ירוסלים דיסטרואידה דיזי ליון היתה מדבר
 שממה אי סי אזי קריעה . אי קואנדו צ"ח איל בית המקדש דיזי
 בית קדשנו ותפארתנו אשר הללוך בו אבותינו הוה לשרפת אס וכל
 מחמדנו הוה להרבה אי סי אזי קריעה :

(סג) אים חייב די אינקורצארסי אי אזיר קריעה אי יוראר
 אי אינדיגאר אי דיזיר איל מזמור אלהים באו גוים בנחלתך אינטירו
 אי קואנדו סי אזי קריעה דינה ברכה . צרוך אתה ה' אלהינו מלך
 העולם

הלכות אות ק' קריעה אבלות צ

העולם דיין האמת . כי כל משפטיו אמת . כלור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט וכו' : — אלחדו די איל בית המקדש פואידי ציניר . אינפירו איל קי אינטרה אדיינטרו אגורה אים הייב כרת סיינדו אים-טאמוס טודוס טמאי מתים : (מג"א וז"ח)

קד) טודאס איסטאס קריעות קאלי קי סיאן די און טפח אי סי אראזגה טודה סו קוציירטה אסטא קי דיסקווצרי סו קוראסון אי סי ארה לה קריעה אינפיים : (ס"ע ע"ס)

קה) טודאס איסטאס קריעות אים ליסינסייחדו די קוזירלאס קוסטורה קינון אים צואינה לואינו אל אוטרו דיאה אינפירו קוסטורה צואינה נון לאס פואידי קוזיר נונקה : (ס"ע ע"ס)

קו) נון אזין ציין לוס הזנים קי דישאן איל אנטירי אי איל קופאראן אי אזין קריעה אינלה אינגירמי . סאלצו סון הייבים די אזיר לה קריעה אין איל פרימיר ציסטידו דוקא סיאה אנטירי סיאה קופאראן . אי סי איל אנטירי אים די סידה אי לי פיזה אל סי' הזן די אזיר קריעה אין איל . מויי ציין ייאה לי פואידי דיזיר קי סי טרוקי איסטי ציסטידו . אסיגון אציזימוס אין דין ג' . אינפירו סי נון סי לו טרוקו . אים הייב די אזיר לה קריעה אין איל פרימיר ציסטידו דוקא . אי קי סיפאן קי לה קאדינה איסטה אין לוס הזנים (תורת חסד סי' נ"ה) אי מירה אין דין י"ב :

קבורה

דינים סוברי אינטיראמינמו די איל מואירטו

א) אשריהם ישראל! ואשרי חלקם! די ציר קואנטו איסטאן אדוקים אין איסטה מנוה רצה די אזיר חסד של אמת קון לוס מתים וצפרט פה עירנו שאראי אין דיטה מנוה טודוס לוס סי' בעלי בתים מאס קי אנילאס הייוס ליזירוס . אי מאס קי ליאונים הייוס סון כאראגאנים מה טוב חלקם ומה נעים גורלם יסלם ה' פעלם ותהי משכורתם שלמה מעם ה' אהי ישראל :

ב) צידי אלום סי' קצרנים קי סון ייאמאדוס טאבלאגים . קי קואנדו אינפיסארון אה קאצאר קבורה אין און לוגאר אי טופארון פיידראס

הלכות אות ק' קבורה אבלות

פיידראס . מאס קי ליאונגיס סי מאיירגאן חי רונפין לאס פיידראס
קון כלים די פיירו חי לאזראן לאזירייס מווי גראנדי אקטיב קי חזין
לה קבורה דוקא חין איסטי לוגאר קי אינפיסארון חי נון חין אוטרו
לוגאר בשום אופן:

(ג) והנה רבותי יען כי התורה חסה על ממונם של ישראל וכ"ס
על גופם דלערא דגופא לא ניתן לימחל דין גרמא סנתתי את לבי
לידע מה טיבו של מנהג זה סנוכנים? ומלאתי שכיח לוואת ר"י החסיד
וז"ל . חין להלוב קבר אלח א"כ נותנים בו מת לאלתר כי אם ישאר
פתוח עד למחר לא יעברו ימים מרובים שימות אחר בתוך י"ו יום .
וכ"כ הרב מעבר יצק בדף ל"א ע"ב וז"ל כראות כוחות הטומאה קבר
פתוח זלילה מולאים מקום לקטרג ופעמים יש נספה זלא משפט וכו' .
א"כ דוק מינה שכל הסקפדה אינה אלח אם ישאר פתוח זלילה דוקא
וכ"כ הבא"הט סי' של"ט עמ"ס מור"ס שאין חולצין קבר לגוסס כתב
הב"ה דמותר מדינא כל שאין החולה מרגיש בדבר . מיהו לריך לזכר
בע"ס סמוך לשבת שמא לא יספיקו לקוברו אם לא זחלול שבת . ואם
לא יקברוהו ילטרכו להניחו פתוח . הילכך לא שרינן להו אלח א"כ
משערינן שאם ימות סמוך לשבת ממש ולא יהא אפשר לקוברו שעכ"פ
יספיקו לחזור ולמלחות החפירה בריוח קודם שיכנס שבת עכ"ל . וכ"כ
הרב שו"ג שם מהודק י"ג מותר להלוב קבר ואם משום הכיח דר"י
החסיד דאוסר להלוב קבר היינו אם הניחו פתוח חבל אם חזר וסתמו
ל"ל בה . וכ"כ בז"ל ח"ג דף ס"א אם מת סמוך לערב ואין שעות
לקוברו בו ציוס לריך לחזור ולמלחות הקבר בעפר דוקא ואם נקבר
קודם עמוד השחר יש להקל דסני בכסוי נקרים ואין להחמיר אלח
א"כ ישאר פתוח עד למחר שכ"כ הרוקח סס"י שט"ו וכן מוכח מלוואת
רי"ה חבל אם נקבר בע"ה יש להחמיר . יוסף אומץ סי' ז"ב . וכ"כ
בעיקרי הד"ט ח"א סי' י"א אות י"ג דחין סכנה אלח אם ישאר פתוח
זלילה דוקא . — ובג"ד דל מהכא לוואת רי"ה דהרי זלא"ה כל עוד
שלא ננמר הקבר כראוי לקבורה מה חסשא איכא כיון דלא חזי החפירה
לקבורה עדיין והוא ברור לע"ד ואולי דחוששים אם ילכו למקום אחר
מי יימר דלא יהיה יותר קשה מזה וזה דוחק דאזנים לא מתרמי אלח
פעם זיובל:

(ד) די אקי סי אינביזה קי קואנדו אקונטיסיו קי סאליירון
פיידראס חין לה קבורה . מווי ציין פואידין טורנאר לה טיירה אסו
לוגאר חי אזיר לה קבורה חין אוטרו לוגאר . חי נון איי נון סכנה

הלכות אות ק' קבורה אבלות צא

ח"ו נון איסור ח"ו אי י"ו מילדו סוֹצְרֵי לוס סי' קצרניס חיל פסוק
סס פחדו פחד . חבל לא יס שוס פחד . אי י"ו דינו קי אדרבא
חיס מלוה די אזיר קומו דיסימוס סי מזל די חיל מת קי נון איסטי
איגאדו אינבאָטו אסטא קי חזין לה קבורה . אי סי טאנצין פור נון
דאר טורה לצור אטודה לה קהלה קינון פואידין אצרייר לחס בוטיקאס
אסטא קי נון טורנאן לוס קצרניס די בית הקברות (כנז"ל זדיני לויס
דין ז') . אינפירו סי אקאצידין די נון דיגאר לה קבורה צאזיחה
לה נוזי אינטירה סיינדו חיי סכנה חס ושלום . מירה חין דין כ"ו .
אי מירה חין דין י"ח קי קאלי אינטיראר אל מואירטו קואנטו מאס
פריסטו סי פואידי מירה אחי לה ראזון די לה קוזס :

(ה) לו בואינו חי לו אירמוזו חיס די נון אינטיראר אה חיל
מת קון חיל ארון סאלצו חין חיל קרקע ממש כנהוג (ש"ע סי' סס"ז)
אי דיספואיס קי ייחא לי איגאן חון פוקו די טיירה סוֹצְרֵי חיל מת
רונפין חיל ארון אי סי לו אינטיראן חין לה קבורה . (ובירוסלים
חין נוסחין את המת בארון של נסרים אלא על שחי מוטות ואין
קוצרין אותן . שו"ג סס) :

(ו) נון פואידין דאר דוס מתים אוננו אינריצה די חיל אוטרו
(ש"ע) אינפירו סי נון חיי לונאר אונדי אינטיראר ודאי קי חיס מותר
די אינטיראר דוס מתים אוננו אינריצה די חיל אוטרו (ופשוט עכ"ל הש"ך)
וכ"כ הרב ז"ח ה"ג דקל"ג ע"ג אלא סכתב שיזכר שיהיה הפסק שלשה
טפחים וכ"כ בשו"ג סס מחודש ז' דגרסת ג' טפחים עיקר) . חנסי
לונאריס קי אוחאן אה אינטיראר אה חיל מואירטו לה קאציסס פארה
לפון אי לוס פייס פארה דרוס סי חיס לונאר איסטריגו פואידין
דימודאר אסיגון גוסטאן : (חתם סופר הי"ד סי' של"ז)

(ז) נון אינטיראר רשע סירקה די לדיק (ש"ע) . די חקי
סי אינציזא קי לוקי אוחאן לוס עסירים אמירקארסין לה קבורה סירקה
די לוס לדיקים ילא סכרן בהפסדן קי סי נון חיס ראוי אדרבא חיס
אפינאדו חס ושלום . (רס"ל זיס"ס ליבמות פ"ג סס"י ט"ז . ומ"ס
מרן וכן חין קוצרים לדיק וכשר וכו' טעות הוא ול"ל וכ"ס זינוני
וכו' ט"ז ש"ך) :

(ח) דוס קי איראן אינימינוס אוננו קון אוטרו נון לוס אינ-
טיראראן איננונטו (ש"ע) . אי סי די חון לז איסטא חיל קבר די
סו פאדרי אי די חיל אוטרו לז איסטא חיל קבר די סו אינימיגו . סי
חיל אינימיגו חיי מונגו טיינפו קי סי אינטירו אי ייחא פאסארו

הלכות אבות ק' קבורה אבלות

דו"זי מיזים . אינטיראררן אה איסטוי מואירטו סירקה די סו פארדי
אי נון איי די סיר הוסט קי סו אינימיגו איסטטה אינטירארדו די איל
אוטרו לך: (ברכ"י סס)

(ט) אים מותר די איגאר קאל אין לה קבורה פארק קי סי
פודרה סו קארני פריסטו (מור"ס סי' סס"ג) . סיינדו טודו טיינפו
קי איסטטה סו קארני נון טייני ריפוזו איל מת (סנאמר אך צסרו עליו
יכאז ט"ז . ר"ל כל זמן שעדיין יס צסר על עלמותיו שתיס רעות יס
לו א' שקטה רמה למת כמחט וכו' ועוד סנפסו עליו האבל שאין לה
מנוחה סו"ג סס):

(י) כתב הרב סו"ג סי' תס"כ מחודק צ' ואע"פ שהרדכ"ז קורא
תגר על זה שהוא התחכמות על מדותיו יתברך וכו' מ"מ אני ראיתי
פה ירוסלים חכמים ואנסי מעשה סנוו כן סיחנו סיד על גופס למעלה
ולמטה ומכל לדדיו כשיעור טפה על כל גופס כדי למחר עוד עיכול
הצסר . ואע"פ דא"י ג"כ ממחר עיכול הצסר . וכ"כ הרב נמי ולוה
סיעסו לו ג"כ . וכן לוה נמי הרב ח"ק צפלא יועץ ערך קבורה:

(יא) איסקריציירון לוס מקובלים קי אים מלוה רצה די אפ-
ריקוראר אה אינטירארר אה איל מת קואנטו מאס פריסטו סי פואידי
סיינדו פואידי סיר קי איל ס"ית קירי טראייר סו אלמה צנלגול אין
איסטוי עולם לוגו אין אקיל דיאה פור תיקון די איל מת . אי טודו
טיינפו קי נון סי אינטירה דיטיינין לה איגה די איל סס יתברך די
אזיר וכו' . (זו"סק פר' אמור דף פ"ח ע"ב) . מירה אין דיניס די
רחילה דין י"ד:

(יב) סי אקאצדיין לוס קצרנים די נון דאר די מאנו חמאנו
נון פאלה נון מוטיקה וכו' (סלא להוסיט לרה ליד חצרו ע"ד שאמרו
צמ"ק אי צדיך הוה וכו' והות כסגנה היולחת מלפני הסליט . מעבר
יבק דק"ד ע"ב) מירה צדיני רחילה דין ד':

(יג) אין בית הקברות נון חוזאן אין איל קלות ראש טאנצדיין
נון פואידין קומיר ני ציציר אחי (מור"ס סי' סס"א) ופה עירנו איי
הסכמה די נון ציציר ראקי אין נינגון לונאר אין בית הקברות טודו
טיינפו קי איי מת מלוה:

(יד) אפי' קי איל קצר אי לה מלצה אים אסור צהנאה אסינון
אציימוס אין דיניס די מלצה דין צ' אינפירו סי אים פארק מיליזינה
מויי ציין פואידין טומאר: (מור"ס סס)

הלכות אות ק' קבורה אבלות צב

(טו) אים צוהינו קי סי אקאצידין די נון איר סוצרי חון קבר דוס ציזים אין חון דיחה פאלצו קי דימאנדי טודאס סוס דימאנדאס אין חונה ציז; (אסל אצרהס א"ח סי' רכ"ד)

(טז) איל קי ציחי בית הקברות די צידיוס דירה לה צרכה די אקר ילר אחכס צדין וכו'. אינפירו סי איי סולו חון קבר נון דירה צרכה: (ס"ע וצאה"ט ט סס)

(יז) עיין ציוסק אומץ סי' ס"ח חות ג' שזביא הנרסא לומר ושמית וכו' ועיין צהרצ"ד בא"ח סי' ל"ג שאסקא איס טכור י"ג נוסחאות צצרכה זו וצכולס כתוב ובעזית ע"ס:

(ח) כל זמן קי איי 30 דיאס קי נון פואי אה צ"הק קואנדו צה אה צ"הק קאלי קי דיגה לה צרכה (צרכ"י סס):

(יט) סי צתוך די 30 דיאס סי ארינוצו אלגון קבר מואיצו ח"ו. קאלי קי דיגה לה צרכה אפילו קי איינדה נון פאסארו 30 דיאס. סיינדרו לה צרכה קי דיזי אגורה אים פור איל מת קי סי ארינוצו די מואיצו (סס חות ה')

(כ) סי דיסו איסטא צרכה אי סי פואי צתוך די 30 דיאס אה אוטרה סיצדאד אי צידו אחי צ"הק. קאלי קי טורני אדיזיד אוטרה ציז לה צרכה. סיינדרו אגורה אים אוטרו צ"הק קי ציחי (צרכ"י סס חות ו' ודלא צכרצ יד אליהו):

(כא) לוס מואירטוס טיינין נחת רוח קואנדו לוס ציציטאן לוס קרוצים אי פורנה סו מאנו אין לה מלצה לה איסטיידרה דוקא (צרכ"י סס ומה שחולסין עשב או לרור ומשימין על מלצה אינו אלא מסוס צבור המת להראות סקוא היה על קברו בא"ה ט סס) אי דירה יחיו מתיך וכו':

(כב) איל עולם אחאן איסור די נון אסינטארסין אין ריצה די לוס קברים. אי טאנציין אים אסור אפילו די ארימארסין סוצרי לה מלצה סיינדרו אים אסור צהנאה. מירה אין דינים די מלצה דין צ' אינפירו לוס קי ייצאן אה איל ארון מויי ציין פואידין קאמינאר פור אין ריצה די לוס קברים (צא"ה ט צי"ד סי' סל"ד):

(כג) לוקי טיינימוס איל דין קי מת מלצה קנה מקומו אי קאי אינטירארלו אין איל לונאר קי לו טופארו. אגורה נון טיינימוס איסטי דין סיינדרו נון סון לאס טייראס מואיסטראס. אינון טיינימוס יסות

הלכות אות ק' קבורה אבלות

רשות די אינטיראר אין טודו מודו די לוגאר . פור איסטו לו
ייצאן אה ציה הקברות (סו"ג סס מחודש מ"ו) :

(כד) קואנדו טורנאן די ציה הקברות אונאן אדיזיר סייטי
צ'יזיס ויהי נועס . אי אין קאדה צ'יז דירה און ציירצו מאס דיל
פסוק כי מלאכיו קי אין דיטו פסיק איי טאנציין סייטי ציירצוס אי
לה ראזון קי סי דיזי סייטי צ'יזיס אים כנגד קבעה הכלים קי איי אין
קבלת אסיר רומז קי איסטוי עולם אים טודו הכל הכלים אי ציין
אצינטוראדו קין קי סו לאזירייאה אין לה ליי (ס"ע סי' שע"ו וסו"ג
סס מחודש י"ח וע"ס דיש טעמים אחרים) :

(כה) איי קין קי אונאן אה אסינטארסין סייטי צ'יזיס אי אראנ-
קאן פולצו או יירצב אי איגאן דיטראס די סוס קואירפוס . קירי
דיזיר קי קון איסטו דאן רשות אלה נשמה קי סי צ'אייאה אסו
מנוחה . סי טאנציין קי אים זכר לתחיית המתים שנא' וילינו מעיר
כעשב הארץ אי דיטאס יירצאס סי פואידין אראנקאר אפילו אין
חול המועד מירה אחי אין דין יוד (מור"ס סס) :

(כו) סאצריש סינייו' קי איסטו קי איסקריצימוס אריצב דין
ג' אי ד' קי איי סכנה ה"ו די דיטאר לה קבורה אציירטה לה נוגי
אינטירה . איסטו אים דוקא לה קבורה קי איזירון פארה איל מו-
אירטו . אינפירו לאס קבורות קי אזין פארה אינטיראר לה גניזה .
נון קירי דיזיר נאדה סי ריטאן דיסקוויירטאס לה נוגי . מה סי
גוסטאן לאס קוצראן לה נוגי קון טאצלאס או מאדירוס וכדומה (וכ"כ
הרב כס"ח סי' של"ט דמה שאסור להיות פתוח עד למחר הוא דוקא
כשיש נוסם אצל לצריחים אין קפידא) :

(כז) קואנדו טורנה די ציה הקברות או קי טורנו די אזיר
לויס אל מואירטו סי לאצארה לאס מאנוס . אי איל מנהג אים די
נון אינסוגאר לאס מאנוס . (ולא מלאחי טעם נכון סכ"נהג . ואני
הלעיר מלאחי בספר מעבר יבק דף קפ"ג כי צזה מראה שאינו מקיח
דעהו מן האבלות ואינו משליך אחרי גוו זכרון יום המות) . אינפירו
סי אים אינציירנו אי אזי פרייו אי סי פריין לאס מאנוס ייאה סי
לאס פואידין אינסוגאר (עיקרי הד"ט ח"צ סי' ל"ה אות ט') אי קו-
אנדו סי לאצב לאס מאנוס דירס ידינו לא שפכו את הדם הזה ועינינו
לא ראו כפר לעמך ישראל אשר פדית ה' ואל תתן דם נקי בקרב עמך
ישראל (לשון חכמים דכ"ט) :

(כח)

הלכות אית ק' קבורה אבלות צג

(כח) אים בואינו קי סי אקאצ'ידי טודו מודו די פריסונה די
נון אינטראר אין נינגונס קאזס אסטס קי נון סי לאצ'ס סוס מאנוס
(מורס סי' שע"ו ומטור סס משמע דזכו דוקא כשהזרין מצית הקברות
אבל כשמלוה וחוזר וכ"ס כשלא היה בתוך ד"ח של מת שא"ל וכן
משמע ממורס נמי) :

(כט) קין קי דיסו די לזואה קי נון לו אינטירין לוגו אסיגון
סי מורייו סאלצ'ו דיספואים די דוס דיאס אי דוס גו'ים פור ראזון
קיסאס איסטארה צי'ו אי אגורה סידיומאיוו נון לו איסקוג'אראן
אז איל סאלצ'ו לו אינטיראראן לוגו (יוסף אומץ סי' פ"ט) מירר אין
דינים די מלצה דין ה' :

(ל) קין קי טו'ו אלגונס פ'ירידה אין איל פיי או אין לה מאנו
אי לוס מדיקוס לי קורטאראן איל פיי נון טייני דימיניסטיר די אינ-
טירארלו סאלצ'ו לו פואידי איג'אר אלום כלבים . (וראיה ממ"ס צ"ב ק
דף פ"ה ר"ח לער ובושת איכה דכסיפא ליה מלחא למסקל מצסריה
למצריה לכלבים . שבות יעקב ה"ב סי' ק"ח וכ"כ הרב נשמת כל הי
ס"ח וע' בספר נחלת בנימין ד"ס ע"ח שנתן טעם דאבר הנוסר מאדם
חי לריך קבורה וע' להרב ש"ך ולט"ז שס ציו"ד סי' שס"ב ועיקרי
הד"ט ה"ב סי' ל"ה הוה ז' והרב נודע ביאודה ה"ב צי"ד סי' ר"ט)
לוקי אחאן אלגונס אז אריקו'זיר לוס דיינטיס אי לוס גואדראן פא-
רה קי סי לוס אינטירין קון איל נון איי די סיר חושש כלל (וראיה
מר' יוחנן דין גרמא ופירש הערוך דהיה שן ואי ס"ד דיס לקברו איך
ר' יוחנן הסאירו אללו יוסף אומץ סי' ל' הוה צ') :

(לא) לוקי אחאן ארודיאר בית הקברות קון אלגודון אי דיס-
פואים לו אזין סיריו פארה איל קהל אים מנסג אירמוזו אי בואינו
מה סי אקאצ'ידין די נון ארודיאר בתוך די סייטי דיאס די מואירטו
קי פואי אינטיראדו (לשון הכמים דף ל') :

(לב) קין קי פואי רשע נמור טודוס סוס דיאס סון הייבים די
אינטירארלו לוגו אין איל דיאה קי סי מורייו (דכלנת מת לאו האמור
בתורה ולא נמסר לב"ד לענוס אחר מיתה . בשמים ראש סי' ס"ד) :

קדיש

קדיש

דינים די קדיש פארה איל אבל

(א) והנה רבותי אין חלק די אורח חיים כשיעשה דשמיה ייאה איסקריצי איל נוסח די איל קדיש קומו קאלי דינו חסיגון קי צידי אין לוס פוסקים . טאנציין לו איסקריצי אחי אין לאדינו פארה קי אינטיינדהן לוס סינייו' בעלי בתים לוקי דיזין אי קון טודו איסטו סיינדו חקי אים סו לוגאר נון פואידי סיר סין קי איסקריצה אלגונה קוזה . צידי מונגוס קי ייראן אין עושה שלום קי דיזין יעשה שלום עלינו אי דיסטאזאן אי דיספואיס דיזין ועל כל עמו ישראל אי קאלי קיסי אקאצידין הדיזיר יעשה שלום אי דיסטאזין אי דיספואיס דיגאן עלינו ועל כל עמו ישראל (כף החיים סי' י"ז אות י"ב) :

(ב) לה סגולה די איל קדיש אים פארה באלדאר איל פואיגו די גהינס אי קיצראנטאר אה לוס הילוניס . אי קון לה פואירס די איל קדיש קי דיזי איל איזו פור סו פאדרי סאקס אה סו פאדרי די גהינס אי די מאנו די לוס הילוניס (מעבר יצק) קי אנסי טו מי קירידו מילדאדור אירמוזו סי פאטרון די אלמא אירמוזה טו אי קי-ריס אזיר נחת רוח אטו פאדרי אי אטו מאדרי מירס אין חלק אורח חיים אי אנביזה מויי ציין איל קדיש אי סירס ציין אטי: אק-לארי לה ג' די יתגדל אי לה ב' די יתברך (דלא ישתמע יתפרך וכן ה' דיתכלל דלא ישתמע יתחלל ה"י וכן ע' דיתעלה דלא ישתמע ויתאלס לשון תאלתך לחס הפנים דס"ג ע"ג) :

(ג) לוס איזוס אונארון אה דיזיר קדיש פור סו מאדרי אפילו קי איל פאדרי איסטו בינו (מורס סי' שע"ו) איל פאדרי קי דיפינדי אין סו איזו קי נון דיגה קדיש פור סו מאדרי נון לו אים-קוגי איל איזו אל פאדרי (סייורי ב' אות י"ב ועיין הריב"ש סי' קט"ו דפ' דיכול למחות וכן לידד הרב הנז' בחיים שאל דף ה' ע"ד) :

(ד) מאס גראנדי די איסטו אונארון אגורה קי לוס איזוס דיזין קדיש אין צידה די סוס פאדריס אי מאדריס פור איל פאדרי די סו מאדרי או פור לה מאדרי די סו מאדרי קי נון דיסארון איזוס ח"ו לים דיזין קדיש לוס נייטוס . אי נון קומו מונגוס קי סי אים-טרימיסין די אוייר קדיש די סוס איזוס קי נון קירי דיזיר נאדה (אי בעית אימא קרא כי לא נחש ציעקב וכו' והי בעית אימא סברא) לה גינטי

הלכות אות ק' קריש אבלות צד

ג'ינטי דיזין פור דיזיר פֿואיגו נון סי קימה לה קאזה (שכנ"הג
סי' ת"ג):

(ה) נון חזין ביין לוס קי קאנטאן איל קדיש קון איל חזן
סיינדו נון סי דייו איל קדיש סאלצו אל חזן (ש"ץ דף פ"א):

(ו) סייטי קדישים סון אוצלינו אדיזירלוס אין קאדה דיאס
אי איסטוס אייוס . 1) קדיש די ישתבח . 2) קדיש דיספואיס די
לה עמידה . 3) קדיש די תהקבל . 4) קדיש די ברכו . 5) אין
מנחה דיספואיס די אשרי יוסבי ביתך . 6) קדיש די תהקבל ,
7) קדיש די ברכו אנטים די ערבית . דיטוס סייטי קדישים נון די-
שארין קי לוס דיגס און ג'יקו קי נון טייני 11 אנוס . סאלצו סי
אקאצ'די איל חזן אה דיזיר קון איל קטן . אי אפילו און גראנדי
קי נון דיזי איל קדיש בואינו קומו קאלי דיגו . דירס איל חזן קון
איל אה אונה . אינפירו ריסטו די קדישים קי נון סוג די חוכס מויי
ביין לוס פואידי דיזיר אפילו און ג'יקו קי נון טייני 11 אנוס (ש"ץ
דף פ"א ע"ג וע' בדבר שמואל סי' ס"א שקרא חגר על הקטנים שלא
הגיעו לחינוך שקורין קדיש וברכו ומפטירין: אין לכת בקדיש לא דין
ולא דת ואין זה אלא שטות חסידים . לחס הפנים):

(ז) איל ריספונדימיינטו די יבא שמיא רבא איס אסטה דאמירן
בעלמא . אי נון דיסטאזי אין טאל די ריספונדיר אמן דיספואיס די
ברוך הוא . סאלצו איל קי דיזי איל קדיש קאלי קי סי אקאצ'די אה
דיזירלו אריפוזאדו אין טאל קי איסקאפין איל קהל אסטה דאמירן
בעלמא אי קי ריספונדאן אמן דיטראס די בריך הוא . (ולא יבא
חוטא אחד מאבד טובה הרבה . חס"ל סי' נ"ו אבל הרב ש"ץ דף
פ"ד ע"ד כתב ונראה דלכ"ע אס ממחר האומר קדיש שבעוד שיאמר
עד דאמירן בעלמא יאבד מלענות אמן . טפי עדיף שיאמר עד
שמיא דקודשא בריך הוא וירויה ב' אמנים והמעין יבחר):

(ח) סי סי לי אפאריזו אריספונדיר יבא שמיא רבא אי קדושה .
מיזור איס קי ריספונדה קדיש סיינדו איל קדיש איס מאס גראנדי די
לה קדושה . אינפירי סי קדיש ייא אוייו אי קדושה איינדה נו אוייו
אלה אורה מיזור איס קי ריספונדה קדושה אין טאל קי סאלגה די
חוכה די קדושה טאנצין (ש"ץ דף פ"ז ע"ב וע"ג):

(ט) אונג קי איסטס דיזיינדו לה עמידה נון פואידי דיסטאזאר
פארה אריספונדיר נון קדיש אי נון קדושה . סאלצו סי קידארה
קאייאדו

קאייאדו אין איל קדיש אסטה יתכרך חי אין לה קדושה אסטה צרוך
כבוד ה' ממקומו . (סס ע"ד וע' צטור א"ה סי' ק"ד ונפיסקי
ריקאנטי חוה כ' כתב דהמנהג כרס"י דשותק . ולמנהגינו שאין אנו
שותקין הייסינן למ"ד כרכור כדבור דמי ערוך השולחן) :

(י) דיספואים קי איסקאפס איל קדיש די תתקבל דארה טרים
פאסוס פארה אטראס . אי דיספואים דירע עוסה שלום . אי אנסי
ארה אין לה עמידה . אי נון קומו מונגוס קי אוחאן קי אין לוקי
איסטאן דאנדו לוס טרים פאסוס דיזין עוסה שלום (ס"ז דף פ"ח ע"ד)
לוקי אוחאן לוס סינייו' בעלי צהים די נון דיזיר תתקבל סי נון קואנדו
איי סיי פריסונאס קי נון דיסירון מנחה או ערבית קי סיפאן קי נון
איי די איסקאטימאר כלל סאלצו אפילו אונו סולו מויי ציין פואידי
דיזיר תתקבל באסטה קי איי מניין (פתח הדביר סי' קל"ב דף
קל"ז עש"ב) ;

(יא) אין לה עזרה די איל בית הכנסת קי דיזין מנחה אין
מונגוס לוגארים אי אין און לוגאר דיזין יתגדל אין אוטרו לוגאר
דיזין וימליך מלכותיה אין אוטרו לוגאר דיזין צהייכון וכו' כידוע אלה
אורה ריספונדירה סוצרי איל פרימיר קדיש דוקא (ס"ז דף פ"ט
ברכי יוסף) ;

(יב) קואנדו דוס דיזין קדיש אין אונס . איל אונס אקונאנטס
קי איל אונס דיטאדרא . ריספונדירה או קון איל קי אקונאנטס או
קון איל קי דיטאדרא . אינפירו סי איי דיסטאזו אינטרי אונס אל
אוטרו מאס די שעור די דיזיר שלום עליך רבי ומורי . אלה אורה
ריספונדירה קון קאדה אונס אי אונס (ס"ז דף סס ואין להקסות מ"ס
מלעיל דיענה עם ה"א דוקא . דהתם דכל קדיש הוא על דבר אחר
לריך דוקא עם ה"א דזה החיוב בא ולא האחר אבל כאן דהכל הוא
דבר אחד לאיזה שירלה מהם יענה חר"ס פֿינלי יל"ו) :

(יג) טודו מודו די קדיש קי לו אפֿירו אל בן אדם אין פייס
נון סי פואידי אסינטאר אסטה קי נון איסקאפס די ריספונדיר אמן
יבא שמיא רבא . אי אין איסטו קאלי אקאצידאמיינטו אין איל קדיש
די דיספואים די לה חזרה אי אין איל קדיש די דיספואים די איל
כלל . או קי אינטרו אל קהל אי איסטאן דיזיינדו קדיש . נון סי
פואידי אסינטאר . סאלצו קאלי קי ריסטי אין פייס אסטה קי אים-
קאפאן יבא שמיא רבא (חס"ל סי' נ"ו סי' ז') :

הרכות אות ק' קדיש אבלות צה

(ד) חיל קי דיזי חיל קדיש אין טודו מודו די לונאר קי ריספונדין חמן קחלי קי סי חזוקי חון פוקו (סס):

(טו) קומו קי חיס חסור די פאסאר דילחנטרי די חיל קי דיזי לה עמידה . חנסי חיס חסור די פאסאר דילחנטרי די חיל קי דיזי קדיש . חי קומו חיס מלוח די אפוקאר אין זרכות חנסי חיס מלוח די אפוקאר אין קדישים (ס"ז דף פ"א ע"ג) לוקי חוזאן לוס בעלי בתים קואנדו דיזין ערבית די לוס עשרה אחרונים אינטראן אל מדרש קדוש חי לי דיזין אל קי דיזי קדיש קי דינה זרכו חי חנסי חוזאן דיספואים די זרכת הלכנה קי סיפאן קי נון חזין ביין חי פיקאדו אין סוס מאנוס (מתן זקאר זקופו מנד שמים הקיב ע"ז דאיסור חמור לומר זרכו היכא דלא מזרכין אח"ך זרכה כגון יולר חור חו מעריב ערבים וזאומרו עובר זלא תשא וכ"כ זאות היא לעולם סי' ל"ח דראוי לזטל מנהג הרע הזה ועל זרכו שאנו חומרים זקוף התפלה עי' זכ"י סי' קל"ג מ"ס מזריב"ס):

(יו) חון קדיש סוזי פור דוס מואירטוס . (ס"ז דף ק"ז ע"ד) חיס מלוח סוזרי לוס עשירים קואנדו מירקאן קדישים קי דין רסוח אום עניים קי דיגאן חי חיים קדיש סיינדו נון טיינין חיל פודיר פארה מירקאר קדישים . חי חיס חונה קוזה קי זכ נהנה וזכ חינו חסר (ומטעם זכ הנהגתי זכל הישיבות שאני חיס לעיר מזרת שלא למחות זיד מי שאומרים קדיש אחד זיחד . אך זתנחי שיסה זרקות הקונה דוקא וזע"פי זכזה יש הפסד לישיבות שאינן נמכרים הקדישים זיוקר חבל הני חייני חושק זכזה שכזר אמרו אין לזור עני וכ"כ זק"ס דק"ע וז"ל מנהגינו שזחבלים זין על ח"וה זין על שאר קרובים זולם כזחד חומרים קדיש):

(יז) חיי מונגום קי חוזאן חכ דיסאר לוואה חכ סוס חייזום קי דיגאן חוגו קדישים אין קאדה דיחה . סיינדו קי קון קאדה קדיש קי דיזי חיל חייזו לי חזי יילאר נהינס חסו פאדרי חונה חורה חי מיריחה חי דיזיינדו לוס חייזום חוגו קדישים איסקאפאן חסום פאדריס די נהינס טודאס דוזי חוראס דיל דיחה . חי ודחי קי חיסטה סגולה חיס דוקא קואנדו לוס חייזום דיזין חיל קדיש קומו לו פיר-טיניסיינטי חסינון חזיימוס אין חלק חורה חיים (ושם כתבתי זתקבל לומר וזרעא זמ"ס זחס"ל סס"י נ"ה חבל הרב ק"ס דכ"ז ע"ד זכקף החיים סי' י"ז חות י"ז כ' שלא לאומרו זזתואר חזונח לה שייך להזכיר על חארץ חלא חזינו שזשמים וכפי מ"ס דל"ל מארי נראה דשייך לומר זרעא):

(יה)

הלכות אות ק' קדיש אבלות

(ח) אבל רבינו מוסרח"ו גילה סודו שכונת שעתה ופלגא אינו כפשוטו אלא מדרגה זנהינס שנקראה שעתה ופלגא שייורי ברכה ב"ד סי' שע"ו. והקדיש הזה אינו תפילה שיחפלל הבן על האב לפני ה' שיעלהו משחול חטה אלא זכות ומלוה הוא למה כסבנו מקדש הקם ברבים וה"ה שאר מלות כשעושה הבן הוא כפרה לאביו לחם הפנים דס"ג סוף ע"ד):

(יט) הוזארון די נון דיזיר קדיש סאלצו 11 מיזיס. אינטאל די נון אזיר אסום פאדרים אי אסום מאדרים רשעים סיינדו איל דין די לוס רשעים אין גהינס אים 12 מיזיק אי סי דיזין טודוס 12 מיזיס סי אינטיינדי קי לוס טייני פור רשעים. אינפירו אבאקטה אונה סימאנה אנטים די לוס 12 מיזיס קי נון דיגה קדיש. אי נון איי הכרה און מיז אינטירו קי סי באלדי די דיזיר קדיש אי אנסי אים איל מנהג (שייורי ב' ומורס סס"י שע"ו):

(כ) נון איי קוזה קי מאמפארי דילוס מזיקים קומו איל דיזיר קדיש סוצרי מזמורים די תהלים. אי פור איסטו אים בואינו קי סי אקאצדין לוס איזום אין קאדה דיאה דיאיל אנייו אמילדאר אלגונום מזמורים די תהלים אי דיזיר קדיש (שייורי ברכה):

(כא) הוזאן קי דיספואים קי אינטירארון איל מואירטו סי אלישאן קואטרו פיקום די צית הקברות אי דיזין איל קדיש דהוא עתיד לחדתא עלמא (ש"ע סי' שע"ו) אינפירו מואיטרו מנהג אים די דיזירלו דיספואים קי אבאשאן די צית הקברות אינפרימירו דיזין לדוק כדין אי דיספואים דיזין איל קדיש:

(כב) דיראן סוצרי איל מואירטו לדוק כדין אי קדיש אין ראש חדש אי אין הנוכה אי אין פורים אי אין חול המועד אי אפי' אין סיגונדו דיאה די יום טוב סי דיזי. אינפירו נון סי דיזי אין יום טוב ראשון (ש"ע סי' ת"א). אבל מור"ם הולק בלא לחומרם וכ"כ הרב סו"ג דמנהגם כמור"ם בלא לחומרם דהלכה כדברי המיקל. וכ"כ הרב מעבר יבק דף ר"י. אבל הרב צית עובד בדרך רל"ד כתב ואנו אין לנו אלא דברי מרן הש"ע וכן נהגו בני ספרד ברוב המקומות לומר בקבורת המת לדוק כדין והקדיש גם ביו"ט ב' ונחו"מ כפסק הש"ע ועיין בהרדצ"ז ח"ב סכתב אס אומרם החזן איני משתיקו ואס אינו אומרם איני אומר לו כלום וכ"כ בסו"ת יכין וצועז ח"א סי' ז"ך דמניחין הדבר על מנהגו):

(כג)

הלכות אות ק' קדיש - קריאת שמע אבלות צו

(כג) סי אינציזיט די חקי קי איסטו די דיזיר לדוק כדין אי קדיש לחדתא עלמא אין ראש חדש אי הנוכח אי פורים אי חול המועד וכו' איסטו דיקולנאדו כפי איל מנהג די לה סיבדאד . לוס קי אוחאן אדיזירלו ציין אזין אי לוס קי אוחאן אה נון דיזירלו ציין אזין . אי לוס קי אוחאן אדיזירלו קומו לה סברה די מרן לו דיראן אפילו אין ערב שבת אי ערב יום טוב אפילו דיספואים די מידיו דיאב:

(כד) סי אינטיראן אל מואירטו אין לה נוני אפילו סי אים אינסיימאנה נון דיראן נון קדיש אי נון לדוק כדין : (מור"ס סס וספיר עבדי שלא להגביר הדינים: לבוס)

(כה) קין קי סי מורייו אי דיטו אירמאנוס אי נייטום אי יירנו לו מיזור אים קי איל אירמאנו קי אים חייב אין אבלות דינה קדיש פור איל: (ז"א ח"ב סי' קמ"ה)

(כו) טודו טיינפו קי נון איי עדות בואינו קי סי מורייו נון פואידין דיזיר קדיש פור איל: מירא אין דינים די אבלות דין י"א:

(כז) איל איזו די איל משועמד דירא קדיש פור סו פאדרי אי אנסי פור סו מאדרי משועמדת אפילו קי פואירון משועמדים להכעיס . אי אנסי משועמד קי לו מאטו איל מלכות או לוס גוים דירא סו איזו קדיש: (סכנ"הג) מירא אין דינים די המחבר עלמו לדעת דין י"ד:

איל נוסח די איל לדוק כדין אי איל קדיש לחדתא עלמא אים טופאדו אלקאצו די איל ליצרו:

קריאת שמע

דינים די קריאת שמע פארה איל אבל

(ח) סי אינטירו אסו מואירטו אנטים די איל טירסייו די איל דיאב קומו דיזיר קי אים איל דיאב 12 אוראס איסי אינטירו אנטים די לאס 4 אוראס מילדארה קריאה שמע קון סוס ברכות אי דירא לה עמידה טאנציין . אינפירו לאס ברכות די לה מאנייאנה נון דירא סיינדו קי אין לה מאנייאנה אסיגון סי דיספירטו די סו איספואינייו

קי

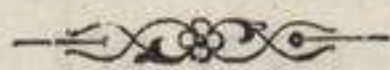
הלכות אות ק' קריאת שמע אבלות

קי אירא אונלינגאדו די דיזיר לאס זרכות ייאח פֿואי פטור סיינדו פֿואי אונן קי אנסי מאס נון לאס דירא כלל (ז"א ה"א סי' י"א) אי איי קין דיזי קי לאס 3 זרכות קי סון שלא עשני נוי וסלא עשני ענד וסלא עשני אסקא אי זרכת התורה אים הייב די דיזירלאס איל דיאח אינטירן. (כן פירש הרב דב"מ ח"ג סי' י"ג בדברי המג"א סי' ע"א וכ"כ הרב נהר שלום סי' ע"א וע"ס ובמחמר מרדכי סי' ע"א). אי קואנדו דיזי קריאת שמע אי עמידה מיטירה טלית אי דירא זרכה (דב"מ סס) קולאמינטי קי תפילין נון פואידי מיטיר. מירא אין דיניס די תפילין. אי לוקי אוחאן לוס סי' בעלי זתים אה איספיראר אקטה קי טורנאן די בית הקברות פארה דיזיר ק"ס אי עמידה קי סיפאן קי נון אזין זיין אסיגון אצימוס אין דיניס די אונן דין כ"ז (סבט יאודה סי' סמ"א דין ג' וכ"כ בפירוש הרב חכמת אדם כלל קנ"ג אות ג') אי סי איי טיינפו דירא לה תפלה אינטירא מירא אין דיניס די תפלה דין י"ז. (וכ"כ הרב מעסקא אברהם סי' כ"ו דכסנמסר לכתפים אס טעה ולא התפלל זסוברו דעדיין הוא אונן הייב זחסלומין :

3) סי אינטירן אסו מואירטו דיספואים די איל טירקיו די איל דיאח קירי דיזיר קי אים איל דיאח 12 אוראס אי סי אינטירן דיספואים די לאס קואטרן אלה אורה די לאס זרכות קי דיסימוס שלא עשני נוי וענד ואסקא אי זרכת התורה אי קריאת שמע לה דירא סין לאס זרכות אי אפילו עמידה נון דירא (ז"א א סס ה"ד זמחז"ר סי' ע"א זא"ח) :

ג) סי פֿואירן לוס אוננים אה בית הקברות אסיגון אינפי-סארון אה איגאר לה טיירה קוצרי איל מואירטו לואינו אינפיסארה אדיזיר לאס זרכות קי דיסימוס אריצה אי לה קריאת שמע קון סוס זרכות אי לה עמידה סי נון פאסו סו טיינפו אסיגון אצימוס אריצה דין א' (מג"א סי' ע"א) :

ד) קין קי איסטה אונן דיאח די שבת אים הייב די מילדאר ק"ס די טינפראנו די דיאח (ט"ז זא"ח סי' ע"א) אי איי קין קי דיזי קי אפילו ערבית פואידי דיזיר די טימפראנו די דיאח מירא אין דיניס די שבת דין ד' :

אות ריש . רחיצה .

דינים פארה איל אבל אין איסור די לאב'אר סו קואירפו

(א) איל אבל אים אסור די לאצ'ארסי טודו סו קואירפו אפילו קון אגואה יילאדה . אינפירו סו קארה אי סוס מאנוס אי סוס פיים קון אגואה קאיינטי אים אסור . קון יילאדה אים מותר . (ואס היס מלוכלך צטייט ולואה רוחץ כדרכו ואינו חושש . ס"ע סי' ספ"א):

(ב) מן כדין נון אים אסור די לאצ'ארסי איל אבל סאלצו לוס סייטי דיאס . אינפירו דיספואים די לוס סצעה אים מותר די לא-צ'ארסי . סאלצו קי אוחארון אגורה די נון לאצ'ארסין טודום 30 דיאס אי נון פור דימודאר איל מנהג (כי מנהג קדום הוא ונתייסד ע"פי ותיקין מורס סס):

(ג) לה קארה לאס מאנוס אי לוס פיים אים מותר די לא-צ'ארסי קון אגואה יילאדה צתוך די לוס 30 דיאס . אינפירו לאצ'אר טודו סו קואירפו קון אגואה יילאדה אים אסור טודום 30 דיאס . (כן פירס הס"ך הגאון מהרי"ח לנדא צספר דגול מרצבס צית עובד דף רמ"א ע"ב):

(ד) צידי אין סאלוניקי און חכס גראנדי קי סי מורייו סו מאדרי . אי דיספואים די לוס סצעה סי פואי אה טומאר טבילה אין איל צאנייו אסיגון סו מנהג קי אוחאצ'ה אין קאדה סבת אטומאר טבילה (וא"כ המיקל לטבול לא הפסיד עכ"ד סו"ג סס מחודש ג'):

(ה) די אקי סי אנביזה קי כפי מואיסטרו מנהג קי אוחאמוס קאדה ערב סבת אה לאצ'ארמוס לה קארה אי לאס מאנוס אי לוס פיים קון אגואה קאיינטי מויי ציין סי פואידי לאצ'אר דיספואים די לוס סצעה אין קאדה ערב סבת אסיגון סו מנהג אינפירו אין ערב סבת די לוס סצעה נון סי פואידי לאצ'אר קון אגואה קאיינטי סאלצו קון יילאדה אסיגון דישימוס אריצ'ה דין א';

(ו) לוגאר קי אוחארון די אפיזגאר די נון לאצ'ארסין טודו סו קואירפו קון אגואה קאיינטי טודום 30 דיאס . אי אה און הא-זינו לי דיסו איל מידיקו קי סו מיליזינה אים קי סי צאייגה אל צאנייו אי קי סי איסטי דוס אוראס אהי . מויי ציין סי פואידי איר צתוך

די לוס 30 דיאס סיינדו קי מן הדין אים מותר (ומתורת מנהג נהנו
לכהמיר סייורי ברכה):

(ז) אונג פארידה קי איסטא חבילה קי טייני דימינסטיר די
לאצארסי אים מותר. אנסי טאנצין קין קי טייני אלגון מאל אין לה
קאציקא אים מותר די לאצארסי סו קאציקא קון אגואה קאיינטי.
(ללא גרע מאסטניס שמותר לרחוץ כל גופו ולא כל מי שאומר אסטניס
אני אנו מתירין לו אלא דוקא שכוא ידוע שכוא אסטניס ומתנהג
בנקיות ואם לא ירחץ ינטער הרבא ויבא לידי מיהוס ש"ע) אי איסטו
קי דיסימוס קי לה פארידה אי קין טייני אלגון מאל אין לה קאציקא
קי סי פואידי לאצאר אים אפילו בתוך די לוס שבעה קי אנסי רבן
גמליאל סי לאצו אין לה נוגי פרימירה קי סי מורייו סו מוזיר (כדאיתא
בברכות וכו' וברב ש"ך כתב דאפילו ציוס ראסון מותר. מיהו אם
אין לה נורך כ"כ יס להמיר ציוס ראסון ע"כ)

סי אנביזה די אקי קי לאס מוזיריס קי טיינין אצירטורה אין
לה קאציקא. אי טיינין מונגיס כניס אי סו תיליזינה אים קי סי
לאצאן סו קאציקא קון אגואה קאיינטי אי טאנצין סי פינייאן פארה
קיטארסין לוס כניס. מויי ציין סי פואידין לאצארסין סו קאציקא
קון אגואה קאיינטי אי פיניארסין אפילו בתוך די לוס שבעה. אי
דיספואיס די לוס שבעה סי חוזאן אה איר קאדה ציירניס אל באניו
פור כבוד די שבת (כנסיס זקנות שלנו) אי קי נון צאן לוגו ליס צייני
דולור די רייניס או דולור די קאציקא אי סימיזאנטי. מויי ציין
פואידין איר בתוך די לוס 30 דיאס אסיגון דיסימוס אריצה דין ד'
(ועיין שו"ג סי' ש"ך מחו' י"ז):

(ח) קין קי איסטא חבל אי פואי פירידו די מנפס בר מינן
אים מותר די לאצארסי אין איל באניו אי די טרוקארסי סוס פאנייוס
אין טאל די אסירקארסי קון סוס פאריינטיס. קי נון אים איסטו
לאצאמיינטו די צייניו סאלצו אין טאל קי נון סי אפיני חס ושלום
איל מאל אין לוס קי סי אסירקאן סירקה איל. אי אנסי אים איל
מנהג קי אפילו אין איל פרימיר דיאה די איל חבלות סי לאצאן אי
סי ציסטין פאנייוס אוטרוס די איל לאצאמיינטו אין טאל די מיסק-
לארסי קון סוס פאריינטיס: (שו"ת כתונת יוקף סי' ה')

(ט) די אקי סי אינביזה קי אונג מוזיר אליגאדירה קי סי
מורייו סו קריהטורה קי איסטאצה מאמאנדו קי אים מותרת די איר
אל באניו אי לאצארסי פארה קי סי לי אצלאנדין לוס פיגוס אי קי

הלכות אות ר' רחיצה אבלות צח

נון לי צינגה אלגון מאל אין סום פיגום קומו אים סאצידו . קי סיינדו
איסטי לאצחמיינטו נון אים פור צייסיו אים מותר : (ז"ל אציגדור
סי' כ"ד ע"ש)

(י) קין קי לי אקונטיסיו אה איל דום אבלות חונו דיטראם
די איל חוטרו אים מותר די לאצחארסי טודו סו קואירפו קון אגואה
יילאדה (ש"ע שס) . דסיינו כפי דיין סי פואידי לאצחאר אפילו בתוך
די לום שבעה די איל אבלות סיגונדו אי בתוך די לום 30 די איל
אבלות סיגונדו כפי דיחיל מנהג אסיגון אציזימוס אריצ'ה דין צ' מירה
אין דיניס די גלוח דין כ"ד : (צית עובד דרמ"צ)

(יא) לה מוזיר נון סי פואידי אלקוהולאר ני פילאר ני אינסי-
זאר אין לום דיאס די סו אבלות . קי טודום איסטום סון אקורים
קומו איל לאצחאר קי אים אקור : (ש"ע שס)

(יב) מוזיר קאזאדה נון אים אקורה די פילאר אי אינסיזאר
אי אלקוהולארסי סאלצו לום סייטי דיאס די איל אבלות . אינפירו
דיספואים די לום סייטי דיאס די איל אבלות אים מותרת אין טודו
אין טאל קי נון סי אפיאי סוצרי סו מארידו (ש"ע שס) סי אינציזה
די אקי קי נון אזין ציין לאס מוזירים קי גואדראן לויטו איל חניין
אינטירו אי נון סי אלקוהולאן ני סי פילאן ני סי אזין סיזאס סיינדו
סי ציינין אה אפיאר סוצרי סום מארידום אי טאנציין קי קאצאן אה
סום מארידום קי דין סום אוזום אין אוטראס מוזירים אי ציינין אה
קוזה די פיקאדו חס ושלום . קי אנסי אים מנוה די דארליס אה
סאציר קי מן דיין סון מותרות אין טודו מודו די אפיטי לואינו
דיספואים די לום שבעה . אי סי קירין אפיזגאר ליס אצאסטא קי
אפיזגין סולו לום 30 דיאס . אינפירו לוקי אוזאן אה אפיזגאר איל
חניין אינטירו אים פירטיניסינטי די דיפינדיר אין סום מאנוס פור
ראזון קי נון סיאן קאצאנטיס קי צינגאן סום מארידום אה קוזה די
פיקאדו ה"ו : (כנלע"ד)

(יג) חונה נוצייה קי לי אקונטיסיו אלגון אבלות בתוך די 30
דיאס די סו חופה אים מותרת די אפיטארסי אפילו בתוך די לום
שבעה פארה קי נון סי אפיאי סוצרי סו מארידו . סיינדו קי טודום
לום 30 דיאס די סו חופה אים טיינפו די שמחת התן אי כלס פור
איסטו אים מותרת די אלקוהולארסי אי פילארסי אי אינסיזארסי :
(ש"ע וסו"ג שס) :

(י

הלכות אות ר' רחיצה - ראש חדש אבלות

(ד) מהר"ם פואי בעל ברית בתוך די 30 דיאס קי סי מורייו
סו פחדרי אי סי לאצו אין לה נוגי די אנטיס די לה מילס. אי דייו
ראזון אלה קוזס סיינדו אים קומו רגל סירקס די איל אי פיזגאדיאה
אוזארון מואיסקטרוס פחדרים אין רחילס אסיגון אציזימוס אריצס דיין
ז'. (כ"כ מהרס"ל זא"ה ט סס"י ספ"ז). אי מירס אין דיניס די
גלוה דיין כ"ח:

(טו) קיין קי לי אקאיסייו איל דיאס די איל אבלות אין סבת
אי אים דיאס די 29 אין ערב סבת מויי זיין אים מותר די לאצאר
טודו סו קואירפו אין ערב סבת פור כבוד די סבת (מור"ס סס"י ת')
אי סי אים אזי סבן סי פואידי אי אראפאר טאנזיין: מירס אין
דיניס די גלוה דיין טו"ז:

(טז) לו קי נון פואירון אוסר חכמים אל אבל קיגון סי פואידי
לאצאר אפילו קון אגואס יילאדה קומו תשעה זאז אי יוס סכפוריס
לה ראזון אים פורקי איל רוב די איל לבור נון פואידין סונפורטאר
איסטה פיזגאדיאה פור איקטו אליציאנארון אין איל אבל: (דז"מ
ה"ג סי' י"ז):

רחילס קי סי לאצאן קואנדו טורנאן די בית סקברות
אי די לה לויס מירס אין דיניס די קבורס דיין כ"ז:

ראש חדש

דינים פארה איל אבל אין ראש חדש

(א) אין לה קאזס די איל אבל נון דיראן הלל אין ראש חודס
סיינדו נון אים חיוב די דיזיר הלל סאלצו מנכג אינפירו אין חנוכה
קי סי דיזי לגמור אי אים חיוב. מוי זיין דיראן הלל אין לה קאזס
די איל אבל (והט' שאין אומרים הלל הדא דאין אומרים דבר סמחה
ועוד מקום לועג לרס כי סנסמה אוננת סס ואיך יאמרו לא סמתים
יהללו יס מחז"ר זא"ה ח סי' תרפ"ג ע"ס זאורדך). אי טאנזיין איל
אבל מיזמו דירס איל הלל אין חנוכה (סס. אס י"ל הלל במקום סמח
סס סמת ואין סס אכלים סרב נוב"י מהדורא תניינא סי' רט"ו פסק
דלפי מנהגס סהאבל יולא להוץ ואומרים הלל גס כאן יאמרו כיון שאין
סס אכלים וליכא טעם סמחה):

הרכות אות ר' ראש חדש אבלות צט

(ב) סי איל אצל צינו אל קהל אין ראש חודש מווי ציין פוואידי דיזיר איל הלל אין גונטו קון איל קהל אי נון קירי דיגו קי אין חנוכה לו פוואידי דיזיר . (ש"ץ דף קפ"ד ע"ד והט' סהטעמים שאמרו בזה לא שייכי בלצור ועיין בשכנ"הג בא"ה סי' הכ"ב סי' ה' שכתב מה יקר בעיני המנהג הזה שהולך האכל לב"הכנס ולפי מה שראיתי חני הלעיר שבאים במנעלים של עור מה יקר מנהגנו וע"ש שיש מקומות שאומרים הלל בר"ה ולא מלאו לבו למונעם וסוב מלא בכלבו סי' קי"ד שכתב אצל בר"ה אומר הלל ומדבריו נחפסט המנהג לאומרו).

(ג) קין קי סי מורייו אין ראש חודש אי סי איסקאפו סו קבורה דיספואים די מידיו דיאה אין לה אורה סיטינה . מווי ציין פוואידי דיזיר מוסף סיינדו קי סו טיינפו איס טודו איל דיאה (ודלא כהרב שכות יעקב ברכ"י י"ד סי' שמ"א אות ה')

(ד) קאלי דיזיר איל סיר די איל דיאה אין ראש חודש אי אין חנוכה אי פורים . אי אקונאנטארס אדיזיר איל סיר די איל דיאה מסוס דתדיר קודם . דיסיירטו אין חנוכה אקונאנטארס איל סיר די חנוכה מסוס פרסומי ניסא . אין ירושלים אוחאן אדיזיר אין ראש חודש דיספואים די לה קדושה ובה לליון בית יעקב אי איל סיר די איל דיאה אי הוסיענו אי קדיש אי מוסף . קי פור איסטו נון אזין ציין לוס הזנים קי נון דיזין איל סיר די איל דיאה (חס"ל סי' קל"א וכ"כ הרב שכנ"הג אצל הרב הק"ל סי' ל"ב מסיק דהעיקר שלא לומר בר"ה והו"המ וחנוכה ופורים סיר של יום השבוע כלל והמעין יבחר):

(ה) קואנטו אירמוזו איל מנהג קי צידי אין מונגוס לוגאריס קי אסיגון אינפיסאן לה עמידה בלחש איל סי' הזן קואנדו דיזי אלהינו ואלהי אבותינו וכו' דיזי אלהינו גריטאנדו פארה קי נון סי אולצידין די ראש חודש וכן אין ברך עלינו אי אין מוריד הטל וכן נוגי די די שנת דיזין בקול רם אהה קדשת את יום ה' לשמך אשריכם אשרי חלקם קי סון מזכים לרבים קי נון דיגאן לשמך תכלית ה'ו ישמע חכם ויוסף לקח לזכות את הרבים קי נון סי יירין:

רופא

אקאבידאמיינטו פארה איל מידיקו

(א) איסקריציוו איל רב פלא יועץ בדף פ"ה איל מידיקו טייני דימיניסטיר פארה סאציר מווי ציין אי איסטודיאר אין חכמה די לה רפואה

רפואה חנטיס די אזירסי מדיקו . אי טייני דימיניסטיר די חזריר
 סייטי אוזוס אה נון זינירסי אה ייראר סינגדו אלמה דחנייחס . אי
 אה קו קאנגרי די סו מאנו בוסקארה איל ס"ית . פור איסטו נון
 סי אינטרימיטה אין לה מלחכה די לה רפואה קאלצו קואנדו איסטטה
 פראטיקו מויי זיין . אינפירו אגורה בעונות הן רבים עתה עם
 הארץ איי מונגוס קי טומאן לה מלחכה די לה רפואה פור אופיסייו
 פארה מאנטינירסי אי די סוס דיחס נון זידו ני סאזין לוקי אים
 לה חכמה די לה רפואה . סאלצו זעה קאמינאלדו כאשר ימשק העיור
 באפילה אי נון סאזי בין ימינו לשמאלו . גואיי פור אייוס פור לוס
 מדיקוס די איסטי מודו קי פור אייוס דיסירון טוב סברופאים לנהינס
 סיינדו מונגיגואן שפיקות דמים אין איל מונדו אי טודו איל קי די-
 פיידרי אלמה אונה די ישראל אים קומו סי פידריירה עולם מלא
 פור איסטו איל קי טימי די איל ס"ית נון ריסיצה אין סי מיזמו אה
 סירציר אין איסטטה מלחכה סאלצו קואנדו ייחה איסטטה מויי זיין
 פראטיקו אי טאנזיין אין קאדה דיחה קי אנה תפילה אה איל ס"ית
 קי איסטי אין סו אייודה קי נון סאלגה דחנייו די סו מאנו ה"ו
 סאלצו אנה תפילה קי זינגה מיליזינה פור סו מאנו :

(ב) מאס איסקריציו קי טייני דימיניסטיר איל מדיקו פארה
 קוריר קומו איל סירצו לואינו אסיגון לו ייאמאן אה איל אונדי איל
 החזינו אי תפילו סי אים אה מידייה נוגי קאלי קי קורה קון טודה
 סו פואירסה סיינדו פור פקוח נפש תפילו שבת איל פיזגאלדו סי פואידי
 איזביצלאר כל שכן אי קל וחומר קי קאלי איל מדיקו קי קורה קון
 טודה סו פואירסה אה איסקאפאר אונה אלמה די ישראל קי טודו
 איל קי סוסטייני אונה אלמה די ישראל קומו סי סוסטוזיירה און
 מונדו אינטירו . טאנטו קי סיחה איל החזינו ריקו טאנטו קי סיחה
 פרוצי . ולמלוה רבה יחסב לו . זיין אצינטוראלדו איל מדיקו קי
 זיזיטה אלום פרוצים קומו זיזיטה אלום ריקוס . זיין אצינטוראלדו
 איל מדיקו קי אינטרה אונדי איל החזינו קון קארה אליגרי סיינדו
 אוזוס די איל החזינו איסטאן דיקולגאדוס אין איל מדיקו אי קואנדו
 איל מדיקו לי אינטרה קון קארה אליגרי אי לו אפאלאנס קון דארלי
 קוראזו ממס לי אריזיצי סו אלמה די איל החזינו . זיין אצינטוראלדו
 איל מדיקו קי ארה קומו לאס איגאס די אבה אומנא קי קואנדו
 זיחה דיטו סי' אלגון פרוצי קי איסטאצה החזינו נון סולו קי נון לי
 לי טומאצה פאנה די איל סאלצו אדרבא לי דאצה פר' אין לה מאנו
 אי לי דיזיחה זעה מי איזו מירקה קארני אי זינו אי מיליזינאטי אטי

מיזמו

מיזמו . פור איסטו מיריסייו קי לי ציניחה חכ איל סלוס די חיל
 קיילו אין קאדה דיחה (אסיגון דיסירון אין גמרה די תענית פרק 3)
 אשריו ואשרי הלכו דיל קי ארה קומו סוס איגאס אשריו בעולם הזה
 וטוב לו לעולם הבא:

(ג) איסקריצייו מרן (בי"ד סי' של"ו) חון מדיקו קי טייני
 דרוגאס אי חיל האזינו טייני דימיניסטיר דיטאס דרוגאס אים אסור
 אל מדיקו חכ צינדירלאס קאראס סאלצו קאלי קי לאס צינדה אסיגון
 סו צאלוטס . אנסי טאנציין אים אסור חכ איל מדיקו די טומאר
 פאנה פור סו חכמה אי פור קי אינציזה חכ אזיר לאס מיליזינאס
 סאלצו פואידי טומאר סכר פור סו טורה אי סו בטלנות:

אות שין . שמועה קרובה .

(ח) אויידה סירקאנה . קירי דיזיר קי לי צינו אציזו
 קי סי לי מורייו אלגון מואירטו בתוך די טרינטס
 דיאס . הי אגורס אקלאררימוס טודוס סוס דיניס צס"ד:

(ב) קין קי לי צינו חכ איל לה שמועה קי סי מורייו סו
 פאדרי או סו מאדרי או אלגון קרוב . סי בתוך די 30 דיאס לי
 צינו לה שמועה אפילו חיל דיחה די 30 מיזמו דיסיירטו איסטו סי
 ייחמה שמועה קרובה . אי אים הייב די גואדראר 7 דיאס די אבלות
 די חיל דיחה קי לי צינו לה שמועה . אי קאלי קי סי אנה קריעה
 קון דיזיר ברכה אסיגון אציזימוס מויי ציין סוס דיניס אין דיניס די
 קריעה . אי טאנציין קונטארה לוס 30 דיאס די חיל דיחה די לה
 שמועה אי נון סי פואידי אראפאר אין אייוס אסיגון אציזימוס מויי
 ציין אין דיניס די גלוח . אי נון סי פואידי לאצאר אסיגון אציזימוס
 מויי ציין אין דיניס די רחילה . אי נון סי פואידי ציסטיר ציסטידו
 לאצאדו אסיגון אציזימוס מויי ציין אין דיניס די כניסה (ס"ע סי' ת"כ)
 טאנציין סון הייביס די דארלי הכראה:

(ג) חיל כלל די לה קוזה אים קי חיל דיחה די לה שמועה
 קרובה אים סו דין ממש קומו חיל דיחה די לה קבורה אי נון פואידי
 מיטיר חפלין . מירה אין דיניס די חפלין דין ד':

הלכות אות ש' שמועה קרובה אבלות

(ד) קין קי חוייו שמועה קרובה אין חיל קאצו די חיל דיאס די 30 דיספואים די לה אוראסייון די ערבית אי איינדה אים דיאס ודאי (קי) נון דיזימוס קי אים נוני פארה ייאמארלו שמועה רחוקה. סאלצו מויי ביין סי ייאמה שמועה קרובה אי אים הייב אין טודו לוקי דישימוס אריצ'ה דין ב'. אי לוס סבעה קונטארה די חיל דיאס די לה שמועה דוקא (ט"ז). וברב בית הרואה כתב שמועה ציוס ל' לענין אבלות ז' ול' נקטינן כהרי"ף אבל לענין הכרעה צבית האבלים לא נכון לעשות כן. ק"ס דף קס"ב ע"ג. ולפי דבריו כ"ס צנד"ד דאין לברך):

(ה) וברי לך קורא נעים ת"ד הט"ז אס שמע ס"ק בסוף יום ל' אחר ערבית ועדיין יום הוא ודאי לא אמרינן דהוי לילה מכה התפלה דלחמיר אמרינן כן לענין שלא יעלה יום שעבר למנין שבעה כדלקמן דין ו' אבל לא להקל לומר שהוא ס"ר אלא לריך להחבל ודומה למ"ס מרן בסי' רס"ב לענין מילה דלא איכפת לן בתפלה ובזה עכ"פ מונה מיום השמועה ולא ממחרת דלא ליהוי כתרי מילי דסתרי אהדדי דכיון דחשבת ליה יום דלפני ס"ק היאך יתהיל למנות מיום המחרת דאס כן הוי לילה ואין כאן אבלות לגמרי ע"ס:

(ו) קין קי דיסו ערבית די טינפרחנו די דיאס אי חוייו קי סי לי מורייו אהיל אלגון מואירטו קונטארה חיל אבלות די חיל דיאס די אמאניאנס אי אקיל דיאס נון לי קונטה אס חיל אפילו קי איינדה אים דיאס סיינדו קי ייאס דיסו ערבית. (וטעמא משום דהוי כמו תרי קולי דסתרון אהדדי דאס הוא לילה א"כ ימנה ממחרת ואס הוא יום א"כ לא ילא י"ה ערבית? וברדב"ז ח"ה סי' רס"ה כתב תרי קולי דסתרון אהדדי לא אמרינן דמתחלת האבלות חשיב צ"הס יום ובסוף האבלות חשיב ללילה הילכך אינו עולה לכאן ולכאן. עכ"ד הרב סו"ג סי' שע"ה מחודש כ"ט. והן אמת שכבר מלתי אמורה סתחוסר ספרים אני וסו"ת הרדב"ז אינס עמדי לראות הדברים בסורסן. אבל נראה שכוונתו שהוא חזיל לשטתו דמקלת ליל ז' הוי ככל היום ומותר בת"ת ותשמיש המטה וז"ס ובסוף האבלות חשיב ללילה ועיין בדיני לניעות דין ז'. סו"ר צסו"ת הנז' והוא כמ"ס ודוק):

(ז) קין קי נון דיסו איינדה ערבית אי חוייו אלגונה שמועה קרובה אפילו קי חיל קהל ייאס דיסירון ערבית סי לי קונטה אקיל דיאס בכלל דיל אבלות סיינדו קי איינדה נון דיסו ערבית: (צא"הט סי' שע"ה ס"ק י"א):

(ח)

הלכות אות ש' שמועה קרובה אבלות קא

(ח) אפילו סי אוייו לה שמועה בין השמעות גונטו אפאטיינטו די לאס איסטריאס סיינדו קי איינדה נון סי ציירון לאס איסטריאס אי אים ספק נו"ג. מויי ציין לי קונטה אהיל לוקי חוזו אבלות אין אקיאה אורה פור חון דיאה סיינדו קי איל איינדה נון דיסו ערבית אי איל דיאה די אמאנייחנה סי קונטה דיאה סיגונדו אין השבון די איל אבלות. (דכיון דכ"ה ספקא הוא ספקא דרבנן לקולא א"כ ז' ימי אבלות נמי כיון דרבנן הוא אזלינן בספקא לקולא ס"ך דקפ"ג):

(ט) מוז'ר קי אוייו אלגונה שמועה סי נון סא"י דיזיר ערבית קומו מונג'אס מוז'רים קי נון דיזין. אלה אורה מוס צ'אמוס דיטראס די איל קהל. אינפירו סי איסטטה מוז'יר חוזה אה דיזיר ערבית אי איינדה נון דיסו ערבית סו דין אים ממש קומו איל חונברי אסיגון דיסימוס אין דין ז': (ס"ך סס)

(י) קין קי אוייו שמועה קרובה אין שבת או אין מועד. אי דיספואים די שבת או די מועד ייאה סי איזו שמועה רחוקה. קומו דיזיר קי אקונטיסייו קי אין איל דיאה די 30 אוייו לה שמועה אי פואי שבת או מועד. אלה אורה אים איל דין קי אין שבת אי מועד קאלי קי חוזי דברים שבלנעה אי דינפואים די שבת אי מועד גואד-רארה חונה אורה סולו (ס"ע סי' ת"ב). אי דיטה אורה לה פואידי גואדראר לוגו אין מולאי שבת אי מולאי יום טוב (ועיין צב"ח"הט סס ועיין בשמועה רחוקה דין ט' וסס תמלא טעם לדין זה ולא תיקסי לך מ"ס לעיל דין ה')

(יא) והיינו טעמא שאינו נוהג אבלות אחר השבת אף על פי דהתחיל ביום השבת והוא ביום הל' דכיון שאינו מתחבל אבלות גמור באותו שבת רק בדברים שבלנעה על כן אין גזירת אבלות אחריו הרשב"א. וכתב הרמב"ן דבאותו שבת ורגל אסור בדבר שבלנעה כל אותו יום ולא אמרינן בזה מקלתו ככולו כיון שיש עליו חוב ליום שלאחריו שעה א' היאך נאמר הפסיק מהאבלות ויחזור לו ט"ז צב"ח"הט וכתב ע"ס ומה שנוהגים כשהל יום הז' של אבלות בשבת לנהוג אבלות שעה אחת צמ"ס טעות הוא בידם שטעו בדין זה אבל לא דמי כלל וכלל ע"ס ועיין בדיני שבת דין י"ו:

(יב) קין קי אוייו שמועה אין דיאה די שבת אי שבת אים איל דיאה די 29. אלה אורה קאלי קי גואדרי לוס שבעה אי לוס 30 דיאס קומו דין די שמועה קרובה (מכרש"ל צב"ח"הט סס. ונראה דבא לאפוקי ממ"ד דיום ל' הוי ס"ר עיין צ"י רס"י ת"ב):

(יג)

הלכות אות ש' שמועה קרובה אבלות

(ג) קין קי אוייו שמועה אין שבת . איל שבת לי קונטה אה
איל פור און דיאס אי אין דיאס די אלהאד סי ארה קריעה . אי
דיאס די ציירנים אים איל דיאס סיטינו די איל אבלות . (ש"ע קס
וע"ס צבא"סט באורך ועי' בעי היי צי"ד סי' רל"ט ור"מ דנראה דהולק
ע"ז דשבת אינו עולה למניין שבעה בתחילת המניין אבל קי"ל שהלכה
כהמי' באבל סו"ג קס) מירה אין דינים די שבת דין כ"א:

(ד) קין קי טייני ספק אין לה שמועה קי אוייו סי אים
שמועה קרובה או אים שמועה רחוקה נון קאלי קי נואדרי אבלות
(סיינדו טינימוס איל דין הלכה כדברי המיקל באבל . ברכ"י סי' קל"ז)
אי מירה אין דינים די עדות די דין וי"ו אינדילאנטרי . (ובס' טוב
לכת אחר שהאריך בדין זה כתב וז"ל כלל העולה שאם הורה החכם
שלא להתאבל או שחורה להתאבל אין מחזירין אותו שלשניהם יש להם
ע"מ שיסמוכו הביא דבריו הרב ק"ס דף קע"א ע"א ועיין בדיני עדות
דין י"א ודין י"ד):

(טו) קין קי אוייו שמועה 10 דיאס דיספואים די סוכות קי
סי מורייו סו מואירטו אונס אורה אנטים די סוכות . אאון קון טודו
ק סי קונטאמוס אונס אורה אנטים די סוכות 7 דיאס אי 7 די סוכות
סון 14 אי שמיני עלרת 7 סון 21 אי 10 דיאס קי ייאה פאסו די
סוכות סון 31 אאון קון טודו אנסי נון סי ייאה שמועה רחוקה
סאלצו סי ייאה שמועה קרובה (שאין רגל עולה למי שלא נהג אבלות
קודם לו כלל וכל סכן למי שלא ידע כלל שמת לו מת (ש"ע סי' ת"ב)
אי מירה אין דינים די יום טוב דין ל"ב:

(טז) פסק מוהרש"ל השומע שמועה שמת קרובו ויום השמועה
הוא תוך ל' לקבורה ואחר ל' למיתה הו"ל דין ש"ר וא"ל לנהוג ז' ול'
דש"ק מיום המיתה מניין ופסקו כך הצ"ח והדרישה והט"ז וש"ך צסי'
ת"ב בפשיטות ואכן העוזר כתב וסוראה זו תמוה בעיני לפע"ד וכו'
ע"ס באורך ולצסוף מסיק וז"ל הדבר ברור הוא דש"ק מיום הקבורה
חסבינן ולא מיום המיתה ועיין בדיני ש"ר דין ט"ו:

(יז) קין קי אוייו דוס שמועות קרובות אין און דיאס או קי
סי לי מוריירון דוס מואירטום אין און דיאס צ"מ . קונטארה פור
טודום דוס אינגונטו לוס שבעה אי לוס שלשים: (ש"ע)

(יח) סי אוייו פור אונס אוייו אי פור אוטרו המחנייאה אלה
אורה קונטארה פור איל סינגונדו , די איל דיאס די לה שמועה
סינגונדה

הלכות אות ש' שמועה קרובה אבלות קב

סיגונדה לום שבעה אי לום שלשים (ש"ע סס) . אי מירא אין דינים די אבלות דין י"ט:

(יט) קין קי אוייו שמועה אין דיאה די שבת אי שבת איס ערב מועד . סיינדו קי דברים שבנעח ייאה חוזה אין שבת לי קונטה איל שבת אין חשבון די לום שבעה אי דיספואיס איל מועד לי באלדה לום שבעה אסיגון אציזימום אין דינים די יום טוב דין ה' אי ט': (ש"ע סס)

(כ) שמועה קרובה קילי צינו אין חול המועד מירא סוס דינים אין חול המועד די דין ב' אינדילאנטרי . — (עיין בדיני אבלות דין כ"ה מש"ס בדין ש"ק: ועיין בדיני קריעה דין מ"ט אי מקרעין לקטן בשמועה קרובה:

(כא) אין דינים די גלוח דין י"ט ייאה אציזימום קי איל מועד נון באלדה לום 30 דיאס די פאדרי אי מאדרי . אינפירו איסטי דין קי דיסימום קי איל מועד נון באלדה לום 30 דיאס אין שמועה קרובה איסטו איס דוקא אראפאר קי נון סי פואידי אין ערב מועד אינפירו מודארסי אי לאצארסי אי קורטארסי לאס אונייאס מויי ביין ייאה סי פואידי (ז"ל ח"א דף קפ"א ע"ב) . אי מירא אין דינים די יום טוב דין כ"ו:

שמועה רחוקה

אויידה לישאנה . קירי דיזיר קין קי טובו אציזו פור מואירטי דיסו סירקאנו, דינפואיס קי ייאה פאסו 30 דיאס קיסי מורייו . אי אנורה אקלארארימום סוס דינים כס"ד;

(א) קין קי אוייו שמועה רחוקה נון קאלי קי גואדרי אבלות 7 דיאס סאלצו לי אבאסטא קון אונה אורה סולו טאנטו קי אוייו לה שמועה אין איל דיאה טאנטו אין לה נוגי גואדרארה אונה אורה אי ייאה לי אבאסטא (ש"ע סי' ה"ב) . אי נון סי קירי אורה קון סאט . סאלצו קירי דיזיר און פוקו די טיינפו: (חכמת אדם ריש סי' קע"א)

(ב) שמועה רחוקה קי אוייו פור סו פאדרי או פור סו מאדרי לי אבאסטא טאנביין קון גואדראר אונה אורה סולו אסיגון דיסימום אינפירו

הלכות אות ש' שמועה רחוקה אבלות

אינפירו לום 30 דיאס קאלי קי גואדרי פור פאדרי אי מאדרי אינון
סי פואידי אראפאר קאלצו אסטא קי גריטיין אין איל סום הצריס
(ס"ע סס) אסיגון אצימוס אין דיניס די גלוח דין ו'. אינפירו
קאזארסי אין איסטום 30 דיאס אי קורטארסי לאס אונייאס מויי ציין
סי פואידי: (ז"ל ח"א דף קפ"ח ע"א)

ג) איסטי דין קי דיסימוס קינון סי פואידי אראפאר טודום
30 דיאס איסטו איס דוקא קואנדו נון צינו אלגון מועד צהוך דילום
30 דיאס. אינפירו סי צינו אלגון מועד אין מידייו מויי ציין סי
פואידי אראפאר ערב מועד אסיגון אצימוס אין דיניס די גלוח דין
כ' וכ"א. (ומעסה צחכס אהד שאירע לו שמועה רחוקה מאביו בערב
חג הסבועות ושאל לרב וכתיר לו להסתפר באותו יום עלמו יום
השמועה עיקרי הד"ט סי' ל"ו אות ל"ג ע"ש באורך. וכ"כ הרב פני
אהרן סי' כ"ח ואסף איס טהור כמה רבנים סהתירו):

ד) לום 30 דיאס קונטארה די איל דיאה די לה שמועה.
אינפירו לום 12 מיזיס קונטארה די איל דיאה קי סי מורייו אי נון
די איל דיאה די לה שמועה: (ס"ע סס)

ה) שמועה רחוקה קי אויו פור סו פאדרי או פור סו מאדרי
דיספואיס די 12 מיזיס קי סי מוריירון. נון טייני דימיניסטיר די
גואדראר 30 דיאס קאלצו גואדרארה אונס אורה סולו: (ס"ע וס"ך)

ו) איסטי דין קי דיסימוס קי אפילו דיספואיס די 12 מיזיס
קאלי קי גואדרי אונס אורה די אבלות איסטי דין איס אין פאדרי
אי מאדרי דוקא. אינפירו אין ריסטו די קרוצים באסטא קי ייאה
פאסארון 12 מיזיס נון קאלי קי גואדרי אבלות כלל וכלל: (ז"ל ח"ג
דף ס"ד ע"א)

ז) שמועה רחוקה קי דיסימוס קי איס איל דין קי קאלי קי
גואדרי אונס אורה קאלי קי סירי לה צוטיקה אין אקיאס אורה.
אנסי טאנציין סי טייני אלגון חצר אין לה צוטיקה קאלי קי סירי
סו חצר לה צוטיקה אין אקיאס אורה: (ז"ל ח"א דף קפ"ח ע"א)

ח) קין קי אויו שמועה רחוקה דיסו פאדרי או דיסו מאדרי
דיספואיס די 11 מיזיס אי מידייו. איל דין איס קי אין איל דיאה
קי סי קונפלין לום 12 מיזיס נון קי פואידי אראפאר אפילו קי לי
גריטארון סום הצריס דיזינדו פורקי נון טי אראפאס. אינפירו אל
אוטרו דיאה דינפואיס דילום 12 מיזיס קון גערה (גריטו) מויי ציין

הלכות אות ש' שמועה רחוקה אבלות קג

קי פואידי אראפאר . (וכט' דכנדון זה מה שיס לו היתר להסתפר
תוך ל"י הוא משום דאין אבלות אהר יב"ח וכיון דמשום לתא דיב"ח
הוא לא אמרינן מקלת היום ככולו אבל בל"י שרי אף בלתי גערה ז"ל
ח"א דף קפ"א ע"א):

(ט) שמועה קרובה קי אוייו אין איל דיאה די 30 אי אים
שבת או מועד אי אין מולאי שבת או מועד ייאה סי אזי שמועה
רחוקה קי ייאה פאסאן לוס 30 . איל דין אים קי אין שבת אי מועד
אים אסור אין דברים שבנעא . אי דיספואים די שבת אי מועד
גואדרארה סולו אונס אורה . (וטעם לזה שאינו נובג אבלות אהר
השבת אע"ג דהתחיל ציום השבת והוא ציום הל' דכיון שאינו מתחבל
אבלות גמור בלותו שבת רק בדברים שבנעא ע"כ אין גזירת אבלות
אחריו בא"הט קס סי' ת"צ ועיין בש"ק דין י"א . וא"ת כיון שהשמועה
היא בתוך ל' למה לא ינהוג אבלות ז' ול' כמו בחול כנז"ל בדין ש"ק
דין ה' ? י"ל כיון דהשמועה גורם לאבלות ובשבת א"א לנהוג שאר
אבלות וא"כ יהיה הנרמזה חמור משל עלמו דבעלמו של יום השמועה
אינו נובג ובמה שהוא גורם ינהוג אבלות . לבוש . וכ"ה ציום אסרו
הג הוא יום ל' אלא שהוא שבת דלא חשיב ש"ק אלא הויא רחוקה
ופטור מאבלות . אבל אם הל אסרו חג בחול והוא יום ל' למיתה
פשיטא דהויא ש"ק וחייב לנהוג ז' ול' אחר הרגל . ז"ל ח"ג דף
ס"ג ע"ד):

(י) אין שמועה רחוקה נון סי אזי דימיניסטיר די אוחאר
טודוס לוס דינים די אבלות . שאלצו לי אבאסטס סולו קון שאקאר
סוס שאפאטוס או מיסטאס . אי אים מותר אין מלאכה אי רחילה
אי סיכה אי השמים המטה אי תלמוד הורה . אי סי איסטאצ'ה
מילדאנדו או אזיינדו מלאכה או סי איסטאצ'ה לאצאנדו אי לי צינו
לה שמועה . דיסטאצ'ה אונס אורה פארה מודרי די איל אבלות
אסיגון אציזימוס אריצ'ה דין ז' . אי לוגו אסיגון פאסו לה אורה
טורנה אסו מלאכה: (ש"ע שס)

(יא) אין שמועה רחוקה נון סי אזי דימיניסטיר הכראה ני סי
אזי דימיניסטיר קריעה קואנדו אים פור ריסטו די קרובים . אינפירו
פור פאדרי אי מאדרי קאלי קי סי אגה קריעה סיינפרי אפילו קי
ייאה פאסארון 12 מיזים טודוס סוס פאנייום אסיגון אציזימוס אין
דינים די קריעה דין ל"א . (ש"ע שס ועיקרי הד"ט ח"ב סי' ל"ו
אות מ"ב):

הלכות אות ש' שמועה רחוקה אבלות

(יב) קין קי אוייו שמועה רחוקה אין שנת או אין מועד נון
חוזרה חבלות כלל אפילו דברים שבנפח . אי אין מולאי שנת או
מועד גואדררה אונג אורס סולו אפילו די נוני אסיגון אצימוס
אין דין א': (סס ודצ"מ בראשונות הא"ה סי' ע"ו)

(יג) קין קי אוייו דוס שמועות רחוקות אין חון דיאה . נון
טייני דימינסטיר די גואדררר סאלצו אונג אורס פור טודוס
דוס: (סס)

(יד) לה דיפירינסייאה קי איי אין שמועה רחוקה די פאדרי
אי מאדרי אה ריסטו די קרובים . לה אונג אים קי אין ריסטו די
קרובים נון קאלי קי גואדרי לוב 30 דיאס . אי פור פאדרי אי
מאדרי קאלי קי גואדרי 30 דיאס . סיגונדס אים קי פור ריסטו די
קרובים נון קאלי חזיר קריעה . אינפירו פור פאדרי אי מאדרי קאי
חזיר קריעה סיינפרי אפילו קי פאסארון 12 מיזיס . אינפירו
סבראה נון קאלי כלל אפילו קי אים פור פאדרי אי מאדרי . מירס
אריצה דין י"ח :

(טו) שמועה רחוקה או שמועה קרובה סיינפרי קונטאמוס די
איל דיאה די לה קבורה . אי סי לי צינו לה שמועה בתוך די 30
דיאס די איל דיאה קי סי אינטירו אפילו קי אים דיספואים די לוס
30 די איל דיאה קי סי מורייו . סי ייחמה שמועה קרובה אי קאלי
קי גואדרי לוס שבעה . סיינדו קונטאמוס די איל דיאה קי סי
אינטירו: (עיקרי הד"ט סי' ל"ו אות מ"ג וכפסק מרן סי' שע"ה ס"ו
ועיין בס"ק דין י"ו)

(טז) שמועה רחוקה קילי צינו אין חול המועד מירס אין דינים
די חול המועד דין ג' :

שהחינו

(א) איל אכל פואידי דיזיר לה ברכה די סהחינו אסיגון
אצימוס אין חלק אורח חיים אין דינים די חנוכה דין י"ט :

(ב) כסן קי סי לי מורייו אלגון מואירטו אסו ציינדלדו אין
נוני פרימירס די חנוכה אי סי פואי די קאזה אי לי אינסינדייו
אזטרו לה קאנדילס די חנוכה . אלה סיגונדה נוני נון קאלי קי דינה
סהחינו: (סכנ"ה ס' תרע"ו ועיין בא"ה בחנוכה דין י"ט)

שמה

דינים די אליגריאה קי אים אסור איל אבל

(א) איל אבל אים אסור אין אליגריאה . פור איסטא רחזון
נון פואידי טומאר קריאטורה אין סו אלדא טודוס לוס 7 דיאס פור
קי נון זינגא על ידי די שחוק: (ש"ע סי' סל"א)

(ב) סוצרי טודו מודו די מואירטו פואידי אינטראר אל בית
כמקתא דינפואים די 30 דיאס . פור סו פאדרי אי פור סו מאדרי
דיספואים די 12 מיזיס . אי אפילו סי איל אנויו אים מעובר ייאה
אזאסטא קון 12 מיזיס: (ש"ע פס)

(ג) אונא מואיר קי איסטא אין איל אנויו די סו פאדרי או
די סו מאדרי אי פארייו איזו . אים היתר גמור די טאנייר טאניירים
אין לה נוגי די לה מילה די סו איזו (היים שאל ח"א סי' כ"א . אי
מירה אין דינים די מילה דין ז' אי ג' . (וה"א אס אמו של הנכנס
בר מלוא היא בתוך ל' של אכלות יכול אבי הכר מלוא לעשות השמחה
ז"א ח"ג סי' קס"ח):

(ד) אירמאנוס קי קומין אינגונטו אי איסטאן בתוך די איל
אנויו די סוס פאדרי אי איל און אירמאנו טומו מואיר . סון מותרים
די קומיר אין לוס דיאס די לה חופא אין לה קאזא די לה חופא
אינגונטו קון איל התן . אי כל סכן סי אים לה חופא בתוך די מועד
קי אים מותר: (רשד"ס הי"ד סי' ר"ב שכנ"ה)

(ה) אין חבורה די מלוא קומו דיזיר קי ז' איל אה קאזאר
אה און יתום אי יתומה או עני או עניא לשם שמים (סו"ג פס מחו'
ו') אי סי נון קומי איל אחי סי ז'אן אזאלדאר לוס נסואין . אים
מותר דיספואים די לוס 30 דיאס . אינפירו בתוך די לוס 30 דיאס
אים אסור אין טודו מודו די סעודה שבעולם . (מור"ס פס וס"ך
זכ"הט ועיין בסעודת מלוא דין א':

(ו) קין קי איסטא אין איל אנויו די סו פאדרי אי סו מלחכה
אים די טאנייר אין לאס חופות אי אין לאס סעודות די מלוא
פואידי טאנייר אפילו קי איסטא אין איל אנויו די סו פאדרי אין
פורים אי אין חול המועד (זקן אהרן סי' רי"ג והביא דבריו הרב
ח"ס פס לעיל דין ג') . אי כפי מנהגנו קי לוס טאניידורים טודוס

סון

הלכות אות ש' שמהה - שבת אבלות

סון עניים מדולדלים אי איסטאן אספיראנדו גאנאר אלגונה פארה פור פודיר מירקאר ארינה פארה שבת וכדומה קאלי קיסי אקאצידין די נון טאנייר בתוך די לוס 30 דיאס כלל . אינפירו בתוך די לוס 12 מיזיק פואידין טאנייר סיינדו סון עניים . אך בתנאי קי נון אגאן שחוק אי קלות ראש חס ושלום . (ועיין בפרט אדני פו דף דנראה מדבריו דאפי' בשאר ימות השנה מותר:

(ז) **שמחת בית השואבה** . קין קי איסטא אין איל אנוי די סו פאדרי או די סו מאדרי נון סי אסינטי אין לוגאר קי איי שמחת בית השואבה (לכ אליגריאה קי סי אזי אין איל בית הכנסת אין הול המועד די סוכות סי ייאמה אנסי סיינדו אים מימורייה אה לכ גראנדי אליגריאה קי סי אזיאה אין איל בית המקדש אין סוכות) אינפירו סי ייאח סי אסינטו אין דיטו לוגאר או קי אים סו לוגאר אזי אה לכ אורה מויי זיין פואידי באיילאר . (כיון דהוי דברים שפריהסיא . קנין פירות ערך שמחת ב"ה):

(ח) בחו"מ של סוכות אחרע מלתא באחד מצני חבורת מנגני תוף וכנור שמנגנים כליל הו"ר בב"הכנ וסתיר לו לנגן עם בני חבורתו לפי שמבלעדו היתה מתבטלת החברה וכו' מלתא דפריהסיא ובפרט דעדיין לא התחיל האבלות . ז"א ה"ב סי' קנ"ז:

שבת

דינים די אנינות אי אבלות אין שבת

(א) קין קי סי לי מורייו סו מואירטו אין ערב שבת אי נון טייני טיינפו פור אינטירארלו סיינדו ייאח אים שבת . אים הייב די דיזיר מנחה די ערב שבת . סיינדו לכ ראזון קי איל אונן אים פטור די לאס מלוות אי די הפלס אים אין טאל קי סי אינטרימיטס אה אינטיראר סו מואירטו . אינפירו אגורה קי נון לו פואידי אינ-טיראר סיינדו אים שבת ודאי קיאים הייב די דיזיר מנחה אי ערבית (שו"ת יד אליהו סי' ט"ז ס"ך דקע"ה):

(ב) און עליה לבור קי סי לי מורייו אה איל אלגון מואירטו אין שבת אי סי איזו אונן . סי איי אין איל קהל אוטרו קי סאצי דיזיר הפלס אי פרסה . נון פואידי דיזיר איל הזן קי איסטא אונן . אינפירו .

הלכות אות ש' שבת אבלות קה

אינפירו סי נון איי אוטרו קי דינגה הפילה אי פרסה מווי ציין פוואידי דיזיר דיטו חזן קי איסטטה אונן הפילה אי פרסה . קומו איל דין די איל אכל קי סי נון איי אוטרו חזן פוואידי סיר חזן איל אכל . אנסי טאנציין איל אונן פוואידי סיר חזן קואנדו נון איי אוטרו חזן (שלמי יחיד דף קע"ז ע"ד) מירה אין דיניס די ס"ת דין ו' ז' ה' :

ג) אונו קי איסטטה אונן אין שבת . אריצה אין דיניס די אונן דין נ"ד אי ט"ו איסקריצימוס קי אים הייב די קומיר קארני אי ציזיר צינו . אי טאנציין אים הייב אין טודאס לאס מלווח אפואירה די תשמיש המיטה קי אים אסור :

ד) אונו קי איסטטה אונן אין שבת אים אוצלינגאדו די מילדאר ק"ס די ערבית קון סוס זרכות די טימפראנו די דיאס . אי אפילו קי איל קהל נון מילדאן ק"ס סאלכו אין לכ נו"י . אינפירו סיינדו קי איסטי אים פטור אין לה נו"י די טודאס לאס מלות . סיינדו אנסי מווי ציין פוואידי מילדאר לה קריחת שמע די טימפראנו די דיאס . אינפירו לה עמידה ודאי קי נון פוואידי דיזיר (מטעם דכיון שרולה להתפלל ולהצדיל בתפילתו הרי הוא חול והל עליו חגיגות ואונן פטור ואינו רשאי להתפלל והוי כארכבי אחרי רכסי . שלמי יחיד דף קע"ח ע"ב . אכל הרב ז"א ה"ב סי' ק"מ העלה דגם תפילת ערבית יתפלל מצעוד יום ושכן נוהגין . ועיין בעיקרי הד"ט ה"א סי' ה' אות י"ו שכתב דיס להלק צין אפוקי יומא לאעייולי דדוקא לכוסיק מהחול על הקודש הרקות צידו . ולא לעשות מקדש חול בהתפללו תפילת חול . ועיין בה"ב סי' ל"ו אות כ' דקם הביא דברי הרב ז"א הנז"ל וברב שמן המחור סי' מ"א פסק כסברת הרב ז"א ע"ס . ואם רולה לקברו בלילה ימתין עד לאחר הקבורה ויתפלל) :

ה) קין קי איסטטה אכל או אונן אין שבת פור עניין די לה כבדלה קומו קאלי חזיר מירה אריצה אין דיניס די כבדלה אי טו-פאראס סוס דיניס מווי ציין דיקלאראדוס :

ו) קין קי סי לי מורייו אה איל סו מואירטו אין נו"י די שבת נון פוואידי ציסטיר קאמיזה לאצאדה סי נון דוקא פור דימיניסטיר גראנדי אסיגון אציזימוס אין דיניס די אונן דין כ"א :

ז) קין קי סי לי מורייו אה איל מואירטו אין שבת . פוואידי קומיר אין נו"י די אלחאד סין דיזיר כבדלה . טאנציין דיאס די אלחאד נון פוואידי דיזיר תפילה סי נון דוקא דיספואיב די לה קבורה .

סי

סי נון פאסו חיל טיינפו אסיגון אציזימוס אין דיניס די תפילה דין
 א' . אינפירו לה תפילה די ערבית נון קאלי קי לה פאני סייידו קי
 ייאה פאסו סו טיינפו . ולא דמי לשכח ולא התפלל ערבית שמהפלל
 סחרית שתיס כיון שבלילה לא היה חייב להתפלל . ולענין הבדלה
 יבדיל אחר שיקבר המת ועיין לעיל בדיני הבדלה) אי מירא אין דיניס
 די אונן דין ל' (ס"ע סי' שמ"ח) אי קואנרו דיזי תפילה דיאה די
 אלהאד נון דירה אהה חוננהנו (דב"ח ח"ג סי' ט"ז) ;

(ח) שבת נון דיסטאזא חיל אבלות קומו לוס מועדים . אינפירו
 אינטרה אין השבון די לוס שבועה . סיינדו קי ייאה אוחה דברים
 שבלינעא דהיינו קי אים אסור אין תשמיש המיטה אי אין רחילה .
 אינפירו אבלות קי אים אלה קלארה נון סי פואידי אוחאר אין שבת .
 דהיינו קי נון פואידי ציטיר פאנייו קי איי אין חיל קריעה .
 סאלצו קאלי קי סי ציטטה פאנייוס די שבת אי סאפאטום (ס"ע
 סי' ת') אי סי פואידי אסינטאר אין סו לוגאר קומו קאדה שבת
 (היתר פשוט לכבוד שבת לפרוש המטפחת המכובסת להם הפנים סי'
 ספ"ט ועיין בדיני כניסה דין י')

(ט) חיל רב האר"י ז"ל איסקריצייו קי כפי הסוד אים אסור
 חיל אבל די דימודאר סו לוגאר אין שבת . (ועיין בש"ץ דף קפ"ט
 באורך וצ"ג ס"י סל"ג ע"ס וכברכ"י ס"י סל"ג) . אי אנסוי אים
 מואיטרו מנהג קי פור פאדרי אי מאדרי אין סימאנה דימודאן
 סו לוגאר אינפירו נון אין שבת :

(י) מילדאר אין לה ליי נון פואידי חיל אבל אין שבת . אינפירו
 מילדאר לה פרעה שנים מקרא ואחד תרגום מויי ביין אים מותר די
 מילדאר . אינפירו רש"י די לה פרעה נון סי פואידי מילדאר .
 (ברכ"י סי' ת' אות ד')

(יא) וצשיורי צ' סס כתב שמנהג יפה להמתין אחר שבועה
 לקרותה . אבל לא נאמרו כל השיעורין הללו לצ"ב שאין להם פנאי
 לקרותה בימות החול והלואי יקראוה בשבת ויבא שבת"ה . ועוד נ"ל
 דמ"ס דיפס לקרותה אחר שבועה הוא דוקא אם ישלימו השבועה קודם
 ד' ואם לאו מוטב שיקראנה בשבת משיעבור זמנה ועיין בא"ח
 סי' רפ"ה) :

(יב) קין קי איסטאזא אבל אין דיאה די שבת אילו ייאמארו
 אה ספר תורה אי סוצייו מויי ביין איזו . סיינדו נון איי אטי קוזה

די פרהסיא מאס גראנדי די איסטו . (בית המלך בסוף הספר יש
 סוכת דוד ע"ס צדק טו"ב דטוב ענד . ועי' בספר לד"ח די"ח דיעלה
 וי"ח שלח יעלה) סי אנביזה די אקי קי אונו קי איסטא אבל אי
 צינו חלה ישיבה ארה סעודה ג' אין דיחה די שנת חלה ישיבה סיינדו
 אים דברים שנפרהסיא . מירה אין דינים די צ"חמו דין ג' אי אין
 דינים די סעודה שמחה דין י"ג :

(יג) אזי הבן אבל פואידי סוציר אה ספר תורה אין שנת .
 וכן פואידי דיזיר הפטרה אין שנת וכן ריפטו די דינים קי סון
 שייכים פארה ס"ת מירה אין דינים די ס"ת אי טופאראס טודוס
 סוס דינים מויי ציין ריגלאדוס . סי פואידי איר אין סעודה דין
 שמחה אין שנת (עיין סעודה שמחה דין צ') סי פואידי איר אה
 אציזיטאר אין שנת מירה אין דינים די סעודה מלוה דין י"ג :

(יד) קין קי סי לו קומיירון לאס היות או לו מאטארון לוס
 איידוקים צ"מ . אי אין דיחה די שנת סי דיספייאזייארון די צוסקארלו
 סיינדו קי דברים סבלינעא ייחה אזה אין שנת מויי ציין לי קונטה
 שנת פור און דיחה די איל אבלות (ס"ע סס"י ת') מירה אין דינים די
 שמועה קרובה דין י"ג אי אדילאנטרי דין כ"ח :

(ט"ו) קין קי לי אקונטיסייו איל דיחה די 30 די איל אבלות
 אין שנת אי דיחה די 29 אין ערב שנת סי פואידי לאצאר אין ערב
 שנת אי קורטארסי לאס אונייאס טאנציין . אינפירו אראפאר נון סי
 פואידי אסיגון ייחה אציזימוס אין דינים די גילוח דין י"ו אי דין
 טו"ב מירה אחי (אי אין מורס סס"י ת') :

(יז) קין קי לי אקאיסייו איל דיחה סיטינו די איל אבלות
 אין דיחה די שנת . אין נוגי די אלחחד נון קאלי קי גואדרין אבלות
 כלל . אי לוס קי גואדראן אבלות אין נוגי די אלחחד קואנדו אים
 איל דיחה סיטינו אין שנת איסטאן מויי ציין ייראדוס . מירה אין
 דינים די שמועה קרובה דין י"ח . אינפירו סי אקאיסייו שנת אין
 מידייו די לוס שבעה חלה אורה גואדרארה אבלות נוגי די אלחחד .
 אי לוגו סי קיטארה לוס ציסטידוס די שנת פארה קי נון סי אובליגי
 אה אזיר קריעה אסיגון אציזימוס אין דינים די קריעה דין כ"ד (חקקי
 לב ציו"ד ס"ס נ"ח) :

(יז) לוקי אוחאן קי דיחה די ציירנים דיספואים די מידייו
 דיחה סי אליצאנטאן די איל אבלות אפילו קי אים צתוך די לוס שבעה

ציין

ביין חזין (ז"ל ה"ג דס"ג ע"ד . וכ"כ בעיקרי הד"ט סי' ל"ו חות ל"ד ועיין בכף החיים סי' כ"ז אות כ"א שכתב דתוך שבעה שחל בע"ש לא יקומו מעל הארץ כ"א אחר תשעה וחזי ולא קודם לכן וכ"כ הרב"ד סי' קע"ח ועיין בד"מ ח"ג סי' י"ד שכ' שלריך לנהוג עד הערב):

(ח) קין קי איסטא חונן אין שבת מווי ביין פואידי איר אל קהל אי דיזיר קדיש . אי דוקא אין שבת . אינפירו אין סימאנה נון פואידי דיזיר קדיש איל חונן מירא אין דינים די חונן דין ט"ו אי י"ו:

(ט) יפה נהגו בני ק"ק א' משנים קדמוניות כשנפטר לאדם מת אחד בא' בשבת שמזיאים את האבל קלת מאוכזיו ורעיו בע"ש בב"הכנס סמוך לשקיעת החמה ואומרים קלת פסוקים כמנהגם . ובזה נהגו להוליא האבל מז' ימי אבלותו ונוהג עכ"ז כליל ש"ק דברים שבלינעא . ואין ראוי לבטל מנהגם אע"פי שמנהג הספרדים אינו כן רק מוליאין אותו מאבלותו ביום ראשון אחר תפילת הצוקר טהם ה' ימים לאבלותו עיקרי הד"ט ח"א סי' י"א חות י"ד:

(כ) שבת די לום שבעה סי סי פואידי מודאר מירא אין דינים די כביסה דין ז' . סי סי פואידי לאבאר קון אגואה קאיינטי מירא אין דינים די רחילה די דין א' אי אדילאנטרי אי טופאראם סוס דינים מווי ביין אורדינאדוס . סי דיזין ערבית נו"ג די שבת נון דיראן ברכת מעין שבע סי דיזין מנחה נון דיראן ואני תפילתי סי דיזין ערבית נון דיראן ויכי נועם מירא אין דינים די תפילה דין ה' אי ט' אי י':

(כא) סי סי מורייו סו מואירטו אין ערב שבת אי סי אינטירו אינפירו נון אלקאנסו אה אוחאר אבלות כלל . אפילו הכי שבת לי אינטרה אין השבון די לום שבעה . פור ראזון קי י"א חוזה דברים שבלינעא (לקט הקמח דף קכ"ב) אי אפילו סי לו אינטירארונו נו"ג די שבת אי איסביצלארון שבת אפילו הכי לי קונטה שבת אין השבון די לום שבעה (ברך ילחק סי' ד') אי מירא אין שמועה קרובה דין י"ג:

לום דינים די שבת סי איסטאנפאראן בע"ה אין און ליברו פור סי על סדר אלף בית נומברארו משק ביתי

אות תיו. תפלה.

דינים די תפלה פארה איל אבל

(א) אים מלוה די דיזיר שחרית מנחה אי ערבית אין איל לוגאר קי סי מורייו איל מואירטו אחי אי איל אבל סי אגונטה פארה מניין (מורס סי" ש"ו ושפ"ד) אי אפילו סי נון איי אבלים אחי דיראן אחי תפילה אי מנחה אי ערבית סיינדו איי נחת רוח אלה אלמה. (וכיינו על אדם שלא הניח קרובים וידועים להתאבל עליו אבל אם יש לו בקום מקום קרובים שמתאבלים עליו אין לריך להתפלל גם מורס סי' בע"ו) אי טאנצייך איל אבלות קאלי קי גואדרי אין איל לוגאר קי סאלייו סו אלמה (הכמת אדם כלל קס"ה אות י"א) אי לה קאנ-דילה קאלי אינסידיר אין לוגאר קי סי מורייו מירס ערך נר :

(ב) איל מנהג די ירוסלים אים די דיזיר וידוי אי תחנונים אי נפילת אפים קואנדו דיזין תפילה אין לה קאזה די איל מת אי נון איי אבלים אין דיטס קאזה (סו"ג סס מחודס י"א אבל הרב ברכ"י כתב בא"ח סי' קל"א וז"ל מנהג ירוסלים שלא לומר נפילת אפים אפילו אם אין אבל סס עכ"ד. ול"ל דנשתנו המנהגים מזמן לזמן ואיש אישר צ"ע ועיין צדיני וידוי דין ז'. וכן עתה נד"מ סק"ק ממנהגי ירוסלים וכתב דהמנהג כמ"ס הרב הי"דא ז"ל ע"ס צדף מ"ז ע"ב) :

(ג) סי נון איי אין לה קאזה די איל אבל חזן פארה קי דיגה תפילה. מויי ציין פואידי דיזיר איל אבל תפילה אי קיטארלוס די חובה (ש"ע סס) :

(ד) איל אבל פואידי דיזיר תפילה בתוך די לוס שבוע. אפילו קואנדו איי אוטרו חזן אחי. אי איסטו אים דוקא אין אבלות די פאדרי אי מאדרי אינפירו אין ריטטו די אבלות די פאריינטיס נון פואידי דיזיר איל אבל תפילה קואנדו ייאה איי אוטרו חזן (בית הילל סי' שפ"ד וה"ד צס"ז דק"פ פט ע"ג) :

(ה) וכתב סס הבא"הט בסו' שפ"ד דאע"פי שאין ראיית ספר בית הילל מוכרחת מ"מ כיון דדבר זה לא נזכר בתלמוד שלא יתפלל האבל תוך ז' וכוא מעלה גדולה ותועלת לנפטר לפדות אותו מנהיגים ויותר מועיל התפילה מקדיש כמ"ס רמ"א וצויתר לריך תפילה בשבוע ימים שמד"הד מתוחה עליו צויתר כידוע על כן נראה שהנוהג כדברי

הלכות אות ת' תפלה אבלות

צ"ה בזה ומהפלל כל שנעשה ימים על חציו ואמו לא הפסיד ע"כ ה"ד
הרב ק"ס דק"עב ע"ב :

(ו) חונה סיבדאד גיקה קי חקונטיסייו חבלות אה חונו די
חייום . אי נון איי סאלצו מניין בלמלוס . איל חבל נון פואידי סיר
מכריה אלום מונגום קי צינגהן אסו קאזא . סאלצו אדרבא לוס מונגום
פואידין סיר מכריה אל חבל קי צינגה אל קהל אה אגוסטאר מנין .
אינפירו סי לוס מונגום ציינין חונדי איל חבל אה דיזיר הפילא ודאי
קי חזין גמילות חסדים קון איל מת . אי מויי ציין פואידין דיטאר
איל קהל אי איר חונדי איל חבל . אי אפילו חין לוס דיאס קי איי
ספר תורה . אך בתנאי קי סי אקאצדין די ייצאר איל ספר תורה
די חנטיס אי לי אפאריצין סו לוגאר אי לו דיטאן אחי טודוס לוס
שנעה (מוהר"ד דף במכתם לדוד א"ה סי"ד ומיישנ לשון הזו"הק שהביא
במה"בר סי' קל"ה אות ו') :

(ז) חין לה קאזא די איל חבל נון סי דיזי ברכת ככנים מירה
חין דינים די נשיחות כפיס דין ו' :

(ח) סי דיזין ערבית נוגי די שנת חין לה קאזא די איל חבל
נון דיראן לה ברכה מעין שנע . (ס"ז ע"ב) ני במה מדליקין (סו"ג סי'
ספ"ד מהודש י"ב) :

(ט) סי דיזין מנחה דיאה די שנת חין לה קאזא די איל חבל
נון דיראן איל פסוק די ואני הפילתי (ס"ז ע"ב) :

(י) סי דיזין ערבית נוגי די אלהאד נון דיראן ויהי נועם אי
נון יושב בפתר סאלצו דיראן אורך ימים אשביעכו אי ואתה קדוש ,
אי איי קין קי חוזה אדיזיר יושב בפתר סולו סין דיזיר ויהי נועם
קומו נוסטאן קי אגאן ס"ז דף קפ"ו ע"ג והרב אבודרהם דף קט"ז
כתב דה"ט שאין אומרים אהו שאינו בדין לומר שירה בבית האבל .
וכן אין אומרים ואני הפילתי מפני שאומרים אהו בניגון) :

(יא) חון חבל קי טורנו די בית הקברות דיספואים די איל
טירסייו די איל דיאה . קומו דיזיר קי אים איל דיאה די דוזי אוראס
אסיגון פאסו די קואטרו אוראס די איל דיאה די קואנדו אמאניסייו
מאס נון פואידי דיזיר אפילו לה עמידה . סאלצו דיזי לה קריאת
שמע סין לאס ברכות . טאנציין לאס ברכות די לה מאנייאנה נון
לאס דירה . אפואירה די לה ברכה די שלא עשני גוי ועבד ואשה אי
ברכת התורה . קי דיטאס ברכות לאס פואידי דיזיר איל דיאה אינטירו
אסיגון

הלכות אות ת' תפלה אבלות קח

אסיגון איסקריצימוס אריצה אין דיניס די קריחת שמע דין א' (ז"א)
ה"א סי' י"א ומח"נר זח"ה סי' ע"א);

יב) סי' אינטירו חסו מואירטו חנטיס די איל טירסייו די איל
דיחה . חלה אורה דירה לה קריחת שמע קון לאס ברכות . אי
טאנציין דירה לה עמידה . אי לה ברכה די שלא עשני גוי וענד
ואסה אי ברכת התורה אסיגון אציזימוס אריצה דין י"א אי מירה
אין דיניס די קריחת שמע דין א' . אינפירו סי' טייני טיינפו דירה
לה תפילה אינטירה קומו קאדה דיחה :

יג) לוגו אסיגון אינפיסארון חס אג'אר לה טיירה סוצרי איל
מואירטו ייחה פ' אידי מילדאר קריחת שמע אי דיזיר לה עמידה . סי'
איס חנטיס די איל טירסייו די איל דיחה אסיגון אציזימוס אריצה
דין י"ב . (ועיין בסלמי יחיד דף קפ"א) . אינפירו סי' איל אונן נון
פואי חס ביה הקברות סאלצו סי' טורנו לוגו חסו קאזה . חכף ומיד
אינפיסארה אדיזיר ברכות אי ק"ס אי תפילה מירה אין דיניס די
אונן דין כ"ז . ועיין בזרע חמת ח"ג סי' קס"ב דפסק דכסהוה ממקום
קרוב אפ"ה אינו יכול להתפלל עד שיקחם הגולל ועיין להרב זרכ"י
סי' שמ"א חות כ' מוס"רי עייחס שפסק דהייניס חכף כסחזרו פניחס):

יד) איי לוגאריס קי אוחון די נון דיזיר איל פסוק די ואני
זחת בריתי וכו' אינפירו איי לוגאריס קי ייחה לו דיזין (שו"ג שס
וטעמא שאין אומרים לפי שאסור בד"ת השמחים הלכ מעבר יבק דף
— ויט טעמים אחרים עיין בסו"ג שס) :

טו) איי לוגאריס קי אוחון קי קואנדו סי מורייו אונה קרי-
אטורה די אידאר די און חנייו די דיזיר תפילה אין אקייחה קאזה
אינפירו סי' איס מינוס די און חנייו נון דיזין תפילה . שו"ג סי'
שפ"ד מחודק י"ב) . אינפירו מואיסטרו מנהג איס די דיזיר תפילה
אפילו קי סיחה קריאטורה מינוס די און חנייו סיינדו איי נחת רוח
אל מואירטו קואנדו דיזין תפילה פור סו ונוחה אסיגון אציזימוס
אריצה דין ו' :

יו) מי שאינו קובע מקום לתפילתו המשחיתים שנבראו מטיפות
קרי של אדם באין וחוטפין אותה תפילה לפרנסתם ומזונותיהם דרך
ישרה דף ו' ואפילו בז"הכנס הקבוע לו לא ישנה מקומו מפניה
לפינה אלא יהיה לו מקום קבוע ש"ע סי' ל' :

יז) איל אכל אין איל דיחה סיטינו סי' נון איס לויס או גואיזיו, לו מאס
מיזור איס קי דיגה תפלה אין סו קאזה אי דיספואיס קי זחייח אל קהל אקורטאר
לום קבעה קי קון איסטו גאנה קינון קאלסה סאפאטו די קואירו. אי חנסי חרה איל
חבי הכן אכל: (ז"ל אציגדור י"ד סי' י"ט)

תפלין

תפלין

דינים די קואנדרו אים אסור איל אבל אין תפלין

(א) איל אבל אים אסור די מיטיר תפלין אין איל דיאס פרימירו . אי דיספואים קי איםפונטס איל קול אין איל דיאס סיגונדו אים מותר (ס"ע ס' ספ"ח) אי פור איםטו חוזאן קי אין איל דיאס סיגונדו מיטין תפלין אנטים די צרוך שאמר או דיספואים די ישתבח . (יס פוסקים דציוס ב' מותר מיד אפילו קודם הנ"ה וכ"פ הכ"ה ס"ך וכ"כ בשבט יאודה דהמנהג פשוט לרוב ההמון דציוס ב' מניח האבל ת' אע"פי שמתפללין בהשכמה קודם הנ"ה וכ"כ צראש משציר סי" כ"ד דמי שמניחן ציוס ב' קודה הנ"ה אין למחות צידו כיון דאיכא כמה ארייות דס"ל הכי והרצ"ח פסק כן לכתהילס . אינפירו טלית אים אובליגאדו די מיטיר אפילו אין איל דיאס פרימירו די איל אבלות . (דטעמא דתפי' משום דחקרו פאר סו"ג שס) :

(ב) און אבל קי נון סופו קי איל דיאס פרימירו נון סי פו-אידי מיטיר תפלין . או קי ייאס סופו אי סי אולצידו אי מיטייו תפלין אי אנטים די דיזיר ק"ס סי אקודרו קי נון פואידי מיטיר תפלין . נון סי לוס קיטי סאלצו דיספואים די ק"ס . (נחמד למראס דף ח' ע"ש כן הכיח מעסה רב ונראה דצחוך הזמירות לריך לחוללן) :

(ג) קין קי סי מורייו אין און דיאס אי פואי אינטיראדו אין אוטרו דיאס . אים אסור די מיטיר תפלין אין איל דיאס די לה קבורה (צרכ"י צי"ד שס ובמהצ"ר א"ח סי' ל"ח . אבל הרב דברי מרדכי האריך בזה ומסיק דכל כמה שיכול ליסב דעתו דיניח תפלין ציוס קבורה שאינו יוס מיחא ז"ל ח"ג דף ס"ד ע"ש וצחי' אדם כלל י"ד אות י"ט כ' דיניחם בלא צרכה) :

(ד) אין איל דיאס די שמועה קרובה אים אסור די מיטיר תפלין אי סו דין אים קומו איל דין די לה קבורה . אי מיטירה תפלין איניל דיאס סיגונדו אסיגון דיסימוס אריצ'ה דין א' קילוס מיטה אנטים די צרוך שאמר או דיספואים די ישתבח (מוהרי"ע צס' שבט יאודה לי"ד) אינפירו אין איל דיאס די שמועה רחוקה סיגנדו קי נון אים הייב אין אבלות סאלצו אונס אורה אים מותר אין תפלין . (כנ"הג ס"ך דף ל"ו ע"ג . אס שמע ס"ק אחר סהתפלל ערבית דקי"ל

דמונה

הלכות אות ת' תפלין אבלות קט

דמונה מיום המחרת כמ"ס בדיני ש"ק דין ו' יכול להניח תפלין ביום
שני שנקרא לו ראשון א"ר בא"ח סי' ל"ח ס"ק ג')

(ה) קין קי סי' לי מורייו אה איל אלגון מואירטו אין יום טוב
או אין חול המועד. או קי לי צינו אה איל אלגונה שמועה קרובה
אין יום טוב או אין חול המועד קי איל דין אים קי אין מועד ני
אין חול המועד נון לי פוזה איל אבלות. קאלצו דיספואים די מועד
אינפיקארה אקונטאר איל אבלות מויי ציין פואידי מיטיר תפלין
אפילו איל פרימיר דיאח דיל אבלות (משום דכבר קר מר המות צרכ"י
בא"ח סי' ל"ח ומחז"ר שם. ודלא כשכנ"הג וכ"כ הרב כס"א סי' קפ"ח
והרב א"ר שם):

(ו) פור עניין די תפלין די רבינו תם מוהר"י אזולאי צרכ"י
אין א"ח סי' ל"ח איסקריציוו קי ייאה פואידי מיטירלוס אי חנסי
אזיאה הלכה למעשה המקובל מוהר"ם סרעבי ז"ל די מיטיר תפלין
דר"ת. אינפירו אין צרכ"י די י"ד סי' קפ"ח איסקריציוו דשז ואל
תעשה עדיף (אבל הרב בית עוזד בדף מ"ט ע"א אחר שהביא כ"ז
לבקוף כתב דיניחם גם בימי אבלו כדי לקיים מצות תפלין אליבא
דכ"ע ומה גם שהרב מוהר"ם סרעבי עביר עוזדא בנפסיה להניח הכי
נקטינן עכ"ד וכ"כ בחס"ל ס"ק סי' ל"ח דמנהג ירושלים להניח
שתיחן כמחש"ס):

(ז) קין קי אינטירו קו מואירטו משל דיאח די אלחאד אלה
טאדרי סירקה אקש"אם. אלה מאנייאנה פואידי מיטיר תפלין חנטיס
די צרוך שאמר או דיספואים די יסתבא. סיינדו קונטאמוס לה נו"י
קומו איל דיאח (וכן מנהגינו כ"כ מוהרי"ע בבית יאודה ה"ב סק"י
נ"ז בית עוזד דף רמ"ג):

(ח) איסקריציוו מרן שם סי' אקאצ"די איל אבל אטיניר כונה
קו דעת אין לוס תפלין קי נון טירי קו דעת (יש ללמוד מזה שאם
מלטער שא"ח לו לכוין דעתו לא יניחם כלל דאיסורא קא עביר מא"ס
בא"ח סי' ל"ח):

(ט) קין קי סי' מורייו משל דיאח אלחאד אי סי' אינטירו דיאח
די לונים קאלי קי אספירי דיאח די מארטיס אסטה קי סאלי איל
קול פארה מיטיר תפלין אסיגון אציזימוס אריצ"ה דין א' איסטיקו
דין אים אקי טאנציוו (וסמוכות שלו ממ"ס הרב ש"ץ דל"ו דכשאירע
לו אבלות אחותו והגיע לו הסמועה יום ה' לפטירתה. נתעכז ביום

הרכות אות ת' תפלין אברות

ב' של שמועה ולא לבש תפלין עד אחר הנץ החמה כדי להסתלק
 מן הספק ומזה נראה בהדיא לנ"ד דאין להניח תפלין עד אחר הנץ
 החמה דיום ג' למיתה שהוא יום ב' לקבורה ופשוט מלאכת שלמה סי'
 י'. ראיתי מקפידים על מה שצריך לעשות כריכה בקבורה כדי לקשור
 היו"ד עם התפילה ולכן עושין הקשר רחב באופן שיבא הכידוק סמוך
 אל התפילה והיוד ולא ינטרך לעשות שום כריכה בקבורה חס"ל סי'
 כ"ה אות י' ובהנוני בזאת ותראו שננקל יכול ליזכר שלא ליגע
 בצפרו כלל):

(י) קין קי סי מורייו משל דיחה די שנת חי סי אינטירו
 דיחה די אלהאד. איס אסור די מיטיר תפלין דיחה די אלהאד
 סיינדרו איס דיחה דילה קבורה. חי אפי' סי סי אינטירו נו"ג די אלהאד
 נון מיטירה תפלין דיחה די אלהאד. וכן סי או"י שמועה קרובה די
 נו"ג אלה מאנייחנה נון פואידי מיטיר תפלין (דרך החיים מהגאון
 ליסא דכ"ב משם הרב א"ר סי' ל"ח. והנה עמ"ש בד"ן ד' שאם שמע
 ש"ק אחר ערבית דיכול להניח תפלין ביום ב' משם הרב א"ר ראיתי
 בחס"ל סי' ל"ח שגם הבן של הרב ז"ל הביא גם הוא יל"ו דברי הרב
 א"ר וכתב דאסור להניח תפלין ביום ב' ע"ש וע"ז הפרש וז"ל הרב
 א"ר אם שמע אחר שהתפלל ערבית דקי"ל בסמ"י שע"ה דחותו יום
 אינו עולה יש להסתפק חי מניה תפלין ביום שני שנקרא לו ראשון
 ומט"ז ב"ד סי' ת"ב סי"א משמע לי דמניה תפלין וברי לך לסון ט"ז
 שמע ש"ק אחר ערבית מונה מיום מחר הטעם דהוי תרי קולי דסתרי
 אהדי כיון דעסקה אותו לילה לתפלת ערבית אל תעסקו יום
 ונראה לי דאם שמע שמועה קרובה בסוף יום שלשים אחר
 תפילת ערבית ועדיין יום הוא ודאי לא אמרינן דהוה לילה מכה
 התפילה דלהחמיר אמרינן כן לעניין שלא יעלה יום שעבר למניין שבעה
 אבל לא להקל לומר שהוא ש"ר אלא צריך להתחבל וכו' כמ"ש דבריו
 בדיני ש"ק דין ה' ע"ש. וברי לך ברור שאם שמע ש"ק בסוף יום ל'
 כיון דחשבינן ליה יום ודאי דלמחר מניה תפלין. וכששמע בתוך ל'
 נמי כיון דלהחמיר דוקא אמרינן דהוי לילה מכה התפילה אבל כשתבא
 להקל עליו ולפוטרו מאבלות אז אמרינן דהוי יום והייב באבלות הכי
 נמי לגבי תפלין כשתבא להקל עליו ולפוטרו מתפלין אז אמרינן דהוי יום
 והייב בתפלין דאין לנו לבטל מנוה גדולה כזאת כנל"ע משמעות הרב
 א"ר מהט"ז ודברי הרב גור אריה יאודה נר"ו שהביא משם הרב א"ר
 דאסור להניח תפלין ביום ב' נפלאו ממני דהרב קורא בחיל ומט"ז
 משמע לי דמניה תפלין ביום ב'. ועיין בד"ן ז')

תקון חלות

תקון חצות

דינים די תקון חצות פארה איל אבר

(א) קין קי דורמייו סירקה די איל חתן או איל אכל אי סי קירי אליצחנטאר פארה דיזיר תיקון הנות נון דירה וידוי סירקה דיל חתן או איל אכל. אי אין לם קאזס קי סי מורייו אחי איל מואירטו אפילו קי נון איסטאן לוס אכלים נון דירה וידוי (חס"ל) אלקלעי סס"י ז' זח"ח וכ"ד הרב פחה בדביר בדף קל"ו ע"ג וכ' עליו וז"ל ויש לגמנס קלת בדין אמירת ת"ה שכ' דאין לו לומר וידוי אכלס שלא לעורר מד"הד דהרי באמירת וידוי ליכא התעוררות מד"הד אלא בנ"פא וראיה לזה דבלילא אנו אומרים וידוי וכו' ומ"מ הדין דין אמת לטעם שיבולי הלקט דאיתקש לחג אלא שלא הו"לל מסוס מד"הד ויש לו תיקון שילך למקום אחר לומר וידוי ואח"ך יחזור אכלס אם ירלס עכ"ד והרב מספט כתוב בס"י א' כ' וז"ל ליל ט"ז י"ל ת"ה רק שלא יאמר המזמורים והוידוי אחר הכוח אפטר דה"ה האכל עיין ברכ"י סס"י תקנ"ז ועתה ראיתי דבר חדש בכף החיים סי' ג' אות ל"ה שכ' בבית האכל וגם בבית החתן אין לומר תיקון רחל אלא תיקון לאה בלבד עכ"ד):

(ב) ולא זכיתי להבין טעמו דאי מטעם מד"הד די והותר שלא לומר וידוי סהרי אפילו האכל בעלמו יכול לומר ת"ה כמ"ס הרב מ"כ ואי מטעם דאיתקש לחג דיינו שלא לומר וידוי מטעם זכ אכל שלא יאמרו אפילו אחרים ת"ה בביתו מהיכא תיתי):

תלמוד תורה

דינים די לוקי אים אסור איל אבר די מילדאר

(א) איל אכל טודוס לוס סייטי דיאס אים אסור די מילדאר תורה נביאים אי כתובים הלכות אי אגדות. אי סי מונגוס טיינין דימיניכטיר די אנביזאר ליי די איל אים מותר די מילדאר (ס"ע סי' ספ"ד):

(ב) טאנטו מלמד קי מילדה קריאטוראס גיקאס טאנטו מלמד קי מילדה הלכה אה תלמידים גראנדים נון פואידין מילדאר קון לוס תלמידים

הלכות אות ש' תלמוד תורה אבלות

תלמידים אין לום דיאס די איל אבלות . (סו"ג סס מחודס ס' ועיין
בט"ז סכ' דמלמד יכול ללמוד ההלכה עם תלמידיו אחר ג' ימים וכמ"ס
בדיני מלאכה דין כ"ג):

(ג) איל אבל אים מותר די מילדאר איוז אי קינות אי דברים
כרעים קי איי אין ירמיה אי אין דיניס די אבלות (ס"ע סס) קי
אנסי דיטו ליצרו קי אים טודו דיניס די אבלות מויי ציין לו
פואידין מילדאר :

(ד) אפילו אין לום דיניס די אבלות נון מילדי קון איסטודייו
סאלצו מילדי איל פסטיות די לום דיניס אי לאס הלכות (ברכ"י) :

(ה) און אבל קי טייני איזום גיקום . נון איי אה איל פארה
באלדארלוס די מילדאר . סאלצו קי לום מאנדי קי מילדין קי איל
באפו די סום זוקאס אים הקירינסייאדו דילאנטרי די איל ש"ית
(ס"ע סס וברב בית הלל סי' ספ"א כ' דקטנה פחותה מי"ב סנה ויום
א' וקטן פחות מי"ג סנה אינס היינים באבלות):

(ו) קין קי סי מורייו סו מואירטו אין סוכות פואידי מילדאר
איל תיקון קי סי מילדה נוגי די הוסענא רבא אנסי איזיירון הלכה
למעשה לום רבנים די ירוסלים (מה"כר בק"א סי' הר"סד):

(ז) אין שבת די איל אבלות פואידי מילדאר לה פרסה אין
תרנוס מירה אין דיניס די שבת דין י' :

(ח) איל אבל נון פואידי דארסאר אין לום שבעה מירה אין
דיניט די הספד דין ב' :

(ט) איל טיינפו מאס אירמוזו די מילדאר אין לה ליי אים אין
אורה קי רובס די לה גינטי נון מילדאן קומו דיזיר ערבי שבתות אי
ימים טובים אי נוגי די פורים או קי איי פאסייו אין לה סיצדאד
אי סימיאנטי איסטונסיס קאלי קי מיטה קון טודה סו פואירסק
אמילדאר סינדו אזי נחת רוח גראנדי אל ש"ית (כמס"ל ע"פ עת
לעשות לה' הוא כספרו תורתך קרובם בטלים): — וכו' יהיה בעזרי
לעסוק בתורתו יומם ולילה אמן :

תושלב"ע

השלמתיהו בימי השובבים ש' תר"כו . ובמה אכה ואקדם לא אחרון
ואין ראשון שהחיינו וקיימנו להדפיס חלק ראשון . ואתפלל לאל
ראשון ואין שני שיוכני להדפיס גם חלק שני ויעשו דברי פירות
לעי"ש אכ"ר הצעיר אליעזר פנה אלי פדני וחנני

לוח הטעיות וההשמטות

טיעות	תיקון
חונן דין ב' . בע"ח : ז"ל זח"ח	סוף דין כ"ו . די ל"ח : ז"ל ל"ז :
סוף דין ל"ה . מוהל חיל : ז"ל מוהל	חיל חונן
חבלות סוף דין ד' . חסרה : ז"ל חמרה	סוף דין י"ח . באייהט : ז"ל בא"הע
סס . ני חיוס	ז"ל לום חיזום
סוף דין י"ב . דין ג' : ז"ל י"ג	סוף דין י"ח . דין ל"ו : ז"ל ל"ג
ז"המו סוף דין ז' .	ז"ל מירה
מיל"ה בע"ה :	בדיני הכרחה
ברכת הלבנה . דין ד' : ז"ל בפה"ס	זחח"ח
גילוח . דין י"ג זח"ק	ז"ל זח"ח
דין טו"ב . ח"ק :	ז"ל ח"ר
דין י"ט : אינפירו	ז"ל לי צינו
סי לי צינו :	רים דין כ"ח . ס"ר
על ח"ח :	ז"ל לא שייך
סוף דיני ג"ה . טופו :	ז"ל סופו
הכרחה סוף דין ג' .	סס"י הס"ח :
סוף דיני הספד . משעה שנמסר לרוחלים	לא זכיתי וכו' . — ידיע להוי לכח"ר
לח זכיתי וכו' . — ידיע להוי לכח"ר	שים לנו הסכמה מגחוני עולם שאין
שים לנו הסכמה מגחוני עולם שאין	רשאין הרוחלים לשאול מהיורשים אפי'
רשאין הרוחלים לשאול מהיורשים אפי'	ס"פ וא"כ אין חשם לשום עיכוב מכנמסר
ס"פ וא"כ אין חשם לשום עיכוב מכנמסר	להם ומה גם שמנהגינו הטוב שהרחולים
להם ומה גם שמנהגינו הטוב שהרחולים	שהם טבולי יום הם הכתפים שמוליאין
שהם טבולי יום הם הכתפים שמוליאין	אותו ראשון מן הבית החולה עד שמוסרין
אותו ראשון מן הבית החולה עד שמוסרין	אותו ציד כל נני שרובה לישא אותו .
אותו ציד כל נני שרובה לישא אותו .	וגם רובם ככולם הרוחלים הם ג"כ מהחברה
וגם רובם ככולם הרוחלים הם ג"כ מהחברה	הקדושה של ההקפות שהולכים לב"הק
הקדושה של ההקפות שהולכים לב"הק	כדי לעשות ההקפות . והם הם המכניקים
כדי לעשות ההקפות . והם הם המכניקים	אותו בקבר מטעם שהם טבולי יום .
אותו בקבר מטעם שהם טבולי יום .	אשר ע"כ במקומי חני עומד כפי
אשר ע"כ במקומי חני עומד כפי	מנהגינו דמשנמסר לרוחלים מותר לסדר
מנהגינו דמשנמסר לרוחלים מותר לסדר	דרוש שקוב חינו מוטל עליהם כלל וכלל
דרוש שקוב חינו מוטל עליהם כלל וכלל	ואם היו מסכימים עמדי הייתי מתיר ג"כ
ואם היו מסכימים עמדי הייתי מתיר ג"כ	להחפול דמ"ל דמותר בצער ויין ולברך
להחפול דמ"ל דמותר בצער ויין ולברך	ולסדר דרשה מ"ל חפלה הרי כבר נעשו
ולסדר דרשה מ"ל חפלה הרי כבר נעשו	לורכי המת וחזר לחיובו ה"ח שחייב
לורכי המת וחזר לחיובו ה"ח שחייב	בכל המלוות וכ"מס הרב ש"י סי' סמ"ח
בכל המלוות וכ"מס הרב ש"י סי' סמ"ח	דין ג' ודוק :
דין ג' ודוק :	המחבר סוף דין י"ד .
המחבר סוף דין י"ד .	דין ל' :
דין ל' :	ז"ל דין כ"ז
ז"ל דין כ"ז	סוף דיני המחבר . 21 : ז"ל 12
סוף דיני המחבר . 21 : ז"ל 12	זמירות חטאת . לה חיה : ז"ל לה סיה
זמירות חטאת . לה חיה : ז"ל לה סיה	חקע בשופר מסדר .
חקע בשופר מסדר .	יח ד מהרה :
יח ד מהרה :	ז"ל מהרה יחד
ז"ל מהרה יחד	סוף זמירות . חת"ס
סוף זמירות . חת"ס	אות ד' :
אות ד' :	ז"ל ח"ח
ז"ל ח"ח	אין רבש"ע דיספואים די לה עקידה
אין רבש"ע דיספואים די לה עקידה	לום 3 פסוקים דילה פרשה די בחוקותי
לום 3 פסוקים דילה פרשה די בחוקותי	אי לום 3 די לה פרשה די נלצים
אי לום 3 די לה פרשה די נלצים	אסיניאלי אין סו ליצרו לום טעמים קי
אסיניאלי אין סו ליצרו לום טעמים קי	סיקירין דיצום קון סום טעמים אי
סיקירין דיצום קון סום טעמים אי	חנסי חיל פסוק די ושחט אותו די לה
חנסי חיל פסוק די ושחט אותו די לה	פרשה די ויקרא אי חנסי חיל פסוק
פרשה די ויקרא אי חנסי חיל פסוק	זאת החורה די לה פרשה די לו .
זאת החורה די לה פרשה די לו .	ש"ץ ד"נה סוף ע"ד ותמני בלא מלחתי
ש"ץ ד"נה סוף ע"ד ותמני בלא מלחתי	טעמים בשום סידור :
טעמים בשום סידור :	חולה סוף דין ל"ג .
חולה סוף דין ל"ג .	דין מ' .
דין מ' .	ז"ל ל"ז
ז"ל ל"ז	חתן ריש דין ז'
חתן ריש דין ז'	מועד .
מועד .	ז"ל צועל
ז"ל צועל	טומאת כהן דין כ"ד . סו אירמאנה
טומאת כהן דין כ"ד . סו אירמאנה	דיספואדה ז"ל דיספואדה קון קדושין
דיספואדה ז"ל דיספואדה קון קדושין	יו"ט דין ט' .
יו"ט דין ט' .	חמאניסיו :
חמאניסיו :	ז"ל אקאייסיו
ז"ל אקאייסיו	ריש דין כ"ד .
ריש דין כ"ד .	סיצונו או סיטינו : ז"ל או סינקינו
סיצונו או סיטינו : ז"ל או סינקינו	ריש דין כ"ט . 19 :
ריש דין כ"ט . 19 :	ז"ל 16
ז"ל 16	סוף דין ל"ו . סס"י :
סוף דין ל"ו . סס"י :	ז"ל סס"י שז"ט
ז"ל סס"י שז"ט	דין מ"ה . סיפואידין
דין מ"ה . סיפואידין	ז"ל סיפואידין
ז"ל סיפואידין	טורנאר טאנצין
טורנאר טאנצין	ססי סינודו .
ססי סינודו .	ז"ל סיגונדו
ז"ל סיגונדו	כביסה דין ו' . אי :
כביסה דין ו' . אי :	ז"ל די
ז"ל די	דין יוד . לאצראדהס :
דין יוד . לאצראדהס :	ז"ל לאצראדהס
ז"ל לאצראדהס	מת סוף דין ב' . הלכה :
מת סוף דין ב' . הלכה :	ז"ל הלכה
ז"ל הלכה	

לוח הטעיות וההשמטות

טיעות	תיקון	טיעות	תיקון
ריס דין ג'. דיסוס:	ז"ל דיסוס	עדות סוף דין ט'. אוצליגחדו	ז"ל אוצליגחדו
ריס דין י"א. ח"י ח"י:	ז"ל ח"י	סוף דין י'. המקילין להתחבל:	ז"ל סלח להתחבל
מיס ריט דין יוד.		קריעה סוף דין ח'.	ז"ל לום
חיתטחם:	ז"ל חיתטחם	דום:	ז"ל לום
סוף דיני מילה ב"ח:	ז"ל ב"ח	דין ט"ו מומר שנהרג וכו' וכ"כ הס"י ודלא	
החרה לחלמנה רחיתי שנדפס בחמת		כהל בוס וכן מה שהליץ בעל חורה מיסור	
ליעקב דקיי"ב		לר"ת אחי גדול במכ"ס ליחא לענ"ד	
נדה סוף דין ח'.	ז"ל ס"י ח'	עכ"ד: וכבר הובא בב"י סס"י סמ"ה	
ס"י חות כ"ד:	חות כ"ד	דהנהרג בידי נכרים מחוך רשעו הו"ל	
סוף דין ה'. טופחר:	ז"ל טוקחר	כפרה ומחלצלין עליו.	
סוף דין ה'. ז"ל:	ז"ל ג"ל	סוף דין מ"ח. דום: ז"ל טרים	
סוף דיני נחמה:	ז"ל קחמינה	קבורה דין י"ג. מורס	
קחמינה חיל:	חיל מונדו	רחיכה דין ג'.	ז"ל כן פירס
נפ"ל סוף דין ה'. להס:	ז"ל להס	כן פירס הס"ך	
ריס דין ו'. שבדין רבו:	ז"ל שבדין זה רבו	דין ט"ו. דייחה	ז"ל דייחה די
סס. הי"ח:	ז"ל הי"ח	די חיל חבלות:	30 די חיל
סס. חדשות:	ז"ל פנים חדשות	ר"ח דין ד' קדושה.	ז"ל קדושה די
ריס דין ז'. המה:	ז"ל שמת	ובח לליו:	ובח לליון
סוף דין י'. בדין ג':	ז"ל בדין ד'		
סעודה סמחה סוף דין			
ד'. חריצה דין ז':	ז"ל דין ב'		

ותהי גמר הדפסתו ביום אחרון לשנת התרכ"ו

תכלה שנה וקללותיה

ערב לשנת התרכ"ח תחל שנה וברכותיה

אמן

ע"י המסדר ומגיה מיכאל בלא"א החהש"ו כהר"ר

מנחם ב' שם טוב פאפו יצ"ו

ומשרתו הבו"ח דוד שלמה קונפ'ורטי יצ"ו

אלה שמות האנשים

חֶסֶד הַתְּנַדֵּב לְבַס אֲחֻס לְבַח עַל הַחַתּוּם לְקַחַת אֶת הַסֵּפֶר הַזֶּה . —
יִסְלַם ה' לְהַס ע"כ פְּרוּטָה וּפְרוּטָה תִּרְקַנָּה דְּדַנְרֵי אֲכִ"ר :

מעלת עט"ר מו"ץ כמוהר"ר אברהם הלוי נר"ו 3 ספרים
מורי וריבי כמוהר"ר צדיק דאנון נר"ו 3 ספרים
ובניו יצ"ו
ח"ר דניאל לוי נר"ו
ח"ר בנציון פינטו נר"ו
ח"ר אברהם שלום נר"ו
ובנו דניאל שלום נר"ו
ח"ר יאודה פינצי נר"ו
חביבי ח"ר אברהם אבינון מו"ץ נר"ו
ח"ר מנחם שלום נר"ו
ובנו ח"ר יאושע שלום נר"ו
ח"ר שלום פינצי נר"ו
ח"ר אליהו חאביו נר"ו
ח"ר בכור לוי נר"ו
ח"ר חיים לוי נר"ו מאיספאלאטרו
הישיש ונכבד סי' אברהם אישכנזי נר"ו
הישיש ונכבד סי' יצחק שלום נר"ו
גיסי סי' שמואל ב' יוסף חי נר"ו
הנו"מ סי' יעקב הלוי נר"ו
וחתנו שלמה ב' שבתי ה'י
הנו"מ סי' חיים ב' יצחק שלום נר"ו
הנו"מ סי' יצחק הכהן נר"ו
סי' אליהו ששון ה'י
סי' עזרא ברוך י"צו 4 ספרים
ח"ר משה פירירה ה'י
הנו"מ סי' משה שלום נר"ו
ובנו דניאל שלום נר"ו
ח"ר יעקב רומאנו נר"ו
ח"ר דוד קטן נר"ו
ח"ר שלמה דאנון נר"ו
סי' אברהם פארו ה'י
סי' אלישע חאביו ה'י ובניו ה'י
סי' יצחק חאביו ה'י
גיסי רפאל חאביו ה'י
גיסי משה עטיאס ה'י
סי' יצחק ב' יעקב מוסאפייה ה'י
סי' משה הלוי מושינה ה'י
סי' משה הלוי מירקארו ה'י
וחתנו מאיר אלטארץ ה'י
סי' רפאל ב' שלמה הלוי ה'י
מבריסקה יע"א ובניו ה'י
סי' שבתי פינצי ה'י ובניו ה'י
סי' אג'י יעקב אחד בעיר ה'י

סי' אברהם פינצי ה'י
וחברו סי' יצחק הלוי ה'י
סי' יצחק ב' רבי דוד פינצי ה'י
ואחיו ח"ר חיים פינצי ה'י
סי' יעקב ב' יוסף אלטארץ ה'י
ואחיו סי' רפאל אלטארץ ה'י
סי' שלמה ב' רפאל הלוי ה'י
ואחיו סי' יאודה הלוי ה'י
סי' משה ב' רפאל חי הכהן ה'י
ובנו סי' רפאל הכהן ה'י
סי' רפאל הכהן קאמונרו ה'י
סי' אברהם ב' יעקב פאפו ה'י
ואחיו סי' משה פאפו ה'י
סי' יאודה ב' שלמה לוי לוי ה'י
ואחיו סי' חיים לוי לוי ה'י
גיסי שלמה פאפו ה'י
ואחיו סי' יאודה פאפו ה'י
גיסי יעקב פאפו ה'י
ואחיו סי' אליעזר פאפו ה'י
סי' יצחק ב' ריבי אברהם מוסאפייה ה'י
סי' אברהם ב' שם טוב אלטארץ ה'י
סי' אברהם ב' דניאל חאביו ה'י
סי' חיים חאיוון ה'י
סי' יעקב ב' שבתי ה'י
סי' משה ישראל ה'י
סי' בכור ישראל ה'י
סי' שם טוב גאון ה'י
סי' משה ארשיל ה'י
סי' יעקב ב' רפאל פאפו ה'י
סי' אהרון רומאנו ה'י
סי' מרדכי קאנפוס ה'י
גיסי מרדכי חאביו ה'י
גיסי יצחק מאאיסטרו ה'י
סי' יאודה קטן ה'י
סי' משה אשכנזי ה'י
סי' משה דאניטי ה'י
סי' אברהם ב' משה פאפו ה'י
סי' יצחק אלקבץ ה'י
סי' שלמה ב' משה חאביו ה'י
סי' רפאל ב' שלמה הלוי ה'י
ובנו שלמה ב' רפאל הלוי ה'י
סי' דוד ב' לוי פסח ה'י
ואחיו סי' רפאל פסח ה'י
סי' מנחם ב' יצחק חאביו ה'י

סי' יאודה ב' יעקב הכהן ה'י .
 סי' דוד ב' יאודה הכהן ה'י .
 סי' יצחק ב' משה מאאיסטרו ה'י .
 ואחיו סי' יעקב מאאיסטרו ה'י .
 סי' בנציון הלוי ה'י .
 ובנו סי' רפאל הלוי ה'י .
 סי' משה ב' יצחק הלוי ה'י .
 סי' יצחק ב' שמואל חי ה'י .
 סי' דוד חי עטיאס ה'י .
 סי' חיים גבריאל פאפו ה'י .
 סי' יצחק ב' יעקב הלוי ה'י .
 סי' דוד ב' יעקב הלוי ה'י .
 ואחיו סי' אליהו הלוי ה'י .
 סי' יוסף ב' רבי ומורי אברהם פאפו ה'י .
 ואחיו מנחם פאפו ה'י .
 סי' מנחם פאפו נז"י ה'י .
 הארום מנחם חאביו ה'י .
 סי' דוד ב' רבי משה פינצי ה'י .
 סי' משה אבינון ה'י .
 סי' חיים ויטה לוי ה'י .
 סי' שלמה ב' יעקב אלטרין ה'י .
 סי' אברהם ב' יצחק שלום ה'י .
 סי' יעקב ב' יאודה פאפו ה'י .
 סי' דוד ב' שמואל חאיוון ה'י .
 סי' יעקב ב' שלמה מונטייה ה'י .
 סי' משה גאון ה'י .
 סי' יצחק ב"ר אברהם פאפו ה'י .
 הבחור אברהם ב' יעקב רומאנו ה'י .
 סי' ירוחם ב' צדיק קונפ'ורטי ה'י .
 ואחיו סי' שלמה קונפ'ורטי ה'י .
 וגיסי מרדכי קונפ'ורטי ה'י .
 סי' יעקב ב' שלמה ברוך ה'י .
 סי' אברהם קונפ'ורטי ה'י .
 הבחור אליעזר פירירה ה'י .
 סי' שלמה ב' מיכאל עטיאס ה'י .
 סי' בנימין ב' אשר ברוך ה'י .
 ואחיו סי' חיים ברוך ה'י .
 הבחור שלום דאנון ה'י .
 הבחור יוסף קאנפוס ה'י .
 הבחור יצחק אלטארין ה'י .
 הבחור יוסף ישראל ה'י .
 חברה קדושה גומלי חסדים ושל קברים
 ח"ק כנפי יונה נחפה בכסף .
 ח"ק של טאבלאג'ים .
 ישיבה חמדת ימים די שבת .
 ח"ק סוד ישרים .
 ח"ק דרך ישרה .
 ח"ק עץ חיים .
 ח"ק מתוק לנפש .
 ח"ק חמדת ימים .
 ח"ק זרע אמת .
 ח"ק די לה רחיצה 20 ספרים .
 ח"ק די לאס הקפות 20 ספרים .
 ח"ק מדרש קדוש .
 ח"ק ישיבת שלום .
 ח"ק ליל השישי .
 ח"ק מטיבי לכת .
 ח"ק של בחורים די סעודה ג' .
 סי' יוסף ב' שלמה ברוך ה'י .
 ח"ר אליהו ברוך ובניו ה'י .
 סי' שלמה מאג'ורו ה'י .
 סי' שמואל קטן ה'י .
 ובנו סי' משה קטן .
 סי' משה אלקלעי ה'י .

חיסטימאלדום קיניורים! דינפואים די חזיר חילוסטרחדו צוואיסטרום לוזיוס
 נומברים חקי, צינגו חכ רינגרלסיוארצום פור טודה לה חיוודה טוצי די
 צוואיסטראם צונדלדיס אין לוס 2 חלקיס קי חיסטאנפי. קואל סוירטו די
 פודירונו דיו סוירס פאגלדום פורקו פואיסטיס זוכיס ומזכיס חת הרביס
 חי סוצרי חונק סימיזחנטי מלוק חיסטה דיגו סון ועושר צביתו ולדקחו
 עומדת לעד. — חי טורנו מי רוגו די לוס סי' פור אינדילחנטרי די דארמי
 קורחזו חי חיוודה קון חצונארצום סוצרי חיל **חלק די שבת** קי צע"ס
 סי מיטי אין חיסטאנפכ לואיגו דינפואים די חיסטי. קוא חירה סו ריגלכ
 חנטיס די חיסטי. מה כל החדס כוזב! חנטי קי חגורה דיסי לה ריגלכ
 די חיל חלק יורה דעס אינטאל די חיסטאנפאר חיל חלק די שבת קואל
 קונטירנה טודום לוס דיניס די שבת על סדר חלק צית. וחפץ ה' צידי
 יללה חמן:

כ"ד יצרכס המחבר
 אפ"י זוטרי"י יצ"ו

חסד ואמת

סור חזיר חסד עם החיים ואמת עם המתים סינידו חס מונגוס נון
 סי לים טופס טודאס לאס מקרחות חי מסניות. פור חיסטו ריקוזי חקי
 טודו חיל סדר דיל לימוד ליאר צייט פור חונברי חי פור מוזיר
 דסיינו סדר די תנ"ך. חי לוס פרקים די מסנה על סדר א"ב
 די סדר קדשים טודו קון פונטוס. חי חינוחדי טלנציון סדר רחיצה
 חי סדר הקפות חי צדוק הרין קון חיל קדיש לחרתא וכו'
 חי ברכת בית הקברו. חי ריסטו די חפלות קי סון שייכים
 חס דיטו ליצרו. — חי רינגראסיו חלום סי חברים דילה ח"ק דילה
 רחיצה חי די הקפות קימי חיידחרון פור חיסטאנפארלו. יסלס
 ה' פעלס וחי מסכורחס שלמה מעס ה' יחד עם המחבר הל' חס"י זוטרי.

פנה אלי פדני וחנני להסלים חיקון נר"ן

לימוד ליאר צייט של איש

תורה ברחשיה סימן מז פ' ויהי

וַיְחִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שִׁבְעַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה וַיְהִי יָמָיו
 יַעֲקֹב שְׁנַיִם חֲזָיו שִׁבְעַת שָׁנִים וְאַרְבָּעִים וּמֵאֵת שָׁנָה:
 וַיִּקְרָבוּ יָמָיו יִשְׂרָאֵל לְמוֹת וַיִּקְרָא לְבָנָיו לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ
 אִם־נָא מְצֵאתִי חַן בְּעֵינֶיךָ שִׂים־נָא יָדְךָ תַּחַת יְרֵכִי וְעָשִׂיתָ
 עִמָּדִי חֶסֶד וְאֵמֶת אֶל־נָא תִקְבְּרֵנִי בְּמִצְרַיִם: וְשָׁכַבְתִּי עִם־
 אֲבֹתַי וְנִשְׂאֲתָנִי מִמִּצְרַיִם וְקִבַּרְתָּנִי בְּקִבְרֹתָם וַיֹּאמֶר אָנֹכִי
 אֲעָשֶׂה כְּדַבְּרֶךָ: וַיֹּאמֶר הַשְּׁבַעָה לִּי וַיִּשְׁבַּע לוֹ וַיִּשְׁתַּחוּ
 יִשְׂרָאֵל עַל־רֹאשׁ הַמֶּטֶה:

סס סוף סי' מט עד סוף הפרשה

כָּל־אֵלֶּה שְׁבַטֵי יִשְׂרָאֵל שָׁנִים עָשָׂר וְזֹאת אֲשֶׁר דָּבַר
 לָהֶם אֲבִיהֶם וַיְבָרֶךְ אוֹתָם אִישׁ אֲשֶׁר כְּבָרְכָתוּ בְּרַךְ אֹתָם:

ויצו

ילימוד לאר צייט של איש

וַיֵּצֵאוּ אוֹתָם וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֲנִי נֹאסֵף אֶל-עַמִּי קִבְּרוּ אֹתִי
אֶל-אֲבֹתַי אֶל-הַמְּעָרָה אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה עֶפְרוֹן הַחֲתִי: בַּמְּעָרָה
אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה הַמְּכֻפָּלָה אֲשֶׁר-עַל-פְּנֵי מִמְרָא בְּאֶרֶץ כְּנָעַן
אֲשֶׁר קָנָה אֲבֹרָהָם אֶת הַשָּׂדֶה מֵאֵת עֶפְרוֹן הַחֲתִי לַאֲחֹות
דָּקָר: שָׁמָּה קִבְּרוּ אֶת-אֲבֹרָהָם וְאֵת שָׂרָה אִשְׁתּוֹ שָׁמָּה
קִבְּרוּ אֶת-יִצְחָק וְאֵת רַבֵּקָה אִשְׁתּוֹ וְשָׁמָּה קִבְּרֹתַי אֶת-לֵאָה:
מִקְנֵה הַשָּׂדֶה וְהַמְּעָרָה אֲשֶׁר-בּוֹ מֵאֵת בְּנֵי-חֵת: וַיְכַל
יַעֲקֹב לְצִוּת אֶת-בָּנָיו וַיֹּאסֵף רַגְלָיו אֶל-הַמַּטָּה וַיְגֹועַ וַיֹּאסֵף
אֶל-עַמִּיו: (ס"ג נ') וַיִּפֹּל יוֹסֵף עַל-פְּנֵי אָבִיו וַיִּבֶךְ עָלָיו
וַיִּשְׁק-לוֹ: וַיֵּצֵאוּ יוֹסֵף אֶת-עַבְדָּיו אֶת-הַרְפָּאִים לַחֲנֹט אֶת-
אָבִיו וַיַּחֲנֹטוּ הַרְפָּאִים אֶת-יִשְׂרָאֵל: וַיִּמְלֹאוּ-לוֹ אַרְבַּעַיִם יוֹם
כִּי כֵן יִמְלֹאוּ יְמֵי הַחֲנֹטִים וַיִּבְכוּ אֹתוֹ מִצְרַיִם שִׁבְעִים יוֹם:
וַיַּעֲבְרוּ יְמֵי בְכִיתוֹ וַיְדַבֵּר יוֹסֵף אֶל-בְּיַת פַּרְעֹה לֵאמֹר אִם-
נָא מְצֹאתִי חֵן בְּעֵינֵיכֶם הַבְּרוּ-נָא בְּאָזְנֵי פַרְעֹה לֵאמֹר: אָבִי
הַשְׁבִּיעַנִי לֵאמֹר הִנֵּה אֲנֹכִי מֵת בְּקִבְרֵי אֲשֶׁר כָּרַיתִי לִי
בְּאֶרֶץ כְּנָעַן שָׁמָּה תִקְבְּרֵנִי וְעַתָּה אֵעֲלֶה-נָא וְאֶקְבְּרָה אֶת-
אָבִי וְאֶשׁוּבָה: וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה עֲלֶה וְקִבֵּר אֶת-אָבִיךָ כַּאֲשֶׁר
הַשְׁבִּיעַךָ: וַיַּעַל יוֹסֵף לְקַבֵּר אֶת-אָבִיו וַיַּעֲלוּ אֹתוֹ כָּל-עַבְדָּיו
פַּרְעֹה וְקָנִי בֵיתוֹ וְכָל זִקְנֵי אֶרֶץ-מִצְרַיִם: וְכָל בְּיַת יוֹסֵף
וְאֹחָיו וּבְיַת אָבִיו רַק טַפָּם וְצִאֲנָם וּבְקָרָם עֲזָבוּ בְּאֶרֶץ גִּשְׁוֹן:
וַיַּעַל עִמּוֹ גַם-רֶכֶב גַּם-פָּרָשִׁים וַיְהִי הַמַּחֲנֶה כְּבֹד מְאֹד:
וַיָּבֹאוּ עַד גִּרְזַן הָאֲמָרָה אֲשֶׁר בְּעֵבֶר הַיַּרְדֵּן וַיִּסְפְּדוּ-שָׁם מִסְפָּד
גָּדוֹל וְכָבֵד מְאֹד וַיַּעַשׂ לְאָבִיו אֲבֵל שִׁבְעַת יָמִים: וַיֵּרָא יוֹשֵׁב
הָאֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי אֶת-הָאֲבֵל בְּגִרְזַן הָאֲמָרָה וַיֹּאמְרוּ אֲבֵל-כְּבֹד
זֶה לְמִצְרַיִם עַל-כֵּן קָרָא שְׁמָהּ אֲבֵל מִצְרַיִם אֲשֶׁר בְּעֵבֶר
הַיַּרְדֵּן: וַיַּעֲשׂוּ בָנָיו לוֹ כֵּן כַּאֲשֶׁר צִוָּם: וַיִּשְׂאוּ אֹתוֹ בָּנָיו
אֶרְצָה כְּנָעַן וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ בַּמְּעָרַת שָׂדֶה הַמְּכֻפָּלָה אֲשֶׁר

קנה

קָנָה אַבְרָהָם אֶת־הַשָּׂדֶה לְאַחֵי־קֶבֶר מֵאֵת עַפְרֹן הַחִתִּי
עַל־פְּנֵי מִמְרָא: וַיָּשָׁב יוֹסֵף מִצְרַיִמָּה הוּא וְאָחִיו וְכָל־
הָעֲלִיִּים אִתּוֹ לְקַבֵּר אֶת־אָבִיו אַחֲרֵי קִבְּרוּ אֶת־אָבִיו: וַיֵּרְאוּ
אֶחָיו יוֹסֵף כִּי־מֵת אָבִיהֶם וַיֹּאמְרוּ לוֹ יִשְׁטַמְּנוּ יוֹסֵף וְהַשֶּׁבַע
יָשִׁיב לָנוּ אֶת כָּל־הָרְעָה אֲשֶׁר גָּמְלָנוּ אֹתוֹ: וַיִּצְוֶה אֶל־יוֹסֵף
לֵאמֹר אָבִיךָ צִוָּה לִפְנֵי מוֹתוֹ לֵאמֹר: כֹּה־תֹאמְרוּ לְיוֹסֵף
אָנָּה שָׂא נָא פְּשֵׁעַ אֲחִיךָ וְחַטָּאתָם כִּי־רָעָה גָּמְלוּךָ וְעַתָּה
שָׂא נָא לְפִשְׁעֵי עַבְדֵי אֱלֹהֵי אָבִיךָ וַיִּבֶךְ יוֹסֵף בְּדַבְרָם אֵלָיו:
וַיֵּלְכוּ גַם־אָחִיו וַיִּפְּלוּ לְפָנָיו וַיֹּאמְרוּ הִנֵּנוּ לְךָ לַעֲבָדִים:
וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף אַל־תִּירְאוּ כִּי הִתַּחַת אֱלֹהִים אָנִי:
וְאַתֶּם חֲשַׁבְתֶּם עָלַי רָעָה אֱלֹהִים חֲשַׁבְּהָ לְטֹבָה לְמַעַן
עֲשֶׂה כִּי־וָה לְהַחֲיִית עִם־רַב: וְעַתָּה אֵל תִּירְאוּ אֲנֹכִי
אֲכַלְפֵּל אֶתְכֶם וְאֶת־טַפְּכֶם וַיִּנַּחֵם אוֹתָם וַיִּדְבֹּר עַל־לִבָּם:
וַיָּשָׁב יוֹסֵף בְּמִצְרַיִם הוּא וּבֵית אָבִיו וַיְחִי יוֹסֵף מֵאָה וְעֶשְׂרֵי
שָׁנָיִם: וַיֵּרָא יוֹסֵף לְאֶפְרַיִם בְּנֵי שְׁלֹשִׁים גַּם בְּנֵי מְכִיר בֶּן
מְנַשֶּׁה יָלְדוּ עַל־בְּרֵכֵי יוֹסֵף: וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אָחִיו אֲנֹכִי
מֵת וְאֱלֹהִים פָּקַד יִפְקֹד אֶתְכֶם וְהֵעֲלָה אֶתְכֶם מִן־הָאָרֶץ
הַזֹּאת אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וְלִיעֲקֹב:
וַיִּשְׁבַּע יוֹסֵף אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר פָּקַד יִפְקֹד אֱלֹהִים
אֶתְכֶם וְהֵעֲלֶתֶם אֶת־עַצְמוֹתַי מִזֶּה: וַיָּמָת יוֹסֵף בֶּן מֵאָה
וְעֶשְׂרֵי שָׁנָיִם וַיַּחְנְטוּ אֹתוֹ וַיִּשֶׂם בְּאֲרוֹן בְּמִצְרַיִם:

377 סוף סי' כ' פרשת חקת

וַיִּסְעוּ מִקֶּדֶשׁ וַיָּבֹאוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל כָּל־הָעֵדָה הָרַ הָהָר:
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן בְּהַר הָהָר עַל־גְּבוּל
אֶרֶץ־אֲדוּם לֵאמֹר: יֹאסֵף אַהֲרֹן אֶל־עַמּוּי כִּי לֹא יָבֹא אֶל־
הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַל אֲשֶׁר־מָרִיתֶם אֶת־פִּי
לְמִי מְרִיבָה: קַח אֶת־אַהֲרֹן וְאֶת־אֶלְעָזָר בְּנָיו וְהָעֵל אִתְּם

לימוד ליאר צייט של איש

הָרֶהָר: וְהַפִּשֵׁט אֶת־אֶהָרֶן אֶת־בְּגָדָיו וְהַלְבִּישָׁם אֶת־
אֶלְעָזָר בְּנוֹ וְאֶהָרֶן יֶאֱסֹף וּמֵת שָׁם: וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה כְּאֲשֶׁר צִוָּה
יְהוָה וַיַּעֲלוּ אֶל־הָרֶהָר לְעֵינָיו כָּל־הַעֲדָה: וַיִּפְשֹׁט מֹשֶׁה
אֶת־אֶהָרֶן אֶת־בְּגָדָיו וַיַּלְבִּישׁ אֹתָם אֶת־אֶלְעָזָר בְּנוֹ וּמֵת
אֶהָרֶן שָׁם בְּרֹאשׁ הָהָר וַיֵּרֶד מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר מִן־הָהָר:
וַיֵּרְאוּ כָּל־הַעֲדָה כִּי גִוַע אֶהָרֶן וַיִּבְכוּ אֶת־אֶהָרֶן שְׁלֹשִׁים
יוֹם כָּל בַּיִת יִשְׂרָאֵל:

73 רים ל"3 סוף פרשת חזינו

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה בְּעֵצָם הַיּוֹם הַזֶּה לֵאמֹר: עֲלֶה
אֶל־הָרֶהָר הַעֲבָרִים הַזֶּה הַר־נֹבֹ אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ מוֹאָב אֲשֶׁר
עַל־פְּנֵי יְרֵחוֹ וּרְאֵה אֶת־אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לְבְנֵי
יִשְׂרָאֵל לְאֶחָזָה: וּמֵת בְּהָרֶהָר אֲשֶׁר אַתָּה עֹלֶה שָׁמָּה וְהֶאֱסֹף
אֶל־עַמִּידָה כְּאֲשֶׁר־מֵת אֶהָרֶן אַחִיךָ בְּהָרֶהָר וַיֶּאֱסֹף אֶל־
עַמִּיו: עַל אֲשֶׁר מַעֲלַתֶּם בִּי בְּחֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִי־מְרִיבַת
קִדְשׁ מִדְּבַר־צֶן עַל אֲשֶׁר לֹא־קִדְשַׁתֶּם אֹתִי בְּחֹךְ בְּנֵי
בְנֵי יִשְׂרָאֵל: כִּי מִנְּגִד תִּרְאֶה אֶת־הָאֶרֶץ וְשָׁמָּה לֹא תָבוֹא
אֶל־הָאֶרֶץ אֲשֶׁר־אֲנִי נֹתֵן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל:

88 ל7 סוף פרשת וזחח הכרכס

וַיַּעַל מֹשֶׁה מֵעֲרֵבַת מוֹאָב אֶל־הָרֶהָר נֹבֹ רֹאשׁ הַפְּסָגָה
אֲשֶׁר עַל־פְּנֵי יְרֵחוֹ וַיִּרְאֶהוּ יְהוָה אֶת־כָּל־הָאֶרֶץ אֶת־
הַגִּלְעָד עַד הַיַּם וְאֵת כָּל־נַפְתָּלִי וְאֵת אֶרֶץ אֶפְרַיִם וּמְנַשֶּׁה
וְאֵת כָּל־אֶרֶץ יְהוּדָה עַד הַיַּם הָאֲחֵרוֹן: וְאֵת־הַנֶּגֶב וְאֵת־
הַכִּפָּר בְּקֶעֶת יְרֵחוֹ עִיר הַתְּמָרִים עַד־צֶעֶר: וַיֹּאמֶר יְהוָה
אֵלָיו וְזֹאת הָאֶרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב
לֵאמֹר לְזֶרְעֲךָ אֶתְנַנֶּה הָרְאִיתִיךָ בְּעֵינַיִךָ וְשָׁמָּה לֹא תַעֲבֹר:
וַיִּמָּת שָׁם מֹשֶׁה עֶבֶד־יְהוָה בְּאֶרֶץ מוֹאָב עַל־פִּי יְהוָה:
וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ בְּנֵי בְּאֶרֶץ מוֹאָב מִן־בֵּית פְּעוֹר וְלֹא־יָדַע אִישׁ
אֵת

את

אֶת־קִבְרָתוֹ עַד הַיּוֹם הַזֶּה: וּמִשָּׁה בֶן־מֵאָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה
 בָּמָתוֹ לֹא־כִהְתָּה עֵינָיו וְלֹא־נָס לַחָה: וַיִּבְכּוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל
 אֶת־מִשָּׁה בְּעֶרְבַת מוֹאָב שְׁלֹשִׁים יוֹם וַיִּתְּמוּ יְמֵי בְכִי אַבְל
 מִשָּׁה: וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּן־נּוּן מָלֵא רוּחַ חֲכָמָה פִּי־סִמְךָ מִשָּׁה
 אֶת־יָדָיו עָלָיו וַיִּשְׁמְעוּ אֵלָיו בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲשׂוּ כְּאֲשֶׁר צִוָּה
 יְהוָה אֶת־מִשָּׁה: וְלֹא־קָם נָבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמִשָּׁה אֲשֶׁר
 יָדְעוּ יְהוָה פָּנִים אֶל־פָּנִים: לְכָל־הָאֲתָת וְהַמּוֹפְתִים אֲשֶׁר
 שָׁלַח יְהוָה לַעֲשׂוֹת בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם לְפָרְעוֹה וּלְכָל־עַבְדָּיו
 וּלְכָל־אֶרְצוֹ: וּלְכָל הַיַּד הַחֲזָקָה וּלְכָל הַמּוֹרָא הַגָּדוֹל אֲשֶׁר
 עָשָׂה מִשָּׁה לְעֵינֵי כָל־יִשְׂרָאֵל:

נבאים יכוסע סי' ח'

וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת מִשָּׁה עֶבֶד יְהוָה וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־
 יְהוֹשֻׁעַ בֶּן־נּוּן מִשְׁרַת מִשָּׁה לֵאמֹר: מִשָּׁה עַבְדִּי מַת וְעַתָּה
 קוּם עֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה וְכָל־הָעָם הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ
 אֲשֶׁר אָנֹכִי נָתַן לָהֶם לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל: כָּל־מְקוֹם אֲשֶׁר תִּדְרֹךְ
 כַּף־רַגְלְכֶם בּוֹ לָכֶם נַחְתִּיו כְּאֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי אֶל־מִשָּׁה:
 מִהַמְדַּבֵּר וְהַלְבָּנוֹן הַזֶּה וְעַד־הַנְּהָר הַגָּדוֹל נְהַר־פָּרַת כָּל
 אֶרֶץ הַחֲתִים וְעַד־הַיַּם הַגָּדוֹל מִבּוֹא הַשֶּׁמֶשׁ יְהִי גְבוּלְכֶם:
 לֹא־יִתְיַצֵּב אִישׁ לְפָנֶיךָ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ כְּאֲשֶׁר הֵייתִי עִם־מִשָּׁה
 אֲהִיָּה עִמָּךָ לֹא אֶרְפֶּךָ וְלֹא־אֶעֱזָבְךָ: חֲזֹק וְאַמֵּץ כִּי אֲתָה
 תִּנְחִיל אֶת הָעָם הַזֶּה אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאַבְתָּם
 לָתֵת לָהֶם: רַק חֲזֹק וְאַמֵּץ מְאֹד לְשָׁמֵר לַעֲשׂוֹת כְּכָל־
 הַתּוֹרָה אֲשֶׁר צִוָּה מִשָּׁה עַבְדִּי אֶל־תִּסּוֹר מִמֶּנּוּ יְמִין וּשְׂמֹאל
 לְמַעַן תִּשְׁכִּיל בְּכָל אֲשֶׁר תִּלְךָ: לֹא יָמוּשׁ סֵפֶר הַתּוֹרָה
 הַזֶּה מִפִּיךָ וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמָם וְלַיְלָה לְמַעַן תִּשְׁמֹר לַעֲשׂוֹת
 כְּכָל־הַפְּתוּב בּוֹ כִּי־אֲזוֹ תִצְלִיחַ אֶת־דְּרָכְךָ וְאֲזוֹ תִשְׁכִּיל:
 הַלּוֹא

לימוד ליאר צייט של איש

הָלוֹא צוֹיְתִיךָ חֹזֵק וְאַמֵּץ אֶל-תַּעֲרֹץ וְאֶל-תַּחַת כִּי עִמָּךְ
יְהוּה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל אֲשֶׁר תִּלְךָ:

סס סוף הספר

וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיָּמָת יְהוֹשֻׁעַ בֶּן-נוּן עֶבֶד
יְהוּה בֶּן-מֵאָה וָעֶשְׂרִים שָׁנִים: וַיִּקְבְּרוּ אוֹתוֹ בְּגִבּוֹל נַחֲלָתוֹ
בְּתַמְנַת-סֶרַח אֲשֶׁר בְּהַר-אֶפְרַיִם מִצְפּוֹן לְהַר-גִּזְעֵשׁ: וַיַּעֲבֹד
יִשְׂרָאֵל אֶת יְהוּה כָּל יְמֵי יְהוֹשֻׁעַ וְכָל יְמֵי הַזִּקְנִים אֲשֶׁר
הָאָרִיכוּ יָמִים אַחֲרָיו יְהוֹשֻׁעַ וְאֲשֶׁר יָדְעוּ אֶת כָּל-מַעֲשֵׂה
יְהוּה אֲשֶׁר עָשָׂה לְיִשְׂרָאֵל: וְאֵת עֲצָמוֹת יוֹסֵף אֲשֶׁר-הָעֵלּוּ
בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם קָבְרוּ בְּשָׂכְם בְּחֻלְקַת הַשָּׂדֶה אֲשֶׁר
קָנָה יַעֲקֹב מֵאֵת בְּנֵי-חַמּוֹר אָבִי-שָׂכְם בְּמֵאָה קֶשֶׁטָה
וַיְהִיו לְבְנֵי-יוֹסֵף לְנַחֲלָה: וְאַלְעָזָר בֶּן-אֶהֱרֹן מֵת וַיִּקְבְּרוּ
אוֹתוֹ בְּגִבְעַת פִּינְחָס בְּנוֹ אֲשֶׁר נָתַן-לוֹ בְּהַר אֶפְרַיִם:

סני פסוקים מחלח סוסטים

וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת יְהוֹשֻׁעַ וַיִּשְׁאַלוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בִּיהוּה
לֵאמֹר מִי-יַעֲלֶה-לָנוּ אֶל הַכְּנַעֲנִי בְּתַחֲלָה לְהִלָּחֵם בּוֹ: וַיֹּאמֶר
יְהוּה יְהוּדָה יַעֲלֶה הֵנָּה נָתַתִּי אֶת הָאָרֶץ בְּיָדוֹ:

סמחל ב' ס"סי ח'

וַיִּקְנֶן הַיּוֹד אֶת-הַקִּינָה הַזֹּאת עַל-שְׂאוּל וְעַל-יְהוֹנָתָן
בָּנָיו: וַיֹּאמֶר לְלִמְד בְּנֵי-יְהוּדָה קִשְׁת הֵנָּה כְּתוּבָה עַל-סֵפֶר
הַיִּשָּׂר: הַצְּבִי יִשְׂרָאֵל עַל-בְּמוֹתֶיךָ חָלָל אִיךָ נָפְלוּ גִבּוֹרִים:
אֶל-תִּגִּידוּ בְּגַת אֶל-תִּבְשְׂרוּ בְּחוּצוֹת אֲשֶׁקְלוֹן פֶּן-תִּשְׁמַחְנָה
בְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים פֶּן-תִּעְלֹזְנָה בְּנוֹת הָעַרְלִים: הָרִי בְּגִלְבַּע
אֶל-טַל וְאֶל-מָטָר עֲלִיכֶם וּשְׂרֵי תְרוּמוֹת כִּי שָׂם נִגַּעַל מִגֵּן
גִּבּוֹרִים מִגֵּן שְׂאוּל בְּלִי מְשִׁיחַ בְּשָׂמֶן: מַדָּם חָלְלִים מִחֻלָּב
גִּבּוֹרִים קִשְׁת יְהוֹנָתָן לֹא נִשּׁוּג אַחֲוֹר וְחָרַב שְׂאוּל לֹא
תִּשׁוּב רִיקָם: שְׂאוּל וַיְהוֹנָתָן הַנְּאֻהָבִים וְהַנְּעִימָם בְּחַיֵּיהֶם
וּבְמוֹתָם

ובמותם לא נפרדו מנשרים קלו מאריות גברו: בנות
 ישראל אל-שאול בכינה המלבשכם שני עם עדנים
 המעלה עדי זהב על לבושכן: איך נפלו גבורים בתוך
 המלחמה הונתן על במותיך חלל: צר-לי עליך אחי
 הונתן נעמת לי מאר נפלאתה אהבתך לי מאהבת נשים:
 איך נפלו גבורים ויאברו כלי מלחמה:

סס סוף סי' ג'

ויקנן המלך אל-אבנר ויאמר הכמות נבל ימות אבנר:
 ידך לא אסרות ורגליך לא-לנחשתים הגשו פנפול לפני
 בני-עולה נפלת ויספו כל-העם לבכות עליו: ויבא כל-
 העם להברות את-דוד לחם בעוד היום וישבע דוד
 לאמר פה יעשה-לי אלהים וכה יסיף פי אם לפני בוא-
 השמש אטעם-לחם או כל-מאומה: וכל-העם הכירו
 וייטב בעיניהם ככל אשר עשה המלך בעיני כל-העם
 טוב: וידעו כל-העם וכל-ישראל ביום ההוא כי לא הייתה
 מהמלך להמית את-אבנר בן-נר: ויאמר המלך אל-עבדיו
 הלוא תדעו פי-שר וגדול נפל היום הנה בישראל: ואנכי
 היום רך ומשוח מלך והאנשים האלה בני צרויה קשים
 ממני ישלם יהוה לעשה הרעה ברעתו:

מלכים ח' סי' ב'

ויקרבו מי-דוד למות ויצו את שלמה בנו לאמר:
 אנכי הלק בדרך כל הארץ וחזקת והיית לאיש: ושמרת
 את-משמרת יהוה אלהיך ללכת בדרךכו לשמר חקתיו
 מצותיו ומשפטיו ועדותיו ככתוב בתורת משה למען
 תשכיל את כל-אשר תעשה ואת כל אשר תפנה שם:
 למען יקים יהוה את-הברו אשר דבר עלי לאמר אם-
 ישמרו בניך את-הרפם ללכת לפני באמת בכל-לבבם
 ובכל

לימוד ליאר צייט של איש

וּבְכָל-נַפְשָׁם לֵאמֹר לֹא-יִכָּרֵת לָךְ אִישׁ מֵעַל כִּסֵּא יִשְׂרָאֵל:
וְגַם אַתָּה יָדַעְתָּ אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לִי יוֹאֵב בֶּן-צְרוּיָה אֲשֶׁר
עָשָׂה לְשְׁנֵי-שָׂרֵי צְבָאוֹת יִשְׂרָאֵל לְאַבְנֵר בֶּן-נֵר וְלַעֲמִשָּׂא
בֶּן-יִתְרַ וַיַּהַרְגֵם וַיִּשָּׂם דְּמֵי-מַלְחָמָה בְּשָׁלוֹם וַיִּתֵּן דְּמֵי
מַלְחָמָה בַּחֲגֻרְתּוֹ אֲשֶׁר בְּמַתָּנָיו וּבְנַעֲלוֹ אֲשֶׁר בְּרִגְלָיו:
וְעַשִׂיתָ כְּחֻמְתְּךָ וְלֹא-תִרְדַּ שְׁיִבְתּוֹ בְּשָׁלוֹם שְׂאוּל: וְלִבְנֵי
בְּרוּזֵי הַגִּלְעָדִי תַעֲשֶׂה חֶסֶד וְהָיוּ בְּאוֹכְלֵי שְׁלֶחֶנְךָ כִּי-בֵן
קָרְבוֹ אֵלַי בְּבָרְחֵי מִפְּנֵי אֲבִשְׁלוֹם אַחִיקָה: וְהִנֵּה עִמָּךְ שְׂמֵעִי
בֶּן-גֵּרָא בֶּן הַיְמִינִי מִבְּחָרִים וְהוּא קָלְלָנִי קָלְלָה נְמַרְצַת בְּיוֹם
לְכֹתִי מִחַנֵּים וְהוּא-יָרַד לְקָרְאֹתִי הַיַּרְדֵּן וְאָשָׁבַע לוֹ בִּיהוָה
לֵאמֹר אִם אֲמִיתְךָ בְּחָרֵב: וְעַתָּה אֶל-תִּנְקֶהוּ כִּי אִישׁ חָכָם
אַתָּה וַיָּדַעְתָּ אֶת אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה-לוֹ וְהוֹרַדְתָּ אֶת-שִׁיבְתּוֹ בְּרֵם
שְׂאוּל: וַיִּשְׁכַּב דָּוִד עִם-אֲבֹתָיו וַיִּקָּבֵר בְּעִיר דָּוִד: וְהַיְמִיִם
אֲשֶׁר מָלַךְ דָּוִד עַל-יִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה בְּחֶבְרוֹן מָלַךְ
שִׁבְעַת שָׁנִים וּבִירוּשָׁלַם מָלַךְ שְׁלֹשִׁים וְשָׁלֹשׁ שָׁנִים: וְשָׁלְמָה
יָשָׁב עַל כִּסֵּא דָּוִד אָבִיו וַתִּכְנַן מַלְכּוֹתוֹ מְאֹד:

כתובים

יקראו בספר תהלים מזמורים חלו

י"ז. מ"ב. מ"ג. פ"ד. פ"ה. ק"ו. ק"ז.
שמו באלפא ביתא. קמ"ט. ק"ן.

ויאמרו קדיש יהא שלמא וכו'

חי דיספואים מילדין לחם ליטרחם די סו נומכרי חין לום
פרקים די משנה. סון טופאדום דינפואים דיל לימוד לחסק

ויאמרו קדיש על ישראל וכו'

לימוד ליאר צייט של אשה

ה

תורה בראשית סי' כ"ג

ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים
שני חיי שרה: ותמת שרה בקרית ארבע היא חברון
בארץ פנען ויבא אברהם לספר לשרה ולבכחה: ויקם
אברהם מעל פני מתו וידבר אל בני חת לאמר: גר-
ותושב אנכי עמכם תנו לי אחות קבר עמכם ואקברה
מתי מלפני: ויענו בני חת את אברהם לאמר לו: שמענו
אדני נשיא אלהים אתה בתוכנו במבחר קברינו קבר את-
מתך איש מפנו את קברו לא יכלה ממך מקבר מתך:
ויקם אברהם וישתחו לעם הארץ לבני חת: וידבר אתם
לאמר אם יש את נפשכם לקבר את מתי מלפני שמעוני
ופגעו לי בעפרון בן צחר: ויתן לי את מערת המכפלה
אשר לו אשר בקצה שדהו בכסף מלא יתננה לי בתוכם
לאחות קבר: ועפרון ישב בתוך בני חת ויען עפרון החתי
את אברהם באזני בני חת לכל באי שער עירו לאמר: לא
אדני שמעני השדה נתתי לך והמערה אשר בו לה נתתיה
לעיני בני עמי נתתיה לך קבר מתך: וישתחו אברהם
לפני עם הארץ: וידבר אל עפרון באזני עם הארץ לאמר
אך אם אתה לו שמעני נתתי כסף השדה קח מפני ואקברה
את מתי שמה: ויען עפרון את אברהם לאמר לו: אדני
שמעני ארץ ארבע מאת שקל כסף ביני ובינה מה הוא
ואת מתך קבר: וישמע אברהם אל עפרון וישקל אברהם
לעפרון את הכסף אשר דבר באזני בני חת ארבע מאות
שקל כסף עבר לסחר: ויקם ושרה עפרון אשר במכפלה
אשר לפני ממרא השדה והמערה אשר בו וכל העץ
אשר בשדה אשר בכל גבלו סביב: לאברהם למקנה לעיני
בני חת בכל באי שער עירו: ואחרי כן קבר אברהם את

שרה

לימוד ליאר צייט של אשה

שָׂרָה אִשְׁתּוֹ אֶל-מְעַרְתֹּת שָׂרָה הַמְּכַפְּלָה עַל-פְּנֵי מִמְרָא
הוּא חֲבֵרוֹן בְּאֶרֶץ כְּנָעַן: וַיָּקָם הַשָּׂרָה וְהַמְעַרָה אֲשֶׁר-בּוֹ
לְאַבְרָהָם לְאַחֹת קָבֵר מֵאֵת בְּנֵי-חֵת:

סס סי' ל"ה פסוק ה' כס' ויסלח

וּתְמַת דְּבָרָה מִיִּנְקַת רַבָּקָה וּתְקַבֵּר מִתַּחַת לְבֵית-אֵל
תַּחַת הָאֵלוֹן וַיִּקְרָא שְׁמוֹ אֵלוֹן בְּכוֹת: פ' וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶל-
יַעֲקֹב עוֹד בָּבֵאוּ מִפָּנֵן אֲרָם וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ: וַיֹּאמֶר לוֹ אֱלֹהִים
שִׁמְךָ יַעֲקֹב לֹא-יִקְרָא שִׁמְךָ עוֹד יַעֲקֹב כִּי אִם-יִשְׂרָאֵל יִהְיֶה
שִׁמְךָ וַיִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר לוֹ אֱלֹהִים אֲנִי אֵל
שְׂדֵי פְרָה וּרְבֵה גֹי וְקַהֲלֵ גוֹיִם יִהְיֶה מִמֶּךָ וּמְלָכִים מִחֲלָצֶיךָ
יֵצְאוּ: וְאֶת-הָאָרֶץ אֲשֶׁר נָתַתִּי לְאַבְרָהָם וְלִיצְחָק לָךְ אֶתְנַנֶּה
וְלְיִרְעָה אַחֲרֶיךָ אֶתֵּן אֶת-הָאָרֶץ: וַיַּעַל מִעֲרֵוֹ אֱלֹהִים בְּמָקוֹם
אֲשֶׁר-דִּבֶּר אֹתוֹ: וַיֵּצֵב יַעֲקֹב מִצְבֵּה בְּמָקוֹם אֲשֶׁר-דִּבֶּר אֹתוֹ
מִצְבֹּת אֲבָן וַיִּסֶּף עָלֶיהָ נֶסֶף וַיִּצַק עָלֶיהָ שֶׁמֶן: וַיִּקְרָא יַעֲקֹב
אֶת-שֵׁם הַמָּקוֹם אֲשֶׁר דִּבֶּר אֹתוֹ שֵׁם אֱלֹהִים בֵּית-אֵל: וַיִּסְעוּ
מִבֵּית-אֵל וַיְהִי-עוֹד כְּבָרַת-הָאָרֶץ דָּבּוּא אֶפְרַתָּה וּתְלַד רָחֵל
וּתִקַּשׁ בְּלִדְתָּהּ: וַיְהִי בְּהַקְשָׁתָהּ בְּלִדְתָּהּ וּתֹאמֶר לָהּ הַמִּילָדָת
אֵל תִּירָאִי כִי-גַם-זֹה לָךְ בֵּן: וַיְהִי בְּצֵאת נַפְשָׁהּ כִּי מָתָה
וּתִקְרָא שְׁמוֹ בֶן-אוֹנִי וְאָבִיו קָרָא-לוֹ בְּנִימִין: וּתְמַת רָחֵל
וּתְקַבֵּר בְּדֶרֶךְ אֶפְרַתָּה הוּא בֵּית לָחֶם: וַיֵּצֵב יַעֲקֹב מִצְבֵּה
עַל-קְבֻרָתָהּ הוּא מִצְבֹּת קְבֻרַת-רָחֵל עַד-הַיּוֹם:

כמדבר ריש סי' כ' כס' הקח

וַיָּבֹאוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל כָּל-הָעֵדָה מְדַבְּרֵ-צֶן בְּחֹרֵשׁ הָרָאשׁוֹן
וַיֵּשֶׁב הָעָם בְּקִדְשׁ וּתְמַת שֵׁם מְרִים וּתְקַבֵּר שָׁם: וְלֹא-הָיָה
מַיִם לָעֵדָה וַיִּקְהֵלוּ עַל-מִשָּׁה וְעַל-אֶהֱרֹן: וַיִּרְבּוּ הָעָם עִם-
מִשָּׁה וַיֹּאמְרוּ לְאֹמֶר וְלוֹ גּוֹעֵנוּ בְּגוֹעַ אַחֵינוּ לִפְנֵי יְהוָה:
וְדָמָה הִבַּאתֶם אֶת-קַהֲלֵ יְהוָה אֶל-הַמְדַבֵּר הַזֶּה לָמוֹת שֵׁם

אנחנו

אֲנַחְנוּ וּבַעֲיָרָנוּ: וְלָמָּה הֵעֲרִיתָנוּ מִמִּצְרַיִם לְהַבְיֵא אֶתְנוּ אֶל-
הַמָּקוֹם הַזֶּה הַזֶּה לֹא מִקּוֹם זָרַע וְתֹאנָה וְגִפְזָן וְרַמּוֹן וּמַיִם
אֵין לְשִׁתּוֹת: וַיָּבֵא מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן מִפְּנֵי הַקָּהָל אֶל-פְּתַח אֹהֶל
מוֹעֵד וַיִּפְּלוּ עַל-פְּנֵיהֶם וַיִּרְא כְבוֹד-יְהוָה אֲלֵיהֶם:

נבאים סופטים ריש סי' ס'

וּתְשֵׁר דְּבוּרָה וּבָרַק בֶּן-אֲבִינֵעַם בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר:
בְּפָרַע פְּרַעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל בְּהַתְנַהֵב עִם בָּרְכוּ יְהוָה: שָׁמְעוּ
מַלְכִים הָאֲזִינוּ רִזְנִים אֲנָכִי לִיהוָה אֲנָכִי אֲשִׁירָה אֹמֵר לַי
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: יְהוָה בְּצִאתְךָ מִשְׁעִיר בְּצִעְדְךָ מִשְׁדֵּה אֲדוּם
אֶרֶץ רַעֲשָׁה גַם-שָׁמַיִם נָטְפוּ גַם-עֲבִים נָטְפוּ מַיִם: הָרִים
נָזְלוּ מִפְּנֵי יְהוָה זֶה סִינֵי מִפְּנֵי יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: בַּיּוֹם
שָׁמַגְר בֶּן-עֲנַת בַּיּוֹם יַעַר חָדְלוּ אַרְחוֹת וְהִלְכִי נְתִיבוֹת יִלְכוּ
אַרְחוֹת עַקְלָקְלוֹת: חָדְלוּ פְּרִזּוֹן בְּיִשְׂרָאֵל חָדְלוּ עַד שֶׁקָּמְתִי
דְּבוּרָה שֶׁקָּמְתִי אִם בְּיִשְׂרָאֵל: יִבְחַר אֱלֹהִים חֲדָשִׁים אֶזְלָח
שְׁעָרִים מִגֵּן אִם-יִרְאֶה וְרַמַּח בְּאַרְבָּעִים אֶלֶף בְּיִשְׂרָאֵל: לְבִי
לְחֹקְקֵי יִשְׂרָאֵל הַמְתַּנְהֵבִים בָּעַם בָּרְכוּ יְהוָה: רִכְבֵּי אֶתְנֹת
צָחֵרֶת יֹשְׁבֵי עַל-מֵדִין וְהִלְכִי עַל הַרְף שִׁיחוּ: מִקּוֹל מַחְצָצִים
בֵּין מִשְׁאֲבִים שָׁם יַחְנוּ צְדָקוֹת יְהוָה צְדָקַת פְּרִזּוֹנוֹ בְּיִשְׂרָאֵל
אֶז יִרְדּוּ לְשְׁעָרִים עִם-יְהוָה: עוֹרֵי עוֹרֵי דְבוּרָה עוֹרֵי עוֹרֵי
דְּבָרֵי-שִׁיר קוֹם בָּרַק וְשָׁבָה שְׁבִיָּה בֶּן-אֲבִינֵעַם: אֶז יִרְד שָׁרִיד
לְאֹהֲרִים עִם יְהוָה יִרְד-לִי בַּגְּבוּרִים: מִנִּי אֶפְרַיִם שָׁרֵשׁ
בְּעַמְלֵק אַחֲרֵיהֶם בְּנִימִין בְּעַמְמִיָּה מִנִּי מְכִיר יִרְדוּ מַחְקָקִים
וּמִזְבוֹלָן מִשְׁכִּים בְּשֶׁבֶט סוּפֵר: וְשָׁרֵי בִישָׁשְׁכָר עִם-דְּבָרָה
וַיִּשְׁשָׁכָר בֶּן בָּרַק בְּעַמְמֵק שֶׁלַח בְּרַגְלָיו בַּפְּלָגוֹת רְאוּבֵן גְּדוּלִים
חֲקָקֵי-לֵב: לָמָּה יִשְׁבֶּת בֵּין הַמִּשְׁפָּתִים לְשִׁמְעַ שְׁרָקוֹת
עֲדָרִים לַפְּלָגוֹת רְאוּבֵן גְּדוּלִים חֲקָקֵי-לֵב: גִּלְעָד בְּעֵבֶר
הִירְדֵן שָׁכֵן וְדָן לָמָּה יְגוּר אַנְיוֹרָה אֲשֶׁר יֹשֵׁב לְחוּף יַמִּים

ועל

לימוד ליאר צייט של אישה

ועל-מפרציו ישפן: זבולן עם חרף נפשו למורת ונפתלי
על מרומי שדה: באו מלכים נלחמו אז נלחמו מלכי כנען
בתענה על-מי מגדו בצע כסף לא לקחו: מן-שמים נלחמו
הפוכבים ממסלותם נלחמו עם סיסרא: נחל קישון גרפם
נחל קדומים נחל קישון תדרכי נפשי עז: אז הלמו עקבי
סוס מדהרות דהרות אביריו: אורו מרו אמר מדאף יהוה
ארו ארור ישבירה פי לא באו לעזרת יהוה לעזרת יהוה
בגבורים: תברך מנשים יעל אשרת חבר הקיני מנשים
באהל תברך:

סמוא ח' ריק סי' ב'

ותתפלל חנה ותאמר עלץ לבי ביהוה רמה קרני
ביהוה רחב פי על-אויבי פי שמחתי בישועתך: אין-
קדוש כיהוה פי אין בלתך ואין צור כאלהינו: אל-תרבו
תרברו גבהה גבהה יצא עתק מפיקם פי אל דעות יהוה
ולו נתכנו עלילות: קשרת גבורים חתים ונכשלים אורו
חיל: שבעים בלחם נשפרו ורעבים חדלו עד עקרה
ילדה שבעה ורבת בנים אמללה: יהוה ממית ומחיה
מוריד שאול ויעל: יהוה מוריש ומעשיר משפיל אף-
מרומם: מקים מעפר דל מאשפת ירים אביון להושיב
עם-נדיבים וכסא כבוד ינחלם פי ליהוה מצקי ארץ וישת
עליהם תבל: רגלי חסידיו ישמר ורשעים בחושך יהמו
פי-לא בכח וגבר איש: יהוה יחתו מריביו עליו בשמים ירעם
יהוה ידין אפסי ארץ ויתן-עז למלכו וירם קרן משיחו:

סס סוף סי' ד'

ויהי כהזכירו את-ארון האלהים ויפל מעל הכסא אחרנית
בעד יד השער ותשבר מפרקתו וימת פי-זקן האיש וכבר
והוא שפט את-ישראל ארבעים שנה: וכלתו אשת פינחס
הרה ללת ותשמע את השמועה לא-הלקח ארון האלהים
ומת

ומת חמיה ואישה ותכרע ותלד פי־נהפכו עליה צריה:
וכיעת מותה ותדברנה הנצבות עליה א־תיראי פי־בן ילדת
ולא ענתה ולא שתה לבה: ותקרא לנער אי כבוד לאמר
גלה כבוד מישראל א־הלקח ארון האלהים ואל חמיה ואישה:
ותאמר גלה כבוד מישראל פי נלקח ארון האלהים:

כתובים מילדי חין ספר חסידים דיטום סאלמוס

כ"ב מ"ה פ"ד פ"ה קי"ו קי"ז. סמה זאלפח ביתח. קמ"ט ק"ן.

חי דינפוחים חין קחטו די מסלי

אשת חיל מי ימצא ורחוק מפנינים מכרה: בטח בה
לב בעלה ושלל לא יחסר: גמלתהו טוב ולא רע כל ימי
חייה: דרשה צמר ופשתים ותעש בחפץ כפיה: הייתה
פאניות סוחר ממרחק תביא לחמה: ותקם בעוד לילה
ותתן טרף לביתה וחק לנערתייה: זממה שדרה ותקחהו
מפרי כפיה נטעה פרם: חגרה בעוז מתניה ותאמץ זרועתייה:
טעמה פי־טוב סחרה לא יכבה בלילה נרה: ידיה שלחה
בפישור וכפיה תמכו פלך: כפה פרשה לעני וידיה שלחה
לאביון: לא תירא לביתה משלג פי כל־ביתה לבש שנים:
מרבדים עשתה־לה שש וארגמן לבושה: נודע בשערים
בעלה בשבתו עם זקני ארץ: סדין עשתה ותמכר וחגור
נתנה לפנעני: עוז־והדר לבושה ותשחק ליום אחרון:
פיה פתחה בחכמה ותורת־חסד על־לשונה: צופיה
הליכות ביתה ולחם עצלות לא תאכל: קמו בניה ויאשרוה
בעלה ויהללה: רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כלנה:
שקר החן והבל היפי אשה יראת־יהוה היא תתהלל: תנו
לה מפרי ידיה ויהללה בשערים מעשייה:

חי דירחן קדים יכח סלמח. חי מילדארחן ליטרחס די סו נומברי
חין לוס פרקים די מסנה סיגון לוס צירחס חין בולט, זנדו לב חוחס

פרקי משניות מס' קדשים ע"ס א"ב

לוח א ערכין פרק ב'

אין נְעַרְכִין פְּחוֹת מִסְּלַע. וְלֹא יוֹתֵר עַל חֲמִשִּׁים סְלַע. כִּי צָר.
נָתַן סְלַע וְהֶעֱשִׂיר. אִינוֹ נֹתֵן כָּלֹם. פְּחוֹת מִסְּלַע וְהֶעֱשִׂיר. נֹתֵן
חֲמִשִּׁים סְלַע. הָיוּ בְיָדָם חֲמִשׁ סְלָעִים. ר' מֵאִיר אֹמֵר אִינוֹ נֹתֵן
אֶלָּא אַחַת. וְהַכֹּמִים אֹמְרִים נֹתֵן אֶת כָּלָם. אִין בְּעַרְכִין פְּחוֹת
מִסְּלַע. וְלֹא יוֹתֵר עַל חֲמִשִּׁים סְלַע. אִין פֶּתַח בַּטּוֹעָה פְּחוֹת מִשְׁבָּעָה
וְלֹא יוֹתֵר עַל שְׁבַעָה עֶשְׂרִי. אִין בְּנִגְעִים פְּחוֹת מִשְׁבּוּעַ אֶחָד. וְלֹא
יוֹתֵר עַל שְׁלֹשָׁה שְׁבּוּעוֹת: ב אִין פּוֹחַחֲתִין מֵאַרְבָּעָה חֲדָשִׁים הַמְעוֹבְרִים
בַּשָּׁנָה. וְלֹא נִרְאָה יוֹתֵר עַל שְׁמוֹנָה. שְׁתֵּי הַלָּחִים נֶאֱכָלוֹת אִין פְּחוֹת
מִשְׁנַיִם וְלֹא יוֹתֵר עַל שְׁלֹשָׁה. לָחִים הַפְּנִיִם נֶאֱכָל. אִין פְּחוֹת מִתְּשַׁעָה
וְלֹא יוֹתֵר עַל אֶחָד עֶשְׂרִי. קָטָן נִמּוֹל אִין פְּחוֹת מִשְׁמֹנָה. וְלֹא יוֹתֵר
עַל שְׁנַיִם עֶשְׂרִי: ג אִין פּוֹחַחֲתִין מֵעֶשְׂרִים וְאַחַת תְּקִיעוֹת בַּמִּקְדָּשׁ.
וְלֹא מוֹסִיפִין עַל אַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה. אִין פּוֹחַחֲתִין מִשְׁנַיִם נְבָלִין וְלֹא
מוֹסִיפִין עַל שְׁשָׁה אִין פּוֹחַחֲתִין מִשְׁנַיִם הַלֵּילִין. וְלֹא מוֹסִיפִין עַל שְׁנַיִם
עֶשְׂרִי. וּבְשְׁנַיִם עֶשְׂרִי יוֹם בַּשָּׁנָה. הַחֲלִיל מִכָּה לְפָנֵי הַמִּזְבֵּחַ. בְּשַׁחֲיִטַּת
פֶּסַח רֵאשׁוֹן. וּבְשַׁחֲיִטַּת פֶּסַח שְׁנִי וּבִיּוֹם טוֹב רֵאשׁוֹן שֶׁל פֶּסַח. וּבִיּוֹם
טוֹב שֶׁל עֶצְרַת. וּבְשְׁמוֹנֵת יָמֵי הַחֵג. וְלֹא הָיָה מִכָּה בְּאֶבּוֹב שֶׁל
נְחֹשֶׁת. אֶלָּא בְּאֶבּוֹב שֶׁל קֶנֶה. מִפְּנֵי שֶׁקוֹלוֹ עָרֵב. וְלֹא הָיָה מִחֲלִיק
אֶלָּא בְּאֶבּוֹב יְחִידִי. מִפְּנֵי שֶׁהוּא מִחֲלִיק יָפָה: ד וְעַבְדֵי כֹהֲנִים הָיוּ.
דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. רַבִּי יוֹסִי אֹמֵר מִשְׁפָּחוֹת בֵּית הַפְּגָרִים. וּבֵית צְפָרִיָּה
וּמֵאֲמָאוֹם הָיוּ מְשִׂיאִין לְכַהֲנָה. רַבִּי חֲנִינָא בֶן אֲנָטִיגְנוֹס אֹמֵר לְוִיִּם
הָיוּ: ה אִין פּוֹחַחֲתִין מִשְׁשָׁה טְלָאִים הַמְּבֹקְרִין בַּלְשָׁכַת הַטְּלָאִים כִּדֵּי
לְשַׁכַּת וּשְׁנַיִם יָמִים טוֹבִים שֶׁל רֵאשׁ הַשָּׁנָה וּמוֹסִיפִין עַד לְעוֹלָם. אִין
פּוֹחַחֲתִין מִשְׁתֵּי חֲצוּצְרוֹת וּמוֹסִיפִין עַד לְעוֹלָם. אִין פּוֹחַחֲתִין מִתְּשַׁעָה
כְּנֹרוֹת. וּמוֹסִיפִין עַד לְעוֹלָם. וְהַצִּלְצָל לְבָד: ו אִין פּוֹחַחֲתִין מִשְׁנַיִם
עֶשְׂרִי לְוִיִּם עוֹמְדִין עַל הַדּוֹכָן. וּמוֹסִיפִין עַד לְעוֹלָם. אִין קָטָן נִכְנָס
לְעוֹרָה. וְלַעֲבֹדָה. אֶלָּא בְּשַׁעָה שֶׁהַלּוּיִם עוֹמְדִים בְּשִׁיר. וְלֹא הָיוּ
אֹמְרִים בְּנִבֵּל וּכְנֹר. אֶלָּא בַּפֶּה. כִּדֵּי לִתְּנֵי חֶבֶל בְּנִעִמָּה. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
בֶּן יַעֲקֹב אֹמֵר אִין עוֹדִין לְמַנִּין. וְאִין עוֹמְדִים עַל הַדּוֹכָן אֶלָּא בְּאֶרֶץ
הָיוּ עוֹמְדִים. וְרֵאשִׁיהֶן מִבֵּין רִגְלֵי הַלּוּיִם. וְצוּעְרֵי הַלּוּיִם הָיוּ נִקְרָאִין:
בֵּית

א בית שמאי אומרים כל הנתנין על מזבח החיצון שאם נתנו
מתנה אחת כפר. ובחטאת שתי מתנות. ובית הלל אומרים אף
חטאת שנתנה מתנה אחת כפר. לפיכך אם נתן את הראשונה
כתקנה. ואת השנייה חוץ לזמנה כפר. נתן את הראשונה חוץ
לזמנה. ואת השנייה חוץ למקומה. פגול וחיבין עליו פרת: ב כל
הנתנין על מזבח הפנימי. שאם חסר אחת מן המתנות לא כפר.
לפיכך אם נתן בלן כתקנו ואחת שלא כתקנה. פסול ואין בו פרת.
ג אלו דברים שאין חיבין עליהם משום פגול הקומץ והקבונה
והקטורת. ומנחת כהנים. ומנחת כהן משיח (ומנחת נסכים) והדם.
והנסכים הבאים בפני עצמן. דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים אף
הבאים עם הבמה. לוג שמן של מצורע. רבי שמעון אומר אין
חיבין עליו משום פגול. ורבי מאיר אומר חיבין עליו משום פגול.
שדם האשם מתירו. וכל שיש לו מתירים. בין גאדם בין למזבח
חיבין עליו משום פגול: ד העולה דמה מתיר את בשרה למזבח.
ועורה לפהנים. עורת העוף דמה מתיר את בשרה למזבח. חטאת
העוף דמה מתיר את בשרה לפהנים. פרים הנשרפים ושעירים
הנשרפים. דמן מתיר את אימוריהן ליקרב. רבי שמעון אומר כל
שאינו על מזבח החיצון בשלמים אין חיבין עליו משום פגול.
ה קדשי עבודה אילים. אין חיבין עליהם משום פגול נותר וטמא
והשוחטן בחוץ פטור. דברי רבי מאיר. רבי יוסי מחיב דברים
שאין חיבין עליהם משום פגול. וחיבין עליהם משום נותר. משום
טמא. חוץ מן הדם. רבי שמעון אומר בדבר שדרכו להאכל.
אבל כגון העצים והקבונה והקטורת אין חיבין עליהן משום טומאה:
ו לשם ששה דברים הזבח נזבח לשם זבח. לשם זבח. לשם
השם. לשם אישים. לשם ריח. לשם ניהוח. והחטאת והאשם
לשם חטא. אמר רבי יוסי אף מי שלא היה בלבו לשם אחד מכל
אלו כשר. שהוא הנאי בית דין שאין המחשבה הולכת אלא
אחר העובד:

לימוד ליאר צייט

חוט ג הולין פרק ז

א גיד הנשה נוהג בארץ ובחוצה לארץ. בפני הבית ושלא
בפני הבית. בחולין ובמוקדשים ונוהג בבהמה ובחיה. בירך של ימין
ובירך של שמאל. ואינו נוהג בעוף. מפני שאין לו כף. ונוהג בשליל.
רבי יהודה אומר אינו נוהג בשליל. וחלב מותר. אין הטבחין
נאמנין על גיד הנשה. הברי רבי מאיר. וחכמים אומרים נאמנין
עליו ועל החלב: ב שולח אדם לנכרי ירך שגיד הנשה בתוכה:
מפני שמקומו נפר. הנוטל גיד הנשה צריך שיטוד את פולו. רבי
יהודה אומר פדי לקיים בו מצות נטילה: ג האוכל מגיד הנשה
כזית סופג ארבעים. אכלו ואין בו כזית חיב. אכל מזה כזית ומזה
כזית סופג שמונים. רבי יהודה אומר אינו סופג אלא ארבעים: ד ירך
שנתבשר בה גיד הנשה. אם יש בה בנותן טעם הרי זו אסורה.
כיצד משערין אותה בפשר בלפת: ה גיד הנשה שנתבשל עם
הגידים בזמן שמכירו בנותן טעם. ואם אינו מכירו בלן אסורין
והרוטב בנותן טעם. וכן חתיכה של נבילה. וכן חתיכה של דג
טמא. שנתבשרו עם החתיכות בזמן שמכירן בנותן טעם. ואם לאו
בלן אסורות. והרוטב בנותן טעם: ו נוהג בטהורה ואינו נוהג
בטמאה. רבי יהודה אומר אף בטמאה. אמר רבי יהודה והלא
מפני יעקב נאסר גיד הנשה. ועדין בהמה טמאה מותרת להן.
אמרו לו בסיני נאמר. אלא שנכתב במקומו:

חוט ד זבחים פרק י"ח

א דם הטאת שנתן על הבגד. הרי זה טעון כבוס. אף על פי
שאיין הפהוב מדבר אף בנאכלות. שנאמר במקום קדוש תאכל
אחד הנאכלת ואחד הפנימית טעונות כבוס שנאמר תורת החטאת
תורה אחת לכל החטאות: ב הטאת פסולה אין דמה טעון כבוס.
בין שהיה לה שעת הכושר בין שלא היה לה שעת הכושר. איזו היא
שהיה לה שעת הכושר. שלנה. ושנטמאת. ושיצאתה. ואיזו היא
שלא היה לה שעת הכושר. שנשחטה חוץ לזמנה. והוץ למקומה.
ושקבלו פסולין וזרקו את דמה: ג נתן מן הצואר על הבגד. אינו
טעון כבוס. מן הקרן ומן היסוד אינו טעון כבוס. נשפך על הרצפה
ואספו

וְאִסְפוּ אֵינֹו טְעוֹן כְּבוֹס. (אֵינֹו טְעוֹן כְּבוֹס) אֶלֶּא הָדֵם שְׁנַחֲקֵבֵל בְּכָלֵי.
 וְרֵאוּי לְהִזְיָה. נְתֹו עַל הָעוֹר עַד שְׁלֵא הוֹפְשִׁט. אֵינֹו טְעוֹן כְּבוֹס.
 מִשְׁהוֹפְשִׁט טְעוֹן כְּבוֹס. הִבְרִי ר' יְהוּדָה. ר' אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר אֵף
 מִשְׁהוֹפְשִׁט אֵינֹו טְעוֹן כְּבוֹס. אֶלֶּא מְקוֹם הָדֵם וְדָבָר שֶׁהוּא רָאוּי
 לְקַבֵּל טוֹמְאָה וְרֵאוּי לְכְבוֹס: ד אֶחָד הַבְּגָד וְאֶחָד הַשָּׂק וְאֶחָד הָעוֹר
 טְעוֹנִין כְּבוֹס בְּמְקוֹם קָדוֹשׁ וְשִׁבִירַת כְּלֵי הָרֶם בְּמְקוֹם קָדוֹשׁ וּמְרִיקָה
 וְשִׁטְיָפָה בְּכָלֵי נְחֻשֶׁת בְּמְקוֹם קָדוֹשׁ. זֶה הוֹמֵר בַּחֲטָאֵרָה. מְקַדְשֵׁי
 קָדָשִׁים: ה בְּגָד שִׁיְצָא חוּץ לְקַלְעִים נִכְנָס וּמְכַבְּסוּ בְּמְקוֹם קָדוֹשׁ.
 נְטָמָא חוּץ לְקַלְעִים קוֹרְעוּ וְנִכְנָס וּמְכַבְּסוּ בְּמְקוֹם קָדוֹשׁ. כְּלֵי הָרֶם
 שִׁיְצָא חוּץ לְקַלְעִים נִכְנָס וְשׁוֹבְרוּ בְּמְקוֹם קָדוֹשׁ. נְטָמָא חוּץ לְקַלְעִים
 נִזְקָבוּ וְנִכְנָס וְשׁוֹבְרוּ בְּמְקוֹם קָדוֹשׁ: ו כְּלֵי נְחֻשֶׁת שִׁיְצָא חוּץ לְקַלְעִים
 נִכְנָס וּמְזַרְקוּ וְשׁוֹטְפוּ בְּמְקוֹם קָדוֹשׁ. נְטָמָא חוּץ לְקַלְעִים. פּוֹחַחֹו
 וְנִכְנָס וּמְזַרְקוּ וְשׁוֹטְפוּ בְּמְקוֹם קָדוֹשׁ: ז אֶחָד שֶׁבִישַׁל בּוֹ וְאֶחָד שֶׁעִירָה
 לְחֹזְכוֹ רוֹחֵחַ. אֶחָד קָדָשִׁי קָדָשִׁים וְאֶחָד קָדָשִׁים קָלִים טְעוֹנִין מְרִיקָה
 וְשִׁטְיָפָה. ר' שְׁמַעוֹן אוֹמֵר קָדָשִׁים קָלִים אֵינֹן טְעוֹנִין מְרִיקָה וְשִׁטְיָפָה
 ר' טְרַפּוֹן אוֹמֵר אִם בִּישַׁל בּוֹ מִתְּהַלַּח הָרֶגֶל יִבְשַׁל בּוֹ אֶת כָּל־הָרֶגֶל.
 וְחֻכָּמִים אוֹמְרִים עַד זְמַן אֲכִילָה. מְרִיקָה וְשִׁטְיָפָה. מְרִיקָה כְּמְרִיקַת
 הַכּוֹס. וְשִׁטְיָפָה כְּשִׁטְיַפַת הַכּוֹס. (מְרִיקָה בְּחַמִּין. וְשִׁטְיָפָה בְּצוּנִין).
 וְהַשְּׁפוֹד וְהָאִסְכָּדָה מִגְעִיָּדוֹן בְּחַמִּין: ח בִּישַׁל בּוֹ קָדָשִׁים וְחוֹלִין. אוֹ
 קָדָשִׁי קָדָשִׁים וְקָדָשִׁים קָלִים. אִם יֵשׁ בָּהֶן בְּנוֹחַן טַעַם. הִרִי הַקָּלִים
 נִאֲכָלִין בְּחַמּוּרִים וְאֵינֹן טְעוֹנִין מְרִיקָה וְשִׁטְיָפָה. וְאֵינֹן פּוֹסְלִין בְּמַגַּע.
 רְקִיק שֶׁנִּגַּע בְּרְקִיק. וְחֻתִּיכָה בְּחֻתִּיכָה. לֹא כָּל־הָרְקִיק וְלֹא כָּל־
 הַחֻתִּיכוֹת אֲסוּרִין. אֵינֹו אָסוּר אֶלֶּא מְקוֹם שֶׁבִלַּע:

חיות ה תמיד פרק ו'

א החלו עולים במעלות האולם. מי שזכו בדשון מוזהב הפנימי
 והמנורה היו מקדימין לפנייהם. מי שזכה בדשון מוזהב נכנס ונטל
 את הטני והשתחוה ויצא. מי שזכה בדשון המנורה. נכנס ומצא
 שתי נרות מורהיות דולקות. מדשן את המורהי ומניח את המערבי
 דולק שפמנו היה מדליק את המנורה בין הערבים. מצאו שפברה
 מדשנו

לימוד ליאר צייט

מדשנו ומדליקו ממזבח העולה. נטל את הכזו ממעלה שניה
והשתחוה ויצא: ב מי שזכה במחטה צבר את הגחלים על גבי
המזבח מרדדן בשולי המחטה והשתחוה ויצא: ג מי שזכה
בקטורת היה נוטל את הבזק מתוך הכף ונותנו לאוהבו או לקרובו.
נתפור ממנו לתוכו נותנו לו בחפניו. ומלמדין אותו הוי זהיר שלא
תחיל לפניך שמה חכמה. התחיל מרדדן ויצא. ולא היה המקטר
מקטיר עד שהמונה אומר לו הקטר. ואם היה כהן גדול. אומר
לו הממונה. אישי כהן גדול הקטר. פרוש העם והקטיר
והשתחוה ויצא:

חות ן תמורה סרק 7

א וְלֹד חֲטָאת וְתִמְוֶרֶת חֲטָאת וְחֲטָאת שְׂמֵחוּ בְּעֻלְיָהּ. יְמוּחוּ.
שְׁעִבְרָה שְׁנִתָּהּ. וְשִׁנְאַבְדָּה. וְשִׁנְמִצָּאת בְּעֵלֶת מוֹם. אִם מִשְׁכַּפְרוּ
הַבְּעָלִים. תָּמוּת וְאִינָה עוֹשֶׂה תְּמוּרָה. לֹא נִהְיִין וְלֹא מוֹעֲלִין. אִם
עַד שְׁלֹא כָּפְרוּ הַבְּעָלִים. תִּרְעָה עַד שֶׁתִּסְתָּאב וְתִמְכַּר. וַיָּבִיא בְּדַמֶּיָּהּ
אַחֶרֶת וְעוֹשֶׂה תְּמוּרָה וְמוֹעֲלִין בָּהּ: ב הַמִּפְרִישׁ חֲטָאתוֹ וְנִאֲבָדָה.
וְהִקְרִיב אַחֶרֶת תַּחְתֶּיהָ. וְאַחַר כֵּף נִמְצָאת הָרֵאשׁוֹנָה. תְּמוּרָה.
הַמִּפְרִישׁ מְעוֹת לְחֲטָאתוֹ וְנִאֲבָדוּ וְהִקְרִיב חֲטָאת תַּחְתֶּיהֶן וְאַחַר כֵּף
נִמְצָאוּ הַמְּעוֹת. יִלְכוּ לִים הַמֶּלֶח: ג הַמִּפְרִישׁ מְעוֹת לְחֲטָאת
וְנִאֲבָדוּ וְהִפְרִישׁ מְעוֹת אַחֵרִים תַּחְתֶּיהֶן. לֹא הִסְפִּיק לִיקַח בָּהֶן חֲטָאת
עַד שֶׁנִּמְצָאוּ הַמְּעוֹת הָרֵאשׁוֹנוֹת. יָבִיא מֵאֵלוֹ וּמֵאֵלוֹ חֲטָאת. וְהִשָּׂאָר
יִפְלוּ לַגִּדְבָה. הַמִּפְרִישׁ מְעוֹת לְחֲטָאתוֹ וְנִאֲבָדוּ וְהִפְרִישׁ חֲטָאת
תַּחְתֶּיהֶן. לֹא הִסְפִּיק לְהִקְרִיבָהּ עַד שֶׁנִּמְצָאוּ הַמְּעוֹת. וְהָרִי חֲטָאת
בְּעֵלֶת מוֹם. תִּמְכַּר וַיָּבִיא מֵאֵלוֹ וּמֵאֵלוֹ חֲטָאת וְהִשָּׂאָר יִפְלוּ לַגִּדְבָה.
הַמִּפְרִישׁ חֲטָאתוֹ וְנִאֲבָדָה וְהִפְרִישׁ מְעוֹת תַּחְתֶּיהָ. לֹא הִסְפִּיק לִקַּח
בָּהֶן חֲטָאת עַד שֶׁנִּמְצָאת חֲטָאתוֹ וְהָרִי הִיא בְּעֵלֶת מוֹם. תִּמְכַּר וַיָּבִיא
מֵאֵלוֹ וּמֵאֵלוֹ חֲטָאת וְהִשָּׂאָר יִפְלוּ לַגִּדְבָה. הַמִּפְרִישׁ חֲטָאתוֹ וְנִאֲבָדָה
וְהִפְרִישׁ אַחֶרֶת תַּחְתֶּיהָ. לֹא הִסְפִּיק לְהִקְרִיבָהּ. עַד שֶׁנִּמְצָאת
הָרֵאשׁוֹנָה. וְהָרִי שְׁתִּיהֶן בְּעֵלוֹת מוֹם. יִמְכְּרוּ וַיָּבִיא מֵאֵלוֹ וּמֵאֵלוֹ
חֲטָאת. וְהִשָּׂאָר יִפְלוּ לַגִּדְבָה. הַמִּפְרִישׁ חֲטָאתוֹ וְנִאֲבָדָה. וְהִפְרִישׁ
אַחֶרֶת תַּחְתֶּיהָ. לֹא הִסְפִּיק לְהִקְרִיבָהּ עַד שֶׁנִּמְצָאת הָרֵאשׁוֹנָה וְהָרִי
שְׁתִּיהֶן

לימוד ליאר צייט

שתייהן תמימות. אחת מהן תקרב הטאת והשניה תמות. דברי ר'.
 וחכמים אומרים אין הטאת מטה, אלא שנמצאת מאחר שפפרו
 הבטלים. ואין המעות הולכות לים המלח. אלא שנמצאו מאחר
 שפפרו הבטלים: ד הפפריש הטאתו והרי היא בעלת מום. מוכרה
 ויביא בדמיה אחרת. ר' אלעזר ברבי שמעון אומר אם קרבה השניה
 עד שלא נשחטה הראשונה. תמות. שפבר פפרו הבטלים:

חזה ז סהרות פרק ט'

א וזתים מאימתי מקבלין טומאה. משזיעו זיעת המעטן. אבל
 לא זיעת הקופה. כדברי בית שמאי. ר' שמעון אומר שיעור זיעה
 שלשה ימים. בית הלל אומרים משיתחברו שלשה זה לזה. רבן
 גמליאל אומר משתגמר מלאכתן. וחכמים אומרים כדבריו: ב גמר
 מלמסוק אבל עתיד ליקח. גמר מדיקה אבל עתיד ללוות. ארעו
 אבל או משקה או אונס. אפילו זבים וזבות מהלכים עליהן טהורין.
 נפלו עליהן משקין טמאין. אין טמא אלא מקום מגען. והמוהל
 היוצא מהן טהור: ג נגמרה מלאכתן. הרי אלו מוכשרין. נפלו
 עליהן משקין טמאין. המוהל היוצא מהן. ר' אליעזר מטהר וחכמים
 מטמאין. אמר ר' שמעון לא נחלקו על המוהל היוצא מן הזיתים
 שהוא טהור. ועל מה נחלקו. עד היוצא מן הבור. שרבי אליעזר
 מטהר וחכמים מטמאין: ד הגומר את זיתו ושיר קופה אחרת.
 יתננה לעני כהן. דברי ר' מאיר. ר' יהודה אומר. יוליק לו את
 המפתח מיד. ר' שמעון אומר מעת לעת: ה הפניה את זיתו
 בפותש שימתינו שיהו נוחין לכתוש. הרי אלו מוכשרין. שימתינו
 שימלגם בית שמאי אומרים מוכשרין וב"ה אומרים אינן מוכשרין.
 הפוצע זיתים בידים טמאות. טמאן: ו הפניה זיתו בגג לגרגרים.
 אפילו הן רום אמה אינן מוכשרין. נתנן בבית שילקו ועתיד להעלותן
 לגג. נתנן בגג (שילקו או) שיפתחם (ושימדהם) הרי אלו מוכשרין.
 נתנן בבית עד שישמור את גגו או עד שיוליכם למקום אחר. אינן
 מוכשרין: ז רצה ליטול מהן פד אחד או שני כדים. ב"ש אומרים
 קוצה בטומאה ומחפה בטהרה. ב"ה אומרים אף מחפה בטומאה.
 ר' יוסי אומר. חופר בקרהומות של מתכת ומוליק לבית הפד
 בטומאה

לימוד ליאר צייט

בטומאה: ח השרץ שנמצא ברחים אין טמא אלא מקום מגעו.
 אם היה משקה מהלך הכל טמא. נמצא על גבי העלים. ישאלו
 הבדדים לומר לא נגענו. אם היה נוגע באום אפירו כשעורה טמא:
 ט נמצא על גבי פרודים והוא נוגע בכביצה טמא. פרודים על גבי
 פרודים אף על פי שהוא נוגע בכביצה אין טמא אלא מקום מגעו.
 נמצא בין הכותל לזיתים טהור. נמצא בגג המעטן טהור. נמצא
 במעטן. הגג טמא. נמצא שרוף על הזיתים. וכן מטלית מהוהא
 טהורה. שכל הטומאות בשעת מציאתן:

חזק ח קנים פרק ח'

א חטאת העוף נעשית למטן. וחטאת בהמה למעלה. עולת
 העוף נעשית למעלה. ועולת בהמה למטה. אם שנה בזה ובזה
 פסול. סדר קנים כך הוא. החובה אחר חטאת ואחר עולה. בנדירים
 ונדבות פלן עולות. איזהו נדר. האומר הרי עלי עולה. ואיזהו
 נדבה. האומר הרי זו עולה. מה בין נדרים לנדבות אלא שהנדירים
 מתו או נגנבו חייבים באחריותם. ונדבות מתו או נגנבו אין חייבים
 באחריותם: ב חטאת שנתערבה בעולה ועולה בחטאת. אפילו
 אחת ברבוא ימותו כלם. חטאת שנתערבה בחובה. אין פשר אלא
 כמנין חטאות שבחובה. וכן עולה שנתערבה בחובה אין פשר אלא
 כמנין עולות שבחובה. בין שהחובה מרובה והנדבה ממועטת. בין
 שהנדבה מרובה והחובה ממועטת. בין ששתיהן שוות: ג במדה
 דברים אמורים בחובה ובנדבה. אבל בחובה שנתערבה זו בזו.
 אחת לזו ואחת לזו. שתיים לזו ושתיים לזו. שלש לזו ושלש לזו
 מחצה פשר ופחצה פסול. אחת לזו ושתיים לזו שלש לזו ועשר
 לזו ומאה לזו. המועט פשר. בין משם אחד. בין משני שמות. בין
 מאשה אחת בין משתי נשים: ד פיצד משם אחד. לידה ולידה.
 זיבה וזיבה. משם אחד. משני שמות לידה וזיבה. פיצד. שתי נשים
 על זו לידה ועל זו לידה. על זו זיבה ועל זו זיבה. משם אחד.
 משני שמות על זו לידה ועל זו זיבה. ר' יוסי אומר. שתי נשים
 שלקחו קניהן בערוב. או שנתנו דמי קניהן לפהו. לאיזו שרצה
 כהן

לימוד ליאר צייט

יא

כִּהֵן יִקְרִיב חֲטָאת. וְלֹא יִזוּ שְׂרָצָה כִּהֵן יִקְרִיב עוֹלָה. בֵּין מִשֵּׁם אֶחָד
בֵּין מִשְׁנֵי שְׂמוֹת:

חֹת ט זכחים פרק יב

א טבול יום ומחוסר כפורים. אינן חולקין בקדשים לאכול
לערב. אוינן נוגע ואינו מקריב ואינו חולק לאכול לערב. בעלי
מומין בין בעלי מומין הבועין בין בעלי מומין עוברין חולקין ואוכלין
אבל לא מקריבין. וכל שאינו ראוי לעבודה אינו חולק בבשר. וכל
שאינו לו בבשר אין לו בעורו. אפילו טמא בשעת זריחת דמים.
וטהור בשעת הקטר חלבים אינו חולק בבשר שנאמר המקריב את
דם השלמים ואת החלב מבני אהרן לו ההקירה שוק הימין למנרה:
ב כל שלא זכה המזבח בבשרה לא זכו הפהנים בעורה. שנאמר
עולת איש. עולה שעלתה לאיש. עולה שנשחטה שלא לשמה
אף על פי שלא עלתה לבעלים עורה לפהנים. אחד עולת האיש
ואחד עולת האשה עורותיהן לפהנים: ג עורות קדשים קלים
לבעלים. ועורות קדשי קדשים לפהנים. קל וחומר. מה אם עולה
שלא זכו בבשרה זכו בעורה. קדשי קדשים שזכו בבשרן. אינו דין
שזכו בעורן. אין מזבח יוכיח. שאין לו עור מכל-מקום: ד כל-
הקדשים שאירע בהם פסול קודם להפשיטן אין עורותיהן לפהנים.
לאחר הפשיטן עורותיהם לפהנים. אמר ר' חנינא סגן הפהנים
מימי לא ראיתי עור יוצא לבית השריפה. אמר ר' עקיבא מדבריו
למדנו שהמפשיט את הבכור ונמצא טריפה שיאוחו הפהנים בעורו
וחכמים אומרים אין לא ראינו ראיה. אלא יוצא לבית השריפה:
ה פרים הנשרפין ושעירים הנשרפין. בזמן שהם נשרפין כמצותן.
נשרפין בבית הדשן ומטמאין בגדים. ואם אינן נשרפין כמצותן.
נשרפין בבית הבירה ואינם מטמאין בגדים: ו היו סובלין אותן
במוטות. יצאו הראשונים חוץ לחומת העזרה והאחרונים לא יצאו
הראשונים מטמאים בגדים. והאחרונים אינן מטמאים בגדים עד
שיצאו. יצאו אלו ואלו. אלו ואלו מטמאין בגדים. ר' שמעון אומר
אלו ואלו אינן מטמאין בגדים עד שיצת האור ברבן. נחך הבשר.
אין השורף מטמא בגדים:

יש

לימוד ליאר צייט

חות י מרכין סרק ג'

א יש בערכין להקל ולהחמיר. בשדה אחוזה להקל ולהחמיר
בשור המועד שהמית את העבד להקל ולהחמיר. באונם ובמפתח
ובמוציא שם רע להקל ולהחמיר. יש בערכין להקל ולהחמיר
פיצד. אחד שהעריך את הנאה שבשאר אל ואת הפעור שבשאר אל
נותן חמשים סלע. ואם אמר הרי דמיו עלי נותן את שווי: ב בשדה
אחוזה להקל ולהחמיר פיצד. אחד המקדיש בחולת המחוז. ואחד
המקדיש בפרדות סבסטי נותן בזרע חומר שעורים המשים שקל
כסף. ובשדה מקנה נותן את שווי. ר' אליעזר אומר. אחד שדה
אחוזה ואחד שדה מקנה. מה בין שדה אחוזה לשדה מקנה. אלא
שבשדה אחוזה נותן חומש ובשדה מקנה אינו נותן חומש: ג בשור
המועד שהמית את העבד להקל ולהחמיר פיצד. אחד שהמית את
הנאה שבעבדים ואת הפעור שבעבדים נותן שלשים סלע. המית
בן חורין נותן שווי. חבל בזה ובזה משלם נזק שלם: ד באונם
ובמפתח להקל ולהחמיר פיצד. אחד שאנס ופתח את הגדולה
שבכהונה ואת הקטנה שבשאר אל נותן חמשים סלע. והבשת והפגם
הכל לפי המביש והמתביש: ה במוציא שם רע להקל ולהחמיר
פיצד. אחד שהוציא שם רע עד הגדולה שבכהונה ועל הקטנה
שבשאר אל נותן מאה סלע. נמצא האומר בפיו חמור מן העושה
מעשה. שכן מצינו שלא נחתם גזר דין על אבותינו במדבר אלא
על לשון הרע שנאמר וינסו אתי זה עשר פעמים ולא שמעו בקלי:

חות כ הולין סרק ו'

א פסוי הדם נוהג בארץ ובהוצה לארץ. בפני הבית וישלא
בפני הבית: בחולין אבל לא במוקדשין. ונוהג בחיה ובעוף. במוזמן
ובשאינו מוזמן. ונוהג בכוי מפני שהוא ספק. ואין שיהטין אותו ביום
טוב. ואם שחטו אין מכסין את דמו: ב השוחט ונמצא טריפה.
והשוחט לעבודת אלילים. השוחט חולין בפנים וקדשים בחוץ. חיה
ועוף הנסקלים. רבי מאיר מחיב וחקמים פוטריין. השוחט ונתנבלה
בידו. הנוחר והמעקר. פטור מלכסות: ג חרש שוטה וקטן ששחטי
ואחרים רואין אותם חייבין לכסות. בינו לבין עצמו. פטריין מלכסות
וכן

וכן לענין אוחו ואח בננו ששחטו. ואחרים רואין אוחו. אסור לשחוט
 אחריהם. בינו לבין עצמן. רבי מאיר מתיר לשחוט אחריהם.
 וחכמים אוסרים. ומודים שאם שחטו. שאינן סופגין את הארבעים:
 ד שחט מאה חיות במקום אחד. כסוי אחד לכלן. מאה עופות
 במקום אחד. כסוי אחד לכלן. חיה ועוף במקום אחד. כסוי אחד
 לכלן. רבי יהודה אומר שחט חיה יכסנה. ואחר כך ישחוט את
 העוף. שחט ולא כסה וראהו אחר. חייב לכסות. כסוהו ונתגלה
 פטור מלכסות. כסוהו הרוח חייב לכסות: ה דם שנתערב במים.
 אם יש בו מראה דם. חייב לכסות. נתערב פיין. רואין אותו כאלו
 הוא מים. נתערב בדם הבהמה או בדם החיה. רואין אותו כאלו
 הוא מים רבי יהודה אומר אין דם מבטל דם (דם) הנתון ושעל
 הספין חייב לכסות. אמר רבי יהודה אימתי בזמן שאין שם דם אלא
 הוא. אבל יש שם דם שלא הוא. פטור מלכסות: ו בפמה מכסין
 ובפמה אין מכסין. מכסין בובל הדק. ובחול הדק. ובסיד ובחרסית
 ובלבנה ובמגופה שכתשה. אבל אין מכסין. לא בובל הגס. ולא
 בחול הגס. ולא בלבנה. ולא במגופה. שלא כתשה. ולא יכפה
 עליו את הפדי. כלל אמר רבן שמעון בן גמליאל. דבר שמגדל
 צמחים מכסין בו. ושאינו מגדל צמחים אין מכסין בו:

לוח ל תמיד פרק ד'

א לא היו כופתין את הטלה אלא מעקדין אותו. ומי שזכו
 באברים אוחזים בו. וכך היתה עקידתו. ראשו לדרום ופניו
 למערב. השוחט עומד במזרח ופניו למערב. של שחר היה נשחט
 על קרן צפונית מערבית. על טבעת שניה. ושל בין הערבים
 היה נשחט על קרן מזרחית צפונית. על טבעת שניה. שחט השוחט
 יקבל המקבל בא לו לקרן מזרחית צפונית. ונחתן מזרחית צפונית
 מערבית הרומית. ונחתן מערבית הרומית. שירי הדם היה
 שופך על יסוד הרומית: ב לא היה שובר בו את הרגל. אלא
 נוקבו מהוף ערכובו ותולה בו. היה מפשיט ויורד עד שהוא
 מניע לחזה. הגיע לחזה חתך את הראש. ונחתנו למי שזכה בו.
 חתך את הפרעים ונחתנו למי שזכה בהן. מירק את ההפשט. קרע
 את

את

לימוד ליאר צייט

את הלב והוציא את דמו. חתך את הידים ונתנו למי שזכה בהן.
 עלה לרגל הימנית. החכה ונתנה למי שזכה בה. ושתי בצים
 עמה. קרעו ונמצא פלו גלוי לפניו. נטל את הפדר ונתנו על בית
 שחישת הראש מלמעלן. נטל את הקרבים ונתנו למי שזכה בהם
 להדיחן. והפרס מהיחין אותה בבית המדיחין כל צרכה. והקרבים
 מהיחין אותן שלשה פעמים במיעוטה. על שלהנות של שיש שבין
 העמודים: ג נטל את הספין. והפריש את הריאה מן הכבד. ואצבע
 הכבד מן הכבד. ולא היה מויוזה ממקומה. נקב את החזה. ונתנו
 למי שזכה בו. עלה לדופן הימנית. היה חותך ויורד עד השדרה.
 ולא היה נוגע בשדרה: עד שהוא מגיע לשתי צלעות רכות. החכה
 ונתנה למי שזכה בה. והכבד תלויה בה. בא לו לגרה. והניח בה
 שתי צלעות מפאן. ושתי צלעות מפאן. החכה ונתנה למי שזכה
 בה. והקנה והלב והריאה תלוים בה. בא לו לדופן השמאלית.
 והניח בה שתי צלעות רכות מלמעלן ושתי צלעות רכות מלמטון.
 וכך היה מניח בחברתה. נמצא מניח בשתייהן. שתיים שתיים מלמעלן
 ושתיים שתיים מלמטון. החכה ונתנה למי שזכה בה. והשדרה עמה
 והטחול תלוי בה והיא היתה גדולה. אלא של ימין קורין גדולה.
 שהכבד תלויה בה. בא לו לעוקץ. חתכו ונתנו למי שזכה בו.
 והאליה ואצבע הכבד ושתי כליות עמו. נטל רגל השמאלי. ונתנה
 למי שזכה בה. נמצאו פלן עומדים בשורה. והאברים בידם.
 הראשון בראש וברגל. הראש בימינו. והוטמו פלפי זרועו. וקרניו
 בין אצבעותיו. ובית שחישתו מלמעלן. והפדר נתון עליה. והרגל
 של ימין בשמאלו ובית עורו לחוץ. השני בשתי ידים. של ימין
 בימינו של שמאל בשמאלו. ובית עורו לחוץ. השלישי בעוקץ וברגל
 העוקץ בימינו והאליה מדודקלת בין אצבעותיו. ואצבע הכבד
 ושתי הכליות עמו. הרגל של שמאל בשמאלו. ובית עורו לחוץ.
 הרביעי בחזה ובגרה החזה בימינו והגרה בשמאלו. וצלעותיה בין
 אצבעותיו. החמשי בשתי דפנות. של ימין בימינו. ושל שמאל
 בשמאלו ובית עורו לחוץ. הששי בקרבים הנתונים בבוקר. וכרעים
 על גביהם מלמעלה. השביעי בסולת. השמיני בכחיתין. התשיעי

ביין

ביין. הָלְכוּ וּנְתָנוּם מִחֲצֵי הַכֶּבֶשׂ וּלְמִטָּה בְּמַעֲרָבוֹ. וּמִלְחוּם וַיִּרְדּוּ וַיָּבֹאוּ
לָהֶם לְלִשְׁכַת הַגְּזִייתָ. לְקָרוֹת אֶת שְׁמֵעַ:

לוח מ ככורות פרק ז'

א מומין אלו בין קבועין בין עוברין. פוסלין באדם. יותר עליהן
באדם. הפילון. והלפתן. והמקבן. ושראשו שקוע. ושקיפם. ובעלי
החטוּטרת. רבי יהודה מכשיר. וחכמים פוסלין: ב הקרח פסול.
איזהו קרח. כל שאין לו שטח של שער מקפת מאון לאון. ואם יש
לו הרי זה כשר. אין לו גבינים. (אין לו) אלא גבין אחד. זה הוא גבן
האמור בתורה. רבי דוסא אומר כל שגביניו שוכבין. רבי חנניה בן
אנטיגנוס אומר כל שיש לו שני גבים ושתי שדראות: ג החרום
פסול. איזהו חרום הפוחל שתי עיניו באחד. שתי עיניו למעלה.
ושתי עיניו למטה. עינו אחד למעלה. ועינו אחד למטה. רואה את
החדר ואת העליה באחד. סכי שמש. זוגדם. והצירן. ושנשרו ריסי
עיניו. פסול מפני מראית העין: ד עיניו גדולות כשל עגל. או
קטנות כשל אונן. גופו גדול מאבריו או קטן מאבריו. חוטמו גדול
מאבריו. או קטן מאבריו. הצמם והצמע. איזהו צמע שאזניו קטנות.
והצמם שאזניו דומות לספוג: ה שפתו העליונה עודפת על התחתונה
התחתונה עודפת על העליונה. הרי זה מום. ושנטלו שניו פסול.
מפני מראית העין. הדיו שוכבים כשל אשה. פריסו צבה. טבורו
יוצא. נכפה אפילו אחת לימים. רוח קצרית באה עליו. המאושבן.
ובעל גבר. אין לו בצים. או אין לו אלא בצת אחת. והו מרוח
אשך האמור בתורה. רבי ישמעאל אומר כל שנמרחו אשכיו. רבי
עקיבא אומר כל שרוח באשכיו. רבי חנניא בן אנטיגנוס אומר כל
שמראיו חשוכים: ה המקיש בקרסוליו ובארפבוותיו. ובעל פיקה
והעיקל. איזהו עיקל כל שמקיה פרסותיו ואין ארפבוותיו נושקות
זו לזו. פיקה יוצאה מגודלו. עקבו יוצא לאחוריו. פרסתו רחבה
כשל אונן. אצבעותיו מרפבות זו על זו. או קלוטות עד הפרק כשר.
למטה מן הפרק וחתכה פשר. היתה בו (יותרת) וחתכה אם ישבה
עצם פסול. ואם לאו פשר. יתר בידיו וברגליו שש ושש עשרים
וארבע. רבי יהודה מכשיר. וחכמים פוסלים. השולט בשתי ידיו
רבי פוסל. וחכמים מכשירין. הפושי. והגיחור. והלבקן. והקפח.
והנגם. והחרש והשוטה. והשיכור. ובעלי נגעים טהורין. פסולין
באדם. וכשרים בבמה. רבן שמעון בן גמליאל אומר שוטה בבמה

אינה

לימוד ליאר צייט

אינדה מן המובחר. רבי אליעזר אומר אף בעלי דלהולין פסולין באדם וכשרין בבהמה: ז אלו כשרין באדם ופסולין בבהמה. אותו ואת בנו וטרפה ויוצא דופן. ושנעבדה בהן עברה. ושהמית את האדם (הנושא נשים בעבירה פסול עד שיהר הניה. המטמא למתים. פסול עד שיקבל עליו שלא יהא מטמא למתים:

חוט ב כלים פרק כט

א נימי הסדין והסודרין. והטריטין והפדיון של ראש שש אצבעות. של אפקרסין עשר. נימי סגוס והרדיד והחלוק והטלת שלש אצבעות. נימי פיפה של זקנה. והגומדין של ערבין. והקולקין והפונדה. והמעפורת והפרגור. נימיהן כל שהן: ב שלש כסחות של צמר. שש של פשתן. שלשה סדינין. שתיים עשרה מטפחות. שני סובריקין. חלוק אחד. טלית אחד. קלופקרין אחד. חבור לטומאה. ולהזייה יתר מכאן חבור לטומאה. ואין חבור להזייה. רבי יוסי אומר אף לא לטומאה: ג חוט משקוקרת שנים עשר. של חרשין שמונה עשר. של בניין חמישים אמה. יתר מכאן אם רצה לקיים טהור של סידין ושל ציירין כל שהן: ד חוט מאזנים של זהבים. ושל שוקלי ארנמן טוב. שלש אצבעות. יד הקורדום מאחריו שלש אצבעות. רבי יוסי אומר טפח טהור: ה חוט מאזנים של חנוני של בעלי בתים טפח. יד הקורדום מלפניו טפח. שירי יד הפרגול טפח. יד מקבת של (יד) מפתחי אבנים טפח: ו חוט מאזנים של צמרים. ושל שוקלי זכוכית טפחים. יד המקור טפחים. יד המעצד של לגיונות טפחים. יד הקורנס של זהבים טפחים. ושל חרשין שלשה טפחים: ז שירי ההרבן מלמעלן ארבעה. יד הכדיד ארבעה. יד הקורדום של נחוש חמשה. יד בן הפטיש חמשה. של הפטיש ששה. יד הקורדום של בקוע. ושל עידור ששה. ויד מקבת של סחתין ששה: ח שירי הרחור מלמטן שבועה יד מגריפה של בעלי בתים בש"א שבועה. ב"הא שמונה. של סידין. ב"שא חשעה. ב"הא עשרה יתר מכאן אם רצה לקיים טמא. ויד משמשי האור כל שהן:

חוט ס כריחות פרק ז'

א ספק אכל חלב. ספק לא אכל. ואפילו אכל. ספק יש בו כשיעור. ספק שאין בו. חלב ושומן לפניו. אכל את אחד מהן. ואין ידוע איזה מהן אכל. אשתו ואחותו עמו בבית. שנג באחת מהן. ואין ידוע באיזו מהן שנג. שבת ויוכ טוב. ועשה מלאכה באחד מהן

מהן. ואין ידוע באיזה מהם עשה. מביא אשם תלוי: ב פשם שאם
אכל חלב. וחלב בהעלים אחד. אינו חייב אלא חטאת אחת. כף
על לא הודע שלהן. אינו מביא אלא אשם אחד. אם הייתה ידיעה
בנתיים. פשם שהוא מביא חטאת על כל אחד ואחד. כף הוא מביא
אשם תלוי על כל אחד ואחד. פשם שאם אכל חלב ודם ונותר
ופגול בהעלים אחד. חייב על כל אחד ואחד. כף על לא הודע
שלהן מביא אשם תלוי על כל אחד ואחד. חלב ונותר לפניו.
אכל אחד מהם. ואין ידוע איזה מהם אכל. אשתו נדה ואחותו
עמו בבית. שגג באחת מהן ואין ידוע באיזו מהן שגג. שבת ויום
הכפורים. ועשה מלאכה בין השמשות. ואין ידוע באיזה מהם
עשה. רבי אליעזר מחייב חטאת ורבי יהושע פוטר. אמר רבי
יוסי לא נחלקו על העושה מלאכה בין השמשות שהוא פטור.
שאני אומר מקצת מלאכה עשה מהיום. ומקצתה למחר. ועל
מה נחלקו על העושה בתוך היום. ואין ידוע אם בשבת עשה ואם
ביום הכפורים עשה. או על העושה ואין ידוע מעין איזו מלאכה
עשה. רבי אליעזר מחייב חטאת. ורבי יהושע פוטר. א"ר יהודה
פוטרו היה רבי יהושע אף מאשם תלוי: ג ר' שמעון שזורי ורבי
שמעון אומרים. לא נחלקו על דבר שהוא משם אחד. שהוא חייב
ועל מה נחלקו על דבר שהוא משום שני שמות. שר' אלעזר מחייב
חטאת. ור' יהושע פוטר. א"ר יהודה אפילו נתבון ללקט האנים
ולקט ענבים. ענבים ולקט האנים. שחורות ולקט לבנות. לבנות
ולקט שחורות. רבי אלעזר מחייב חטאת. ורבי יהושע פוטר.
אמר רבי יהודה תמה אני אם יפטר בהרבי יהושע. אם כן למה נאמר
אשר חטא בה פרט למתעסק:

חות ע בכורות פרק 7

א עד כמה ישראל חייבים להטפל בכבוד. בבהמה הקה. עד
שלשים יום. ובגסה חמשים יום. רבי יוסי אומר בהקה שלשה
חדשים. אמר לו הפה בתוך זמן זה. תנחו לי. הרי זה לא יתנו
לו. אם היה בעל מום. אמר לו תן לי שאוכלנו מותר. ובשעת
המקדש אם היה תמים. אמר לו תן לי שאקריבנו מותר. הכבוד
נאכל שנה בשנה. בין תמים בין בעל מום. שנאמר לפני יי אלהיך
תאכלנו שנה בשנה: ב נולד לו מום בתוך שנתו מותר לקימו כל
שנים עשר חדש. לאחר שנתו אינו רשאי לקימו. אלא עד שלשים
יום

לימוד ליאר צייט

יום: ג השוחט הבכור ומראה את מומו. רבי יהודה מתיר. רבי מאיר אומר הזאיל והוא נשחט. שלא על פי מומחה אסור: ד מי שאינו מומחה וראה את הבכור ונשחט על פיו הרי זה יקבר וישלם מביתו. דן את הדין. וכה את החיב. וחיב את הזכאי. טמא את את הטהור. וטיהר את הטמא. מה שעשה עשוי. וישלם מביתו. ואם היה מומחה לבית דין פטור מלשלם. מעשה בפרה שנטלה האם שלה. והאכילה רבי טרפון לכלבים. ובא מעשה לפני חכמים (והתירוה) אמר תודום הרופא. אין פרה וחזירה יוצאה מאל כסנה ריאה עד שהם חותכין את האם שלה. בשביל שלא תלד. א"ר טרפון הלכה חמורף טרפון. אמר לו רבי עקיבא רבי טרפון פטור אהה שאהה מומחה לבית דין. וכל מומחה לבית דין פטור מלשלם: ה הנוטל שכרו להיות רואה בכורות אין שוחטין (עד פיו) אלא אם כן היה מומחה כאילא ביבנה שהתירו לו. חכמים להיות נוטל ארבעה איסרות בבמה דקה וששה בגסה בין חמשים בין בעל מום: ו הנוטל שכרו לדון. דינן במלים להעיד עדותו בטרה. להזות ולקדש. מימיו מימעה ואיפרו אפר מקרה. אם היה פהו וטמאהו מתרומתו. מאכילו ומשקו וסכו. ואם היה זקן מרפיבו על החמור ונותן לו שכרו כפועל: ז החשוד על הבכורות. אין לוקחין ממנו בשך צבאים ולא עורות שאינן עבודין. ר' אליעזר אומר לוקחים ממנו עורות של נקיבה. ואין לוקחין ממנו צמר מלובן וצואי. אבל לוקחין ממנו טווי ובגדים: ח החשוד על השביעית. אין לוקחין ממנו פשתן. ואפילו סרוק. אבל לוקחין ממנו טווי ואריג: ט החשוד להזות מוכר תרומה לשם חולין. אין לוקחין ממנו אפילו מים או מלח. ה"ר יהודה. רבי שמעון אומר כל שיש בו זיקת תרומות ומעשרות. אין לוקחין ממנו: י החשוד על השביעית אינו חשוד על המעשרות. החשוד על המעשרות. אינו חשוד על השביעית. החשוד על זה ועל זה. חשוד על המעשרות. ויש שהוא חשוד על המעשרות ואינו חשוד לא על זה ולא על זה. (זה הכלל) כל החשוד על הדבר לא דנו ולא מעידו:

חוח פ סרכ סרק ד'

א פרת חטאת ששחטה שלא לשמה. קבל והזה שלא לשמה. או לשמה ושלא לשמה פסולה. רבי אליעזר מכשיר. ושלא רחוק ידיים ורגלים פסולה. רבי אליעזר מכשיר. ושלא בפהו גדול פסולה רבי

רבי יהודה מכשיר ומחסר בגדים פסולה ובכלי לבן היתה נעשית:
 ב שרפה חוץ מגתה או בשתי גתות או ששרף שתיים בגת אחת
 פסולה הנה ולא כיון כנגד הפתח פסולה. הנה מששית שביעית חזר
 והנה שביעית פסולה. משביעית שמינית וחזר והנה שמינית כשרה:
 ג שרפה שלא בעצים או בכלי עצים אפילו בקיש או בגבבה כשרה
 הפשיטה ונתחה כשרה. שחטה על מנת לאכול מבשרה ולשתות
 מהמה כשרה. ר' אליעזר אומר אין מחשבה פוסלת בפרה: ד כל-
 העסקין בפרה מתחילה ועד סוף מטמאין בגדים ופוסלים אותה
 במלאכה. אירע בה פסול בשחיטה אינה מטמאה בגדים. אירע
 בה בהזיחה כל שעוסק בה לפני פסולה מטמאה בגדים. לאחר
 פסולה אינה מטמאה בגדים נמצא חומרה קולה לעולם מועלין
 בה ומרבין לה עצים ומעשיה ביום ובכהן. המלאכה פוסלת בה
 עד שתעשה אפר והמלאכה פוסלת במים עד שיטילו את האפר:

חות צ פרס פרק ט'

א צלוחית שנפל לתוכה מים כל שהן רבי אליעזר אומר יורה
 שתי הזיות וחכמים פוסלים. ירד לתוכה טל ר' אליעזר אומר יניחנה
 בחמה והטל עולה וחכמים פוסלין. נפל לתוכה משקין ומי פירות
 יערה וצריך לנגב. היו קומום וקנקנתום וכל דבר שהוא רושם
 יערה ואינו צריך לנגב: ב נפל לתוכה שקצים ורמשים ונתבקעו או
 שנשתנו מראיהם פסולים. הפושית בין כף ובין כף פוסלת מפני
 שהיא כשפופרת. ר' שמעון ור' אליעזר בן יעקב אומרים הדירה
 והכנה שבתבואה פשרים מפני שאין בהם ליהה: ג שתה מהם
 בהמה או חיה פסולין. כל עופות פוסלין חוץ מן היונה מפני שהיא
 מוצצת כל השרצים אינן פוסלין חוץ מן החלדה מפני שהיא
 מלקת. רבן גמליאל אומר אף הנחש מפני שהוא מקיא. ר' אליעזר
 אומר אף העכבר: ד החושב על מי הטאת לשתות ר' אליעזר אומר
 פסול. ר' יהושע אומר כשיטה. אמר ר' יוסי בקמה דברים אמורים
 במים שאינם מקדשים. אבל במים המקדשים ר' אליעזר אומר
 כשיטה ר' יהושע אומר כשישטה ואם גרגר פשר: ה מי הטאת
 שנפסלו לא יגבלם בטיט. שלא יעשים תקלה לאהרים ר' יהודה
 אומר בטלו. פרה ששתה מי הטאת בשרה טמא מעת לעת. רבי
 יהודה אומר בטלו במיעה: ו מי הטאת ואפר הטאת לא יעבירם
 בנהר ובספינה ולא ישיטם על פני המים ולא יעמוד בצד זה ויורקם

לצר

לימוד ליאר צייט

לְצַד זֶה. אֲבָל עוֹבֵר הוּא בְּמֵים עַד צוֹאֲרוֹ. עוֹבֵר הוּא הַטְּהוֹר לְחַטָּאת
וּבִידוֹ כְּלֵי רִיקָם הַטְּהוֹר לְחַטָּאת. וּבְמֵים שְׂאִינָם מְקַדְּשִׁים: ז אֶפֶר
כָּשֶׁר שְׁנַתְּעַרְב בְּאֶפֶר מִהֶלֶה. הוֹלְכִין אַחֲרֵי הָרֹב לְטָמֵא וְאִין מְקַדְּשִׁין
בוֹ. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר מְקַדְּשִׁין בְּכֻלָּן: ח מִי הַטָּאת שֶׁנִּפְסְלוּ מִטְּמֵאִין
אֶת הַטְּהוֹר לְתַרוּמָה בְּיָדוֹ וּבְגוּפוֹ. וְאֶת הַטְּהוֹר לְחַטָּאת לֹא בְּיָדוֹ
וְלֹא בְּגוּפוֹ נִטְמָאוּ מִטְּמֵאִין אֶת הַטְּהוֹר לְתַרוּמָה בְּיָדוֹ וּבְגוּפוֹ וְאֶת
הַטְּהוֹר לְחַטָּאת בְּיָדוֹ אֲבָל לֹא בְּגוּפוֹ: ט אֶפֶר כָּשֶׁר שְׁנַתְּנוּ עַל גְּבֵי
הַמַּיִם. שְׂאִינָן רְאוּיָן לְקַדֵּשׁ. מִטְּמֵאִין אֶת הַטְּהוֹר לְתַרוּמָה בְּיָדוֹ
וּבְגוּפוֹ. אֶת הַטְּהוֹר לְחַטָּאת לֹא בְּיָדוֹ וְלֹא בְּגוּפוֹ:

חיות ק מפילכ פרק ד'

א קדשי המזבח מצטרפין זה עם זה למעיקה. ולהיב עליהן
משום פגול נותר וטמא. קדשי בדר הבית מצטרפין זה עם זה
קדשי המזבח וקדשי בדר הבית מצטרפין זה עם זה למעיקה:
ב חמשה דברים בעולה מצטרפין זה עם זה הבשר והחלב והסולת
והיין והשמן. וששה בתודה. הבשר והחלב והסולת והיין והשמן
והלחם. התרומה ותרומת מעשר ותרומת מעשר של המאי.
החלה והבכורים מצטרפין זה עם זה לאסור ולהיב עליהם את
החומש: ג כל הפגולין מצטרפין זה עם זה. כל הנותרין מצטרפין
זה עם זה. כל הנבלות מצטרפות זו עם זו. כל השרצים מצטרפין
זה עם זה. הם השרץ ובשרו מצטרפין בכעדשה כלל א"ר יהושע כל
שטמאתו ושעורו שוין מצטרפין זה עה זה. טמאתו ולא שעורו.
שעורו ולא טמאתו. לא טמאתו ולא שעורו. אין מצטרפין זה עם
זה: ד הפגול והנותר אין מצטרפין זה עם זה מפני שהם שני שמות
השרץ והנבלה וכן הנבלה ובשר המת אין מצטרפין זה עם זה
לטמא אפילו כקל שבשניהם. האוכל שנטמא באב הטמאה.
ושנטמא בולד הטמאה מצטרפין זה עם זה לטמא כקל שבשניהם:
ה כל האוכלין מצטרפין לפסול את הגויה בכחצי פרס. במזון שתי
סעודות לערוב. בכבצה לטמא טמאת אוכלין. בכפרוגרת להוצאת
שבת. בככותבת ביום הכפורים. כל המשקין מצטרפין לפסול את
הגויה ברביעית. וכמלא לוגמיו ביום הכפורים. הערלה וכלאי הכפרם
מצטרפין זה עם זה ר' שמעון אומר אין מצטרפין. הפגד והשק
השק והעור העור והמפץ מצטרפין זה עם זה. ר' שמעון אומר
מפני שהן ראויין לטמא מושב:

ראשית

א ראשית הגו. נוהג בארץ ובחוצה לארץ. בפני הבית ושלא
 בפני הבית. בחולין אבל לא במוקדשין. חומר בזרוע ובלחיים ובקיבה
 מראשית הגו. שהזרוע והלחיים והקיבה. נוהגים בבקר ובצאן.
 במרבה ובמועט. וראשית הגו אינו נוהג אלא ברחלות. ואינו נוהג
 אלא במרבה. ב וכמה הוא מרבה. בש"א שתי רחלות. שנאמר
 יחיה איש עגדת בקר ושתי צאן. ובה"א חמש. שנאמר חמש צאן
 עשויות. ר' דוסא בן הרבנים אומר חמש רחלות גזוזות מנה (מנה)
 ופרס. חיבות בראשית הגו. והכ"א חמש רחלות גזוזות כל שהן.
 וכמה הוא נותן לו משקל חמש סלעים ביהודה. שהן עשר סלעים
 בגליל. מלובן ולא צואי. כדי לעשות ממנו בגד קטן. שנאמר תתן
 לו. שיהא בו כדי מתנה. לא הספיק ליתנו לו עד שצבעו פטור.
 לבנו ולא צבעו חייב. הלוקח גו צאנו של נכרי פטור מראשית הגו
 הלוקח גו צאנו של חברו. אם שיר המוכר. (המוכר) חייב לא שיר
 הלוקח חייב. היו לו שני מינים שחופות ולבנות. מכר לו שחופות
 אבל לא לבנות. זכרים אבל לא נקבות. והנותן לעצמו ונהנותן לעצמו:

חזק ט חולין פרק י"ב

א שלוח הקן נוהג בארץ ובחוצה לארץ. בפני הבית ושלא
 בפני הבית. בחולין אבל לא במוקדשין. חומר בכסוי הדם משלוח
 הקן. שכסוי הדם נוהג בחיה ובעוף במזומן ובשאינו מזומן. שלוח
 הקן אינו נוהג אלא בעוף. ואינו נוהג אלא בשאינו מזומן. איורהו
 שאינו מזומן. כגון אווזין ותרגולים שקננו בפרהם אבל אם קננו
 בבית וכן יוני הרדסיאות פטור מלשלח. עוף טמא פטור מלשלח:
 ב עוף טמא רובץ על ביצי עוף טהור. וטהור רובץ על ביצי עוף
 טמא פטור מלשלח. קורא זכר רבי אליעזר מחייב. וחכמים פותרין:
 ג היתה מעופפת. בזמן שכנפיה נוגעות בקן חייב לשלח. אין כנפיה
 נוגעות בקן. פטור מלשלח אין שם אלא אפרוח אחד או ביצה
 אחת. חייב לשלח. שנאמר קן קן מכל מקום. היו שם אפרוחין
 מפריחין. או ביצים מונרות. פטור מלשלח. שנאמר והאם רובצת
 על האפרוחים או על הביצים מד אפרוחין בני קימא אף ביצים
 בני קימא. יצאו מונרות. ומה הביצים צרכין לאמן אף האפרוחין
 צרכין לאמן. יצאו מפריחין. שלחה וחורה. שלחה וחורה. אפילו
 ארבעה וחמשה פעמים חייב. שנאמר שלח שלח אמר הריני נוטל
 את האם. ומשלח את הבנים חייב לשלח. שנאמר שלח שלח את

האם

לימוד ליאר צייט

האם. נטל הבנים והחזירן לכן. ואחר כך חזרה האם עליהם. פטור
משלחה: ד הנוטל אם על הבנים. ר' יהודה אומר לוקה ואינו
משלח. וחכ"א משלח ואינו לוקה. זה הכלל כל מצות לא תעשה
שיש בה קום עשה אין לוקין עליה: ה לא יטור אדם אם על בנים
אפילו לטהר את המצורע ומה מצוה קלה שהיא באיסור אמרה
חזרה למען ייטב לך והארכת ימים קל וחומר על מצות המורות
שבתורה:

חיות ח' חבלות סרק ס'

א תנור שהוא עומד בתוך הבית ועינו קמורה לחוץ. והאפילו
עליו קוברי המת. בש"א הכל טמא. ובה"א התנור טמא והבית טהור
ר' עקיבא אומר אף התנור טהור: ב ארובה שבין הבית לעליה.
וקדרה נתונה עליה ונקובה בכונס משקרה. בש"א הכל טמא.
ובה"א הקדרה טמאה. ועליה טהורה. ר' עקיבא אומר אף הקדרה
טהורה: ג היתה שלמה. בה"א מצלח על הכל. בש"א אינה מצלח
אלא על האוכלים. ועל המשקים. ועל כלי החרס חזרו ביה להורות
כדברי ב"ש: ד לגין שהוא מלא משקין טהורין. הלגין טמא טומאת
שבועה. והמשקין טהורין. ואם פינן בכלי אחר טמאין. האשה שהיא
לשה בערבה. האשה והערבה טמאים טומאת שבועה. והבצק טהור
ואם פנהו לכלי אחר טמא. חזרו ב"ה להורות כדברי ב"ש: ה היו
כלי גללים כלי אבנים כלי אדמה הכל טהור היה כלי טהור לקדש
ולהטאת. הכל טהור. שהכל נאמנין על החטאת מפני שהכלים
טהורין. וכלי חרס טהורין. ומצילין עם הפנות אהללים: ו פיצר
הבור וההיד שבבית. וכפיששה נתונה עליו טהור. אם היתה באר
חלקה. או כוורת פחותה וכפיששה נתונה עליה טמא. אם היה נסר
חלק או סרידה שאין לה גפיים טהור שאין הכלים מצילין עם הפנות
אהלים עד שיהיה להן הפנות וכמה תהא הדופן טפה. היה לה חצי
טפח מבאן וחצי טפח מבאן אינה דופן עד שיהא לה טפח ממקום
אחד: ז פשם שמצילין מבפנים כך מצילין מבחוץ פיצר כפיששה שהיא
נתונה על היחרות מבחוץ טומאה תחתיה כלים שבכפיששה טהורים
אם היה כותל חצר או כותל גנה אינו מציל קורה שהיתה נתונה
מכותל לכותל וקדרה תלויה בה טומאה תחתיה כלים שבקדרה
רבי עקיבא מטהר וחכמים מטמאין:

חושלב"ע

סדר ארבע מיתות

הרג לי קיטאררן לה סאצאנה חוץ דילאנטרי די חיל קואירפו קי
לי טאפאררן חי לו אראסטאררן פור לום פייס סיעור די 3
או 4 טפהיס חי דיררן

אם אתה חיב הרג לפני המקום יהי רצון שישב זה
כאלו נהרגת בבית דין הגדול שבשפת הגזית:

חנק לו אפיראררן פור סו גארנאנטה אינפייס מלא קומתו חי
חוץ טפה מאס חין חיל חויר חי דיררן

כל-הנסקלין נתלין. אם אתה חיב חנק לפני המקום יהי
רצון שישב זה כאלו נחנקת בבית דין הגדול שבשפת
הגזית: (חמ"י דר"ס דכ"ו)

סדר די רחיצת המת*

(ח) חנטיס די אליצאנטאר חחיל מואירטו די אינבאסו דיררן
דיטו רבונו קון כונס דיל קוראסון (ובכל פעם סזכור ברחמים יכוין
ססוא ג"כ סס מלפ"ץ)

רבונו של עולם חמוד על (פלונני בן פלונית) המת
הלז שהוא בן אברהם יצחק ויעקב עבדיך ותנוח נפשו
ונשמתו עם הצדיקים פי אתה מחיה המתים וממית חיים
ברוך אתה מוחל וסולח לחטאים ולעונות ממתי עמך
ישראל בתחנונים: ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי
אבותינו שתסבב מלאכי רחמים לפני המת הזה שהוא
עבדיך בן אמתך ואתה יי אלהינו ואלהי אבותינו משכיל
אל

(* סי דה אסאב"ר קי סי אלגון חצר מחברתנו טוביירי
אלגונס קורטאדורס או פרידס חין לה מאנו. נון חיס
ליסינסיאדו די לאצאר אל מואירטו. (מטעס סלא יכנס
ארס סמת במכס וינא לידי סכנס ח"ו. כך סמעתי מפי
רופאים מומחיס מע"ית ציינס יע"ח):

אָד דָּל מַלְטָהוּ מִכָּל-צָרָה וּמְיֹום רָעָה וּמִדִּינָהּ שֶׁל גִּיהֶנֶם
 בָּרוּךְ אַתָּה גְּדוֹל הַחֶסֶד וּבַעַל הַרְחָמִים הַרְחָמִים: בָּרוּךְ
 אַתָּה הַעֹשֶׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו לְעַבְדָּיו וּלְיִרְאֵי שְׁמוֹ בָּרוּךְ
 פּוֹדֵה עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִמִּינֵי פוֹרְעָנוֹת בְּרַחֲמִים בְּרַחֲמִים:
 וּבִכֵּן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתּוֹפּוֹר
 זְכוֹת בְּרִית קוֹדֶשׁ שֶׁבְּשָׂרוֹ וַיְהִיֶּה פְדִיּוֹן לוֹ מִשְׂרִיפֵת
 גִּיהֶנֶם וְתַחֲלִיצָהוּ: בָּרוּךְ אַתָּה פּוֹרֵת הַבְּרִית בְּרַחֲמִים
 בְּרַחֲמִים: בְּרַחֲמִים הַסֶּתֶר וְהַעֲלִים פִּשְׁעֵי הַמֵּת הַזֶּה עַבְדְּךָ
 מִשְׂרִיפֵת אֲשֶׁר תַּחֲלִיצָהוּ שֶׁהוּא צָרִיךְ לְרַחֲמֶיךָ לְרַחֲמֶיךָ:
 לְרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים: וְאַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ טוֹב וְסֶלַח לְכָל-קוֹרְאֶיךָ
 בָּרוּךְ אַתָּה גְּדוֹל הָעֶצָה וְרַב הָעֲלִילָה בְּרַחֲמִים בְּרַחֲמִים:
 בְּרַחֲמִים עִם רַגְלֵי צַדִּיקִים בְּגֵן עֵדֶן יְדְרוּךְ כִּי מְקוֹם יִשְׂרָאֵל
 הוּא רַגְלֵי חֲסִידָיו יִשְׁמֹר בָּרוּךְ אַתָּה הַנּוֹתֵן רַחֲמִים גְּדוֹלִים
 וְרוֹב תַּחֲנוּנִים לְמַתֵּי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן:

(מעבר יבק דק מ"ח ולחס הסניס דק ס"ב ע"ג ע"ס סדר רחילכ גדולכ
 סתקו הלל הזקן במ"ב כלים):

ב) איסקאפאנדו דיטו רבנו אליצאנטאררן חס חיל מת די
 אינכאסו קון 3 פריסונאס אוננו פור לה קאצ'יסה אוננו פור לוס פייס
 אוננו פור אינמידייו אי לו מיטיררן אין חיל לאצ'אדור קון כבוד. אי
 טומארס חיל גראנדי די לוס רוחלים חיל טאס די אגואס אי לי
 איג'ארס 7 צ'יזיס אין סו קאצ'יסה אי דירס א' ב' ג' ד' ה' ו' ז'.
 ועיין במעבר יבק דק"ח ע"ב שטוב ליתן הדם ושוסנים ואזוב במים:

ג) דיספואיס לי לאצ'ארס סו קאצ'יסה אי דירס
 ראשו פתם פו קווצותיו תלתלים שחורות פעררב:

לאצ'ארס סוס אוזוס אי דירס

עיניו פיונים על אפיקי מים רחצת בקחלב יושבות על מלאת:

לאצ'ארס סוס קיסאדאס אי דירס

לחיי פעררוגת הבושם מגדלות מרקחים:

לאצ'ארס

סדר רחיצת המת

לאַזאַרע סוס ציטוס אי דיירע
שפּתותיו שושנים נוטפות מור עובר:

לאַזאַרע סוס מאנוס אי דיירע
ידיו גלילי זָהב מְמָאִים בְּתַרְשִׁישׁ

לאַזאַרע סו טריפה אי דיירע
מַעְיו עֵשֶׂת שָׁן מְעַלְפֶּת ספִּירִים:

לאַזאַרע סוס פיירנאס אי דיירע
שוקיו עמודי ישש מִסְדִּים עַל אֲדָנִי פֹּז:

לאַזאַרע דילאנטרי דיחיל קואירפו אי דיירע
מַרְיָאָהוּ פֶּלְבָנוֹן בְּחֹר פְּאָרְזִים חֲכוּ מִמֶּתְקִים וְכֹלֹ מַחֲמָדִים
זֶה רוֹדֵי נוֹה רְעֵי בְּנוֹת יְרוּשָׁלַיִם:

מנהגנו אים די מילדער אין אורע די לה רחילה נוס מזמורים
קי איסטאן אסיניאלאדוס אין דינים די נוסס דין כ"ב. אך בתנאי
קינן אייגה גואיזמו ניגרו (וליכא מסוס לועג לרש כיון סהוא לכבודו):
(ד) דיספואים לו לאַזאַרען אי לו אינסאַזונאַרען קון סאַזון אי
לי אראן צדיקה קאדה סיבדאד אי סיבדאד אסיגון סו מנהג... אי
מואיסטרו מנהג אים די אקאצידארמוס אין טודו מודו די מיינצרו
די לאַזאַרלי די לה צאנדע דיריגה אינפרימירו אי דיספואים די לה
צאנדע איסטיידרה. טאנציין מוס אקאצידארמוס לוס רוחלים די נון
טומאר די מאנו אמאנו נינגון מודו די קוזה סאלצו לו מיטין אינבאסו
אי חיל אוטרו לו טומה. ראזון דילה קוזה מירה אין דיני קצורה דין י"ב:
(ה) מואיסטרו מנהג אים קי אנטים די דארלי טבילה אל מת
מלוה טודו חיל קי נוסטה די לוס חצרים די אזיר מלחכה קון חיל
מת צייני אי אזי. אינפירו אסיגון סי לי דייו טבילה אל מת מאס
נון לו פואידי נינגונו טוקאר סאלצו חיל חבר קי טומו טבילה דוקא
מנהגנו אים די קורטאר לאס אוניאס אל מת (ובסאלוניקי אין נוהגים
כן. סו"ג סי' סנ"ב ס"ק ה').

(ו) איסקאפאנדו די אזיר לה רחילה אי לה צדיקה לו אסיני-
טארען אל מת אי לי דארען טבילה קון און קאנטאררו או קון אונה
קאבלילה די אגואה אך בתנאי קי נון אייגה מינוס די 10 אוקאס די
אגואה. (וטעמא מסוס סכסהנסמה יולאה רואה פני סכינה ומחמת
פחד פולטת סכבת זרע ומטמא הגוף עכ"ד התשנ"ך. וכתב ע"ז הרב

סו"ג סי' סנ"ג מחודק ט' ומס"כ שמסוס זה מטמא הגוף . ח"כ חסה
וקטן שאינם רוחים קרי לא יטמאו גופם במוחם . וזה אינו דטומאת
מת הוי חזי חבות הטומאה בין איש בין חסה בין גדול בין קטן עד
כאן דבריו . ונראה דהתק"ץ לא דבר אלא על טומאת הגוף שסיח
טומאה יולאה מגופו דלזה יש לו טהרה בכו' קצין):

(ז) קואנדו שאקחן לה סאזחנה דיל מת פארה דארלי טבילה דירחן
ויען ויאמר אל העומדים לפניו לאמר הסירו הפגדים
הצואים מעליו ויאמר אליו ראה העברתי מעליך עונך
והלבש אותך מחלצות:

(ח) קואנדו לי איגחן לה חגואה די לה טבילה דירחן

מעין גנים באר מים חיים ונוזלים מן לבנון: אם רחץ י
את צואת בנות ציון ואת דמי ירושלים יהיח מקרבה ברוח
משפט וברוח בער: וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם
מכל טמאתיכם ומכל גלוייכם אטהר אתכם: מקורה
ישאל מושיעו בעת צרה למה תהיה פגר בארץ וכאורח
נטה ללון: והתקדשתם והיייתם קדושים פי קדוש אני יי:
כל כלי יוצר עליך לא יצלח וכל לשון תקום אתך למשפט
תדשיעי זאת נחלת עבדי יי וצדקתם מאתי נאם יי (דיטו פסוק
כל כלי לו דירה טרים ציונים): נרה וכרפום קנה וקנמון עם כל
עצי לבונה מר ואהלוח עם כל ראשי בשמים:

(ט) דינפואים לו ציסטירחן קאדה סיבדאד חסיגון סג מנהג
(עיין בק"ס דקנ"ט דאין לשנות כל חברה ממנהגם בית לח"י) אי
טירנאן כונה קי קומו ציסטין סו קואירפו חנסי סי ציסטה סו אלמה
קון ציסטידום רוחניים (ח"א כלל קנ"ז) זולת קי סי אקאצידין קואנדו
לו ציסטין די נון אטאר נינגון אינייודו אין סום ציסטידום אי אפילו
קואנדו קוזין לה מורטאזס סי אקאצידין די נון אזיר אינייודיקו אין איל
פילו סאלצו קי איסטי איספואילטו (עיין בספר מעבר יבק דף פ"ז
ע"ב) חנסי סי אקאצידין לאס מוזירים די קוזיר לוס תכריכין די
אזאסו פארה אריצה דהיינו אינפרימירו לה קאמיזה דיספואים לוס
מכנסיים

סדר רחיצת המת

מכנסיים וכו' שם דק"ח ע"ב ר"ל דהחלוקה הסמוך לבשרו קודם לכל
ואח"ך בהדרגה:

(י) מואיסטרו מנכג חים די רונפיר חון גואיכו חי מיטירלי
חלה קאזיסה קון גיטין (ע' מעב"י דקי"ט ע"א) דיספואים סוס חיזום
לי איגאן טיירה אום אוזום קון דיזיר חיל פסוק ויוסף ישית ידו
על עיניו: דיספואים סי איגה טיירה חין לה זוקה קון דיזיר
וכפר אדמתו עמו וזה חלקה: דיספואים סי איגה טיירה
חין חיל ברית מילה קון דיזיר ונחש עפר לחמו: חים זואינו
קי סי אקאזידין קי סייאן טודום לום תכריכין די גיטין דוקא -
חים זואינו קי סי אקאזידין קי נון לי ריסטין לאם מאנום די חיל
מת סיראדאם סאלכו קי לאם טינגה אציירטאם דוקא (ועיין במור"ס
סי' סס"ג סכתב דמה סנוהגין לתת מעפר ה"י ע"ג עיניו יס להם סמך
למנהג וע"ס בסו"ג סכתב שאפי' קלת רחיה ליכא וכו'. אצל מה סרחיית
במקומות שאין להם עפר ה"י סלוקחים עפר מצית תנור של הורף
וכו' הא ודאי שאין להם סוס סמך וסוא"תע כנל"עד ועיין במעבר
יבב דק"ד ע"ב וביוסף חומץ סי' ס')

(יא) דיספואים קי לו זיסטיירון דירחן

שׁוֹשׁ אֲשִׁישׁ בֵּי תִגְלַת נַפְשִׁי בְּאֵלֶּהּי פִּי הַלְבִּישָׁנִי בְּגָדֵי
יִשַׁע מְעִיל צְדָקָה יַעֲטֵנִי כְּחָתָן יִבְהֶן פֶּאֶר וְכַפְלָה תַּעֲדָה
כְּלִיָּהּ: וְאֹמַר יִשְׁימוּ צְנִיף טָהוֹר עַל רֵאשׁוֹ וַיִּשְׁימוּ הַצְּנִיף
הַטָּהוֹר עַל רֵאשׁוֹ וַיִּלְבְּשֵׁהוּ בְּגָדִים וּמְלֶאכֶּה יִי עֹמֵד: פִּי
כְּאָרֶץ תּוֹצִיא צְמֻחָה וּכְגִנָּה זְרוּעִיהָ תִצְמִיחַ כֵּן יִי אֱלֹהִים
יִצְמִיחַ צְדָקָה וּתְהַלָּה נֶגְדַת כָּל־הַגּוֹיִם: וְנַחֲהָ יִי תְמִיד וְהַשְׁבִּיעַ
בְּצַחְצָחוֹת נַפְשָׁהּ וְעֲצֻמוֹתֶיהָ יַחֲלִיץ וְהָיִיתָ כְּגֵן רְוָה וּכְמוֹצָא
מֵיִם אֲשֶׁר לֹא יִכָּזְבוּ מִיָּמָיו:

(ועיין בצרכ"י בא"ח סס"י רכ"ד סכתב וכסיסים ידו על הקבר יאמר
פסוק ונחך ה' וכו' ויכוין סיס צו ט"ו תיבות במנין קסרי סיד וכו'
ואינן ט"ו אלא י"ז כאשר הם לפנינו ול"ע. והן עתה מלאתי בס' מעבר
יבב דקמ"ג ע"ב סכתב סלכך מסימים יד על הקבר לפי סכידו של אדם
ט"ו פרקים במנין ט"ו תיבות סבפסוק יחיו מחיך וכו' ואת"ך יאמרו
ונחך ה' וכו' א"כ נראה סהמדפים טעה והסר תבות בצרכ"י ודוק סיטב.
ועי' בתיקונים צדף קמ"ו סכתב סהם תליסר פרקין וע"ז כתב סמגיה
תימה כי הם ארביסר? ולע"ד תימה על הרבנים סנז"ל סכתבו סהם ט"ו
ואינן אלא י"ד כאשר סיד לפנינו וכעת ל"ל דהרבנים ססנו ג"כ חבור
סיד עם סזרוע):

קואנדו

(כ) קואנדו לו מיטין חין חיל ארון דיראן:

וְלֹא יבֹאוּ לְרֹאוֹת פְּבַלְעַ אֶת הַקֶּדֶשׁ וּמִתּוֹ: לו דירס 3 ציוס. —
הִנֵּה מִטָּתוֹ שְׁלִשְׁלֹמֹה שְׂשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ מִגְּבוּרֵי
יִשְׂרָאֵל: בְּלִם אַחֲזֵי חֶרֶב מְלֻמְדֵי מְלַחֲמָה אִישׁ חֶרְבוֹ עַל
יָרְכוּ מִפֶּחַד בְּלִילוֹת: יְבָרְכֶךָ יי וַיִּשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יי פָּנָיו אֵלֶיךָ
וַיַּחַנֶּךָ: יִשָּׂא יי פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שָׁלוֹם: יֵלְכוּ יוֹנְקוֹתָיו
וַיְהִי כְנִיַת הוֹדוֹ וְרִיחַ לוֹ פֶּלְבָנוֹן: רְאִיתִי וְהִנֵּה מְנוֹרַת זָהָב
בְּקָה וּגְלָהּ עַל רֹאשָׁהּ וְשִׁבְעָה נִרְתִּיהָ עָלֶיהָ שִׁבְעָה וְשִׁבְעָה
מוֹצָקוֹת לַנְּרוֹת אֲשֶׁר עַל רֹאשָׁהּ: וּשְׁנַיִם זֵיתִים עָלֶיהָ אֶחָד
מִיַּמִּין הַגְּלָהּ וְאֶחָד עַל שְׂמֹאלָהּ: מִי אַתָּה הַר הַגְּדוֹל לִפְנֵי
זְרַבְבָּד לְמִישׁוֹר וְהוֹצִיא אֶת הָאֶבֶן הָרֹאשָׁה תִּשְׂאוֹת חֵן חֵן
לָהּ: וְעַתָּה יִגְדֵל גָּא פַח אֲדָנִי כְּאֲשֶׁר דְּבַרְתָּ לְאֹמֵר: וְאוֹלָם
חֵי אָנִי וַיִּפְּלֵא כְבוֹד יי אֶת כָּל־הָאָרֶץ: וּבְנִסְעַ הַמִּשְׁכָּן יוֹרִידוּ
אֹתוֹ הַלְוִיִּם וּבַחֲנַת הַמִּשְׁכָּן יִקִּימוּ אֹתוֹ הַלְוִיִּם וְהָזֹר הַקָּרֵב
יּוֹמַת: וַיְהִי בְנִסְעַ הָאָרוֹן וַיֹּאמֶר מִשָּׁה קוּמָה יי וַיַּפְּצוּ אֵיבֶיךָ
וַיִּנְסוּ מִשְׁנֵאִיךָ מִפְּנֵיךָ: פִּי מִלְּאֲכָיו יִצְוֶה לְךָ לִשְׁמֹרֶךָ בְּכָל־
דְּרָכֶיךָ: עַל פְּפִים יִשְׂאוּנֶךָ פֶּן תִּגּוֹף בְּאֶבֶן רִגְלֶךָ: לֹא תֵאָנֶה
אֵלֶיךָ רָעָה וְנִגַּע לֹא יִקְרַב בְּאֵהָלֶךָ: יי אִישׁ מְלַחֲמָה יי שְׂמוֹ:
יי יִלְחַם לָכֶם וְאַתֶּם תִּחַרְשׁוּן: שְׂרָפִים עוֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ
שֵׁשׁ כְּנָפִים שֵׁשׁ כְּנָפִים לְאַחַר בְּשָׂתִים יְכַסֶּה פָּנָיו וּבְשָׂתִים
יְכַסֶּה רִגְלָיו וּבְשָׂתִים יְעוֹפֶף:

איסקאפאנדו איסטוס פסוקים לו סאקאררין די קאזס. וילך נסלום
למנוחות סאננות: (מעבר יצק דף מ"ב)

(כסמוליאין חת המת מן הבית אל יתראה אדם עם נשים פנים א
פנים. וגם יזהר אדם כסנושאין חת המת מן הבית שלא ילא אדם
ראשון. ס' החסידים ה"ד הרב ק"ס דקע"ח ע"ד. ואם כפשוטו כולם
יסגרו צחותו הנר ולא ירנה שום אדם לנחת? ונראה דה"פ דאחר
סהוליא חת המת לא ילא אדם ראשון. וזכו מנהגנו סמוליאין המת
בסוף כדי שלא ילא שום אדם אחר המת. כ"פ חר"ס פינלי יל"ו. ול"ל
דנשים

סדר רחיצת המת

דנשים אינן בכלל אדם אפילו אם יהיה המת אשה וזה רחוק דנשים לא יהיו באזהרה זו אלא שפ"י*) ועיין בדיני מת דין י"ג):

מואיסטרו מנהג אים די מיטיר לילית די גיטין אין לה ארבע כגפות דיל מת אי אזיר איל שם הויה אסיגון סי אזי אין טודו מודו די טלית: (עיין מרן סי' שנ"ח)

יג) מואיסטרו מנהג אים די לאצאר אל מת קון טימור אי קיצראנטהיינטו אי נון אזיר ניגון שחוק וקלות ראש סיגון איסטא דיקלארעדו אין מואיסטרה הסכמה. ורע עלי המעסה שקמעת ורחייתו באיזה מקומות קי אונזן קי לוס סי' רוחלים אנטים די איר אלצאר אל מואירטו סי אונטאן אקומיר אי אביציר רחקי. איל קי טימי דיל ש"ית סי דיצירי אסי מיזמו (ואשרי המדבר על אונזן שומעת ולשומעים ינעם ועליהם חבה ברכת טוב והקב"ה משלם מדה כנגד מדה) אי קומו איזו אנסי לי אראן. אי יאה טיניאה חקי מונגו די אלצאר מה אל בואין אינטינדידור באסטא פוקו אלצאר. (ומי שכה בידו למחות אל יחרש ואל יסקוט). הסכמתנו אים קי לוס רוחלים נון סון ליסינס-ייאדוק די דימאנדאר די לוס יורשים אפילו פרוטה קטנה וכו' (וגם בזה היה לי להאריך אבל כבר אמרו כשם שמלוה לומר וכו'):

יד) קין קי סי מורייו אין ערב שבת אלה טאדרי לי אראן און פוקו די טהרה אי לו אינבורוואראן קון יינסו אי מיזור אים קי אגאן מונגאם קוזאם מאנקו אין טאל קי סי חלקאנסי אה אינטיראר אנטים די שבת אי קי נון ריסטי אסטא דיאה די אלחאד. אי לה ראזון מירה אין דיניס די קבורה דין י"ח ודין כ"ט. — איסקאפאנדו לה רחילה רונפיראן לה אוייה די בארו קילו לאצארון (לה"פ דס"ב ע"ד):

טו) אונזן די אזיר רחילה אלחאס פארידאס אי לים מיטין לוס פאנייוס קי איסטאן די סאנגרי קון אייה אינריצה די לה מורטאזה (לחם הפנים שם וחכמת אדם כלל קנ"ז חות י"ח):

טז) לה רחילה קי סי אזי פה עירינו נון לה אזין אין מונגום לונארים אסריהם ואשרי חלקם שכל מעשיהם לש"ש סין פרוציגו די פרוטה קטנה אי אדרבא גאסטאן 40 פר' פארה טומאר טבילה כנ"ז דין ה' וכמה פעמים אירע לי ולאנסי גילי ליקח בהקפה וכו' כן ירבה וכן יפרוץ. זולתי קי לוקי אונזן לוס גבורי כה מחברתינו אפינייר סו טריפה דיל מת מויי ביין אי דיספואים אבוקארלו פארה אזירלי לה בדיקה עד שיתפקקו כל חוליות שצדורה ובפרט לוקי צידי אין אוטרוס לונארים קי לו אבוקאן אל מת לה קארה פארה אבאטו פארה אזירלי בדיקה נון טופי איסטי חיוב די בדיקה בשום ספר ומלחתי במלכת מטה חות ו' שהזכיר ע"ז לרוחלים ומה שאומרים שנריכין לדחוק אותו שיוליא רעי זה לא נזכר בשם ספר לעשות והוא דרך חילוני ואין לו שרש וכבוד המת מוזכר בתורה ובש"ס ובפוסקים ע"ש ולולי דמכתפינא שראיתי במעבר יבק שכ' ע"כ מנהג שנוהגים עם המת סודות גדולים ונוראים הייתי מזהיר ע"ז אי לייתי אי לייתי ואם לא יחזיקו במנהגם):

(*ואני כבר לא אדע למה כל הדוחק הזה! לע"ד פ"י כממעו כי בעת שהוליו המת להוליכו לא יקדימו אדם אבל בעוד שמטהרין אותו לל"ב ודוק כי אכמ"ל המסדר.

דיני הרונג

(א) גידייו קי לו טופחרון מאטאדו צ"מ אין מידייו די איל קאמינו אנורה קי נון סון לאס טייראס מוהיסטראס אי נון טינימוס רשות די אינטיראר אין טודו מודו די לוגאר סיינדו לוס נוים לוס סאקאן די איל לוגאר קי סי אינטירו פור איסטו לו ייצאן אה אינ-טיראר אה בית סקצרות . אי נון טינימוס אנורה איסטי דין די מה מלזה קנה מקומו . בא"כט סי' ס"ד סק"ו:

(ב) דיטו מאטאדו סי קירי אינטיראדו קון סוס ציסטידום אסיגון לו טופחרון סין לאצארלו אי סין אמורטאזארלו אי נון לי סאקאן די איל אפילו לוס סאפאטום (ס"ע סי' ס"ד) . פור ראזון קי סוספיגאמוס קיסאס סי אינגלוטייו אין לוס ציסטידום או אין לוס סאפאטום רביעית די סאנגרי קי לה אלמה סאלייו קון איל אי דיטה סאנגרי די לה אלמה סי קירי קון איל מאטאדו אינטיראדה קי פור דיטה ראזון סי קירי אריקוואדה קון פאלה אי מוטיקה טודה לה סאנגרי די אקיל לוגאר דיל מאטאדו באסטא קי סי צייחי קי איי סאנגרי אין דיטה טיירה . אי דיטה טיירה סי קירי אינטיראדה קון איל טאנצייין . אי איסטיסו דין אים אין אונו קי סי קאיייו דיל טיזאדו או קי לי קאיייו לה קאזה סוצרי איל אי סי מורייו אי סי לי איזו אין סו קואירפו פלע וחצורה אי סאלייו די אייוס סאנגרי סי קירי אינטיראדו קון סוס ציסטידום אי ריקוואיר לה טיירה אסיגון דיסימוס אין איל מאטאדו אנסי אים סו דין אקי . מה איסטו קי דיסימוס אים קואנדו סי מורייו לונו אין לה אורה די לה קאיידה . מה סי נון סי מורייו לונו סאלצו פאסו דיאס אי ייאכ סי סאקו סוס ציסטידום אי לה סאנגרי ייאכ לי דיסטאזו איסי מורייו אין סו קאמה סיבה די לה קאיידה אלה אורה אים סו דין קומו טודו מודו די מואירטו אי אנסי סי די איסטי קי סי קאיייו או קי לו קאיייו לה קאזה אין ריבה נון סאלייו די אייוס סאנגרי כלל אלה אורה אים סו דין קומו טודו מודו די מואירטו אי אנסי איל קי סי יילו פור איל קאמינו או סי אונגו סי קירי לאצארלו אי אמורטאזארלו . איל כלל אים קי קומו נון איי סאנגרי אי נון פואי מאטאדו סו דין אים קומו טודו מודו די מואירטו . מה סי פואי מאטאדו או אונגארדו אפילו

קי

דיני הרוג

קי נון לי סאלייו סאנגרי כלל סי קירי אינטיראדו קון סוס ציסקטידום פור ראזון קי דימאנדי דין אי סיצינני די לוס קי לו מאטארון .
צא"סט סס סו"ג צאהל יוסף סי' מ"ו וע"ס על הכרים והכסחות אס
נריכין קצורה או די צרהילנה לצד ולספוך המים צקבר וצא"ח צסוף
צינת אדס דמ"ג יע"ס):

(ג) מוזיר פארידה קי סי מורייו אין אורה די סו פאריר אי
לי סאלייו סאנגרי די אייאה אסטס לה אורה די יליחת נסמה סו דין
איס קומו איל מאטאדו קי סי קירי אינטיראדה קון סוס ציסקטידום
קי איסטאן די סאנגרי ני סי קירי לאצאדה ני סי קירי אמורטאצאדה
אינפירו סי לי דיסטאצו לה סאנגרי אי דיספואיס סי מורייו אלה
אורה איס סו דין קומו טודו מודו די מואירטו . (אהל יוסף סס) .
מואיסטרו מנהג איס קי אין דיטום מאטאדום קי דיסימוס קי סי
קירין אינטיראדום אסיגון סי טופארון משוס יקרא דחיי סי נון סי
איסטרימיסקאן לה גינטי לו אינצורואמוס קון אונס סאצאנה כלחנקה
אין ריצה די סוס ציסקטידום זה' סומר את עמו ישראל ינילנו ממיתות
משונות חמן :

סדר הקפות למת

(מואיסטרו מנהג איס די נון אזיר סקפות אין דיאס קי נון
סי דיזי תחנונים . כמ"ס סרכ ז"ח ח"צ סי' קמ"ד דסואח"ע):

יֵשֶׁב בְּסִתְר עֲלִיּוֹן בְּצֵל שְׁדֵי יִתְלוֹנָן: אִמַר לִי מַחְסֵי
וּמְצוּדָתִי אֱלֹהֵי אֲבֹתַי בּוֹ: כִּי הוּא יִצְיֵלְךָ מִפַּח יְקוֹשׁ מְדַבֵּר
הַיּוֹת: בְּאֲבָרְתוֹ יִסָּךְ לָךְ וְתַחַת פְּנֵפוֹ תַּחְסֶה צְנָה וְסַחֲרָה
אֲמַתּוֹ: לֹא תִירָא מִפֶּחַד לִילָה מַחֵץ יְעוֹף יוֹמָם: מְדַבֵּר
בְּאֵפֶל יְהִלְךָ מִקָּטָב יָשׁוּר צְהָרִים: יִפֹּל מִצְדָּךְ אֶלְךָ וְרַבָּה
מִיִּמִּינְךָ אֵלֶיךָ לֹא יִגָּשׁ: רַק בְּעֵינֶיךָ תִּבְיֵט וְשִׁלְמַת רְשָׁעִים
תִּרְאֶה: כִּי אַתָּה יי מַחְסֵי עֲלִיּוֹן שִׁמְתָּ מְעוֹנָה: לֹא תֵאָנֶה
אֵלֶיךָ רָעָה וְנִגַּע לֹא יִקְרַב בְּאֵהָלְךָ: כִּי מִלְאָכָיו יִצְוֶה לָךְ
לְשִׁמְרֶךָ

לְשִׁמְרָהּ בְּכָל־דְּרָכֶיהָ: עַל כַּפִּים יִשְׁאוּנָהּ פֶּן תִּגְוֶף בְּאֶבֶן
רַגְלָהּ: עַל שַׁחַל וּפְתָן תִּדְרֹךְ תִּרְמַס פְּפִיר וְתַנִּין: כִּי בִי
חָשַׁק וְאֶפְלָטָהּוּ אֲשַׁגְבְּהוּ כִּי יָדַע שָׁמַי: יִקְרָאֵנִי וְאֶעֱנֶהּוּ
עִמּוֹ אָנֹכִי בְצָרָה אֲחַלְצֶהּוּ וְאֶכְבְּדֶהּוּ: אֶרְךְ יָמִים אֲשַׁבֵּיעֶהּוּ
וְאֶרְאֶהּוּ בִישׁוּעָתִי:

(דע כי יש שנעה כחות של טהרה ושנעה של טומאה וכל כת
מנפה להוליכו עמה חלו לגיהנם וחלו לג"ע וכשעושים הסקפות בכל
הקפה יזכיר גם הראוי לכרות כחות של טומאה. מדרש ת' דקל"ה
ושם ראיתי הלופי גרסאות ומנהגנו כגרסת החע"י זולת שלשון שנראה
לע"ד יותר מולדק כ' מסס):

הקפות ע"ס סס מ"ב מהרב מעבר יבק דמ"ג. חין
קאיה סקפה דירה יוסז בסתר עליון חסטה
כי אהה ס' מחסי. (ומנהגנו די דיזירלו אינטירו):

הקפה ח' אֵל בָּרוּךְ גָּדוֹל יְרָאָה תּוֹם צְדָקוֹתָיו. וַיִּפְתַּח לוֹ
שַׁעֲרֵי מַעְרַת קְבָרֵי אֲבוֹתָיו. וַיִּשְׁלַח כַּפָּרָה לְאַשְׁמֵי
וַיִּתֵּן אֵלָיו רַחֲמָיו:

הקפה ז' קָרוֹשׁ רַחוּם עֲלִיוֹן שׁוֹר טוֹהַר נִפְשׁוֹ. וְחַלְצֶהּ
פֶּן תֵּאכְלֶהּוּ לְהַט הַחֶרֶב בְּאִשׁוֹ. וַיִּכְנַס לְגַן עֵדֶנִי
וְלֹא יִזְכְּרוּ עוֹד עוֹנְיוֹ וַיִּשְׁלַח כַּפָּרָה לְאַשְׁמֵי וַיִּתֵּן
אֵלָיו רַחֲמָיו:

הקפה ג' נָא גָּדוֹל דָּגוּל יִגְדֵל כַּח שְׁמִירָתוֹ. וַיִּזְכֶּה לִיכְנַס
לְנוֹגָה וְעָנָן מְסַכָּתוֹ. וּבוֹ יַעֲלֶה וְלֹא יִרַד. וְלֹא יִזְכֹּר
לוֹ עוֹן וּמַרְדּוֹ. וַיִּשְׁלַח כַּפָּרָה לְאַשְׁמֵי. וַיִּתֵּן אֵלָיו
רַחֲמָיו:

הקפה ד' בְּרַחֲמֵי טוֹהוֹר רַחֲמֶהּוּ. צְדָקָה תָּמִיד גְּמִלָּהּוּ.
וּמִנְחַל עֵדֶנִיךָ תִּשְׁקֶהּוּ. וַיִּפְתַּח לוֹ שַׁעֲרֵי יְרוּשָׁלַם
וּמִיכָאֵל

סדר הקפות למת

וּמִיכָא יִקְרִיבֵהוּ לְפָנַי שׁוֹכֵן שָׁמַיִם. וַיִּשְׁלַח פְּפָרָה
לְאַשְׁמֵיּוֹ. וַיִּתֵּן אֵלָיו רַחֲמָיו:

ה' הקפה
חִי קָדוֹשׁ בָּרוּךְ טָהוֹר נִפְשׁוֹ עֲלִיּוֹן. וּבֵית מִקְדָּשׁ
וְאַפְרִיּוֹן. יִפְתָּחוּ לוֹ בְרָצוֹן. וּמִיכָא יִכְנִיסֵהוּ
בְשִׁמְחָה וּבְשִׁשׁוֹן. וַיִּשְׁלַח פְּפָרָה לְאַשְׁמֵיּוֹ. וַיִּתֵּן
אֵלָיו רַחֲמָיו:

ה' הקפה
יְהִי גִלְהָה לֹו פְרוּתִיךָ זָךְ קָדוֹשׁ. וְעַל מִזְבַּח הַקְּדוֹשׁ
נִשְׁמָתוֹ תִּהְיֶה נִצְבֶּרֶת. וּמִפִּי עֲלִיּוֹן שָׁם תִּהְיֶה
מְבוֹרַכַת. וַיִּשְׁלַח פְּפָרָה לְאַשְׁמֵיּוֹ. וַיִּתֵּן אֵלָיו
רַחֲמָיו:

ה' הקפה
שׁוֹכֵן קָדָם וְיֵמָּא זָדָק יוֹשֵׁר תְּמִיךָ*. הִיְהִי לְנַפְשׁ
זֶה מַחְזִיק וְתוֹמֵךְ. וּבְעֶרְבוֹת לְפָנֶיךָ יִשְׁמֵשׁ. וַיּוֹמַם
וְלִילָה לֹא יִמוּשׁ. וַיִּשְׁלַח פְּפָרָה לְנִשְׁמָתוֹ וַיִּתֵּן
אֵלָיו רַחֲמָיו:

דיספואחים די קאדע הקפה דירע טריס ציזיס איסטוב ציירצום

קדוש הוא לאלהיו

חי טאנציין איסטוב תפלה דירע דיספואחים די קאדע
הקפה קון דיזיר איל ראסי חיבות די און סס אין קאדע
הקפה דהיינו אין (אזג"יתץ) אנה זכח וכו'. אין
(קרע"סטון) קבל רנה עמך וכו' חי אגסי אין קאדע סס
אסיגון איסטאון ריגלחדום אין לה אוחה די אינפרינטי.

אָנָּא מַלְךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֱלֹהֵי
הָאֱלֹהִים. כִּפָּר (לפלוני בן פלונית) לַמַּעַן שִׂמְךָ הַגְּדוֹל

בהקפה ח'

(* כפי מספט הלסון והחרון נלע"ד סל"ל תומך. וגם בחיבת ימוס ל"ע כו נראה
סל"ל ימס כמו וימס חסך לדעת יפת וה"ח סחרגס כ' סרה. המסדר. ■

אָנָּא הַשֵּׁם הַגָּדוֹל יְהוָה אֵל שְׂדֵי
 צְבָאוֹת. כַּפֵּר (לפב"פ) שֶׁהוּא בְּנֵה
 בְּשִׁבִיל כְּבוֹד שְׁמֶךָ כִּי בְּנֵה הוּא
 בֶּן אֲבֵרָהֶם בֶּן יִצְחָק בֶּן יַעֲקֹב בֶּן
 רְאוּבֵן בֶּן שִׁמְעוֹן בֶּן לֵוִי בֶּן יְהוּדָה
 בֶּן יִשָּׁשׁכָר בֶּן זְבוּלוֹן בֶּן דָּן בֶּן
 נַפְתָּלִי בֶּן גָּד בֶּן אֲשֵׁר בֶּן יוֹסֵף בֶּן
 בְּנֵי־מִין וְתַסְלַח לְכָל־חַטָּאתָיו וְלְכָל־

בהקפה ח' אב"ג ית"ץ
 בהקפה ט' קר"ע שט"ן
 בהקפה י' נג"ד יכ"ש
 בהקפה י"א בט"ר צת"ג
 בהקפה י"ב חק"ב טנ"ע
 בהקפה י"ג יג"ל פז"ק
 בהקפה י"ד שק"ו צי"ת

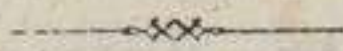
עוֹנוֹתָיו וְלְכָל־פְּשָׁעָיו וְדוֹנוֹתָיו שְׁחָטָא וְשָׁעוּה וְשִׁפְשָׁע
 בְּמָקוֹם שְׁלֵא יִזְכְּרוּ וְלֹא יִפְקְדוּ וְלֹא יַעֲלוּ עַל לֵב לְעוֹלָם
 מִיּוֹם הַיּוֹתוֹ עַל הָאָרְצָה עַד הַיּוֹם הַזֶּה וְתִשְׁלִיךְ בְּמַצוּלוֹת
 יָם כָּל־חַטָּאתָיו וְעוֹנוֹתָיו וּפְשָׁעָיו וְדוֹנוֹתָיו וְלֹא תִּתֵּן נַפְשׁ
 זוּ בְּיַד פֶּת מַכִּיתוֹת הַטּוֹמְאָה אֲלֵא תִּהְיֶה מוֹפְקֶדֶת בְּיַדךָ
 וַיִּקְבְּלוּ אוֹתָהּ שִׁבְעָה כִּיתוֹת שֶׁל מַלְאָכֵי הַשָּׁרֵת הַמְּקַבְּלִים
 וּמְמַתִּינִים לְנַפְשׁוֹת הַצְּדִיקִים וּבְמַעֲלוֹת קְדוּשֵׁים וּמְהוֹרִים
 תִּהְיֶה מְנַתּוֹ וְחֶלְקוֹ וּמְחִיצָתוֹ אָמֵן: (מדרס ט' סס)

חין חורס קי דס לדקס דירס

וְלִבְנֵי הַפִּילֵגְשִׁים אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם נָחַן אֲבֵרָהֶם מִתְּנֹת
 וַיִּשְׁלַחֵם מֵעַל יִצְחָק בְּנוֹ בְּעוֹדָנוּ חַי קְדָמָה אֵל אֶרֶץ קָדֶם:
 וְהוּא רַחוּם יַכְפִּיר עוֹן וְלֹא יִשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהַשִּׁיב אָפוֹ
 וְלֹא יַעִיר כָּל־חַמָּתוֹ:

(מעבר יצק סס)

חין לס נוגי נון צס ציין חזיר הקפות חפילו דיספוחים
 די מידייה נוגי: (חייס סא ח"ב סי' כ"ה)

סדר צדוק הדין והקדיש

סיינדו זיחו קי רוב די לוס סי' בעלי בתים (ונס חני כמוס)
נון סחזין דיזיר איסטי קדיס סין ליזרו חי סיינדו מי כוונס
חיס לזכות חת כרזיס לו פוזי חקי דינפואיס דיל לדוק סדין:

צדיק אתה יי וישר משפטיה: צדיק יי בכל הדרכיו
וחסיד בכל מעשיו: צדקתך צדק לעולם ותורתך אמת:
משפטי יי אמת צדקו יחדו: באשר דבר מלך שלטון ומי
יאמר לו מה תעשה והוא באחד ומי ישיבנו ונפשו אותה
ויעש: הצור תמים פעלו כי כל הדרכיו משפט אל אמונה
ואין עול צדיק וישר הוא: דין אמת שופט צדק ואמת
ברוך דין האמת כי כל משפטיו צדק ואמת:

יתגדל ויתקדש שמייה רבא. והוא עתיד לחדתא
עלמא ולאחיא מתיא. ולשכללא היכלא. ולמפרק חייא.
ולמבני קרתא דירושלים. ולמעקר פולחנא דאליליא
מארעא. ולאחבא פולחנא יקירא דשמייה להדריה וזויה
ויקריה. בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל בעגלא
ובזמן קריב ואמרו אמן: יהא שמייה רבא מברך לעלם
לעלמי עלמא יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא
ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמייה דקודשא בריך הוא
לעילא מן כל ברכתא שירתא תשבחתא ונחמתא דאמירן
בעלמא ואמרו אמן: תתכלי חרבא וכפנא ומותנא ומרעין
בישין יעדי מננא ומנכון ומעל עמיה ישראל ואמרו אמן:
יהא שלמא רבא מן שמייה חיים ושבע וישועה ונחמה
ושיזבא ורפואה וגאולה וסליחה וכפרה וריוח והצללה
לנו ולכל עמו ישראל ואמרו אמן: עושה שלום במרומו
הוא ברחמיו יעשה שלום עלינו ועל כל עמו ישראל
ואמרו אמן:

ברכת בית הקברות

דיטע זרכה סי דיזי קואנדו סי זע אה זית סקצרות
 אי סוס דיניס טופאראס אדיינטרו די איל ליצרו אין
 דיניס די קצורה די דין י"ז אינדילאנטרי.

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר יצר אתכם
 בדין. וזן אתכם בדין. וכלכל אתכם בדין. והחיה אתכם
 בדין. והמית (כ"ח ואסף) אתכם בדין. ויודע מספר כולכם
 ועתיד להחיותכם ולהקימכם בדין לחיי העולם הבא.
 ברוך אתה יי מחיה המתים:

קואנדו זיזיטע סוצרי קצרות די סו פאדרי או די סו
 מאדרי או די קואלונקי מואירטו איס זואינו קי דינס
 דיטע אוראסייון אי פורנס סו מאנו איסטיידרס סוצרי
 לס מלכס אי דירס.

יחיו מחיה נבלתי יקימון הקיצו ורננו שוכני עפר כי טל
 אורות טליך וארץ רפאים תפיל: ויכוין סיס זו ט"ו חיצות כנגד קברי
 ס"ד. זרכ"י ס"סי רכ"ד וכו"ן זדיני רחילס דיין י"ח:

רבון העולמים אדון הסליחות ואדון כל הנשמות
 אל אלהי הרוחת לכל בשר אשר בידו נפש כל חי ורוח
 כל בשר איש. יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו
 שתתמלא ברחמים על כל הנפשות והרוחות והנשמות
 של עמך ישראל ובכללם יהמו נא רחמיה על נפש רוח
 ונשמה של (פב"פ) השוכב בקבר הזה ותתנהג עמהם
 במדת החסד ובמדת הרחמים. ותפנס להם לפני ולפנים
 משורת הדין ותעלם במעלות לאור באור פניך וליהנות
 מזיו שכינתך ויניחו על משכבותם בשלום עד שיעמדו
 לגורלם לקץ הימין. (סור סו פאדרי אי סו מאדרי דירס. אם אבי
 (או אמי) השוכב בקבר הזה חיב איזה דין הריני כפרת

משכבו

תפלה על הקברות

מִשְׁכְּבוֹ כִּדְי שְׁלֵא יִהְיֶה עָלָיו שׁוֹם הַיִּן וְשׁוֹם צֵעַר רַק יִהְיֶה
לוֹ מְנוּחָה נְכוֹנָה בְּמַחֲצֵתָן שֶׁל צְדִיקִים אָמֵן כֵּן יִהְיֶה רְצוֹן
וּבְזִכּוֹת הַשׁוֹכֵב בְּקֶבֶר הַזֶּה וּבְזִכּוֹת אֲבוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים יְשֵׁנֵי
חֲבֵרוֹן וּבְזִכּוֹת כָּל-הַצְּדִיקִים וְהַחֲסִידִים תְּרַחֵם עָלֵינוּ וְתַתֵּן
לָנוּ חַיִּים אַרוּכִים חַיִּים שֶׁל טוֹבָה חַיִּים שֶׁל בְּרָכָה חַיִּים
שֶׁל פְּרִנְסָה טוֹבָה חַיִּים שֶׁל חֲלוּץ עֲצָמוֹת חַיִּים שְׂיֵשׁ בָּהֶם
יִרְאֵת חֲטָא חַיִּים שְׂאִין בָּהֶם בּוֹשָׁה וּכְלִימָה חַיִּים שְׂנֵשְׁרִים
בָּהֶם תִּיקוּן נַפְשֵׁנוּ רוּחַנוּ וְנִשְׁמָתֵנוּ וְלֹא נִיעוּל בְּכִסּוּפָא
קַמְךָ. וְתוֹפְנוּ לְרֵאוֹת בְּמַהֲרָה בְּיָמֵינוּ בִּיאַת מְשִׁיחֵנוּ כִּי
לִישׁוּעָתְךָ קוִיֵּנוּ כָּל-הַיּוֹם. וַיְקוּיֵם בָּנוּ מִקְרָא שְׁפָתוֹב בְּלַע
הַמּוֹרֵת לְנֶצַח וּמָחָה יי אֱלֹהִים הַמַּעַה מֵעַל כָּל-פָּנִים
וְחִרְפַת עַמּוֹ יִסִּיר מֵעַל כָּל-הָאָרֶץ כִּי יי הַבֵּר: וְהוּא רַחוּם
יְכַפֵּר עוֹן וְלֹא יִשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהַשִּׁיב אִפּוֹ וְלֹא יַעִיר כָּל-
חַמְתּוֹ: (עֲשֵׂה לַמַּעַן שִׁמְךָ עֲשֵׂה לַמַּעַן יִמִּינְךָ וְכו') וְנִחֲךָ יי
תְּמִיד וְהַשְׁבִּיעַ בְּצַחְצָחוֹת נַפְשֶׁךָ וְעֲצָמוֹתֶיךָ יַחֲלִיץ וְהַיִּיתָ
כִּגֹן רוּחַ וְכַמוֹצָא מַיִם אֲשֶׁר לֹא יִכּוּבוּ מִיָּמִיו: תִּשְׁכַּב בְּשָׁלוֹם
וְתִישָׁן בְּשָׁלוֹם עַד בֹּא מְנַחֵם מִבְּשַׁר הַשָּׁלוֹם:

אי דירק 4 סאלמוס די תהלים סימן 16 . 17 . 20 . 23 .
(מרב האל"ף ז"ל)

אין איל דיאה קי קונפלי איל אבל סו אבלות

לי דיזין לוס פסוקים דיגוס . דהיינו בלע המות וכו' אי חיל פסוק
קי חיסטה איסקריטו חנטים יחיו מחיך וכו' אי וכו' רחום וכו'
לא יבא עוד שמך וירחך לא יאסף כי ה' יהיה לך לאור עולם ושלמו
ימי אבנך: כאיש אשר חמו תנחמנו כן אנכי הנחמכם ובירושלים
תנוחמו:

(ה' ימחר יום לחתנו מאבלות ירוסלים כז"ח)

תושלב"ע

נפטר אביו מאברהם הישיב כהן חיים אמוץ אציגדור ז"ל
ביום א"ק ונקבר ליל ^{ליל} ראשון י"ב שארי אנת סתד ל'
ופטרת אחי הגנועה והוכבדת מרת אסתר בת יאועה מן
ט"א ביום ה' אדר אות

נפטר אפי הגדול כהן אמוץ חיים אציגדור נע
ביום א"ק ונקבר ליום ראשון כ"ד אייר תרע"ה נקבר בכ"ה
נפטר אחי החכם הג"א א"צ כהן ישועה חיים אציגדור ז"ל
ביום א"ק ונקבר ליל ראשון י"ד ~~ב~~ כסליו נקבר בכ"ה אנת
ופטרת אפתי הגדולה מרת סול בת רוזה מ"ך
ביום ח' דחמים אות

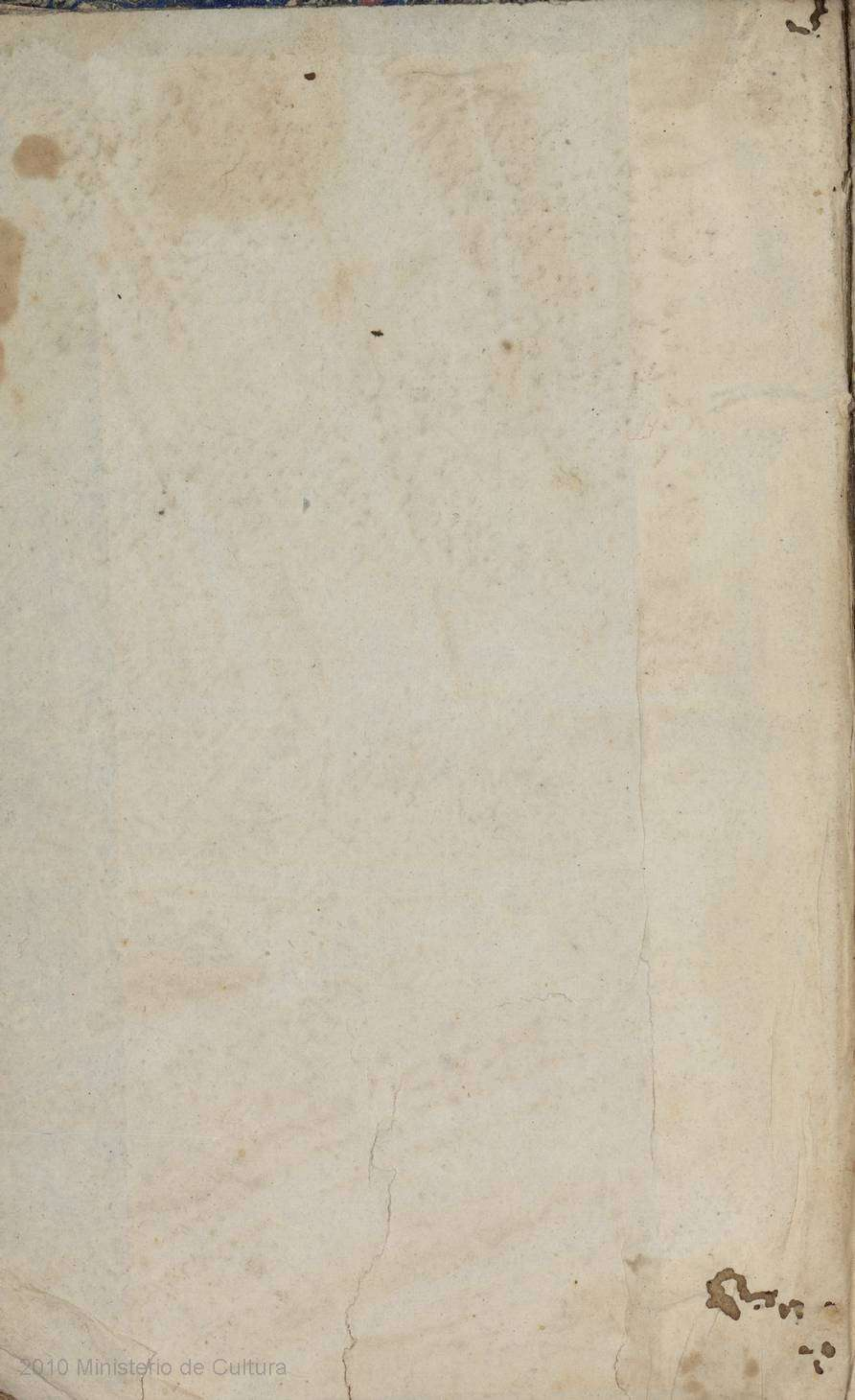
י"ד אדר ב' חזתה דיק ~~אברהם~~ ^{אברהם} 5698

Handwritten text in a cursive script, likely a historical document or letter. The text is faint and difficult to decipher due to fading and bleed-through from the reverse side of the page.

Additional handwritten text in the same cursive script, continuing the document's content. The ink is very light, and the lines are closely spaced, making it challenging to read.

Further handwritten text, appearing as a series of lines across the middle of the page. The script remains consistent with the previous sections.

Final section of handwritten text at the bottom of the page. The text is sparse and appears to be a closing or signature area.

PAPPO ELLIEZER.

SEFFER

DAMESTEQ